Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

2074

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

B.162

74

ore.

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

శ్రీః

74

శ్రీరామాయనమః

శ్రీ శ్రీరామచర్యామృతమ్ శ్రీ

నామచంపూగ్రంథః

శ్రీమన్మహీశూరపురవరాధీశ రాజాధిరాజ శ్రీ
మచ్చామరాజేంద్రఒడెయరవర శాసనకోశపట్ట
మైసూరు డిస్ట్రిక్టు ఖజానచీ బేలూరుకృష్ణయ్యం
గార్యరింద

శ్రీరామచర్యామృతవెంబ సంస్కృత చంపూ
గ్రంథవు రచిసల్పట్టు

మహాస్థాన పండితరాద శ్రీమత్కోటికన్యాదా
న తిరువెంకటనాథాచార్యరింద పరిశోధితవాగి
ధర్మాధికారి శ్రీచక్రవర్త్యయ్యంగార్యరవర
విద్యాతరంగిణీముద్రాక్షరశాలెయల్లి ముద్రిసల్పట్టితు

కాపిరైట్ ఖజానచీ బేలూరు కృష్ణయ్యంగా
ర్యరిగె సేరియిధే

నెలఆగస్టు ౧౮౯౧- క్రయ ౧ రూపాయి.

Copy Right belongs to
B. Krishniangar treasurer Mysore.

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

శ్రీః

శ్రీరామానుజనమః

శ్రీరామచర్యామృతం నామచంపూగ్రంథః

అవతరణికా

శ్రీమదఖండమహీమండలమండనాయమాన కర్ణాటదేశ శోశు భ్యమాన మహీసురపురవరవిరాజమాన రాజరాజిరాజ దష్టాపద ము కుట తటఘటితమణిగణఘృణిరంజిత చరణాంభోజ రాజాధిరాజ మ హారాజ శ్రీచామరాజమహీమహేంద్ర మహనీయశాసనానంద సం దోహసముల్లాసిత దేశైకదేశవిలసద్వేలాపురీసమాఖ్యావిఖ్యాతే మ హతిదివ్యదేశే భస్మాసురనిధనాయ నిజమాయా ప్రకాశిత లోకమో హమోహినీరూపస్య భగవతో భక్తజనభాగ్యగీర్వాణోర్వీరుహస్య సౌమ్యనాయకీసమేత శ్రీకేశవస్య కృపైకపాత్ర శ్రీమద్గార్గ్యకులకలశా ర్ణవకౌస్తుభాయమాన శ్రీమత్తిమ్మప్పయ్యంగార్యనామా సకలసుకృ తధామా ముదా స దేవసమారాధయన్నవనీసురాగ్ర్య విరాజతే స్మ తదీ యాంఘ్రియుగ్మధ్యానావదాతాంతరంగ స్తదాత్మజన్మా కృష్ణశర్మా మ హీసురపురవరాధీశసంలబ్ధకోశాధికారస్స్వకృతసుకృత సార్థేన స మధిగతయాదవాద్రి శ్రీమద్ద్రావిడామ్నాయ సూరివర్యాన్వయ క్షీరా బ్ధికలానిధి శ్రీశఠకోపదేశికేంద్ర తత్పుత్రరత్న శ్రీమంత్రార్థార్థద్య ప్ర ణప్రదాన ప్రవీణ శ్రీమత్తిరునారాయణార్యచరణకమలాలంబనభా వో భాగవతోత్తమ శ్రీమచ్ఛ్రీశైలకులతిలకాయమాన కౌటికన్యాదా నతాతదేశికవంశముక్తామణి శ్రీమచ్చామరాజేంద్ర మహాస్థాన సంస్థి త శ్రీతిరువెంకటతాతార్యసర్వాన్వధీత సంస్కృతవిద్యస్సద్యస్తదనుగ్ర హేణైవ సకలపురుషార్థ సార్థీకరణ ధురీణ రఘుధురీణ శ్రీమచ్ఛ్రీ తారమణచరణయుగళాదస్యచ్ఛరణముజానానస్తదీయసచ్చరిత్రవిచిత్ర

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

వర్ణనేన సుమనస్సంతోషణకైంకర్యరూపం యథారుచిరుచిరం వి
రచయ్య శ్రీరామచర్యామృతం నామ చంపూప్రబంధం భూబృందార
కేంద్ర రత్నబంధుర భద్రసింహాసనారూఢ శ్రీమచ్చామరాజేంద్రా
శ్రితేన శ్రీధర్మాధికారిచక్రవర్త్యయ్యంగార్యవర్యేణ సంశోధ్య తదీ
యవిద్యాతరంగిణీనామ ముద్రాక్షరశాలాయాం సమ్ముద్రితం సంతస్స
మ్మదహృదయారవిందాస్పదయాస్సాదరమవలోక్యకృతార్థయంత్వా
త్మానమితి ప్రార్థయతేతరామ్ ॥ * * * * * * * * *

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

శ్రియై నమః

శ్రీ రామచర్యామృతనామకచంపూగ్రంథే

శుద్ధాశుద్ధపత్రికా

పుట	పఙ్క్తి	అశుద్ధ	శుద్ధ
౩	౨౪	తోశ్రీ	శ్రీ
౯	౨	శా	కా
౧౧	౧౯	శం	కం
౧౧	౧౯	త్సం	న్సం
౧౩	౨౫	వ్యా	న్యా
౧౪	౬	ప	స
౧౬	౧	రు	ర
౧౬	౧	మనోహర	మమనోహర
౧౬	౫	పువర్వసు	పునర్వసు
౨౦	౭	ఇంగితజ్ఞనయా	ఇంగితజ్ఞతయా
౨౬	౨౪	ర్నం	శ్నం
౨౭	౧౧	క్షిశా	శ్రీశా
౨౭	౨౫	ప్త	ప్త
౪౩	౬	సంన్నం	సన్నం
౪౫	౨౫	జంహీ	జన్హైవ
౫౪	౨౨	రలఘుకుల	రఘుకుల
౫౫	౩	రవని	రవన
౫౯	౧౩	దస్వా	ద్వనా
౬౩	౧౧	గళాంతరంగ	ళాంతరంగ
౭౩	౧౫	వా	నా
౮౪	౩	ంనద్ధశ	భీనద్ధశ

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

శ్రీరామచర్యామృతశుద్ధాశుద్ధపత్రికా

పుట	పంక్తి	అశుద్ధ	శుద్ధ
౮౫	౬	గ్రాహ్య	గాహ్య
౮౬	౨౪	భీక్షం	భిక్షం
౯౦	౬	మనే	మునే
౯౦	౨౧	పాతృయ	పాక్షయ
౯౫	౧౧	భవతి	భవత
౯౮	౧	తనువ	తనుజ
౯౮	౧౩	సమాలోక్య	సమాలోచ్య
౯౯	౧౨	భారిణాం	ధారిణాం
౧౦౦	౬	జైష్యగం	దైర్ఘ్యగం
౧౦౧	౨౨	ఉద్దడ	ఉద్దండ
౧౦౪	౮	దోషిణ	దోషిణం
౧౦౪	౧౧	నాకేత	సాకేత
౧౦౫	౨౩	ముప్య	ముష్య
౧౧౦	౫	స్పలిష్ట	స్పష్టు
౧౧౧	౧౪	జవారాతి	జనారాతి
౧౧౧	౨౩	భీలాలిత	భిలాలిత
౧౧౨	౧౪	శితవాతః	శీతవాతః
౧౧౨	౨౩	మరుంద	మరంద
౧౩౯	౧౫	స్త్వభావా	స్వభావా
౧౬౦	౧౭	సిద్ధ్వ్యై	సిద్ధ్యై
౧౬౫	౨౨	దురంధర	ధురంధర
౧౬౯	౨౧	కభ్మ	కర్మణ
౧౭౨	౨౫	ముతాయ	ముత్థాయ
౧౭౫	౪	యతు	యాతు

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

పుట	పఙ్క్తి	అశుద్ధ	శుద్ధ
౧౮౯	౩	సుణ్ణా	సుణ్ణాం
౧౯౧	౧౨	ముప	ముప
౧౯౫	౧౦	పకృత	పకృత
౧౯౬	౧౬	రామానుజ	రామానుజ
౧౯౬	౨౨	పునః	పునః
౨౦౫	౧౨	త్వహమ	త్వమ్మను
౨౧౯	౨౪	సుగ్రీవ	సుగ్రీవః
౨౨౧	౨౩	భృంగ	భృంగం
౨౨౬	౧౩	పరిహాసా	పరిహాస్తా
౨౨౬	౨౩	పత్రి	సత్రి
౨౩౦	౨౫	ష్వాసా	ష్టాసా
౨౩౨	౧౭	తేస్మిన్	త స్మిన్
౨౩౩	౯	సెవా	సేనా
౨౩౩	౨౫	నష్టైః	నక్షైః
౨౩౫	౭	త్సెలిష్టా	త్సెలిష్టే
౨౪౫	౭	మైథిలీ	మైథిలి
౨౪౫	౧౭	వ్రిజాంజనై	వ్రిజాంగనై
౨౫౫	౬	సయన	నయనా
౨౫౬	౧౧	ఘాసర	విఘాస్తర

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

శ్రీరస్తు.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

శ్రీరామచర్యామృతం నామ చంపూగ్రంథః.

శుక్లాంబరధరం విష్ణుం శశివర్ణం చతుర్భుజం ।
ప్రసన్నవదనం ధ్యాయేత్సర్వవిఘ్నోపశాంతయే ॥ ౧ ॥
వందారుజనమందార మరవిందవిలోచనం ।
విఘ్నాద్రికులిశం శశ్వద్విష్వక్సేనముపాస్మహే ॥ ౨ ॥

శ్రీ వేలాపురీసౌమ్యకేశవాయనమః

శ్రీచూడామణిముద్రికావితరణేదూతోహనూమానభూత్త్రోణీకోస
లనందినీచజననీ భావం భువి ప్రాపతుః । భూమీంద్రౌ మిథిలాధిపోదశ
రథః ప్రాప్తాపితృత్వంయయోర్లోకానాం పితరౌ సదాప్రదిశతాంతౌ
దంపతీవాంఛితం ॥ ౧ ॥ వందేరవిందనయనం నయనాభిరామం రా
మంకృపాజలనిధింనిధిమాశ్రితానాం । కందర్పవైరివినుతం వినతామ
రేంద్రమిందారిదర్పకదళీదళనద్విపేంద్రం ॥ ౨ ॥ భక్తేషు సంతత
కృపామృతవర్షణేన సంసారదావదహనంశమయంతమేనం । సీతాత
టిల్లతికయాపరిశోభితాంకం కాకుత్స్థకాలజలదం కలయేనికామం ॥ ౩ ॥
సీతావిలోచనచకోరవిలాసహేతుం యోగీంద్రచిత్తకుముదాన్వికాస
యంతం । భక్తాళిసంపదుదధింపరివర్ధయంతం శ్రీరామచంద్రమని
శంశిరసానమామి ॥ ౪ ॥ జీయాజ్జనకజామాతా జనకో జగతామపి ।
సుతాభర్తాభువశ్చైవ మనసోరనపాయితా ॥ ౫ ॥

సురభివృత్తం

యదభిభాషితం । రాఘవ త్వయా । నరవిభీషణత్రా
ణసంభ్రమే । తదిహవిశ్వసన్నాశ్రయామితే । పద
సరోరుహం । కల్పభూరుహమ్ ॥ ॥ ౬ ॥

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

వం దేవం దారుమందారం రాజగోవిందమందిరే। సదారసోదరంధీరం ధన్వినం రఘునందనం ॥ ౭ ॥ అధ్యాపయంతం నిగమాననేకాన్ఛిష్యాన్ గ్మవక్త్రీంవరవాజివక్త్రీమ్। శ్రీజానకీజానికథాకృతౌ మేమాధుర్యలాభాయగిరాంభజామి ॥ ౮ ॥ శ్రీరామాబ్ధికృపారసంసరభసం యఃప్రాప్యతాపత్రయం లోకానామవనీసుతా వరకథా దివ్యామృతప్రాపణాత్ । సంప్రక్షాళ్య సుఖందదౌ తమధునా వాల్మీకిధారాధరం త్యక్త్వాన్యం తృషితోపిజాతుభజతే కిం మేమనశ్చాతకః ॥ ౯ ॥ సుగ్రీవాదికపీంద్రపల్లవవరైస్సంశోభితాసన్నుతా సీతాసచ్చరితాభిగామకుసుమైరామానురాగైఃఫలైః । శ్రీమద్రామకథాసురద్రుమలతాజాతైవయస్మిన్పురా తద్వాల్మీకిపయోనిధిర్మధురవాగ్లాభాయ బోభూయతామ్ ॥ ౧౦ ॥ వేగేయఃపతగేశ్వరోపి భగవాన్వాణ్యాం ఫణీశో మహాన్ బుద్ధౌదేవగురుః పరాక్రమవిధౌ దూరే గిరాం రాజతే। భక్త్యాంరామపదాబ్జయోశ్చ భరతః శ్రీమాన్ హనూమాన్ సమే దేయాద్వాయుతనూభవో రఘుపతౌ భక్తిం పరాం సర్వదా ॥ ౧౧ ॥ యస్మాత్త్వంరామకూత్యేనమండితః పండితాగ్రణీః । తస్మాదిష్టప్రదో నాన్యో వదాన్య త్వాంవినాధునా ॥ ౧౨ ॥ విద్యార్థీ విద్యయా యుక్తమాచార్యం త్వామహంభజే । ధనికం భూరి దాతారమకించన ఇవావనౌ ॥ ౧౩ ॥ వందేహం సరమేశం సరమేశో వసతియస్యహృత్పద్మే । పద్మానఖచరణం యశ్శరణం భజేవిసృజ్యనిజశరణం ॥ ౧౪ ॥ వాల్మీకివిష్ణుచరణాంబుజసంభవేయం రామాయణామరనదీ పరిశుద్ధభావా । దత్త్వామమేష్టమఖిలంకృపయా పునాతు మామద్యమోహపరివీతమురంతరంగం ॥ ౧౪ ॥ ప్రాచేతసాదికవివర్యముఖారవింద నిర్యద్రఘూత్తమచరిత్రమరందధారాం । ఆస్వాద్య మేద్యసుఖమేతు మనోమిళిందో దుగ్ధాబ్ధిజామివసుధాంబహుధాసురౌఘః ॥ ౧౫ ॥ పాంథానాం ఘర్మతప్తానాం నైవచ్ఛాయాంవినాసుఖం । తన్నిశ్శంకంభజామ్యేనం

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

రామాయణసురద్రుమం ॥ ౧౬ ॥ జగతాంపితురపిపితరం శ్రీమద్రా
మానుజోత్తమాచార్యం । శ్రీశైలపూర్ణమనిశం వందే భక్తానుకంప
యాపూర్ణం ॥ ౧౭ ॥ శ్రీకాంతస్యపురాబభూవహృదులంతల్పంమ
హద్యోసురయా రామత్వేపివనేమనోజ్ఞకిసలైస్తల్పంముదాకల్పయత్ ।
ఆమ్నాయాంతవిచింతనేన సుఖదం యచ్చిత్తతల్పంహరేర్యాభాయాత్త
స్యయతీశితుశ్చరణయోస్తల్పంమదీయంశిరః ॥ ౧౮ ॥ శ్రీయాదవా
చలవరప్రవిరాజమాన సంపత్కుమారచరణాంబుజచంచరీకం । వే
దాంతయుగ్మనిహితార్థనితాంతచింతం శ్రీమచ్ఛఠారిగురుపుంగవ
మాశ్రయామి ॥ ౧౯ ॥ శ్రీమద్ద్రావిడవేదదేశికకుల క్షీరాబ్ధిరాకా
విధుం పుత్రంశ్రీశఠకోపదేశికమణేర్నిత్యంతహృష్టాశయమ్ । శ్రీ
మంత్రార్థసుధారసైరతితరాముజ్జీవయంతంశ్రితాన్। శ్రీమంతంశ్రి
తయాదవాద్రిమనిశంనారాయణార్యంభజే ॥ ౨౦ ॥ శ్రీశైలాన్వయ
కౌస్తుభం గురువరం శ్రీతాతసూరింభజే యోరామానుజదాసమేన
మిహమాం కృష్ణంకృతార్థంవ్యధాత్ । శ్రీమద్రామకథామృతేనసత
తం శ్రీశైలపూర్ణోగురుశ్శ్రీరామానుజయోగిరాజమివసంపూర్ణం
సదర్థైఃపురా ॥ ౨౧ ॥ ప్రాణినాంతేకఫవాతపిత్తనికరైరాబద్ధకంఠాప్య
హో నామోచ్చారణముచ్చకైరఘుపతేర్యాతాసతీతన్వతీ । శ్రీరామా
నుజదేశికేంద్రచరణాంభోజద్వయంయాముదా తామారాధ్య పితా
మహీం పిబమనో రామామృతంసర్వదా ॥ ౨౨ ॥ మాతరం తాతపా
దం మే సీతారామావివానఘౌ । శ్రీమంతౌసంశ్రయేసర్వ సంపదాం
సంప్రదాయినౌ ॥ ౨౩ ॥ భక్త్యబ్ధౌసతతంసమేత్యరసనామంథేనరా
మామృతం చక్రేస్మత్స్వశురోముదంసుమనసాం యశ్శ్రీనివాసో గు
రుః । సోయంశ్రీపరకాలదేశికమణేఃపాదానుకమ్పాన్వితః పాయాన్మా
మనపాయిభక్తికలనాతోచ్ఛ్రీరామపాదాంబుజే ॥ ౨౪ ॥ అస్మత్తాతప
దారవిందకరుణా బీజామహీజాపతౌ భక్తిస్ఫుద్రులతామదీయహృ

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

దయ త్యేతోऽదితాసంమతా । శ్రీమన్మచ్ఛ్వశురానురాగ జమతి
ప్రోల్లాసపుష్పార్ఘ్యకా శ్రీతాతార్యకృపాత్తరామచరితప్రఖ్యాతిసం
పత్ఫలా ॥ ౨౫ ॥ తదల్లీలసదుత్తమంఫలమిదం భూకన్యకానా
యక శ్రీపాదాబ్జనివేదనేనమధురం భోగ్యంసదాస్వాదనే । భూ
యాత్సారవిదాం రఘూత్తమకథా పీయూషతృప్తాత్మనాం తృప్తా
నామమృతాంధసామివ సుధామూర్తేఃకలానాంకులం ॥ ౨౬ ॥ శా
స్త్రజ్ఞానమనోజ్ఞవాక్యనికర క్షీరాంబుధేరాదరా త్సీతానాథకథామృ
తంతువిబుధైస్సంపాదనీయంఖలు । మందాత్మామితవాక్తథాపిరసనా
మంథేనలబ్ధుంతథా యత్నం సాధుకరోమ్యహం త్రిభువనేమత్తఃపరి
మత్తఃక్వవా ॥ ౨౭ ॥ తథాపివేలాపురనాయకస్య శ్రీమోహినీవేష
ముపేయుషోద్య । కృపాపయోధేరహమత్రరామ చర్యామృతంప్రా
ప్య విదర్శయామి ॥ ౨౮ ॥ యత్పుండరీకాక్ష కటాక్షలేశాదంధో
పిఫుల్లాంబుజలోచనస్స్యాత్ । మూకోపివాగ్మీసతతంసభాయాం తద
ల్పబుద్ధిర్నకథంకవిస్స్యాం ॥ ౨౯ ॥ పూర్వేషాముపపన్నకీర్తీనాం విదు
షాం కావ్యేషుసంభావితే ష్వర్వాచాంకవితాస్వహోకథమభూదా
శావిశాలాధునా । ఏవంవక్తుముదగ్రదీర్ఘరసనాయ త్తస్యతృష్ణానకిం
సత్స్వన్యేష్వపిపుత్రవత్సుభవితుంభూమాస్వయంపుత్రవాన్ ॥ ౩౦ ॥
చమ్పూచమ్పకమాలా సేయంసంలబ్ధరామసౌరభ్యా । నూతనకవిగు
ణకలితా మూర్ఖైర్మర్త్యైః కథంభావ్యా ॥ ౩౧ ॥ అన్యప్రతారణా
ర్థం నిత్యంప్రతికూలవర్తినీత్వరయా । నారీవదుర్జనజిహ్వాకలి
తాభువిదారుణాకేన ॥ ౩౨ ॥ యద్యపిసంతిగ్రంథాః పుణ్యాఃకవి
సార్వభౌమసమ్భూతాః । సామాన్యాకృతిరపిమే రామాశ్రయణేనన
ముసామాన్యా ॥ ౩౩ ॥ భోభోశ్రీరామభక్తాః శృణుతసుమనసానై
వసేవ్యోభవేత్కిం లోకేస్మిన్ తస్కరాణామపిచవిరహిణాం నిర్ధ
యానాంనిందితోపి । దోషోపేతోపిసన్ముత్తస్ఖలన వికలితోదుష్టసర్పేణద

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

ష్టశ్చుంపూపియూషధారాప్రస్రుతమధురిమా రామ నామామృతో యం ॥ ౩౪ ॥ అధునాతనమితి విబుధైః నైవోదాస్యం భవద్వచ స్సూనృతం । వాచాలా అపి చతురాః వికలం శిశువాక్యమాద్రియంతే హి ॥ ౩౫ ॥ తాతార్యాహ్వాయగురుణా కరుణాపూర్ణేన శిక్షితః కృష్ణః । శుకవత్ప్రవదతి యత్ర ద్రాక్షామృతమితి నిపీయతాం రసికైః ॥ ౩౬ ॥ ప్రాక్ప్రార్థితాం భక్తిమదావదాన్యే భవచ్చరిత్రే కవితామపి త్వం । ఆస్వాదనీయాం సుమనోభిరేతాం కృతిం సుధాం సాధు కురుష్వ సీతే ॥ ౩౭ ॥ ప్రత్యూహవ్యూహాద్రేః । సరయం విలువాతి మయి కృపయా । దాశరథేస్సరకులిశం । సంయూథానవదశాస్త్యముఖనికరాత్ ॥ ॥ ౩౮ ॥

——శ్రీ కథాప్రారమ్భః శ్రీ——

సురమునివదనాబ్జాన్నిస్సరద్రామచర్యా మధురమధు పిబన్ ప్రాగ్ధీరవాల్మీకిభృంగః । స్థిరసుఖముపనేతుం స్వీయగీతామృతైస్తైః భవభయపరిభూతాన్ సంబభూవాప్తకామః ॥ ౧ ॥—౩౯ ॥ సంయమిభిస్సంసేవ్యాం విమలాం మాధ్యందినాయ నియమాయ । వాల్మీకిర్వినిహంత్రీం తమసాం తమసామవాప సహ శిష్యైః ॥ ౪౦ ॥ స్నాస్యత్యముష్మిన్ భవితా మునీంద్రే కాచిద్వచో దేవతరంగిణీతి । తవాద్య గంగే సుభగే సపత్నీ నివేదయంతీవ సఖీం యయౌ సా ॥ ౪౧ ॥ కుతో మునీంద్రవి విళంబసే త్వం శ్రీరామవృత్తోత్తమవర్ణనేషు । ఏవం వదంతీవ రరాజ సేయం తరంగిణీ తీవ్రతరంగశబ్దైః ॥ ౪౨ ॥ ఫణీంద్రసంవేష్టితవక్షోభాగాః స్కంధేషు భాస్వద్వరనీలకంఠాః । భాంతి స్మ రుద్రా ఇవ రామనామ నిత్యాదరాశ్చందనవృక్షసంఘాః ॥ ౪౩ ॥ శబరశితశరేణ ప్రోతపక్షం త్వమేకం సకరుణమభివీక్ష్య క్రౌంచయోగకామవిద్ధమ్ । మునికులతిలకోయం కోపతస్సంజగాద శ్రుతిమయమతిధీరం శ్లోకమేతం నిషాదమ్ ॥ ౪౪ ॥ మా నిషాద ప్రతిష్ఠాం త్వమగమశ్శాశ్వతీస్సమాః । యత్క్రౌంచమిథునాదేకమవధీః కామమోహితమ్ ॥ ౪౫ ॥

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

అథ సమయోచితకృత్యం తమసాతీరే సమాప్య మునిరాజః । గత్వా
శ్రమమతివేగాత్ శ్లోకస్యార్థం వ్యచింతయన్మనసా ॥ ౪౬ ॥ నా
హం శక్తో నిఖిలజగతాం నిత్యతృప్తిం విధాతుం శ్రీమద్రామాయణవిర
చనాన్నారదేనేరితోఽపి । యస్మాదేషా శబరవిషయే శాపరూపైవ వాణీ
వక్త్రాజ్జాతా మమ రఘుపతేర్మంగళం ప్రాక్ప్రకీర్ణైః ॥ ౪౭ ॥ తద
నుజగతిపత్న్యాః ప్రీతిపాత్రే పతిశ్చ ప్రభవతి పరితుష్టః ప్రాయశ ఇత్యే
వవార్తామ్ । కలయితుమివ సత్యాం సత్యలోకాధిపోఽగాన్నిఖిలకవి
మణిం ద్రష్టుం ప్రాప్తవాణీకమేనమ్ ॥ ౪౮ ॥ వాణీముదారామభినంది
తుం ద్రాగిమాం ప్రియాం ప్రాప్తమిమం మునీంద్రః । స రామ ఏవాగత
ఇత్యవేత్య ప్రణమ్య మూర్ధ్నా విదధే సపర్యామ్ ॥ ॥ ౪౯ ॥

గద్యమ్ ॥ తదను మునీంద్రకృతసపర్యాసంతుష్టమాన
సః కమలాసనస్తమేవం వ్యాజహార ॥ ॥ ౫౦ ॥

స్వైరం రీతిమతీ గిరాపి కేకరటధీభాజాం త్వయాత్మనా జాయతే సంజా
తా కథమద్య నిర్మలమతే భ్రాంతిస్తవాపీదృశీ । నిత్యం యస్య హృదం
బుజైకవసతీ రామస్స రామో మహాన్ రామస్యైవ విధాయ మంగ
ళమిదం కిం వాన్యథా మన్యసే ॥ ౫౧ ॥ విధివచసా మునినేతా శ్లోక
స్యార్థం విచింత్య పరితుష్టః । తస్యానుగ్రహముకురే రఘువరచరి
తం వ్యలోకయత్సకలమ్ ॥ ౫౨ ॥ ఏవం సారససంభవో మునివరం సం
వీక్ష్య సానుగ్రహం లోకం నైజముపేయివాంస్తదను సంతుష్టే మునీం
ద్రే ముహుః । వాణీ సంవిదధే నివాసమనిశం సంసూచయంతీవ సా
వాత్సల్యం ఖలు మాతురేవ పరమం పుత్రే స్థితం భూయసీతి ॥ ౫౩ ॥ సుర
భిరథ మునీంద్రః ఫుల్లయన్ రామవృత్తం ముకుళమతిమనోజ్ఞం సద్రసా
ఢ్యైర్మరందైః । నిఖిలజనమనోభీష్టప్రదైస్స్వైర్వ్యమానం స్వయమ
కృతనికామం సర్వకామప్రదం చ ॥ ౫౪ ॥ అముం కృతిపయోని
ధిం సమవగాహ్య కో వా సుధీస్సదర్థమణిసంచయాన్ రఘుపతేర్గు

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

త్రైసర్గవిఘ్నితాః । అవాప్యసుమనోహరాః సతతమాత్మకం తేవ హే
దితి ప్రతిపదం మహామునిరవాపచిన్తాం పరామ్ ॥ ౫౫ ॥ కౌ వా సువ
ర్ణాం వరయేత్కృతీమాం కన్యాం సుధన్యామధునా మమేతి । ప్రలాపి
నః పాపపితుర్దశాన్తాం కృతిం ప్రసూయాదికవిర్మునీంద్రః ॥౫౬
తదనుకుశలవాఖ్యౌ చారువీణాభిగానావధిగతనృపచిహ్నౌ సర్వలో
కాభిరామౌ । అతితరశుభగాత్రౌ రామచంద్రోపమానౌ జనకదుహి
తృసుతౌ గాయకౌ పాపతుస్తమ్ ॥ ౫౭ ॥ జయంతనళకూబరౌ కిము
తవాశ్వినేయావిమౌ వసంతమకరధ్వజౌ రవిధనంజయౌ కిం పునః ।
సుగీతకలయోజ్జ్వలౌ మహిత తుంబురుర్నారదః కిమిత్యమనుత స్వయం
స బహువిస్మితస్స్మితః ॥ ॥ ౫౮ ॥

గద్యమ్ ॥ ఏనం ప్రహర్షోత్ఫుల్ల తనూరుహో మహర్షిః
ధరణీతలవిరాజమానవాణీవిగ్రహాయుగళాయమానౌ
నిజప్రభావిభాసిత దిశాంతరాళౌ, సౌందర్యసంస్మారిత
రామకుమారభావౌ, గానవిద్యాకుశలకుశీల వౌకుశల
వౌ, పాదాంబుజచుంబనాడంబర మహాదరచంచరీకా
యమాణశిరోరుహవిభాసురముక్తామణిశ్రేణీర్ఝణంఝ
ణరవఝంకారవ్యాజేనోపదిశతు భవానావయోరా
మాయణమితి ప్రార్థయమానావివ దేదీప్యమానౌ పౌ
తౌ కుమారౌ కరుణాభిసాంద్రనిజాపాంగ సుధాతరం
గాభిషిక్తౌ విధాయ, స్వకీయవదనారవిందనిష్యందరఘు
నందనచరితామరందనందోహైరానందయాంచక్రే ॥౫౯॥

జలధరారవౌ జానకీసుతౌ రఘుపతేఃకథాకీర్తనామృతైః । తృషి
తతాపసవ్రాతచాతకాః ముదితచేతనాః తేనతుశ్చిరం ॥ ౬౦ ॥

గ॥ ఇత్థమేతేభ్యో మహర్షికులచూడామణిభ్యః కుశలవావిమౌ సంప్రా
ప్యహర్షోదితమాశీర్వచనపారితోషికమేవ-పునరిత స్తతో వీణావాణీమం

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

డితనిజవదనాంబుజౌ రుచిరచత్వరేషు సంచరణశీలాః రఘునందనచరితామృతైకభృశాదరాః ప్రజాః, గానకౌశలాదాలేఖ్యతాముపనీయ ముదాఙ్గీకృతాంగయుగళసుధాకరాయమాణౌ, రఘునందనేందీవరలోచనగోచరావభూతామ్ ॥ ॥ ౬౧॥

ఆనీయరామోమణిమందిరంద్రాక్కుశీలవౌతౌసహసోదరైశ్చ ।
ఆజ్ఞాపయద్గాతుముదారవృత్తంమునిప్రణీతం ముదితోమునీంద్రైః ॥ ౬౨
తౌచాప్యుపాక్రమేతాం గాతుంకుశలౌకుశీలవావేవమ్ । అనఘంరఘువరచరితం సతతంపఠతాంసుఖప్రదంనృణామ్ ॥ ౬౩ ॥ సాకేతాఖ్యామహాపురీసురపురీగర్వాపహంత్రీ భృశం భూయోభిఃకవిభిర్విభాసురతరా నైకైస్సురూణాంవరైః । తేజోమాత్రనిరాకృతా సురకులైర్మార్తాండవంశోద్భవై రాజేంద్రైరవనీతలేవిజయతే నేత్రప్రమోదప్రదా॥ మణిసదనవిరాజత్కాంతిభిర్దీపితాశా తతిభిరహిమభానుర్మానమస్వేషుయస్యామ్ । బహుషుపరిజహీర్షామేత్యఖద్యోతనామ్నా సమభవముచితార్థంస్వంప్రతీత్యేవహృష్టః ॥ ౬౪ ॥ సచ్ఛందోపలనిర్మితోన్నతలసత్సౌధేషుసౌధాకరంబింబంప్రాప్యగతాగతం ప్రతిభజజ్జాడ్యం తథాజృమ్భితమ్ । తత్రత్యోత్పలలోచనామలముఖాన్యాప్తప్రభావాధికా న్యాలోక్యాశుమహాబిలంసమయతేయుక్తంహితన్నానినామ్ ॥ సాకేతేసరసీరుహాయతదృశాం నైసర్గికేనస్సదా సంజాగ్రత్యధరామృతేసతితథాధీహీన బృందారకాః । వ్యర్థంవార్ధిమమంథయన్నాదితిసుతైరిత్యేవచింతాజుషాంమధ్యః కేవలమాపతాశ్చర్యమధికం చిత్రంజగత్యామిదమ్ ॥ ౬౫ ॥ యత్సౌధాగ్రతటీశిరోగృహవరక్రీడత్కురంగీదృశామంభోజాతమదాపనోదనపటూన్ సద్వక్త్రబింబాన్దృశా । పీత్వాతృప్తిమవాప్య నామగసుధ్మగ్వగాఃసదాలోకితుం ప్రాపుఃకిం స్వనిమేషభావమితిసంమేనేథునామానసే ॥ ౬౬ ॥ వృత్తం విధుంవీక్ష్య విలాసినీషు వ్యాళీంచ భీత్యావరఖంజరీటౌ । మహాబిలం లబ్ధుమథా

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

వతాంద్రాక్కించచక్రవాకౌమిళితౌమిథోద్వౌ ॥ ౯ ॥ అనుకృతకన
కాద్రిద్వంద్వవక్షోజభారం ప్రకృతితనుతరాంగ్యామధ్యదేశః కృశో
యమ్ । నహిభవతిసమర్థోఽధర్తుమిత్యేవసాద్వ్యా కృతమతిరివ ని
త్యం రాజతే రత్నకాంచీ ॥ ౧౦ ॥ యస్యాం యువానౌరభసాత్సమే
త్య క్రీడాగృహం బద్ధకవాటయుగ్మమ్ । అప్యాత్మబింబానధిరత్నభిత్తి
ష్వాలోక్యలజ్జామయురన్యశంకాః ॥ ౧౧ ॥ యయారమణ్యాఃరమణా
నుషంగే నిర్వాపితోపత్రపయాపిదీపః । రత్నప్రదీపప్రభయా మహ
త్యా సాపత్రపామాసతతోవ్యతీవ ॥ ౧౨ ॥ క్రీడావిఘ్నధియా విము
చ్యమహితాన్ ముక్తాసరాన్ భాసురాన్తూర్ణంస్మారశరాభివిద్ధహృ
దయా యాయత్ర కాంతంయయా । కెళీసంభ్రమనిర్గళచ్ఛ్రమతర
స్వేదాంబుబిందువ్రజైర్ముక్తాహార విభాసురస్తనభరాకిం వేతిసా౽దృ
శ్యత ॥ ౧౩ ॥ నారీణామళకాన్ సుతాననుగుణాన్ భ్రూచాపమారోప
యంశ్చైతోభూశ్శబరశ్శితైరతితరాంక్రూరైఃకటాక్షాశుగైః । యానా
మక్షిమృగాన్నిగృహ్యసహసా వక్షోజదుర్గాంతరం నీత్వానిత్యకృతార్థ
తాం సమయతే౽నంగోపిశూరోత్రహి ॥ ౧౪ ॥

గద్య ॥ ఇత్థమతితరసౌందర్యసామ్రాజ్యసముపగతగర్వాతిరేకాసు సుందరీషు కాచిత్ నగరి కింభృశగర్వితాసి అయిముగ్ధే నజానాసికిం మయ్యఖిలక్షోణీభృదగ్రేసరవర్తనం అహో కిమేకేన తాద్వా మయ్యా నసాయినా అనంగేనాపి సచివేన సుకుమారేణైవ సుమశరేణ విజిత భువనత్రయా అహహ నిఖిలజనవిదితమేవ భవదీయభూభృతోరబలా క్రియపరిభూతతయా యువకరపరిపీడనం మదీయేన తేజోమాత్రనిరాకృతానవరతనానాదిగంతరవిరాజమానమహీధరకరగ్రహణమపి కించ క్షోణీభృత్సమక్షమేవాపహృతస్వర్ణశ్రీకాంచీపరివేష్టితకటీతటా త్వం అహంహి కేనాపి కదాప్యనపహృతస్వర్ణశ్రీ ;కాంచీపరివేష్టిత కటీతటాత్వమధరామృతాసి మధురామృతాస్మ్యహం అతఏవాహమ

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

యోధ్యా భవత్యబలేతి ఘంటాఘోషముదీరితే ఇత్యన్యోన్యసల్లాపసముల్లాసితా పరితస్సుధాధవళస్ఫటికసౌధవ్యాజేన హసతీవేయమయోధ్యానామనగరీ ॥ ౨౫ ॥

వ ॥ అస్యాంయస్య పరాక్రమాహిమకరో నాకాంగనాస్యాంబుజా సామోదంవిదధేచయేనసురరాట్సింహాసనంభూషితమ్ । హర్షాద్యస్య చపారిజాతకుసుమైస్త్రైరేవతారాగణైర్వృష్టా యత్తరుణీముఖేందురనిశం సోభూద్దశస్యందనః ॥ ౨౬ ॥ ప్రాప్తాపాంగాం శ్రియమనవధిం వీక్ష్యయాసూయయేవప్రాగాత్సీమామఖిలహరితాం యస్య కీర్తిర్మనోజ్ఞా । తస్యాంప్రీత్యా నికటవసతిం తాంతృణంధీరధీరో మన్వానోసౌదశరథనృపోఽపాలయత్తామయోధ్యామ్ ॥ ౨౭ ॥

గద్య ॥ ఏవం సకలకల్యాణగుణగణాభిరామో మహారథోదశరథో నిరంతరజాగరూకనిజకీర్తి ప్రతికృతిమివ శోశుభ్యమానాం కోసలరాజనందినీమనన్యసులభసౌభాగ్యలక్ష్మీం మూర్తిమతీమివ కేకయాధిపపుత్రికామాత్మతపస్యామివ కృతావతారాం దేవీం సుమిత్రాంచోద్వాహ్య సుమంత్రప్రముఖమంత్రివరసమావృతోవసిష్ఠమతానుసారేణ ధర్మేణాఖిలప్రకృతీరనురంజయన్నేవం చిరకాలే వ్యతీతే హృదయానందినీం కోసలరాజనందినీం గిరమేవం వ్యాజహార ॥ ౨౮ ॥

వ ॥ పుత్రార్థమిత్థంతవతశ్చిరంమే సామ్రాజ్యలక్ష్మీస్సరసీరుహాక్షి ।
సర్వాంగసౌందర్యవిభాసురాంగీ నేత్రప్రహీణేవవిభాతినూనమ్ ॥ ౨౯ ॥

గ ॥ ఏవమతికరుణం కథయంతం కాంతం ప్రత్యాహాదిద్రష్టలోకపరావరా దేవీ ॥ ౩౦ ॥

వ ॥ ఉన్మత్తవప్రాకిముమల్లికానాం పుష్పాణిపశ్యేజ్జగతీధురీణ । శ్రీశంతథాపి శ్రితకల్పకల్పం సమర్చయత్వంకుతపవచింతా ॥ ౩౧ ॥ ఆకర్ణ్యాథసుమంత్రమంత్రిఋషభస్సంవాదమేవంతయో రాజేంద్రంసముపేత్య కర్ణమధురాం ప్రోవాచవాణీమిమామ్ । రాజంస్తే తనయాభ

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

వంతిరుచిరాస్సామ్రాజ్యసంవర్ధకాః ఇత్యేవాహ సనత్కుమారభగవాన్ సత్సన్నిధౌ మాం పురా ॥ ౮౨ ॥ సుమన్త్రవాక్యాదుపజాతహర్షస్సమాబభాషే ధరణీశ్వరోఽసౌ । కాం తే శృణోమ్యద్య ఫలం ప్రపన్నా భక్తేష్టదే భక్తిరితి త్వదీయా ॥ ౮౩ ॥

౪ ॥ పునరప్యసౌ మహీమహేన్ద్రః గీష్పతేరివ సుమన్త్రమన్త్రివరాత్పురాఙ్గదేశసన్తపనావగ్రహనిగ్రహధురన్ధరవిభాణ్డకతనూభవమహర్షేరనుకమ్పయాత్మనః కుమారాణాముత్పత్తిర్భవిష్యతీతి సనత్కుమారసమీరితం శుభవచనామృతమాస్వాద్య హర్షోత్ఫుల్లతనూరుహో మహర్షేర్వసిష్ఠస్యానుమత్యా ఋశ్యశృఙ్గమానీయ నిఖిలావనీసురేన్ద్రానుగ్రహపూర్వకం యథావిధి విధాతుం పుత్రీయామిష్టిమారభత

౫ ॥ యజ్ఞేఽస్మిన్బహుమానితాస్సురవరాస్సంప్రార్థితాస్సాదరం లబ్ధుం సాధుసమర్పితం హవిరలం లఙ్కాపతేశ్శఙ్కయా । భీతాః పద్మభవేన సాకమధికం భక్తప్రియం మాధవం స్తోతుం శోకనివారణాయ సహసా క్షీరాబ్ధిమాపేదిరే ॥ ౮౪ ॥ జలధికన్యకాకాన్తకిఙ్కరాణాం శరణమాగతానాం కిన్నవీక్షసే । చరణపఙ్కజం పఙ్కనాశకం కరుణయా విభో చారుదర్శయ ॥ ౮౫ ॥ కారుణ్యం తవ మాధవాద్య గదితుం కో వా సమర్థో భవేత్ భక్తార్థైవ యతః పురా నరహరేస్స్తమ్భస్య డిమ్భాయితః । కస్మైచిత్కరిణే ప్రియామగణయన్ సాక్షాద్రమామప్యహో పక్షీన్ద్రం చ జవాధికం భువమగాత్సంకృష్య సంకృష్య చ ॥ ౮౬ ॥ భక్తానామభయప్రదో రణముఖే రక్షోసురాణాం వధే తాదృక్సన్నద్ధధనుర్గృహీతిచతురః క్షీరాబ్ధికన్యామణేః నక్రాజోపరిలీలయా మకరికా నిర్మాణధన్యాపి తే హస్తః కుబ్జతనోర్బలీన్ద్రపురతో యాచ్ఞార్థమేవాభవత్ ॥ ౮౭
ఆపన్నివారణధురీణకృపాణపాణే నారాయణక్షణమహో తవ నామధేయమ్ । ధ్యాత్వైవ లోకమతిదుర్లభమాపబాలోప్యుత్తానపాదతనయో జననీసమేతః ॥ ౮౮ ॥

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

గ ॥ ఇతి గీర్వాణవాణీం విస్ఫురనిజకల్యాణగుణగణవికాసితము ఖారవిందోభూత్వా ॥ ౯౦ ॥

ప ॥ ఆవిర్బభూవభగవానరవిందనాభో భక్తాళిచాతకమనస్తనయి త్నురేషః । లక్ష్మీతటిత్పరివిభాసురచారువక్షాః సత్యం కృపారసఝరీ మభితఃప్రవర్షన్ ॥ ౯౧ ॥ అపికుశలంసురవర్యాః నగరీభవతాం బృ హస్పతేర్బుద్ధ్యా । అనుభుఙ్క్తేకిము సౌఖ్యం రాక్షసదర్పంలునాతికిం వ జ్రమ్ ॥ ౯౩ ॥ ఆకర్ణ్య వాణీమమృతాయమానాం నారాయణీయాం నతతాపహంత్రీం । దివౌకసస్తాదృశహర్షమాపుర్యథామయూరాఘ నగర్జితం తే ॥ ౯౩ ॥

గ ॥ తదన్వేవమభాషంత ॥ ౯౪ ॥

ప ॥ తవపదాంబుజంధ్యాయతాంసదా కథమశోభనం రాక్షసాంత క్రే । తదపిభాసురే జీవనౌషధే రుగభిపీడనం నైవముంచతి ॥ ౯౫ ॥ సం త్యజ్యైవ నిజాధికారవిభవం హాహార్నిశాధీశ్వరా యస్యాంభాసుర రత్నభిత్తివిలసచ్చంద్రార్కరశ్మివ్రజైః । ప్రాప్తా నిత్యమజాగళస్తనద శాం రాజీవనేత్రప్రభో సేయం స్వర్ణమయీవిభాతిమహతీ లంకా పురీరక్షసాం ॥ ౯౬ ॥ ఇమామవతి రావణఃకమలసంభవాద్దుర్లభం వ రంసమధిగత్య నోఽఖిలలోకపాలానపి । భవచ్చరణసంశ్రితాన్ శ్రితజ నైకబంధో హరే ముహుర్వ్యథయతికురుధాకృపణధీఃకృపావారిధే ॥ ౯౭ ॥ నహిష్ణవోవయంవిష్ణోకథంతస్యతనూభువః । ఇంద్రజిన్నామతో వాపి త్వయ్యుపేంద్రేదయాపరే ॥ ౯౮ ॥

గ ॥ ఏవం కుమ్భకర్ణప్రభృతిసకలనక్తంచరాపారదుర్వ్యాపా రాభిశంసినాం బృందారకబృందానాం వాణీమాకర్ణ్య నారాయ ణోప్యేవమభాణీత్ ॥ ౯౯ ॥

ప ॥ శక్యంవిధాతుంభవతాంరిపూణామద్యైవ దేవానిధనం తథా పి । ధాతృప్రసాదోద్ధతయాతుకుమ్భపంచాననోహంభవితాస్మి రామః ॥

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

పుత్రీయతో దశరథస్య మనోరథస్య పాథోనిధేస్సపది పూర్ణసుధాకర
త్వాత్ । తద్రావణస్య యశసోపి సుధాకరస్య స్వర్భానుభావముపయా
మిముదాముదేవః ॥ ౧౦౧ ॥ నిశ్చిత్య ధీరైర్జగతాం ధురీణే నారాయణే
రావణమారణం ద్రాక్ । నిత్యైర్నిషేవ్యాం శరణం ప్రియాతే దుగ్ధార్ణ
వం తత్యజురేవ దేవాః ॥ ౧౦౨ ॥

గ ॥ తతఃకమలనయనవచనామృతమాస్వాద్య కమలాసనః కమ
లకమనీయవదనో భూత్వా జ్ఞాత్వా చ రావణమారణం శరణాగతరక్షణ
ధురీణేన నారాయణేనైవేతి సంక్రందనాదిబృందారకానిత్థమాజ్ఞాప
యామాస ॥ ౧౦౩ ॥

ప ॥ లక్ష్మీసహాయస్య సహాయహేతోర్నరావతారే రచితాత్మనా
స్య । గోపుచ్ఛభల్లూకవలీముఖాన్ ద్రాక్ ధీరాన్ ధరాయాం సృజతా
స్సురస్సు ॥ ౧౦౪ ॥ జాంబవాన్ జృమ్భణాదేవ మమజాతచరస్సురాః ।
భల్లూకనాయకో లోకే భీమదర్పో రణాంకణే ॥ ౧౦౫ ॥ ఆజ్ఞాం శిరసి వ
హంతో బ్రాహ్మీం బృందారకాశ్చ సంతుష్టాః । అసృజన్ వానరధీరాన్
దినకరజాదీన్ రణాగ్రికృతదర్పాన్ ॥ ౧౦౬ ॥ పయోనిధీశస్సతుపా
యసత్వం సమేత్య పాత్రే జగతాం విధాతా । కాకుత్స్థరాజేంద్రతనూ
జమేవ మేనేఽవనౌ స్వం సుజనావనాయ ॥ ౧౦౭ ॥ మధుగర్వముషాపా
య సంభిదా కాంచనశ్రియం । బిభ్రతా సమమేవాసీత్ పయోధీశేన
పాయసమ్ ॥ ౧౦౮ ॥ వైతానాదనలాదథో సరభసం సౌవర్ణపాత్రం
పురః పూర్ణం పాయసనమ్రకంధరసతో రాజత్కరాంభోరుహే । ధృ
త్వోత్థాయ నృపాయ సాదరమదాదామోదయత్తన్మనోభృంగం లోకపి
తామహీయపురుషః పూషాధికాత్మప్రభః ॥ ౧౦౯ ॥ సపాయసమ
పాయసం హరణకర్మబద్ధాదరం సుధామధురమాదరాన్నరపతిస్తదా
రాన్నిజాన్ । ప్రణీయ ముదితో వ్యధాన్ముదితమానసాన్ భూసురానపి
ప్రథితభూషణైర్భుజైవ దావ్యచూడామణిః ॥ ౧౧౦ ॥ కౌసల్యాయైనర్త

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

పతిరదాత్పాయసస్యార్ధభాగం తస్యార్ధస్యార్ధాదతనుతముదా సాధు
తృప్తాంసుమిత్రామ్ । శిష్టస్యార్ధాదపిశుభమతిః కైకయేన్ద్రస్యపుత్రీం
భూయస్సాయంసుహితవిభవాం శిష్టభాగాత్సుమిత్రామ్ ॥ ౧౧౧ ॥

గ ॥ అథ యథావిధి హయమేధమాపూర్య హరిన్మండలీ మండనా
యమాన మహర్షిసంతతీస్సముపగతనృపసన్తానమస్యభినవనిజసన్తాన
సమ్భవోపచితమనోరథే దశరథే వివిధరసభరితశాల్యన్నశాలిభిః సు
ధారసగర్వనిర్వాపకైరపూపైరనేకైః కస్తూరికాకుంకుమఘనసారా
గరుచందనైర్మల్లీనల్లజసంజాతరసపుంజైరాపుంజితైరభినవవికసదనల్ప
కల్పక ప్రసూనాభిసమ్భృతమనోహరచమ్పకాదిమ కుసుమనికరైరేలా
లవంగకర్పూరపరిమళితపూగీఫలశకలాకలితమృదుళతర వీటీపల్లవతల్ల
జైః శశోదరమృదుళకాశ్మీర రాజ్యవనికరైరనేకైః పీతాంబరైరతితర
విరాజమానతారానికరశోభ్యమానమౌక్తికహారైరపారైరుపహారై
శ్చాభిసంతర్ప్య మహౌదార్యచాతుర్య ధైర్యకృతార్థీకృతార్థిజన
సార్థే తేనప్రియతమేనసహపరిశుద్ధశుద్ధాంతబద్ధాంతఃకరణాః కోసల
నందినీప్రముఖాః పరిహసితసుధాధారంపాయసమాస్వాద్యనిజముఖని
శాకాముకాకలితనిఖిల జనామోదోదన్వదురుతరవిజృంభణాః శుక్త
యఇవముక్తానికరాన్ శమ్య ఇవమహానలాన్ ధరణీవనిరవధీన్నిధీన్గర్భా
నావహంతిస్మ ॥ ౧౧౨ ॥

వ ॥ సఖీజనవిలోచనవ్రజచకోరచంద్రాతపం కకుత్థ్సకులవర్ధ
కంసపది గర్భచిహ్నందధుః । నృపాలమహిషీజనాః ప్రతిదినంసపా
రంవ్రజేద్యథాదశరథస్స్వయంహృది*విశేషహర్షాంబుధేః ॥౧౧౩॥
అన్యానథన్యాధరణీతలేస్మిన్సాధ్వీమణౌకోసలరాజపుత్ర్యాః । యస్మా
త్సమస్తానుదరేదధానా దేవోయదీయంజఠరంజగామ ॥ ౧౧౪ ॥ప్ర
కృతితనుతరాంగీకోసలేంద్రస్యపుత్రీ పునరపితనుకార్శ్యాత్ప్రియ

* నైషధషష్ఠసర్గే ద్వినవతితమశ్లోకే విశేషవాగ్భిరితి విశేషశబ్దోధికా
ర్థే ప్రయుక్తః ॥

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

శోభూషణాని । నిఖిలభువనభూషామాధవీమూర్తిరస్యాజ్జఠరవసతి ర
న్యైర్యోగకిం స్వితప్రోజ్ఝతి స్మ ॥ ౧౧౫ ॥ దేవ్యా వక్త్రసుధాకరం సువిమలం
పూర్ణం శశాంకం చ తాస్సఖ్యోర్వీక్ష్య కళంకినం కిమధునా చంద్రస్య నిందో
చితా । యస్మాత్సాధు విరాజతే తదుదరే శ్రీరామచంద్రో ముదే త్యా
లోచ్యాశు వితేనురాననవిధౌ కస్తూరికాలాంఛనం ॥ ౧౧౬ ॥ పురావ
రాహీభవదాత్మజన్మా గర్భే మదీయో ధరణీమియేష । మత్వేతి దేవీ సుర
భిం సుమృత్స్నామైచ్ఛత్కిల మన్యే మునిరత్నహర్షాః ॥ ౧౧౭ ॥ ప్రసూ
తికాలాత్పరమాస్లుజాతం సుదుర్లభం స్యాత్కిమితిచిద్దివాని । ఇత్యేవమా
లోచ్య తు దోహదే సా కిమాస్లువస్తూని కాంతమైచ్ఛత్ ॥ ౧౧౮ ॥ దే
వ్యామముష్యామమరారిహంతా ప్రాదుర్భవేద్రాగితి శేషమూర్తిః ।
కుక్షిం సమాశ్రిత్య వలిత్రయాత్మా గర్భోదయే తత్కిము సంజగాహే ॥
మృగపతితనుమధ్యా కోసలేంద్రస్య పుత్రీ గజపతిగతిమేషా నాహార్షీతి
ప్రవృత్తైః । కిముపరిహరణార్థైర్వాద్యగర్భచ్ఛలేన ప్రకృతికృశతరత్వం
మధ్యభాగే వ్యముంచత్ ॥ ౧౨౦ ॥ త్రిలోకధారిణో విష్ణోర్ధారణా
తిభారం కృశోదరే । తన్వీ స్మ తనుతే మందం మందమేషా గతిం శుభాం ॥ ౧౨౧
కౌసల్యా శరదిందుసుందరముఖీ తన్వీ విచిత్రాంబరా రాజచ్చూచుకనీలి
మప్రవిలసద్వక్షోజకుంభద్వయా । భృంగోద్భాసురపుష్పగుచ్ఛయుగ
ళీవిభ్రాజమానా భృశం సాంద్రాగ్రపల్లవతల్లజైస్సురుచిరా వల్లీవ సంలాలి
తా ॥ ౧౨౨ ॥

౯ ॥ ఇత్థమతిక్రాంతేషు కతిపయేషు మాసేషు సకలధర్మ నిర్మాణ
కలాపారీణ మైత్రావరుణినిదేశానుగుణం నిర్మాయ పుంసవనాద్యఖిలశు
భకర్మాణి నిజరమణీమణీనాం నరమణిరయం చకోర ఇవ రాకావిధుం పిపా
సిత ఇవ సుధారసభరితకాసారం సురాధిప ఇవ సుధోదయం విష్ణురివ కౌ
స్తుభమణిం బృందారకనికర ఇవ మందారం నిర్ధన ఇవ మహాధనం రు
గ్ణ ఇవ మహౌషధిం నిజతనయవదన నిశారమణం వీక్షితుం దీక్షితాంతః

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

కరుణాః ప్రతీక్షతే స్మ ॥ ౧౩ ॥ తదాఖిలనిఖిలజనమనోహరకోకి
లారావసంరావితేహరిదంతరే స్మరతరుణీమనంహ్లాదకే మహనీయమ
ధుమాసే సుధాకరకరసుధానులిప్తరాత్రిగణశోభ్యమానే శుక్లపక్షే
దినాధిపప్రముఖగ్రహేషు పంచసు స్వోచ్చస్థానస్థితేషు సుదాధామస్య
వృద్ధిగతనిజధామని నవమీకపుపర్వసు తారావిరాజమానకుళీరలగ్నే
నిరవధికజనానందసందానసంధానితనిజస్వాంతఇవ సమింధానేసతి ॥

౫ ॥ రక్షోధ్వాంతవిపాటనేపటుతరశ్శ్రీకౌసలేంద్రాత్మభూ భా
స్వద్గర్భనయోనిధేర్మునిమనోనీలోత్పలం ఫుల్లయన్ । సంజాతో మరవర్గ
సంపదుదధిం సంవర్ధయంస్తాసధయన్ రాజేంద్రస్యమనశ్చకోరసుకృ
తం శ్రీరామచంద్రోమహాన్ ॥ ౧౪ ॥ కేకయరాజకుమారీసుషువే
సుకుమారవిగ్రహం భరతమ్ । తౌలక్ష్మణశత్రుఘ్నౌ ఘనఘనకలితోదయా
సుమిత్రాయామ్ ॥ ౧౫ ॥ తదనుమంగళారావసంభ్రమాన్ ఝుడితి నిర్జ
రాశ్పక్రిరేముదా । కుసుమసంతతిస్సంతతం తేనే సమభివర్షితారా
ఘవోదరా ॥ ౧౬ ॥ కుత్రకుత్రాస్తివాభీతి ర్యస్మాద్రఘుపతిఃపవిః
సంలునాతిదశకంధ హాలాహలమహీరుహమ్ ॥ ౧౭ ॥ నృత్యంతే
ఏవందివినంస్తువంత శ్శ్రీరామచంద్రోదయమేవదేవాః । పౌలస్త్య
సంజాతవిశేషచిన్తా సన్తాపమేతే విజహుస్తదైవ ॥ ౧౯ ॥

౬ ॥ ఏవందివిభువిచజరీజృంభమాణేషు జగజ్జన్మాదికారణజన్మోత్స
వేషు అస్మాస్వప్రతిహతరథో దశరథస్సంప్రాప్త సన్తానమనోరథోయని
తి హర్షాతిరేకాదివసుప్రసన్నేషు హరిదంతరేషు కౌసల్యోదరస
యః పారావారసముదితాభినవసుధాకరసందర్శనాభిలాషేణేవ పరి
తో విరాజమానేషు తారానికరేషు అస్మదభివర్ధననిదానసగరస
న మహనీయాన్వయాభినన్దకమూర్తికోదయసముదితామోదనిర్భరణ
సమధిగతవృద్ధ్యావార్ధౌ సముద్భవినిజజామాతృవరపూజనజాతౌత్సుక్య
తిశయసమ్భ్రమసంచితాపూర్వదర్శనీయమధుభరితకుసుమఫల ని

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

రాయామివ సప్రసవ సర్వసస్య సముదయధరాయాం వసున్ధరాయాం అస్తత్కాలనివాసైకకుతూహలో నిషాదకులతిలకాయమానో గుహస్సంప్రత్యనన్యసులభసన్మిత్రసనాథఇతి హర్షాతిశయేనేవ సునిర్మలతరంగాయాం గంగాయాం తామేవానుసరమాణేష్వివ ప్రసాదాభిముఖేష్వఖిలేషు నదీముఖేషు మత్తనయావనదయమానమానసో భవితుమర్హతి భవానితి రఘునందనమఖిలహరిదంతర కుసుమనికరసంచారసంపాదితపరిమళోపహారేణ సప్రశ్రయం సంప్రార్థయమానఇవ వలమానే మృదులపవమానే త్రిలోకకంటకాయితదశకంఠపరిపాలితాష్టాపదపట్టణాట్టాలకకుట్టిమాదిమసద్మసముదయ కబళీకరణసందేశమభిచాపయభవదీయసందేశహారిముఖేనేతి సప్రదక్షిణం దక్షిణమిత్యాకునందనమభివాదయమానఇవ పూజ్యమానజ్వలనే జాజ్వల్యమానే సాకేతవాస్తవ్యసామంతసంతతిసంతతానందనందానసోద్యోగమానసస్స్వయంభూభవప్రముఖనిఖిలమహీసురపరివృతో మహీమహేంద్రోయమవిందతానందమమందమ్ ॥ ౧౩౦ ॥

వ ॥ తత్తన్నామయథార్థతాంభువి సతాంప్రఖ్యాపయన్ప్రాగివశ్రీరామంభరతంచలక్ష్మణమథోశత్రుఘ్నమప్యాత్మజాన్। నామ్నైవంచతురస్సమంసచతురశ్చక్రే గురోరాజ్ఞయా సంతర్ప్యైవమహీసురాన్ దశరథో జాతోత్సవేవాంఛితైః ॥ ౧౩౧ ॥ మణిగణరమణీయే మంటపేమండనానాం మనుకులమణిమేనంమండయిత్వామణీంద్రైః । మణిగణశుభడోళామధ్యభాగంప్రణీయస్వయమకృతసుగీతం కోసలేంద్రస్యపుత్రీ ॥ ౧౨౨ ॥

డోళోత్సవగీతక్రమః ॥ సురభివృత్తమ్ ॥

జగతి రామతే జన్మమంగళం విగతసాధ్వసం విశ్వమూర్జితం ।
జగదిదం యతోజాతనాయకం సుగతిరప్యహంసాపితేపితా ॥ ౧ ॥
యదభివాంఛితంయజ్వయోగినాంతదిహమూర్తితాంతాతతేయయా।

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

మదభివాంఛితంమానితంతథాయదతిమానుషోయస్త్వమాత్మజః॥౨॥
వదనమంబుజంవల్గునాసికా మధురచంపకం మాగణయంతితే ।
మృదుళకుంతళామత్తషట్పదాఃమధువిలోలుపామందబుద్ధయః॥౩॥
సుమృదుళాళకంసుందరంముఖంసుమధురాధరంస్వాదయన్ముదా ।
అమృతసంచయోప్యాదరంహృదానమనుతేజనోనామతోపితే ॥౪॥
నిరుపమాంగతేనేత్రసంపదేసరసిసారసైస్సాధుతప్యతే । కరవశే
హరేళ్ళకంధరోపమాం ధరయితుం స్వయం వారిజేనచ ॥ ౫ ॥
భువనమాతృముద్భూరిభూతయేభవనముత్తమం భావయద్భృశం ।
తవభుజాంతరంతాదృశాయతంభవతికింప్రభోభాగ్యవీవతే ॥౬॥
వరకరాంబుజం వామముష్టితం వరకృపారసంవారిజాంబక ¦। శర
ణమీయుషాంశర్మదంసదా ధరతికింతవాధారసంపదామ్ ॥ ౭ ॥
శుభకటీతటే శుభ్రమౌక్తికైరఖనదస్వరైరత్నఘంటికా । విభువి
రించయే విశ్రుతశ్రుతీ రభిదధాతి కిం రామసామతః ॥ ౮ ॥
అమృతపాయినామప్యభూత్కథం కమలనాభ తే కామదంపదమ్ ।
కిముపరీక్షసేకీదృశంత్వితి ప్రముదితాననంపాహ్యంగుళింనయన్ ॥౯॥
వదనవారిజా ద్వారి నిస్సృతం పదసమాగమాత్పల్లవాధరే । సద
సిసజ్జనైస్సాధుమన్యతే త్రిదివనిమ్నగా తీర్థమిత్యహో ॥ ౧౦ ॥
భువిపదత్రయంభూరియాచితంసవినయంపురా సాధుచింతయన్ ।
జవయుతోధునాజానుయుగ్మతోప్యవనిమానధీరఙ్గకింన్వభూః ॥౧౧॥
మదనపక్షతేమంగళాననంసుదృగలంకృతంసోమసుందరమ్ । సదగ
మీక్షయన్సాదరంసుదన్మదమనంగతామాపకింహ్రియా ॥ ౧౨ ॥
సుమనసాంముదేసామ్యనాయకీ కమలనేత్రయోఃకంజబాంధవ ।
విమలపత్తనేవేలనామకే రమయసి*ప్రియాన్ రామకేశవ ॥ ౧౩ ॥
ప ॥ డోళోత్సవేషౌనిజనందనానాం మాంగల్యనీరాజనమారచ

* ణిజంతత్వాత్పరస్మైపదమ్ ।

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

య్యా । సువాసినీ నామ తనోత్సవర్యాం తామ్బూలపీతామ్బరభూషణా
ద్యైః ॥ ౧౪౬ ॥ దినేదినే తే చ త్వారశ్చతురా రాఘవాదయః । కలా
భిరభిసంపూర్ణా బాలచంద్రా ఇవాబభుః ॥ ౧౪౭ ॥

గ ॥ ఏవమమీషామనితరసులభసౌభాగ్యలీలయా నిఖిలజనలోచన
చకోరచంద్రికాయమాణయా, లీలయైవ ద్వాదశవర్షేష్వతిపతితే
షు సాదరావలోకనకలితకుతూహలమహీళ్రాజన నీలోత్పలగర్వసర్వం
కష కటాక్ష రేఖాశ్యామలితబాలచంద్ర శకలే నేవరుచిరకాకపక్షయుగ
ళేన కర్ణావతంసమలంకృత సుధాకర శకలవిరాజమానాభినవశం
కరచతుష్టయమివ శోభ్యమానం విధివదుపనీతం వినీతం పుత్రచతుష్ట
యం సమాలోక్య సంవర్ధితసంతోషసాగరం మహోధనికమివ పుత్రిణం
నృపమణిం యాచక ఇవ కౌశికస్సరభసముపాజగామ ॥ ౧౪౮ ॥

గ ॥ ఆగతం తమభివందనాదిభిరభినంద్య సుందరగిరైవమానందయా
మాస దశస్యన్దనః ॥ ౧౪౯ ॥

ప ॥ భవతాద్య తత్రభవతా భగవన్ భవనం విభూషితం యస్మాత్ ।
పుణ్యక్షేత్రగతో౽హం నహి న హి మత్తోస్తి భాగ్యవాన్ భువనే ॥ ౧౫౦ ॥
రఘూణాం భాగ్యశీలానాం తపసా త్వామలోకయమ్ । అథవా ఫలితం
కిం మే శ్రీరామజననం జవాత్ ॥ ౧౫౧ ॥ అలంకృతో భూమిపలాశ
వర్గైః కిమాశ్రమస్తే మునివంశనాథ । మహాక్రతూనామపి ఋంగళం
కిం త్వదాశ్రితానాం కుశలైరశేషైః ॥ ౧౫౨ ॥

గ ॥ ఏవముదీరయతి దశరథే తద్వచనభంగీమంగీకుర్వాణస్స్వయ
మపి మునీంద్రో గిరమేవముదీరయామాస ॥ ౧౫౩ ॥

ప ॥ భవతి భవతి భూమిం శాసతీత్థం ప్రమోదాత్ నృపరకుశలమేవద్ర
ష్టుమాగామతస్త్వామ్ । శృణు బహుళపలాశైరాశ్రమోలంకృతో మే భ
వదపి దనితాంతం మంగళం మత్క్రతూనామ్ ॥ ౧౫౪ ॥
తతో రాజాపి వ్యాజహార ॥ ౧౫౫ ॥

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

ప ॥ తపోమయాగ్నౌ స్తవతాపసేంద్ర కియంత ఏతే చ పలాశపలా
శాః । తథాపి యుష్మత్కరుణా యదిస్యా త్త్వయ్యద్య సజ్యం చ శరాసనం
మే ॥ ౧౫౬ ॥ రాజన్ రామ వరాక్రమాగ్నిమధునా హిత్వా పలాశా
ఇమే వశ్యాః కిం మమ వా తపోహుతభుజో యుష్మచ్ఛరాసన్యవా । లోకే
పుత్రీసుఖం భవాదృశనృపానాత్మార్థమిచ్ఛంత్యహో లోకానామవనా
ర్థమేవ న పరం తస్మాత్సమాలోచయ ॥ ౧౫౭ ॥

గ ॥ అథ నరలోకనాథోఽయ మింగితజ్ఞతయా మునివరఫణితిభావంని
జతనూజవిశ్లేషకరమవధార్య, జలధరరవాకర్ణనసంజాతపులిందనిన
దభ్రీమాదదభ్రీసంభృతహృదయాతంకః సకమ్పశ్చంద్రకీవ వచసామ
విషయం విషాదముపజగామ ॥ ౧౫౮ ॥ సమాజపేవం వ్యాజహార చ ॥

ప ॥ పూర్ణస్సషోడశకలా పూర్యనషోడశవర్షతః । బాలచంద్రీ
స్తనూజోఽయం నాశరధ్వాంతనాశనః ॥ ౧౫౯ ॥ తత స్తపోనిధిరముం
నిజగాద ॥ ౧౬౦ ॥

ప ॥ న బాలచంద్రశ్శ్రీరామః కింత్వయం పూర్ణచంద్రమాః । న
జానీషే త్వయం రాజన్ జానాతీమే తపస్వినః ॥ ౧౬౧ ॥ తదను మనుకులేం
ద్రో మంగళార్థీ మహాత్మా కమలనిలయపుత్రః పుత్రవాత్సల్యపూ
ర్ణమ్ । దశరథ మతివృద్ధం వ్యర్థదైన్యం దయాళు ర్ద్రుతమనునయ
వాదం వక్తుమైచ్ఛన్మునీంద్రః ॥ ౧౬౨ ॥

గ ॥ రాజన్ మహావదాన్యశిఖామణే యుదన్వయే నయనార్థినామప్య
భ్యర్థనాసాఫల్యే తదద్రిచిరతిలకాయమానం తత్రభవంతమభ్యర్థ
యమానే భగవతి భువనాంతరనిర్మాణాలంకర్మీణే కుశికనందనే రఘు
నందనం రజనీచరనిచయనిర్మూలనకృతే నియోజయితుమంతరాయః
కో వేత్యాజ్ఞాపయామాస ॥ ౧౬౩ ॥

ప ॥ ఆశ్వాసితస్తేన తపోధనేన ధైర్యం సమాసాద్య శనైర్నృపేంద్రః ।
నేతుం మునీంద్రం నయనాభిరామం రామం పరిష్వజ్య సముత్తకామః ॥

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation;Kolkata. Digitization: eGangotri.

తదనుతనయమేకం దాతుకామంనృపేంద్రం కుశికతనుభవోయంభా
వయన్నేవమూచే। విబుధచయచకోరానందనో రామచంద్రః కలిత
కువలయశ్రీర్లక్ష్మణాలంకృతస్స్యాత్ ॥ ౧౬౫ ॥ ఏవంయాచతి లక్ష్మ
ణంచరుచిరంశ్రీరామసేవాపరంతస్మిన్ రాజవరో ననన్దనితరామ్*ప్రే
షయచ్చాత్మజౌ । హర్షాద్దేవవరావవర్షురధికం కల్పప్రసూనావళిం,
భద్రైర్దుందుభినిస్వనైశ్చననృతుర్దివ్యాంగనాస్సంగతాః ॥ ౧౬౬
సత్రంపరిత్రాతుమథోవనాంతం నినాయ తం సానుజమేవరామమ్ ।
మార్గశ్రమం మోచయితుంమునీంద్రో మంత్రద్వయంచోపదిదేశ తా
భ్యామ్ ॥ ౧౬౭ ॥

గ ॥ తదోపదిష్టబలాతిబలాభిధానవిద్యోద్వహే రఘూద్వహే సా
నుజే గాధిజేన దేశాంతరముపనీయమానే సతి ॥ ౧౬౮ ॥

వ ॥ అనంగతాంయత్రగతోంగజోభూత్పురా పురారేర్నయనాన
లేన । తమంగదేశం మునిపుంగవోథ ప్రాదర్శయద్రాఘుపుఙ్గవా
భ్యామ్ ॥ ౧౬౯ ॥ గంగాతరంగ+సంగాంసరయూం సతాన
ముత్తార్య । అనయన్మలదకరూశౌవృత్రారిర్యత్రకిల్బిషంవిజహౌ॥౧౭౦
సంభ్రియతాం రామానలంఘనీయో విధిర్విధాత్రేత్యవగంసుకేతుః। మా
రీచనీచ*ప్రసవంసయక్షోయద్రాక్షసీంసంజనయాంబభూవ॥౧౭౧॥
సామజసహస్రశక్తిం సేయంసమ్ప్రాప్యపద్మభూకృపయా । పుత్రై
ణసాకమవనే హింసానిరతా నృసింహవశ్యైనామ్ ॥ ౧౭౨॥ వైశ్వా
మిత్రమిదంవాక్యంశ్రుత్వాసౌరఘునన్దనః। చిన్తాదన్తురితస్వాన్తస్సాన్వ
త్తానమిదమబ్రవీత్ ॥ ౧౭౩ ॥ అయిరఘుకులసంజాతోగురువరవచనం
నలఙ్ఘనీయంతే । అబలాహననమపీదం నహినహియుక్తం త్వయాద్య
కింక్రియతే ॥ ౧౭౪ ॥తదను కుశికసూనుః ప్రాహరామేంగితజ్ఞో భృగు

---

* ప్రేష్యగతౌ । ణిజంతత్వాత్పరస్మైపదమ్ ॥ + సంగోఽస్యాఅస్తీ
త్యర్శఆద్యచ్ ॥ * మాతరమ్ ॥

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

పతిరపి కోపాతిరేణ కాప్రాణహారీ । రఘువరసతుకోపా మన్థరాసంవ్రా మాధీ సురపతిరపి పూర్వం చిన్తయిత్వా పపేద్రే ॥ ౧౬౫ ॥

గ ॥ ఏవం తాటకానాటకోన్మూలనకుతూహలే కుశికనన్దనే రఘునన్దనమాజ్ఞాపయతి తస్యామతిదారుణాయాం విస్తారితవదనకుహరాయాం సున్దప్రియాయాం పన్థానమావృత్య నిరున్ధత్యాం అలమలమనయాచర్చయా నచిరాదహమేవ మారీచమాతుః ప్రాణానిలాన్నిపీయ తదీయామిషైర్బుభుక్షితానత్రత్యద్విజనికరాన్ భవత్సవనపూర్వాఙ్గకర్మణీవ సన్తర్పయిష్యామీతి నమ్రీభూయ మౌర్వీరవవ్యాజేన కుశికరఘునన్దనౌ యాచమానమివ రామకార్ముకం కరతల ఏవ నృత్యతిస్మ ॥

వ ॥ కాన్తా* సమాగమే యోగ్యా కాన్తస్యైన భవత్విత్వితి । నీతాన్తకమియం రామసాయకే నైవ తాటకా ॥ ౧౬౬ ॥ సంహారేణ పరంముమోదమునిరాణ్మారీచమాతుః క్షణాదేకేనైవ పతత్రిణా రఘుపతేర్ముక్తేన లీలావశాత్ । రామాయాథనపారితోషికమివ ప్రాదాన్మహేన్ద్రాజ్ఞయాదివ్యాస్త్రాణి భృశాశ్వజానిరభసాత్సజ్జృమ్భకాదీని చ ॥ ౧౬౭ ॥

గ ॥ తతోऽస్త్రపరంపరాసు తాసు నిరభ్రాభ్రవిభ్రాజమానవిద్యుల్లతాస్వివ మూర్తీభూయ పురతశ్శోభ్యమానాసు ససామితేర్థానసామే భవితుమర్హథేతి రామాజ్ఞప్తాసు సనమ్ప్రమముపసంహారైస్సమమన్తర్హితాసు రామలక్ష్మణావపి పురా బలిబలావలేపవిలుమ్పనవిలోలకపటవటుసంచారపవిత్రితం పవిత్రితమవిప్రౌఘామోఘనియమౌఘనిరాకృతాఘసఙ్ఘం త్రివిక్రమవిక్రమావలోకనసుకృతేనేవ సంప్రాప్తతత్సారూప్యముక్తిభిర్విష్ణుసదాశ్రితైరనేకైరనోకహనికరైరాకీర్యమాణం కుశికసుతసందర్శితమతిమనోహరమాశ్రమవరమాలోక్య తన్ముఖారవిన్దనిష్యన్దమాననానావిధనవీనచరిత్రమకరన్దాస్వాదమిలిన్దాయితమనస్కతయా విస్మృతకఠినతరసరణిచంక్రమణసఞ్జాతక్లాన్తిస

---

* కణితి వర్ణాన్తో యస్యాస్సా కాన్తా ॥

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

స్త్రీ సముపేత్య సిద్ధాశ్రమం విశ్వామిత్రతపోధనసమారబ్ధసవనవేది కాంతికముపాజగ్మతుః ॥ ౧౭౯ ॥

వ ॥ తౌ కౌశికం నిరాతంకం తాటకాంతకసంశ్రయాత్ । అంతేవసంతం సంప్రాప్య ప్రాహురేవం ససంభ్రమమ్ ॥ ౧౮౦ ॥ పలాశరాశిసంయుతం ప్రకృష్టభూభృదాశ్రితం పరికాసురక్రమంతికాశ్రయేన యాశ్రయంపరమ్ । భవంతమీడ్యమీదృశం తవాశ్రమోపి సాంప్రతం విడంబయత్యడంబరా వయంకృతార్థకథంపరమ్ ॥ ౧౮౧ ॥ అథవా రామచంద్రే స్థితే చతురే* రుచిరాంశుకే । పలాశహృదయాబ్జానాం కోతు కంక్ష్వేతిమన్యసే ॥ ౧౮౨ ॥

గ ॥ ఏవమృషీంద్రశిష్యైరితాశ్రమదూషణవాణీసుభైస్సహధనుర్గుణైరపిరఘుమణేః కర్ణాంతికమావిశతి సతి ॥ ౧౮౩ ॥

వ ॥ స రామబాణః ఖలు తాటకాయాః ప్రాణైర్న తృప్తిం నభజన్నివ ద్రాక్ । తత్పుత్రమారీచమపి ప్రపద్య కాలోద్యనేత్యంబునిధౌజుగావ ॥ శరకులిశంపునరదీనతనోచ్ఛకలాకాసుబాహుమపి । శ్రుత్వైవాశుత్ర వచనం నిశిచరపిశితైర్ద్విజాన్వ్యధాన్ముదితాన్ ॥ ౧౮౪ ॥ కర్మజ్ఞానే ప్రపన్నశ్చిదివగురువరాద్రాఘవోగాధిజోఽయం తాభ్యామాద్యామవిద్యామివ సుదృఢహృదా తాటకాంపాటయిత్వా । జాతంతస్యాస్సుబాహుం సుమతిరథయథాఽఘాతయత్సంచితాఘం మారీచం తూత్తరాఘుంచకితతరమివాశ్లైషమాచీకరచ్చ ॥ ౧౮౫ ॥ అథకృపయా దాశరథేరపగతవిఘ్నం స యజ్ఞమాపూర్య । మజ్జన్ప్రాక్కుతుకాద్బా వవభృథకృత్యంతతఃపరంవిదధే ॥ ౧౮౬ ॥ వీరశ్రీస్సహజాస్వయంజయరమాసంగాత్రిసంచారిణీ గార్హస్థ్యంరఘుపుంగవస్యనభవేత్తాభ్యాంరమాభ్యామితి । మత్వారామముదారానిజాంజనకజాం సాక్షాద్రమారూపిణీం ప్రాప్తుంప్రాపయితుంపురీంసమిథిలాంతూర్ణం

* పీతాంబరేఽన్యత్రరుచిరకిరణే ॥

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

పరితస్థే ముదా ॥ ౧౮౮ ॥

గ ॥ అథ పథి చంద్రికాచారుతరే చంక్రమణవేలాయాం గాధినందనే రఘునందనాయ విరించిజన్మకుశాంగజాతకుశాంబాదిషు చతుర్షు కుశనాభః స్వసముద్భూతకన్యాశతం కామయమానేన మాతరిశ్వనా నిరర్థికాశయతయా *కలితాదసీయశరీరార్జవమార్జనాయ సోమదేయం బ్రహ్మదత్తం జామాతరమాకుర్వాణో భూయోపి *తపస్తప్యమానాస్తత్తాతపాదాన్ గాధినామ్నో ముదా౽జనయదితి కథయతి సతి దాశరథిర్గురుజన్మకథాశ్రవణకుతూహలేప్యపర్యాప్తే ప్రత్యూషే పికృతోన్మేషే నిశాకాముకస్సాశంక ఇవ నాదృశ్యత ॥ ౧౮౯ ॥

ప ॥ సీతాపాణిగ్రహణనీం మనోజ్ఞనళినీం నామానయన్నాననే యః శ్రీపాదైః పరిహరంస్తతస్సనితరాం జ్ఞాత్వాపరాధం నిజమ్ । భ్రామ్యన్వ్యోమతలేంశుకావృతతనుర్నక్తం నిరంప్రిధ్వనిర్భీత్యేవ క్వగతో౽ధునేతరజనీజానిర్నజానామ్యహమ్ ॥ ౧౯౦ ॥ మధ్యం శిముక్తాఫలతామపేతా జ్ఞాతానసీ తేలిమయాజడేన । రామాగమన్తాం ప్రపదర్శ ప్రియం స్వమాగోపనేతుం కిమగాన్మృగాంకః ॥ ౧౯౧ ॥ కో వా జగత్యాం జగతీసుతాయా రామాత్పరస్మాద్రమణః పరోస్తి । తావాస్తితస్యారమణీపరాస్య క్షోకేతి నేదుః *కృకవాకుకాకాః ॥ ౧౯౨ ॥ కాన్తాలింగనజృంభితాంగజరతాసక్తాత్మనాం సుభ్రువాం కర్ణే౽కుక్కుటకాకభైరవరవా యావత్సమన్తాద్యయుః । తావత్తావిదితప్రభాతచరితారత్యన్తరాయానమూర్ఛ్వ్యావరోపధి వాశపన్ప్రతిపదం రామేతి రామేతి కిం ॥ ౧౯౩ ॥ సురమణిదిగ్రమణీయం వీతతమోభిర్విక్కంచుకాకింవా । ద్యుమణింతరుణముపైతుం కుంకుమపంకానురాగిణీ కిం వా ॥ ౧౯౪ ॥ భర్తుర్నాభ్యోదయే స్మిన్ ప్రముదితవదనైవ పద్మినీసుభగా । ప్రాప్తసునోరథమథునా మైథునసక్తం రథాంగమిథునమపి ॥ ౧౯౫ ॥ యదా శ్రియేణోత్ప

---

*తపఐశ్వర్యఇతి ధాతోః తప్యతేశ్యానచ్ । *కుక్కుటః

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

లముల్లలాస మదాన్వితంమంజుదళైరజన్యామ్ । తస్యైవచంద్రస్యము
ఖేయదాసీ గ్లానిస్తద్దైవాస్యచసుప్రభాతే ॥ ౧౯౬ ॥ ఏవంనమిత్రతవ
దనాం ప్రతిహతవిభవాంచపద్మినీమసితామ్ । వికసితకుసుమైర్మణా
రులా మృదుతాంవహతాలతాహసంతీవ ॥ ౧౯౭ ॥ మాభవమాభవ
మత్తా పద్మిన్యభునాసితేవసతివిభవే । ఏవంమిళిందబృందం హితమ
నువదతీవమంజుఝుంకారైః ॥ ౧౯౮ ॥ రెరెమధుపకృతఘ్న ప్రకృతే
తవపద్మినీనుతిర్యుక్తా । సరసరమత్తోమత్తేత్యుత్పలమగరంరయాద్బబం
ధేవ ॥ ౧౯౯ ॥ ఏవంద్రుతోద్రుతమయంమధుపవ్రజస్తాం త్యక్త్వా సి
తాం కమలినీంకృపణామధన్యామ్ । మోదాన్మరందరసతుందిలమాప
పద్మం ధన్యంవదాన్యమివమార్గణధీరసంఘః ॥ ౨౦౦ ॥ పరిణయ ర
ఘురాజంమత్కులైకాధిరాజం జనకనృపసభాయాం జానకీం పద్మవ
క్త్రామ్ । ఇతిమునికులరాజంకౌశికంపద్మబంధుస్త్వరయితుమివమోదా
త్తూర్ణమావిర్బభూవ ॥ ౨౦౧ ॥ ... ...

గ ॥ ఏవంప్రత్యుషసి మహర్షిణాసమం రామలక్ష్మణావపి నిజా
పాంగతరంగసంగాదివశోణితతరంగే శోణాబ్జనిస్సరన్మరందధారాసు
రభితే సురగణసంసేవితే శోణనదే నిర్వర్తితపూర్వాహ్ణికకర్మాణౌ
విహితజననయనశర్మాణౌ నిజాన్వయపుణ్యఝరీమివ నిస్సరంతీం భా
గీరథీముపయాతస్మ ॥ ౨౦౨ ॥ ... ...

ప ॥ గంగాతరంగనిలయారుణపద్మశోభా పూరైరుదారరఘుపుఙ్గ
వవర్ష్మశోభాభిః । పద్మాసనప్రియతమారవికన్యకాభ్యామాసేవితాకిమితి
హర్షమగాన్మునీంద్రః ॥ ౨౦౩ ॥ ... ...

గ ॥ అథ భాగీరథీకథాశ్రవణకృతాన్తఃకరణాయ తరణికులభూష
ణాయ మునికులభూషణమయం పురా మేరుపర్వత దుహితృమనోర
మామనోహరోదరేహిమాద్రిసంజాతమన్దాకినీదాక్షాయిణ్యోర్వరాద్యా
యాం సురవరైర్నిజపురముపనీతాయామపరాయామపి తపోలబ్ధశంక

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

రాయాం శంకరారబ్ధమహామైథునమధ్యకాలఏవ విబుధకృతాన్తరాయే
ణ విసృమరమహనీయ తేజోధారణాక్షమక్షమాశుష్మసురతరంగిణీభి
శ్శరవణోత్సృష్టమేతదేవ కృత్తికాస్తన్యపిపాసాంగీకృతషణ్ముఖం సు
ముఖముపగత దేవసేనాముఖం సమాలోక్య సుప్రసన్నాయామపి
నిజగర్భవిఘ్నరూపానమరాణా జాతవేదసే దత్తతేజస్కాం క్షమాం
జాతవేదసమపి శాపేన నిరపత్యతాం బహుదారతామాశ్రయాశతాం
చాపనీయ సంత్యక్తకోపాయామథకదాచిత్సవితృకులకలితోదయస్సగ
రనృపారబ్ధతురగమేధముఖనిర్ముక్తశతమఖహృతతురగగవేషణాజ్ఞప్తేషు
తదీయద్వితీయద్వితీయాగర్భసమావిర్భవత్తనూభవషష్టిసహస్రేషు న
ఖముఖాఖననినిమ్నీకృతధరణివర్త్మనా పాతాళకుహరమనుప్రవిశ్య
కపిలవేషమాబిభ్రతో భగవతో నికటతటనానటద్ఘోటాకర్షణరోషవతో
హృషీకేశస్య హుంకారనిర్దగ్ధేషు చిరకృతప్రతీక్షణవిచక్షణక్షితీశప్ర
థమకళత్రసంభూతస్య కృత్యతో నామతశ్చాప్యసమంజసాసమంజ
స్యాత్మజేంశుమతి తేజోవిజితాంశుమతి సవినయముపవిశ్య రసాతలం
తత్రభవంతం భగవంతమానమ్య భస్మరాశితపితృజనావలోకనసంతా
పేన తదీయదాహతాపముపశమయితుకామే నివాపాయ జలమన్విష్య
తి వత్స లౌకికోదకమదసీయతర్పణానర్హమతఏవాలౌకికదివాకస్తటినీ
నీరమానీయ సముత్తారయతుభవానేతానితి తేషాం మాతులేన వైన
తేయేనాభిహితే మూర్ధ్నాగృహీతతచ్ఛాసనే యాగీయతురగమానీ
య పితామహేన నిర్వర్తితమఖకర్మణి గంగానయనకృతాన్తరంగేది
వంగతవత్యేవ శాంతనిజాంగే తత్రైవతమనుసరతి తత్సుతే దిలీపేపి తదఙ్గ
జో భగీరథో మహారథస్తపశ్చరణహృష్టాన్తఃకరణస్తరంగిణీరమణకన్యా
రమణచరణారవిన్దనిష్యందినీమమరతటినీమాత్మనఃప్రార్థనయా పృథివీ
మవతరంతీం ప్రథమతశ్శంకరశిరస్తటజటాటవీం పర్యటంతీం తతో
హిమాచలస్యందినీమతో జహ్నుమునిసవనశాలావినాశనోద్యుక్తతయా

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

కుపితతద్వదనపీతపునః ప్రసాదితశ్రవణోత్సృష్టతయా పరిగృహీతజాహ్నవీనామసుమహామశాలినీం తత్రైవ పాతాళకుహరముపనీయ తానుత్తారయతిస్మేత్యభిశంస ॥ ౨౦౪ ॥ ... ...

ప ॥ శ్రుత్వైతాంమధురాంవాణీం మత్వా దేవతరంగిణీమ్ । మణిం
ద్యుమణివంశస్య బభాణేదం నృణాంమణిః ॥ ౨౦౫ ॥ యేయం పురా
స్మత్ప్రపితామహాదీనాం కారుణ్యతస్తాంపదవీంనినాయ । సాపుణ్యశీలా
పరిశుద్ధభావా భాగీరథీ సార్థయతేదృశౌ మే ॥ ౨౦౬ ॥ మహితతరతరం
గామబ్ధిరాజైకసంగాం విహితదురితభంగాం భార్గవీశాంప్రిరక్ష్యామ్ ।
అతివిపులనిజాంగాం సర్వదాసాధుసంగాం శ్రితవిలసదపాంగామాశ్రి
యామ్యేవగంగామ్ ॥ ౨౦౭ ॥ ప్రఫుల్లకమలాననాంరుచిరమీననేత్రా
మిమాంసితాంబుజలసత్స్మితామరుణసత్ప్రవాళాధరామ్ । సుకంబుగళశో
భితాంమహితచక్రవాకస్తనీంశ్రయేసురతరంగిణీం సకలసమ్పదామృ
ద్ధయే ॥ ౨౦౮ ॥ సరోజజాజానిపదాబ్జజాతాం నైపథ్యరూపాం పుర
మాథిమూర్ధ్నః । భాగీరథీంసర్వమనోరథానాం సంప్రార్థయేఽహంపరి
పూరణార్థమ్ ॥ ౨౦౯ ॥ సంతీర్యాథరఘూత్తమామనురసదీందృష్ట్వావి
శాలాంపురీంవిశ్వామిత్రమపృచ్ఛతాం నరభసంకస్యేతిసప్రశ్రయం ।
ఊచేసోఽపి సుధానిమిత్తమభవద్దేవాసురాణాంరణః కారుణ్యాదథకేశ
వస్సమభజన్మూర్తింజగన్మోహినీమ్ ॥ ౨౧౦ ॥ తన్మోహినీరూపవిమోహితే
షు నజేణవజ్రిప్రహితేనసద్యః । ప్రాప్తేషుదైత్యేష్వఖిలేషునాశంతే
షాంతుమాతాదితిరాత్తరోషా ॥ ౨౧౧ ॥ సురేశశాసనంసూనుంస్వప
తేర్మాసనాదసౌ । లబ్ధుకామాదితిర్దీర్ఘంతపస్తేపేకుశప్లవే ॥ ౨౧౨ ॥
తామాత్తనిద్రామమరాధిపః సా సేవాపదేశాదుదరే ప్రవిశ్య । నిర్భి
ద్యగర్భంచరుదన్తమేనంప్రోవాచభో మారుదమారుదేతి ॥ ౨౧౩ ॥

గ ॥ ఏవంకైతవేన సప్తధానికృత్తనిజగర్భం దేవాధిపం భ్రూణహత్యాం మాకురుమాకురిత్యుదీర్య భూయోఽపి భవానేవ సగర్భ్యంసన్న

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

మనుతా విదధాత్వి త్యభిదధానాయాం దితిదేవ్యాం స దేవాధిపోపి తత్రై
వేత్యభ్యుపగమ్య స్వర్గం గచ్ఛతిస్మ ॥ ౨౧౪ ॥ ... ...

వ ॥ పురా లంబుసాయా మిక్ష్వాకు రాజాత్సమాపన్నజన్మా సునీతి
ర్మహాత్మా । విశాలాభిధానస్స భూపాలమౌళిస్స్వనామ్నా పురీమేవ చ
క్రే విశాలామ్ ॥ ౨౧౫ ॥ ... ...

గ ॥ ఇతి మునిఫణితవాణీమాకర్ణ్య ॥ ౨౧౬ ॥ ...

ప ॥ తదను సుమతినామ్నా రాజరాజోపమేన పరికలితసపర్య స్తత్ర
రాత్రించ నీత్వా । జనకనృపనగర్యా దర్శనానన్దసాంద్రః * సహ సహజ
మునీంద్రః ప్రస్థితో రామచంద్రః ॥ ౨౧౭ ॥ ... ...

గ ॥ ఏవమేవ సరణౌ రఘుపతిచరణాంబుజముద్రికాభి రభిభూషి
తాయామ్ ॥ ౨౧౮ ॥ ... ...

ప ॥ అత్రాహల్యా మమరపతినా నష్టశీలాం శిలాం ప్రాక్ కృత్వా శాపా
ద్విగతవృషణం రోషత స్తం వృషాణమ్ । పశ్చాత్తత్ప్రామతికరుణయా గౌత
మస్తామ వాదీచ్ఛాపాన్ముక్తా భవ వనమిదం సంగతే రామభద్రే ॥ ౨౧౯ ॥
పితృదేవవరాత్స వృషా వృషణం పునరేత్య నిజం పదమేవ యయౌ । రఘు
రాజభవచ్చరణాబ్జరజః కృపయైవ కరోతు శిలామబలామ్ ॥ ౨౨౦ ॥ ము
నివచనమిదం నిశమ్య రామో భవతి కథమియం శిలాబలాద్య । ఇతి మన
సి పరీక్షయన్నివాధాత్స పదిశుభకరం పదం శిలాయామ్ ॥ ౨౨౧ ॥ అస్మా
న్నాస్తి రఘూత్తమస్య చరణాంభోజాజ్జగత్పావనే యస్యాభూద్రజసైవ
పావనశిలా ద్రాగ్గౌతమస్య ప్రియా । శంసం తత్కిల దేవదుందుభిచయా నే
దుర్భృశం తత్క్షణం పూజాం చక్రు రముష్య కిం సురవరాః పుష్పప్రవర్ష
చ్ఛలాత్ ॥ ౨౨౨ ॥ ... ... గ ॥ తదాత్వే ॥ ౨౨౩ ॥

వ ॥ అహల్యయా గౌతమయోగినాపి సమర్చితో యం సహ రాజసూ
నుః । జగామ సీతాజనకం జవేన యజ్ఞావసానే కలయితుం మునీన్ద్రైః ॥ ౨౨౩

* వోపసర్జనస్యేతి సూత్రేణ సహాభావః ॥

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

గ ॥ అథ నిమికులతిలకో జనకః కుశికతనయసమాగమసంజాతకౌతుకస్సపురోహితః పురాన్నిర్గత్యాపారసపర్యావిధిం సమధుపర్కం కరిష్యమాణరఘువరవైవాహికమధుపర్కకారణమివాకలయ్య తం భగవంతం గాధిసూనుం సరాజసూనుం నివేశయామాస సప్రశ్రయం సవనశాలానివేశమ్ ॥ ౨౨౫ ॥ ... ...

ప ॥ జనకయజనభూమిం భూషయంతం మహాన్తం దశరథతనుజాభ్యాం గాధిజం వ్యాజహార । నిమికులగురురాజః కౌశికం రాజవక్త్రో జననయనచకోరానందకౌ రాజపుత్రౌ ॥ ౨౨౬ ॥ శతానందవాచం నిజానందహేతుం నిపీయ శ్రవోభ్యాం బభాషే మునీంద్రః । సుఖం యస్య పాదాబ్జధూళ్యా ప్రసూతా ప్రసూస్తే సరామస్సహభ్రాతృకోయం ॥ ౨౨౭ ॥ మాతుశ్శాపవిమోచనం శ్రితియుగం యావద్యయాగాతమేస్తావత్ఫల్లగనూరుహన్సతు శతానందో వదత్కౌశికమ్ । యత్పాదాబ్జరజో మదీయజననీం పాప్రసూతతస్య ప్రభోర్నాభీపద్మముపైతి సర్వజగతాం స్రష్టుః కిము స్రష్టృతాం ॥ ౨౨౮ ॥ యుక్తైవ వాణీఫణితాత్వమేయం యద్గౌతమేకార్ముకమప్యముష్య । తత్రాటకోత్పాటనమాశుకృత్వా పాప్రసూతసాఖ్యాన్నను యజ్ఞలక్ష్మీమ్ ॥ ౨౨౯ ॥ యస్య ప్రాకృతతువైభవాదుపగతస్స్వర్గం సహాంగో చిరాచ్చండాలోపి గురూత్తమస్య మహతశ్శాపాత్త్రిశంకుర్నృపః । తత్రాద్యకృచ్ఛతురస్య తేమునివ తేకిం కౌతుసేఖ్యోభయం గామాకర్షణకారణం సహివినా మవ్యైరమాకర్షణం ॥ ౨౩౦ ॥ ... ...

గ ॥ ఇత్యనయోర్మునివరయోరనన్యసులభసల్లాపమాకర్ణ్య రఘునందనశ్శతానందమేవమవాదీత్ ॥ ౨౩౧ ॥ ... ...

ప ॥ ఆనందయ శతానంద మునీంద్రశ్రవణం మమ । ఉపాఖ్యానాత్త్రిశంకోర్మే గురువైభవవాదినః ॥ ౨౩౨ ॥ ... ...

గ ॥ అథ నిజగురుమాహాత్మ్యాకర్ణనకలితమనోరథం దాశరథిం శ

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

తానందమహర్షిరేవం వ్యాజహార ॥ ౨౩౩॥ పురా కదాచిదముష్మిన్ మ
హర్షౌ క్షాత్రవృత్తిశాలిని వ్యాక్షేటపర్యటనాయాటవీతటం పర్యటతి స
సైన్యస్తత్రాశ్రమే సురభివైభవాదుపగతవివిధమనోహరాతిథ్యే తత్సురభిసంపా
దనే సంకృష్యమాణమానసే కామప్యాకర్షతి తత్ప్రచురబలాదపగ
గతనిజబలే పలాయమానేఽపి పునరపి తపోఽధిగతనానాస్త్రశస్త్రవిస్తారే
సమారబ్ధసంరమ్భే నిరర్గళనిర్గత్వరశరనికరనిగిలనోద్దండబ్రా
హ్మబ్రహ్మదండశౌండీర్యఖండిత నిజకోదండపాండిత్యతయా ధిగ్బలం
క్షత్రియబలం బ్రహ్మతేజోబలం బలమితి నిశ్చిత్య తదార్జనపరిమార్జి
తరాజ్యతంత్రే నియంత్రితస్వాంతే తపస్సంతతిమాహరతి దక్షిణస్యాం
సశరీరమభ్యర్థితదివావాసనివేశనం క్షత్రియకులసంజాతం త్రిశం
కుం నిజసుకుమారకపలాసనమతేన నిరాకృతం నిర్బంధకోపావిష్టై
ర్వాసిష్ఠైరధిస్థాపిత చండాలభావం గురుభావతయా నిజాంఘ్రిమా
శ్రితం నిరంకుశమదసీయకామేన సంతర్పయితుం సంగృహ్యానత్వరము
పక్రాన్తక్రతౌ జుగుప్సయైవ తద్యాగముపాగతేషు వసిష్ఠసుతేషు శా
పేన శ్వాశనాన్వితాయ మఖాశనానప్యనాదృత్య తపోబలాన్నిర్జరపు
రమముం విసర్జయతి తత్సంగృహాణశంకితనిర్జరానాజ్ఞావపరిమార్జ
నాయాన్యమింద్రం కరిష్యామీతి ప్రారభ్యమాణభువనాంతరనిర్మాణక
ర్మణి సత్యాస్యైవ శాసనేన స్వర్గసుఖైస్సమం సాంబరావలమ్బనమ
భజత ॥ ౨౩౪ ॥ తతః ఖలు మునీశ్వరోఽయం స్వసంకల్పసాఫల్యసన్తో
షసంత్యక్త లోకాన్తరోత్సృష్టి రాత్మార్థలాభాయ పాశాయుధా
శాన్త మాశ్రిత్యాధీరతర చిత్తస్తపశ్చరణ కామః కదాచిదపి రాజాం
బరీషముఖ కర్మప్రణష్టపశు నిష్కృతికృతే క్రీతమర్త్యపశుతాం
ప్రాప్తవిప్రేంద్రఋచీకర్షే మధ్యాత్మజాతమను పశ్యన్ శునశ్శేఫ
మత్యన్తకారుణ్యపూర్ణమతిరాత్మసుతదానేన మోచయితుకామో
ఽవిధేయనిజపుత్రాన్వసిష్ఠస్య పుత్రైస్సమీకృత్య శాపేన మన్త్రబల

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

లబ్ధాయుషంతమపి మత్యంపశుంనృపతేర్యజ్ఞంచ సంపూర్ణ మా
ధాయమోదేన తప్త్వాతపస్తదను తద్విఘ్నకృత్యాయ శక్రేరితాంకన
కకాన్తింవిలోక్యాపి తాంమేనకాంకామ వశ్యోభవన్దశసు వర్షే
షుసంభోగ మస్యామనుప్రాప్య పశ్చాత్పరిత్యజ్య లజ్జావశేనైవ తాం
మోహినీమాశు కౌబేరదిగ్భాగ మాగత్యభూయోపి కృత్వామనస్తపసి
జమ్బూరిసంప్రహిత రమ్భోరురమ్భాంస సంరమ్భమానీయ పాషాణ
తామేవ పూర్వాందిశంప్రాప్య నిర్విఘ్నమత్రైవ నిత్యాంబునైతపసి
చిత్తంతతాన ॥ ౨౩౫ ॥ ఏవంచిరసంవర్ధిత తపసాభువి సాక్షాత్కృ
త చతురానన వచనోదిత మునిసత్తమ పదమాత్మని శృణ్వన్నపి తృ
ప్తింనహి విన్దన్నథ తపసాబహూని వర్షాణ్యపి నీత్వాపున రతిశుద్ధంసి
ద్ధంనిజమన్నంద్విజ రూపాశ్రిత మర్థిభవ దిన్ద్రందుస్త మానీయచ
సందర్శ్యచ విజితేన్ద్రియభావంబహి రక్షాదరముజ్ఝిత్వాదృఢ మజ్జేష
ణ చరణాంబుజవినివేశిత హృదయోనిజ మూర్ధోత్థిత వైశ్వానరసన్తా
పిత విశ్వామర విజ్ఞాపితపద్మాసన విశ్రాణితసంస్తుత్య బ్రహ్మర్షిప్ర
థపదోప్యేవంతవపుత్రోపిచ వక్తాస్త్వితి విజ్ఞాప్యచ తేనాపిచ కథితా
మునివాక్యం మయిసత్యంయది వరయేదిమమోంకారము వేదాదిమమ
న్త్రిస్త్వితి సంప్రార్థ్యచ సర్వాణ్యపిసంపాద్యచ మునినాసహ ముది
తస్సఖలు భగవానయమత్యద్భుత చారిత్రః ॥ ౨౩౬ ॥

వ ॥ శ్రుతిరంజనగురుచరితం రుచిమధుమధురంనిపీయసహసహజైః
పరిఫుల్లాంగరుహోసౌ సులలితవదనాంబుజోభవద్రామః ॥ ౨౩౭ ॥
రామంశ్యామపయోధరంప్రియమిమం విద్యుల్లతేవస్వయం సీతా
స్వజ్జనకేన్ద్రరాజతనయాతూర్ణంసమేతాయది । లోకానన్దవిశేషవర్ష
ముదయేదిత్యాదరాద్గౌతమః ప్రాగాద్గాధితనూజరాజతనయైస్తాం రా
జధానీంజవాత్ ॥ ౨౪౮ ॥ త్యక్త్వోష్ణశీతకిరణౌకిముసూర్యచన్ద్రౌసాక్షా
త్సమాగతరమాపతిమన్తథావా । శమ్భోశ్చరాసనమహద్రిమమత్ర

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

నాగాః సీతోర్మిళావరణకౌతుకరాజపుత్రాః ॥ ౨౩౯ ॥ ఏవం విదేహ
నృపతిర్ముదితాంతరోఽపి రామం పునఃపునరపి ప్రవిలోక్య కామమ్ । సీతాప
తిస్సకథమయం భవితాయతోఽహం శుల్కం వ్యధామితి ముహుర్ముహురాత్త
చిన్తః ॥ ౨౪౦ ॥ తదింగితజ్ఞః కుశికాత్మజోఽయం ప్రావోచదేనం నిమివం
శరాజమ్ । శౌర్యైకశుల్కం కాక్వనుతాటకారే రాజన్ రవేరుజ్జ్వలతేజసీ
వ ॥ ౨౪౧ ॥ ... ...

గ ॥ శ్రుత్వేదం జనకరాజో వ్యాజహార ॥ ౨౪౨ ॥ ...

ప ॥ రూపం తు శౌర్యపిశునం దశరథసూనోస్తథాప్యసౌ స్వామిన్ ।
సగుణస్సగుణం కుర్యాద్యది శివధనురద్య మన్మనస్సగుణమ్ ॥ ౨౪౩ ॥

గ ॥ తదానీం శతానందోఽప్యవాదీత్ ॥ ౨౪౪ ॥ ...

ప ॥ గుణయతి గిరిశధనుర్యోగ్యోసౌ జగతీహ జనకజామాతా । యే
మే విదధతి న తథా తేషాం తేషాంహి జనకజామాతా ॥ ౨౪౫ ॥

గ ॥ ఏవమేతయోర్వచనమాకర్ణ్య కుశికాత్మజోఽప్యేవం వ్యాజ
హార ॥ ౨౪౬ ॥ ... ...

ప ॥ నీత్వా ముదా ప్రథమతః పృథివీసుతాయాః పాణే ప్రవాళమచి
రాచ్ఛుభపుష్పమాలామ్ । పశ్చాత్ప్రదర్శయ శరాసనశాస్త్రవేత్త్రే రా
జన్ శరాసనమిదం రఘురాజరాజే ॥ ౨౪౭ ॥ విశ్వామిత్రవచో రా
జా విశ్వసన్ విశ్వమఙ్గళమ్ । మంగళాంగీకరద్వంద్వే దదౌ మంగళమా
లికామ్ ॥ ౨౪౮ ॥ కేమూతా ఇతి యావదేవ నృపతేర్వాణీ ముఖాన్నిర్య
యౌ తావత్తేపి సహస్రమింగితవిదశ్చాపం హరస్యాహరన్ । దివ్యం దే
వసమర్చితం ధనురిదం కర్షత్యహో రాఘవే భగ్నం భూమిభృతాం మనో
రథ ఇవ క్షోణీసుతాశావతామ్ ॥ ౨౪౯ ॥ ... ...

గ ॥ తదాత్వ ఏవ సత్వర కరివరకరోపమ రఘువరకరకరంభాయిత శా
మ్భవశరాసనసంభవో భైరవరవోఽయం జలధరారావ ఇవ హరిదంతరా
గత నరపతికదంబదంభహంసాన్ హింసయన్ విదేహాధిపహృదయమ

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

ఘూరమానం దయన్నిఖిలభువనరావణరావణైరావణవిషాణకిణాంకిత
భుజాంతరప్రభేదన ప్రథమప్రత్యయోయమేవేత్యఖిల లోకపాలా
నావేదయన్నివ విశన్నాశాంతరం దాశరథేశ్శౌర్యశ్రియో దిగ్విజయప
టహఘోంకారవద్బ్రహ్మాండషండకృతతాండవో రఘుపతిస్సీతాపతిరభ
వదిత్యర్థ్వరాశనానుపబోధయితుమివరయాన్నిర్యాతి స్మ ॥ ౨౫౦ ॥

ప ॥ గిరిశధనుషి భగ్నే లాఘవాద్రాఘవేణ సదసి సమభియాతాః
కీర్తిలజ్జావనీజాః । రఘువరమవనీజా తాసురాజ్ఞశ్చ లజ్జా సరయుమపి
చ సర్వా ప్రాపకీర్తిర్దిగంతాన్ ॥ ౨౫౧ ॥ యావద్భగ్నం శివధను
రిదం రామభద్రస్య శౌర్యాత్తావద్భగ్నం ధరణితనయాచిత్తసందేహక
ష్టమ్ । రామశ్శ్యామస్తదపి సముదాత్ సాధుసందేహమన్యం మల్లీమా
లాకువలయమయీ కింకరస్థాన మైషా ॥ ౨౫౨ ॥ నైజాపాంగైర్జ
నకతనయా మల్లికామాలికాం తాం మత్వామోదాద్రఘువరగళే ప్రార్ప
యత్స్వాహృతేతి । ఏవం రామం సురపతిరపి ప్రేక్షివత్పుష్పవర్షై స్సీ
తాపాంగైర్భ్రమరనికరాస్తాబభూ రామదామ్నః ॥ ౨౫౩ ॥ కరగ్ర
హణమంగళం ధరణికన్యకారామయో స్సమం సమభిసేవితుం సరభసం
సమాయాంత్వితి । సమస్తభువనస్థితాంశ్చిరమభీప్సితార్థోద్యతాన్ ।
ముదా సమనుబోధయన్నివ ననాద దేవానకః ॥ ౨౫౪ ॥

గ ॥ ఏవం దివి భువి చ నమం సముజ్జృంభమాణమంగళతరసురభేరీప్ర
ముఖ విచిత్రవాదిత్రరావనికరైస్స్వయంవరమంటపమండనాయమా
న రమణీమణీనామవనికన్యామణేర్లావణ్యానుగుణ రమణాగమనహర్షే
ణ భణితవాణీభిర్విదేహమహీపతే మహాభాగధేయ మనన్యసులభమి
త్యనుమోదమానానామఖిలపౌరాణాం ప్రశంసావచనైరాశావశాధి
శ కర్ణదేశేషు బధిరితేషు విదేహాధిపతిరయం రఘుపతిమిత్థమవోచ
త ॥ ౨౫౫ ॥

ప ॥ క్రీతా త్వయా రామమనోరమేయం భంగేన శుల్కేన శరాస

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

నస్య । భ్రాతృప్రదాస్యామితవోర్మిళాంమే సుతామిదానీంపరితోషణాయ ॥ ౨౫౬ ॥ ... ...

గ ॥ భూయోపియోగీశ్వరోయాజ్ఞవల్క్యశిష్యోయం మహర్షిప్రీక్షాదేవమాత్మన్యాత్మానమస్తౌషీత్ ॥ ౨౫౭ ॥ ...

ప ॥ జామాతా విష్ణువత్సస్తైర్వః పూజ్యతే పుణ్యశాలిభిః । విష్ణుజామాతృతాంప్రాప్తా మమపుణ్యైః పురాతనైః ॥ ౨౫౮ ॥

గ ॥ ఏవమానందమకరందతుందిలహృదయారవిందం విదేహానందనం నిమికులనందనమిమం గాధినందనోయంరాజన్ భ్రాతృత్రయవిశిష్టం రఘుశ్రేష్ఠమముంకథమేకభ్రాతృమాత్రపరితోషణేన సంతోషయితుమఖిలమతిభవానాత్మానమివ కన్యారత్నద్వయవిరాజితం భవానుజం సాంకాశ్యరాజం కుశధ్వజమపి ధన్యతాముపనేతు మర్హతీత్యచోదయత్ ॥ ౨౫౯ ॥ తదేవానుమోదయన్ ప్రత్యవాదీచ్చ వైదేహో నరపతిః ॥ ౨౬౦ ॥ ... ...

ప ॥ కోవా స్త్రిక్షితిమండలేఽతివిపులే ధన్యో మదన్యో మునే కన్యారత్నచతుష్టయం సముదితం మద్వంశరత్నాకరే । సద్వృత్తాః తనుజాః మణీఘృణియుతాః కాకుత్స్థవంశోదితాః సంప్రాప్నోతి యతో ఘనాఖిలమిదం శ్రీమత్కృపాగౌరవమ్ ॥ ౨౬౧ ॥ తతః ॥ ౨౬౩ ॥

గ ॥ ఆనందంబ్రహ్మేతి శ్రుతేరర్థోవాపపరఆత్మనఇత్యామ్నాయాచ్చ రఘునందనస్య నందరూపస్యార్ధాత్మనస్సీతాయాః జనకత్వాదేవ భవంతమన్వర్థనామానమామనంతిమునయస్తమర్ధానందమర్ధాంతరేణ పూర్ణమాకలయితుం తదానందజనకస్యకౌసల్యారమణస్య కారణాయాంకుతోవిలంబఇత్యుదీరయత్యగాధహృదయేగాధితనయే యోగీశ్వరోయంప్రీత్యంతసారసాంద్రాంతరంగతయా మునివచనగుణద్విగుణితానందోఽపి తదర్ధపూరణకృతాంతఃకరణోమంత్రిణోఽభాణీదథనైవదశరథంమహారథం సాకేతనాథంమన్మనోరథమిమం

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

కథయంతస్స్వపరివారమాహ్వాయ తేతి ॥ ౨౬౩ ॥ తేపి రాజశాసనం శిరసా సంగృహ్య విజితద్విజరాజరాజవాజినస్సమారుహ్య సాకేతాధీశమాసాద్య సప్రశ్రయం గిరమిత్థముత్థాపయామాసుః ॥ ౨౬౪ ॥

ప ॥ జనకస్సీతాజనకో జనతం జనకస్య జీవలోకానాం । త్వామభివీక్షితుకామస్సాన్వమితా సహచారసర్వపరివారమ్ ॥ ౨౬౫ ॥ ఏవంభూమిసుతో రఘుప్రవరయో ర్వైవాహికీం వాగియం రాజేంద్రం సమనందయత్తమవదద్బ్రహ్మాత్మజస్స్మితమ్ । విశ్వామిత్రకృతా పురా రఘుపతేర్యాచ్ఞాధునానః ప్రభో భోక్తుం భూరిఫలం బభూవ బహుధైవాత్సీక వివాహోత్సవే ॥ ౨౬౬ ॥ ... ...

గ ॥ ఏతన్నిశమ్య దశరథస్సముదితస్మితం గురుగౌరవాదంతర్నియమ్యైతమేవముదీరయామాస ॥ ౨౬౭ ॥ ...

ప ॥ న కేవలం బ్రహ్మజ భోజనప్రియో జనప్రియోపి త్వమసి స్వభావతః । పురోహితత్వం భవతో యథార్థకం భవంతి భద్రాణి భవత్త ఏవ ॥ కౌసల్యాదినృపాంగనాస్సరభసం వృత్తాంతమేతం శుభం శ్రుత్వా ప్రాప్తమనోరథా అపి పురః ప్రారుహ్య దివ్యాన్ రథాన్ । దత్తాకాస్త్రైరథేన హర్షజలధౌ సమ్మజ్జితా సంయుతా స్వర్వాభిర్మహిళాభిరేవం మిథిలాం ప్రస్థాతుమాస్థామయుః ॥ ౨౬౮ ॥

గ ॥ ఇత్థం పురః ప్రస్థితేషు రాజదారేషు సపరివారేషు ప్రమదభరభరితభరతశత్రుఘ్నవిభ్రాజితో రాజాపి రాజవిరాజమాన నిజకీర్తిధవళాతపత్రదండాయితదినపతి దేదీప్యమాన ప్రతాపసముచితసంచితానేక రజతమహోరజతసంచయైః బాలాతపగర్వాపహ నానావిధపీతాంబరనికరైరప్యురచరైరపి సంభావ్యమానైః శారదపార్వణ శర్వరీరమణ కిరణనిరాకరణ ధురీణ మహనీయశాలితండులైర్నిశితకృషైరప్యనేకవశాధీశాధిరూఢైః అపరైరపారైర్వివిధమనోహరధాన్య భారిభిర్ధీరబలీవర్దైః రాజకుమారైరపి పరాక్రమనిరాకృత రాజశేఖర

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

కుమారైః వైశ్యైరపి కృశీకృతవైశ్రవణైశ్వర్యైః అపరవర్ణైరప్యు
పరికృతవరవర్ణైరనుకలసమాకలితద్విజకులాశీర్వచన రచనైస్స్తుతిపాఠ
కపటలైః భమ్భణ్యమానభేరీమృదంగాదివాదిత్ర నినదైర్ఘుఘురితహరిన్ము
ఖైః సంగీతకలానైపుణ్యవిజిత విబుధవేశ్యాభిర్వేశ్యాభిశ్ఛత్రచామరా
ద్యనేకబిరుదైః పరివార్యమాణో నిర్భరానందో నందకినందననందనా
దిమహీబృందారకబృందతుందిలమంబరమణిమివ విభ్రాజమాన మతిజ
వాదపహసితహవ్యవాహనసహోదయేన హయచతుష్టయేన సంయుక్తం
మణిమయవరూథమారుహ్యాపి నిజమనోరథసంయుక్త సంకల్పసప్తిజన
మాలోక్య సారథిం సుమంత్రం మాకృథావిళమ్బమితి ప్రతిపదముపబో
ధయన్మిథిలోపవనమావిశ్య విశ్వామిత్రాదిసంవృతమిత్రవర్గాః పంచ
శాఖాంచలోదంచితసంచితఫలవర్గానుపగమ్య గోధూళివేళాయాం
మిథిలాపురముపజగామ ॥ ౨౬౦ ॥ ... ...

ప ॥ ఆలింగ్యాథ రఘూత్తమౌ నిజపదాంభోజే మిళిందాయితౌ ది
వ్యామంగళవిగ్రహౌ దశరథః శ్రీరామరామానుజౌ । విశ్వామిత్రప
దాబ్జయోరతితరామానందబాష్పాగమైర్నత్వాపృచ్ఛదముం సమం ము
నివరైః క్షేమం క్షితీంద్రైరపి ॥ ౨౬౧ ॥ పురోహితం పురస్కృత్య పురు
హూతహితం నృపమ్ । అపృచ్ఛజ్జనకో రాజా రఘురాజమనామయం

గ ॥ అథదశరథోప్యేనమకథయత్ ॥ ౨౬౩ ॥

ప ॥ అనామయశ్శ్రీమదనామయేన సంతోషయత్యద్యభవాఞ్ఛ్రు
తీ మే । యతో వదాన్యేన భవత్కరేణ లక్ష్మీకరస్సంప్రతి మత్కుమారః ॥
తదా వదద్గాధిసుతో మునీంద్ర స్తం కోసలేంద్రం సుగుణాభిసాంద్రమ్ ।
లక్ష్మీకరత్వం భువి నైవ చిత్రం లక్ష్మీపతేః కిం త్వపిలక్ష్మణాదేః ॥ ౨౬౪ ॥

గ ॥ ఇతి మునివరవదనారవిందవిసృమరేణ భరతాదికుమార త్రిత
యపరిణయవృత్తమకరందభరేణాపి పరిపూరితశ్రవణౌ కౌసల్యారమణో
మునికులమణిం నిజహృదయకుముదామోదకౌముదీరమణం విదేహా

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

హీ కాంతం శుభగుణకాంతమప్యభినంద్యమునిసార్థతీర్థ నిజపురోధ
సానుజ్ఞయా విజ్ఞానైకశరణ విబుధమణీననుజ్ఞాప్య ద్యుమణివంశమణేః క
ల్యాణగుణగణాభిరామస్య రామస్య వినయగుణభరితస్య భరతస్య శు
భలక్షణస్య లక్ష్మణస్య నిత్యశత్రుఘ్నస్య శత్రుఘ్నస్యాపి యథావిధి
గోదానికమంగళ కర్మనిర్మాణాలంకర్మీణేషు మారసికరకర కలిత
కౌతుకేపి స్వయమపి వివాహ మహోత్సవావలోకన కలితకౌతుకే జ
నకరాజస్స్వానుజేన కుశధ్వజేన సహ సహజగుణశాలినీనాం మణిగణ
మాలినీనాం నిమికులపాలినీనాం మళ్లికులమలినిమమదహరణ చణచికుర
నికరాణాం సీతోర్మిళామాండవీశ్రుతకీర్త్యభిధానైరతిపవిత్రచారి
త్రైరప్యలంకృతానాం నిజకన్యామణీనాం కరపంకజేషు కల్యాణకం
కణానాకలయ్య స్వయమపి నయనాధిగతకల్యాణకంకణో విచక్షణో
హృదిపనిక్షిప్తనక్షత్రవిభాసురలక్ష్మీకః ప్రతిక్షణం కౌసలకిశోరం నరా
మాది కుమారచతుష్టయమష్టాపదమంటప మండనాయమాన మణిమ
యవేదికాయామంగీకృతాంగమంగళదేవతాభిరివాత్మసుతాభిస్సమం
ప్రతీక్షమాణస్తత్క్షణా సమాగతాన్రామాదీనేవమాచచక్షే ॥ ౨౭౬ ॥

॥ శ్రీసీతాకల్యాణఘట్టః ॥

ప ॥ ఇమామవనినందినీం మమసుతాంభవత్సంమతాం ప్రవాళమ
ణికంకణే ప్రణుతపాణిపంకేరుహే । మునీశ్వరదివాకసామభయకారి
ణాపాణినా గృహాణభువి మంగళంభవతు తేరఘూణాంపతే ॥ ౨౭౭ ॥
గుణగణోర్మిళామూర్మిళాంముదా విమలపాణినా పాణిపంకజే ।
సపది లక్ష్మణత్వంగృహాణతే భవతుమంగళంమంగళాంగక ॥ ౨౭౮ ॥
అనర్ఘమణిమండనోజ్వలితమాండవీం పండిత ప్రకాండభగతాగ్రజేని
భృతభక్తిసక్తాంతర । గృహాణతవమంగళంభవతుసాంప్రతంసువ్రతాం
కరేణకరవారిజే మదనుజాంగజాతామిమామ్ ॥ ౨౭౯ ॥ విహారిణాం
శ్రుతమేవభూషణవరం కీర్త్యర్థ రాధారిణాం విహారినందకరాజపు

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

త్రసతతం శత్రుఘ్నశత్రుఘ్నభో । భ్రాతుర్మే శ్రుతకీర్తినామతన
యాంయుక్తంభవద్భూషణం । పాణౌ పాణివరేణమంగళమయీం ప్రే
మ్ణాగృహాణాధునా ॥ ౨౦ ॥ రాజా రాజవిరాజమానవదనో రాజా
ననాస్సాన్వాత్మజాః ప్రీదార్ద్రాక్స్వకరాప్తైరతితరాంజాతాదరస్సా
నుజః । తైర్జామాతృకరాదితామృతరస్మేరువ్యాప్తశ్చకోర్యా భృశం
సంతాపంశమయన్నిశాచరచయైర్జాతంమహాంతంయథా ॥ ౨౧ ॥

౫ ॥ అథయథావిధివిదేహరాజరఘురాజయోర్నిదేశేన సుకుమారే
షు కుమారేషు రామాదిషు రమణీకరగ్రహణ మంగళతరవిగ్రహేషు
వైవాహికాగ్నిప్రదక్షిణాదిధర్మాచరణకృతాదరేషు తద్దైవాత్సంస్ప
ర్శనకృతేరఘువరకరేణోద్ధృతేపదపంకజేలజ్జయైవజానక్యానోద్ధృతేన
తిసతిసీతేతనైవపాదోయం న రఘునందనస్య సంత్యజితంకామితి నివేద
యత్యహల్యాత్మజేసంప్రాప్తధైర్యాయామివాశ్మనివిన్యస్తపాదాయాం
వైదేహ్యామంబరతలబంధురసపరిగ్రహ బృందారకౌఘసంఘట్టితామం
దదుందుభిస్యందమానమందరారావప్రసరైర్విస్మృమరమందార కుసు
మమకరందసానంద మిళిందమధురనినదసందోహైః గానకలాకుశల
లేఖకుశీలవకలగానావికలకౌశలైః రంభోరుదంభకదంబనిబంధధురం
ధరోరుగరంభాదినర్తననిర్వర్తితమహితవాద్యైః అవనీసురాశీర్వచన
నిచయైరవ్యాపూరితేషు రోదోంతరేషు దశరథమైథిలమహీనాథాన
మందసంతోషసంచయాః సంచితానేకకనకనికరైర్మధురతర షడ్ర
సోపేతభోజనవరైర్మృగమదాద్యామోదసంమర్దితాగరు కర్దమైః
మల్లికాతల్లజమాలికాకలితమౌక్తికహారైర్హారైః పూగీఫలైలాలవం
గకర్పూర పరాగాది పరిమిళితతాంబూలైరంబరచరనికురుంబైరపి
సంభావిత పీతాంబర కదంబైర్మహీబృందారకాన్ మహీమహేం
ద్రాన్ రాజేంద్రానపి సంతర్పయామానతుః ॥ ౨౩ ॥

౬ ॥ సీతారాఘవముఖ్యదంపతిచయేపి తేనుశేంద్రాంధితే సంవి

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

ష్టే నవసిష్ఠకౌశికశతానందాముహేంద్రాముదా । కౌసల్యాదినృపాంగ
నాభిరక్షితస్సంచోదితాప్రేక్షితుం పితాలేపమహోత్సవం ప్రియతమం
ప్రాప్తాసరావాగతా ॥ ౨౪ ॥ తదను భూమిజాపాణిపంకజేనుతహరి
ద్రయాసాంద్రచంద్రికమ్ । స్మితముఖాంబుజాధాయిగీతిభిః పదమపూ
జయత్ప్రత్యురాదరాత్ ॥ ౨౫ ॥ ... ...

గ ॥ అథగురుజననిదేశేనదరహాసేనసహ రామచంద్రాయం చం
ద్రహారిద్రాంకితకరారవిందో విదేహనందినీ పదపద్మమలంచకార చమ
త్కృతిజనతాభిగీతిభిః ॥ ౨౬ ॥ తసను మణిమయడోలాయామేతా
నుసీతారామావిదంపతిసంతతిషు వినివేశితాసు సంగీతకలావిచక్షణన
ళినాయతనయనాజనచూడామణిః కాచిత్సుందరీ డోలోత్సవమగా
యత ॥ ౨౭ ॥ అథసీతారామయోస్సంధాన లీలోత్సవావలోకన కు
తూహలకోసలనందినీ ప్రభృతయోనిభృతానందమరంద హృదయార
విందాః జనకనందినీమందిరమణిమయకవాటనికటేనం వేష్టితాస్సుప్రతి
సుఖమనుభుంజతేస్మ ॥ ౨౮ ॥ ఏవం ప్రణయకలహ కోలాహలమ
వికలమాకలయ్య పరస్పరమాకలితకరకమలౌ తౌ జగతాంపతీదంపతీ
నిమిమనుకులకలశార్ణవ మణీమణిమందిరమధ్యమండనాయమానమ
ణిగణాంచిత మంచసమంచితపర్యంకమలంకుర్వాణౌ కుసుమకందుక
పరిక్షేపనాయాఖిలగురువర రేఖాభిరాజ్ఞప్తా వారంభయామాసతుః ॥
ఇత్థంసీతారామప్రముఖదంపతిసంతతిసంతతతైల హరిద్రాంకితమాం
గల్యడోళా ప్రణయకలహ కందుకఖేలనాద్యఖిల లీలోత్సవావలోక
నానందమమంద మనుభుజ్య శేషహోమాద్యశేషమహోత్సవమపి వర్ధ
యిత్వాదశరథోయమయోధ్యామభిగంతుకామో రామాభిరామ రా
మాదిభీ రామరామానుజైర్వసిష్ఠముఖ్యైస్తపోనిష్ఠైర్నిజదయితాజనని
చయైశ్చాపి పరివృతోనరపతిసుమం మైథిలమనుజ్ఞాప్య మిథిలాయాః
ప్రస్థాయ మధ్యేమార్గమపారగర్వం భార్గవం తత్ప్రత్యగ్రగర్వమ్

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

నిశితపరశుం పరశురామం నిరీక్ష్య తత్క్షణం మార్గణకలావిచక్షణోఽపి పుండరీక వీక్షణః క్షుభితజరత్తురంగవశో ముకులీచకార రామమేవం వ్యాజహార చ ॥ ౨౯౦ ॥

ప ॥ శోణాంబుభిః క్షత్రియపరంపరాణాం లోమాళిదర్భైః పితృతృప్తికర్తా । సభార్గవో గర్వముదగ్రమాప్తో మామప్యుపాగాదధునాపి రామ ॥ ౨౯౧ ॥ శరణముపయయం వా పాత్రమద్యోదితం మే సరయముపయయం వా సంగతే భార్గవే స్మిన్ । కువలయమిహ బాహోఃపాశ్వాన తే సర్వదా మే తదపి సువలయం ద్రాగీహతే హస్తయుగ్మమ్ ॥

గ ॥ ఇతి పరశురామదర్శనాదేవ పరమార్తప్రలాపం పితరమామోదయామాస రమణీయ వాణీవిలాసైరేవం రఘుకులలలామో రామః ।

ప ॥ భవాన్నృపకులాధిపో వలభిదోఽపి మోద ప్రదో భుజే సువలయస్థితి స్తవ విభో న యుక్తా కిము । కరేసువలయం పునర్నహి భవేద్ద్విజస్యైవ తత్క్షత్రియస్య మభ్యాజనే భవతి పైతృకే కర్మణి ॥ ౨౯౪ ॥ ఇత్యుచ్చైరాశ్వాస్య తాతం దశరథం దాశరథిః ॥ ౨౯౫ ॥ ధైర్యేణ యస్య హిమవానపి క్షాందిశీకశ్శౌర్యేణ తీక్ష్ణకిరణశ్శరదిందుతుల్యః । తూలాయితా రిపుతతిర్వ్వరయుద్ధభూమావభూమీసుతాపతిరయం భృగురామమాగాత్ ॥

గ ॥ సోఽపి శ్రీరామమేవం సరోషమాఘోషయత్ ॥ ౨౯౭ ॥

ప ॥ కిమరే క్షత్రకిశోర క్షత్రియమృత్యుర్న దృష్టిపిషయస్తే । గేహమగా హతకింవా భృగుజస్సకుశః కుశాన్వయీ వా సౌ ॥ ౨౯౮ ॥ గర్వాయం జీర్ణచాపాద్వా జాతః స్త్రీహత్యయాపి వా । రామోచితం వావలయుద్విజాత్యుచితమేవ వా ॥ ౨౯౯ ॥

శుశ్రూష్యైవం రఘునందనో భృగునందనమిదమవాదీత్ ॥ ౩౦౦ ॥

ప ॥ రామాభిధానం కిము కేవలం మే స్వామింస్తథా చేత్తపనామ కింవా । మాతా న మే సా నిహతా మయా యా దృఢం ధనుస్తైక్యముదర్శయాద్య ॥ ౩౦౧ ॥ ... ...

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

తదను నయనివాజ్ఞాతశ్శూరో ధనురిదం వైష్ణవం గృహాణేతి జామ
దగ్న్యదత్తమాచకర్ష సాకం తస్య తేజసా రాజర్షినందనస్సర్వజ
నానందనః ॥ ... ... ॥ ౩౦౨॥

ప ॥ ధనురేకమేకనవినమితం మనాగ్రఘునాయకేన భగవాంశ్చ భా
ర్గవః । గతిరేవ తస్య నవిసర్గతామితం పృథురీదృశీ దశరథస్య చ వ్యథా ॥

అథ ధీరోప్యసౌ మహారథో దశరథో నృపతి రిపుపరశురామపరుషత
రవీక్షణక్షుభితాక్షతయానుకలమనుభూతవేపథుశేష పరిజిహీర్షయే
వ సమాశ్లిష్య శేషనీకాశభుజభగ్నభార్గవాభంగురగర్వం సర్వంసహా
సుతామనోనందనం నిజనందనం నందనం గుణకుసుమసమూహస్య వ
న్ద్విజనబృందకందళితనుతివచనశ్రవణసముపచితానందమమందమనుభుం
జానః సముంకురదంగరుహనివహతయా తయైవ ముహుర్ముహుర్హృద
యగతరణరణికయా సముంచితశచీరమణమణితనుత్రాణ ఇవ విరాజ
మానో రాజతేజో విజయనిజాశయేన మణిమయేనాతపత్రేణ సాదరం
సేవ్యమానస్సేనయానుగమ్యమానో మానధనైర్నిజతనయైస్సప్రియత
మైస్సంయమివరనికరైర్మంత్రిభిర్మతియంత్రిత సురమంత్రిభిరపిస
న్తతం సురసంతతిసంకీర్యమాణకుసుమసంతతిః దుందుభిప్రభృతి సం
భృతమంగళవాదిత్రారావనికరముఖరితరోదోంతరో ముదితాంతరాయ
మయోధ్యామధ్యదేశమనుసరంశ్చత్వరే చత్వరే త్వరా సంకలితపతా
కానేకహారితరత్నతోరణాభిరామం రామాభిరామవదనశారదేందుసం
దర్శనసంధుక్షితస్వాంతసుందరీసందోహసాలమాలావిలసజ్జాలకకదం
బసంభ్రమనిర్గతత్వరమనోహరమల్లికారసలాజాత్తుత పుష్పవర్షైర
భివర్ష్యమాణో హ్లాదానసాదనిజసదనమతిహసితరాజరాజసదనం॥

ప ॥ యత్సౌందర్యవినిందితోహమభవం తేషాం హృదుర్వీధరాభేద్య
స్తావదతీవమత్సుమశరైస్తత్తాదృశైః పంచభిః । ఇత్యాలోచ్య సమాగతే
రతిపతౌ రామాదయస్సత్వరం రామాలింగనమంగళం శరణమిత్యాపు

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

* శ్మరణ్యాఅపి ॥ ౧౦౫ ॥ కలశజలధిపుత్ర్యాయోగః ప్రాంయథాత్వం
కలయసిఫణితల్పేఽనల్పకారుణ్యసింధో ।కలయజనకపుత్ర్యారామలా
కైకబంధో చిరమిహశయనం మే మానసే మంగళాంగ ॥ ౧౦౬ ॥ రా
మాయాస్తు నరామాయ మంగళం మంగళాత్మనే। సంగతానంతభోగాయ
యోగిహృద్రంగసంగినే ॥ ౧౦౭ ॥ వేలాధీశ్వరసామ్యకేశవకృపాదు
గ్ధార్ణవాదుద్ధృతే దివ్యైభవ్యపవిత్రవర్ణమహితే శ్రీరామచర్యా
మృతే। భూయాద్బాలకథాభివర్ణనమిదం * కాండం ముకున్దార్పి
తం సారంసారవిదాం సదాసుమనసామానందసందాయకం ॥ ౧౦౮ ॥

౫ ॥ ఇతి శ్రీమద్గార్గ్యకులకలశపయోధికలానిధిశ్రీతిమ్మప్పైయ్యా జ్గార్ నామ దేశికేంద్రతనూజేన శ్రీమచ్ఛఠవైరిగురువర్యచరణాంబుజాకలితలోలంబలీలేన శ్రీకృష్ణాఖ్యేనకవినా శ్రీమద్వేలాపురీనిలయ కమలావిలోలకేశవకృపాపయోధిసంపాదితే శ్రీమత్ శ్రీశైలకుల

తిలకాయమానశ్రీమత్తాతార్యసంశోధితె
శ్రీరామచర్యామృతె చంపూగ్రంథే
శ్రీమద్బాలకాండోయం
బాలచంద్రాయమానశ్రీరామచంద్రపాదారవిందయోః
సాదరంసమర్పితః

---

* పుత్రాదిచ్ఛేత్పరాజయమితిన్యాయాత్ ॥
* సుఖకరం దధిభవం మస్తు ఇతిచధ్వన్యతే ॥

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

శ్రీరస్తు

శ్రీమతే రామానుజాయనమః.

శ్రీమదయోధ్యాకాండప్రారంభః.

వ॥ గచ్ఛన్నథో దశరథః కుతుకాభివృద్ధిం దృష్ట్వా రఘూత్తమమివాం బుధిస్సుధాంశుం । సౌమిత్రిసోదరయుతం భరతం నినాయ ద్రాగేవ మాతులపురం మతిమాన్మహేంద్రః ॥ ౧ ॥ రామః స రామమమరారి విరామమేనం పట్టాభిరామమధునైవ విధాతుకామః । పద్మోద్భవాత్మజ ముఖానవరమంత్రిణస్తాన్ వాణీం బభాణ వినయాదమృతాయమానాం॥ దోర్భ్యామిదంధృత రాజ్యభారమవహంధర్మేణ సన్మంత్రిణో వర్షా ణ్యేవబహూని నీతినిపుణా యుష్మాకమేవాజ్ఞయా । సంప్రత్యేవమశేషము జ్ఞాయజరాకర్ణోపకంఠాశ్రియా తం శీఘ్రం రచయేతి రామభుజయో స్సంచోదయత్యేవమామ్ ॥ ౩ ॥ ... ...

శ్లేషాలంకారః.

౪ ॥ అనేనఖలు నిఖిలజనలోచన చకోరచారుచంద్రికాయమాణసౌందర్యేణ రిపునికరతిమిర రవికరాయమాణ శౌర్యేణ శాంతాశాన్తతపస్సంతతిప్రభావసంజాత రఘుసంతానేన మాధవేనేవవిలుంపిత బలిబలావలేపేన కమలాసనేనేవ శతధృతినా సురేంద్రేణేవ గురుకరుణాభిరామేణ జాతవేదసేవధనంజయేన ధర్మరాజేనేవ దక్షిణాశాపూరణచతురేణ నిఋతినేవసముదాశ్రితనిజాశేన వరుణేనేవ వశీకృత జడాశయేన పవనేనేవ వినుతాశుగప్రాగల్భ్యేన కుబేరేణేవమనుష్యధర్మణా శంకరేణేవ సర్వమంగళాశ్రియశరీరేణ ప్రభాకరేణేవ పరికలితతమశ్ఛటాపేషణేనసాధుచక్రాభయదానధురీణక్రేణచ చంద్రేణేవ సంరచితభువననిధివృద్ధినా కలితకువలయోన్మేషణేనచ ని

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

ర్మలసరోవరేణేవ నిజాంతరాత్తుబ్ధసారేణ మునికులేనేవ మనుకులైక
లోలేన కర్ణేనేవ సుయోధనాభినందితేన కృష్ణేనేవ యశోదయా
లాలితమూర్తినా సంప్రాప్తసత్యభామామనోరమేణచ ధర్మజాతేనే
వవరభీమసేనానురాగేణ భీమసేనేనేవ శ్లాఘితార్జునకీర్తినా అర్జు
నేనేవ నకులబలశ్లాఘినా నకులేనేవ గంధర్వకలాభినందితేన సహదే
వేనానుసేవితేనచ సహదేవేనేవాగ్రజన్మానువర్తినా రత్నాకరేణేవా
నిమిషవిశేషాశ్రయేణ పుష్పకేణేవ సర్వదానభోగేన భార్గవేణేవస
న్మార్గణసరణేన పరశురామేణేవ రేణుకోదితసుదృగ్విగ్రహేణ బృహ
స్పతినేవ మతినియంత్రితవిబుధసంతతినా సహకారేణేవ ద్విజోపభో
గ్యఫలభారేణ పరభృతేనేవ సర్వదావనప్రియేణ మిళిందేనేవ సుమ
నఃప్రమోదేన ఆదిశేషేణేవ బహుముఖకలేన రసాధారేణచ వేలాపు
రీరమణేనేవ వైకుంఠదానవినుతేన ॥

విరోధాభాసాలంకారః.

గ ॥ నిమిషారాతివిజయినాప్యనిమిషారాతివిజయినా తరణికులభూ
షణేనాపి వితరణికులభూషణేన వసుధాభినంద్యవచనేనాపి నవసుధా
భినంద్యవచనేన వనజాతదృష్టినాప్యవనజాతదృష్టినా ఆకాంతకీర్తి
నాపి నాకాంతకీర్తినా క్షత్రకులనాయకముఖేనాపి నక్షత్రకులనాయ
కముఖేన మదీనజనాభినందితేనాపినమదీనజనాభినందితేన మజ్జనా
ధారేణాపినమజ్జనాధారేణ రమణీడితరూపేణాపి నరమణీడితరూ
పేణ కుమారేణ రామేణైవ ధరణీంసరమణామచిరేణ విరచయితుం
మంత్రిణో మంత్రయధ్వమిత్యభాణీత్ ॥ ౪ ॥ ... ...

తదనుసరభసమహంపూర్వికయా మంత్రిణోప్యూచుః ॥ ౫ ॥

వ ॥ కీర్త్యాచంద్రికయైవనాకమనయద్యోరామచంద్రోముదం రా
జాసోయమవాప్తమహార్తివిభుః శ్రీమాధవాద్యోపమాం । కింత్వే
తేనభజంతిసామ్యమధునా సంశ్రాయతాం శ్రీమతః శ్రీమంస్త్వత్తే
నయస్యసర్వజగతాంరక్షైకదీక్షాజుషః ॥ ౬ ॥ ...

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

తథాహి వ్యతిరేకాలంకారః.

గ ॥ మాధవస్తు జిహ్మగాశ్రియః కమలాసనో నాభిజాతః సరజోగుణశ్చ సురేంద్రశ్శతమన్యుః జాతవేదాస్స్వాశ్రయాశః ధర్మరాజశ్శరణాగతకరుణాహీనః నిరృతిఃకుముదాశ్రితాశః వరుణో జడాశయాలయః పవనశ్చపలః, కుబేరః కుత్సితవిగ్రహః, శంకరో దిగంబరః కపాలీ, విరూపాక్షశ్చ, ప్రభాకరస్తపనః, చంద్రో దోషాకరః, నిర్మలసరోవరం విషనిర్భరం సుప్తకీర్తిచ, మునికులం కాననౌకః, కర్ణశ్శల్యసారథిః, కృష్ణో జారచోరచూడామణిః ఋక్షసుతారమణశ్చ, ధర్మజాతస్త్వక్షలోలః, భీమసేనోప్యజ్ఞాతవాసిపాచకశ్చ అర్జునస్స్వకృతక్లీబవేషః, నకులశ్శాకోదరాశనః, సహదేవో నకులసహజః రత్నాకరః పరశురామదూరీకృతః పుష్పకం త్రిదశజనాధారం కామగంచ, భార్గవోఽసురహితః, పరశురామో మాతృహంతా కాందిశీకశ్చ, సహకారః కలితమధువ్రాతః, పరభృతో మాధుదీర్ఘరసనః మిళిందః కంటకీకృతవాసః, ఆదిశేషోఽనేకజిహ్వః వేలాపురీరమణో రామాకృతిర్నాసామణిభూషణశ్చ తదయమనుపమః ఖల్వకళంకో రామచంద్రః కువలయముల్లాసయితు మహత్యేవేత్యుదీరయత్స్వమాత్యేషు రాజర్షిరప్యేతేషాంభాషితమాకర్ణ్య, హర్షమాశయేనిక్షిప్య తత్క్షణమేవ ప్రాక్షిత్ ॥ ౭ ॥ ... ...

ప ॥ త్యక్త్వాయయా మాం జరయాసమేతం యుష్మాకమాశామయతే మనీషా । రామం యువానం నితరామమాత్యాస్తస్యైప్రియాయై ప్రయుతం నమోస్తు ॥ ౮ ॥ ... ...

గ ॥ ఇత్థమభివదంతం దశరథం స్వమనోరథపరిపూరణపరమార్థో మంత్రివర్గోఽప్యేవం నిజగాద ॥ ౯ ॥ ... ...

ప ॥ వయంచ తస్యైత సుమోనమాంసి కృతం త్వయా వందనమేవ యస్యై । తనోతి రామస్సుగుణాభిరామం రా జాధరా॥

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

జః ॥ ౧౦ ॥ రాజన్ రామపదానుషక్తరజసా గ్రావాపి రామాభవ
ద్రామేణద్విజరూపిణాపి విజితో బ్రాహ్మక్షత్రవీర్యార్జునః । రామో
సావపినిర్జితో భృగుసుతో రామేణైవనశ్యేముఖీ రామంకామశతాధికంత
మిహైకంనో కామయేత ప్రభో ॥ ౧౧ ॥ ఫలమభిలషతి యత్రైవ ద్విజతతిర
వనీరుహే పితర్జ్జనకే । త్వయి విలసత్యపి రామం త్వమదరముక్తాఫలంద్వి
జాన్స్వనమమ్ ॥ ౧౨ ॥ ఏవంనీతిమతాంనిశమ్యస నృపోవాక్యామృతం
మంత్రిణాం పుత్రాదేవపరాభవంసముదితం మత్వాసతాంసమ్మతం ।
కృత్వా మానససారసంచ సరసం సంకల్పమాకల్పయన్ కాల్యాం లోక
హితార్థమాకలయితుం సీతాపతింభూపతిమ్ ॥ ౧౩ ॥ సమాహూ
య రామంసురారేర్విరామం సమాలింగ్య కామం సదాపూర్ణకా
మమ్ । నృపాలోనృపాలంవిధాతుంభవంతంయతిష్యేసతిష్యేత్వప వే
త్యవాదీత్ ॥ ౧౪ ॥ ... ...

౫ ॥ తదను రామోమాతుర్మందిరమధిగత్యప్రణమ్య పాదయోఃక
ర్ణయోరాజ్ఞానకకృపామృతాసేచనమారచయ్య యావదభినందితస్తావ
దేవ దేవరాజసుహృదాజ్ఞక్యైకతానమాత్మానమాసాద్య చరణారవి
ద్దమానందబాష్పవర్షైరభివర్ష్య వందమానం సుమిత్రానందనమభినం
దయమాన ॥ ౧౫ ॥ అథ కాంతానికేతనమనుప్రవిశ్య రఘుపతౌ రమ
తి ధరణితనూజే ధరణీధరద్వయేన విరాజితే ధరణీధరకరుణయా ధర
ణీధరీభవిష్యతామయానమం ధరణీధరత్రితయయోగభాగ్యభాజనం శ్వ
ఏవ భవిష్యసీత్యభిశంసతి రఘుమమధర్మిణాంవరేణ శ్వశురేణ ప్ర
తిపాదితామిమాం ధరణీధరపదవీమఖిలధరణీధరకరగ్రహణమప్యనుభ
వతస్తత్రభవతో భవతః కరగ్రహణలోలుపా ధరణీధరావిమా కదాపి
విశ్లేషమనుభవితుమనర్హా ఇత్యుదీరయంతీం నిజమనోరథానుసారిణీం
ధరణిసుతామాలింగ్య రఘుపుంగవః ॥ ౧౬ ॥ అథ దశరథోపి పురో
ధసంపూర్వనరపతిపరంపరాగతమేనం వ్యజిజ్ఞపత్ ॥ ౧౭ ॥ ...

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

ప ॥ స్వామిన్ సారసపద్మనందనమణౌ చూడామణౌ భూభృతాం రామం మానవవంశమౌక్తికమణిం పూర్ణం సదాసన్నుతైః । రాజ్యశ్రీప్రవిరాజితం కలయితుం ప్రేమాస్పదం శ్రీమతాం శ్రీమంతం మనుచక్రవర్తినమివ ప్రాగేవ యుక్తం త్వయా ॥ ౧౮ ॥ ... ...

గ ॥ తతో వసిష్ఠమహర్షౌ సంతుష్టమానసే రాజమహాత్మనాజ్ఞాపయతి సతి ॥ ౧౯ ॥ ... ...

వ ॥ సంభారాన్ స్సపది సంభ్రియున్ నృపగురౌ స్వం దేశసంధారిణ స్సంజ్ఞీకృత్య సువర్ణకుంభనికరాన్ పూర్ణాన్ నవైర్వారిభిః । ముక్తాళ్యంకితకేతుతోరణగణైస్సంభూష్య సౌధాంకణం శ్రీరామోత్సవదర్శనోత్సుకధియో ధావన్ విధాతుస్సతమ్ ॥ ౨౦ ॥ రామస్యైవ కరాంబుజే సకరుణం కల్యాణకృత్కంకణం కృత్వా కార్యవిదాం వరో మునివరో యావత్స్నానం దాధికం । తావద్రామపదాంబుజైకమనసాం నేత్రాదిభిస్త్వగ్గకం కర్ణైర్గానం దాతిశయేన సిక్తమభవత్తత్పత్వరం సత్వరమ్ ॥ ౨౧ ॥ యద్దాశరామస్యకరాబ్జకౌతుకం తదాజనానామపి చిత్తకౌతుకం । యథా మునీనాం సువర్ణనిస్వన స్తథాభవన్మంగళతూర్యనిస్వనః ॥ ౨౨ ॥

గ ॥ తదానీం ఖలు ॥ ౨౩ ॥ వ ॥ రామం శ్యామపయోధరం ప్రకలయన్ సీతాం చ సౌదామినీముచ్చైర్మంగళవాద్యమభ్రనినదం వర్షం ముదస్రం నృణామ్ । సౌవర్ణం మణితోరణం హరిధనుర్ద్రాక్షేర్ణ కయేంద్రాత్మజాదాసీమానసహంసపవనసమాగాద్ధింసాం సపక్రౌవృధా ॥ ౨౪

గ ॥ అథ మంథరాకారకాకోదర్యాలోకానందవిలోపకుతూహల హాలాహలాకులిత లసనయా స్వయం నిర్దుష్టగుణాపి స్పష్టాపి రాజేష్టదారతా మానసే దుష్టైః కైకేయీ మహిష్యేవం సందష్టా బభూవ ॥ ౨౫ ॥

ప ॥ ముగ్ధే సిద్ధమనోరథాసి బహుధా యస్మాత్స రామోహితః కౌసల్యాతనయో నయాత్ప్రభుపదం రాజ్ఞాధునానీయతే । సీతా మాతులపత్తనం తనయతో మత్వాపి యం మానసే సౌమ్యే సంప్రతిపర్ణయాని

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

వచసా కిం తేదశామీదృశీమ్ ॥ ౨౬ ॥ ... ...

గ ॥ తదను ముదితమానసేయం దేవీ వ్యాజహార ॥ ౨౭ ॥

ప ॥ స్నిగ్ధే సిద్ధమనోరథాస్మి నియతం యద్రామచంద్రో మహా-
లోకానందపయోధివృద్ధివిధయే రాజ్ఞామదాజ్ఞాపితః । ఇత్థం మచ్ఛ్రవ-
సీసుధారసభరైస్సంసేచయంత్యై ప్రియే తుభ్యం స్వర్ణవిభూషణం మ-
ణిమయం దాస్యామి సంగృహ్యతామ్ ॥ ౨౮ ॥ గ ॥ కించ ॥ ౨౯ ॥

ప ॥ జానామి భావం హృదయస్థితం తే శ్రీరామచంద్రో భరతాద్గరీ-
యాన్ । ప్రియశ్చ భక్త్యా మయి పూర్ణయా చ ప్రేమ్ణా మనోజ్ఞైశ్చ
యసాగుణైశ్చ ॥ ౩౦ ॥ ... ...

గ ॥ తదను రామాభిషేకమహోత్సవాకర్ణనేన పరిముదితదేవీహృ-
దయపయోనిధౌ ప్రస్తుతమాంగళ్యపాత్రికామాల్య హాలాహలోత్పాదన
ధురంధరమంథరాయితా మంథరేయం దేవీదత్తమపి భూషణం తృణవ-
ద్దూషయిత్వా సరోషమిదమభాషత ॥ ౩౧ ॥ ... ...

ప ॥ మూఢేఽనర్థమనీషికే కోసలతనుజాతనూజవిభవేఽపి । యది తే
సంభ్రమభారస్త్వదృతే రిపురస్తి నైవ భరతస్య ॥ ౩౨ ॥ ప్రాబ్ధింధరా-
ద్రిరుదధావమృతం విషం చ ప్రాజీజనచ్ఛ్రితమిదం ప్రకృతే విచిత్రమ్ । శ్రీ-
రామవిప్రియవిషం ప్రకృతాభిషేకహర్షాదితే భరతమాతృవచో-
మృతేఽపి ॥ ౩౩ ॥ మూఢే త్వయోక్తం వచనం యథార్థం శ్రీరామకల్యాణ-
గుణాబ్ధిమగ్నా । సంలబ్ధసంజ్ఞాస్మి సశంకనీయః పుత్రస్సపత్న్యాః కిము
వాకరోమి ॥ ౩౪ ॥ ... ...

గ ॥ ఏవం శ్రీరామప్రేమామృతార్ణవోత్తీర్ణామాత్మజవిషయవి-
షాదోదితవిషార్ణవనిమగ్నామిమాముద్ధర్తుమమరాసురసమరసమయ-
రమణార్జితవరద్వయతరణిమతికరుణయేవ దర్శయామాస మంథరా
ప్రథితకుటిలాంతరా ॥ ౩౫ ॥ ... ...

ప ॥ నైజాత్మజాతచింతా జలనిధితరణాయ దర్శితే నావా । నైజా-
త్మజాతచింతాజలనిధిపతనాయ కారణం చిత్రమ్ ॥ ౩౬ ॥ ...

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

గ ॥ అథ కైకేయీమంథరామిత్థమకథయత్ ॥ ౩౭ ॥ ...

వ ॥ ధైర్యాధిరూఢాఖిలమంథరేత్వం తవానుకంపాజ్ఞితకంపనా స్మి । రామోత్తమాంగం భరతోత్తమాంగం జటాం కిరీటంచ హరా న్నయామి ॥ ౩౮ ॥ ... గ ॥ కించ ॥ ౩౯ ॥ ... ...

వ॥ వనం మ్రితం మానవవంశనాథం మదాత్మజం మానవవంశరాజ్యం। రామోదితం కంకణమప్యుదారం నేత్రేనయామ్యుద్ధతమత్సపత్న్యాః॥౪౦

గ ॥ తర్హి దేవి మయా వేదితవరద్వయమాత్రవిభూషణయాత్వయా ప్రకృతకార్యనిర్వహణక్షమకోపాగారతు మోపవేశనమేవయుక్తమిత్య భిదధానాయాం మంథరాయాంతత్రైవ దెవ్యామపి విదధానాయాం॥

వ॥ రామానుషక్తహృదయోపి మహారథోపి వృద్ధోప్యయం సమశ రైర్వివశో నరెశః । గత్యంతరం నహిమమేత్యవరోధమప్యా రామానుష క్తహృదయోపిధిచాదితోగాత్ ॥ ౪౧ ॥ అనంగసంసక్తనిజాంతరంగః శుద్ధాంతగఖపజ్జితశాంగపషః । ప్రాణప్రియాంతామవిలోక్యతత్ర వ్యలోకయత్కోపగృహేకృశాంగీమ్ ॥ ౪౨ ॥ కైకెయీ మహిషీపు రాప్రముదితామల్లీమతల్లీలసద్ధమ్మిల్లామణిభూషణాధృతమహాపీతాం బరాసాంప్రతమ్। కోపాగారగతావ్యరాజతభృశం చండీపిశాచీవృతా పర్వంతీనయనాంబుపంకిలతతెలీలామహామాహిషీమ్ ॥ ౪౪ ॥

అథవ్యాజవారచప్రాణప్రియామ్ ॥ ౪౫ ॥ ...

వ ॥ రామాభిషెకకుతుకోద్ధితమహామథరామ్యతైకకుతుకస్తే । నతినెత్రామృతమెవం విషతాంవహతీహ దేవివిధినైవ ॥ ౪౬ ॥ అయి తవకరుణారామం రామంరాజ్యాభిరామమవిధాయ । క్షితిశయనం కి ముకమనేమామపిదయితంరతింనసీత్యైవ ॥ ౪౭ ॥ అభిషెకాద్ధృతకల శాః రుచిరాక్ష్మీరామకామయోరధునా । కమలజతనుజైనైవ గిరికుచ యుగళెత్వయాచధార్యంతె ॥ ౪౮ ॥ అకృతరతెగతతిలకాకథమథవా కిమిహరాజవిజయాయ । తనపికథంవిజితెస్మిన్ యశసారామన్యపత్న్య

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

రాజనయమ్ ॥ ౪౯ ॥ ఉచితమిదంకిమురుచిరే రచయసినవచోమృతం చమచ్ఛ్రివణే । పంచశరాంచితమపిమాం యదివంచయసీహనైవ జీవేయమ్ ॥ ౫౦ ॥ కచకుచయోస్సమఘునా విరచయవచనంనచాపి తవచిత్తమ్ । రామానక్తిరియంమే దయయా సఫలాత్త్వయైవ రచితవ్యా ॥ ౫౧ ॥ జంభరిపోరపిమిత్రం భ్రుకుటిభటస్తేభవద్భవన్నికటే । సుంభగకింభ్రువిభ్రమే సంభ్రమభంగస్త్వయాద్యకింక్రియతే ॥ ౫౨ ॥

అథదేవీప్రియమప్రియమేవమవాదీత్ ॥ ౫౩ ॥

తోటకవృత్తమ్.

ప ॥ విదితంవిదితంమదనాదుదితం మధురంవదతాంవరతేనృపతే ।
మయితేహృదయంనియతంసదయం*దయితేసతతంత్వయికింనకృతం॥

తదనుపరస్పరమేవమేతౌ వ్యాజహ్రతుః ॥ ౫౫ ॥

॥ స్రగ్విణీవృత్తమ్ ॥

ప ॥ వంచితాహంప్రభో వంచకేనత్వయాముంచతే వాంఛితంగచ్ఛగచ్ఛాదిరాత్ । గంతుముత్తుంగమానందమస్త్యాగతో మంగళాంగిత్వయానంగరాట్సంగతే ॥ ౫౬ ॥ మద్దశామీదృశీం త్వంనిశామ్యాప్యహో శంబరారేర్వశం నీతపవాత్రప । సుందరాంగ్యాస్తవైవేహదోషోనఘే కింకరః కింకరోమ్యాశుమాంతోషయ ॥ ౫౭ ॥ భూషితాయాత్వయాకోసలేంద్రాత్మజా సైవతేభూషణంతోషణే కారణం । దేవితస్యాస్త్వయి ప్రీతిరేవాధికా వర్తతేవక్తితే కామపవాఘునా ॥౫౮॥ కామతః కేవలంకామితాహంత్వయా వ్యక్తమేవప్రభో ప్రేమమయ్యావ్యయం।మత్సపత్న్యాస్తవప్రేయసీయద్యహంతద్వతద్వంద్వమద్యద్రుతం స్మర్యతామ్ ॥ ౫౯ ॥ చతురేశంబరసమరే చతురతరేశంబరారిసమరేతు । కిముదుర్లభమివకుచయోర్యుగళం మమదేవితేపి మద్వరయోః ॥ ౬౦ ॥ వినోదేనరాజర్షి కిమేతేన ఖిన్నాం మనోమేనహీదం భ

---

* సతిసప్తమీ ॥

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

జత్యేవసాఖ్యం । త్వదీయాంప్రతిజ్ఞాం ప్రతీమాంమహాత్మా సురాణాం గణోసాభవత్త్వద్యసాక్షీ ॥ ౬౧ ॥ కదావాపిత్వయాకింమె శ్రుతమాశ్రుతనాశనం । కుతోవాశంకసేదేవి శ్రీరామజనకేమయి ॥ ౬౨ ॥
* యన్మృతేహంమృతప్రాయోయద్వాగేవామృతంమమ । శపేరామేణతేనాద్య ప్రియచ్ఛామ్యేనవాంఛితమ్ ॥ ౬౩ ॥ తథాచేత్సపత్న్యాస్తనూజోవనాంతంసుతోమె ప్రయాతామయోధ్యాధిరాజ్యం । నృపాణాంధురీణంనృణేహంభవంతం వరౌచేన్న చెమావరంస్యాద్విషంమే ॥ సదేవ్యాశబర్యావచో వాగురాభిర్వరాంగః కురంగో నృపోవారితోద్రాక్ । వరాభ్యాంశరాభ్యాంభృశంసంశితాభ్యాం ప్రవిద్ధోయతః కామబాణాభివిద్ధః ॥ ౬౪ ॥ ... ...

గ ॥ ఇత్థంకేకయనందినీవదనవల్మీకనిరగళనిర్గళద్వర కుండలియుగళంనరేంద్రశ్రుతియుగళమావిశ్యాయావత్ప్రాణానిలనిగిలన కలితకుతూహలం తావదేవరామానుబద్ధహృదయోవిసంజ్ఞః, పునస్సంలబ్ధసంజ్ఞశ్శతమన్యుమిత్రతయాప్రవృద్ధమన్యుర్దేవీమువాచదేవం దేవానరదేవః ॥ ౬౫ ॥ ... ...

సురభివృత్తమ్.

ప ॥ గదితుమీదృశందారుణాంగిరంకథమివాభవన్నాననంతవ । ద్రుతమిహైవతేజిహ్వయానయా నపతితంకథంపశ్యతోమమ ॥ ౬౬ ॥ కేకయాత్మజే క్రూరచేష్టితే పాపచింతనే వంశపాంసనే । రాజ్యకాముకే స్వామిఘాతుకే రాఘవేణతే క్వాపికింకృతమ్ ॥ ౬౭ ॥ వననికేతనం యాతిరాఘవే యమనికేతనం యామ్యహంరయాత్ । పురమిదంత్వయా పుణ్యహీనయా విజితలజ్జయా రాజకాంతరామ్ ॥ ౬౮ ॥ మనుకులేశితుర్మంగళాత్మనః కరసరోరుహే కాంతకౌతుకమ్ । వహసికౌతుకం చ్ఛేత్తుమంజసా కిముపలాయితం తేమనాంబుజమ్ ॥ ౬౯ ॥

---

* నైషధే షష్ఠసర్గే షడశీతితమశ్లోకే బుధేనలాశామిత్రప్రయోగాత్

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

గ ॥ ఏవమపూర్వపరుషతరవచనాజ్యధారాప్రజ్వలిత నిజమన్యు వహ్నిసంతప్తస్వాంతాస్వకాంతం కాంతతమచారిత్రమపి సేయంసా హసమిద ముదీరయామాస ॥ ౭౦ ॥ ... ...

ప ॥ నమోనమస్తేరఘువంశజన్మనే నమోనమోఖర–చరిత్రవేది వే । నమోనమోరిందమధర్మమార్గణే నమోనమశ్శ్రాశ్రిత భంగక ర్మణే ॥ ౭౧ ॥ ... ...

అథాహ దశరథోపి ॥ ౭౨ ॥

ప ॥ పత్యుర్నిత్యం పితృసుఖమిదంభాసతే భూసుతాయాః స్వర్ధ స్యాహోమేనచచపలేపుత్రసౌఖ్యంతథైవ । నైవాపం మేతవసులక్కృతం వారిసంతోషకారి త్వామద్యైవాప్రియతరగిరం సాత్మజాం సంత్యజా మి ॥ ౭౩ ॥

గ ॥ ఇత్థముదీరయన్నయం నరలోకనాథః ప్రతిజ్ఞానిర్వహణ పుత్రప్రవాసనకర్మయుగళ సంలగ్నమానసః పంకసంలగ్నచరణ ఇవైరావణః సకామాభవకైకేయి హా మహాయా సకామే రామంసుమంత్రేత్యభివదన్నేవ సహసా మోహముపగమ్య నిజభూపతిత్వం ప్రతిపాదయన్నివభూమిం పరిరేభే ॥ ౭౪ ॥ సుమంత్రోపి రామామంత్రణార్థమిదం రాజశాసనమితిమత్వా త్వరయారామాభిషేకహర్షాధిగతమనీషోథావద్దాశరథిధామవరంరత్నధామ మనోహరమ్ ॥ ౭౫ ॥

ప ॥ ఆసీనంరఘునందనంమణిమయే సీతాసమేతంముదా పర్యంకేకమనీయకంజనయనా వ్యాధూతసచ్చామరమ్ । సంప్రాప్యైతివచో బ్రువీత్ససచివశ్శ్రీరామచంద్రప్రభో రాజ్ఞో నేత్రచకోరయుగ్మమధునా వాంఛత్యమందాంముదమ్ ॥ ౭౬ ॥ శ్రీరామోపి పితుర్నిదేశమకుటం సంధార్యమూర్ధ్నాముదా ప్రారుహ్యాశుసుమంత్రనీత మమలంలత్నాళిరాజద్రథమ్ ।ఆసాద్యార్కజాభిషేకకలశైర్జుష్టంవసిష్ఠం గురుం నత్వావిశ్యనృపాలయంచపితరౌ పాదాంబుజేప్రాణమత్ ॥

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

క్షితినిపతితమేనం ధూళిభిర్మాషితాంగం కిసలయమివతప్తం ఘర్మ ఘోరైరపారైః । పితరమపితదీయం సాశ్రుసంవీక్ష్యనేత్రం కిమిదమితిస దేవీం పర్యపృచ్ఛత్ప్రశాంతః ॥ ౭౮ ॥

అథకైకేయీ రామమేవమవాదీత్ ॥ ౭౯ ॥

ప ॥ వత్సాహం కిము వా బ్రవీమి నృపతిస్స్వప్రతిజ్ఞో ఘునా రాజ్యం మత్తనయస్య తేపి సరయం సాకేతనిర్యాతనమ్ । ఇత్థం మే ప్రతిపాదయన్వరయుగం మత్వాపి వైధవ్యతాం మిథ్యామోహముపైతి నిత్యకుహన స్త్వం తం సముత్తారయ ॥ ౮౦ ॥ పితృవత్సలవత్సాద్య పితుర్మోహవినాశనం । పరం కాంతారవాసాత్తే నజానే పరమౌషధమ్ ॥ ౮౧ ॥

గ ॥ రాజా నిజాక్షిణీ ఉన్మీల్య హా, పాపే హతత్రపే కిమేవం శ్రుతం త్వరేణైవ ప్రాతీకవచనైస్త్వదసిహామితి వదన్నేవ నికృత్తతరురివ పునర్మహీమాలింగ్య ముమోహ మహానుభావో మహీపతిః రామస్తు ఝడితి సముత్థాప్యాలాతపాదం నిజాంకడనవేశ్యోత్తరీయాంచలేన సంవీజ్య సంమృజ్య చ తదీయాశ్రుపరంపరామేవం తదవలోకన సంజాతసంతాపమంతర్నియమ్య సంతాపకారిణీమఖిలజగతాం తిరస్కృతప్రస్తరాంతరాం మూర్తిమతీమివ దుర్నీతిం నీతిమతాం పరో వినీత ఏవ వ్యాజహార ॥

ప ॥ మహితతరసముద్రస్సాగరాన్నైవ కింవా భువి చ విబుధగంగా భాతి భాగీరథీతి । అహమిహ రఘువంశే నైవ జాతోపి కింవా జనని కిమిదమేవం శంకసే మామపి త్వమ్ ॥ ౮౩ ॥

గ ॥ ఏవమఖిలకర్ణనిర్మాణాలంకర్మీణరఘుధురీణవాణీమాకర్ణ్యాపి దుర్నివారదైవవ్యాపారతయా గతత్రపైయమేవమవోచత

ప ॥ యావత్త్వయారణ్యమలంకృతం స్యాన్నాలంకృతేనామృదువల్కలేన । తావన్నృపశ్శోకమిమం మహాత్మా జహాతి తాతో భవతో న వత్స ॥ ఏవముదీరితవాణీం కఠినాం ధైర్యేణ విశ్రుతో రామః । మత్వామృతమితి నత్వా పితరావంతఃపురాద్వినిష్క్రాంతః ॥ ౮౪ ॥ అనంతరమనుస్మ

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

త్యస్వమాతరం తదీయ చరణారవిందకలితవందనో రఘునందనః ॥ ౭౭ ॥

స ॥ నవదివిపినచారీ చీరధారీకృతో౽హం భరత ఇహ మహీం దో-ర్మ ధ్యమాత్రేత్యుదీర్య । పరశుసదృశవార్తామాత్రతో మంక్షు మాతుః క్షితిని పతితమూర్తేః రాఘవో భార్గవో౽భూత్ ॥ ౭౮ ॥

గ ॥ హా-హతవిధే-కథమేవం మాం మాతృసన్తాపకారిణమకార్షీరితి శోకదూషితహృదయస్య రఘుతనయస్య నయనాస్రవిస్రవై రుచ్ఛ్వాసైరపి సమాశ్వాసితేయం కౌసల్యాపుత్రవాత్సల్యాదంకమేనమారోప్యచాలింగ్య మూర్ధ్న్యుపాఘ్రాయ చైనమవోచత ॥ ౭౯ ॥

స ॥ సవత్సన్యక్తవార్తాదుర్గతం యామయాత్రాం నయత్యేవ మాం రామసామ్యస్వభావ । అహం చాపి సీతావనం చేదయోధ్యాం తదేవాద్యమన్యే న సీతో౽సి యత్ర ॥ ౮౦ ॥ కృతాభిషేకాయ మేధావినో ద్విగి మే బహ్విష్టసూనోశ్చ భావారిశుంభాః । స పత్న్యా మనస్తాపశాంత్యై భవంతు స్వయం త్వైన్స్వ శీర్షాభిషేకం కరోతు ॥ ౮౧ ॥

తదను సౌమిత్రిరేతయోస్సల్లాపసందళితశ్రుతియుగళో యుగాంతజ్వలన ఇవ జాజ్వల్యమానలపనహల్లకతల్లజో౽యం కలహశీల కైకేయీ వరయుగళనిగళితతయా గళితవయస్కతయా చ నిజాగ్రజరాజ్యభారాభిముఖ్యద్విరసనతాము పేయుష స్సంపూరితదయితామనోరథస్య దశరథస్య వంచానశః పవమానాః పర్యాప్తాః కిము మామక బహుముఖప్రకోపవ్రదాక్కోరిత్యాకాశ్రాంతకార్ముకః కార్ముకివరేణ రఘువరేణైవమభిహితో౽భూత్ ॥ ౮౨ ॥

వ ॥ వత్సకిమస్తి నిదేశాత్ పితురపి భువి దైవతం పరమమ్ । కార్ముకకార్యేణాలం రలఘుకులతిలకాయమానసౌమిత్రే ॥ ౮౩ ॥

గ ॥ శ్రీరో రాజ్ఞస్యైవ గోవధవిధానప్రచండః కండుః స్వమాతృపాణిపృథ్వీరుహాపరశుః పరశురామశ్చ తారుణ్యవినిమయవిధేయః పూరుశ్చాపి విశ్రుతా అపి బహుశ్రుతా ఏవత్వయాఖిలు మయి గురుత

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

రాపి తైభక్తిలఘుతరాభవత్యనేన మన్యునేత్యుదీరయతి దాశరథౌ తదైవ సౌమిత్రిశ్చ రాసనముత్సృజ్య నిజాగ్రజం సాంజలిర్వ్యాజహార ॥

ప ॥ అవనేరవనీధురీణో భవభవదటవీతటాటనం శ్రీమన్ । భక్షితుమస్మైవార్యమణౌనో చేచ్చరణానుసరణమపి వా తే ॥ ౯౯ ॥

గ ॥ రామోఽపి నిశమ్య నిజజననీసహజయోర్వచనమాత్రచేతాశ్చేతసి ధైర్యపూర్ణోఽపి నయనద్వయే సలిలపూర్ణో మత్తాతపాదపదకమలపరిచర్యాశీలతైవ శీలవత్యాస్తవయుక్తేతి మాతరమతివినీతో విజ్ఞాప్య విజ్ఞానలక్ష్మీలక్ష్మణో లక్ష్మణస్య యాచనాం కథంచిదంగీకృత్య మంగళాభిముఖం మంగళాధిదేవతాం సీతామాసాద్య వసుమతీశనిదేశమభిశంసత ॥ ౧౦౦ ॥ ... ...

ప ॥ యదా రఘువఘునా రాజ్యైర్మయా రీయాభవత్పురా । సైవహం సీబభూవాద్య తదా రఘువఘునారనైః ॥ ౧౦౧ ॥ ...

గ ॥ తదైవ సతీ వసుమతీసుతేయం స్వకాంతకాంతారగమనవచనవిశిఖేన సంతాడితా దయితవదనవిధువిశ్లేషశ్రవణేనైవ ముకుళితనయనేందీవరా వ్యాజహారనాహమనపాయినీ కిముత వేతి ॥ ౧౦౨ ॥ తదను రఘునందనో జనకనందినీమేవమవాదీత్ ॥ ౧౦౩ ॥ ...

ప ॥ దయితేనపాయితా సీతేస్తు మమాద్య కేవలం హృదయే । క్వను కాంతే కాంతారం క్వేయం కమనీయకాయకోమలతా ॥ ౧౦౪ ॥

గ ॥ ఏవం కాంతోదితలోకసామాన్యవచనం నిశమ్య సీతేయమనన్యసామాన్యం నిజపాతివ్రత్యమేవం ప్రథయాంచకార ॥ ౧౦౫ ॥

ప ॥ దయితానపాయితా మే యద్యపి హృదయే తవాస్తి కింత్వధునా । భవనం భవతా రహితం కాంతారం కాంత నైవ కాంతారమ్ ॥ ౧౦౬ ॥

గ ॥ ఏవమభ్యర్థితేఽపి దాశరథౌ మైథిలీమనోరథపూరణాసమర్థమనోరథే సేయం సతీనాం సత్యవ్యసదృశపౌరుషాభిరామం రామమేవమభాషత ॥ ౧౦౭ ॥ ... ...

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

ప ॥ అహహ తపవరాయుర్దీర్ఘమాలోక్య కామం యుగళమపిచ
బాహ్వోరక్షియుగ్మం తథైవ । సుమతిరపి నజానే రామనామాపిదీర్ఘం
వదరఘుపతికుతో దాద్దీర్ఘదర్శీపి తామామ్ ॥ ౧౦౮ ॥ ...

గ ॥ తర్హి ప్రయాహి యాతుగణపరిపూర్ణమరణ్యమితి రమణీం ఫణి
త్వా కారుణ్యమూర్తిమివస్థితాం సుమిత్రాం మాతరమాసాద్య తదశ్రు
పరిమార్జనమాకలయ్య పదకమలకలితాభివందనో రఘునందనస్తయా
భినందితోఽభూత్ ॥ ౧౦౯ ॥ తదను పాదయోః ప్రణిపతంతం సంకల్పి
తరామానుసరణం లక్ష్మణమభివీక్ష్య రామమముం దశరథం జనకాత్మ
జాం మాం అటవీమయోధ్యాం రామం దశరథం జనకాత్మజాం మా
మటవీమయోధ్యాం దశరథం రామం మాం జనకాత్మజాం అయోధ్యా
మటవీం చావధేహీతి త్రివారమభిధాయ విధాయచ ధైర్యావదాతహృ
దయం తత్రైవ దశరథావలోకనాయ శుద్ధాంతమభిజగామ రామానుజజ
ననీ ॥ ౧౧౦ ॥ తదను మహనీయమహారజతసంచయాన్ మణిగణాంచి
తమంచమతిరుచిరపర్యంకమనోహరం నిష్కళంకనిశాకాముకత్రపాక
రణధురీణమాతపత్రం చాశావశాధీశసదృశసహస్రహస్తిభిస్సహ శత్రుం
జయాభిధానం మాతులదత్తం దంతినమపి దత్త్వా పురోహితపుత్రాయ
సుయజ్ఞసంజ్ఞాయ ప్రాజ్ఞాగ్రేసరాయ అగస్త్యకౌశికావన్యైరనర్ఘరత్నై
స్సంభావ్య సంభావనీయాననేకానపరానవనీసురాన్ దీనానన్యాన
పి దానేన ముదితానాకలయ్యాపి స్వయమతృప్తస్సీతాముఖేనాపి సు
యజ్ఞధర్మపత్న్యై రత్నమయకర్ణపత్రాదిభిర్నిజ కాంచీవరదాభిధాన
పునః ప్రకాశనమనీషయేవ కాంచీవరదో భవన్ పునరప్యనుజముఖేనా
పి నిజజననీకౌసల్యావాత్సల్యభాజనం సభాజనపూజనైకభాజనం ద్వి
జవరం ధనివరం విధాయ స్వీయధనుషీ దనుజకులముషీ నిశ్శంకటౌ కంక
టౌ హాటకపుంఖకనత్ఖడ్గయుగళం ఖడ్గమృగకఠినతరయాతువ్రాతవిక
ర్తనధురంధరం వికర్తనతేజోవిరాజమానం శత్రుగణశిరోహరణధు

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

రీణబాణపరిపూర్ణం తూణీరయుగ్మమపి సౌమిత్రిసమానీతమవలో
క్యానుమోదమానమవనీతనుజానుజాతమోరసుగమన మావేదయితుం
పితృసన్నిధిగమనసన్నద్ధం దాశరథిం దారిద్ర్యపీడితస్స్వదారదారుణ
గిరామాటోపావకుంఠితస్త్రిజటో జటినాంవరిష్ఠః ప్రాటిటీకే ॥ ౧౧౧ ॥
ప ॥ సామ్యం యస్య వపుర్గతం గుణవతశ్చాపస్య సీతాపతేః కీర్తేర్మూ
ర్ధజసంచయోపి చ శిరస్త్రస్తారిచిత్రస్య చ । ఔదార్యం ప్రవిలోక్య ధావత
ఇవ స్వైరం స్వకీయాద్ద్విజాన స్వేష్టాం చరదచ్ఛదా చ చలితా నస్ప్రాహరా
మం స చ ॥ ౧౧౨ ॥ నాం చ త్యముం కించిదపి ప్రభో మామకించనం పు
త్రకళత్రవర్గః । పరంతు తృష్ణాజరయా న పత్న్యా సంయుక్తమప్యు
జ్ఝతి నైవ సాధ్వీ ॥ ౧౧౩ ॥ ... ...
గ ॥ అథ శరణ్యే కరుణావశాంతఃకరణే ధరణికన్యారమణే తృష్ణా
రమణీసమాశ్లిష్టమునిశ్రేష్ఠయుష్మత్ప్రియతరుణ్యాస్సతీమణే గుణగణైః
ఫణిత స్త్వమముష్యాం భవతోపి ప్రేమపరిమాణమిదానీం తత్సపత్న్యా
జరాయాః పతాకాయమానస్య పాణిదండస్య కియద్దూరవిక్షేపణేన
ప్రదర్శయసి తావత్పరిమితసురభిసమానమహార్ఘ్య ధేనువితానవితర
ణైస్తవ తృష్ణామభినందయామీత్యుదీరయతి సతి ॥ ౧౧౪ ॥ ...
ప ॥ త్రిజటజటివరోసౌ సాధుబద్ధ్వా జటాస్స్వాః ప్రకటితవికటాశో
మధ్యబద్ధోత్తరీయః । కరతలకృతదండం బాహుదండం వికృష్య సరయ
మథ సరయ్వాః ప్రాక్షిపత్తీరమేవ ॥ ౧౧౫ ॥ ఆశాతవాశాంతగతాన
యత్నాద్వ్యహో న పత్నీ విత తాన విఘ్నమ్ । ఉక్త్వేతి రామః స్మితపూర్వ
మస్మై తావద్దదౌ ధేనుధనాన్యుదారః ॥ ౧౧౬ ॥ ...
గ ॥ ఏవం పరిహాసనజన్యమన్యుపరిజిహీర్షయేవ హర్షేణ ఋ
షిమణిం మణిమయవిభూషణప్రశ్రాణనేన సంతోషయన్ పునరపి వదా
న్యశిరోమణిర్మహామునే క్షమస్వాకుటిలకృతమపరాధమితి పరిసాంత్వ
యన్ జననీసదనమాసాద్య సమాసాద్య తదీయ మంగళానుశాసనం

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

కాంతారసంచరణక్లేశవినాశనం ధరణీశనివేశనమనుప్రవిశ్యచ నివేద
యామాస నిజముదంతం ॥ ౧౧౭ ॥ ... ...

ప ॥ యదారామో దన్తశ్శ్రితియుగళమాగాన్నరపతే స్తదా మో
హాత్ప్యైనం తదసున్నృపనారీవరజనాః । సమంబాష్పాసారైరహహ ఖ
లుహాహాకృతిరథోభయం కైకేయ్యాశ్శాప్యుపలసమచిత్తం దుర్హితతరం ॥
పూర్వంకజనమేకమేవన్నృపణాః కృత్వాకరేశజనరే లోకే సర్వతప
స్వినాం మతిమతాం శ్రేష్ఠో వసిష్ఠో మునిః । పారేష్వద్య సమీతు తేష్మ న
యనైర్గాల్యానబహూన్ కఠినాన్ సత్వా త్రిప్రతిపాదితం శతగుణం
కింకింభవేన్నాంజసా ॥ ౧౧౮ ॥ ... ...

గ ॥ అథ దశరథే పఞ్చధిగతసంజ్ఞే సంత్యక్తసమస్తనైపథ్యమపి మ
న్మథమనోహరం మైథిలీనాథమాలోకయితుకామేపి కామముదీర్ణవ
యనవారితయా నిరర్థితమనోరథే రథవరమారుహ్య వత్స సేనయా
సమం గమ్యతాం గంతుమనాథవన్మార్హసీత్యుదాహరతి రాజపుత్రేపి
జితేంద్రియతయా ఖనిత్రపిటకవల్కలాన్యేవ కైకేయీప్రత్యయాయ
యాచతి పరిత్యక్తత్రపైషా విషాదజననీ రాజదారాణాం చతుర్దశవ
ర్షోపభోగ్యాని తత్సమసంఖ్యాని చీరాణి త్రియాణామస్యతదర్శ
ణామర్పయామాస పరిస్తరాన్తరా ॥ ౧౨౦ ॥ ...

ప ॥ కఠినగుణమిదానీం మధ్యమామ్బామదర్శం కథమతిసుకుమా
రే స్వాన్తరం గేదధార । ఇతికఠినగుణం తచ్చీరవస్త్రంకృతజ్ఞః స్వయ
మపిబహిరంగే ధారయామాస రామః ॥ ౧౨౧ ॥ ...

గ ॥ తదను నిఖిలేషు నిరీక్షమాణేషు నిర్విణ్ణవేషం మహిషీముఖ్యా
త్మనపనము భాషతదాశరథిః ॥ ౧౨౨ ॥ ... ...

ప ॥ యస్యాస్త్వధరణీసుతేమ్నృదుతరాపాంగేక్షితస్తత్క్షణం దీనానా
సమఖిలజనోపిపురుషః పీతాంబరో భాయతే । తత్రాద్యక్తస్వదపాంగదుర్లళ
తరం చీరాంబరం సాదరం శ్వశూర్విదత్తమిదం గృహాణ జయితే మాతేయ

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

మాతుష్యతు ॥ ౧౨౩ ॥ గ ॥ ఏవం వదతి దాశరథావసిష్ఠమహర్షి-
రపి కలుషితమనీషో బభూవ ॥ ౧౨౪ ॥ ప ॥ అహహ జనకపుత్త్రీ
శ్వరుచామీకరాభం వకుళమృదుళగాత్రీ వల్కలం శల్కతుల్యం । శివ
ధనురభిహన్తా హన్త పాణిన్నా వాయుప్రభవతు కథమ స్తల్లోవనే లోకనా-
య ॥ ౧౨౫ ॥ ఇతి బహువిధదీనాక్రన్దం తు దేవ్యాన్తరంగే కమలజతను-
జాతో జాతరోషో మహర్షిః । స్మరహారణకుద్రోహిణాశ్వాయి-
తాక్రాన్తవదనమపహృతలజ్జాం రాజ్ఞీం సంశృణ్వన్నిత్థం ॥ ౧౨౬ ॥ కాశిన్యా
ధృదితేన వేన్ద్రదయితే జ్యాకాంచిదిశీకో గిరిః సుభ్రాధీతమిదం త్వయై-
ష నృపతేర్నీతో న చేన్నశ్యతామ్ । సీత్వా వల్కలమేతదేవ భవతీం కాం
తారమస్యాంజసా కుర్యాం రామః రాజ్యకౌతుకమహం న్యాసం మనస్కా-
తుకమ్ ॥ ౧౨౭ ॥ భూయాస్త్వం పతితా మనోరథపథాత్కైకేయి కు-
ర్యాస్పదం రామాత్మేయమితి ప్రతీతమహిమా సీతైవ సింహాసనే । రా-
జాపి ప్రియచరాత్మజం రఘుపతిం యాయాద్వ యా యాధునా యాస్యామో
వయమత్ర సంప్రతి పదమిత్యుచ్చైరవోచన్మునిః ॥ ౧౨౯ ॥

గ ॥ ఇత్యుదీర్య వరాజ్ఞ్యాఖేదదశముఖముఖకర్బురనికరనిశాసనకృతే
కృతావతారం నాదర్శనమభిజ్ఞాయ జానకీజానిః జ్ఞానినా వశిష్ఠేన శోక-
ముత్సృజ్య వత్స కాకుత్స్థ నకుత్సితేయమవస్థావిన్యాసః కథమేవం వివే-
కినా నిరాకురు వల్కలమిత్యాలపతి సతి తత్రైవ దాశరథౌ కృతసురమనో-
రథే తస్యావసిష్ఠస్య మతానుసారీ సుమన్త్రో మన్త్రివరోప్యన్తర్గతసం-
తాపముపశమయన్నివసంతాపకారిణీం కైకేయీమేవం వ్యాజహార ॥

ప ॥ అలమలమధునాధీరే జననియశసా ప్రకాశనేనైనమ్ । జనప-
తిరజనిని కాంతం హితతరదారస్త్వయైవమృదుహృదయే ॥ ౧౩౦ ॥

గ ॥ ఏతదాకర్ణ్య నిఖిలకర్ణామృతమపి స్వకర్ణయుగళగరళ-
మేవానుసంధాయ దశరథస్యాసమంజసప్రస్థాపననిదర్శనేన నిర్బంధన-
మనోరథాయామపి కైకేయ్యాం నిజేంగితజ్ఞేన సిద్ధార్థసంజ్ఞేన మం-
త్రిప్రవరేణ తత్ప్రస్థాపనం భ్రూణహత్యాకారణమిత్యుదీరిత మాక-

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

న్యాయబుద్ధిమత్ప్రధానే దాశరథౌ దోషలేశాదర్శనేనచ చిరం చింతాం
చితచిత్తాయాం నిరుత్త[illegible] సనాథే[illegible]రథేష్వారోపిత[illegible]మణీ ఉమ
శిభూషణపీతాంబరాణి ప్రేణీ[illegible] ప్రియసీ సాంగ
ప్రియా స్తజస్య పాణౌ[illegible]నేన [illegible] భిభాషితా
యాం భూమీసుతాయాం కృతానుశాసనానాధిక[illegible] కౌసల్యా
ప్రణమ్యాయి మాతస్సత్యాః పత్యురపరం సజానా[illegible]తమపిచ తథా
దరదుద్ధాణ్ణవసముదీర్ణ[illegible]స్తు పతిర్విశ్వస్యాత్మేశ్వర
శ్శాశ్వతశ్శివో చ్యుతో నతి[illegible]ప్యతే పశ్యమునిశమితి శ్వశ్రూప్రియ
భినందితస్ప్యచ సమలంకృతరామాయాం రామస్సీతా సౌమిత్రి సహితః
వ్యజననీజనం రాజానంచ ప్రణమ్య నిస్తస్తప్తపరివారో రయాదవ
రోధాన్నిర్యాతిస్మ ॥ ౧౩౦ ॥ తావత్సుమంత్రేణ[illegible]తా సమానీత
మణిరథమవలోక్య ॥ ౧౩౧ ॥

వ ॥ సీతాచంద్రికయావిరాజి[illegible]సుశ్రీలక్ష్మణాసేవితో[illegible]వద్రి
త్నకనద్రథోదయగిరింగంధర్వముఖ్యైస్స్తుతం । ఆరూఢస్సుగుణో[illegible]నో
నిధిరయం శ్రీరామచంద్రో[illegible]యా తావత్పౌరపయోరాశిర్దృష్ట్వా నగరీం పా
లాం నిజామత్యగాత్ ॥ ౧౩౨ ॥ సాకేతమానీలవలాహకే[illegible]సం
ఛాప్రాక్షుద్దినం తథాపి । అచ్ఛిన్న మేతత్కులకుడి నంచ జాతం జగ
త్యాం కిమితో విచిత్రమ్ ॥ ౧౩౩ ॥ అన్యశ్చ తత్రోకః పుర్యాం వ్యాహారో
ఘాదహర్నిశం । విద్యుద్ద్వారిదయోశ్చాపి విరహీవర్షగర్జనే ॥ ౧౩౪

గ ॥ ఇత్థం విగతసారకాసారమివ సాకేతమాలోక్య లోకనాథమా
లోకయితుకామే [illegible]మానిరిభిః పరివృతే చ శరథే స యాదవరోధముత్సృజ్య
ప్రతిపదం ప్రస్ఖలితపాదవిన్యాసే వసుమతీం [illegible] తాప్రవాసచింతా
దంతురితా[illegible]శ్వాసయి[illegible]పరిపత[illegible] పునః పునరుత్థాయ పురవరాద
పినిర్గత్య సారథే [illegible]లె మయి విదర్శయ ద
యారసమితి సుమంత్రం [illegible]మక్స్యపుత్రకామేష్టే రిష్టా[illegible]
స్త్రాకీర్ణ[illegible]బహూ వేతి రామమప్యుదీరయతి సతి సతీయం పుత్రివా

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

త్సల్యాత్ కౌసల్యాప్యాపి విలపితా వనా నాథమేవమవాదీత్ ॥ ౧౩౫ ॥

వ ॥ దుఃఖాద్రివ మూకమనోరథస్య మహాత్మనః పుత్రస్య తే రథవరో ద్రుతమేవ నాథ ! నేత్రాణి రామమనుసృత్య యథా నయోస్తే పౌరాంగపురాత్పరిసరంతి తథైవ జీవ ॥ ౧౩౬ ॥ రామం జాన్వయమణిం ద్యుమణిర్వనాంతం గచ్ఛంతమేనమనుజేన సజాయయా చ । ఆలోకయామి కథమిత్యధునాత్మశక్త్యా మాచ్ఛాదయత్యవనిధూళిభిరేవ నూనం ॥ ౧౩౭ ॥ సీతాప్రసూనరహహా చూర్ణితమూర్తిరేష పుత్రేవనాంతచరితం నితరాం విచింత్య ! హా రామ రామ కచాంబుజచారునేత్రేత్యోయం తవ ప్రసవితా దృషదేవ దేహః ॥ ౧౩౮ ॥ ... ...

గ ॥ ఏవమేవ ధైర్యవిపత్స్వేవ కాకుత్స్థమవశ్యంతీ పశ్యంతీ నిజాంతేనేవ బహుధా రుదంతీ సతీయం దశరథమవరోధముపనీయ రామచంద్రవిశ్లేషసముదీర్ణాద్దుఃఖశోకార్ణవమనాదృత్య హృది ధైర్యమేవ సంధార్య నరపతేరాశ్వాసనాసక్తచేతనా క్షణమపి చతుర్దశవర్షమభిమన్యమానా మనుకులతిలకేనాలంకృతస్యందనేన సమం సుమంత్రాగమన మనుక్షణం నిరీక్షతేస్మ ॥ ౧౩౯ ॥ ... ...

ప ॥ తమసాన్వృతాన్వపితరామితిస్వయం తమసాన్వృతోభవదసౌ బుధాన్వితః । అపి రామచంద్ర ఇతి భానుమాన హో తమనుసాన్వశైరివపసా తవారిధౌ ॥ ౧౪౦ ॥ తరసాసాటలతమసా రజసాజరసాచనూషితాః పురుషాః । సర్వాన్ద్రుతతరమనసః సంతుష్టాస్తేపి రామసాన్నిధ్యాత్ ॥ ఆసాద్య తీరతరుమూలతృణాళిశయ్యాం బాహుం విధాయ తరసా మృదులోపధానమ్ । అథ ప్రేమపురజనాః పరిహర్షకామాః సమ్మీలితాక్షియుగళాః ఖలువిస్తృతాఙ్గాః ॥ ౧౪౧ ॥ నిద్రాసక్తజనానిమాన్ నిశి బహూన్ సంత్యజ్య రామస్తదా గోమత్యాదినదీత్రయం తదను తాం భాస్వత్పురీమత్యగాత్ । నాయోగార్హస్స్వహారం ససారథివరో సీతాప్రథం తాన్ పథో వ్యాపార్య సర్వతృణాళిభిస్సమనయద్రామం జవాజ్జా

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

హ్నవీం ॥ ౧౮౩ ॥ గఙ్గాతరఙ్గపరిషఙ్గితమూలభాగం స్వర్గాపగాఙ్గపరిలిఙ్గితతుఙ్గశృఙ్గమ్ । తంశృఙ్గిబేరపురభూషణభాసురాఙ్గం ప్రాపేఙ్గుదీతరువరం రఘుపుఙ్గవోऽసౌ ॥ ౧౮౪ ॥ ... ...

గ ॥ అథ దాశవిశాంపతిర్గుహో మహాత్మా రామం సరామం ససౌమిత్రిమానమ్య తదీయారణ్యసంచరణవార్తాశ్రవణేన శోకాకులితస్వాన్తోऽప్యనన్యసులభభూమిజారమణమహనీయచరణారవిన్దసందర్శనసంజాతసంమదః స్వమధుపర్కమర్చయిత్వా స్వప్రశ్రయమేవం విజ్ఞాపయామాస ॥ ౧౮౫ ॥ ... ...

ప ॥ సాకేతస్యావిదూరే సకరుణజననీదైన్యమారే ససారే కైకేయ్యాశ్చాపి చిత్తప్రమథనచతురే మన్థరే మన్థరాయాః । అస్మిన్దేశే స్వదేశే భువి భవ శుభవజ్జ్యాసనం స్వామిదాసో బ్రహ్మాదీనామలభ్యాం తవ పరిజనతాం శాసయే కామవృత్తః ॥ ౧౮౬ ॥ ...

గ ॥ అథ రామః ప్రమోదాన్వితహృదయో వ్యాజహార ॥ ౧౮౭ ॥

ప ॥ క్షీరస్యాహరణాద్వటక్షితిరుహాం నిశ్శఙ్కమేవాధునా భృత్యత్వం భజ యోగినామపి సఖే సర్వాత్మనా మా శుచః । లబ్ధ్వా తేన జటాకిరీటమటవీరాజ్యం చ సింహాసనం దర్భాకీర్ణకుటీరమణ్టపవరే రాజా భవేయం ముదా ॥ ౧౮౮ ॥ పత్రైః పుష్పైః ఫలైస్తోయై రేకైర్వా తృప్తిమాప్నుయామ్ । తురగేభ్యస్తృణాన్యేవ రాజ్ఞో భక్త్యార్పయ ప్రియ ॥ ౧౮౯ ॥ ... ...

గ ॥ తతో మహానుభావో గుహోऽపి, రఘువరమహనీయవ్యాహారేణ మోహవిహీనో, వాహచతుష్టయస్య నవతృణార్పణమాత్రేణ పరిపూర్ణమనోరథోऽహమితి మన్వానో, మనుకులనాథమనోరథాభిజ్ఞేన సారథినా రథ్యేషు తరుమూలసంబద్ధేషు, బద్ధేష్వపి నిజాశ్వపశ్రమవిశారణధురీణ ఇవ తత్తృణమపరాణ్యమవగాహమానే సతి ॥ ౧౯౦ ॥ గఙ్గానిదానపదమేవ తదీయతీర్థైః ప్రత్యగ్రపల్లవవరైరనుకల్ప్య తల్పమ్ ।

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

భూమీశయం భుజగశాయినమస్వజాగ్రద్రాత్రిం నిషాదపతినా సహలక్ష్మణేనాసౌ ॥ ౧౫౧ ॥ నాతేపివాతిమరుతాంసరితోఽంబుజస్య సౌరభ్యనిర్భరతనౌ తనుచంక్రమేస్మిన్ । సౌమిత్రిచిత్రమనుతప్తమహోనవశాన్న మాతుస్తథావిధగిరానసుఖంప్రపేదే ॥ ౧౫౨ ॥ ...

గ ॥ ఏవందుఃఖాతకస్యసౌమిత్రేశ్శర్వరీసాప్యతిదుఃఖతేవాత్యవర్తత ॥ ౧౫౩ ॥ తదైవ పూర్వాద్రిమారోహతిరవౌ, రఘువరావపిహితజటాభారౌ భాగీరథీతీరమాసేదతుః, తదనుసుమంత్రాన్మద్వచనేన విరచితప్రణామో రామోభవదంఘ్రియుగ్మ ఇత్యభిశంసితుమర్హతి భవాన్పితృసంనిధావితి సుమంత్రంప్రత్యుదీర్య ప్రతినివర్త్యచైనం మారిరేనైవతరణిమధిరుహ్య ధరణికన్యకయా కృతగంగాసపర్యయా మంగళాంతరంగయాసౌమిత్రిణాచ సమంసముత్తుంగతరంగాం గంగాం గుహేనానుమత్యాసముత్తీర్యాళివితతగహనమగాహతరఘూద్వహో వ్యాజహారచ ప్రియానుజమ్ ॥ ౧౫౪ ॥ ... ...

ప ॥ అగ్రతస్స్వయంయాహ్యహంముదా యాతుమధ్యతో మఃత్సు మధ్యమా । పృష్ఠతో ధనుష్పాణిరేహిభో లక్ష్మణత్వమాగంతుమర్హసి ॥

గ ॥ అథదాశరథిర్మైథిలీమృదుళపదయుగళమనుకలంవిస్తృతప్రస్తరసందోహసరణికృత చంక్రమణ సముదీర్ణకారుణ్యమాలోక్య సుకరమరణ్యాపరణం రమణిమన్యాసే కిమితిసాపహాసముదీరయన్నయం, చతురశ్చతురోమృగాన్నిహత్య కంచనవనస్పతిముపేత్య, తత్రరాత్రిం నివర్త్య వికర్తనోదయాత్ప్రాగేవా కలితపూర్వాహ్ణకః ప్రయాగే యాగధూమ పరిపూర్ణపుణ్యాశ్రమమావిశ్య శమధనజనరాజం శ్రీపతి కృపాభాజం భరద్వాజమభివంద్య తదర్పిత కందబృందమాఘ్రాయ సంవర్ధితానందకందోమందంమందమధిగతయోగీంద్రానుజ్ఞస్తరణికన్యామణితరంగిణీం వైణవతరణివరేణ సంతీర్య పవిత్రతమసియమయమిమండలమండితాశ్రమమండలమ్, శుండాలసింహ, పుండరీకకురంగ,కుం

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

డలిశిఖండి, శుకబిడాలనలయా నామన్యోన్య ప్రముషితవిద్వేషాణా మశేషమృగవిశేషాణామపరేషామపి విహారవిశేష విభూషితం విచిత్ర ధాతునిచయ పరిచయసంజాతచిత్రం బహువిధమధురఫల కందమూల వననికర బంధురతయా చైత్రరథప్రశస్త్యాపాదనధురీణం నిర్మలజలని ర్ఝరఝర్ఝంకారితనష్టఘర్మసంతాపతయా కల్పకాలస్యాపిలీలయైవ క్షణానువక్షేపణార్హం విచిత్రకూటం చిత్రకూటమాటీకే ॥ ౧౫౫॥

గ । తత్ర తు ॥ ౧౫౬ ॥ ... ...

ప ॥ అయోధ్యామయోధ్యాం స రామస్స రామ స్సువిస్తృత్య సౌమి
త్రిణి మార్గణరమ్యే । లసత్పర్ణశాలేద్యరేమే మహాత్మా విధివైరివి
త్రే విరంచిత్రకూటే ॥ ౧౫౭ ॥ ... ...

గ ॥ అథ సుమంత్రస్తు సంతతం సంతప్తహృదయః ప్రతినిమిష మనిమిషవదుద్గ్రీవ్యేక్షమాణః క్షితిపుత్రికాలక్ష్మణాభ్యాం సమం సముత్తీర్య సురాపగాం గహనమపి గాహమానే రఘునందనే నిజలోచనాగోచరే భాష్పావిలవిలోచనోఽయం మహాత్మా మహాత్మనానుహీన సహచిన్తా దంతురాంతరంగతయా గంగాతరంగ పరిశోభితే శృంగిబేరపురే వాసరత్రయం నీత్వాపి నిరర్థక మనోరథో నిర్దాశరథిం రథమానీయ పథిసంకలిత శోకవారిపూరైః పౌరైస్తైః పరివృతస్సాకేతముపేత్య చత్వరే చత్వరే రామం స రామం రామానుజం చాపృచ్ఛతో భగ్నమనోరథాన్విధాయ ద్రుతం నరపతిసదనమవిందత ॥ ౧౫౮ ॥

గ ॥ అథ దశరథస్స్వాగతం సచివమేవమాచష్ట ॥ ౧౫౯ ॥

ప ॥ సీతాలక్ష్మణసహితం రామం నీత్వాతిదారుణారణ్యమ్ । భవతి
భవానసన్నితస్మిన్ కథయ కథం సుమంత్ర మే సుమంత్రిన్ ॥ ౧౬౦ ॥ కిమాహ రా
మస్సుగుణాభిరామస్సీతాపి కాన్తారమనుప్రయాతా । సుమంత్రసౌమి
త్రిరపి ప్రయాతో నిధూతకారుణ్యమవాథవృద్ధమ్ ॥ ౧౬౧ ॥

గ ॥ ఏవమాకర్ణ్య శోకోదరితాంగికం నరపతేః ॥ ౧౬౨ ॥

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

ప ॥ చింతార్ణవతరంగౌఘ పంగతేస్వాంతరంగకే । దుఃఖాద్దుః
ఖాన్వితో మంత్రీ జగాదేదం సగద్గదమ్ ॥ ౧౬౩ ॥ రాజ్యాభిషేకపరి
వంచితమాత్మజం తే మూర్ధాభిషిక్తమకరోత్స నిషాదరాజః । క్షీరైర్వ
టక్షితిరుహాం చ జటాకిరీటం రాజ్యం వనం సమనయచ్చ నృలోకనాథ ॥
ధృత్వా పదచిహ్నమనిశం హృదయే నిశామ్య వేదావిదుస్తవ సుతం పురుషం
పురాణం । సేయం సముద్రితనయా పథి చంక్రమేణ లాక్షావిభూషిత
పదేవ వనేపి భాతి ॥ ౧౬౪ ॥ భూభారధారణపరోప్యదిశం స శేషో భూ
భారనాశనపరే ధనుషీ భుజాభ్యామ్ । సన్ధార్య పల్లవవరైరనుకల్ప్య తల్పం
సేవాపరో రఘుపతేః పదపల్లవస్య ॥ ౧౬౫ ॥ ... ...

గ ॥ ఇత్థం సుమన్త్రివాక్యమాకర్ణ్య రామం రమారమణం మన్య
మానోపి మాయయైవాస్య మదాత్మజోయమితి మనీషయా విమోహి
తో మహీపతిః ప్రాకృతశోకార్ణవపరిప్లుతో రామమాతరమాలోక్య పు
రాకృతమాత్మీయచరిత్రమిదమవాదీత్ ॥ ౧౬౬ ॥

ప ॥ కాన్తే మయా హి మృగయాస్పృహయా సరయ్వాస్తీరే పురా వి
హరతా స్వరవేధవేత్రా । పాత్రార్థపూరితపయాః ప్రవయః పితృభ్యాం
కుంభిభ్రమేణ విశిఖైర్నిహతస్తపస్వీ ॥ ౧౬౭ ॥ ...

గ ॥ తదను హన్తనిరాగసమపి మామేవం మన్దమతిః కోవానధీది
త్యమన్దమాక్రన్దమానమహమాసాద్య రాజన్నేనేన కమండలూదకేన ద్రా
గేవ మామకౌ మాతాపితరౌ వృద్ధావన్ధకౌ వితృష్ణౌ విధాయ తావకదు
ష్కృతినిష్కృతిమావిష్కురు బహిష్కురు చ బ్రహ్మహత్యాశంకామ
ముం వైశ్యాత్మజం శూద్రాప్రసూతమవేహీత్యుదీరయత్యేవ మ్రియ
మాణే తస్మిన్ సత్వరముపగమ్య తౌ హా పుత్ర కిమేవం చిరాయసీతి త
యోర్వచనే నైవ చకితహృదయోపి నాహం భవతోః పుత్రః పుత్రహ
న్తా హన్త దశరథ ఇతి కథయన్ దత్తోదకస్తదనుమత్యా మృతం పుత్రక
మేశావుపనీయ తత్రైవ పుత్రశోకేన పంచతాముపగతయోః పవమానస

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

క్షమా సేమహో స్త్వమపి పుత్రశోకేన వినశ్యేరితి శాపమపహార్యమవాపమ్ ॥ ౧౬౯ ॥ ... ...

ప॥ ప్రియాముదీర్యేత్యథువానకామాత్కైకేయిభూయాఇతి చాప్రియాం తామ్ । స్మరన్ స రామం నృపతిస్స రామం హా రామ రామేత్యభజద్వి రామం ॥ ౧౭౦ ॥ నాథోపి సర్వజగతాం జగతీమనాథాం కృత్వా దివం దశరథోప్యరథో గతో సౌ । భగ్నశ్చిరాభిలషిత స్త్వమనోరథో మే కిం వేతి సంప్రతి తదన్యరథేన నూనమ్ ॥ ౧౭౧ ॥

గ॥ అథ నిశాంతే నిశాన్తమధివసతాం వసుమతీసుతేశపరివాసననీతాన్తతాన్తమానసానాం పునరపి వసుమతీశవిహారపరవశనిజాశయానామబలాజనానామజని రాజన్యస్తమితేప్యస్తోకశోకవారాశిరుపచితప్రలాపోర్మికారాశిః ॥ ౧౭౨ ॥ ... ...

ప॥ అహో రాజరాజప్రజానాం నిజానామజస్రం ప్రహర్షేణరక్షైకదీక్షమ్ । అయం కేకయీ ఘోరరోషార్వశుష్మా ఘృణాణోర్ధిమేవం భవన్తం శుశోష ॥ ౧౭౩ ॥ అయే కేకయేన్ద్రస్యనన్దిన్యమద్వైస్వనాసాం నికృత్యాన్యకృత్యానిమిత్తమ్ । కథం వా కరోస్త్వం పరం పాపచిత్తే నకశ్చిద్విరోధీ విధిర్నో విధేయః ॥ ౧౭౪ ॥ రాజత్యపి ప్రథితపుత్రచతుష్టయేతే నైవాపమాః ప్రతనుతే నయనం జనానామ్ । హా హంసతూలశయనేపి విరాజమానే రాజన్నభూదహహ కంటకశాయ్యతల్పమ్ ॥ ౧౭౫ ॥ రామం రాజన్ రాజరాజం న కృత్వా హిత్వా దారాన్ దుర్దశాన్ దుఃఖినశ్చ । ధృత్వా శోకం శల్యతుల్యం హృదబ్జే గత్వా స్వర్గం లప్స్యసే కిన్ను సౌఖ్యమ్ ॥ ౧౭౬ ॥ పుత్రం వనాన్తరగతం న హి యాను యాతా సాకేతమేతదపహాయ రయాత్ప్రియ త్వాన్నేత్ । దేహం విహాయ పరలోకగతం పతిం వా హా హన్త హన్త దృషదేవ విధేతదాత్మా ॥ ౧౭౭ ॥ రామేణ రామజనకేన చ విప్రహీణా హా హా హతాసి న మృతాహ మివాస్యయోధ్యే । ఏతాదృశో న పరిహార్యదశావిశేషో వాచామగోచరపదం నియతం

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

ప్రయాతి ॥ ౧౭౮ ॥ హారామరామవదతాంవరతాతతాతః స్థానంస
మాపమరుతాన్తవవిప్రవాసాత్ । తత్పాదపద్మయుగళం భవతానియు
క్తాప్యాయుష్మతీపరిచరేయమహంకథంవా ॥ ౧౭౯ ॥ ...

గ ॥ ఏవమేవారుణోదయేతరణికులపురోహితస్స్వయం మైత్రావరు
ణిరపి ధరారమణమరణసముదీర్ణరమణీజనశోకార్ణవశోషణా విచ
క్షణో ధన్యజనమూర్ధన్యం రాజన్యతనూజం జనకజారమణచరణని
భృతభక్తిభారం భరతమేవాపరం మైత్రావరుణిమనుసన్ధాయ తదాన
యనాయ హయసాదనో రయాత్కేకయపురం ప్రేషయిత్వా ప్రోషి
తప్రాణం నరమణింపరిణీయస్నేహపూర్ణాం ద్రోణీంప్రకృతమఖిలరా
జతంత్రమాత్మీయకరతలనిర్మాణకర్మీ చకార ॥ ౧౮౦ ॥ దూతాస్తేవ్యధి
గతపథ్యశనాస్సమారుహ్య హయవరాన్ పురవరం యాం రాత్రిం త
త్త్యజుస్తామేవ రాత్రిం దారుణం దుస్స్వప్నమాలోక్య కాల్యముత్థా
యపరిమ్లానముఖకమలమాత్మానమాపాద్య సభాసదామభివదతాం వి
నోదభారతీ మనభినందయన్ కైకెయీనందనోయం సఖే కిమేవ మ
స్థానె దురవస్థాతవేతి సప్రశ్రయంకృతప్రశ్నాయ కస్మైచిన్మిత్రాయమి
త్రకులావదాతం మత్రాతం స్వప్నఇత్థమద్రాక్షమిత్యుపావదత్ ॥ ౧౮౧ ॥

ప ॥ కృత్వామజ్జనమేవగోమయమసుమేకూపేవిరూపాననం భుంజా
నంసతిలౌదనంప్రతిపదంతైలంపిబన్తంబహు । ధృత్వామేచకమంశు
కంస్థితిజుషం కాష్ఠాయసేప్యాసనె కాళ్యాకర్షణకీర్ణమూర్ధజ
మథో నీతందిశందక్షిణామ్ ॥ ౧౮౨ ॥ ... ...

గ ॥ ఏవమభివదన్నేవ మహానుభావః సుదీనభావోభరతో వినయ
నిభృతరానధిగతసంభ్రమాన్ సాకేతసమాగతాన్ ఆత్మానం ప్రణమ
తోదూతాన్సమీక్ష్యసంక్షుబ్ధమానసోహం. సఖివవాష్పకస్తత్క్షణంకుశ
లమపృచ్ఛత్ ॥ ౧౮౩ ॥ ... ...

ప ॥ కుశలీకోసలపాలస్తాతఃకింతౌ చ రామసౌమిత్రీ! బ్రూతద్రుతమిష్య

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

హదూతాః కౌసల్యాప్రభృతిమాతృజనకుశలమ్ ॥ ౧౮౪ ॥ నైకే
యీతనుజాతభాషితమిదం పీయూషవర్షోపమం । దూతానాంతు
మనశ్చకోరనికరాన్ హర్షాంయదానానయత్ । ఆర్ద్రం నేత్రయు
గం విధాయ సతతానందాశ్రువర్షచ్ఛలాత్ వాక్యం తే వినయేన సాధు
చతురాః ప్రోచుశ్చ కాలోచితమ్ ॥ ౧౮౫ ॥ కుశలమేవ భో భూభృదా
లయే తవ శుభాగమం సమ్ప్రతీచ్ఛతామ్ । భరత కైకయీగర్భ కౌస్తు
భ శ్రయతు సత్వరం పత్తనం భవాన్ ॥ ౧౮౬ ॥ నృపపురోహితప్రేషితా
నిమాన్ వసనసంచయాన్ స్వర్ణభాసురాన్ । దిశ సమీహితాన్
మాతులాదయే సపది సానుజో గంతుమర్హసి ॥ ౧౮౭ ॥

గ ॥ ఇతి దూతసమీరితముదంతమఖిలమాకర్ణ్య భూకన్యకానాయ
కప్రముఖస్వకీయబంధునికరవిలోకనాసక్తతయా మాతుల మాతామ
హాదీనతులవినయేన జవాదనుజేన సహ సమభివంద్య స్యందనమారుహ్య
హ్యబాహనసహాయమహసన నిరతసప్తిసమన్వితం సప్తాహాన్యతివా
హ్యపథ్యనిమిత్తసంపాతేన నితాంతతాం తస్వాంతస్సాకేతమాతంకభ
రితో భగతోయముపేత్య తత్రత్యచత్వరే నిశ్చేష్టతామదృష్టపూర్వాం
దృష్ట్వాశ్రుకుంఠితకంఠ ఉపకంఠగతాన్ దూతానిత్థమన్వయుఙ్క్త ॥ ౧౮౮ ॥

ప ॥ వాద్యం క్వాద్య గతం ప్రసాధనవిధిః పణ్యం విపణ్యం క్వనో నిమార్గ
ణాశ్శుభకర్మణామపి నృణాముచ్చాలయేష్వర్చకాః । పూజ్యా వాజిచ
యాః గజా మణిరథాః గోష్ఠే గవాం సంచయో రాజద్రా జగృహేష్వజ
స్రముచితం సంరక్షణం రక్షిణామ్ ॥ ౧౮౯ ॥ శత్రుఘ్న శత్రుఘ్న కి
మేవమాసీ దానందయత్యేవ న రాజధానీ ॥ కిమద్య దుస్స్వప్నవిషదుర్విశే
ష విషాదరూపం సుమహే ఫలం నః ॥ ౧౯౦ ॥ ...

గ ॥ ఏవం శోకముకుళితహృదయపంకజో రాజకుమారో రాజాల
యం జవాదుపేత్య పితృభవనం పితృనసమనుసంధాయ ధావన్నిజజననీ
మఖిలలోకశోకజననీం ప్రణిపత్య తాతపాద పాదపద్మద్వయం సంద

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

ర్దాయ మమేతి ససంభ్రమమపృచ్ఛత్ ॥ ౧౯౧ ॥ సాపీదమవాదీత్ ॥

ప ॥ వత్స తేవత్సలస్తాత పావకప్రపరంపదమ్ । యదిచ్ఛంత్యే నయజ్వానో జ్వలంతస్తేజసాభృశమ్ ॥ ౧౯౩ ॥ ...

గ ॥ ఏతత్పితృచరణమరణవాణీమాకర్ణ్య శోకార్ణవపరిప్లుతో భరతోఽయముపేత్య మూర్ఛాంకృత్వా ప్రబుద్ధాయ తాతమేవం వ్యలాపీత్ ॥

ప ॥ ఏవంవిధాయతనుజానపి దీనదీనాన్ లోకాంతరం సపది తాత కథంగతోఽసి । సీతాపతింసమభిషిక్తమతీవమోదాత్ కాలత్రయేప్యనుచరంతమిమంనదృష్ట్వా ॥ ౧౯౫ ॥ యేనైవభక్త్యాకృతసంస్కృతిస్త్వం సంతర్ప్య విప్రాన్ ధనధాన్యరత్నైః ॥ సఏవపుత్రః ఖలు తేద్య రామో రామానుజన్మైవ సలక్ష్మణశ్చ ॥ ౧౯౬ ॥ కిమాహ తాతో నరలోకనాథో లోకాంతరంగంతుమనా మహాత్మా । రోగేణ కేనాయమగాదగాధాం వ్యథాంచ మహ్యాం కథయాద్యమాతః ॥ ౧౯౭ ॥ ...

గ ॥ తదనుసేయంహృదయభేదకారిణీంవాణీమభాణీత్ ॥ ౧౯౮

ప ॥ నహి నహి రోగమగాత్తే తాతస్సకింత్వేవచింతయాపరయా ॥ స్మృత్వాపుత్రముదారంరామం విరరామ రామ రామేతి ॥ ౧౯౯ ॥ కృత్వాతత్ప్రచ్ఛ్రితరాంవాచం శ్రుత్వా శోకాదువాచతామ్ । ఆర్యస్య మమ రామస్య గుణారామస్య కింవద ॥ ౨౦౦ ॥ ...

గ ॥ సాపి ప్రత్యువాచ నిజాత్మజమ్ ॥ ॥ ౨౦౧ ॥ ...

ప ॥ అభిషేకోద్యతకలశాన్ సరయమనాదృత్య ధార్మికో రాజా । నీత్వా వనాంతమేనం రామం విరరామ రామ రామేతి ॥ ౨౦౨ ॥

గ ॥ తదను భయభారభరితో భరతో వ్యాజహార ॥ ౨౦౩ ॥

ప ॥ గురుద్రోహకారీ పరస్వాపహారీ బభూవేహ కింవాన్యరామాపహారీ । గుణారామరామో గుణజ్ఞైస పిత్రా ప్రణీతో వనాంతం కుతో వా గురుమే ॥ ౨౦౪ ॥ ... ...

గ ॥ తావదేవమూఢతమేయం పండితమానినీ ప్రసూర్జితలజ్జాని

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

జాత్మజభాసమవిదితపతివ్యాజహార ॥ ౨౦౫ ॥

ప ॥ స్వప్నేపి రామస్య జితేంద్రియస్య స్పృహాపరస్యైవపరాంగనాయాం । తరంతు మత్ప్రార్థనయా స రాజ్ఞా నీతో వనాంతం తవ తోషణాయ ॥ ౨౦౬ ॥

గ ॥ హాహా హతోస్మీతి ప్రతియుగళమాచ్ఛాద్య మోహముపేతమాత్మజముత్థాప్య భూయోప్యప్రియమేవముద్ఘాపయామాస ॥ ౨౦౭ ॥

ప ॥ శంబరసమరసమార్జిత వరయుగళేనైవ నిగళితో నృపతిః ॥ అటనేరవసమదాత్తే సీతాపతయే మనాగటవ్యటనమ్ ॥ ౨౦౮ ॥ సరామేణ రామేణ సౌమిత్రిణా చ ప్రహీణా మహీయం వృణీతే పతిం త్వామ్ । గృహాణ ప్రమోదాదిమాం తే విలంబః కుతో వాశుభస్యాస్య కాలోచితస్య ॥ ౨౦౯ ॥

గ ॥ ఇత్థం శ్రవణదారుణాం వాణీమాకర్ణ్యానమున్మీలితమన్యుర్జాతరమేవమభాణీత్ ॥ ౨౧౦ ॥

ప ॥ భర్తుశ్చ మృత్యుజననీ జననీతి హీనా లోకేష్వకీర్తిజననీ జననీ కథం మే । సర్వత్ర వర్ణనవిధౌ కులపాంసనీనాం నామైవ తే ప్రథమతో విబుధా వదేయుః ॥ ౨౧౧ ॥ రామే చ వల్కలయుతే విపినం ప్రణీతే దుఃఖేన తేన నృపతౌ దయితే మృతేపి । రాకాశశాఙ్కముఖ నిర్మలహాసనం తే శోకార్ణవం మమ విజృంభయతి ప్రకామమ్ ॥ ౨౧౨ ॥ రామేణ హీననగరీ నిరయోపమేయం నాహం వసామి కుహనే తవ సన్నిధానే । ఆనీయ రామమధునైవ గుణాభిరామం తత్పాదపద్మయుగళే భ్రమరో భవేయమ్ ॥ ౨౧౩ ॥ కోపాగారగుహావిహారనిరతా క్రూరేక్షణా దారుణా వ్యాఘ్రీ ఘోరతరే వరద్వయనిభే దంష్ట్రే దధానావతీమ్ । దుర్వారైర్నఖరైర్విదార్య పురుషవ్యాఘ్రం సుశీఘ్రం ఘృణా హీనా ఖాదదిమాం ముధైవ సృజతా లబ్ధం త్వయా కిం విధే ॥ ౨౧౪ ॥ దశా శేస్థితం హృదయదారమివాశవాయ సౌమిత్రిమాతృమకరో స్త్రవకిం

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

కరత్వే । కైకేయ్యాసత్యమితి కిన్ను నిరాస్య ఏష సీతాపతే కథయ తే కరుణా
మ్బురాశే ॥ ౨౧౬ ॥ ... ...

గ ॥ ఏవం బహువిధం విలప్య మాతరమనాదృత్య భ్రాతరమభాణీత్ ॥

ప ॥ అనుజవనజనేత్రం హన్త నీత్వా వనాన్తం రుదతి కుటిలవాచా
పన్నగీ పక్ష్మవక్త్రా । సపది యది భవేయం భార్గవో రాఘవో మే న హీన
హి న సహ తే తత్త్వాం వ్రతం సాధు కిం వా ॥ ౨౧౭ ॥ అమేయం మరుకాన్తా
రం దారుణం దారుణామిమామ్ । ప్రణీతా యది సౌమిత్రే తదానీమేవ
నివృత్తిః ॥ ౨౧౮ ॥ ... ...

గ ॥ ఏవమాక్రన్దనశ్రవణేన కేకయనన్దినీనన్దనస్సమాగత ఇతి కౌస
ల్యయా ప్రేషితా సుమిత్రా ససంభ్రమముత్థాయ తమాదాయ రామ
మాతరమదర్శయత్ ॥ ౨౧౯ ॥ తదను స్వయం శోకాకులాం కౌస
ల్యామేవమభ్యవాదయత్ ॥ ౨౨౦ ॥ ... ...

ప ॥ దుగ్ధేచ్ఛయా జగతి కామధుహో మహోఘో హన్త ప్రియయా కుమ
తిరద్య సుఖేచ్ఛయైవ । హా త్వాం పతిం సమనయత్సుతమప్యరణ్యం పక్ష్మ
హ్యాఞ్జననితత్తనయ ప్రణామః ॥ ౨౨౧ ॥ కృతప్రణామం నయనామ్
బుపూర్ణం బభాణ వాణీం భరతం సుతీక్ష్ణామ్ । తతో పరిత్యాగకృతిర్వ్య
థేయం శోకాభిభూతా రఘునాథమాతా ॥ ౨౨౨ ॥ భరత కైకయీనన
న్దనాథునా వనమతిస్సతీత్వాం ప్రతీతు తే । కరసరోరుహేక్ష్ణ ప్రమాలికా గ
తరిపుభర్తృవాగ్భావయత్వమామ్ ॥ ౨౨౩ ॥ కౌసల్యయాపి రచితేన వ
చశ్శరేణ సన్తాడితో భువి పపాత రయాన్మహాత్మా । మూర్ఛాం విహాయ సు
చిరాద్వచనం సమూచే నాహం తథా జననిమాం మనుషే యథా త్వమ్ ॥
స్వామ్యస్య రాజ్యమహితాపి మమేతి మాతః కో వా కదాపి మనుతే మనసా
పి మూర్ఖః । శ్రీమత్తదంఘ్రి మృదుపల్లవతల్లజస్య దాసానుదాసమితి
మామవధేహి నిత్యమ్ ॥ ౨౨౪ ॥ యస్యార్యానుమతే సా రామో వనమా
ప పాపిన స్తస్య । సీతానాథస విత్రి శ్రియో నాస్త్యేవ కిం తు నరకాశ్చ ॥

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

వాక్యామృతేనభగవత్పహాత్మనోస్య శోకానలోవిలయముపాప సగా
మహాసుః । ఉత్సృజ్యపద్గళవశాసనమాశునీత్వా నేత్రామృతైస్తమభిషి
చ్య జగాదదేవీ ॥ ౨౨౮ ॥ నీతిమన్నిరయోరాతెరపితే నైవజాయతే ।
శ్రీరామానుజఏవత్వంపితరంపుత్రితారయ ॥ ౨౨౯ ॥ ...

గ ॥ తదాత్వఏవ వసిష్ఠమహర్షిస్తత్రాగతోభరతేనాభినన్దితోభూత్

ప ॥ వార్ధిర్వృద్ధిముపైతిషోడశకలాపూర్ణేన్దుసన్దర్శనాచ్చేతద్దృ
ష్ట్వాపిశుష్యితంచబహుధాకింత్వద్యచిత్రంపరమ్ । వక్త్రేన్దుంప్రవిలోక్య
భారతమిమంతాన్తంనితాన్తంకృశాద్రాజ్ఞోమైత్రావరుణేరపిస్వయమభూ
చ్ఛోకాంబుధిర్వర్ధితః ॥ ౨౩౦ ॥ పురాసమైత్రావరుణిర్మహాత్మా పీ
త్వాపయోధింప్రియమాపసిద్ధిమ్ । అయంతు శోకార్ణవమాత్మపూ
ర్ణంప్రోత్సార్యనేత్రాంబుమిషాదశేషమ్ ॥ ౨౩౧ ॥ ...

గ ॥ భూయోపి శోకభారభరితోభరతో భగవతావసిష్ఠేన ప్రతి
ష్ఠాపితధైర్యః పితృచరణసంస్కరణనియుక్తః స్నేహపూర్ణద్రోణీ
నిషణ్ణం ప్రోషితప్రాణం ధరణీరమణం చరణయోః ప్రణమ్య కిమేవం
మౌనమయమాగతోస్మి భరతో హన్తతాతేతి ముహుర్ముహుర్విలప్య
జనకం కనకశిబికామారోప్య పౌరైః పరివృతో వివిధవాద్యనినదైః పి
తృవనముపనీయ చన్దనోపచితాం చితాంచనీత్వా నీతిమత్పురోగపు
రోహితవసిష్ఠాదిష్టితమన్త్రతన్త్రవిధినైవ ధనంజయేన సంయోజ్య విజి
తేన్ద్రియసముదయోపి గతముదయం సరయం సరయూమాగత్య శ
త్రుఘ్నసహితః కరకలితనివాపసలిలక్రియోపి నయనయోరప్యనుకల
సలిలక్రియామాకలయ్య పశ్చాత్ పశ్చిమదశాముపేయుషే శాస్త్రవి
హితశ్రాద్ధకర్మణి మణిమయభూషణాద్యనేకదక్షిణాభిరభితర్ప్య భూ
సురాన్రఘుకులలలామపదకమలప్రకలితనిజహృదయోపి పునర్మోహ
మాపమహానుభావః ౨౩౨ ॥ ... ...

ప ॥ కేకయరాజతనూజా జాతస్సంజాతదుఃఖజాతోయమ్ । జన

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

నీజనజాతేనమోహాద్విముఖోవ్యావాఙ్ముఖోజాతః ॥ ౨౩౩ ॥

గ ॥ అథ మంత్రిణోపి తమేవమవాదిషుః ॥ ౨౩౪ ॥

ప ॥ రాజన్యసూనో నిజరాజలక్ష్మీస్త్వదున్ముఖీత్వంతుపరాఙ్ముఖోసి । కిరీటరాజే తవసమ్ముఖేపి ధర్మజ్ఞ కింవైదృగవాఙ్ముఖత్వమ్ ॥ ౨౩౫ ॥ బ భాణభరతోధీరో వాణీమాకర్ణ్య మంత్రిణాం । సమాశ్రితసుణారా మరామపాదసురద్రుమః ॥ ౨౩౬ ॥ వృథాహృదయశోధనంకురుతవ త్మర్ణానాంశోధనం సమానయితుముత్తమం మనుకులేషుమంత్ర్యుత్తమాః । యదంఘ్రికమలాదృతే మమమనోమిళిందోధునా నయాతిసుతరాంసుఖంవిరమతవ్యర్థోత్పాదనాత్ ॥ ౨౩౭ ॥ గ ॥ తదను ॥ ౨౩౮ ॥

ప ॥ లజ్జాకుబ్జాననాంకుబ్జాం మూర్ధజేషుకరంక్రుధా । పునర్ణం తమపికర్షంతం స్వానుజం సమవారయత్ ॥ ౨౩౯ ॥ ...

గ ॥ అథ దాశరథివాత్సల్యాత్కౌసల్యాదినిజజననీజననిచయైః సచివైః పురోహితప్రభృతిభిః పౌరనికరైః మంగళకరసంగీతసజ్జితవారాంగనాసంఘైః సన్నాహభేరీవరారావముఖరితదిగన్తరైర్నిఖిలసైన్యసమూహైస్సమం సాకేతముత్సృజ్యాతిజవేననిజానుజేనసహ సుమన్త్రిసన్దర్శితస్య దాశాధీశస్య గుహస్య సన్దర్శనసంజాతసమ్మదోపిరఘునందనజటాకరణదారుణాటవీ పర్యటనశ్రవణాదుదితదురన్తసంతాపసంతాడితస్వాంతో నరపతినందనోయం తాతంసంతర్ప్య విమలసలిలైన సురసరితస్సంతీర్య చ తాంసంతతం తపస్సంతతినిర్జితనిర్జరసమాజం సభాజనసభాజనైకభాజనం భరద్వాజమభివాదయితుమారాదభివిన్యస్తసైన్యభారో నిర్మత్సరమృగకులపరిఖేలనసఙ్కులం మనుకులైకలాలమునికులాకలితతపోనుకూలపర్ణశాలం సుమనసామపి ప్రముషితమనశ్శ్రమం తదాశ్రమంసమావిశ్య శత్రుఘ్నగుహగురుసుమన్త్రైః నిజాగ్రజకుశలేనసహ తదీయమపికుశలం కుశేశయసదృశపాదయోరభివన్దనానన్తరమన్వయుఙ్క్త ॥ ౨౪౦ ॥ అథరాజతనూజం వ్యాజహార

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

భరద్వాజః ॥ ౨౪౧ ॥ ... ...

ప ॥ యన్నామస్మరణాదశేషజగతాం జాగర్త్యజస్రం శుభం యస్మై కందమిషార్పయంత్సకృదహం కం దానవిన్దం శ్రియామ్। ఆర్తత్రాణపరాయణం చ చరణం యస్యైవ ధన్యో భవాన్ ధృత్వా మూర్ధ్ని ముదా భవేత్సకుశలీ రామస్స రామానుజః ॥ ౨౪౨ ॥ నివాసిన స్తస్య తు చిత్రకూటే సందర్శనే నేసం ప్రతి నైవ శఙ్కా । శ్రీత్వత్ప్రసాదగ్రహణచ్ఛలేన ప్రచ్ఛన్నసైన్యత్వమిదం సశఙ్కమ్ ॥ ౨౪౩ ॥ ... ...

గ ॥ ఏవం మునివచననారాచవిరచితవిదారణశ్రవణో ధరణిజారమణచరణనలినభక్తిభారనిభృతో భరత ఏవం వ్యజిజ్ఞపత్ ॥ ౨౪౪ ॥

ప ॥ దివ్యాశ్రమస్య భవతః ఖలు పారిశుద్ధ్యం దృష్ట్వా నివిష్టమిహ దూరత ఏవ సైన్యమ్ । విజ్ఞాత ఏవ భవతా మమ భావ ఏష చిత్రం తథాపి భగవన్ మసుషేన్యథా మామ్ ॥ ౨౪౫ ॥ భారతీం భారతీం శ్రుత్వా గంభీరఘననిస్వనామ్ । భరద్వాజేన యచ్చిత్రం మయూరాయితమఞ్జసా ॥

గ ॥ తదను తపోరాశివశీకృతాశేషసురవరసమాజో భరద్వాజో భరతబలమఖిలమానాయ్య యథాభీష్టమతిథిసత్కారమకార్షీత్ ॥

ప ॥ అస్వప్నైర్బహువస్తుభిర్నిరుపమైరన్నైశ్చ పేయైర్దృష్టైస్సఖైర్యావద్భరతసైన్యమేతదఖిలం తృప్తం మునీన్ద్రాజ్ఞయా । దేవైస్తావదుదీరితం హతవిధేర్భూమానరాద్భరతాదస్మాంస్తోకసుఖాం స్త్వయా విదధతా కిన్నామలబ్ధం ఫలమ్ ॥ ౨౪౭ ॥ కిమస్తి సాకేతపురే వరే వా స్వర్గేఽపి వా రాఘవసన్నిధౌ వా । దూరీకృతాశేషసురవ్రజానామత్యన్తసన్తోషజుషాం క్షితౌ నః ॥ ౨౪౯ ॥ రజన్యజని సైన్యానామేవం సల్లాపశాలినామ్। గతా యామా హి కోకానాం శోకానామివ సంతతిః ॥ ౨౫౦ ॥

గ ॥ అథ ప్రత్యూషసి ప్రయాగే ప్రాగేవ ప్రవర్తితప్రత్యూషకృత్యభారో భరతో భరద్వాజమభివాద్య సానుజో నిజాగ్రజపదపయోజవీక్షణకృతక్షణ స్తత్క్షణమేవ మునిచరణనమస్కరణకృతాన్తఃకరణో

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

నాం నిజజననీజనానాం విశేషావగమనమనీషాయమునీశాయశ్రీరామ
చిన్తామణికలశార్ణవ సదృశోదరవిభానురా కౌసలనందినీయం తదభి
షేకనిషేధాదశేషజనబాష్పైస్సమపకీర్ణజననీ జననీమనూపి కేకయ
నందినీయం తదీయారణ్యసంచరణారుణచరణాణోర్జనిషేవణ సం
ప్రేషితాత్మపుత్త్రాసుమిత్త్రేయమితి ప్రత్యేకంనివేదయన్నయ మనునీ
తోమునానునీంద్రేణ సేనాసమేతశ్చిత్రకూటపర్ణనాప్రవర్తయ
తి స్వసంచారమ్ ॥ ౨౫.౧ ॥

ప ॥ శ్రీరామోపిసహానుజోదయితయా వన్యైర్వినోదైర్ముదా వి
స్మృత్యాఖిలసంపదః క్షితిభృతాం శేషేతిరమ్యాశ్రమే। తత్రాభూచ్ఛ్రు
తిగోచరోరఘుపతేస్సేనానినాదోమహాన్ సంయుక్తోహయహేషితైః
కళకల్పైస్తైర్బృంహితైర్హస్తినామ్ ॥ ౨౫.౨ ॥ ముఖలక్షణమాలక్ష్య
లక్ష్మణః క్షితిజాపతేః। అత్రాక్షీద్వృక్షమారుహ్య సైన్యమర్ణోధిస
న్నిభమ్ ॥ ౨౫.౩ ॥ కస్యేయం మహతీసేనా కోవిదారసకేతనా। నూ
నమాయాతితాతోవా రాజ్యార్థీభరతోపివా ॥ ౨౫.౪ ॥ ఆయాతిపా
ఽనమహారథోపి ముక్తాతపత్త్రోనతుశాతపాదః। యుద్ధాయ కేతాకృత
కోవిదార స్తతోఽవిదం మాం భరతోభియాతు ॥ ౨౫.౫ ॥ ఇతీరయ
న్నేవ రయాత్సమన్యుశ్శార్ఙ్గంసమాకృష్యతతానపూర్ణమ్। రామా
న్తరంగతద్భరతాంతరంచ రోదోంతరంరుట్సుఖభీతిభాగ్భైః ॥ ౨౫.౬ ॥

గ ॥ అథ మైథిలీవల్లభలపనహల్లకతల్లజమవలోక్య తత్కరుణైక
భాజనం భరతంమన్యమానే శిమేవమనుచిత మాత్మనావిరచితమిత్యను
జానతిసలజ్జఏవరామానుజే రామపార్శ్వముపాశ్రయతి - సరామా
నుజోపి సరామానుజానుజోనిజసేనాజనజాతందూరతఃస్థాపయిత్వాత్మ
సుఖావహేనసుహృదా సుమంత్త్రేణ మైత్త్రావరుణినాపి సనాథోనాథమ
న్విష్యన్ లక్ష్మణోష్వాసఘోషప్రముషితరామాశ్రమావేదన వేదనో
మందాకినీతటవిటపివిలోలవల్కలకమైరపర త్రసౌమిత్రిసంపాదితకం.

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

దమూలఫలైః విపశ్చిదపశ్చిమమునినిచయవిరచితచిరంతనవచన వచో విషయపరిచయ పవిత్రతమ హోమధూమ సమాగమైః - గీర్వాణగణ గణనీయసౌరభ్యసుమనికర సమాకీర్ణవనాంకణైః రభితఃపరబ్రహ్మని శ్చయాకరణపురాణవాణీసందేహనిరాకరణధురీణ మంగళదేవతాచ రణ విన్యాసైశ్చాపి వినిశ్చితశ్రీరామాశ్రమో మారుతపవ్రణమ్య త దాశ్రమమావివేశ ॥ ౨౫౭ ॥

ప ॥ వామేభూమిసుతాసమేతమనిశంచాసేవితం దక్షిణే సేవాద క్షిణలక్ష్మణేనముదితం దర్భాసనేభాసురమ్ । మేఘశ్యామమతి ప్రస న్నవదనం భాస్వజ్జటావల్కలం పాదాబ్జప్రణనామసాధుభరతో ప్యా ర్యేతిరామంరయాత్ ॥ ౨౫౮ ॥ ... ...

గ ॥ తదనుజటాభారైశ్చీరాంబరైస్సంయుతం సానుజంభరతంరఘు డిత్యుత్థాప్యస్వాంకమారోప్యదృఢం పరిష్వజ్య సహర్షోదితబాష్పసా రోరామో వ్యాజహార ॥ ౨౫౯ ॥

ప ॥ పూర్వంతాతపితామహప్రభృతయోవృత్త్యాయయా ఉయుర్య శో రాజ్యంరంజయసిత్వమప్యతితరాం కింధర్మవృత్త్యాతయా । కచ్చి త్తాతసుఖంచతాతపదయో రంబాకదంబస్యనః కాంతం తేవదనేందుమం డలమిదంతాంతంకథంసాంప్రతమ్ ॥ ౨౬౦ ॥ వత్సాస్మజ్జనకాంఘ్రిపం కజయుగం నీరాజితంరంజితం పౌరాణాంచమనోంబుజం సకలయా కాంత్యాకిరీటస్యతే । ఇత్థం తాపసయోగ్యవల్కలజటాభారంవహన్ సా ప్రీతం శోకంమేజనయస్యహో క్షితిపతేః కాంతారయాత్రాగతః ॥ ౨౬౧ రామాభిరామకరుణాపరిపూర్ణవాణీ మాకర్ణ్య కేకయనరేంద్రసు తాసుతోసౌ । ఆర్ద్రంవిధాయహృదయాంబుజమగ్రజస్య చీరాంబ రంచనయనాంబుభరైర్బభాణ ॥ ౨౬౨ ॥ యదాత్వంరఘుశ్రేష్ఠబా ల్యేపితాతో జటాచీరధారీవనాంతప్రచారీ । తదైవప్రసిద్ధిం ప్రయా తోహిధర్మో మదీయోగరీయాన్ గుణో మేజనన్యాః ॥ ౨౬౩ ॥ భృశంరా

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

మరామేతిఘుష్యత్పృషార్త్తోదివంయుఃప్రయాతోమదంచాప్రసాదాత్।
నత్యక్తస్స తాతోమయాదత్తతీర్థైర్నస్సీతస్సౌమిత్రిరాగచ్ఛగంగాం ॥

గ ॥ అథ దశరథమరణవాణీయావచ్ఛ్రవణమాగాత్తావద్దాశరథి ర్మైథిలీలక్ష్మణాభ్యామచలాయాం చిరమనుభుజ్యమూర్ఛాం పశ్చాదతి కృచ్ఛ్రాదనుజరచితశైత్యోపచారై రథిగతచేతనోఽపి నిజజననీజననయ నవారిపూరద్విగుణిత బాష్పభారోభూయోఽపి మోహాన్ధకారనియంత్రి తోమంత్రిసత్తమ సుమంత్రాదితసహితవచననిచయైరుదీర్ణచేతనస్తాత మేవంశుశోచ ॥ ౨౬౫ ॥ ... ...

ప ॥ సుందప్రియాదినిధనాత్స్వవనావనాయ సౌమిత్రియుక్తమను యాచతిమాంమునీంద్రే। నాహంసహేవిరహమిత్యతిదుఃఖితోఽభూః కే వంమయావిరహితఃక్వగతోఽసి తాత ॥ ౨౬౬ ॥ మమైవశోకేన దివం ప్రయాతో నసంస్కృతశ్చాసి మయామహాత్మన్। నాస్మైన్నవపుత్రో స్మినకర్తణాహం ధిగ్జీవితంజన్మమమెదృశంచ ॥ ౨౬౭ ॥ ఉత్తిష్ఠసీతే త్రిదివంగతస్తే కృపైకతానశ్శ్వశురశ్చ నైవ। ఆయాతిసోఽయంనపునశ్చపు రేవకోవావరోహారద్యకృపాంకరోతి ॥ ౨౬౮ ॥ అవనంక్వనుభవితాన స్స్వామితేన్రైవ తాతవత్తాతే। యఃప్రాప్తంపితురంతెభరతాత్పుత్రోస్తి భాగ్యవాన్కోవా ॥ ౨౬౯ ॥ సీత్వాపితృవనమస్మై జనకంసంవెశ్యా కనకశిబికాయాం। కనకైరకరోద్ధనికాన్ దీనాన్దయాళురైనధన్యపవా సౌ ॥ ౨౭౦ ॥ ఇతస్తాతసాకేతమావాసనహే ప్రయాతుంప్రణీయా ప్యరణ్యేషువానమ్। యథానాథహీనేవపాథోజనేత్రా తథారాజతేనః పితూరాజధానీ ॥ ౨౭౧ ॥ ... ...

గ ॥ ఏవంబింతాదంకురహృదయారవిందం రఘునందనముపేత్య భ్రాతృనందనోఽయ మాశ్వాస్యవిశ్వేశ్వరస్యాపి వ్యసనమీదృశం నదృష్ట పూర్వమితి- తజ్జననీజననయన సలిలమపి సంమృజ్యమృదువచన నిచ యైరచిరాద్రుచిరసురసరితమానీయనయవిశారద ఋషిజనసమాజైర్త

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

సుగమ్యేషు వన మవనితనుజాసహచరం సానుజం సాకేతనాథాయ దశర
థాయ పాథోంజలిమాకలయితు మాజ్ఞాపయామాస ॥ ౨౭౨ ॥ ప్రతి
పదావపర్గా నామమేధవార్యా త్రిదివమాప్తవాం తాపితశ్చ చా । జలమి
దం ప్రభో దాహశాంతయే మమవిలంబనం క్షంతుమర్హసి ॥ ౨౭౩ ॥ భవ
తుతే౽శనం చెంగుదీయకం యదశనం హి మే తత్సమర్పితం । కరుణయా
ధునా కామితం యథా వినశమానసస్స్వీకురుష్వ యుమ్ ॥ ౨౭౪ ॥

గ ॥ తాతమిత్థం సంతర్ప్య దాశరథిర్విని హతమనోరథో మైథిలీల
క్ష్మణాదిభిరాగత్య నిజాశ్రమం పూర్వవృత్తమనుస్మరన్ ముహుర్ముహు
శ్శోకావిష్టచేతనా వసిష్ఠజాబాలిపురతో భరతేన మహాత్మనా సంగృ
హీత స్వపాదపాథోరుహస్సప్రశ్రయమిత్థమభిశంసితో౽భవత్ ॥ ౨౭౫ ॥

ప ॥ రాజన్యస్తమితే౽పి నాస్తితమసాం బాధా యతస్త్వావకీ కీర్తిశ్శా
రదచంద్రికా విజయతే త్రైలోక్యసౌఖ్యప్రదా । స్వామిన్ కింతు విభాతి
సాస్యపి నెపా రాశ్చకోరాభృశం సంతప్తాస్తృషితాశ్చ వనేయ క్ష
షాపియాష మేతెప్వపి ॥ ౨౭౬ ॥ గ ॥ తథాహి ॥ ౨౭౭ ॥

ప ॥ రాజన్వతీయం భవతైవ భూమి ర్భవత్వదానీమపి రామచంద్ర ।
స్వామిన్ శరచ్చంద్రమసైవ రాత్రిః పారాబ్ధిహర్షోర్మిగపి ప్రవృద్ధిః ।
రామచంద్ర వినా చంద్రం కుముదం కిము తారకాః । ఉల్లాసయంతి తస్మా
లం భవాన్ త్వేత్తి రఘూత్తమ ॥ ౨౭౮ ॥ ...

గ ॥ ఇతి కైకయనరేంద్రనందినీనందన వదనారవింద విస్రుమరవచోమ
రందం రఘునందనశ్శ్రవణాభ్యాం నిపీయ నిజనయనారవిందస్యందమానాన
న్దరసబిందుసందోహస్సంగృహ్య బాహుభ్యాం భ్రాతృవరం భరతమంక
ముపనీయ పరిష్వజ్య చ వ్యాజహారవచనమితి సుచిరమ్ ॥ ౨౭౯ ॥

ప ॥ తాతనిదేశో వర్షాంతరసాశిరసైవసంధార్యః । మకుటజటా
వ్యాజేన త్వయా మయాపీహ భరతగుణభరిత ॥ ౨౮౦ ॥ సత్యప్రతిజ్ఞ
మిహ తేపితరం విధాతుం చిత్తం యదిత్వమసి దిరాత్పర మేవయాహి । శ్రా

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

న్తారమేవదయితాసహితానుయాయాం సౌమిత్రియుగ్మమపి సౌకరుతాం
సహాయమ్ ॥ ౮౧ ॥ విభాగమేవం పరిభు రాగచయ్య మమాపి తే తా
తగతో హి తాతః । విధాతుమేనం కథమన్యథా వాం భవావభూమామ
నువంశజాతౌ ॥ ౮౨ ॥ ... ...

గ ॥ తదను భరతో మహానుభావో రామచంద్రవచనసుధాసంకుచిత
ముఖపంకజోఽపి ప్రసన్నజనహృదయ చకోరానందకం తమగ్రజం వ్యా
జహారసగద్గదమ్ ॥ ౮౩ ॥ ... ...

ప ॥ త్వామేవ నాథ కథయంతి మనీషిణో మీ స్వామిన్ శరణ్య శరణం శ
రణాగతానామ్ । తా తేఽపి యాతి భవతైవ సనాథమేనం కస్మాదనాథమథు
నా తనుషే భవత్స్వమ్ ॥ ౮౪ ॥ స్వాభావికస్య కరుణావరుణాలయస్య
రామస్య దీనవచనాద్భరతస్య భూయః । తూర్ణం నిరర్గళమతీవ విజృం
భితస్య వేలా బభూవ మహతీ పితురేవ వాణీ ॥ ౮౫ ॥ అంతస్థదివ్యమ
కరందమివారవిన్ద కోశం నిశామ్య మనునాథమనోమనోజ్ఞమ్ । లోల
వ్రచర్యమనుజాంచపదామ్బుజేస్య జాబాలిరాహ బహుధా రఘునాథమి
త్థమ్ ॥ ౮౬ ॥ నష్టాత్మనో దశరథస్య భవేత్కిమిష్టం నష్టస్య శాసన మ
హో మకుటం కథం తే । తస్మాదదృష్టమిహ పృష్ఠతః ఏవ కృత్వా హృష్టం నిధే
హి భరతం భరరత్నగర్భామ్ ॥ ౮౭ ॥ కస్మైచిదత్ర బహుదత్తమహో
యదన్నం విప్రోషితస్య కిము పథ్యశనం పరస్య । సంత్యజ్య దృష్టమధునా
భజసే హ్యదృష్టం కః కస్య బన్ధురిహ దేహసుఖం సుఖం నః ॥ ౮౮ ॥

గ ॥ ఇత్యుదీరితగిరమపేతధర్మాణం ధర్మవిదాం వరో రఘువరో విగ్ర
హవాన్ధర్మో ఽయమాకర్ణ్య అరుణవిలోచనో జాబాలిం వ్యాజహార ॥

ప ॥ భవతా సముదితవచనం తత్ర భవద్భిః కథం భావ్యమ్ । నాస్తిక
వాదివివాదో నాస్తికతామేవ నయతి వక్తారమ్ ॥ ౯౦ ॥ జానన్తి
రాజమూలాః ప్రజాశ్చ రాజ్యం చ ధర్మమూలమితి । బాలా అపి జాబా
లే జగతి త్వమిదం కథం న జానాసి ॥ ౯౧ ॥ రాజా యథా కథయ కిం న

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

తథాపి జాల్మ స్వామిన్ యదీహ త్వమవ ర్త్మ నివర్తనం మే । ఆస్తిక్య
మేవ భజతే హి జగత్సమస్తం రాజా త్వమేవ భువి సన్త్రి వరేణ ధన్యః ।
కరకమలేన కృశానుం స్పృశతో లీలావశస్య బాలస్య । గతిమభజజ్జా
బాలిర్నాస్తిక వాదానుదీర్య ధర్మవిదమ్ ॥ ౨౯౩ ॥ ప్రియంవచో౽ప్య
ప్రియసన్నిటి * వ ప్రియంవదః ప్రాహ మునిర్విహాస్య । త్వయ్యేవ
మోహ నను నాస్తికో౽హం భవామి భూయో భరతార్థమేవ ॥ ౨౯౪ ॥
సంవాదమేనమనయో రఘుయోగిరాజోః బ్రహ్మాత్మజస్సతు శమయ్యనమా
హ రామమ్ । కో౽పాదలం తవ రఘూత్తమ ధర్మమూర్తే జాబాలిమే
నమవధారయ ధర్మమూలమ్ ॥ ౨౯౫ ॥ జానాత్యహో దశరథాత్మజ
మేవ జానన్ నాత్మానమద్య హి భవాన్ భువనైకభావ్యమ్ । కో౽వా పితా
కథయ తే జగతాం విధాతుః కస్యాపి నా తనుభవో భువనాత్మజస్త్వమ్ ।
గ ॥ అన్యచ్చ ॥ ౨౯౬ ॥ ప ॥ మాతా పితా గురురమీ గురవస్త్రయ
స్తే తాతస్య చాపి గురుతా మయి వర్తతే హి । ఆజ్ఞాం విధేహి న వృథా మ
మ చాపి మాతుర్యాచ్ఞాం చ రామ భరతస్య భవత్ప్రియస్య ॥ ౨౯౭ ।
గ ॥ ఇతి గురువచనమాకర్ణ్య రామో౽వ్యజిజ్ఞపత్ ॥ ౨౯౮ ॥
ప ॥ స్వామిన్ గురో గురుతరశ్చ వచస్త్వదీయం గుర్వాజ్ఞయైవ వనవా
సనియన్త్రితం మామ్ । ఊనప్రతిజ్ఞమధునా మమ మధ్యమాంబా కిం
వా వదేత్కథయ ధర్మవిదాం వరస్త్వమ్ ॥ ౩౦౦ ॥ ...
గ ॥ ఏవం సాక్షాద్బ్రహ్మాత్మజే నాజ్ఞప్తేపి ప్రపన్నపరిత్రాణ ధర్మ
సంపన్నేపి చ పితృవచననియన్త్రితస్వాన్తతయా నను ప్రసన్నే రఘువరే
ణ్యే సరభసం స భరతస్సమంత్రమామంత్ర్యేదమాదిదేశ ॥ ౩౦౧ ॥
ప ॥ ఉపవిశ్యైవ్యపి రామం కుశలీ కుశమాస్తరాద్యమే మంత్రి
యావన్మమరథమేనం గంతుమయోధ్యాం నయామీతి నయయాసా ॥ ౩౦౨ ॥
భరతవచనమేతత్సారథౌ సన్నిశమ్య రఘువరముఖపద్మం పశ్యతి వ్యగ్రి
త్తే । స్వయమిహ సరయం సపాత్ర స్తరద్ధభరాశం । మమ శరణమితీదం

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

పాదపద్మంతవార్య ॥ ౩౦౩ ॥ ... ...

గ ॥ ఏవమతిదారుణ వ్రతకారిణం సకరుణముత్థాప్య రామో భరతమేవమాబభాణ ॥ ౩౦౪ ॥ ... ...

ప ॥ భరత న హి న హీదం శోభనం భూపతీనాం తదిహ మమ నిదేశాన్మాముపశ్శన్స్పృశత్వమ్ । పురజనహృదయానాం చారునీలోత్పలానాం సపది భవ శశాంకో నిష్కళంకశ్శుభాంగః ॥ ౩౦౫ ॥ సరభసమథ పౌరాః ప్రాహురేనం మహాంతం భరత భవనదీనో దుర్లభార్థత్వమేవం। కథమిహ పితృరాజ్ఞాలబ్ధనిర్బంధనస్య పునరపి తనుషే నిర్బంధనం రాఘవస్య॥

గ ॥ ఏవం ప్రార్థయమానేషు పౌరేషు, కథం మమైకస్యాభ్యర్థనా సార్థా భవేదితి భరతో రయాదుత్థాయ కుశాస్తరణాదగ్రజం జలేన సమం సంస్పృశ్య సాంజలిః పురజనం వ్యాజహార ॥ ౩౦౬॥

ప ॥ మయాద్య రాజ్యం న తు యాచితం చ శక్తిర్న మే స్త్రిప్రతిజల్పితుం చ । యథా ఫణీంద్రో మణిపాదుకేయం తథైవ రామస్య బిభర్తు భూమిమ్ ॥ ౩౦౭ ॥ ఇతీరయన్నార్యపదారవిన్దం పదావనీయుగ్మముదారభక్తిః । ప్రణీయ రామం భరతః ప్రణమ్య ప్రమోదబాష్పార్ద్రవిలోచనోభూత్ ॥ ౩౦౮ ॥ ... ...

గ ॥ అథ భరతాగ్రజోఽపి నిజహృదయభాజనాలబ్ధావకాశయా బహిర్నిస్సరంత్యా సముదీర్ణదయామధుధారయేవ నయనవారిపరంపరయా చతుర్దశవర్షపర్యంతమవనేరవనధురీణో భవతాం భవత్వితి పాదుకయోరభిషేకమకార్షీత్ కిమితి తపోనిష్ఠవసిష్ఠాదిమహర్షిసముదయే మన్యమానే జననీజనసంతతాపపిసంతతం విస్మృమరసంతోషాశ్రుభరేణ సంపూర్ణనయనాయాం భూయోఽపి దయాసాంద్రో రామచంద్రో యమంకమారోప్య భరతం తద్విశ్లేషమసహమానః పరిష్వజ్య వినత్సైవ ధేనుర్ధ్యాయమానమాన సౌవత్సవనవాసవినిశ్చిత సమయమహం విదేహతనుజయానుజేన సహ లక్ష్మణానువర్త్మ పయిత్వా సాకేతమా

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

గత్యంతవానుమత్యావసుమతీమవామీత్యుదీరయన్ వందితస్తేన స్వయం
మభివందాయమానో జననీజనచరణాంబుజేషు సాంజలిర్వీరరాజ ॥౩౧౦

ప ॥ భరతః ప్రాహరథస్థో ధృత్వా శ్రీరామపాదుకే శిరసా । సత్య
ప్రతిజ్ఞాతాతే నోచేద్యాయాంహుతాశమేవార్య ॥ ౩౧౧ ॥

గ ॥ యావద్విజ్ఞాపితేయం ప్రతిజ్ఞాగీః ప్రాజ్ఞాగ్రేసరేణ శత్రు
ఘ్నసంభావితేన భరతేన తావదేవ సుమంత్రసంప్రేరితే శతాంగే
శృంగిబేరపురమతిక్రమ్య సత్వరంసాకేతప్రాంతరం ప్రత్యాగతే సా
ప్యనుజేన సహచింతాదన్తురస్వాన్త స్సంచిన్తయన్నహహ రామ
రామేతి నైసర్గికగుణగణగ్రామం రామమిదానీం నందిగ్రామమేవమే
నివాసోచిత భూమిరితి తత్రైవ తత్రభవద్భిర్వసిష్ఠాదిమంత్రిప్రవరైర
పారపరివారైరాసేవితస్సీతానాథమహిత పాదావనీనిషేవణపూర్వ
మవనీమేవ మహాలయత్ ॥ ౩౧౨ ॥

ప ॥ స్నాత్వాప్రాగరుదారధీస్సభరతో రామస్యతే పాదుకే । ధృ
త్వారోప్యమణీంద్రమంటపవరేసింహాసనేసానుజః । శ్వేతచ్ఛత్రసరత్న
చామరముఖైః పుష్పైస్సమారాధయన్ రాజ్యంప్రాజ్యసుఖంచకా
రసతతం రామాగమాకాంక్షయా ॥ ౩౧౩ ॥

గ ॥ రామోపి స్వస్మిన్ శంకమానమివ పరస్పరమతికుటిలిత భ్రు
కుటితటంసోద్వేగయోగిజనౌఘమవలోక్య జనకతనుజయానుజేన వా
మయాపివాక్కోవాప్యపరాధోవ్యధాయికిమితిసవినయమభిదధానస్తైరపి
తపోధనైరిందిరేందిరారమణఫణిరాజాయమానేభ్యః సమాపన్నాప
న్నివారణ ధురీణేభ్యోభవద్భ్యః కుతోవాపరాధః పరన్తుభవదాగమన
మారభ్యఖరతరః ఖరోనామదశశిరోవరజః త్రిశిరఃప్రభృత్యనేక రక్షః
కులసంసేవితోజనస్థాననివాసీభూసురానస్మాననేకాన్ హింసతీత్యభి
శంసితోరక్షశ్శిక్షైకదీక్షితతయా తుమాపుత్రికాలక్ష్మణాభ్యాంసహా-గ
హనకుహరమవగాహ్య తత్ర భవదత్రిరాశ్రమవరే సంపాద్యసస

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

గ్యాం ప్రేమవర్యాం మునిభార్యామనసూయామనసూయాభిధానా
మభివాదయితు మాజ్ఞాపయామాస రాజ్ఞో జనకస్యనన్దినీమ్ ॥ ౩౧౪ ॥
సాపిపతివచన చూడామణేర్ధారణైకవ్యాసుణిస్సాధ్వీమణిః ప్రణామ
మాచయ్యప్రశ్రియం కుశలప్రశ్నపూర్వకమనయానసూయయైవ
మభిహితాభూత్ ॥ ౩౧౫ ॥ ... ...

ప ॥ పతిమిహధనినంవానిర్ధనంవామనోజ్ఞే విధివిహితనివాసం ప
త్తనేవావనేవా । శుభగుణమగుణంవాసౌమ్యరూపంకురూపం వరమ
పురుషమేనంమన్యతేసైవసాధ్వీ ॥ ౩౧౬ ॥ ...

గ ॥ సాపీంగితజ్ఞావిజ్ఞాపయామాస ॥ ౩౧౭ ॥ ...

వ ॥ భగవతిభవదుక్తోదుర్లభోభూరిధన్యో నహినహిబహుశో
సౌస్త్రీషుసర్వాసులోకే। అపితుశుభగుణానాంరామమారామమేనంప
రమపురుషమార్యేసత్యమత్రాపి వేద్మి ॥ ౩౧౮ ॥ ...

గ ॥ ఏవం వసుమతీసుతేరితవచనమకరందాదానందతుందిల మాన
సేయ మనసూయా- తదీయస్వయంవరేశివశరాసన గర్వసర్వంక
షాతిమానుషరామశౌర్యకౌశలమప్యతివిశదం నిశమ్యశిరస్యాఘ్రాయ
సీతామనఘమణిమండనై ర్మండలాధిప మండనైరపి సమ్భావ్యమా
నైః పీతాంబరైర్మృగమదహరిద్రాద్యనులేపనైస్సరసామ్లాన కుసు
మమాలికాభిరప్యభిభూషయామాస ॥ ౩౧౯॥ ...

ప ॥ ఇత్థంలబ్ధసపర్యాం భార్యాంరామస్యపరమపురుషస్య । సా
క్షాన్మంగళదేవీం మంగళమాశాస్తసేయమనసూయా ॥ ౩౨౦ ॥ ...

గ ॥ భూయోప్యదసీయసౌందర్యానన్దబన్ధురేయమేవ ముదీరయా
మాస ॥ ౩౨౧॥ ... ...

వ ॥ విదేహపుత్రిదుహితమేవరామం ప్రజప్రియంత్వన్ముఖనిర్జితే
న్దుః । ప్రతిక్రియాయాఃప్రవిధిత్సయేవ ప్రపీడయేత్త్వాంప్రసవేమసా
హ్యాత్ ॥ ౩౨౨ ॥ సహాప్రభవచ్ఛంద్రికయేవచన్ద్రః శ్రీరామచంద్రోపి

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

భవేత్త్వయాద్య । ఆనందవార్థిర్వ్యవహోర్మితాన్తం విజృమ్భితాం
జానకిజాలరూపే ॥ ౩౨౩ ॥ రఘుపతిరపిసీతామాగతాంమజ్జుళాజ్గీమ
విరతమతినన్ద్యపాత్రితరుత్థాయధీరః । సహసహజమహీజో దండకాం
ఖండనార్థం నిశిచరతిమిరాణాం విక్రమార్కః ప్రపేదే ॥ ౩౨౪ ॥
భజభజరఘునాథం మైథిలీప్రాణనాథం శరణమశరణానాంమజ్జులాందు
స్త్రరాబ్ధౌ । మునివరనికరాణామాత్తరక్షోభయానామపిచసురవరా
ణాంసన్తతంసత్యసన్ధమ్ ॥ ౩౨౫ ॥ వేలాధీశ్వరసౌమ్యకేశవకృపాదు
గ్ధార్ణవాదుద్ధృతే దివ్యైభవ్యపవిత్రవర్ణమహితే శ్రీరామచర్యా
మృతే । స్యాత్సాకేతకథాభివర్ణనమిదం కాండంముకున్దార్పితం సా
రంసారవిదాంసదాసుమనసామానన్దసన్దాయకమ్ ॥ ౩౨౬ ॥ ****

౫ ॥ ఇతిశ్రీమద్గార్గ్యకులకలశపయోధికలానిధిశ్రీతిమ్మప్పయ్య
జ్గార్ నామ దేశికేంద్రతనూజేన శ్రీమచ్ఛఠరిపుగురువరచరణజలజ
కలితలోలంబలీలేన శ్రీకృష్ణాఖ్యేనకవినా శ్రీమద్వేలాపురీనిలయ
కమలావిలోలకేశవ కృపాపయోధి సంపాదితే శ్రీమత్ శ్రీశైలకుల
తిలకాయమానశ్రీమత్తాతార్యసంశోధితేశ్రీరామచర్యామృతే
చంపూగ్రంథే శ్రీమదయోధ్యాకాండోయస్సయోధ్య
కోదండమండిత దోర్దండమార్తాండ గోత్ర
మండన రఘునన్దన పాదారవిందయోః
స్సాదరంసమర్పితః ।

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

శ్రీరస్తు

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

శ్రీమదరణ్యకాండప్రారంభః.

ప ॥ ప్రాప్తో హిరణ్యకశిపోరిపువన్నృసింహో వాత్సల్యశౌర్యపదవీమపి సత్యసన్ధః । రామో వనాయ నిధనాయ సురాసురాణాం సౌమిత్రిణా దయితయా గహనం జగాహే ॥ ౧ ॥ వస్త్రం ప్రదత్తమనసామిహ సర్వపుంసాం జాగర్తి చిత్తమితి నిర్మలధీరయద్భిః । యుక్తే మునిర్మలజలైః పరమాశ్రమేషు మార్గశ్రమం శమథనార్చనయా జహౌ సః॥ ఏవం ఘోరవనాధ్వని రఘువరస్సంగ్రాహ్య మార్గాన్తరే పశ్యద్ధూర్జవిరాధమన్తకనిభం కుర్వన్తముచ్చారవమ్ । శూలే శైలనిభేభయుగ్మమభితో వ్యాఘ్రాన్ మృగేన్ద్రాన్ మృగాన్ సంగుమ్భ్యాపి నృకత్రయం చ పురతః ప్రాయాన్తమేనాన్తికమ్ ॥ ౩ ॥ ... ...

గ ॥ అయమపి దురాత్మా విరాధో రోదోన్తరమాపూర్య ఘోరతరఘోషేణ రోషేణ పుణ్యజనః పురేణ పురాణవాణీం ప్రాణనాథాదుక్షేన సంగృహ్య రాఘవప్రియామవనిపుత్రీమవ్యాననిమాతరం సత్వరమజ్జముపనీయ సన్నిహితాన్తకస్తాటకాన్తకముపేత్య సాట్టహాసమేనం వ్యాజహార ॥ ౪ ॥ ... ...

ప ॥ క్వేయం కనకనిభాఙ్గీ క్వచ కృష్ణాఙ్గః క్వనీలమృదువేణీ । క్వ చలోహితకఠినజటః క్వేమా బాలా క్వచాపి ఘనచాపః ॥ ౫ ॥

గ ॥ ఇత్థముత్కన్తగర్వేణేరితగిరమాకర్ణ్య లక్ష్మణః ప్రళయపవనాన్దోళితకదళీమివ ప్రవేపితగాత్రీం విదేహరాజపుత్రీం విరాధాఙ్కగతామాలోక్య రోషభీషణస్తమేవం బభాణ ॥ ౬ ॥ ...

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

ప ॥ సీతాసువర్ణలతికాతటిదన్వితత్వద్దేహోద్ధిరక్తఘురక్పృష్ఠరో
వర్షహేతుమ్ । నీలాంబుదం రఘువరం నహి వేత్తి యస్మాన్నైవాస్తిత
జ్జగతి మన్దమతిస్త్వదన్యః ॥ ౭ ॥ ... ...

గ ॥ యావత్సీతానాథోఽపి సౌమిత్రివచనమన్వర్థయన్నివాశనిస
దృశశరసముదయమనుసన్దధానశ్శరాసనే తత్ప్రేశితాశనయసంగృహీత
శూలమతినిశితశిఖమఖండయదఖండమానన్దముపనీయ మునిమండలమ
ప్యాఖండలాదినిఖిలబృన్దారకమండలం తావదేవ వైదేహీసఖవిశిఖైస్తై
క్ష్ణ్యముత్తమమాణౌ విక్షిప్య క్షమాపుత్రీకాంక్షమాణాన్తక్షణం లక్ష్మ
ణం లక్ష్మణాగ్రజం చారోప్య నిజభుజావధావత్స్ఫూర్తతరో విరాధః ॥ ౮ ॥
అహహ కిమిదమవనౌ పరమాత్మనః పదస్మర్తురపి మృత్యుర్నజీవిన
ఇతి వదన్తి వేదాన్తవిదో విరాధోఽయమపూర్వః కోఽవా మృత్యుః పర
మాత్మానమఖిలాత్మానం తదంశావతారం లక్ష్మణమప్యపహృత్యధృత్వా
స్కన్ధాభ్యాం ధావతీతి చిన్తాదంతురస్వాన్తతయా విగతచేతనేయమే
తదనుచితక్రియాయాః నిదానం కేకయనందనీమేవం నిన్దితవతీ సతీ వ
సుమతీసుతా తస్మిన్నేవ పథి ప్రస్ఖలితపాదవిన్యాసా మన్దమన్దం పరి
స్పన్దతే స్మ ॥ ౯ ॥ ... ...

ప ॥ అనేనభూతేన రహస్త్వదన్తికం హితైషిణీనం ప్రహితాహి
మన్థరా । ఇతీహైవపూర్ణాః ఖలు తే మనోరథాః పరం కిమస్మాద్వద కేకయా
త్మజే ॥ ౧౦ ॥ ... ...

గ ॥ ఇత్యతికరుణాం వాణీం ధరణీసుతాయాః సౌమిత్రిణా సహ
రామో హ్యాకర్ణ్య స్వయమప్యార్తచేతాస్సంచలితాచలసఙ్కాశస్య
విరాధస్యాం సయోరసిభ్యాం దంభోళికేళిమాకలయ్యాపి విలోకయన్
తత్ప్రతీకమివ ప్రాణమప్యచలమచలాయాం గర్తమాగచయ్యాతస్మింస్తమప్రా
క్షిపత్ సోఽపి క్షణదాచరస్తత్క్షణం స ప్రత్యభిజ్ఞం రామమేవం విజ్ఞాప
యామాస ॥ ౧౧ ॥ ... ...

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

ఆహాహ హరికసిత్వంకో౽స లేన్ద్రస్య పుత్ర్యాః జఠరజలధిచన్ద్రశ్చన్ద్రి
కేయం మహిలక్ష్మీః । అయమపి మహనీయస్సాధు శేషశ్శయస్తే భవతు సప
ది భద్రం పావనస్తే౽త్ర భద్ర ॥ ౧౨ ॥ రంభోరురంభావరిరంభణే
న శ్వభ్రేపపాతాద్యవపుర్మదీయమ్ । భవత్కృపాకృత్తపబేరశాపాద్వ
జామి జంభారిసభామహం భో ॥ ౧౩ ॥ జంభారిసంభావనసంభ్రమోపి
భవత్ప్రతీక్షాద్యమహర్షిసంఘైః । కృపాతరంగైస్తవ సంగతస్స్యా
త్సపాపభంగశ్శరభంగయోగీ ॥ ౧౪ ॥ ... ...

గ ॥ ఏవం విరాధవధేన తద్వచనేన చ విజృమ్భితానన్దసంభృతౌ
భ్రాతరౌ స్వభార్యానుముక్తావివాహర్నిశారమణౌ రామలక్ష్మణౌ తత్ర
తపోవనకన్యకయా సమం సమాగత్య భగవతో భగవద్ధ్యానావదా
తాన్తరంగతయా కృతానంగశరభంగస్య శరభంగస్య శోశుభ్యమాన
మాశ్రమప్రదేశం నాతిదూరాదేవదివిదివాకరానేక తేజోవిరాజమా
నస్యన్దనవరవిరాజమానం రాజద్రాజముఖీజనఝణఝణత్కారికేయూ
రకటకాద్యలంకృతకరపంకజవీజ్యమానచామీకరచామరం మణిగణా
ఞ్చితరుచిరతరచ్ఛత్రసచ్ఛాయనిర్జరశరీరం నిర్జరానేకసంస్తూయ
మాననిజతేజోవిశేషం జంభద్విషం నిశామ్య సవిస్మయా తన్మహర్షిశి
ష్యసముదయసప్రశ్రయసన్దర్శితాశ్రమసమీపప్రదేశౌ దదర్శతుస్తం
విరచితశమధనసజ్జసజ్జం శరభఙ్గమ్ ॥ ౧౫ ॥ ...

ప ॥ కోవాయం కిమనీలకంఠగిరిశః కిం వారజఃపద్మజో దైత్యారిర్న
గదాధరః కిమథ నాథమార్గం శుశూన్యోరవిః । కిం ముక్తాంకశశాంక ఇ
త్యవనతో నత్వా ససీతానుజః పాదామ్భోజమథానఘం రఘుపతిర్మోదా
దాన్వితో౽భూన్మునేః ॥ ౧౬ ॥ సీతాపతేః సప్రార్థితదర్శనేన ఋషే
ర్మనీషా భవదాశుహృష్టా । ఆరాధ్య కాకుత్స్థమువాచ వాచ మాతిథ్య
పాత్రైర్మునిసార్థతీర్థః ॥ ౧౭ ॥ సురభివృత్తమ్ ॥—॥ మనసిరా
మ తే చింతనైశ్వరం చరజగత్త్రయం నిర్జితం మయా । భువనదుర్లభంశ

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

ర్మ శాశ్వతం దిశతి మధువాదర్శనం తవ ॥ ౧౮ ॥ ఇతిమునిర్వపుస్సౌ
యమవర్ణయన్ హావిరివోత్తమం హవ్యవాహః సః। పునరితస్స్వయం శో
భనాంగకః శుభవిమానతో బ్రహ్మభూమయా ॥ ౧౯ ॥

గ ॥ తదనంతరం జానన్నపి సర్వం కించిదప్యజానన్నివ విస్మిత చేత
సా దరహాసితవదనారవిన్దయా నిజయా సన్దర్శ్యవిస్తృతమిదమిత్యనుసన్ద
ధానో రఘునన్దనోఽపి దేహనన్దినీ సేనామూసంవయున్మధురతరమనుజతౌస
ముచితవచనైః పురన్దరాదినిర్జరతేజసా వ్యాప్తా న్తనిశాచరనిచయనిర్మూ
లనకృతే కృతేక్షణోఽహమిత్యభయమభిదధాన స్తపోధనానాం తపోధన
లాభిభ్యేపద త్తమభయమిసమసుచితమిత్యాక్షిప్తః క్షితిపుత్రికయా
దుష్టశిష్టశిక్షారక్షణవిచక్షణో లక్ష్మణముఖమాలక్ష్య సలక్ష్మణాం లక్ష్మీమి
వ సులక్షణాం త్యక్ష్యామి త్వామపి వా సీతే కింత్వాశ్రితాశ్రితనాశనం
దుర్వాచ్యం కథమితి కథయన్ సుతీక్ష్ణతపసస్సుతీక్ష్ణస్య సంవీక్ష్యాశ్రమవ
రేణ్యామదసీయమహనీయ సపర్యామంగీకృత్య తత్ర తత్ర వనాన్తర
మను ప్రవిశ్య పునః ప్రవిశ్య తమేవాశ్రమమేవం దశసు సీతాసు స
మాసు తమేవ సుతపసమభివాద్య తదీయేన నిదేశేన నిశితభూమ్నః క
లశీభువో నివేశం నిశామయితుమనుజేన నిజేన తనుజయా జనకస్య స
మంనమాసాద్య తన్మాహాత్మ్యం వైదేహ్యాసహ సంభాషణమిషేణ వ
ర్ణయామాస ॥ ౨౦ ॥ ... ...

వ ॥ వక్త్రేందుమేవహసతి ప్రసమీక్ష్య తేద్య సీతే సుతస్సరసిజం న
రయం నరస్యామ్। ఇత్యాదరేణ దరహాసయుతం వదన్తం నాథం ముదే
త్థమవదత్పృథివీసుతాసా ॥ ౨౧ ॥ హసతి సరసిజం మే నాద్య వక్త్రేంవి
లోక్య నృపతిసుతనికామం విక్రమాక్రాంతమైవ। స్వయమిహ మమ
మాతూరత్నవన్మేఖలాయాః నిగిలనచతురాంఘ్రిద్వన్ద్వసేవోద్యమ
స్య ॥ ౨౨ ॥ వనరుహహాసననిదానం నహినహి వైదేహి విక్రమారో
ర్మే। మధుపాన్తత్తరవస్తే కుచయోరచలత్వశంకయాస్సానమ్ ॥ ౨౩ ॥

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

గ ॥ ఇత్యుదీర్య రామస్తమేవ మధుపోన్మత్తరవమేవం ప్రకటీచకార ॥

ప ॥ అహో పద్మబంధోర్నిరోధీ సవిన్ధ్యో మునీంద్రేణ భుగ్నః పునః ప్రామరాసీత్ । సమానేన సార్ధం సహాయేన భుగ్నా విమానం విధాతుం ప్రభూ రామ పశ్య ॥ ౨౫ ॥ ... ...

గ ॥ తతస్తం ప్రత్యువాచ సీతా సితరాం శుచిస్మితా ॥ ౨౬ ॥

ప ॥ శ్రుత్వా వచ మత్ప్రతాం కామం కాన్త కాన్తాం సరస్వతీమ్ । మమాపి జాయతే హాసః కిం వాచ్యం సరసీరుహామ్ ॥ ౨౭ ॥

గ ॥ స్వామిని శ్రూయతాం త్వయేదమ్ ॥ ౨౮ ॥ ...

ప ॥ కామోద్దీపయితా మమైతి హరితో జాతోపి వాతో మునిస్తద్రోషేణ తదాహ్వయం చ దధతం వాతాపిమాతాపయత్ । తద్యుక్తం దయితాయాలోపి రఘుజోత్థత్రైజటాజింహగానా వాతాద్భీత ఇతి ద్రుతం హాసతి తే పాథోరుహం ధీరతామ్ ॥ ౨౯ ॥ ... ...

గ ॥ అథ రామోపి మైథిలీం వ్యాజహార ॥ ౩౦ ॥ ...

ప ॥ సాధారణం జింహగధారణం కిం న శ్రీధరస్యాద్భుతమత్ర కిం వా । ఇతీరితేఽపాంతమువాచ సీతా న శ్రీధరస్యోరసి యుక్తమేతత్ ॥ ౩౧ ॥

గ ॥ పునరపి రాఘవో బ్రవీత్ప్రాణప్రియామ్ ॥ ౩౨ ॥

ప ॥ నోక్తోరసి శ్రీధరతా మమైషా గతేపి సా కస్యచిదానసేవా । గతశ్రియః శ్రీధరతా న కిం వా వక్త్రశ్రియశ్చేల్లవలవిద్విషో వా ॥ ౩౩ ॥ త్రయాణామపి శ్రీధరత్వావిశేషాజ్జటాజింహగానాం క్షమం ధారణం నః । మహాలింగితస్య త్వయా వాతభీతిః క్వ రాజర్షిభావాద్ధృతాస్త్రా మయాద్య ॥ ౩౪ ॥ ... ...

గ ॥ అథ సీతా కాన్తమేవం నిజగాద ॥ ౩౫ ॥ ...

ప ॥ శ్రీధరతా త్వయి నిరతా న గరధరే వా న చాపి వేదధరే । నహి నతిమహ నమతో వా కో వా లోకో నిశమ్యతే వాక్యమ్ ॥ ౩౬ ॥ తదనుజానకీవాక్యలజ్జితః స్మితముఖాంబుజో వీక్ష్య లక్ష్మణమ్ । కథయ కారణం కంజ

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

శాసనె త్వమపివాంఛసే త్యేషసంజగౌ ॥ ౩౭ ॥ ...

గ ॥ అథ ప్రాజ్ఞో విజ్ఞాపయామాస సాంజలిర్జానకీజానిం నిజాగ్రజం శత్రుఘ్నాగ్రజః ॥ ౩౮ ॥ ... ...

వ ॥ యస్యాజన్మగృహం మనోహరమహం యస్యాపి నేత్రోత్సవం సేయం సో౽యమపిస్వయంకరుణయా ప్రాప్తా సమీపం మమ । ఏతత్తేఽగ్ర తపసః ఫలం సముచితం సాన్నిధ్యతో వామనె రిత్యుత్ఫుల్లసరోజమత్ర మధునా మోదాశ్రుణా శోభతే ॥ ౩౯ ॥ ...

గ ॥ రామోఽపి ప్రమోదాన్వితః ప్రమదయా సమం సౌమిత్రిసమీరితనరోరుహాహనననిదానం సమాకర్ణ్య సముదీర్ణనవముల్లాసవాసకుసుమపరాగపరికీర్ణాంకణమనోహరం- మనోహరశకునినినాద నిరాకృత నిఖిలహృదయఖేదం తమాగస్త్యమహాస్తసమస్తకాలుష్యమాశ్రమం- పాదపద్మముద్రాపరిచయేన విరచయన్నతిరుచిరం ముకుందస్థానమిదమిదం శంభుస్థానమిదం బ్రహ్మస్థానమిదం బృందారకేంద్రస్థానమితి తద్భిష్య సందర్శితస్థానవిశేషసందర్శనేనాతిహర్షితో మహర్షిమహారీశ్వరమివభాసమానం, భగవన్తమగస్త్యమానమ్య రామోఽహమితి పాదపయోజయోః ప్రణామపూర్వకం నిజాగమనమావేద్య దయాసముద్రేణ సమాపీతసముద్రేణ సముద్వాహితలోపాముద్రేణ తేన తపోధనేన సంప్రతిపాదితాం సపర్యాం సంగృహ్య ప్రసాదితాన్ సాయకాననేకాన్ కార్ముకమపి శార్ఙ్గిణో నిర్నిమేషగణనిషేవ్యమాణౌ పాతుయబాణతూణీరౌ సదోషాశేషదోషాచరసమరవిజయాభావే త్యాశీర్వచనైస్సమం సంపాద్య చ పునః ప్రణమ్య ప్రస్థాయ పంచవటీనికటతటమాటిటీకే ॥ ౪౦ ॥ అథ రామస్సౌమిత్రిం వ్యాజహార ॥ ౪౧ ॥

ప ॥ సౌమిత్రే త్వం క్షితిరుహజుషం పశువన్తం మహాన్తం చిత్రం చిత్రం క్షితిభృతమముం పశ్య పశ్య ప్రకామమ్ । కింవా భీతః సరభసమయం పక్షిపోతాన్నగారె శేవం లీనో దశశతదృశా నేక్షితః కస్య హేతోః ॥

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

గ ॥ ఏతదాకర్ణ్యాలక్ష్మణో రామమేవమూచదత్తే ॥ ౪౩ ॥

ప ॥ స్వామిన్నేతం క్షితిధర ఇవ ప్రాంశుర్యో దృశ్యమానం గృధ్రాకారం కఠిననఖరం తీక్ష్ణతుండం ప్రచండమ్ । ప్రాద్ధోదంచత్ పిశితహృదయం రాక్షసం నిశ్చినోమి ద్రాక్ కోదండం కలయ సగుణం సాయకాన్ ప్రేరయాస్మిన్ ॥ ౪౪ ॥ ... ...

గ ॥ యావద్ధన్వినాం వరో రఘువరో విశ్వసన్ననుజవరవచనమేవ శరాసనశరయోః కుశేశయస్తావదేవ స పక్షీశ్వరోఽపి ససాధ్వసమేవం సమీరయామాస ॥ ౪౫ ॥ ... ...

ప ॥ నాహం రక్షో దశరథసుతౌ శిక్షకౌ రాక్షసానాం జానీతం మాం జనకసుహృదం వామిమం వీరపీరౌ । భ్రాతుః పుత్రం ఖగకులపతేర్భ్రాతరం ప్రేమపాత్రం సంపాతేర్మానయత మనయా వంతకం శార్ఙ్గకేన ॥ ననాథోఽస్మి రామత్వయాత్యంతవృద్ధో వనేఽస్మిన్నివస్తుం మనస్సందధానః । మృగాఖేటనాయానుజేన ప్రయాతౌ యది త్వం వనాంతం తదా వామి సీతామ్ ॥ ౪౬ ॥

గ ॥ ఏవమభివదతో దీర్ఘాయుషో జటాయుషో వాణీమాకర్ణ్య సంప్రీతమానసే సీతాపతౌ తస్మిన్ పంచవటీతటే జటాయుషో నివాసమభినంద్య సౌమిత్రివిరచిత రుచిరతరపర్ణశాలాయాం సుశీలయా సీతయా లీలయైవ సుఖమావసతి సతి సమధికవిరహవిహ్వలనాయికానాయక హృదయవిదారణ ధురీణ దారుణతమ హేమంతసమయస్సమావిర్బభూవ ॥ ౪౭ ॥ తదా రామో రమణీమేవమభాణీత్ ॥ ౪౮ ॥

ప ॥ హేమంతస్సంతతం క్రాంత స్సీతే సీమంతినీరతేః ॥ యచ్ఛుంభు పూర్తకామోపి యత్రాగాదర్ధదేహతామ్ ॥ ౫౦ ॥ హే హేమకాంగకాంతే నహి హేమంతో దదాతి కిము కాంతే । అబలానాం ప్రాబల్యం భజతి జనో యత్కుచేషు చాపల్యమ్ ॥ ౫౧ ॥ తరుణీస్తనయుగతరణిస్తరుణానాం తరుణైర్ఝడితి శరణాయ । హిమమయజలధేర్జనితా జా

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

నైజలజాతసంభవేనేతి ॥ ౫౨ ॥ అహిమకరోఽహిమకరతాం జలతా
మనలోఽపి శీత పరవశతాం । యాతి ద్విపమదమధునా హిమహత నళినీం
విసృజ్య మధుపకులమ్ ॥ ౫౩ ॥ కలకంఠోఽకలకంఠః కోటరజఠరేరటంతి
కరటముఖాః కంబలవంతమిదానీం కంజశరోఽయం నబాధతే విషమః ॥ ౫౪ ॥

గ ॥ ఏవం రమణఫణితవాణీం సమాకర్ణ్య ధరణికన్యకాపం చేషు వైష
మ్యవిధురతామేవ ముద్ఘోషయతి స్మ ॥ ౫౫ ॥

ప ॥ విషమశరో న హి విషమో హింసతి యస్మాన్న కేవలం పుంసః । తరు
ణీజనమపి తరుణ త్వయి తజ్జనకేఽపి యన్న వైషమ్యమ్ ॥ ౫౬ ॥ పుంసాం
మోహనరూపః ప్రథితస్త్వం కిముత రామ రామాణామ్ । అపి తే మంజుళ
నామ్నా రమయసి వశినోఽపి యోగినస్సతతమ్ ॥ ౫౭ ॥ కథయ కథ
మన్యతం తే రమణీయం రఘువర సర్వరమణీయమ్ । దృష్ట్వా వపురిదమ
ధునా ముహ్యతి కాపి పరిపశ్య పురతస్తే ॥ ౫౮ ॥

గ ॥ తత్రైవ మైథిలీనాయకే తస్యాస్సమవలోకనోన్ముఖే సతి ॥ ౫౯ ॥

ప ॥ సుముఖీ శూర్పణఖా శూర్పకారాతితాడితా । శూర్పకా
రాతిజనకం జానకీనాయకం యయౌ ॥ ౬౦ ॥ గ ॥ అహో చిత్రం చరిత్రం ॥

పంచచామరవృత్తమ్ ॥ ప ॥ అతీవభీమదర్శనాప్యతీవ సౌమ్యదర్శ
నం పరిస్ఫురత్ఖరేరవాననా ప్రహృష్టపంకజాననమ్ । అలాతచక్రలోచ
నానులాలితాబ్జలోచనం వినింద్యతామ్రకుంతళా మిళిందనీలకుంతళం ॥
కురూపకర్ణనాసికా సురూపకర్ణనాసికం కుదంతపఙ్క్తిదంతురా సు
దంతపఙ్క్తిదంతురమ్ । మహోష్ట్రిలప్బకన్ధరా మనోజ్ఞకంబుకన్ధరం ప్ర
థుప్రపంచలాధరా ప్రవాళసుందరాధరం ॥ ౬౩ ॥ అమాశ్రితస్తనాంతరా
రమాశ్రితస్తనాంతరం మహోదరాస్యతావరా మనోహరోదరం నరం ॥
భృశం భయంకరస్వరా భయంకరామృతస్వరం సదాతివక్రభాషిణీ స
దైవ సత్యభాషిణమ్ ॥ ౬౪ ॥ ఖరస్వసేయమాసురీ ఖరక్రమానుగామినీ
సులక్షణం సలక్ష్మణం సులక్షశోభగామినమ్ । దృష్టశర్కరోరసగ్రహాకరో

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

తనీలవిగ్రహం సద్వంద్విమైర్జితాత్మకాజితేంద్రియత్వ భావుకం ॥
జరాపిజీర్ణయావ్వనా జరానజీర్ణయావ్వనం విచారశూన్యచేత
నా విచారచారుచేతనమ్ ।. మరాళశైకకాముకీధరాసుశైకకాముకం.
త్రైలోక్యమోహితాద్యమేవతిభర్తావేత్యయాచత ॥ ౬౬ ॥ సురతసంప
దం శాశ్వతీందిశేత్ । కిమిహమానుషీత్వాముపేయుషీ । తవవపుశ్శ్రీవి
షాశేషమషీహృతా ప్రదిశసాధుమేతెధరామృతమ్ ॥ ౬౭ ॥

గ ॥ ఏవంనిశమ్యనిశాచర్యాదనిశాచరీమతివికచవదనారవిందెన స
మిత్రానందనెన జనకనందిన్యా సహరఘునందనో మందంవిహస్య పరి
హాసమనీషయారాక్షసీమిద మాటచక్షే ॥ ౬౮ ॥

ప ॥ యదనపాయినీమానుషీమమ తదధరామృతంతెతిదుర్లభం । అ
పితవోచితానిస్సపత్నతా వరయలక్ష్మణంచారులక్షణమ్ ॥ ౬౯ ॥

గ ॥ ఏతదాకర్ణ్యశూర్పణఖాతత్క్షణం నిరీక్ష్యలక్ష్మణం లావణ్య
పూర్ణం కళాపూర్ణపూర్ణిమాచంద్రసుందరవదనం మన్మథమివ
మూర్తిమన్తం ద్రుతముపేత్యవ సముదీర్ణదుర్నివారమోహార్ణవ
పరిప్లుతాపికథంచిదుదంచిత సంజ్ఞేనం విజ్ఞాపయామాస ॥ ౭౦ ॥

ప ॥ ధన్యాసుదన్యాధగణీతలేవా నాకేపివాకాకమనీయమూర్తే ।
కొవావదాన్యస్తనపూర్వజాతాత్ త్వామేవమహ్యంసమదాత్పతింయశ

గ ॥ తదనుసస్మితచంద్రికముఖచంద్రస్సోపి సౌమిత్రిస్సమీరయా
మాస ॥ ౭౧ ॥

ప ॥ సౌందర్యలావణ్యనిధేస్తవాశా యద్యస్తిసర్వేశ్వరతాముపై
తుమ్। సర్వేశ్వరంరామముపాశ్రియత్వంతద్దాసమాశ్రిత్యభవేర్నదాసీ

గ ॥ ఏతదాకర్ణ్యశమ్యపరమాశావశతయా సర్వేశ్వరీభవితుం యు
క్తమితిరయాదుషయాతాసీతానాథమెవెత్థంవికత్థయామాస ॥ ౭౪ ॥

ప ॥ కిన్నేక్షసేక్షీయుగళేనతవానురూపాం మెనామనన్యజశరైర్న

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

శైస్సుతప్తాం। నిత్యం త్వదీయమధురాధరపానలుబ్ధాం లుబ్ధో * యథైవ
న దదాసి తదద్య మహ్యమ్ ॥ ౭౫॥ అప్యాగతాం న్వయమిమాం తరుణీం క
థం మా మస్యాం న యస్పృహ హతేనర తానకిం వా । ఆస్యం విసారితమిదం
యదినిస్సపత్నం కిం దుర్లభం మమ భవేదధరామృతం తే ॥ ౭౬ ॥

గ ॥ ఏవముక్త్వా ఘోరతరమాస్యం విస్తీర్య ప్రసార్య చ రాహూప
మం చాపలబుద్ధ్యా విదేహనరాధిపతనయాం తారాధిపవదనాం ప్ర
తిప్రస్పందమానామేనాం మన్దాం రఘునందనౌ విలోక్యశరణాగతకరుణా
పూర్ణతయా కామమోహితామకాన్తామన్తకమనయోః కర్ణనా
సాంతమాత్రముపనేతుం సౌమిత్రిమన్వయుఙ్క్త ॥ ౭౭ ॥

వ ॥ శిరోరుహేన ప్రతిగృహ్య పాపాం వామేన చాన్యేన కరేణ ఖ
డ్గం । చిచ్ఛేద నాసాం శ్రవసీ చ తస్యాః సక్రోధముర్వ్యారుకవత్క్షణేన ॥ ౭౮

గ ॥ ఇత్థం సౌమిత్రినికృత్తకర్ణనాసికా శూర్పణఖా నిరర్గళని
స్సరచ్ఛోణితాసారవదనతయా స్యందమానశోణనదీగిరికందరమను కు
ర్వాణా ఖరస్వరా ఖరస్య సేయమగ్రజం సమాగత్య స్వావమాన నిదాన
విక్రమధామ రామ దావానలం జనస్థాన సంస్థాన చతుర్దశసహ
స్రపలాశాన్ స్వయమేవ సమానయామాస ॥ ౭౯ ॥

వ ॥ తే త్వాదాః ఖరదూషణప్రభృతయో విస్ఫార్య చాపోత్తమాన్
జల్పంతోల్పగిరః ప్రవర్షితశరా గర్జాలేన సంఛాదితాః। ప్రాప్తాః ప్రో
త్తపదాతిహస్తితురగాః ప్రారుహ్యభాస్వద్రథాన్ రామం భీమమివా
నలం సరభసం ప్రోద్యత్ప్రతంగావలిః ॥ ౮౦ ॥ ఘోరారవాశ్శ్రవణయో
ర్నితశల్యకల్పాః కల్పాంతనాశపిశునాః పిశితాశనైస్తైః । యావత్ప్రయా
తా రఘుపతిస్సధనుస్సతావత్ పాపాని దూరే సముభవత్ప్రతిహం
తుకామః ॥ ౮౧ ॥

గ ॥ ఇత్థం యుద్ధసన్నద్ధదాశరథివక్త్రరక్తోత్పలమాలత్యుత దాక్షి

* మహ్యం తదద్య న దదాస్యతి లుబ్ధవత్త్వమ్ ॥

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

యథా లక్ష్మణో రక్షయత్వమాజననీమఖిలలోకరక్షాజననీమ్ ॥ ౨౨ ॥

వ ॥ నిఖిలరిపువిరామం కాళమేఘాభిరామం శితతరశరధారాసా
ఘువర్షంతమేత్య । సపది మతివిహీనా త్యక్తదేహాభిమానా సమభవద
రిసేనా హంససేనానమానా ॥ ౨౩ ॥ సమధిగతయశస్సుత్తోశలే రా
ఘవేష్వ వ్యశనివదతితీక్ష్ణానాశుగాన్వర్షయత్సు । సకుసుమసమాం
స్తాన్మన్యమానో మహాత్మా పరిహసనమిషాత్తాన్రోషయన్నాబభాషే ॥
నహ్యస్త్రీకుసుమాస్త్రాణామవకాశో నిశాచరాః । యత్రేషామవకా
శోస్త్రి తత్ర నాసావిహీనతా ॥ ౨౪ ॥ అహహ నటజనే స్త్రీజాతుయో
షిద్వియోగః కథమిహ మృదులోయం పుష్పబాణాగ్రకృపాణః । యదివిర
హవతాం వో దారవీక్షామనీషా భవతి శితశరాణాం మారణే పారణం మే
౫ ॥ ఏవముస్థానకృతకేళీసల్లాపైరలమలమితి శరాసనే సంధాయ
గాంధర్వమస్త్రమశేషపిశునపిశితాశనానాం నాశమాకలయితుకామే
కామేరిపునికరవిరామే ॥ ౨౬ ॥

వ ॥ అయమేవ రామస్తమహం నిహన్యామమునా వినాసా భగినీ ఖర
స్య । ఇతి హన్యమానాస్సమితౌ మిథస్తే సరయం ప్రయాతా విలయం ప
లాశాః ॥ ౨౭ ॥ అథ త్రిశిరసం ద్రుతం తమపి భీషణం దూషణం ద్విషజ్జ
నజన్మైషిణం శితశరేణ సంశోషయన్ । సురేశమపి హర్షయన్నిశర
రాక్షసాభీషయన్ రరాజ విజయీ భవన్ విజితభార్గవో రాఘవః ॥
హతశేషాస్తు పలాయమానాః ఖరమేవ శూరం శరణం ప్రజగ్ముః ।
తురగాధిరూఢః ఖరపక్షమూఢో దృఢమేవ చక్రే నినదాని కాంతమ్ ॥ ౩౦
ఖురతః పదాతిం స్వయమశ్వసంస్థః పరమాస్త్రసంఘైరఘువంశనాథమ్ ।
జలదస్సుధారైస్సలిలైరివాద్రిం సమవర్షయద్వీరవరః ఖరోసౌ ॥ ౩౧ ॥
త్రిభిరథ నిశితైస్తైరశ్వమస్త్రైస్త్రిశ్నరాసం దశభిరశనికల్పైః కంకటం
పంచభిశ్చ । ఖరమపి రఘువీరే హాతయత్యేకధీరే సతు ధనురహసద్రాస్త్రా
ఘవాద్రాఘువన్యః ॥ ౩౨ ॥ అథపీతసేనాశరధాశరాసే ఖరతానితస్తే

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

కరతలే నిగస్తే పరిపీతవార్ధేర్ధనుషా విసృష్టైర్విశిఖైర్జవాత్తేన శిరః
ఖరస్య ॥ ౯౩ ॥ ఖరనాశశుద్ధిమవరాత్రిమేషు బుబుధే ఋషిస్సురేంద్రైర్గృహీత
చారనంత్రైః । భయభాగభాగినసుమవర్షవర్షం బహుబాష్పబాష్పైః
పరిముక్తముక్తైః ॥ ౯౪ ॥ తదను శశిచరణాం వాహినీవాహినీశం సశి
తతరశరాఘైర్బాణజాలైః పీడయన్తమ్ । సుఖదమృషిముఖానాం తంము
దా సస్వజే సారమణమపి చ రామే త్యహపూర్వం స్వయం యా ॥ ౯౫ ॥
మహితగుణగణానాం రామమారామమేనం రిపునికరవిరామం సీత
యాచాభిరామమ్ । కలితతనుమమర్షోద్దేవగాఢ్యాతుభీత్యా వ్యతనుత
మృదుశాద్దృష్టుం దుందుభీనాం నినాదం ॥ ౯౬ ॥

౫ ॥ ఏవం చతుర్దశసహస్రనిశాచరవినాశేన సముత్పన్నశోణితస
రిద్విలోకనేన నామ్నా కమ్పనో వ్యధిగతహృదయకంపనో విపత్ప్రగంపరా
త్రచిన్తాతంకోలం శామాగత్య రావణం లోకరావణం నిజాస్థానసంస్థ
ప్రతిజనస్థానవాస్తవ్యవమస్తసత్వం చరనిర్మూలనవార్తాం విస్తారయా
మాస ॥ ౯౭ ॥

౬ ॥ యాను తర్ణగతం స్వబన్ధునిధనం సన్తప్తసారాచవత్త్రావషూ
మిగతం శరీరమమరారాతేర్వరాదాసనాత్ । పశ్చాత్తిలంచిముదంచి
తప్రశమనః కృచ్ఛ్రేణమూర్ఛావిధేః పౌత్రీవాహైనమకమ్పనం దశశిరా
స్యాకమ్పయత్ రావణః ॥ ౯౮ ॥ ఏవం కమ్పితచేతనోసినితరాం కింవా
నృతంకత్థసే పౌత్రీలోక్యాపిపరాక్రమం మమ మృధేకస్యాపివాధీరతా
ప్రాతా శేత్రీదివేపివాకథయరే భూమీతలే కోపివా మన్నామశ్రవణా
న్న కమ్పితమనా మత్యేషు మర్త్యేషు వా ॥ ౯౯ ॥ సత్యం చేద్వచనస్త్ర
వాద్యకీవ రే రామస్సురైరాగమ త్సన్మర్తోకి న్త్వవవిప్రియే సురపతేర
ప్యస్త్రైశక్తిస్తథా । తద్ధిస్యన్దనమానయాశు సయుధాధీరోనసాధ్యో
ఖవేల్ తద్భార్యాహరణం వినాయదితథా మారీచమేవాశ్రయ ॥ ౧౦౦ ॥

౭ ॥ ఇత్థం కథయన్నేవ రథమారుహ్యమనోరథసాధనాయ రయా

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

స్నిచమతిరయం మారీచ మాగత్యమానసానిమావేద్యదాశరథి దారాప
హరణే హరిణరూపతో మయా సమం యాహీతి సవినయం యాచ
యన్నపి చిరాద్రామబాణస్మరణ రణరణికాకమ్పితేన నిరాకృతాత్మ
వచనేన మారీచేన నివర్తితో నిరగాదగాధసత్త్వోఽపి త్వరయా నిజనిల
యం వలయీకృతజలనిలయమ్ ॥ ౧౦౧ ॥ ... ...

వ ॥ సేయం శూర్పణఖా ప్రసార్యరసనాం నాసావిహీనాధునా ని
ర్యద్రక్తఝరీం ముఖే ప్రతిపదం ప్రాలేహ్య ఘోరారవా। ప్రాగాదగ్రజ
రావణస్య పురతః ప్రాఘూర్ణయంతీ కృశా మృత్యోర్మూర్తిరివ త్రిలో
కజయినో భాగ్యాపహంత్రీ భృశమ్ ॥ ౧౦౨ ॥ తాం వీక్ష్యాహ విదారితా
భవతి తే కస్యాసినా నాసికా సౌమిత్రేరవరాజితస్య సమరే కోఽయం స రా
మానుజః । రామః కోఽపి స ఏవ రావణజనస్థానస్య హన్త్రా క్షణాత్ కస్మాత్త
ద్దయితాపహారకరణే తుభ్యం సయత్నో భవమ్ ॥ ౧౦౩ ॥ ...

గ ॥ ఏవమనయోః శూర్పణఖాకమ్పనయోర్వాక్యమాకర్ణ్య రావ
ణో మారీచవర్ణిత రామబాణ తైక్ష్ణ్యముత్ప్రేక్ష్య త్రైలోక్యగర్వ స
ర్వంకషపౌరుషభూషితస్య మమ కుతో వా భీతిరితి డోలాయమాన
మానసో విభీషణేనానుబోధితోఽపి శూర్పణఖాసంవర్ణిత సీతాసౌన్దర్య
శ్రవణేన స్మరశరవశీకృతనిజాశయతయా శిరస్థమృత్యుతయా చ దు
ర్మన్త్రిభిస్సమ్మన్త్ర్య సైన్ధవసన్నద్ధస్యన్దనమధిరుహ్యోపహ్వరమేవ మా
రీచమనుజగామ ॥ ౧౦౪ ॥ ... ...

ప ॥ ప్రాప్తం తమాహ పునరాగమనం కుతస్తే క్లాన్తస్త్రిలోకజయినః
కథమాననేన్దుః । మారీచ మిత్ర మమ హన్త నికృత్తకర్ణనాసా స్వసే
తి కథయేయమహం కథం వా ॥ ౧౦౫ ॥ రామేణ తద్యది గతిర్న వినైవమా
నం నాహం న ఖే కిమహరం సురసున్దరీస్తాః । కిం మల్లికాసహచరోఽపి స చ
ఞ్చరీకో గచ్ఛేత్సమీపమపి చమ్పకమాలికాయాః ॥ ౧౦౬ ॥ ప్రాణప్రి
యా యది హృతా తరుణస్య తస్య ప్రాణా హృతా న కిము తద్విరహేణ తూ

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

ణకామ్ । రాజన్మతిస్తవ కథాముదిమృత్యురన్యో నైవాస్తి తే తనుదవి
త్రిక్షత్రభాజః ॥ ౧౦౭ ॥ యతోప్రమేయం రఘువీరతేజో యస్యాప్రి
యా సా జనకాత్మజైవ । తత్కథం ప్రాణభృతి స్తవ స్యాత్ తత్త్వం సమాలో
చయ రావణ త్వమ్ ॥ ౧౦౮ ॥ భో రాక్షసేన్ద్ర భువిఘోరి సహాః ప్రతి
ష్ఠాం ప్రాప్తుం మనో యది విరించికులప్రదీప । వైభీషణం శ్రిణు వచో ద్యుని
శాసనీయా నాసావిహీనభగినీ తవనాశహేతుః ॥ ౧౦౯ ॥ సముదీరితోపి
మృత్యుప్రచోదితః ప్రత్యువాచ మారీచమ్ । కిమగా త్రిలోకజైతాసి
శినా యాచనా యనీచమతే ॥ ౧౧౦ ॥ పురతో రామరమణ్యాస్స్వర్ణమ
యం హరిణరూపమవలంబ్య । కైతవలీలాచరణై రామం రామానుజం చన
య దూరమ్ ॥ ౧౧౧ ॥ యద్యేవం మమ సులభం సీతాహరణం న చేద్ధితే
మరణమ్ । కుశలం భజన్తి కే వా రాజ్ఞామాజ్ఞావిధేయతావిధురాః ॥ ౧౧-
౨ ॥ హన్త హన్త స స్త్రీత్యుభయతోపి ప్రాణరక్షణమసాధ్యమితి
ససాధ్వసం సమాలోక్య మైథిలీనాథేన మమ మాతేవ మహనీయదశా
ముపయామ్యుపయమమేవ త్వం చిరేణ సపుత్రమిత్రకళత్రో గన్తాసీ
తి పునః పునః పరుషమభిధాయ రయా ద్యాన మారుహ్య ముదితేన తేన
సహ దశాననేన దాశరథేరాశ్రమోపకంఠమాగత్య దశకంఠనిదేశేన
తన్మనోరథపూరణాయ రథాదవతీర్య హరిణాయితేన తరుణకదళీవన
విరాజితమనోహరవిశాలదేశేషు పుష్పాపచయరచితవనీషాం రామ
మహిషీం నిశామ్యత స్వ్యాస్సం బభూవ లోచనగోచరో నీచతమో మారీచః
౩ ॥ దివ్యస్త్రీవాళచరణో వరవజ్రజానుర్వైడూర్యకల్పితఖురో మహా
నీలకంఠః । చామీకరాభచికురోరుదరాధరోష్ఠోవ ప్రగ్రీవాః మహితర
త్నఖచిత్రపార్శ్వాః ॥ ౧౧౪ ॥ లీలావిలోలవరమౌక్తికజాలవాలోవ
జ్రోదరో మణిముఖో మణిశృఙ్గయుగ్మః । నేత్రశ్రవో విషయపక్షదా
పిపూర్వం మాయామృగో వ్యగదృశః పురతశ్చచార ॥ ౧౧౫ ॥ చత్రాప
వారిహరిణం హరిణాయతాక్షీ దృష్ట్వా ముమోద సుమనోహర మంవిహ

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

యః । లీలార్థమేవ విపినే స్వకులాగ్ర్యవాసైర్మే నేదదాః కిమితి త్వం హరి
ణాజినమ్ ॥ ౧౧౬ ॥ దృష్ట్వా నిమేషమభిరామమృగం మృగాక్షీ రా
మం సలక్ష్మణమతిత్వరయాహ్వయన్తీ । ఆహేతి పశ్యత మిమం నవరత్నచి
త్రం జీవన్నయం యది వశః కిము తోఽధికం నః ॥ ౧౧౭ ॥ సంలోక్య సంలో
క్య సువిస్మితాత్మా రామో మహాత్మాపి విశఙ్కితాత్మా । కిం వా విచిత్రం
భువి లక్ష్మణేదం కిమన్యసేముం మృగమిత్యవాదీత్ ॥ ౧౧౮ ॥

గ ॥ తతో లక్ష్మణోఽగ్రజమేవం వ్యజిజ్ఞపత్ ॥ ౧౧౯ ॥

వ ॥ అజ్ఞాతవస్తు భవతోఽస్తి సమస్తలోకే కిం దేవదేవ కథయే పితథాప
ధేహి । ప్రాగ్వారుణం స్వశరణం శరణం హి యోగాత్ యోగాత్తవాశు
గవరస్య న పపషనీదః ॥ ౧౨౦ ॥ ... ...

గ ॥ ఏవమనుజవచనమభినన్ద్య రఘునన్దనోఽప్యవాదీత్ ॥ ౧౨౧ ॥

వ ॥ మాయయా వివిధవేషధారిణాం సాధు సాధుః ధనందురాత్మనాం ।
ధీరధీః ధనురానయాద్య మే పాహి పాహి బాపరితోఽపి మైథిలీమ్ ॥ ౧౨౨ ॥

గ ॥ ఏవమభివదన్తం కాన్తమాత్మనాభ్యర్థితార్థసమర్థనే నానాస
క్తమేవమన్యథా నామన్యునేవ మానినీ నిజగాద ॥ ౧౨౩ ॥

ప ॥ కిమిదమీరితం దేవ దేవరం కమన కామునా సాధుమానితా । అ
హహ మాదృశాం భాగ్యమీదృశం గృహవిభూషణం తత్త్వగస్తు వా ॥
మవ్యోరలం దేవి నశామ్య మాయాం వా తావిహన్త్రాపి విమోహితాత్మా ।
నేత్రాన తైనైవ నదా హ ధూర్తాం స్తదేష వధ్యో మృగరూపధారీ ॥ ౧౨౫ ॥
మీతత్వ చిన్యస్తవిశేషధావా భవేద్యది ప్రాప్తమనోరథైవ । త్వాం రక్షితుం
రాజసమీపి తస్మిన్వ నేత్యజాగత్యనుజో మమాయామ్ ॥ ౧౨౬ ॥

గ ॥ ఏవమాభాష్య ధనుషా భూషితకరారవిన్దో రఘునన్దనో నన్దనం
సుమిత్రాయాః పునః పునః పృథివీసుతాపరిత్రాణమేవ ఫణిత్వా హరిణ
మయమారీచమభ్యధావత ॥ ౧౨౭ ॥ ... ...

వ ॥ సమీపమాగత్య తతైవ నీత్వా మృగో రఘూణాం ప్రవరం సుదూ

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

రమ్ । పునఃపునఃపూర్ణముదీర్ణకామం విధాయమాయామృగఏష
లీనః ॥ ౧౨౮ ॥ యదాకరగ్రస్తఇవప్రదృష్టస్తదాంబరే భూషణమే
వజాతః । భూయోపిభూమింపరిరభ్యవేగాన్నగోచరోభూదపి దీర్ఘ
దృష్టేః ॥ ౧౨౯ ॥ మృగంప్రగృహ్యైషమృగీదృశే మే యాయాం న
చేద్వ్యక్తమిహైవశౌర్యమ్। సత్యంయదుక్తంప్రియయాపురామాంప
న్నాస్మిన్దైర్ఘ్యంనహిబాహుయుగ్మే ॥ ౧౩౦ ॥ అయంప్రకాశోయ
దివాప్రకాశోజహాతి రామఃకిముజాతునీచమ్ ।ఇత్యేవధీరోధనుషాభిరా
మో రామోవిరామేస్యసమాప్తకామః ॥ ౧౩౧ ॥ ప్రసిద్ధనాగాలో
మృగమేత్యథావః యదాగ్రహీతుప్చఛమసౌ ప్రమోదాత్ । తదైవనీ
చాయమగోచరోభూత్ క్వవామృగేన్ద్రః క్వచరామచన్ద్రః ॥ ౧౩౨॥
సజీవితోసౌయదిదుర్లభస్స్యాత్తదేవాఫలం మేద్య వృథాశ్రమేణ ।
మృగైకకామాతుదునోభిరామాస్యాత్తత్వచావాపరిపూర్ణకామా॥౧౩౩
సమీరయన్నేవముదీర్ణమన్యుఃసమచ్ఛినత్తస్యశిరశ్శరేణ । రామస్య
వాచేవసతుస్వవాచా హాహాహసీతేమమలక్ష్మణేతి ॥ ౧౩౪ ॥ మారీచ
ఏవంకృతనీచకృత్యోమమారమాయామృగతాంవిహాయ । ధీరోపి రా
మోథరయాచ్చచైవ నిజాశ్రమస్యాభిముఖోబభూవ ॥ ౧౩౫ ॥ యా
వద్భుతుర్వైరివైవరోదనమిదందీనందదాహ శ్రుతిం తావద్బాష్పసరిత్ప్రి
సక్తనయనాసీతావదద్దేవరమ్ । ఆర్యస్యార్తరవోపి తేనుఖకరః కింవాతి
మానఃకుతోమన్యేత్వాంభగతస్యమిత్రమధునామిత్రంచనాథస్యమే ॥
౬ ॥ ఏతదాకర్ణ్య రామరామేతి రామానుజోయం జవేననిజశ్రీ
తీయుగళమాచ్ఛాద్య నీతిమతాంవరోపనీతఏవ దేవీమువాదీత్ ॥౧౩౭॥
౮ ॥ ఏవం వదస్యహహమాంకుతఏవమాతః పుత్రంతవ త్రిభువనే
శ్వరరామభార్యే । రామాశుగజ్వలనదగ్ధమృగస్యమాయామో హంత
వాపిసమదాత్కిముమాశుచస్త్వమ్ ॥౧౩౮ ॥ ఆర్తత్రాణపరాయణస్త్రి
భువనే మాతస్స తేనాయకః శోకాదార్తరవం నజాతుకురుతే శ్రీమాన్

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

మదార్యో విభుః । శఙ్కాం మా కురు మాముదీరితమిదం మాత్రా భవత్యా
కథం నాహం భారతమిత్రమత్ర భవతీ మాతైవ సా భారతీ ॥ ౧౩౯ ॥ వా
నస్తవాత్ర వచనం చ న రోచతే మే కస్మాచ్చిరాయసి చ గచ్ఛ మమార్యపు
త్రమ్ । ఏవం తయోదితవచఃపరుషం నిశమ్య సౌమిత్రిరార్తహృదయో వ
దదేవమార్యామ్ ॥ ౧౪౦ ॥ మాతస్తవావనవిధౌ గురుణా నియుక్తో న
క్తంచరైః కృతపదే విజనే వనే౽స్మిన్ । ఏకాకినీం కథమహం ప్రవిహాయ దే
వీమస్థానశోకవచసా తరసా వ్రజేయమ్ ॥ ౧౪౧ ॥ ...

గ ॥ తదను స్వయమప్రాకృతాపి ప్రాకృతేవ రామరామా దా
మాత్రసదృశేన వచసా సన్తాపయామాస సౌమిత్రిమ్ ॥ ౧౪౨ ॥

గ ॥ సోపి పునర్మహానుభావో విజ్ఞాపయామాస జగదేకజననీం ॥

ప ॥ మానం భజామి జనని ప్రతిజల్పితుం తే నాలం యతస్త్వమసి దైవ
తమేవ సత్యం । హా హన్త హన్త విధిరేష న లఙ్ఘనీయో గచ్ఛామి రామమిహ
తే గతిరేవ రామః ॥ ౧౪౪ ॥ ఇతీరయంస్తూర్ణముదీర్ణబాష్పః ప్రణ
మ్య పాదాబ్జయుగం స దేవ్యాః । ముహుర్ముహుర్జృమ్భితశోకవేగో జ
గామ వేగాద్గురుదర్శనాయ ॥ ౧౪౫ ॥ ...

గ ॥ తావన్మణిదీపశిఖైకప్రకాశమానే తిరోహితదేవసాన్నిధ్య ఇవ
దేవాలయే మైథిలీమాత్రపరిశోభితే- విప్రోషితరామరామానుజే రా
మాశ్రమే- శూరాగ్రణీ రావణః పౌలస్త్యప్యలర్క ఇవ న్యక్కృత్య తత్ర
పారయాద్విహాయ విహాయః పథం రథాదవతీర్య సమ్యగన్తరితస్వరూ
పస్తస్కరమస్కరీభవన్ రామరమణీమపహర్తుకామస్సమాజగామ ॥

ప ॥ అసౌ నకాషాయపటత్రిదణ్డకమణ్డలూమణ్డితబాహుదం
డః । ఉద్దణ్డమార్తాణ్డజచోదనేన బ్రహ్మాణ్డకోట్యాజననీం దదర్శ ॥
ఆతిథ్యమేనమతిథిం ప్రతిభూసుతా సా వన్యైర్విధాయ విపినైరవదద్విద
గ్ధాయుష్మత్స్వరూపఫలమేష్యసి దేవరో వా దేవో౽పి వా త్రిభవితా నిమి
షం వసేతి ॥ ౧౪౬ ॥ ... ...

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

గ ॥ ఏవం విశమ్య నిశాచరేంద్రోఽపి మేవమవాదీత్ ॥ ౧౪౯ ॥

ప ॥ కా త్వం దేవి మనోహరే విహరసి స్వైరం వనే నిర్జనే కిం వా ని-
జాకారసుందరికేశుభభాగధర్వసీమంతినీ । అహో స్విత్ కిము కిన్నరీకన్-
య దేయ యక్షాయతాక్షికిము త్రైలోక్యేపి దాపి కామజననీ నాలోకి-
తా త్వాదృశీ ॥ ౧౫౦ ॥ ఏకా వృత్తరుణీకటాక్షలహరీయుక్తా సముజ్జ్వ-
ల్యతే సా తుం స్యాత్పురుషోత్తమః సుఖలు నచేద్దిగ్వ్యర్థా జీవితం । యం
దృష్ట్వా సుతసుందరీపరిభృతశరా యాంతాన్స్వయం మోహితా స్తం
మా మేత్య వినిర్జితత్రిభువనం తా సాంత్వమీశాభవ ॥ ౧౫౧ ॥ ఇత్థం
వనర్వజగతాం జననీం మమాద్య భార్యాభవేతి నిజగాద నిజాంతకహే-
తోః । లావణ్యపూర్ణజననీమపి మన్మథార్తః కాంతామమేతి కథయ-
న్నవతస్త్రితాత్మా ॥ ౧౫౨ ॥ ... ...

గ ॥ తదమతసకలగమనకరి తాం తిరస్కృత్య దశకంధరతామపగ-
తవతి నిశాచరవరావతితరభీతి యుక్తా వ్యపగతమపాతివ్రత్యాశయా పతివ-
రాత్రిముప్రగ్యయాచ్ఛప్రత్యాగతధృతిః క్షితిసుతా తదీయమగ్లపితకపి-
తమనసా స్తమేవం వ్యాజహార ॥ ౧౫౩ ॥ ...

ప ॥ కింకింరాతుసకలసేవ్యవిదితస్త్వం తస్కరో మస్కరీ ఘూకో-
ఖాస్కరదీధితిం కథమ రేపశ్యేత్స జీవేచ్ఛవా । ఏకేనైవ శరేణ మత్ప్రియ-
తమః పాపదుర్మం త్వాం దశకంధం కృంతన్ మృత్యునా త్రినియతం నీ-
తోఽసి సర్వాత్మనా ॥ ౧౫౪ ॥ ... ...

గ ॥ ఏవం పరుషముదీరితేపి కిమప్యవిచార్య నీవమతావధిరాదేవదే-
వీం దేవదేవదివ్యమహిషీం విదేహరాజనందినీం స్యందనమారోప్యసా-
తంకమేవ లంకాభిముఖే మధ్యే మార్గమపారకృపావార్ధిర్గృధ్రరా-
జో నిశమ్య దేవ్యాః పరిదేవనం నిరుంధ్యమ్రితః తత్స్యందనమిమం తేన
సహాదశాననేన స్వయం వృద్ధోపి యుద్ధం విధాతుమారభత ॥ ౧౫౫ ॥ ధ-
మత్స్వర్ణజం వాజివరాగ్రమహాత్మా వామేన పక్షేణ నపతి రాజః । అహ-

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

తయా త్వం క్షణదాచరేన్ద్రం క్షణేన పక్షేణ చ దక్షిణేన ॥ ౧౫౬ ॥ రథా
న్నిపత్యాపి మనోరథస్య పూర్త్యై పునః ప్రాప్తరథో దురాత్మా । పక్షం
ద్విపక్షః క్షణదాచరేన్ద్రః ద్విధా వ్యాంతరితే క్షణగతః క్షణేన ॥ ౧౫౭ ॥ రా
మేతి రామేతి పరామమేష్య న్నిపక్షమాపుత్రికయైవ ముక్తః ॥ మద్భా
గ్యశేషాద్యది జీవితం తే వద ప్రియా యేతి హృతా ప్రియా తే ॥ ౧౫౮ ॥
స్వర్ణశ్రీమర్షణమ నేత్రయోరలఙ్కారాయ కామేధునా స్వర్ణ
శ్రీరపరా ప్రియస్య నయనే స్యాల్లాలితేత్యంజసా । మత్వా స్వర్ణవిభూ
షణాని ధరణీకన్యాక్షిపత్పర్వతే పంచోత్తుంగతరప్లవంగపురత స్తేషాం
సిశత్రీరివ ॥ ౧౫౯ ॥ దూరం దూరముపాగతం సధనుషం రామం
యథా సానుజం వారంవారమపారభీతహృదయస్సర్వత్రమాలోక్య త
లంకాదాహకవహ్నిబీజమివ తాం సీతామసాదుర్మతి ర్నీత్వాశోకవన
స్తద్దైవసుదృఢం మే నైవ లబ్ధం ఫలమ్ ॥ ౧౬౦ ॥ ఇత్థం బలాదపహృతా
జనకాత్మజా తా సంవేశితాపి తదశోకవనం సశోకా । రక్షోంగనాభిరభి
తః పరివారితేయం జ్వాలేవ ధూమతతిభిశ్శుభితశుభాంగీ ॥ ౧౬౧ ॥

గ ॥ తదనుసమాగతం పథి ప్రణష్టముఖలక్షణం లక్ష్మణం నిరీక్ష్యమా
రాదేవదేవే దూయమానహృదయే దేవీం విహాయ కుతస్సమాగతోసి
త్వమేకో విపక్తిత్వమేవ తన్మారీచమాయాపరిచితాపి కిమేవమిత్యు
చ్చైరాలపతి రఘుపతౌ తద్దైవాంతిక ముపేత్యాసౌమిత్రిః దేవదేవీవ
వ్యాజక్షమైవ నిరాకృత భవచ్ఛాసన మనుం మాం క్షమస్వేతి పాదాప్ర
ణమ్య నివేదయామాస యథోచితమ్ ॥ ౧౬౨ ॥ తదన్వచిరాద్దేవదే
వోపి సానుజస్సంస్మృత్యోపహృత పద్మమివ పద్మాకరం స్వాశ్రమమా
సాద్య దేవీమపశ్యన్ మోహాత్ స్త్రీతి విదీర్ణధరణీరుహ ఇవ ధరణ్యాం ని
పపాత ॥ ౧౬౩ ॥ ... ...

వ ॥ పరిత్యజ్య కృచ్ఛ్రేణ మూర్ఛామథో వచ్చ చాసౌ సుమిత్రాత్మజా
తం తమేనం । క్వ సీతా ప్రియా తా హృతా వా మృతా వా త్వమేవం కథం

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

గాఃమమాజ్ఞాంవిలంఘ్య ॥ ౧౬౪ ॥ సౌమిత్రేమమశోకస్య త్వమేవఖ
లుకారణం । యత్సీతామన్యువాక్యేన మత్సన్నిధేశోనమానీతః ॥ ౧౬౫
ప్రియంవదస్యాప్రియభాషణేనతణాత్పరిమ్లానముఖారవిందః । తథా
ప్యవోచద్గురుగౌరవేణ ప్రణమ్యపాదాంబుజమగ్రజస్య ॥ ౧౬౬ ॥శ
క్తఃక్వవామమగురోప్రతిజల్పితుంతే సర్వజ్ఞకోయమధునాస్వకృతాప
రాధః । మాయామృగస్యనవిమోహితమైవదేవ్యా విద్రావితోద్రుత
మహంతదసహ్యవాచా॥ ౧౬౭ ॥ ... ...

గ ॥ తతోమత్వాప్యదోషిణంలక్ష్మణం లక్ష్మణాగ్రజోనిజవక్షో వి
ఖాసురలక్ష్మీకోపిమానుష్యలీలయైవం విలలాప ॥ ౧౬౮ ॥

ప ॥ ఆస్తాంనిరర్థకవచః కథనేవిచారః ప్రాణప్రియాక్వనుగతా
కిమువాకరోమి । కింవావదామిచపునర్దయితాంవినాతాం సాకేతమే
త్యజనసీజనసన్నిధానే ॥ ౧౬౯ ॥ సప్రాణమేవహరిణంహరిణాయతా
క్షీ ప్రాణప్రియోద్యనదదావితివాపిమన్యే । మాయామయస్సతుమృ
గోమృగతాంవిహాయ సత్యంమమారమయిమంతురయం కథంవా ॥
సత్యాంత్వయిప్రణయినీద్ధమదర్శనాయాం దుఃఖానిమేఖలుభవంత్యపి
నూతనాని । సీతేచిరాయసికుతోనవిచార్యచిత్తే శాంతస్సహేతవిర
హాగ్నిమయంసహేతి ॥ ౧౭౦ ॥ సౌమిత్రిరేవంపరిదూయమానం ధై
ర్యాద్విరామంతమువాచరామం । శోకైఃకిమద్యైవవిదేహపుత్రీందే
వీంవనేస్మిన్మృగయేవదేవ ॥ ౧౭౧ ॥ ఏవంవదంతమనుసృత్యజగామవే
గాద్గోదావరీంగదహృద్రైవరుదర్వివిధైర్యః । నిశ్వస్యతత్రతసరితోపి ని
శామ్యమానం మార్గేశ్వరవేణభయదోభవదేవదేవః ॥ ౧౭౩ ॥

గ ॥ ఏవం దుస్సహవిరహతయా నిర్హేతుకం కుపితమున్మత్త
మాత్మానమాశ్వాసయన్తమనుజమేవంవ్యాజహారజానకీజానిః॥౧౭౩

ప ॥ మాయామృగారిరధునామృగతాంసమీత్యబాష్పానుచాపరవ
మాచరతీతిభీతాః। ధావంత్యమీమృగగణాఃకిమువామృగాక్షీమార్గస్త

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

మార్గగతిమేవవిదర్శయన్తి ॥ ౧౬౫ ॥ సత్యంసత్యందృశ్యతే పాదముద్రా దేవ్యాదివ్యాపశ్యతాంసాధుదేవ । చిత్రంచిత్రంమ్లానిమార్గాస్నమాలాహామిత్రేసాసీతయాధారితాయా ॥ ౧౬౬ ॥ చూర్ణంచూర్ణంచామరంచామరంచ భిన్నంభిన్నంమౌక్తికచ్ఛత్రమత్ర । క్వత్యంక్వత్యంకంకటంసఙ్కటంమే చిత్తేచిత్తేసక్తమేతన్నకింతే ॥ ౧౬౭ ॥ భగ్నంభగ్నంభుగ్నకోదండకాండం శీర్ణంశీర్ణంసారథేశ్శీర్షమత్ర కృత్తంకృత్తంతోత్రమస్యైవవత్స చక్రంవక్రంసప్తయస్సుప్తసుప్తాః ॥ కష్టంకష్టంరాక్షసో రాక్షసశ్చ యుద్ధ్వాయుద్ధ్వాలబ్ధకామావకామాం । భిత్త్వాభిత్త్వాభక్షయన్తావధూతాం రక్తైస్సిక్తంతత్ర పశ్యైకమత్ర ॥

గ ॥ యావదిత్థమభిధాయ ధనురాదాయ సన్ధాయచ శరాన్ సమీరయితుకామో రామస్తావదేవ కృతప్రయాణప్రాణవాయుర్జటాయురేవముదీరయామాస ॥ ౧౭౦ ॥ ... ...

ప ॥ కోపేనాలమలంవిలోకయరయాత్సోహం జటాయుఃప్రభో యత్నాత్ప్రాణానపి రావణోరఘుపతే ప్రాణప్రియాంతావకీమ్ । వక్షాత్రాప్తవరాజయోపిసమరే హృత్వా దిశం దక్షిణాం యాతోయాతురిహా ప్రవక్తుమితితే కింతేధృతాయుశ్వయః ॥ ౧౭౧ ॥ ఇతి గద్గదగిరముక్త్వా రామంవిరరామ రామరామేతి । విగతాయుస్సజటాయూ రామస్త్వహహాహ తాతమిత్రేతి ॥ ౧౭౨ ॥ యావత్ప్రపాతరభసాద్ద్విజరాజవాణీబాణాసనంచనృమణేశ్శ్రవణోధరణ్యామ్ । తావత్ప్రపాతచతయోరఘుగృధ్రరాజౌ బాష్పాంబువర్ష(౧)మవశం(౨)వివశంశరీరం మహ్యాంమరణముపాగాత్తాత స్తన్మిత్రమత్ర సీతాయై । తాత స్తృప్తా భవితాసంస్కరణాదేవతస్యమిత్రస్య ॥ ౧౭౪ ॥ తాతస్యశోకలతికా తాన్తాతాన్తాతుతాతమిత్రస్య । ద్వేష్యాదముష్యమరణంసంస్మరణీయం హియావదాయుష్యం ॥ ౧౭౫ ॥ ... ...

గ ॥ ఇత్థం సలక్ష్మణః పక్షిరాజస్య రఘురాజోవిరాజమానానేక

---

(౧) విష్ణుసంబంధం ॥ (౨) పక్షిసంబంధం ॥

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

లోకాక్రమణధురీణాం మరణోదకక్రియామారచయ్య క్రౌంచారణ్యా
మతిక్రమ్యచ మతంగాశ్రమస్థితాయాం తమస్సమావృతాయామత్యం
తభయంకర్యాం దర్యాం దరీదృశ్యమానామపరశూర్పణఖామివ పర
మదారుణముఖీమయోముఖీమయోమయచ్ఛురికాముఖాదాకలితకుచక
ర్ణనాసానికృన్తనేనవికృతముఖీమాకలయ్య ప్రకలితజనకతనయాన్వే
షణోఽతిభీషణవేషదోషాచరకబన్ధరాజనామ్నామహాబాహుబంధనసన్ధా
నిత బంధనాధీనౌనిజానుజేనైవమభిహితోఽభూత్ ॥ ౧౮౬ ॥ ...

ప ॥ మహదద్భుతమేతద్ధరాయామపూర్వం ప్రభో! కృత్తిమేకేననీ
త్వామద్యైవ । అయోధ్యాంనమేత్యాద్యసీతానక్షేమో నిజానాం ప్రజా
నాం ప్రమోదంవిధేహి ॥ ౧౮౭ ॥ సాయామబాహుస్సహియామ
బాహ్వోర్వర్ణశ్లక్ష్ణకుతశ్చేచసిశోకహారిణా । శుచానమన్తం తరవారిణైవ
విదారయామ్యోభవధీరధీరః ॥ ౧౮౮ ॥ ... ...

గ ॥ ఏవమార్యోద్దీపితధైర్యోవ్యాజహార రామంరామానుజః ॥ ౧౮౯

ప ॥ కబన్ధకబంధేస్వతుండంపిచండేనిధాయప్రసార్యద్రుతంబా
హుదండౌ । ప్రపూర్యేషలబ్ధైః ప్రమత్తోఽపిమత్తోవినాశంవినాయాతు
మీశోనహీశ ॥ ౧౯౦ ॥ ... ...

గ ॥ ఏవంనిశమ్య రామస్సలక్ష్మణశ్శోకనివారణాయ కృపాణంకో
ష్ణేన కోశాదాకర్షయామాస ॥ ౧౯౧ ॥ ... ...

ప ॥ కార్యార్థినౌవర్త్మనినిసర్గదృష్టేరనిష్టమిత్యాత్తభయావివే
తౌ । సర్పద్వయాకారజుషౌ కబన్ధబాహూక్షణాచ్ఛిచ్ఛిదతుః ఛురి
భ్యామ్ ॥ ౧౯౨ ॥ తతో యాతుధానస్సౌమిత్రిమేవంసవిజ్ఞాపయా
మాసస ప్రత్యభిజ్ఞమ్ । కృపాళోకృపాణేనబాహ్వోర్నిపాతాత్ప్రపా
తేన్ద్రశాపోఽపిసీతాపతేర్ద్య ॥ ౧౯౩ ॥ యదీహత్వయాహంపరిదగ్ధగప్ర
దగ్ధాఃభవంతి ప్రకామం శుచశ్చాచిరాత్తే । త్వమారాత్కుమారేంత
మాయాస్సమేతుంనమేతౌభవాన్ద్వైవమిత్రాత్మజేన ॥ ౧౯౪ ॥ ప్రియా

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

లాపమేనంకృపాపూర్ణఏషస్వయంశ్వభ్రమానీయకాష్ఠైర్దదాహ ।
కబంధోఽథతూర్ణంసముత్థాయవహ్నేస్సమారుహ్యదివ్యం విమానం త
మాహ ॥ ౧౯౫ ॥ నాస్త్యన్తరేణచరణంశరణంత్వదీయం సీతాపతే
విదితఏవతవ ప్రభావః । శక్రేణవక్రితవపుఃకృపయాత్వయాద్య ప్రాప్తం
శుభంవపురహంశుభమస్తుతుభ్యమ్ ॥ ౧౯౬ ॥ కళత్రలాభేశుభసూచ
నాని ఫలానిపక్వాని పథిప్రియాణి । ఆస్వాద్యసౌమిత్రిసమర్పితాని ప్రి
యాహిపంపాంపథికానుకంపామ్ ॥ ౧౯౭ ॥ సమ్పూర్ణధర్మసలలాంశ్ర
మణీంనయత్వం త్వత్పాదపద్మమనుస్మృతప్రసరేణపూర్ణమ్ । వాతాత్మజ
ప్రభృతిభిస్సహితంసుహృద్భిరవ్యాత్మజంచమహనీయకరంవదాన్యమ్ ॥
౧౯౮ ॥

గ ॥ ఏవమయముదీర్యస్వీయశారీరశోభాభిర్దశదిశోవిభాసయన్
భాసమానాసమానవిమానేనవైమానికనికేతనమశిశ్రియత్ ॥ ౧౯౯ ॥
తావత్తావపి రామరామానుజౌ సంస్కారితజనకతనూజౌ జవాత్ప్రస్థా
య పంపాపశ్చిమపరిభ్రాజమానం శబర్యాశ్రమం పరిముషితపథి
శ్రమం ప్రవివిశతుః ॥ ౨౦౦ ॥ తత్రతు సప్తర్షిసన్తతసేవయా సన్త
ప్యమానతపస్సంతతిః స్వాన్తరంగతరంగితమంగళారామరామాగమ
నకుతూహలతయా సంప్రతి సంప్రాప్తతదీయదర్శనేన నయనయు
గళనిరర్గళనిర్గళదానన్దసలిలాసారలహరీ శబరీతమేవ సీతారమణం
సలక్ష్మణం చరణయోః ప్రణమ్య చిరేణ సఞ్చితఫలైః ప్రణీయార్ఘ్యా
ద్యామపి తేనైవమభిహితాభూత్ ॥ ౨౦౧ ॥ ... ...

ప ॥ కచ్చిత్తవాస్తేసఫలంతపస్విన్యద్యైవతత్తం సఫలం కృపాళో ।
ప్రసూతకింతర్హిఫలంఫలంతే కైఙ్కర్యమేవాద్యఫలం మహాత్మన్ ॥
త్వత్సంచితాన్యద్యమదర్పితాని భక్త్యార్పితాన్యేవమమప్రియాణి । అ
దానదానద్వితయేఫలానాం కృపామదీయైవభవత్యుపాయః ॥ ౨౦౩ ॥

గ ॥ తతః ; ౨౦౩ ॥ ... ప ॥ అఞ్చితరాఘవచర
ణాసఞ్చితసుసూక్ష్మైసదృఙ్మణిశ్రమణీ । జృమ్భితవరరోమాఞ్చా కఞ్చిత

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

చేహంధనంజయేవిజహౌ ॥ ౨౦౪ ॥ కువలయనయనమనోజ్ఞాకనకాం
గీమఙ్గళాఙ్గరాగయుతా । నిరగాద్ద్రుతమియమగ్నేర్గగనేప్యగమద్వి
మానమభిరామమ్ ॥ ౨౦౫ ॥ ... ...

గ ॥ ఏవం విమానవరమారుహ్య భూరిసుఖమస్యాం శబర్యాంతు
రామం ప్రమోదేన కామంప్రణమ్యైవ నాకం గతాయాం ససౌమిత్రి
కా సపది సంప్రాప్య సప్తర్షిదివ్యాశ్రమం పరమభక్త్యైవసంవీక్ష్య
సీతాసమాసక్తచేతాస్సురేశాది లోకేశలేఖకులరక్షైకధీరోపి శాఖా
మృగేన్ద్రహృతభార్యాదిభాగ్యమతిభీత్యా సమాక్రాన్తభూమండలం
తదను తం ఋశ్యమూకాఖ్యభూమీధరోపేతముద్ధూతధైర్యమతిదీనం స
సుగ్రీవసంజ్ఞం కపింశరణమిచ్ఛన్స్వయంచారుచామీకరాబ్జకులసంకీర్ణ
రేణుగణసఙ్కల్పితక్రీడహంసీ సమామృదితపాన్థాత్మకృతకం ఏవం
పాముపేత్య వరమన్దానిలోజ్జ్వలితహృత్పద్మసమ్భూతకన్దర్పదర్పాగ్ని
సన్దగ్ధధైర్యేణమూర్ఛాంసమాశ్రిత్య సౌమిత్రిసఙ్కలితశైత్యోపచారే
ణ కిఞ్చిత్సమాశ్వస్తచిత్తోపి భూయోపి భూమీసుతాహరణభూమీన్ద్ర
పితృమరణతన్మిత్రసంహారణసాకేతనిర్గమనదుర్గహన సంచరణసం
జాతదైన్యేన నిశ్వస్యనిశ్వస్య సన్తాపసన్తానమాసేదివాన్ సతతము
చ్చైఃప్రచుక్రోశ సీతేక్వవాసీతి కింవాకరోమీతి చ ॥ ౨౦౬ ॥ తదా
నీం తత్త్వవిత్సముదయోహృదయఏవ జానకీజానిమేవం వ్యాజహార ॥

ప ॥ నిత్యాంతె హృదయారవిన్దసదనాం దేవీంవిదేహాత్మజాంకింవా
న్యత్రమృగీదృశం మృగయసేదీనోయథాప్రాకృతః । శ్రీరామేతి ర
మాసఖేతివదతామెవాపిమోహఃక్వవా నూనంతే మనువంశనాథ త
దియంమానుష్యలీలావనే ॥ ౨౦౭ ॥ దాసేస్మిన్ రఘువీరవర్షణయ కృ
పాపీయూషధారాన్సదా వైదేహీసహితో యథాజలధరస్సౌదామినీ
సంయుతః । సీతాఙ్కకింనకృతాగసాభవితథాఘూర్ణాభవార్తాభృశం కా
ర్యేణంకరుణానిధేజనకజాజానేనజానేపరమ్ ॥ ౨౦౮ ॥ శైలాధీశ్వర

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

సౌమ్యకేశవకృపాదుగ్ధార్ణవామగ్ధ్యవేది వైభవ్యపవిత్రివర్ణనపరే తే శ్రీరామచర్యామృతే । స్యాదారణ్యకథాభివర్ణనమిదం కాండం ముకుందార్పితం సారం సారవిదాం సదా సుమనసామానన్దసన్దాయకం ॥ ౨౧౦ ॥

౭ ॥ ఇతి శ్రీమద్గార్గ్యకుల కలశజలధికలానిధిశ్రీతిమ్మాస్పైయ్యాజ్ఞార్తనూజేన శ్రీమచ్ఛ్వరరిపుగురువరచరణజలజకలితలోలంబలీలేన శ్రీకృష్ణాఖ్యేనకవినా శ్రీమదుజ్జ్వలాపురీనిలయకమలావిలోలకేశవకృపాపయోధి సంపాదితే శ్రీశైలకులతిలకాయమానశ్రీమత్తాతార్యసంశోధితే శ్రీరామచర్యామృతే చంపూగ్రంథే శ్రీమదారణ్య

కాండోయం కోదండమండిత కరారవిన్దరఘునన్దన

చరణారవిందయోస్సాదరం సమర్పితః.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

శ్రీరస్తు

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

కిష్కింధా కాండప్రారమ్భః.

వ॥ సతాంససౌమిత్రిరవాపపంపాం ప్రకామసంపాదితపాంథశో
ష్యాం । మందానిలేనాప్తసుగంధవాద్యాన్నిర్హ్రాదబృందారవబంధురేణ ॥
అతితరకచభారాచంచరీకైరనేకైః । ఘనతరకుచభారాపుష్పగుచ్ఛ
ద్వయేన । అనుజవనజబంధుః పుష్పిణీయం లతేతి ముహితనిజకరేణస్పృ
ష్టమేనాం సశంకః ॥ ౨ ॥ కిమహమిహకరోమి భ్రాతృవర్యభ్రమర్యావన
మిదముపగంతుం నార్హసీత్యేవరుద్ధః । కుసుమరజసి హంసీపాదముద్రా
నిభం యద్విరహిహృదయశూలం కల్పితం మన్మథేన ॥ ౩ ॥ పంపారం
గతటీవటీరజతరాదాయాతవాతోనటో నాట్యైర్నాటయతీవ మేవ్రి
తిపదం సంవర్ధయన్మన్మథమ్ । వీణారావవశైర్వనప్రియరవైర్యుక్త్యా
లతానర్తకీహస్తైశ్చంచలపల్లవైశ్చ మురజైరూర్మివ్రజైరాత్మజైః ।
పవనః పరిరభ్యాపి జ్వలనం జగతీషు జీవితో జయతి । నిగిలితదగ్ధావని
తా విధుమదనౌ సాధు విధురనిధనాయ ॥ ౪ ॥ ధావత ధావత విధురాః వ
ఖ్రితివాతోఽత్ర విరహిహృదయాద్రౌ । విరహిద్రోహవిధాయీ వరభృ
తపాపీతి వదతి మధురమివ ॥ ౫ ॥ భ్రమద్భ్రమరవిభ్రమం కనకకో
మలావల్లరీః వికాసితసరోజసంస్రుతమరందబిందుప్రజాః । విలోక్య
చ విలోక్య చ ప్రతిపదం ప్రనృత్యత్యహో మదోద్ధతమయూరికామదనదీ
పికామామికా ॥ ౬ ॥ పున్నాగైరగమైశ్చ శైలైశ్చ హరిభిర్నాగైర్నగై
స్సబృందనైః సౌమిత్రిచతురంగభాక్స్వయమిహానంగోపి నైజంధనుః ।
సజ్జీకృత్య షట్చరణైః పికస్వరనిషాద్వషాన్ ర్యుఖడ్గైశ్చరేశ్చకైర్భిరర్దయతి ప్ర

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

ణీయసీత రాంమాం రాఘవం లాఘవం ॥౮॥ శ్రీపుత్రస్య నః పౌత్రీయశ్చ
యశసా మన్యోర్ధనస్యాపిచ దేహస్యాపి రసాలపల్లవమథాశోకం లస
న్మల్లికా । కుందం చాపి తథా పికోపి మధుపస్స్వనాం బుజం చంపకం వం
పాశ్రీళ్ప శుకో యుగం యుగమమీ సామ్యేన మిత్రాణ్యహో ॥౯॥

గ ॥ ఇతి కామం కామశతాభితప్తం రామమేవ విజ్ఞాపయామాస
లక్ష్మణః ॥౧౦॥

ప ॥ ఆర్య త్వమార్తచేతా మాభవ భవతా స్నిగ్ధత శ్శిథిలతో వ్యూహం
జహ్యాం జననీచోరం గతమిహ కిం కృతాంతజఠరముపి ॥౧౧॥ ।

గ ॥ అహామ సౌమిత్రిం ॥౧౨॥ ప ॥ కదా వా వైదేహ్యా వనరుహ
దృశోపాంగవిసరైః భవేయం సంసిక్తస్సకృదపి కదా వా శ్రవణయోః ।
భవేద్భ్రాంతస్తస్యాస్స్వవచనసుధాసేచనమహో వచోద్ధైర్యాత్త్రేహం
యుగమివ చ నేష్యామి నిమిషమ్ ॥౧౩॥

గ ॥ ఏవమన్యోన్యవ్యసన సమాశ్వాసనవచనైః కించిదపగతకంప
పంపాపరిసరమలంకుర్వాణౌ కోకిలకులకాహలీకోలాహలకలిత ని
జాగమననివేదనవిరహిజనారాతివసంతమకరధ్వజశంకాకరాకారావ
కర్తనకులతిలకావపి పరాక్రమన్యక్కృతవికర్తనౌ సజ్జీకృతకార్ముకా
వపి కరుణామరంద సుందరనయనారవిందౌ విరాజమాన గాజల
తూణావపి సలక్షణ జటావల్కలాలంకరణౌ రామలక్ష్మణౌ నిరీక్ష్య
తత్క్షణం ఋష్యమూక స్థితస్సమిత్రస్సమిత్రపుత్రస్సుత్రామపుత్ర
పరిత్రస్తచిత్తతయా తత్ప్రేరిత దూతావితి వితర్కయన్ సమక్షమ
క్షీణవాణీనైపుణ్యం - పుణ్యజనసాధకమపి పుణ్యజనబాధకం వానర
కుమారమపి కేసరికుమారం పురుషభావలాలిత విగ్రహమపి అంజనా
భిలాలితనయనాభిరామవిగ్రహం- మిత్రపరిత్రాణలోలమపి - మిత్ర
త్రాసైకలాలం వజ్రాభిహతమహాహనుమపి వజ్రాయిత మహాహనుం
అద్భుతమంత్రిణమప్యనాదృతమంత్రిణం- ప్రభంజనానందవర్ధనమప్య

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

ప్రభంజనానందవర్ధనం-నయవంతమపినయవంతం - విజయరాశి
మిపతెనూమంతం హనూమంతమేవమవాదీల్ ॥ ౧౪ ॥

ప ॥ హనూమన్హరీంద్రస్య భీత్యాహమేవం నగేస్మిన్సమాపన్న
శ్శ్మానసమార్గః । మమారిర్నగారింద్వాదూపంసపాపీ పురగవాహిణోత్ప
శ్యపశ్యస్వతాతం ॥ ౧౫ ॥ ననూనం ప్రసన్నం మనో మే హనూమన్ని
దానీం నిదానం ముదః శ్యావనిన్నః । వదన్నేవమేతౌ యథానంకృష్టౌ
తత్రైవ ప్రదుద్రావ కూరంకపీంద్రః ॥ ౧౬ ॥ పలాయమానం ప్లవగేంద్ర
మేనం పరం సధీరః పవమానసూనుః । ఉత్ప్లుత్యచోత్ప్లుత్యనివర్త్య నైవ
మపాక్రృతానామితి ధైర్యదోభూల్ ॥ ౧౭ ॥

గ ॥ అథ సుగ్రీవోప్యేవం నిజగాద ॥ వ ॥ తథా చెద వెహిత్వమె
వప్రియాహి తయోరింగితం చాపి వేషం చ దోషమ్ । సమర్థస్సదర్థే
త్వదన్యానధన్యా మదన్యాపి యస్మాత్సుమిత్రి త్వమేవ ॥ ౧౮ ॥ ఇత్థం స
మిత్రితనయాభిహితో మహాత్మా వాతాత్మజస్సరభసం ధృతభిక్షువేషః
మిత్రోదయం పిశునయన్నపశితవాతః పద్మాకరం రఘువరం సముపాపధీ
రః ॥ ౨౦ ॥ గ్రావాయమాణవరగౌతమధర్మపత్నీ [జీవాతుచూర్ణ
రజసాప్యవిరాజమానం । భక్తాళిభృంగమహనీయకృపామరందం పా
దారవిందమదసీయమవందతాసౌ ॥ ౨౧ ॥ యత్సౌహృదేన సహ
తెపురవిప్రవాసం వాసం సుఘోరవిపినే పితృపంచతాం చ । ప్రాణ
ప్రియాపహరణం తరుణోపి రామో రామానుజస్య చరణౌ హను
మాన్ననామ ॥ ౨౨ ॥ ... ...

గ ॥ ఏవం ప్రణమ్య రామలక్ష్మణౌ నిరీక్ష్య చ నిజాక్షిచకోర చంద్రా
యమాణౌ తద్దివసమంకురదంగరుహనవహతయా సంధానితతదీయ
దయామరుందమణికవచ ఇవ విరాజమానస్వమూకుంచిత తనుస్సరంజ
నవచనమేవ మాంజనేయస్సాంజలిర్వ్యాజహార ॥ ౨౩ ॥

వ ॥ భూమిర్నిష్ణుపదంబభూవభువనేకింకింవిచిత్రంమహాత్ యస్మా

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

త్స్వయమమేయకాంతిమహితౌ తౌపుష్పవంతౌయువాం । ఇందోరపి
న్ద్రవరౌ బిభృతీనితరాంనీలాభ్రబాలాతపౌ వౌదార్యోర్జితనిజకరా
గమయుగం సద్వాలకాలం సజ్జటం ॥ ౨౪ ॥ ఏవంభూతభవద్విలోకనవ
శాత్కౌశాధినేతుర్మనో నీలానీలపయోజయోరపి తథా హంసస్య చాగా
ద్ధశాం । త్వక్త్వాకించనగం నగారిభయతో ధీరౌ స్వథావద్ధరిర్మన్యానో న
మనోరథః సురతరోశ్చిత్రం తదేవాధునా ॥ ౨౫ ॥ మన్యే వాం శ్రుతి
గోచరావపి గుణౌ కోదండయోరిత్యహం భూమౌ ధూర్తజనౌఘహీం
ననపరౌ భక్తప్రమోదప్రదౌ । నాద్యాపి శ్రుతిగోచరం కథమభూద్దా
సానుదాసస్య మే శ్రీమంతౌ వచనామృతం తు భవతోర్మజ్జీవితోజ్జీవకం ॥

గ ॥ అథ వికసితముఖారవిందో రఘునందనస్సుమిత్రానందనమిద
మవాదీత్ ॥ ౨౬ ॥ ... ...

వ ॥ ఉల్లాసయంస్త్వాం చ వచోవిలాసైస్త్వాం చాపి చింతాజలధౌ ని
మగ్నం । అయం నవవ్యాకరణేషు ధీరః పరేంగితజ్ఞస్సుఖదోనకస్య । అ
యస్మాద సౌమిత్రతనూజమంత్రీ సంరాజతే నిర్జితదేవమంత్రీ । తస్మాత్క
బంధోదితవాక్యవృత్తః ఫలోన్ముఖో భూదితి నిశ్చినోమి ॥ ౨౯ ॥

గ ॥ తతస్సౌమిత్రిరేవముదీరయామాస ॥ ౩౦ ॥

వ ॥ దివ్యౌషధిం మృగయతో గదదూషితస్య సంజీవనాచలఇవ స్వ
యమేవలబ్ధః । సోయం మయైవ సుకృతేన పురాకృతేన ప్రాప్తాంతికంకపివ
రేణ్యనిదేశతోద్య ॥ ౩౧ ॥ పాంథస్సంతృషితో రసాలతరుముద్వీక్ష్యద్రు
తం తత్ఫలప్రాస్వాదం ప్రసృతాంబుజిహ్వమసకృత్కర్తుం యథా
కాంక్షతే । స్వామిన్నద్య తథైవ మిత్రజనుషో మిత్రేణ సంభాషితుం చి
త్తం మే సకుతూహలం సరభసం కాజ్ఞామమాభణ్యతాం ॥ ౩౨ ॥

గ ॥ అథ రామః ప్రత్యువాచ సౌమిత్రిం ॥ ౩౩ ॥

వ ॥ సమ్మానయ సౌమిత్రే సదివం శుభభావమభ్యుదీర్యైవ । సర్వ
ముదంతమిమం మే సర్వజ్ఞో యం నవం చ నాకార్యా ॥ ౩౪ ॥

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

గ ॥ ఏవమార్యాజ్ఞయా రామానుజోఽయమాంజనేయమభిశశంస ॥

ప ॥ వంశశ్రియతాం దశరథః సురనాథమిత్రం పుత్రం మమార్యమము
మేవగుణాభిరామం । రామం కతేన మనయచ్ఛ్వభిశంకణం చాక్ రా
జ్యాభిషేకరచనాయ ముదా మహీశః ॥ ౩౭ ॥ తత్కంకణం విపినసంచర
ణాయకర్తుం హర్తుం చ నైంద్రపదవీం విదయం తదీయాం । ఆత్మీయ
పుత్రభరతాయ పతిం స కామమాబంధయద్వరయుగాన్మమ మధ్యమాం
బా ॥ ౩౮ ॥ రామో మయా దయితయా చ విదేహపుత్ర్యా తాతో మ్రి
తం విజహతుశ్చ పురం శరీరమ్ । ఆవామిమాం మృగయితుం దశకంఠనీ
తాం జ్ఞాత్వైవ గృధ్రవచనాద్విపినం ప్రవిష్టౌ ॥ ౩౯ ॥ లోకత్రయస్య
శరణం చరణం యదీయం పాషాణమేవ రమణీమకరోత్క్షణేన । రౌహాదీ
నబంధురగమచ్ఛరణం కపీంద్రం దీనస్స్వయం స మతిమాన్ కిమితో విచిత్రం

గ ॥ అంజసైవాంజనేయస్సాంజలీ రామరామానుజౌ వ్యాజహార ॥

ప ॥ చంద్రో మిత్రముపేత్య శ్రియముపయాయాన్న చిత్రమిదమ
వనౌ । మిత్రం శ్రియమిహ చంద్రో నయతి త్వరయేతి యచ్చిత్రం ॥ ౪౦ ॥
భ్రాత్రా నిరస్తశ్చ నిరస్తదారో రాజ్యప్రహీణశ్చ హృతప్రియశ్చ । దై
వాద్భవద్భ్యామిహ యస్సనాథస్స భాగ్యవానేవ హి భానుసూనుః ॥ ౪౧ ॥
తేనైవ యుక్తా యువయోస్తు మైత్రీ తద్దీనబంధుత్వమిహైవ దృష్టం । పృష్టం
భవద్భ్యాం మమ సర్వవిద్భ్యామలంకృతం చేదహమేవ ధన్యః ॥ ౪౨ ॥

గ ॥ ఏవం విజ్ఞాప్య స్వాత్మోపరి సమారోహణజనితతదీయశంకోత్పా
దకం భిక్షురూపముత్సృజ్య ప్లవగరూపమాధార్య ధీమాన్ హనూమాన్
పరమసంతుష్టహృదయస్స్వపృష్ఠమారోప్య రామరామానుజౌ పక్షిరా
జో జవేన రామరామానుజావివ నిజస్వామిసుగ్రీవసన్నిధిం సమానీ
య తమేవం సమీరయామాస ॥ ౪౩ ॥ ... ...

ప ॥ రాజన్ రాజసుతావిమౌ త్యజ శుచం శౌర్యైకతస్త్వాదృశౌ త్వా
మేవం శరణంగతౌ త్రిజగతాం శూరౌ శరణ్యావపి । తీర్త్వా వాలిభయా

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

ద్ధిమద్భిః కపిభిర్జాతుం విచేతుం రమాం సీతాం తాం నరవానరౌఘుర
మసౌ ధీరౌ చరామో భవాన్ ॥ ౪౪ ॥ ఏవం వాయుసుతేరితం సుమధు
రం శ్రుత్వా స సూర్యాత్మజో దీనో మానవవంశసన్మణిమముం చింతామ
ణిం స్వాత్మనః । మత్వా తం చ తృణాయ వక్త్ర శిరసం శత్రుం నిజభ్రాతరం
రాజ్యం చాపి కరస్థమిత్యుపగతప్రీత్తుంగమోదోభవత్ ॥ ౪౫ ॥

గ ॥ ఇత్థముపేతవేపథుః పృథులపరాక్రమం రామం రవ్యాత్మజోఽయ
మేవం వ్యాజహార ॥ ౪౬ ॥ ... ...

ప ॥ యస్మాన్మమాసి పితురన్వయపూర్ణచంద్ర శ్రీరామచంద్ర భవ
తా సహైవ మైత్రీ । సోఽహం ప్రసారితకరోఽస్మ్యభయప్రదం తే పాణిం
ప్రణీయ పరిపాలయ మాం కృపాళో ॥ ౪౭ ॥ తత్రానయద్రాజ్ఞిజతా
తమిత్రం వాతాత్మజో బుద్ధిమతాం వరిష్ఠః । పౌలస్త్యపుర్యాం పర
మాం నవర్యాం భజిష్యసీతి ప్రథమం నివేదయన్ ॥ ౪౮ ॥ ...

గ ॥ ఏవమఖిలసాక్షిణమాశుశుక్షణిం పురస్కృత్య భాస్కరాత్మజే
న మిత్రతాముపేయుషి దోషాచరద్విషి సోఽపి సుగ్రీవో దశగ్రీవహృతాం
సీతాం మృగయిష్యామీతి ప్రతిజ్ఞాయ స ప్రత్యభిజ్ఞం సీతయా పురావ
రిక్షిప్తభూషణమశేషం సకాశీయమాశు సందర్శయద్దాశరథేరితి మారు
తిమువాదీత్ ॥ ౪౯ ॥ ... ...

ప ॥ స్వర్ణశ్రీప్రవిరాజితం పవనసంజాతేన నీతం తదా వైదేహ్యా
మహనీయభూషణగణం ప్రత్యాశ్య సంవీక్షితుం । స్వర్ణశ్రీప్రవిరా
జితం సముభవచ్ఛ్రీరామనేత్రద్వయం నేత్రాలాలితకంకణో వ్యసమ
భూద్రామానుజో వ్యంజనా ॥ ౫౦ ॥ నిశాచరశిరచ్ఛటాసుదృఢకంతు
కాఖేలనే కరేకలితకంకణే చరణకింకరే వాం మయి । యువాం నయనకం
కణౌ కథమధైర్యకౌ ప్రాకృతౌ యద్ధేతి రఘుపుంగవౌ న కపిపుంగవస్సంజగౌ ॥

గ ॥ ఇత్థం కీశాధీశ్వరేణ సమాశ్వాసితో దాశరథిరమరాచారనక్తం
చరాధీశదశగ్రీవవినాశైషిణం సుగ్రీవమాలింగ్య సఖ్యే స్వమనుత్స్య నాత్మ

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

సంపత్సంతతిరప్యన్యదైన్యనివారణధురీణధిషణతయా ధైర్యౌదార్యావదాతహృదయోఽసి నైసర్గికోఽయముదగ్రతేజసాం తథాపి త్వయాఽత్మశత్రునికర్తనకృత్యమేవ ప్రథమం సమర్థనీయమితి ప్రార్థనీయమానస్య మమ పురతో మహత్తరసత్రామపుత్రకృతామిత్రతాప్రవృత్తాంతమశేషమభివదేత్యభిశశంస ॥ ౫౨ ॥ అథ సుగ్రీవో విజ్ఞాపయామాస రామం గుణగణగ్రామం ॥ ౫౩ ॥ ... ...

ప ॥ సందాయకస్సంప్రతి సర్వసంపదాం త్వదీయపాదాంబురభూరుహో మయా । సమాశ్రితః కిం త్వసమానవిక్రమో మహేంద్రపుత్రస్స కథం మ్రియేత వా ॥ ౫౪ ॥ గ ॥ దయయావధేహి దాశరథే ॥ ౫౫ ॥

ప ॥ మాయావినం దుందుభిదానవాత్మజం తృణాయ మత్వాన మమోఘవిక్రమాః । ఆత్మానమాసాదితవంతమాహవే ప్రాధావయద్దానవరాయకో బిలం ॥ ౫౬ ॥ తదాపి వేశస్వయమప్యుదారధీర్బిలం విశాలం నబిలేశయోపమః । సదానవస్తత్ర నియుద్ధ్యవత్సరం నిరస్తశక్తిః కిల మూషకాయితః ॥ ౫౭ ॥ అసృక్సరితముద్వీక్ష్యా మథబిలాత్సమాలోకయన్ త్రిభోఽపరమభీషణాం వరబలార్దనం వాలినం । హతం శమనుచిన్తయన్నతిభుశ్చైవ సంత్రాసతః పిధాయ శిలయా బిలం పురమగాం సుశీఘ్రద్రహం ॥ ౫౮ ॥ నైవాపమంబునయనాంబుధిరేవ సాకం భ్రాతుర్విధాయవిధివాబుధసమ్మతేన । సంప్రార్థితోఽహమువనైరవనాయమాన్యైః వాతాత్మజాదిచతురైరభిషేచితశ్చ ॥ ౫౯ ॥ ప్రణీయమాయావినముగ్రతేజా మమాగ్రజోఽయం యమసన్నిధానం । పురం పతాకాభిరలంకృతంచ మాంచాభిషిక్తం ప్రసమీక్ష్యరుష్టః ॥ ౬౦ ॥ మదీయాన్నిదేశాత్కిరీటాగరిష్ఠాభవాన్మన్యతే తేశిరస్థేకృతాంతే । వదన్నేవ మామప్యమాత్యాన్ వినీతాన శాంతస్యసంపూజితాంఘ్రిద్వయోఽపి ॥ ౬౧ ॥ తదపిచనహిత్వప్రస్తాదితోఽమన్మథేన అపహరదపవిత్రో భ్రాతృభార్యాం దురాత్మా విధురహృదయ ఏవం మామథావన్నిహంతుం ॥ ౬౨ ॥ అప

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

హృతకపిరాజ్యో రాజవక్త్రం కళత్రం దయితమపి వినేవ వ్యాఘ్రభీతః
కురంగః । సపది కపివరాకః కాందిశీకోఽభిభావన్నిశిదశిశదనిష్టం లబ్ధవాన
స్మిన్భూధ్రే ॥ ౨౩ ॥ పుణ్యైర్నైవ పురాకృతేన మహతా సంవత్సరేదం తా
వకం సంలబ్ధం పదపద్మయుగ్మమధునా దాసానుదాసేన తే । వాలిగ్రా
హాభయోర్మి దుఃఖజలధేః పారంగతం మామితః కర్తుం దాశరథే ప్ర
సాదయ కృపాపోతం మహాంతం ప్రభో ॥ ౨౪ ॥ కథయిత్వేతి నమాస్త్రః
ప్రగళితనయనాశ్రురేవ సుగ్రీవః । వల్కలమపి హృత్కమలం రవికు
లతిలకస్యాకలితవానార్ద్రం ॥ ౨౫ ॥ ... ...

గ ॥ తత్రైవ హృదయముపవర్త్యాప్తమిత్యాశ్రమిషాన్నయనయోరావి
ర్భూతకృపాసారమివ రామం విలోక్య తన్నయనాసారం తు సుగ్రీవముఖో
భృంగామోదకరం మకరందం మన్యమానాస్సమీరతనయాది వనౌకస
స్స్వయమపి సాశ్రవో బభూవుః ॥ ౨౬ ॥ తదను శరణ్యో రఘునంద
నోఽప్యుద్ధృతాభయంకరకరారవిందో మిత్రనందనం మిత్రమేవముక
థయత్ ॥ ౨౭ ॥ ... ...

ప ॥ నిశితశరశరో మే పశ్య పశ్య ప్రవిశ్య పృథులవిపులకాయం కామి
నో వాలినోఽస్య । నవదిహృదనుషక్తైరామిషైస్తోషయిత్వా స్వమపి శకుని
సంఘం మన్నిషంగం ప్రయాతి ॥ ౨౮ ॥ మమాప్రియార్థం శృణు రా
వణేన హృతాయుషో హంత జటాయుషోఽద్య । నజాతియావత్పిశితేన
తృప్తం ప్రియప్రియాహార్తుమహం కరోమి ॥ ౨౯ ॥ మేఘాభిరా
మరామస్య శ్రుత్వా గంభీరనిస్వనం । సుగ్రీవప్లవగేంద్రేణ మయూ
రాయితమంజసా ॥ ౩౦ ॥ వికసితమపి హృత్కమలం కపికులతిలకస్య
రామసూర్యేణ । అసదృశబలఇతి వాలీ ముకుళితమభవచ్చ మోహతిమి
రేణ ॥ ౩౧ ॥ ... ...

గ ॥ భూయోఽప్యయం హంత హాంత ఖరహంతారమేవమకథయత్ ॥

ప ॥ హిమాచలాయస్య చ చాలనం యుగే స దుందుభిర్న్యక్కృతేదు

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

న్నధిస్స్వనః । పురారిపురన్దరబలోత్కర్షమాలినం నమోహ్వాయద్వాలిన మాహవోద్వృతః ॥ ౭౩ ॥ యథాన్యగేన్ద్రోజ్జవనకందరా స్తథానిశా న్తాసుర్భపిశ్చకపీన్ద్రకః । కథం త్రిభాగం విసృజతావినిర్గతో నిమూచయా మాసవమాహిమాకృతిం ॥ ౭౪ ॥ సంగ్రామ శ్యాతం మాహిష వేషధారిణం విషాణనిష్పిష్టనిశాటహాపితాంగకం । సఘూర్ణకాయం స్తూర్ణమాదార పాణినా చిక్షేప మాతంగసమం మహోగ్రశంసం ॥ ౭౫ ॥ ప్రక్షిప్తమా లక్ష్యమహత్ప్రమాణం వపుస్తదస్స్వపురతోపవిధితం । నిజాశ్రమం చాప్యసృజస్తురారకిక్షణాద్వృషఘావకతజోపమేతః ॥ ౭౬ ॥ విశ్వామ్య సమునీశానః కపీశానంకృతాగసం । అశ్రమేస్మిన్ ప్రవేశస్తే నాశాయే త్యశశాపహ ॥ ౭౭ ॥ క్షితేర్మతంగూర్ రక్షాం చశిక్షాం విధాతుం తుము స్త్వంక్షమాసంభ వేశక్షమస్వ । వచోమే కపిత్వస్య చాపల్యజాతం స యుక్తం ప్రవక్తుం ప్రవీరత్వదగ్రే ॥ ౭౮ ॥ మహామేరుకల్పం వపుర్దుం దుభేర్యాంకపీశః ప్రచేశేమునీశాశ్రమస్య । ప్రచిక్షేపదక్షః కరేణక్షణా న్మేప్రభో ప్రత్యయ స్తద్వ్యదిపాతిపే స్త్వం ॥ ౭౯ ॥

గ ॥ తదైవ సుగ్రీవ ప్రత్యయార్థం । దౌందుభం దేహం పాదాం గుష్ఠేన యావదన్వృశేదాశ్రమస్త్రావదేవ ॥ ౮౦ ॥

వ ॥ అశాపితంచాప్యశిలాయితంచ శూరస్యదేహం కిముమానిదా నీమ్ । పాదోపిదధ్యాదబలామితిదాక్షిభయాదధావద్దశయోజనాని యదిహబహుళశుష్కం పుష్కళంనామిషేణతదిదమగురుశీఘ్రం దూర దూరాదధావత్ । మమభవతికథంచా ప్రత్యయో రామపీర్యే స్వహ్వా దిబహుళవిచింత్యేత్యాహ రామంకపీశః ॥ ౮౧ ॥ పదపద్మప్రభావస్తేవి దితస్సాధు రాఘవ । భుజాపార ప్రభావోపి భావనీయో మయాధునా ॥ వినతజనశరణ్యాపార్థనావాం మేశుశ్రుషుస్త్వం విశిఖవిశసితశ్చైత్యాలవృ క్షశ్చత్తమేన । తవశుభకరపాణౌలాఘవం ద్రాఘుమేంద్రవహనహీభయ భారఃకింతు మేరాజ్యభారః ॥ ౮౨ ॥

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

గ ॥ తదను లక్ష్మణముఖహాలక్ష్య తమయా శ్రమాసమే రామే స్మిత రుచిరముఖాభిరామే నిజకరారవిందేన సంధాయ ధనుర్వరే శరవరం విసృజతి సతి ॥ ౮౫ ॥

వ ॥ వాలీ మగస్త్యశ్రీన వేతిమనస్తమస్తే హంతుం దుశ్శంకపివరేణ్యార విప్రభావః । సంప్రేరితో హ మధునేతే రఘూత్తమేన మార్గ్వ్యరవాత్వ తునయన్నివభాతి బాణః ॥ ౮౬ ॥ నిశితవిశిఖజావస్స ప్రసాలాటవీంద్రా క్ష్సమదహదతిభీతం సందిశక్తాదిక్తటానాం । హృదయమపిధరణ్యాః ప్రావిశత్ తత్తనూజాహరణకరణదుష్టం దాహయామీవపక్తుం ॥ ౮౭ ॥ పునరపివినివృత్యప్రాత్సుకభ్సాయకో సౌ సరయమనుజగాహే రాఘవీయంనిషంగం । గదితుమివబలంతత్తారవీయంపయస్యాః శిథిలమచలసారా శాప్వాంక్ష్ఫతూణీనిషణ్ణాః ॥ ౮౮ ॥ ఖరతరవిశిఖో యం చింతయిన్ లజ్జయేవ సరయమనుజగాహే రాఘవీయం నిషంగం । ఖరముఖపిశితాశష్టాభృతాం వజ్రసారోప్యభవమితిలవిత్రం ఛేదితుం సాలసస్యం ॥ ౮౯ ॥ భృగుజమదనిహంతా మన్యునేవాశుగోయం సరయమనుజగాహే రాఘవీయం నిషంగం । అహవాబలవిహీనం శాఖజాలం ముమాలం కిమితిన మువహన్యాం తంచ శాఖామృగేంద్రం ॥ ౯౦ ॥

గ ॥ పవమనస్యసాధారణవిక్రమేణ రామస్య సంతుష్టమానసో వానరేశో రాఘవేశచరణారవిందే తదీయకృపామరందం సంపాదయితుమివ స్వకీయశిరోమిళిందం సంవేశ్య భవత్ప్రభావ విగర్హణేన గర్హితం మాం క్షమస్వేతి ప్రార్థయమానః కృతాంజలిర్దాశరథినా దర్శయరయాత్రవామిత్రమిత్యావేదితో భూత్ ॥ ౯౧ ॥ తదను సకలైస్సమేత్య కిష్కింధామాకంధరపరిపూరితకృపాసారేణ రఘువరేణ చ సుగ్రీవో ఘోరతరముచ్చక్రైరాక్రుశ్య వాలినం సహాగతేన తేనసహ తుములం నియుద్ధమిత్థం ప్రవర్తయామాస ॥ ౯౨ ॥

వ ॥ తారాపతేశ్వద్ధ్రిసనైకధీరం స్వఖానుమేనం త్వమవేహి బా

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

హతం । యునత్తయం మంత్రునయాస్యహం త్వామదక్షిణేనేత్యహాన తల్పరేణ ॥ ౯౩ ॥ అహంతు శక్తిః ఖలు సూర్యసూనో భ్రాతుః క్షయః కింవయమత్రయస్తే । పరంతు సత్ప్రాణకృపావశాత్త్వం జవేన గచ్ఛేతి జఘాన ఘోరమ్ ॥ ౯౪ ॥ క్షయోఽస్య భ్రాతురేవాద్య విప్రియస్య ప్రియోమమ । వాలిర్విలయమాపన్నో యామం యాహి మయాహతః ॥

గ ॥ ఇత్థమాయోధనవిశారదావన్యోన్యజయరమాకచగ్రహణధురీణావివ సంగృహీతకబరౌ భ్రాతరావేకరూపకౌ వాలిసుగ్రీవావవలోక్య క్షణేన లోకాంతరప్రాపకసాయకసంధానాసమర్థే దాశరథౌ సోఽపి ప్రభగ్నస్సుగ్రీవో వజ్రితనూజవజ్రముష్టిప్రహారేణ జర్ఝరితనిజపత్రీకో ఋశ్యమూకమాగత్య లజ్జాకుంచితముఖాంబుజః సంగుంభితభ్రుకుటితటో వ్యాజహారరామమేనము రేర్ష్వరామం ॥ ౯౫ ॥

ప ॥ అహహ రఘువరేణ్య శ్లాఘనీయస్త్వమేవ భువి వినతజనానాం త్వచ్ఛరణ్యోఽస్తి కో వా । ప్రభవతి న ఘనో మే మదిర్ణతుం వాసరేంద్రాంకథితమితి న పూర్వం కస్య హేతోస్త్వయా మే ॥ ౯౬ ॥ ప్రియాం చ రాజ్యం చ భవత్ప్రసాదాదహం భజామీత్యభజం పదాబ్జం । తత్రాదృశం త్వాం శరణాగతస్య పరాభవో రామ నతేసురూపః ॥ ౯౭ ॥

గ ॥ తదను సుస్మితముఖారవిందో రఘునందనో వ్యవాదీత్ ॥ ౯౯ ॥

ప ॥ అహం చ సీతా చ మమానుజశ్చ త్వామేవ యాతాశ్శరణం కపీంద్ర । కో వా దలం తే భవ సుప్రసన్నస్త్వయ్యప్రసన్నేన మనః ప్రసన్నం సంమోహితోఽహం యువయోర్నియుద్ధే సాదృశ్యతో రూపపరాక్రమాణాం । సముక్తవానుత్తమపత్రిణం ద్రాగ్భవేయమిత్యేవహి మిత్రహంతా ॥ ౧౦౧ ॥ తస్మాత్సమాహ్వాయ కపింపునరాహవాయ భీతిః కుతస్తవ సఖే మయి వర్తమానే । సౌమిత్రిరేష తను తే తవ కంఠమాలాం నిపటం టకం జహి రిపుం విజయీ భవేతి ॥ ౧౦౨ ॥

గ ॥ అథ ప్రియతమాభిజ్ఞానార్థమార్యాజ్ఞయా గజపుష్పమాలికాం

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

కపినాథకంఠమారోపయామాస సౌమిత్రిః ॥ ౧౦౩ ॥

ప ॥ సుగ్రీవభాసురగళైకపిరాజలక్ష్మ్యా వైవాహికేవ శుభశోభిత
మాలికాసా । సాగాత్ప్రసన్నవదనో రఘునందనాద్యైర్వైవాహికాది
వమహీం హివరో రణస్య ॥ ౧౦౪ ॥

గ ॥ అథ మధ్యేమార్గముదగ్రముతితరదశకణ్ఠవీయం సప్తజనంనా
మ పుణ్యాశ్రమం శ్రమనాశనం నిశామ్య సుగ్రీవప్రార్థనయా దాశర
థిస్సప్తర్షీణాసముద్దిశ్య స సౌమిత్రిః ప్రణమ్య పురందరనందనేనాభినంది
తాం పురీం పౌరందరీమివ సంశోభితామాసాదయన్నవనీరుహైరాత్మా
నమావృత్య నరశార్దూలస్స్వయమపి కపిశార్దూలం వాలినం నృపాల
ఇవ మృగయాసక్తమానసశ్శరాసనశయః ప్రతిక్షణం ప్రతీక్షయామాస ॥

ప ॥ చాపల్యతః పునరపి ప్రవరః కపీనాం నిశ్శంకమేవ మవరాఘవ
మామిదానీం । ఉక్త్వేతి సా యమథవాలిన మేవమాచచక్షే భిందన్నివాంబుజ
భవాండశతం ప్రచండః ॥ ౧౦౫ ॥ రామానుబద్ధహృదయో సితథా య
థాహం నాలం తథాపి భవితుం విజయీ రణేత్వం । శూరో యదీహ నర
యం సమరం ప్రయాహి భ్రాతుః కళత్రగమనం సుఖదం కథం తే ॥ ౧౦౬
నంతప్తనారాచణవారవో యందదాహయావచ్ఛ్రితిమింద్రజస్య । శా
ఖామృగేంద్రస్స రుషా మృగేంద్రో గుహాం నిశాంతం విజహౌ ప్రవీరః ॥ ౧౦౭

గ ॥ హా హా ఇతి తారావారణగతిం విహాయ ప్రియస్య రణప్రియా
నివారణప్రియా ప్రియాభిధాయినీ బభూవ ॥ ౧౦౮ ॥

ప ॥ దేవత్వయి ప్రథమజే మమ దేవరస్యానోవతరేతే కిముపిత్రృత్వమి
హస్వభావాత్ । భూయోప్యభూస్త్వమతితీక్ష్ణకరః సుతో వా తారావతే
స్త్రపనతాహ్యథునానయుక్తా ॥ ౧౧౦ ॥ ప్రాక్ప్రముతోపి దినదీపదశా
ముపేత్య స్నేహాదసౌ రఘుపతేః పునరాత్తతేజాః । వత్సోంగదోపి బ
హుశోగతసంశయోస్మిన్ తస్మాద్ద్రుతం తమభిషేచయ యావరాజ్యే ॥

గ ॥ తతస్తారాముదీరయామాస శాఖామృగేంద్రః ॥ ౧౧౧ ॥ అ

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

హాహా దయితే మయి విన్యస్తస్నేహభారేణ వదస్యేవమయం రామో
గుణారామ ఇతి సత్యసంగర ఇతి చ సంశ్రియతే ఖల్వథాపి శ్రియతాం
త్వయైవం ॥ ౧౧౩ ॥

వ ॥ లఘుతరబలాతపేన భవతి త్రుటితః ఖద్యోతపోతస్య । వాలిం
తోర్మిమాలీ కిమయే నమయో యమేవ విజయాయ ॥ ౧౧౪ ॥ దివ్యౌషధి
గంధజుషా యమయంత్రితస్య మందాత్మనో భువి యథాకృతకిల్బిషస్య ।
శాఖామృగస్య రవిసూనునిమంత్రితస్య తస్యాః ప్రియోక్తిరనఘాపి నరో
చతేస్మ ॥ ౧౧౫ ॥

గ ॥ తదను పరిష్వజ్య ప్రియాం విమృజ్య చ విసృతతదశ్రుప్రపరం
పరామధునా మారోదీస్త్వమితి సమాశ్వాస్య శూరోయం సంగ్రామ
భూమిమాగత్య సుగ్రీవేణ పునర్నియుద్ధమేవ సమారభత ॥ ౧౧౬ ॥

వ ॥ క్వత్యం ధైర్యం పునరపి కపే దర్శయస్యాత్మవక్త్రం మృత్యోః
కిం తే శిరసి వసతిర్విస్మృతో ముష్టిఘాతః । స్థాతుం కో వా ప్రభవతి బలీ వి
గ్రహే గేహదగ్ధ హీన గ్రీవం కలయతి న చిత్త్వామయం నైవ వాలీ ॥
సత్యాచారో భవతి భవతి ప్రియశ్శో నైవ యస్మాత్తస్మాన్మోఘం భవతి వచ
నం వీరతా తే కథం వా । కుర్యాద్వాలిర్ధరణిభృతి తే మూర్ధ్ని దంభో
లికేళిం దండ్యస్యాయం రవితనుభువా ప్రేరితస్సాలవృక్షః ॥ ౧౧౮ ॥
ఇత్థం యుద్ధమభూత్తయోస్తుములం నాలం ప్రవక్తుం నృణాం దేవానామ
పి దేవరాట్తనుభువో మార్తాండపుత్రస్య చ । ఆర్తత్రాణధురీణ రాఘవమ
తిః పశ్యన్ క్షణమాత్రకం రణే సుగ్రీవం సుఖయన్నివాభయగిరా మౌర్వీము
దారావయత్ ॥ ౧౧౯ ॥

గ ॥ తతో ద్విషద్గర్వముషి ధనుషి సంధాయ దాశరథిశ్శిలీముఖమతు
లీకృతశాలముఖం లక్షీకృత్య వక్షస్థలం విపక్షస్య వలీముఖముఖ్యస్య తీ
క్ష్ణం చిక్షేప ॥ ౧౨౦ ॥

వ ॥ పూర్వం పంచవటీతటే ఖరముఖక్రవ్యాదరక్తాపగా ప్రోద్ధ

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

చ్ఛూర్పణఖాదయాసముదితాశాంతింనితాంతంత్రపాం। సుగ్రీవస్యక్ష్వే డితంమమపునఃప్రాప్తంవపుస్తేకపేశుతాలమన్యవదన్నిపాతివిశిఖో వేగాదగాద్వాలినం ॥ ౧౨౧ ॥ కింభూమావపతితఃపురారఘుపతేర్బాణేనభిన్నోద్రుమః కింవాస్వర్గపరిచ్యుతస్సురవరఃపుణ్యేనహీనోథవా। సుగ్రీవస్యరుమాపతేర్హృదయసంతాపోపిమూర్తోథవా సీతానాయక సాయకేనతమసాగ్రస్తస్సతారావతిః ॥ ౧౨౨ ॥

గ ॥ ఏవముల్లేఖితోవలీముఖనాయకో రామసాయకేన నిపాతితో ప్యాఖండలాత్మజతయా తేనదత్తకాంచనమాలికాప్రభావేనచ నవిప్రోషితప్రాణావళిః కిందదస్య కాంతవక్త్రేందుమండలః స్వసమీపమాగతం రఘురామం నిశామ్యనిపీయ నయనాభ్యామేవమభాణీత్ ॥ ౧౨౩ ॥

ప ॥ శ్రీరామోరఘునత్తమోగుణగణగ్రామోవిరామోద్విషా మారామోవినయస్యసత్యసమరస్సంపూర్ణతేజాఇతి। ప్రేయస్యాఃపురతోమయాప్రవినుతోయస్త్వంసఏవాసిచేత్ స్వామిన్నద్యనమోనమో భవతుతేలోకైకకోదండినే ॥ ౧౨౪ ॥ కుత్రాధీతమిదం వధావనిరుప్తై రాత్మానమావృత్యమామస్యానాద్యనియుద్ధలోలుపమిమంహంతుం నకించిత్త్రపా। యుక్తంగాధిసుతప్రసాదితధనుర్విద్యస్యకర్మేదృశం త్రిప్రహత్యాతిపవిత్రకీర్తినిలయోభీతో భవాన్ కేనవా ॥ ౧౨౫ ॥ సందర్శయన్ సరభసంనిజదంతపఙ్క్తింకత్ర్రాంత్తరాన్మమపురైవవిమోదితోయః వాలాంచలేనతమిహానయితుంనసమర్థో నాహంకిమద్య యుధిమిత్రమభూద్భవాన్మే ॥ ౧౨౬ ॥ పిశితమపినభోజ్యంనోపయుక్తంచచర్మ ద్విత మిహనిహతోహంకేనవాకారణేన। అపిచహననకృత్యంనాపరాద్ధుఃప్రవక్తుం ప్రభవతికిముజిహ్వాసాధుమధ్యేతవేయం ॥ ౧౨౭ ॥

గ ॥ ఏవమాక్షిప్తో వలీముఖేంద్రేణ రాఘవేంద్రఃప్రత్యువాచ ॥

ప ॥ ధర్మంవిధూయవిదయంహృదయంవిధాయ భ్రాతుఃకళత్రగమనాదకికిల్బిషాస। త్వాందండనార్హమిహదండయితుంనియుక్తం త్వం

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

మాం వినిందసివృథాకపిచాపలేన ॥ ౧౨౯ ॥ ధర్మేణశాసతిధరాంభరతే
వినీతే వాలిన్కథంత్వయిదురాత్మనితత్ప్రసాదః । హా వాకరోఃబహు
దీనమదీనమేవ తందీనబంధుమవనౌనకిమామనంతి ॥ ౧౩౦ ॥

గ ॥ తదను శ్రీరామసందర్శనసంభాషణప్రభావేనవిమోచితబుద్ధి
నైచ్యః ప్రబుద్ధహృదయాంబుజో భూత్వా నత్వాతిశయితాశయా ॥
శాధీశో దాశరథిం ధర్మమూర్తిం జగతామీశమేవేతిచ మన్యమానస్స
మీరయామాస ॥ ౧౩౧ ॥

ప ॥ మత్తః ప్రమత్తః పృథివీతలేస్మిన్ నైవాపరాధీనతథాదురాత్మా
త్వత్తః క్షమావాన్నమహాన్ మహాంశ్చ ధన్యస్తతోహం తవదర్శనేన ॥
సర్వజ్ఞోసియతోరఘూత్తమతతోజ్ఞాతంమదీయంమనః కింతుప్రాకృత
చాపలాదిహమయాభూయోపివిజ్ఞాప్యతే । లోకానాంజనకోసిమేతను
భవఃపిత్రావిహీనోభవత్ భూయాత్పుత్రమనుత్తమం తవకృపాపాంగ
వ్యవత్సాంగదః ॥ ౧౩౩ ॥

గ ॥ తదైవ హృదయారవిందమపర్యాప్తమితి నిరర్గళవినిర్గత
కృపాసారణివ సంభృతనయనసలిలాసారో రామః సుత్రామపుత్రహా
శ్వాస్యసాంత్వవచనైర్మాశుచస్సుగ్రీవాంగదౌ మదీయనయనద్వంద్వ
మువేహీత్యభయప్రదోభూత్ ॥ ౧౩౪ ॥ సాపి శక్రతనూజో జవేనగ
ళగతప్రాణావళిః సాంజలిబాష్పావిలవిలోచనస్సమాలోక్య రామం
గుణగణాభిరామం విరరామ ॥ ౧౩౫ ॥ శ్రీరామబాణరవిణాప్యస్య
చ తారాధిపస్య సంసర్గాత్ చిత్రంచిత్రమిదానీమభవదియం పూర్ణి
మాప్యమావాస్యా ॥ ౧౩౬ ॥

ప ॥ దృష్ట్వాచిత్రమిదంవనేచరచయస్తారాం ప్రధావన్ద్రుతం వి
త్రందాగ్రభిషేచయాంగదమితిప్రోత్తుంగభీత్యాజగౌ । కింపుత్రాదపిరా
జ్యతోపిచతథా రాజ్యార్థినో దేవరాత్ కాంతంకాంతముపేయుషాం
సముపయాన్త్యాహేతిసంయంసతీ ॥ ౧౩౭ ॥ ఇతీరయంతీసుతారుదం

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

శీ పతిసతీ భూమితలే పతంతీ । సంతాడయంతీ హృదయం కరాభ్యాం వి
గాఢగాఢం భూమిగతం స్వకాంతం ॥ ౧౩౮ ॥ కోదండఖండితకపిప్రవర
ప్రతాపం కోదండమండితదృఢోత్తమబాహుదండం । సౌమిత్రిమిత్రతను
జాతయుతం చ తారా రామం శుచాసమవలోక్య పతిం ప్రపేదే ॥ ౧౩౯ ॥

గ॥ అథ తారా పతిం విలోక్య విలలాప ॥ ౧౪౧ ॥

వ ॥ హాహంసతూలశయనార్హమిదం శరీగం బాహుద్వయాత్తవి
యితానుపారిరంభం । గ్రావాతిఘోరఘనవిధూళివిధూషితాయాం
బాహుప్రసార్య శయనం కురుషే కుతస్త్వం ॥ ౧౪౨ ॥ మన్యే ర్యదీహాత
వవారణకారణోఽసౌ । యుద్ధప్రయాణసమయే సహసోదరేణ త్యక్త్వైశి
వవారణగతిస్త్వయా కథం తే దేవాంగనామదనసంగర సంభ్రమో
ద్య॥ ౧౪౩ ॥ నకిన్వజ్ఞానకీజానే జానే నేసంగ్రామసంభ్రమః ।కుజేసం
లీయనైషాంగం వైధవ్యాధాయినో మమ ॥ ౧౪౪ ॥ యదాధనుషి రామ
స్య గుణాలంకరణం బభౌ । మత్కంఠే పితదైవాసీ ద్గుణాలంకరణం ప్ర
భో ॥ ౧౪౫ ॥ యదాభూద్రాఘవేంద్రస్య కోదండే గుణమండనమ్ । త
దాభువినిపాతాత్తే మత్కంఠే గుణఖండనం ॥ ౧౪౬ ॥ పశ్య త్వమంగద
మపీహ తవాంగజాతం యుద్ధస్పృహోస్యవిరహాకులమప్యతీవ । అద్యై
వ తాతమభివాదయ తాత తూర్ణం భూయో భవిష్యతి న తే భువి యత్ప్ర
ణామః ॥ ౧౪౭ ॥ ... ...

గ ॥ ఏవమవలంబితశోకభారాం మోహభారేణ పరీరభ్య విశ్వంభ
రామాకీర్ణపరాగపరిపూరితరుచిరచికురభారాం వల్లభాభావాధిగత
సమస్తవైధవాభావాం చిత్రభానుప్రవేశవినిశ్చితమనాభావాం నిశ్చే
ష్టితనిఖిలేంద్రియతయాన్వయమపి సన్నిహితాంతకామివ సందృశ్యమా
నామేనాం సామతమవచనైశ్చ నైశ్చ నైరాశ్యాపనయితుముపచక్రమే సమీర
సంభవో మహానుభావః ॥ ౧౪౮ ॥ ... ...

వ ॥ గుణవతి గుణానురూపం ప్రభవతి ఫలమేవ సర్వజంతూనాం ।

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

సురపతిపశుపతిముఖ్యైరేతదవశ్యం హి భావ్యమనుభావ్యం ॥ ౧౪౮ ॥ ధ
ర్మాధర్మాగతీనాం సౌక్ష్మ్యం సఖి వేత్సి న కిం ముముక్షుమతే। ప్లవగేంద్రప్రి
యభార్యే నతపరిపాలనం తు పరమధర్మ ఇతి ॥ ౧౪౯ ॥ దేవి త్వయైవ వి
దితం గతిమితి గతమేవ నైవ శోచ్యం చ । సింహాసనార్హసూనుస్త్వదు
దరరత్నం ప్రదృశ్యతామేషః ॥ ౧౫౦ ॥ ...

గ॥ అథ శోకాంబుధినిమగ్నచేతనాపి కించిదున్మీలితనయనా నీలతనూ
భవం విలోక్య లోకానందకరవచనమిత్థమతిరుచిరమియం నతితారా వ్యా
జహార ॥ ౧౫౧ ॥ ... ...

ప॥ స ప్రాణో యది మే న మస్తసుఖదః ప్రాణప్రియోఽయం మహాన్
పుత్రాణాం శతమంగదోపమమపి ప్రేక్షేయ వాతాత్మజ । ఆస్తామేతదపీహ
సౌఖ్యకథనం సింహాసనశ్యామతా । వత్సస్యైవ కథం త్వయాభిలషి
తా రామేంగితం జానతా ॥ ౧౫౨ ॥ పిత్రాపమోహాస్తి సుతస్య బంధుః
పుష్ణాతి మాతా తనుమాత్రమస్య । సర్వప్రదేఽస్మిన్ పితరి ప్రయాతే పి
తృవ్యపాపావతి తాతహీనమ్ ॥ ౧౫౩ ॥ తస్మాద్వానరరాజ్యభారమధునా
భారం చ పుత్రస్య మే దేవో దేవరపవసంవహతు నత్వేషప్రకర్షాదితి ॥
హా నాథేతి చ హా హతాస్మి వయి తేత్యుక్త్వా సమాక్రంద్య మిమాం దృష్ట్వా స
ప్తరిపుస్తథాపి నితరాం ఖిన్నః కపీంద్రోఽభవత్ ॥ ౧౫౪ ॥ సహాంగదకుమా
రకః కపివరస్సమేత్యాగ్రజం శయానమవనీతలే సమభజత్స్వయం దీన
తామ్ । తదా స తు సుతానుజౌ సమవలోక్య శక్రాత్మజః ప్రతప్తహృద
యో చిరాద్విగమమేవమూచివచః ॥ ౧౫౫ ॥ సమాగచ్ఛ సుగ్రీవ శీ
ఘ్రం మహాత్మన్ స్వభ్రాతృభ్రాతృయోగేన తే భూతలే స్యాత్ । సువిస్మృత్య
కృత్యం త్వను ఘోరం మదీయం సమీక్షస్వ పుత్రస్తవేత్యంగదం త్వమ్ ॥ ౧౫౬
మాలామిమాం మాంగదమప్యనాథం వహస్వ కంఠే హృదయే త్వదీయే । ఇతీ
రయంస్తాసవితుర్వ్యపాశా రామం సమీక్ష్యైవ జహౌ నిజాసూన్ ॥ ౧౫౭

గ॥ అథ సుగ్రీవస్స్వనుగీర్వాక్షిప్తకనకమాలికోఽప్యతితరస్సరభసో

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

బిందుసందోహతయా సంధారితముక్తామయమాలికఇవవిరాజమానా దూయమానమానసన్నసౌమిత్రిమాసాద్య రామం నిజరిపువిరామం సమీరయామాస ॥ ౧౫౯ ॥ ... ...

వ ॥ రఘుకులాంబుధే రామచంద్రమః సఫలమాశ్రితం సాధు తే కృతం । కథయ కిన్నృశః కామినో మమ భవతి రాఘవా భ్రాతృఘాతినః ॥ తదిహ రోచతే తాదృగైంద్రకం పదమపి ప్రభో పాపినో న మే । వసుమతీత్వియం వాసవోపమం వరయతు ప్రభుం వీరమంగదం ॥ ౧౬౦ ॥ వరద రాఘ రేవాసపవ మే శుభకరః ప్రభో శ్లోకవీక్షణాత్ । క్షితితనూభువః శ్రీప్రమార్గణే మమ సమీక్ష్యతాం వద్భిః భృత్యతా ॥ ౧౬౧ ॥

గ ॥ ఏవం శోకదూషితహృదయస్య సుహృత్సుగ్రీవస్య బాష్పాసారసమ్మార్జనవిలోలకరారవిందోపి రఘునందనః స్వయం సముదీర్ణనయనార్ణః కణాయమస్య శోకార్ణవపరిశోషణాయ శూరపత్న్యాశ్శైకాదీనాయాస్తారాయాస్సమాశ్వాసనమేవ మైత్రావరుణిరితి సంచింత్య సదివానాజ్ఞాస్యచ తైశ్శైశ్శైరుత్థాపితశాంతతనులతయా లతాంతవిలసన్మరందమివ నయనసలిలాసారమాదధానయా తారయైవముదీరితోభూత్ ॥ ౧౬౧ ॥

ప ॥ శ్రీరామేతి మనోజ్ఞనామ భవతస్తన్మన్మథోత్పాదకం దివ్యం చాపి శరీరమత్ర యశో వ్యాపారిక్రుతో విక్రమః । యస్యా దివ్యకటాక్షవీచివిసృతే దీనోపచేందోర్భవేత్ సేయం సాగరకన్యకైవ దయితా కోవా నమస్త్రైభువి ॥ ౧౬౨ ॥ కృత్వా తాతవిహీనమంగదమిమం నాథేన హీనామిమామేవం దివ్యగుణోదయేన భవతా కిం నామ లబ్ధం ఫలం । తేనైకేన శరేణ యేన నిహతో నాథః పతిం మాం నయ దోషస్త్రీహననాత్ కథం భవతి తేహి తాటకారే ప్రభో ॥ ౧౬౩ ॥ జగతి జీవితుం జానకీం వినా నరవతే భవాననుమక్షణం । నకిము ముక్త్యతో నాయకస్తథా సపది తద్గతిః సాధు కల్ప్యతాం ॥ ౧౬౪ ॥ నహి సహే తుణం నాథహీనతామసుమి

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

దారణం మాం నయ మా శుగమ్ । యది న యస్యమాం యత్ర మే పతిర్గ్ననువ
శాన్యగా నాకమావిశేత్ ॥ ౧౬౫ ॥ ఏవముదీరితవాణీం కరుణాపూర్ణో
వదతస్సమాకర్ణ్య । విహితమిదం విధినేతి పర్థివిలాపేన కిము హా ఫలమపి
వా ॥ ౧౬౬ ॥ పుత్రస్తవాభిషిక్తో నందయతి త్వామతీనయువరాజః । ఇ
త్యాశ్వాసితతారా విరరామైషాభిరామవాక్యేన ॥ ౧౬౭ ॥

గ ॥ తదను సుగ్రీవాంగదావపి సముత్తుంగకృపాతరంగైరభిషేచ
యతీవ సముచితసాంత్వవచోభిరామే రామే రామానుజాజ్ఞయా నసు
గ్రీవోంగదో నిగృహీతశోకభారో భూమీగతమాత్మప్రతీకోత్పాదకమ
ప్రతిద్వంద్వ ప్రతీకమిమం మహనీయహేమమయం నరవాహనమా
రోపయన్నాతోద్యారావనికరైస్సమాకీర్ణానేకకుసుమనికరైః కపివర
నికరైశ్చాపి పరివృతః పితృవనముపనీయ నిజపుత్రతామనుగతార్థాంర
చయితుమిదానీమేవ సముచితసమయ ఇతి విచింత్య చందనాంచితాం చి
తామారోప్య చ జాతవేదసా సంస్కృత్య సరిత్సలిలేన నివాపమప్యార
చయ్య నిరస్తహర్షాశయేన హా తాతేతి నిశ్వసన్న స్తమితరాజ్యం రాజ
మందిరమపహాయ విదేహనందినీరమణచరణం శరణమేవాశ్రితమవిన్ద
త ॥ ౧౬౮ ॥ అథాంజనేయః కృతాంజలిస్సరామానుజం రామమేవం
వ్యజిజ్ఞపత్ ॥ ౧౬౯ ॥ ... ...

ప ॥ స్వామిన్ తావాంఘ్రికరుణామృతసింధుసిక్తం రాజ్యాభిషి
క్తమపికర్తుమిమం కపీంద్రం । తూర్ణం పురీయమపి తే పదపద్మధూ
ళ్యా విభ్రాజితా భవతు కల్పతరాశ్రితానామ్ ॥ ౧౭౦ ॥ ...

గ ॥ అథ రామోపి మారుతిం వ్యాజహార ॥ ౧౭౧ ॥

వ ॥ మిత్రాత్మజేన మమ కర్తుమమేయమైత్రీం యస్త్వం నిదానమధు
నా న వదోదితం మే । సత్యప్రతిజ్ఞపితృవాక్యనియంత్రితస్య ధర్మః కథం
ను భవితా నగరప్రవేశః ॥ ౧౭౨ ॥ ప్రావృట్ప్రయాణహనుమన్ సమతీమమ
త్వయాద్య బ్రహ్మాత్మజేన గవయేన గజేన చాన్యైః । నిర్వాహ్యతాం సమభి

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

షేచనమంగళం మే మిత్రస్యతత్సఫలమస్తుమదాశ్రితం చ ॥ ౧౭౩ ॥ సు
గ్రీవశీఘ్రమభినందయామామిదానీం మిత్రోత్తమేనభవతైవసనాథమే
నం। ఆత్మాభిషేకరచనాజ్జనరంజనాత్తే పుత్రాంగదంసమభిషిచ్యచయౌ
వరాజ్యే ॥ ౧౭౪ ॥ వాణీమిమామమృతగర్వనివారిణీం తామాకర్ణ్య
సర్వసుహృదఃకపయోమహాంతః। ఆనందబాష్పవిసరైరమృతైర్వహారీం
ద్రాగ్రాజ్యాభిషేచనవిధింవ్యనయన్నివాత్ర ॥ ౧౭౫ ॥

గ ॥ తావదేవసర్వేసహసాసముత్థాయ స సౌమిత్రిమానమ్యరా
మం నికామం నిరంతరతరంగితమంగళారావబధిరీకృతాం విబుధపురీమి
వ పురీమాసాద్య కిష్కింధామాకంధరాధిపూరితపయోనిధినదీనదనిర్ఝ
రోదకైః కనకకుంభైస్సర్వసంభారైస్సహసముదీర్ణసంతోషాతిశయా
శ్శ్రితకుంభవిభ్రాజితసంఖచితమణీంద్రసాంద్ర సింహాసనమధినివేశ్య
సప్రియం సుగ్రీవమభిషేచయితుమేవమారభంత ॥ ౧౭౬ ॥

ప ॥ లక్ష్మీకటాక్షవిసరైరివశీతలైస్సలక్ష్మీసహాయపదపద్మరసైరివామీ।
ఆమోదితైస్సలిలైస్సముదాభ్యషించన్ దేవాస్సురేంద్రమివభానుభువం
కపీంద్రాః ॥ ౧౭౭ ॥ సంగ్రామేషు సుదుర్జయోనిశితైస్సుత్రామపౌ
త్రోమహాన్ తారేయః కనకాంగదోజ్జ్వలతయా శ్రీమాన్ స ఇత్యంగ
దం। శ్రీమద్రామనిదేశదివ్యమకుటం మూర్ధ్నావహన్వానరైస్సుగ్రీ
వోద్రితమభ్యషేచయదయంతం యౌవరాజ్యేముదా ॥ ౧౭౮ ॥ ఛ
త్రం చామరేచారుపాండరేవానరైర్ధృతే వాద్యసంచయైః। తూర్యాణి
స్వనైస్తుంగమంగళైః పూర్ణసంభ్రమైఃపూరితాపురీ ॥ ౧౭౯ ॥ జయ
తిజానకీజానిరున్నతోబహువదాన్యతాభాతియస్యసా। భువివనౌకసాం
భూరిభాగ్యతా దివిదివౌకసాం దుర్లభాహ్యభూత్ ॥ ౧౮౦ ॥ ...

గ ॥ ఇత్థంమిత్రమహాభిషేచనసంతోషవార్తామాకర్ణ్య కపికుల
సేనాపతిముఖేనరామోముదితమనా మనాక్ప్రస్రవణగిరిగుహామావి
శ్యసౌమిత్రిసంస్థాపితాంశ్రీరంజక మంగళగీతవాదిత్రారావక్షు

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

చానీమపి పురవరేకపివరో యంభార్యామస్యావాప్యధ్రువమతీవమోదతే
ఆవామప్యనేనమిత్రతమేన కృతసమయసమాప్తిపర్యంతమత్రైవవ
త్స్యావ ఇత్యుదీర్యపునరప్యేవమవాదీత్ ॥ ౧౮౧ ॥ ...

ప ॥ ఆలోకయేమమతిరమ్యధరాధరేంద్రం యుక్తం సభోగమివచా
రునదీవధూభిః । భృంగాళకాభిరకృశాబ్జపయోధరాభి ర్మీనాక్షికం
బువరసుందరకంధరాభిః ॥ ౧౮౨ ॥ సంస్మార్యమామపహృతామవనీత
నూజా మాక్షణ్యాదీర్ఘనయనామతిసుందరాస్యాం । ఏతద్ధరాధరన
దీవికచాంబుజేన శూలాయితంహృదిమృదుస్వయమప్యహో మే ॥ ౧౮౩
క్రీడద్రథాంగమిథునంకలహంసయుగ్మం వీరుద్వధూపరివృతో వరచంద
నశ్చ । ప్రాణప్రియావిరహితం ప్రహసంతివత్సమాం నిర్దయాః ఖలు
విలోకయగర్వమేషామ్ ॥ ౧౮౪ ॥ ...

గ ॥ ఇతి ప్రస్రవణగిరివర్ణనమిషేణ ప్రకటిత నిజహృదయసం
తాపమాశ్వాసయామాసరామమేవమార్యంసౌమిత్రిః ॥ ౧౮౫ ॥

ప ॥ నాయంధైర్యగుణాతివిశ్రుతమతే శ్రీమన్రఘూణాంపతే సీ
తాయాఃపరిమార్గణాయసమయఃసాధ్వీక్ష్యతాంశారదః । సంప్ర
త్యంబుదసంతతిర్గిరివరే వర్షాగమేవర్షతి త్వాంనిత్యంశరణాగతే బ
హుకృపాపీయూషధారాఇవ ॥ ౧౮౬ ॥ ...

గ ॥ ఏతన్నిశమ్యరామోపి ప్రత్యువాచ ॥ ౧౮౭ ॥

ప ॥ సౌమిత్రేవచనానుసారమిహ తేకర్తుందృఢం మేమనో య
త్నంసాధుకరోమికింత్వహహ మహో మోహంవ్రజామ్యంజసా । విద్యుద్దీ
రుదలంకృతాంకజలదప్రాలోకనాడంబరే పౌలస్త్యాంకగతాంసతీమవని
జాం స్మృత్వాముహుఃశ్లోకతః ॥ ౧౮౮ ॥ సంతర్జయంతఃకిలశక్రవా
హాః ఘనాః ప్రకుర్వంత్యతిగర్జితాని । జ్వలత్తటిత్ఖడ్గకరాఃహస్రా
హంతారమింద్రాత్మజవాలినోమాం ॥ ౧౮౯ ॥ప్రావృణ్ణృపార్ధింసితరా
జహంసః । స్వభార్యానురాగాతిక్రమురావణేష్టః । అచక్రపాణిందయి

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

తావిరహోగాద్దహత్యముం తద్విరహాగ్నినేతి ॥ ౧౯౦ ॥ కింభార్గవో
హింసితరాజహంసో వర్షాచ్ఛలాచ్ఛక్రధనుఃకరోగాత్ । విదేహ
జాభ్రూవిహృతిప్రహీణః కైస్సాధనైర్వా విజయీభవేయమ్ ॥ ౧౯౧ ॥
నక్తంచరేణబలినారభసాదనీశా సీతాబలాదపహృతా గగనేప్రయా
తా । శోకేనబాష్పమధునాపియథాతథైవ సంవర్షతిప్రతిపదంజలను
భ్రిమాలా ॥ ౧౯౨ ॥ వర్షాగమంప్రాప్యయథామయూరీ హర్షేణ
నృత్యత్యధునాతథైవ । అస్మత్సుహృత్సూర్యభవో మనీషా సంప్రాప్త
రాజ్యస్సహప్రియస్య ॥ ౧౯౩ ॥ ప్రావృట్సునౌఘామృతవాహినీనాం
ఘోషోఽథవాయంకపివాహినీనాం । కృతజ్ఞసుగ్రీవనిదేశభాజా మద్రై
వసీతాపరిమార్గణార్థం ॥ ౧౯౪ ॥ యథాతథావాక్షపయామికాలం
క్షణంయుగంలక్ష్మణవీక్షమాణః । శరన్నదీమిత్రజరోహదర్శయాయాఃక
డాపివాషాత్రమహంభవేయం ॥ ౧౯౫ ॥ ఆర్యస్యరామచంద్రస్య ని
వార్యానార్యశోచనం । లక్ష్మణస్తుల్యశోకోపి నిస్తులంతమబోధయత్ ॥
భానుర్యదిధ్వాంతసమూత్తభీతిః కోవావనోదర్శయతిప్రదీపం । ధై
ర్యేణనిర్ధూతధరాధరేంద్రశ్శోకాణునాలోడ్యదికింబ్రవీమి ॥ ౧౯౬
అథాపిశోకేనతవప్రసుప్తాభస్మావృతోవహ్నిరివప్రతాపః । శరద్యతు
స్సాధురయాదుపైతిత్యాశానిలాదుజ్జ్వలితోహిభూయాత్ ॥ ౧౯౭ ॥

గ ॥ పునరపిరామోబ్రవీల్లక్ష్మణంశుభలక్షణమ్ ॥ ౧౯౯ ॥ ...

ప ॥ యుగమితిలక్ష్మణమన్యే క్షణమపివాక్షణాణుమపివాద్య । దూ
రీకృతదయితస్య నివసతిదూరేచదైవసామగ్రీ ॥ ౨౦౦ ॥ ...

గ ॥ తత్రతుభద్రాభిషేచనానంతరమ్ ॥ ౨౦౧ ॥ ...

ప ॥ హంతప్రోషితమోషితంచవిధురం విస్మృత్యతాతంమహాత్మా
భృత్యాస్సఖ్యముపైతియస్యకృపయాశత్రుప్రహీణఃకపిః । పుత్రస్తస్య
కథంభవానిభువనేతంశిక్షయేయంనచేత్ ప్రాణాశ్చ్యేతి జఘానవానరప
తింపంచేషుభిర్మన్మథః ॥ ౨౦౨ ॥ విస్మారకంసాధుకృతజ్ఞతాయాః నిదే

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

శ్యతస్మంత్రిషు రాజ్యభారం। రామానుకంపైవగతిర్మమాద్యేత్యగాద
నగ్గాభిహితోవరోధం ॥ ౨౦౩ ॥ కుటిలచికురభారాత్త్రిస్తవక్త్రోజయుగ్మాస్థి
తరుచిరతరాస్యాద్వంచలాక్షీరుమేయం। శుభతరతనుమధ్యాన్నందగా
మిత్వహీనా భవమితిచకితైవప్రాలిలింగప్రియాంగం ॥ ౨౦౪ ॥ ...

గ ॥ సావిమస్మథసమరచతురాగ్రగణ్యాః కపివరేణ్యస్తామేవమాశ్వా
సయామాస ॥ ౨౦౫ ॥ ... ...

ప ॥ కచాంబుదాళీఘంకుచపర్వతేంద్రే కింవక్త్రచంద్రాననసితాబ్జ
నేత్రే। మధ్యాంబరార్ధం సగతే ఘనాక్షిం నిశ్శంకయామాం రమణం ర
మస్వ ॥ ౨౦౬ ॥ అథమణిమయమంచం హంసతూలాంచితంస్వం సప
దిసముపనీతః ప్రాహభార్యాంవిలోక్య। గళితకనకకాంచీం సాధునం
కృష్టనీవీంకిమిదమిహవిచిత్రం దేవివక్ష్యేశృణుష్వ ॥ ౨౦౭ ॥ గంగాన
తాంద్దివిరసయితుం చంద్రమాగాద్భుజంగీసంరోద్ధుంతత్సరణిమకృశౌ
సంగతౌకాంచనాద్రీ। ఏతద్వక్తుంశ్రుతియుగమగాత్ఫుల్లనీలాబ్జయు
గ్మం కింవాచిత్రంకథయసహసాప్రాణకాంతేతికాంతే ॥ ౨౦౮ ॥

గ ॥ ఝుడితివిహస్యచతురతరవచనమేవందేవీవ్యాజహార ॥ ౨౦౯

వ ॥ జానాత్యేవస్వయమిహభవాన్ భావజేనాభిషిక్తః సంరో
జ్యద్రాగ్గగనయుగళంగాఢమారుహ్యరంభామ్। యద్యాస్వాద్యామృ
మతితరాంచక్రయుగ్మాంకపాణిః చిత్రాచ్చిత్రం ప్రభవతిమహాసంగ
రేసంగరాజః ॥ ౨౧౦ ॥ స్యాదేవమేవరుచిరేచతురోయదీహ కాఠిన్య
దృప్తధరణీధరమర్దనేషు। అస్మచ్ఛరణ్యారిపురావణయుద్ధభూమౌ
భూభృద్గణాన్నగణయన్విజయీభవేయమ్ ॥ ౨౧౧ ॥ ఉదీరయన్నే
వముదారమోహ ప్రవాహవిప్లావితధీరభావః। విస్మృత్యసర్వాణిని
నాయదేవీమానన్యజంభోగమనన్యభోగ్యమ్ ॥ ౨౧౨ ॥ నక్షత్రాణాం
నిచయమవనౌపాతయన్మర్దయంశ్చ క్ష్మాభృద్యుగ్మం ప్రతిపదమ
హోచంద్రబింబంచచుంబన్। ధ్వాంతంగృహ్ణన్నతనుయుధియస్సాధుపీ

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

త్వామరందం రామానన్దానసకృదకరోత్సాహసీకా స్త్వమస్మాత్ ॥ ౨౧౩ ॥
ప్రస్విన్నాంగలతావిలూనతిలకా విస్రస్తహారావలిః । వ్యాకీర్ణోత్ప
లనీలకుంతలభరా సంమీలితాక్షిద్వయా । ఉచ్ఛ్వాసానిలపూరితాబ్జవద
నా స్వస్థం శయానా న్యభాత్ దంతక్షుణ్ణరదచ్ఛదా మకరికాహీన స్తనీ
భామినీ ॥ ౨౧౪ ॥ రాజచ్చారునఖక్షతైః ప్రతిసరైరోమాంచదధాం
కురై ర్మందైర్గద్గదనిస్వనైః స్తనయుగం సంస్థాప్య కుమ్భద్వయం ।
సాంద్రైర్జ్యేష్ఠ్యభిషేచితౌ స్ప్రుదిభువః స్వేదోదకా సేచనైస్సంవిష్టావి
వదంపతీ విలసితౌ పర్యంకసింహాసనే ॥ ౨౧౫ ॥ స్మృత్యం జనం నేతుమ
థాంజనేయో మదాంధముత్తమనజ్గరాజ్యాత్ । ప్లవఙ్గరాజం రఘు
రాజమిత్రం జవాదగాద్రాజహితో మహాత్మా ॥ ౨౧౬ ॥ సురభినిభృతే
నమరుతా మారుతిరపి వారితో ఽపి బహిరేవ । రఘునాయక కార్యార్థం
ప్రసభం రభసాద్వివేశ నిశాంతమ్ ॥ ౨౧౭ ॥ ... ...
గ ॥ తదను ప్రణమ్య ప్రహ ప్లవంగాధిపం ప్రాహ మానితః ॥ ౨౧౮
ష ॥ స్త్రీణాం పాణిషు చారుచామరమరుత్కంపక్వణత్కంకణైశ్చం
చత్కంచుకసంగతాంగదరవైః కీర్ణదిగంతం గతా । హాహా యస్య కృ
పావశాద్గతరిపుస్త్వం ప్రాప్తసంపత్ప్రభో యత్రైనరిత్థమసౌ కృతజ్ఞ నర
యం రామస్స రామః కృతః ॥ ౨౧౯ ॥ యస్య ప్రసాలాపపరిదదాహ
తస్య క్వ వాపలా శాశ్వి ఖినః శరస్య । దీనానదీనాన్ కృతవాన్ యపవదీనః
ప్రతిజ్ఞాం తవకాం త్వ తెవ్య ॥ ౨౨౦ ॥ రాజన్ భవాన్ కిం నతు మిత్రపు
త్రో మిత్రస్య గోత్రాంబుధిరత్నమిత్రం । మిత్రాణ్యుపేత్యాణి కథంను
రాజ్ఞా నయజ్ఞతామర్థయ శాసమజ్ఞాం ॥ ౨౨౧ ॥ కాలమతీత్య కృ
తో స్వామిత్రినహో మోహారింద్రకి మసాధుః । అమృతం యత్రైవ విషతా
మాలస్యాదేత్య మిత్రతాం మైత్రీ ॥ ౨౨౨ ॥ నమాలోచయం స్త్రైప్రతి
జ్ఞాం కృతజ్ఞ రఘూణాం ధురీణ ప్రియామార్గణాయ । నిదేశః కపీనాం
దుర్తం దీయతాం తె మనశ్చేత్స మోదం సుకీర్త్యాం జగత్యాం ॥ ౨౨౩ ॥

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

గ ॥ అథ మారుతిమాహ సుగ్రీవః ॥ ౨౨౪ ॥ ...

వ ॥ హనూమన్ మహాత్మన్ త్వయా బోధితోఽహం సుధన్యః కృతజ్ఞ
స్తవాస్మి కృపాయాః । కపీనాం సమూహం సమానేతుమద్య నియుంక్ష్వ
త్వమేవాసి సేనాపతీనామ్ ॥ ౨౨౫ ॥ సమాగంతుమత్రేతిపాః పంచ
షాః మాం నయేషాం మనీషాని దేశానుషక్తా । మదన్యోఽస్తి వై వ నస్త్వత్తో నై
వ తేషాం మదాదేశమాచక్ష్వ నీలాయ తస్మై ॥ ౨౨౬ ॥ ...

గ ॥ ఏవం కాననాంతరాద్వాహినీశోపకంఠం వానరవాహినీం స
మానేతుమహ్నాయ వాహినీనాథం నీలమాజ్ఞాపయన్నుత్ఫుల్లముఖార
విందో రవినందనో నందనం గంధవహస్యాపి ప్రేషయిత్వా కృతకృ
త్యోఽహమితి తారాం విలోక్య తదపాంగవిక్రీతనిజాంగః పునరప్యనంగ
సంగరసంగతస్వాంతరంగో బభూవ ॥ ౨౨౭ ॥ తావదేవ ॥ ౨౨౮ ॥

వ ॥ మోహేన మేఘనజడం ప్రికామం బాష్పైః ప్రవర్షైరపి దీనబ
ద్ధాః । దైన్యం మహద్దుర్దినమాదర్శయంతీ శనైశ్శనైశ్శారదపత్రిరా
గాత్ ॥ ౨౨౯ ॥ నవారివేగానమలానుషంగా శరన్నదీ సా హి యథా
యథాభూత్ । తథా తథా రాఘవచిత్తవృత్తిర్న శోకవేగా చ న మోహన
ద్ధా ॥ ౨౩౦ ॥ శుక్లాంశుకాలంకృతధైర్యలక్ష్మీర్యథా వి దైన్యస్య రఘూ
ద్వహస్య । తథా వ్యభాచ్ఛారదవాసరేషు శుక్లాభ్రసంశోభితభూధ్రి
పఙ్క్తిః ॥ ౨౩౧ ॥ నిశ్శేషమేతే నిజజీవనాని దత్వా దరిద్రా జలదా న
దాన్యాః । వర్షశ్రియం చంద్రశిలాతలేషు దృష్ట్వా హ్రియా పాండు
ముఖా బభూవుః ॥ ౨౩౨ ॥ సురుచిరశుభపదరచనః కవిరివ కలహంససం
చయో విబభౌ । భటపటలా ఇవ చటులాః భూభృత్కటకేషు సారసాస్స
రసాః ॥ ౨౩౩ ॥ చంద్రాతపేన ధవళాంబరధారిణీవ చంద్రోపలైర్ధృ
త మహామణిభూషణేవ । రత్నాకరేణ సమలంకృతమేఖలేవ భాతి స్మ సాస
మతిః శరదుత్సవేస్మిన్ ॥ ౨౩౪ ॥ గతజలధరగిరిధరణీ శరది విగతకం
చుకస్తనీవేయం । కమలవిలోలమిళిందాపత్రిముదితముఖమధ్యచారుతి

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

లకేవ ॥ ౨౩౫ ॥ వర్షావసానసమయేనహినహిమమహీమహాభుజంగభు
జాం । నసుఖంతథాపిమన్యే శారదచంద్రాద్భుజంగానాం ॥ ౨౩౬ ॥

గ ॥ ఇదానీం చంద్రికామాలోక్య రామోరామానుజంవ్యాజహార

ప ॥ స్త్రీభిఃపాంథానిహావిరహిణోలోభయన్నాహార్యకామోజాత
స్తైషాంగుణగణమణీకాతన్కారఃపుష్కరేషు । త్వత్తోదత్తంధృతినిధిమ
హాంరక్షయన్కందరేస్మిన్నేతావంతంహ్యభవమభయస్సాంప్రతం సా
ధుకింమే ॥ ౨౩౭ ॥ విస్తీర్యేమాంజగతిమహతీంచంద్రికాంవాగురాం
ద్రాక్ గృహ్ణన్యూనాం నయనహరిణాన్తుంగవక్షోజదుర్గం । కా
రాగారంనయతిశబరోమన్మథస్సుందరీణాం కింసౌమిత్రేవదకపివరఃకా
మమస్యాంప్రలగ్నః ॥ ౨౩౯ ॥ ఉద్యోగకాలోహిమహీపతీనామభ్రం
ప్రసన్నంవిగతాభ్రబృందం । తీక్ష్ణాశుగైశ్శత్రుజయంనకృత్వా పుష్పా
శుగైఃకింవివశఃస్వయంసః ॥ ౨౪౦ ॥ నోచేత్కింమాం స్వశరణజనం
విస్మరేత్సత్యవాదీతస్మాదేనంవిషమవిశిఖంనాశయామ్యాశుగేన । ఇత్యు
క్త్వాద్రాగ్గుణితధనుషంరామమార్యంప్రణమ్య ప్రోవాచైవం మృదుళ
వచనైస్తత్క్షణంలక్ష్మణోసౌ ॥ ౨౪౧ ॥ శరేషువైషమ్యముపైతిసాయం
మిథ్యాప్రతిజ్ఞస్తుగుణేషురాజన్ । వైషమ్యతస్తానదృశోపరేచ నవంచ
తాస్యాచ్ఛరతఃకుతోవా ॥ ౨౪౨ ॥

గ ॥ అథ రామోమిత్రమమిత్రం మన్యమానం సుమిత్రాపుత్రము
దీరయామాస ॥ ౨౪౩ ॥

ప ॥ మహాత్మన్సుమిత్రాలసద్గర్భరత్నప్రకోపాత్త్వదుక్తం నయు
క్తంనహస్య । స్మరేషుప్రవిద్ధంతమంధీకృతాక్షంకుబుద్ధింకృతఘ్నంక
పీంద్రంవదైవం ॥ ౨౪౪ ॥ ప్రాణాశుగాయస్తవపూర్వజస్యాపిత్వా న
తృప్తోహిరిపోశుగోయం । సమీహతేతేసమహాకృతఘ్న సాధీకృతా
పానహిచేత్ప్రతిజ్ఞా ॥ ౨౪౫ ॥

గ ॥ ఇత్థమాజ్ఞప్తఃప్రాజ్ఞోపిలక్ష్మణః కార్ముకముద్ధృత్య మదోద్ధత

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

మనాదృతమదగ్రజం మిత్రజం తదగ్రజమచిరేణ ప్రణీయ ప్రోత్తుంగ
భక్త్యంగదముఖేనమంగళాధిదేవతాం సీతామన్వేషయిష్యామీత్యుదీర
యన్నివ ద్రుతం ధావమానః పునరప్యార్యేణైవముదీరితోభూత్ ॥

వ॥ సమిత్రిజో విస్మృతనైజమిత్రోప్యసౌ కథం మిత్రజమాప్తమర్హః ।
త్వయా సుమిత్రోదరకౌస్తుభేన మిత్రస్య దుర్వృత్తమచింతనీయం॥ ౨౪౮
మృష్టైవ రోషేణ కపేర్మనీషాముద్ధృత్య యోషిద్విషయే మమగ్నాం ।
కురుష్వ మిత్రం భువి సచ్చరిత్రం త్వయ్యేవ సంపాదితసంపదేతత్ ॥ ౨౪౯॥

గ॥ తత్రైవాస్త్విత్యార్యముదీర్య సౌమిత్రిస్స్వపరాధేష్వవ్యతీవ కృ
పాళుర్జాయతే జానకీజానిరితి చింతయన్ జగామ వేగేన సుగ్రీవనగ
రచత్వరచంక్రమణచతురాన్ వనేచరాననేకాన్ ససాధ్వసం ధావమా
నానారచయ్య శరాసనఘోషేణ రోషేణ స్వశేషతాం ప్రకాశయన్
చక్షుషా భక్షయన్నివ ద్వారపాలాన్నిరర్గళమావిశ్య రాజవేశ్మ ప్రా
వృతానేకప్లవంగమమంగదం కంపితాంగదం విలోక్యైవమకథయత్ ॥

వ॥ యోబాణస్సమగాద్విభుం తుదపదం తారాపతౌ తేగ్రజే తం క
ర్ణాంకిలమిత్రజే తదనుజే కేతుం కృతఘ్నే త్వయి । రోషేణేహ రయా
చ్ఛరాసనకరో రామానుజః ప్రాప్తవాన్యైవం వత్సమమాజ్ఞయా కథయ
తం తాతంకనిష్ఠం తవ ॥ ౨౫౦ ॥

గ॥ ఏవముదీరితో ద్రుతం కంపితాశయో నిశాంతమధివసంత్యౌ
మాతరౌ నమస్కృత్య పితృవ్యముపేత్య చ ప్రోచ్చైరాక్రుశ్య బోధ
యన్నప్యప్రబుద్ధమదమందబుద్ధిమేనమాలోక్య బుద్ధిమత్ప్రధానో బృ
న్దారకేంద్రపౌత్రైః సంయుతస్సచివద్వయేన పునరపి యావదాగతస్తా
వదేవ సౌమిత్రిమాలోక్య వ్యాఘ్రమివ కురంగాణాం ప్లవంగానాం
సాధ్వసారావప్రబుద్ధోపి కపీంద్రో నిద్రామచేనాద్యాపి ముద్రితనే
త్రారవిందోరవిందబాంధవోదయపిశునస్పర్శనేనేవ సహాంగదేన స
చివద్వయేనైనం విజ్ఞాపితోభూత్ ॥ ౨౫౧ ॥

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

వ ॥ ప్రీత్యైవతే కువలయంకపిలోకనాథప్రోల్లాసితం రఘుకులాం
బుధిపూర్ణచంద్రాత్ । తస్యానుజస్యతపనస్య మహోదయోత్ర ప్రా
దుర్భూవకిమితిత్వమవేహితూర్ణం ॥ ౨౫౨ ॥ యావత్కపివర
హృదయాంసచివెరితమాపవదననారాచం । తావచ్చంచలనేత్రశ్చంచ
లనేత్రాశ్చవంచితక్రీడాః ॥ ౨౫౩ ॥

గ ॥ అథ మంత్రిద్వయమభాణీద్భయవిహ్వలహృదయోవలీముఖేం
ద్రః ॥ ౨౫౪ ॥

వ ॥ అసంభావ్యకార్యం మయా కింకృతంవా మహద్భాగ్యం భవ
ద్భాగ్యం దురితంకథ్యతాంమే । మనోర్వంశనాథస్యమన్యోర్నిదానంకి
మాసీదిదానీమనాగస్యనాథే ॥ ౨౫౫ ॥ తదనుసచివయుగ్మే చింతయ
త్యంతరంగే ప్రవచనముదితంవారాజదోషస్యనేతి । సపదికపికులేం
ద్రంనిర్భయోభీతిసాంద్రంరుచిరవచనమూచేసాంజలిస్త్వంజనేయః ॥
అనాగస్యనాథేమయీత్థం ప్రకోపఃకుతోవేతివార్తాం ముధా మావదా
ద్య । సనాథోసినాథేనపృథ్వీపసూత్యాయాస్త్వయావిస్మృతాయా ప్రమ
త్తేనదేవ ॥ ౨౫౬ ॥ అపిత్వం ప్రమత్తోబలాన్మన్మథేన పితాతస్యదేవ
శ్శరణ్యోనకింతే । తుమానంభవేశక్షమాయాఃక్షమాయాం కిమాత్తేప
దంపాపమేవంకృతస్త్వం ॥ ౨౫౭ ॥ విముంచేహచింతాం నచిన్తామణిస్తే
యతోగుంభితస్త్వద్గుణైర్నైవరాజన్ ! జటాచీరధారీవనేపి ప్రచారీ ర
మాయాంవిహారీ సదత్తాపహారీ ॥ ౨౫౮ ॥ పరంతు ప్రయాహి ప్రప
న్నఃపునస్త్వంసపుత్రస్సమిత్రస్సమిత్రాసుపుత్రం । ప్రవక్ష్యామిరా
మస్యరామానుజస్య నజాత్వంతరంభక్తసంరక్షణేస్యాత్ ॥ ౨౬౦ ॥

గ ॥ తదాఖిలు రామానుజోయమాంజనేయమహనీయవచనమను
సృత్య తపనతనూజస్య శరయమభయముత్పాదయన్నివ ధనుర్ఘోషమ
మాకలయ్యాప్యనుకలకషాయితమనీషాహరీశోయం హరినిస్వనశ్రవణే
న హరిణఇవ విదీర్ణధీరభావో భద్రాసనమపాస్య పృథులకుచభ్రు

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

రాం తారామాలింగ్య గద్గదే నైవమవాదీత్ ॥ ౨౬.౧ ॥

ప ॥ తామస్య కోపశాంతే స్తారే తారేశ సదృశరుచిరాస్యే । నగతి స్త్వమేవ కిమయే నమయోస్మి కాకాస్తి రామజనకస్య ॥ ౨౬.౨ ॥ నహాజె పితాటకారేర్న సహజమిహ దేవి చింతనం కించిత్ । సంతస్స తీక్ష్ణరోషం, నవహంతి సుఖేన పశ్య సౌమిత్రిమ్ ॥ ౨౬.౩ ॥ విలసితకువలయనయనే పరిభవతి నయద్దైవవదనవిధునా తే । తస్యాపి వదనవిధునావధితాత ద్వైరాగ్యం బుధి స్తద్దైవాహం ॥ ౨౬.౪ ॥ ... ...

గ ॥ ఇతి తారా శాంశయ్య నిశాంతాన్నిష్క్రాంతా ॥ ౨౬.౫ ॥

ప ॥ కనత్కనకకంకణక్వణితకింకిణీభూషణం చలచ్చరణనూపు రంఝుణఝుణన్మహామేఖలం । స్తనస్తబకమండితా మదనసుందరీస న్నతా । వశాగతి విరాజితాజితభుజంగవేణ్యాగతా ॥ ౨౬.౬ ॥ యా నత్కణ్ణామగాద్విభూషణరవస్తావత్స రామానుజో లజ్జాకుంచితకంధ రావినయనో జ్ఞాత్వా స్వయం సత్వరే । ప్రాక్స్వాధీనదృగింద్రియస్సమ భవత్స్వేయం నమే పేయదా । రోష స్తస్య తదైవ నశ్యదనుగతో జానకి మాసీ దితి ॥ ౨౬.౭ ॥

గ ॥ ఏవమపేతమన్యుమస్య ప్రకాశిత ప్రసాదతయాంతర్నిగూహి తామొంధమరందబంధురారవిందముకుళదశానుకారిముఖలక్షణలక్షితం లక్ష్మణం కరకంపితకామకాకం కామమనుభూతవివిధమధురమధుపానత యా పరిమార్జితలజ్జా వ్యాజహారవచనం వచనచతురా తారా వినయే నైవ సచమత్కారమ్ ॥ ౨౬.౮ ॥

ప ॥ శ్రీపుత్రీస్న్యనిదేశమేవ శిరసా సంగృహ్యచాహర్నిశం తత్కా ర్యాద్వివశావయం కథయవః కోపస్య పాత్రం కథం । కో భేదః సుతతాత యోశ్శ్రుతివిదాం శ్రేష్ఠత్వయా భణ్యతాం కైంకర్యే విరతా భవేమ భవ తామన్యానిదేశో యది ॥ ౨౬.౯ ॥

గ ॥ తత్కుంతలమివ కుటిలతరమేతద్వచనమాకర్ణ్య తాం మన్యమాన

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

శ్చతారా రామితిలక్ష్మణస్తత్క్షణంస్వయమపికుటిలాయితభ్రూలతికాధనుర్ల
తికాకృతమనస్కః పునరియముపలేతితదైవనివృత్త మన్యూమర్షస్యమా
నామహోపతివ్రతా నామేతాదృశీనాం పరుషతరవచనమేవనిశితవిశిఖమి
త్యుదీరయామాస ॥ ౨౬౦ ॥

ప ॥ ద్వితీయద్వితీయామిమామద్వితీయా మయంత్వాముపేత్యప్ర
తీతఃప్లవంగః । పతించద్వితీయంత్వముప్యద్వితీయం సమేత్యప్రతీతాసతి
నాంసతీతి ॥ ౨౬౧ ॥ కపీంద్రద్వితీయేతథాస్యద్వితీయే తవాపాంగ వి
క్రీతసుగ్రీవపక్షః । కృతజ్ఞాగ్రణీరేవమిత్రాగ్రణీశ్చ త్వదీయంచరిత్రంప
విత్రంవిచిత్రం ॥ ౨౬౨ ॥ క్వనుతేద్వితీయభర్తుస్సతిధర్మార్థా త్రితీ
యపురుషార్థాత్ । కథమిహభవేత్తురీయోమిత్రాశ్రితకార్య విస్మర
ణాత్ ॥ ౨౬౩ ॥ అహితమివచింతయంతీప్రలపస్యేవంకథంను తద్విహి
తా । బాహ్యాప్రీతిరియంతేసదృశానర్పప్రీతికమృదుతాయాః ॥౨౬౪॥

గ ॥ ఝుడితివిహస్యసాపీదమవాదీత్ ॥ ౨౬౫ ॥

ప ॥ కిమితోవిచిత్రంవిజితేంద్రియోపి ప్రతిపన్నమన్యూర్ణానువంశ
నాథః । కపయస్త్వజస్రచపలాస్స్వభావాద్విషమేషు శౌర్యాద్వి
వశానకస్మాత్ ॥ ౨౬౬ ॥ ఏనంముదాంధనయనోపిజనస్త్వదీయోజ్ఞా
నాంజనంసముపలభ్యపురాంజనేయాత్ । తంవాహినీశమపివానరవా
హినీనా మాజ్ఞామదాత్సపదిసంగ్రహణాయతీక్ష్ణాం ॥ ౨౬౭ ॥ అద్యై
వతేపికపయశ్శతకోటిసంఖ్యాస్సంఖ్యేనిరాకృతనికర్తనపుత్రిదర్పాః
ద్రాగ్గోష్పదీకృతసరిత్పతయోవినీతా స్సందర్శనంతవపదాంబుజయో
ర్భజంతే ॥ ౨౬౮ ॥ మన్యేరలంమనుకులేంద్రనలీముఖోపిబహి
ర్ముఖోభవతితేపదసంశ్రయేణ । దాసస్యతేత్వమిహపశ్యకపీశ్వరస్య
భాగ్యద్రుమంఫలితమేవకృపామృతేన ॥ ౨౬౯ ॥

గ ॥ ఏవముదీరతస్తయా తారయారయాన్నీయమానస్సౌమిత్రిర్గ్ర
హాంతరమపశ్యద్దేసంహరిదేవం ॥ ౨౭౦ ॥

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

వ ॥ ఆసీనంపరమాసనేప్రముదితా మాలింగ్యదేవీంరమాం రాకా
చంద్రమివోడుభిఃపరివృతంవృత్తంస్తనీభిర్ముదా । ఆలోక్యస్వజనంవనే
చరవిభుంహర్షేణరామానుజో మేనేరామదయాసమానమపినాకిం
వాస్తివస్త్విత్యహో ॥ ఖ౧ ॥ సస్మితేక్షికమలాపతౌకపిపతేస్తేనాపిచేం
ద్రాయితం తద్దివ్యావిపులోపమజాయితమిహోహల్లాయితంతారయా ।
అస్వప్నప్రమదాయితంకపిమదృగ్వర్గేణకిష్కిన్ధయా స్వలోకా
యితమేవవానరభర్తైదీవాయితంభూతలే ॥ ఖ౨ ॥ లక్ష్మీకటాక్ష
మృదువీక్షణచారులక్ష్యం మిత్రంనిరీక్ష్యముదితోపిపితేవపుత్రం । దీన
త్వమేవసతుసంప్రతిదీనబంధో స్మస్మృత్వామహుర్ముహురహో పున
రాత్తమన్యుః ॥ ఖ౩ ॥ యావల్లోచనగోచరస్సమభవత్సౌమిత్రిసూ
ర్యోదయ స్తావత్సర్వపితేతరాబ్జనయనా స్తారా స్తదాగోచరాః । నిస్తే
జస్కతయాకపీంద్రహిమరుక్త్యక్త్వైవరుక్మాననం దూరందూరమథా
పదాశునవిదకాభిత్యేతికతర్కవ్యతామ్ ॥ ఖ౪ ॥ భ్రాతుఃపదంప్రజసి
కింమమవాతవాద్య కాన్యాస్తినిష్కృతిరితోవదతేకృతఘ్న । శ్రేయః
పరోపకృతివిస్మరణేనకింవా త్వామీదృశంకథమహంకథయామిమిత్రం॥
స ॥ ఏవంపరుషభాషిణం లక్ష్మణమన్వనయదనునయవిదామగ్రేస
రాతారా ॥ ఖ౫ ॥

వ ॥ తవాగ్రజస్యైవపదానుషంగాన్మజాగ్రజస్యాపపదంయతో
పా । తతఃకృతజ్ఞఃకపివాహినీనాం పుత్రైవధీమానదిశన్నదేశం ॥ ఖ౬
ప్వామిన్నగాధహృదయోపిగురుస్త్వదీయోలగ్నస్పృగాధితనయో విన
శోఘ్నకాచ్యాం । వృద్ధోపితేదశరథశ్చరఘూశోరథోపిపుష్పాశుగైఃపరవ
శోభవదేవదేవః ॥ ఖ౭ ॥ తస్మాత్స్వభావాచ్చపలేంద్రియేస్త్రీసం
గీతయాక్తైప్రమదాన్వితేచ । మధువ్రతేచాపికథన్ననస్యాత్ప్రసూన
జాలాశుగవశ్యభావః ॥ ఖ౮ ॥ తథాపిరామైకనిబద్ధభావేభవత్ప్రసా
దేషికృతేక్షణేస్మిన్ । పారుష్యమేవంస్వజనేవహాత్మన్ ప్రియంవద

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

స్యైహానతేనురూపం ॥ ౨౯౦ ॥ తతః ప్రసన్నం మనువంశనాథం నాథః
కపీనామవదద్వినీతః । అద్యైవ భార్యామపి రాజ్యభారం సంలబ్ధవాన
స్మి పునస్త్వయాహం ॥ ౨౯౧ ॥ కపిః కృతజ్ఞోపి కరోమి కం వా సహాయ
శూరస్య పరం సహాయం । గచ్ఛంత మేతం విజయార్థమాజౌ దాసః
ప్రియాస్యామి పురః పురోహం ॥ ౨౯౨ ॥ యో రామబాణః ఖరకల్పవ
హ్నిర్దదాహ సాలాన్ ద్రుతమద్రికూటాన్ । తేనైవ కిం తూలదశాం
పలాశో నోపైతిహ తాన్ జగదేకమాతుః ॥ ౨౯౩ ॥ త్వామేవ పశ్యన్నస్త్ర
ధునైవ సేనాః ధారాః కృపాబ్ధేరివ తే కృపాళో । యథా త్రయీం ప్రా
ద్రుహిణః ప్రపేదే తథాద్య రామః సముపైతి సీతామ్ ॥ ౨౯౪ ॥ నావిం
దితం కర్మ మయా వ్యధాయి పాత్రం వినేదం చ న తే క్షమాయాః । త
మస్య తస్మాదతిసౌమ్యమూర్తేః రామానుజేత్యంఘ్రిమువంద తాసౌ ॥ ౨౯౫
సుగ్రీవ వాక్యాదుపజాతహర్షః సోయం పరిష్వజ్య వచస్తమూచే । జా
తస్సనాథో జగదేకనాథ స్త్వయైవ ధీరేణ ధురంధరేణ ॥ ౨౯౬ ॥ రామ
స్యశోకాత్పరుషం సశోకం జల్పంతమత్యల్పవచో ద్రుతం మామ్ । క్షమస్వ
మిత్రం కృపయా కపీంద్ర త్వమేవ సత్యాప్తపృథప్రతిజ్ఞః ॥ ౨౯౭ ॥
కాల్యేపి మధ్యే దివసస్య రాత్రౌ సీతే క్వ వాసీత్యనుచింతయంతం । ఆశ్వా
సయస్యాశు న చేద్వయస్యం కోన్యస్సమర్థస్త్వదృతే కృతార్థః ॥ ౨౯౮
ముదపిధురం మృదుమధురం తదుదితవచనం నిశమ్య పరితుష్టే । పశ్యతి
మారుతిమారాద్దినకరతనుజే స చేంగితజ్ఞో భూత్ ॥ ౨౯౯ ॥ వనేభ్యో
గిరిభ్యో నదీభ్యో హరిద్భ్యః హరీంద్రాన్ సమానేతుమహ్నాయపూ
ర్వం । త్వయాజ్ఞాపితాయే కృతజ్ఞేన రాజ్ఞా కరోమి ప్రభో వేగయుక్తాన్
పునస్తాన్ ॥ ౩౦౦ ॥

గ ॥ సుగ్రీవమేవం విజ్ఞాప్య ప్లవంగానాజ్ఞాపయతి హనూమతి తా
వదేవాంబరమాచ్ఛాద్యానేకవానరానీకా వైదేహీనాయకదర్శనో
త్సుకాః ప్రస్రవణం ప్రత్యుత్తస్థుః ॥ ౩౦౧ ॥ తేపి పురా పావమానిస్తు

CC-0. Bhagavad Ramaṇuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

గ్రీవసంప్రేషితదూతాః పరివృతానేకసహస్రకోటికపిభటాః దిక్త్తె
షువిలసద్దివ్యౌషధీఃఫలపుష్పాద్యనేకమహనీయోపాయనాన్యుపాహృ
త్య శీఘ్రమేత్య కిష్కింధాం దశకంధరనిబర్హణధురంధరాః దండధ
రోద్దండభటా ఇవ భాసమానాస్సౌమిత్రిసుగ్రీవసన్నిధౌ సంకలితాంజ
లయో విరేజుః ॥ ౩౦౨ ॥

వ । సుగ్రీవః ప్రసమీక్ష్య లక్ష్మణసుధోర్సంఫుల్లపద్మేక్షణం దూతై
ర్దత్తమాహృతంచ శిబికాం దివ్యాం సువర్ణోజ్జ్వలాం । ఆరోప్య ప్రథ
మం తమేవ సుహృదం ప్రారుహ్య పశ్చాత్స్వయం నిశ్చక్రామ విధూత చా
మరవరో రామం సమాసేవితుం ॥ ౩౦౩ ॥ జయతు జయతు రామో లక్ష్మ
ణశ్చాపి దక్షో జయతు జయతు రాజా రాజపుత్రాత్తరాజ్యః । ఇతి కృతను
తిభిస్తైర్మార్గగైర్మంజువాగ్భిః । పటహకహళిశబ్దైశ్చాపఘోపా
లహాళిం ॥ ౩౦౪ ॥ తం దేవం బహుదీనతాముపగతం ఔపీంవిచింత్యా
నిశం దూరాదేవ విలోక్య లక్ష్మణయుతో భక్త్యైవ నత్వా హృది । యానా
ద్రాగవరుహ్య వానరవరో రామం సమాసాద్య తత్పాదామ్భోజమవంద
త ప్రముదితః పర్యాయకల్పద్రుమం ॥ ౩౦౫ ॥ స్మితచంద్రికముఖచం
ద్రం సూచితనాశం చ శోకతిమిరస్య । ఆలక్ష్య లక్ష్మణస్యముముదే శ్రీ
రామహృచ్చకోరోఘం ॥ ౩౦౬ ॥

గ ॥ అథాభయంకరకరేణ రామేణ సముత్థాపితస్సమాలింగిత స్సుగ్రీ
వమేవ ముదీరితోభూత్ ॥ ౩౦౭ ॥

ప ॥ అర్థం చ ధర్మం చ విముచ్య రాజన్ యః కేవలం కామముపైతి
కామం। అస్థైర్యతశ్శ్రీరుపజాతకంపా వాతాహతాదీపశిఖేవ తస్య॥ ౩౦౮
భవాంస్తు సంపాదితసర్వసంపచ్ఛ్రియాన్వితో నూతనయౌవనోఽపి । మై
త్ర్యైవ మిత్రం ద్రుతమప్రమత్తః సమాగతో హ్యత్ర కృతజ్ఞవర్యః॥ ౩౦౯

గ ॥ ఏవమాకర్ణ్య ప్రత్యువాచ రామం తదింగితజ్ఞస్సుగ్రీవః ॥ ౩౧౦

ప ॥ క్రోధానిందితకర్మా కాకుత్స్థ తవాశ్రితత్వహతశమా మద

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

నాదపేతధర్మాప్యహమిహాభవతః కృపైకదృశ్యవస్థా. ॥ ౩౧౧ ॥ కృత
ఘ్నో వా కృతజ్ఞో వా యది తేన ఫలం కిము । సర్వలోకైకవీరస్య క
స్యాపి హ్యుపకల్ప్యతే ॥ ౩౧౨ ॥ పరంతు పరిశేషం జనం తే జగత్యాం
విధత్సే న చాసచ్చరిత్రాభిరామం । అముష్మాచ్చ కాంచిత్స్వసేవాం గృ
హీతుం కృపాంబోధిధారామవర్షామయిత్వమ్ ॥ ౩౧౩ ॥ భవత్పా
దపద్మప్రపన్నం పులిందం ప్రణీయ ప్లవంగాధిపత్యం మరందం । స్వయం
దీనబంధుత్వసువ్యక్తకీర్తిన్ననస్తేషు దేవస్త్వమేవ ప్రమాణం ॥ ౩౧౪
యథా తేభిలాష స్తథాసం విధత్స్వ ద్రుతం వాహినీసాహరీణామిదానీం ।
విచేతుం ధరిత్ర్యాం ధరిత్రీతనూజాం నిదేశానుపైతుం సమాయాతి రా
జన్ ॥ ౩౧౫ ॥ ... ...

గ ॥ తావదేవ వానరమయం ప్రజోమయం చ రోదోంతరమిదం బ
భూవ ॥ ౩౧౬ ॥ తదను ప్రవనేచరసంచయసంఛాదితక్షితిపుష్కరవీక్ష
ణేన తద్భూషణనినాదశ్రవణేన చ పునర్వర్షాగమనశంకా జనితాతంకో
జానకీనాయకో వానరనాయకముఖపుష్కరముదాక్షీత్ ॥ ౩౧౭ ॥ ఝ
డిత్యుత్థాయ కృతాంజలిస్సాదరముదీరయామాస సుగ్రీవః ॥ ౩౧౮ ॥

ప ॥ తారో మైందద్వివిదౌ గజశ్చ గవయస్తారో గవాక్షోంగదో ధూమ్రో
దుందుభిరింద్రజానుపనసౌ నీలో నలో వాయుజః । ఋక్షేంద్రశ్చ జాం
బవాంశ్చ శరభో రంభోరుమాయాః పితా తారాయాశ్చ దరీముఖో దధి
ముఖస్తే దుర్ముఖో గోముఖః ॥ ౩౧౯ ॥ ఏతే వానరవాహినీపరిబృఢా దం
ష్ట్రాకరాళాయుధాః క్రూరాకారా యాతుగణాంస్తృణాయ విబుధాకాకా
న్మన్యమానా రణే । ఏకద్విత్రిచతుఃక్రమేణ సుభటాః కోటీరవైశాఖిత
స్సంగృహ్యైవ వనౌకసాముపగతా దేవస్య సేవాతురాః ॥ ౩౨౦ ॥

గ ॥ ఇతి కపివరవచనమాకర్ణ్య నిరీక్ష్య చైతాన్ యూథపశ్రేష్ఠాన్
కృతకృత్యమేవాత్మానం మన్యమానే మనువంశనాథే తం పునస్సంతో
షేణ పరిష్వజ్య మిత్రకులకమలైకమిత్ర దిక్తటేషు సీతాం రావణనీతాం

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

విచేతుంచిరేణ వనేచరనిచయాన్నియోజయితుమంతరాయః కో వేత్యు
దీరయత్యుదారవిక్రమసాంద్రే దయాసముద్రే రామభద్రే భద్రమస్త్వి
త్యుదీరయుః వానరేంద్రో రాఘవేంద్రమానస్య వినయాన్వితో వినతా
దియాధనాథాః దిశం ప్రతి పురుహూతపరిపాలితాం పూర్వామేవ
మాదిదేశ ॥ ౩౨౧ ॥ లలితరగళే ॥ అస్మాద్వినిర్గత్య గంగాంస్తరం
గాః సముత్తీర్య సంతార్యచామీః సరయ్వాశ్చ తాం కౌశికీంసింధు
మూర్త్యాగ్నిజాపూర్ణశోణాశ్చ పుండ్రాంశ్చ వంగాఖ్యదేశాంశ్చతా
న్మాగధాః కాశి తత్కోసలాఖ్యాంశ్చ తన్మాళవాంశ్చాపి సంతీర్యవా
రాశిమన్తర్జలస్థాః సుఘోరాః కిరాతాంశ్చ దోషాచరాంశ్చాపిసం
వీక్ష్యతద్విన్నలయమావిశ్య॥మార్గధ్వమంభోజనేత్రాంచ నక్తంచరేంద్రం
చ తస్మాద్యవద్వీపముద్భాసితం గత్నకాంతైస్స్వరైరేవ యస్స్వప్రశస్త్యం
గైరసంగైర్విరాజంసాధు యస్సేవితో దేవరక్షోభిరాలక్ష్య తంచాపి శిశి
రాఖ్యముర్వీధ్రమాసాద్య పారంసముద్రస్య భద్రం తనుచ్ఛాయయా
త్మప్రతాపంచ రక్షాంగనాస్త్రీవ్రవేగేన గృహ్ణంతి యత్రాధునా తత్ర
గచ్ఛధ్వముహ్నాయ ధైర్యేణ యాయంహి తల్లోహితాంభోధిముద్ఘో
షసంయుక్తముత్తీర్య తత్రైవ పక్షీంద్రరత్నౌఘసంఖచితగేహాని సంగా
హ్యామం దేహరక్షాంసినిలకాత్యవాలక్ష్య తస్మాద్ధిదుగ్ధాబ్ధిమధ్యస్థమశ్వేత
ఋషభాఖ్యభూమీధ్రమారుహ్య సంవీక్ష్య సౌవర్ణపద్మాని దివ్యాని ది
వ్యప్రమోదాని హంసీసమేతాని రాజత్సరశ్చాపి పశ్చాజ్జలోదాఖ్య
పాథోధిసంవాసినస్త్వప్రపంచస్య భీమస్వనైర్భ్రాంతచిత్తానభూతాత్వ
థ తద్బాడబాద్రైశ్చ భీతానభూమోపి తస్యోత్తరే చారుచామీకరా
ద్య్రగ్రిధాన్స్వఫణీంద్రంచ పద్మాయతాక్షంచ సాహస్రమూర్ధానమా
నమ్య నమ్రేణ మూర్ధ్నాతిభక్త్యైవ యత్కోటిరాకాశమాస్పృశతీయ
త్రైవ దేవోరవిర్భాతి తత్రోదయాద్రించ కృచ్ఛ్రాదతిక్రమ్యపూర్వం
పదం పద్మనేత్రస్త్రిషుస్వైరసద్విక్రమేష్వేకముద్దామమత్రాక్షిపచ్చ ప

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

శ్చద్వితీయంచ యత్రప్రదశ్యేహి తేచాపి సౌమనసనామానముత్తు
ఙ్గశృంగంహి గాంగేయమన్యంచ శృంగంచ మేరోర్గిరేశ్చాపి సుద
ర్శనద్వీపమాసాద్య యత్రైవ వైఖానసావాలఖిల్యాశ్చ ఋషయశ్చ
పూర్వాచ సంధ్యాపి రక్తావిభాతీహ తత్రైవతత్రైవసూర్యోదయశ్చా
పి పూర్వాదిగేషేతి సైవోచ్యతే సాధు పశ్చాత్తమోవావృతయుక్తప్ర
దేశోస్తి భానోః ప్రకాశశ్చ చంద్రస్యచాప్యత్ర నైవాస్తినైవాస్తి।
నోక్తామయాయేతు దేశావిచేయాశ్చ ధీరాభవంతస్తు భార్యాంనరే
న్ద్రస్య దేవీంపచిన్వంతుచైతావదేవాద్య శక్యంభవద్భిశ్చ గంతుంనివర్త
ధ్వమూర్ధ్వం నవస్త్వ్యమాజ్ఞప్తమాసాద్య నోచేదసావేవ వైవస్వత
స్సత్యమేవం విచింత్యైవ యాయం ప్రయాసేవ సిద్ధార్థతాం ప్రా
ప్య మన్నాథపాదాబ్జనిష్యందమకరందభృంగాయితాఏవ సౌఖ్యాన్వి
తానూనమహ్నాయమోదం ప్రసాదంచ దేవస్య భూయోభజిష్యథ ॥

౭ ॥ అశాంనిదిశ్యపూర్వాం ప్రచురకపిబలంధీరధీర్వానరేంద్రః
ప్రాజ్ఞానప్రేరయత్తానథ రిపుజయినోదక్షిణార్థ దక్షిణాశాం । పుత్రం
పైతామహంచాప్యనలతనుభవంవాలిజంవాయుసూనుం కౌబేరంవారు
ణంచద్యుమణితనుభవావైశ్వకర్మాశ్వినేయాః ॥ ౩-౨౩ ॥

౮ ॥ అత్రైవ వింధ్యాద్రిమగాద్వినిగత్య తాం నర్మదాం కృ
ష్ణవేణీంచ వరదాంచ తాంభోగవత్యాఖ్యపుణ్యాపగామేత్య దాశార్ణ
నగరాణి వైదర్భవత్సాంశ్చ మాహిషకఋషికాంశ్చ కాళింగదేశాం
శ్చ తాన్ కాశికాంశ్చాపి పశ్చాత్సమాలక్ష్య తాం దండకారణ్యఘో
రాటవీం వ్యాఘ్రముఖ్యోగ్రమృగతతిభిరాకీర్ణగుల్మాంచ గోదావరీతీ,
రమాగత్య తానాంధ్రపుండ్రాంశ్చ పాండ్యాంశ్చచోళాంశ్చ తత్కే
రళాంశ్చాపిసంలోక్య సహ్యాద్రికన్యాం సుధన్యామపేత్యైవ యత్తీర
మాసాద్య బృందారకేంద్రస్య పుణ్యాంగనాఘోయమాలోలలీలాభి
రాకల్పకాలమపి సంతిష్ఠతిసమిషార్థమేవేతితాషెణ వెగాదథాగ్త

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

స్త్యనామానమృషివర్యమాసీనముత్తుంగశృంగా ఘమలయాద్రితుంగా
గ్రముదయాద్రిముష్ణాంశుమివ దేవమానమ్య మహిమానమంభోనిధిశ్చా
పి పీతఃపురా యేన తస్యాజ్ఞయైవాద్య సంతీర్య తీవ్రేణ తాం తామ్రప
ర్ణీంచ యాయాతికాంతేవ కాంతం సరిత్కాంతమస్మాద్ధి దేవర్షిణాయ
ష్టాప్సరోభిశ్చ త్రైశ్వారజైస్సిద్ధగంధర్వసంఘైశ్చ యస్సేవితస్సాధు
యంచాథురేంద్రోఽపి లీలానుమోదాయ పర్వణిచపర్వణిచ మోదాత్స
మాయాతి తస్యైవసౌవర్ణభాస్వన్మహేంద్రస్య పారే పరేపరమది
వ్యం ప్రదీప్తంచ గమ్యం నమనుజైశ్చ విస్తారసంయుక్తముద్దామసద్దీ
పమాసాద్య కృఛ్రేణ సర్వాత్మనా తత్ర సమ్మార్గితవ్యాపి. లోకై
కమాతాచ దేశశ్చ వధ్యస్య దోషాచరేంద్రస్య తద్దక్షిణాంభోధిమధ్య
ప్రదేశేతు సాంగారకేత్యాహహారక్షోంగనైకాస్తి తత్రాగతచ్ఛాయ
యాకృష్య రభసేన భుక్తేజనాః ఝడితి తాం రాక్షసీమపిచ దృ
ష్ట్వావ్యభీత్యైవ తస్మాత్ప్రదేశాచ్చ పుష్పితకనామానముర్వీధరశ్రేష్ఠ
ముష్ణాంశుసంకాశమాకాశమాలిఖతి యశ్శృంగజాలైర్విశాలైశ్చ త
త్కాంచనం శృంగమేకం సహస్రాంశురన్యచ్చ రజతంతుపియూషకి
రణోఽపి సంసేవతేసాధు యన్నైవపశ్యంతి తేనాస్తికావాపి దుష్టా నృ
శంసాశ్చ ఘోరాః కృతఘ్నాశ్చ తంయాయమత్యంతభక్త్యైవ నత్వా
థ తత్సూర్యవన్నామ శైలేంద్రమన్యంచ తంవైద్యుతంప్రాప్య తత్ర
త్యతరువితతిసంలోలమహనీయమాధుర్యఫలనికరమాస్వాద్య మోదేన
పీత్వామధుస్స్వాదు గత్వా మనఃకాంతసత్కుంజరాద్రించ యత్రాస్త్య
గస్త్యస్య దివ్యాలయోరత్నముక్తామణివ్రాతసంభూషితో విశ్వకర్మాభి
నిర్మాణచాతుర్యతశ్చిత్రముత్పాదయత్యేవమత్రాంతరేచైవ తద్భోగవ
త్యాఖ్యభాస్వత్పురీభాతి యస్యామసౌ వసతి సర్పాధిరాజశ్చ తత్రాపి
ఋషభాఖ్యభూమీధరోస్త్యత్ర కృష్ణంచ పద్మంచ గోశీర్షకంచాపి
సప్రాప్య షాసద్యశమేనం సుచారుతరసచ్చందనంస్పృష్టుమస్మానయాయా

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

ప్రలోభాత్కదావాపి యత్తద్వనం ఘోరగంధర్వపతయస్తు రక్షంతి
తేషంచ సూర్యప్రభాయచ్చ వాసస్థలం పుణ్యకర్మైకలానన్య చాం
తేపృథివ్యాస్తు నాకప్రజైతారపన ప్రభాంత్యత్ర సాంద్రాంధతమ
సేన ఘోరాంచ పితృలోకసంజ్ఞేతి సారాజధాన్యేవ యాధర్మరాజస్య
భీమస్య ధీరాభవంతస్తు భార్యాం నరేంద్రస్య దేవీం విచిన్వంతుచైతా
వదేవాద్య శక్యం భవద్భిస్తు గంతుం నివర్తధ్వమూర్ధ్వం నవస్తన్య
మాజ్ఞప్తమాపాచ్ఛ నోచేదసావేవ వైవస్వతస్సత్యమేవం విచింత్యాశు
యఃకోపి యుష్మాసు దృష్టాద్యసీతేతి వార్తామృతేనైవ కర్ణాంతమస్మా
కమాపూరయత్యేవ భావ్యస్సఏవాత్ర మత్తుల్యవిభవశ్చ దుష్కర్మక
ర్తాపి మద్బంధుతాంయాతి తేనైవ యూయంచ సిద్ధార్థతాంప్రాప్య
మన్నాథపాదాబ్జనిష్యందమకరందభృంగాయితాఏవ సౌఖ్యాన్వితానూ
నమహ్నాయ మోదం ప్రసాదంచ దేవస్య భూయోభజిష్యథ ॥౩౨౮

వ ॥ సుగ్రీవశ్శ్వశురంప్రణమ్యశిరసాధీరం సుషేణాభిధం తారా
యాఃపితరంమరీచితనుజాతం పుత్రంమహాషేణరపి । ప్రాహ్వోవంద్యస
హస్రకోటికపిభిర్దార్వానివ్రైస్సంయుగే శీఘ్రంయాతమృగీదృశం మృ
గయితుంయాయం ప్రతీచీందిశమ్ ॥ ౩౨౯ ॥

గ ॥ దృష్ట్వాసు రాష్ట్రాంశ్చ తాన్ బాహ్లీకాంశ్చాపి పున్నాగగ
హనంచ కుక్షించ వకుళంచ తత్రైకేతకోద్దండషండాన్నదీశ్చాపి పశ్చా
జ్ఝరీశ్చైవ శీతాంబుపూర్ణాంశ్చ పుణ్యాన్యరణ్యాని కాంతారదుర్గా
ణి గోత్రాం మరుప్రాయదేశాం విశాలాంచ శృంగైగనంగైస్సనం
యుక్తదుర్గాంచ తత్పశ్చిమాంభోధిముత్కీర్ణతిమినక్రమత్స్యోర్భ్య
మాలఢ్యు తత్కేతకీషండతాపింఛషండేషు నేత్రాభిరామేషు సారా
మునిపినేషు వెలాసీవిష్టేషు రమ్యేషుగోత్రేషు నన్నారికేళేషు నానా
వనేష్వపిచ చాపల్యదిత్త్రాత్తలీలావినోదేషు కాలానతిక్రమ్య కోపానల
ప్రాప్యస్య పాత్రంనభూత్వైవ గత్వాతివేగేన తత్రైవమురచీతి రమ్యాజ

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

టీకేతి తేపత్తనేచాపి తామంగలోహాంచ దివ్యామవంతీంచ కల్యాణి
రాష్ట్రాణి రమ్యాణివిపులాని సంతీక్ష్య హర్షేణ సింధోశ్చవార్ధేశ్చ
సంగోభవత్యత్ర తత్రైవ హేమాద్రిరుత్తుంగశతశృంగదివ్యద్రుమోప్య
స్తి తస్యాపి కటకేషురమ్యేష్వనేకేషు మత్స్యాద్విపాశ్చైవ సింహాని బ
ధ్నంతి నీడాన్యనేకాని మత్తద్విపాస్తత్రతృప్తాశ్చదృప్తాశ్చ గర్జంతి జీ
మూతరాజిర్యథాస్మింస్తు శీతాంబుసంపూర్ణదేశే విశాలేచ మోదేన
విచరంతి తత్పారియాత్రస్య గాంగేయశృంగాశ్చ యత్సప్రశతిచాత
శమత్రైవ గంధర్వసైన్యాని కాలాగ్నితుల్యాని ఘోరాణి శూరాణి
కామ్యాత్తరూపాణి ధీరాణి హృష్టానిచాష్టత్రికోటిప్రసంఖ్యాని సం
ఖ్యాయనివసంతి తే సత్వవంతోత్ర రక్షంతి ఫలమూలబృందాని భ
ద్రాణి తేభ్యోభయంనాస్తి తత్రాపి యుష్మాభిరస్మత్ప్రదేశేతు కించి
త్ఫలాన్యపిచ నాపేక్షితవ్యాని తత్రాంతరే చిత్రవృక్షైర్లతాభిశ్చసం
కీర్ణవజ్రాద్రిరుల్లసతి వైడూర్యవర్ణేన తూర్ణం విమృగ్యా గుహాస్త
త్ర యత్రైవ కృష్ణోరిరుద్భిద్య పంచజననామానమసురంచ తం దాన
వేంద్రంచ హత్వా హయగ్రీవమప్యాజహారాథ శంఖంచచక్రంచయ
న్నిర్మితం విశ్వకర్మాభిధానేన భాస్వత్సహస్రారమంశుప్రకృష్టంచ త
త్రాస్తిచక్రాద్రిరేకస్య కటకేషు తత్కందరేష్వపిచసీతావిమార్గ్యేవ
వశ్చాపదవోర్వ్యంచ వారాహపవనీయయత్ప్రాక్ప్రదస్యాత మాభాతి
పురమేవతజ్జ్యోతిషంనామ యస్మిన్నసనరకాఖ్యో దుష్టాత్మరక్షోస్తితస్మై
భువాసర్వసౌవర్ణశైలశ్చ యంవ్యాఘ్రసింహాశ్చ మత్తేభసంఘా
శ్చ వారాహనికరాశ్చ నిర్వేదమాశ్రిత్య ఘోరంప్రగర్జంతి యత్ర
త్రిషిక్తస్నదేవైర్మహేంద్రస్తు పాకం వినిర్జిత్య రాజాభిలోకస్య
భూమీధరాణాంచ షష్ట్యాస్సహస్రాణి సౌవర్ణరూపాణి బాలార్కవ
ర్ణాని సంభ్రాజమానాని సర్వత్ర సౌవర్ణవృక్షైస్సుపుష్పైశ్చ తే
షాంచమధ్యేషు సంరాజమానోస్తి రాజాచలానాంచ మేరుర్మహానే

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

షయస్మైపరిసన్నేన పూర్వంపతంగేన దత్తోవరస్తైశ్చైవ మస్మిన్ త్వయి
పేయుః పూర్వేణవత్స్యంతి నిత్యందివారాత్రి మత్యాదరాదేవ దేవదా
నవాదేవ గంధర్వనికరాస్సువర్ణప్రభాస్తైహి రక్షాంభవిష్యంతి విశ్వా
ఖ్యదేవావసువారితమరుతోపి సంధ్యాంసమాసాద్య తాంపశ్చిమాం
చాపి సప్తాశ్వస్సత్యంత భక్త్యైనమంత్య్వవ సంపూజితస్సాయ మేతై
రదృశ్యోస్తనామాద్రిముపయాతి తస్యైవశృంగేన పాశాయుధోద్భా
సిహస్తస్య వరుణస్య గేహంమహద్దివ్యముష్ణాంశుసంకాశ ముల్లసతి.
తైర్విశ్వకర్మాభినిర్మాణ నైపుణ్యపుణ్యైశ్చ సర్వత్రిసంశోభి వృ
క్షైర్విచిత్రైశ్చ సంయూధవిహంగైశ్చ సర్వేషుమార్గేషు త్విష్టస్యసాయ
త్రిలోకేశసదృశోహి సంభావితస్స్వేన తీక్ష్ణేనతపసైవ తన్మేరుసావ
ర్ణిరిత్యేవవిఖ్యాత సంజ్ఞస్తమేవాద్య ధర్మజ్ఞమానమ్య సీతాప్రవృ
త్తించ పృష్ట్వాతిభక్త్యైన దేశావిచేయాహి ధీరాభవంతస్తు భార్యాం
నరేంద్రస్య దేవీంవిమార్గధ్వ మేతావదేవాద్యశక్యంభవద్భిస్తు గం
తుంనసూర్యప్రచారాదపర్యాదముర్వీతలం తత్రదన్యన్నజానేహ
మూర్ధ్వంనవస్తవ్యమాజ్ఞప్తమాసాద్య నోచేదసావేవ వైవస్వతఃసత్యా
మేవంవిచింత్యైవ మద్భాగధేయస్య శూరాగ్రగణ్యస్య వాచాంవిధే
యాశ్చ పూజ్యస్సప్తేతి తేనైవగచ్ఛంతు శూరాభవంతోపి సాయం
సతీసాధుదృష్టాయదిక్షిప్రమంబాత్రిలోకస్య దేవీనృదేవస్య వాగ్దాన
మస్మాక మాప్నోతిసాఫల్యమేతేనయాయంచ సిద్ధార్థతాంప్రాప్య ము
న్నాథపాదాబ్జనిష్యందమకరంద భృంగాయితాఏవ సౌఖ్యాన్వితానా
న ముహూర్నయామోదంప్రసాదంచ దేవస్యభూయోభజిష్యథ ॥ ౩౭ ॥

ప ॥ ఆమంత్ర్యథాబ్రవీత్తంసపదిశతవలింవీరవీరంకపీంద్రః సం
యుక్తస్త్వద్విధానాందశశతశతకైర్వానరాణాంవరాణాం । సిద్ధా
ర్థశ్చేదుదీచ్యాంజనకతనుభువోదర్శనాద్భూషణంతత్ శ్రీసీతారా
మకార్యస్యప్రభవతిసఫలంజీవితంచాత్రరీతించ ॥ ౩౮ ॥ గత్వాదర్దు

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

ర్గాణి ఘోరాణ్యగణ్యాని శైలాంతరాణ్యపి చ దుస్తరణనద్యశ్చ తా
మ్లాంచ్ఛదేశాంశ్చ పుణ్యాన్పులిందాంశ్చ తాన్ప్రస్థలాన్శూరసే
నాన్కురూన్భరత కాంభోజయవనాంశ్చచీనాన్శకాన్వరమచీనాం
శ్చదరదాంశ్చ తాంస్తాంకణాంశ్చాపి శీఘ్రేణహిమవంత మాసాద్యమ
ర్గేమ తద్దేవదారుమహ సామాశ్రమంప్రాప్య సంసేవితం దేవ గంధ
ర్వబృందైశ్చ కాళాభిధంభూధ్రమేతద్గుహాన్వపిచసీతావిచేయైవతం
హేమగర్భాంచ సాదర్శనంనామ శైలంచ దేవసఖ సంజ్ఞంగిరించాపి
సాంద్రైంద్రుమైర్వివిధ పక్షిప్రకర్షైశ్చ సంభూషితంసాధుసంలోక్య
తస్యాపికుంజేష్వరణ్యేషు పశ్చాదతిక్రమ్యకృచ్ఛ్రేణ శైఘ్ర్యేణచ
క్షైర్విహంగైశ్చ భూధ్రైర్నదీభిశ్చ సర్వైశ్చసత్త్వైశ్చ సంవర్జితం
ఘోర కాంతార దేశమథ దాశరథిర్దైర్యస్య కీర్తన్నమానంచ తం
కాంగదావళ్యా వర్ణనరమణీయ మాసాద్యమోదేన కైలాసశైలేం
ద్రమత్రత్యవైశ్రవణ సౌవర్ణసంఖచిత శుభ్రాభ్రసంకాశ దివ్యాల
యాంవిశ్వ కర్మైకనిర్మాణ నైపుణ్యధన్యాంచ యత్రప్రభూతాబ్జనీ
లోత్పలాన్యపిచ ఫుల్లానికలహంస కారండవాకీర్ణ విస్తీర్ణనలినీ
షు దివ్యాప్సరోనికర సంసేవితానిత్య సంభావితస్వర్గ్య భూతైర్విభా
త్యత్ర వైశ్రవణరాజశ్చ తైర్గుహ్యకైర్యక్ష సంఘైశ్చరమతేహితం
క్రౌంచగిరివర్య ముద్దామమభిగమ్య దుర్గాహ్యమేతస్య ఘోరంబిలా
యత్ర దేవర్షయశ్చాపి దేవోపమాన్సంతి దేవైరనేకైశ్చ సంపూజి
తాస్తస్య సానూనిశిఖరాణి దుర్గాణిమృగ్యాని తత్స్థానసంకాశ శై
లంవిశాలంచ దేవైరగమ్యంచ తైర్దానవైశ్చాపి తూర్ణంసమాసా
ద్య మైనాకశైలమపి దివ్యంమయస్యాత్ర పాణ్యాంస్సునైపుణ్యనిర్మా
ణచాతుర్య పూర్ణంగృహంతత్ర ఘోటాననస్త్రైణ రమ్యాని కేతా
శ్చతం దేశమపనీయ సిద్ధాశ్రమంప్రాప్య వైఖానసవాలఖిల్యర్షయస్త
త్రినత్వాచ తాన్వృత్తి మంభోజనేత్రాశ్చపృష్ట్వాతినమ్రాసుహాత్మ

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

ప్రదేశేతు హేమాబ్జపూర్ణే చ వైఖానసే సరసి హంసైశ్శ్రేష్ఠైస్సర్వ
ముల్లాసనం లోల తత్సార్వభౌమాఖ్య కాబేరకుంభీతు తాభిర్వశాభిశ్చ
సంచరతితం దేశమహ్నాయ సంతీర్య నష్టేందునక్షత్ర సూర్యం తథాప్య
ర్క తేజోభిరివ దేవ కల్పైస్స్వరత్నైర్విశ్చ త్రైస్స్వానసైర్యుక్త ముద్భాసితం
దేశ మహ్వాయ దృష్ట్వాథ శైలోదసరితశ్చ పత్త్రిరయోవ్సంతి తేకీవ
కానామ త్రైరేవపూర్ణాశ్చ దశావిశాలాశ్చ సౌవర్ణవరనీల వైడూ
ర్యశైవాలసద్వ్యోనవాద్యాశ్చ రక్తోత్పలైస్స్వర్ణ రూపైశ్చ బాలార్క
తుల్యైరతుల్యైతర రత్నైర్మహార్హైశ్చ ముక్తాభిరక్షృకాభిరుద్భా
తపుళినాని వృక్షాశ్చ సంత్యత్ర సర్వర్తుఫలపుష్ప సాంద్రాస్సుగంధ
రస యుక్తాస్సదా సర్వకామాననికామం ప్రదాస్యంతి తత్రైవ కా
నాసురూపాణి చిత్రాణి వస్త్రాణి వైడూర్యచిత్రాణి చాభరణజాలాని
రామానురూపాణి ముక్తామయాన్యపిచ ఖాంత్యైవ చాన్యైతు సర్వర్తు
సుఖసేవ్యా సంస్తృత్యవస్తూని స్వాణాంమనోజ్ఞాని హేమానిమాల్యా
ని రమ్యాణి మసృణాని దివ్యాని శయనాని పానాని వివిధాని మాధుర్య
ధుర్యాణి భక్ష్యాణ్యనేకాని సౌందర్యసంపన్న పద్మాయతాక్షీశ్చ వర్ణం
త్యమీకల్ప వృక్షా ఇవేష్టార్థ మత్రైవ గంధర్వ విద్యాధరాస్సిద్ధ నా
గాభుజంగాశ్చ తేకిన్నరాశ్చాపి దివ్యాంగనాభిః రత్యంతరతినక్త చి
త్రారమంతేశ్చ కామార్థసహితాశ్చ సౌఖ్యేననివసంతి సంగీతవాదిత్ర
నిఘోషణ హాసిరత ముద్ఘుష్టహాసితంచ సంశ్రూయతె సర్వ చిత్తాప
హారీచ నాముదితచిత్తాస్తు కేచిదపి సంత్యత్ర తీర్త్వా తతశ్రం జలధిము
త్రత్యసోమగిరి నామాన మర్వీంద్రమాసాద్య ధైర్యేణ మహేంద్రలో
కంచ తద్బ్రహ్మలోకంచ సంప్రాప్తవంతోపి తంభూధ్రవరమేవ తెదేవ
నివహాశ్చ కాంక్షంత్యజస్రంహి ఖాసైవతస్యైవ దేశోవిసూర్యోవి
విద్యోతతేతత్ర విశ్వాత్మశంభుస్స ఏకాదశాత్మాచ దేవావిధాతాచ
భూమీసురాస్యైశ్చ పర్యావృతావసతి యుష్మాభిరన్యైశ్చ గంతుంనశ

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

క్ష్యోహి దేవైరగమ్యశ్చ తత్సోమగిరిరేష సంవీక్ష్యతం యాయామా
గంతుమహ్నాయ యోగ్యాహి బలినోపి యతీక్ష్ణతరాంతశ్చ నోక్తం
మయాయచ్చ తత్సర్వమావిశ్య ధీరా భవంతస్తు భార్యాం న దేవస్యాదే
వీం విచిన్వంతు చైతావదేవాద్య శక్యం భవద్భిశ్చ గంతుం నివర్తధ్వ
మూర్ధ్వంనవ స్తవ్య మాజ్ఞప్తమాసాద్య నో చేదసావేవ వైవస్వతస్స
త్యమేతేన యూయం చ సిద్ధార్థతాం ప్రాప్య మన్నాథపాదాబ్జనిస్యంద
మకరంద భృంగాయితాః పవ సౌఖ్యాన్వితా నూన మహ్నాయ మోదం ప్ర
సాదం చ దేవస్య భూయో భజిష్యథ ॥ ౩౨౮॥

వ॥ చతురాశ్చ ప్రతిచతురాః చతురతరోసౌ నియమ్య కపిరా
జః । హనుమతి వినిశ్చితార్థో బుధ్వాతమువాచ మైథిలీలాభే ॥ ౩౨౯ ॥
హనుమంస్త్వమేవ మతిమాన్ బలవాన్ నయవాంశ్చ వినయవాంశ్చాపి
నాకేపి నాగలోకేప్యవనితలే వాప్తి నైవ తే సదృశః ॥ ౩౩౦ ॥ భావజ్ఞోన
సు రాజ్ఞాం వ్యాకరణజ్ఞశ్చ దేశకాలజ్ఞః । కథమహమేకరసజ్ఞో వాక్యజ్ఞః
కథయ తే సమజ్ఞాయాః ॥ ౩౩౧ ॥ వాక్పటుతా మతియుతతా నిర్భయ
తా చాప్యరోగతా జడతా । జాగర్తి సర్వజగతాం తవ సంస్మరణాద్యశ
శ్చవిక్రమితా ॥ ౩౩౨ ॥ భో భో మహానుభావ త్వం సంభావ్యోసి దేవ
గంధర్వైః । తవ వందనమేవాద్య భవతి చ కార్యం రఘూత్తమే భక్త్యాః ॥
రఘునందనమందారో మాముపనీత స్త్వయేతి తృప్తస్స్యాం । యది సీ
తా కల్పలతా నీతా తమిమం తు రామమభిరామం ॥ ౩౩౪ ॥ అథ సముది
తమతిమేతాం శ్రుత్వా పీయూషపూరితశ్రవణే । రామస్య చ నేత్రాబ్జే
మోదాశ్రుమరంద తుందిలే జాతే ॥ ౩౩౫ ॥ రాజాపరిగ్రహీతే హను
మతి కార్యైకసాధకే రామః । స్వయమపి వినిశ్చితార్థ స్తస్మై నిజభద్ర
ముద్రికాం ప్రదదౌ ॥ ౩౩౬ ॥ పురుషం సుదర్శనాంకం శ్రీనివసం వే
త్తి పరమభాగవతం । త్వాం సీతా రాజాసుతా మామకమేవాద్యము
ద్రికాముద్రిమ్ ॥ ౩౩౭ ॥ ఏవమ్ముదేరితో యం కరయుగళే నాంగులీయ

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

ముపగృహ్య । హనుమాన్విజయతనూమాన్ ముముదే ముద్రాధికారీ
వ ॥ ౩౩౮ ॥

౧ ॥ తదను రామకృపామానితః పావమానిరయం ప్రణమ్య రవినం
దన రఘునందనావంగదాదిభిస్తుంగవిక్రమైర్వనౌకశ్శ్రేష్ఠైస్సంయుతో
గస్త్యహరితం వినీలో వినతోపి పూర్వాం దిశం సుషేణోపి వారుణీం వీ
రశ్శతవలిశ్చ వలీముఖోత్తమోప్యుత్తరాం ప్రజగ్ముః ॥ ౩౩౯ ॥ ఏవం సుగ్రీ
వప్రజ్ఞాకౌశలం విజ్ఞాయ సవిస్మయం సస్మితం సఖే కథం త్వయేత్థమఖిలక్షి
తితలవిరాజమాన నానానదీనాం నదీపతీనాం నగేన్ద్రాణాం ఘనతర
నగరీణాం నామాన్యనేకాని విచిత్రాణి పరిత్యక్తమీక్షితానీవ విస్తరేణ స
ముదాహృతానీత్యుదీరయత్యుదారజ్ఞానా నామగ్రీగణ్యే రఘువరేణ్యే శ
రణ్యాశూన్యోయ తాం పునర్విజ్ఞాపయే పురామందుభిదానవం విదార్య బిలా
దాగత్య వాలీ విలోకయన్వలీముఖముఖ్యైరభిషిక్తం గురుగౌరవాత్పరిత్య
క్తపరిభుత్వమపి మాం నిరపరాధమప్యన్యథావద్వధాయ హంతదిగం
తరమథో హరిణ ఇవ హరిమిత్రితోద్రుతమహం ధావమానః పరిశాల్య
మానో నానాలోకితసర్వసర్వం సమోమండలపారిదేశప్రదేశః పశ్చాచ్చి
రాద్విపశ్చిదపశ్చిమేనాంజనాతనూజేన పరిదర్శితశక్రజధ్వాంతపతం
గాయమానం మతంగాశ్రమమాగామిమం సంప్రత్యమోఘవిక్రమ
స్యభవతశ్చరణహరిచందనచ్ఛాయామాశ్రిత్య నిశ్శత్రురవనీశతాం రుమె
శతామప్యభయమగ్రజమిత్యుదీర్య సాంజలిర్నమశ్చకార ॥ ౩౪౦ ॥ తద
నుకృతజ్ఞతాభూషణం కపికులకమలైకపూషణం రిపుకులభీషణోయం
పరిష్వజ్య నఖే సఖిత్వమావయోః పరస్పరమాంజనేయేన మంజుభాగ్యా
త్సంజనితమిదానీమప్యనేనైవ మహానుభావేన నూనమవనీభవో లాభో
పి మే భవతీతి యావదవదత్తావదేవ యూథనాథా వినతసుషేణ శతవలిప్ర
భృతయః ప్రణమ్య స్వామినౌ రఘునందనరవినందనావైంద్రీ వారుణ
వైశ్రవణాశాః ప్రవిశ్య నిరాశా నయమద్య ప్రత్యాగతాశ్చ ప్రభంజన

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

తనూజాదయోదక్షిణాదక్షిణాశాంయేప్రహితాః పరియాతాస్తైవునస్స
ఫలీకృతనిజపరియత్నామవాచిరేణ భవచ్చరణాంభోజ చంచరీకాయ
మాణాభవిష్యంతి జయిష్యంతి భవంతోవ్యమరవైరిణఇతివ్యాజహారః॥
౧ ॥ గచ్ఛంతఃపవనాత్మజాదికపయస్తాందక్షిణాందక్షిణాః ధ్వాం
తైర్భరంధురకందరాణి నగరాణ్యద్రీనరణ్యానిచ । ఘోరాణిద్రుమ
షండమండితమహీమావిశ్యనాలోక్యతే సీతాంవాపిశితాశనేంద్రమపి
వాశాంతాహినైరాశ్యతః ॥ ౩౪౨ ॥ సంగావ్యాంగదపవదేశమథ
యాంధీరోమరన్వేషణం దృష్ట్వాకంచనభీషణాంగమసురం మత్వాచ
తంరావణం । దుష్టాత్మన్క్వనుమైథిలీకథయరేదారిక్తశిరఃపాటనాత్ప్ర
గేవేతిజఘానతంకలశజో హస్తేనవింధ్యంయథా ॥ ౩౪౩ ॥ తతోంగద
నప్రతిపన్నధైర్యా వనౌకసోవింధ్యవనేవిచేరుః । నప్రాప్యసీతాంవ్య
థితాస్తృషార్తాః సుధామివప్రాక్తదివౌకసస్తే ॥ ౩౪౪ ॥ ఉవాచ
వాచంవ్యధితాఽఽకపీంద్రాన్ ధీమాన్హనూమానమృతాయమానాం।
విలోకయధ్వంబిలమత్రయస్మాజ్జలార్ద్రహంసాఃదివముత్పతంతి ॥౩౪౫॥
తత్రైవహృష్టాస్సలిలార్థినస్తే తమోవృతం ఘోరబిలంబిలాధ్యాః । ప్ర
విశ్యధీరాదదృశుఃప్రకాశం దేశంసువర్ణద్రుమపద్మబృందం ॥౩౪౬
చీరాంబరాంభస్మవిభూషితాంగీం భావ్యజ్జటాఖిలసదుత్తమాంగీం
స్వయంప్రభాంభూరితపఃప్రభావాం బభూవురాలోక్యసువిస్మితాస్తే ।
కృతాంజలిస్తూర్ణమథాంజనేయః పప్రచ్ఛకస్యేతితపస్వినీంతాం ।
సువర్ణమత్స్యాంబుజకచ్ఛపాద్యైరలంకృతోయంభువిదివ్యదేశః౩౪
౭ ॥ అథ సర్వమేతద్వినిర్మితం పురామయేనమాయామయేనయే
న యాహేమాప్సరసస్సంమోహితాః తంచామరేంద్రోప్యాజఘానా
విం పరిగృహ్య తస్యై హేమాయైప్రదత్తమిదంవనంవనరుహాభవేనయ
స్యాస్సతాస్మిమేరుసావర్ణేశ్చాహ మియంస్వయంప్రభా మహాను
భావైఃక్షుత్పిపాసార్దితైర్యుష్మాభిరిదంపరివిష్టంకుతః ప్రథమంభుక్త్వేవహ

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

నభ్యవహారాణి మూలాని చ ఫలాని చ పీత్వా చ పానీయాని భవదీయ మహనీయవృత్తాంతామృతేన సంపూరయతా స్మచ్ఛ్రోత్రద్వయ మిత్యనుకంపయైవ తంపాయాం ప్రేమవర్యాం సపర్యాం శబరీవ రామలక్ష్మణా వెత ద్రామభక్త్యా ప్రణీయ తద్భుక్తిసంభృతాయాం స్వయంప్రభాయాం బుద్ధిమంత్యాం సత్యాం సత్యవతామగ్రేసరః కేసరికుమారః సహాఙ్గదకుమారాదిసవయస్కైః పురస్కృత్య పూజాం జానకీవృత్తాంతమాజ్ఞానేన సర్వమావేద్య పునరప్యవాదీత్ ॥ ౩౪౯ ॥ త్వత్కృతమావఘమతిసాధుత్పృషితాన్సంరక్షితాన్సాదరం కింతే ప్రత్యుపకారితా విభవితా దవిత్వయా భణ్యతాం । సుగ్రీవస్తు మహోగ్రశాసనపరః కాలో వ్యతీతో మహాన్ కాలస్యైవ భజామహేద్య శరణం లక్ష్మీకటాక్షైశ్చ్యుతాః ॥ ౩౫౦ ॥ ఆకర్ణ్యేదము వాచ వాచమమృతప్రాయాం వరాం తాపసీ కిం మే ప్రత్యుపకార కార్యమపి వా శ్రీరామచారిత్రతః । సంసారార్ణవతారకాఙ్ఘ్రి రఘుపతేర్హృద్యాంశ్చ భక్తాంశ్చ వః శీఘ్రం ఘోరబిలాదవశ్యమధునా సంతారయిష్యామ్యహో ॥ ౩౫౧ ॥ నిమీలయత లోచనే నిమిషమాత్రమేవాధునా భవిష్యథ బిలాద్బహిస్సమభితారితాస్తోషితాః । ఇతీరితవసౌ కనకకరపిహితనైజాననాశ్చవానరా జహాంజవాత్కృహారమప్యయుస్సాగరం ॥ ౩౫౨ ॥ అత్రాంతరే ॥ ౩౫౩ ॥ సీతామప్రాప్తవంతః ప్రకురుతకుహరే వానమస్మిన్ప్రవిశస్తే । మన్యోః పాత్రం వృథా మా భవత కపిపతేర్ణీత సందేశకాలాః । కింశానిత్థం హా సంకీర్ణకసితకుసుమైరాననైః ర్వల్లికాస్తా వానంతి శ్చారుహాస్తైశ్చలితకిసలయైస్తే విలోక్యాఃకీతాః ॥ ౩౫౪ ॥ భ్రాతీవన ప్రియరవాపివనే చ రాణాం వహో హ ప్రియం విరహిణాం మివహాం కృతేన పుష్పాశ్రియా స్మధుకరో వ్యథునేరినారి జాతో బిలేనివసతామసతాం వసంతః ॥ ౩౫౫ ॥ యస్యాం వయం పజహిమా స్మదశేషబంధూన్ సేయం శరత్పునరహో విజహాద్రుతం నః । నైవస్వతోపసమవసంతఇహావిరాసీత్ । ప్రాయోపవేశనమ్మ

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

త్రైశరణంకిమన్యత్ ॥ ౩౫౬ ॥

గ ॥ ఏవంసగద్గదంవదంతమంగదంసంగతమనోగదం ధీరధీరాంబ
నేరుహావ్యాజహార ॥ ౩౫౭ ॥

వ ॥ కపిరాజస్సురరాజః పుత్రఃపౌత్రస్స్వయంచయువరాజః ।అస
దృశవంశస్యాస్యాప్యసదృశవచనంకథంత్వయాభణితమ్ ॥౩౫౮॥ వైవ
స్వతకృతసమయో యాతోవైవస్వతఃకుతఃప్రియఃకుపితోఽకుపితోవా
సా వయమిహ మృగయామహే మృగీనయనామ్ ॥ ౩౫౯ ॥ సకృత్ప్రి
పన్నస్య సకృచ్ఛరణ్యః కృపామృతంవర్షతిరాఘవేందుః । తజ్జీవితే
ష్వేషుచకోరకేషు కుతోనవర్షేత్సమృదుర్దయాళుః ॥ ౩౬౦ ॥

గ ॥ ఇత్థంనిశమ్యాపి చిత్తేనిశామ్యైవ ఆతంకనిష్ఠంత మద్యాపిధృ
తవైరమత్యంతకోపిష్ఠ మూర్వీధ్రస్థైర్యేఽపి గోత్రారిపాతేఽపి బాష్పం
ముపసంవ్రజతి భూమ్యాం పమాస్తీర్య దర్భాన్ససంరమ్భ మాస్వప్తు
కామేత మాలోక్యలోకేశ పుత్రాదయశ్చాపి శోకంసమాసాద్య సా
కారశామస్య లోకాభిరామస్య సీతాసమేతస్య సౌమిత్రిసహితస్య
మాత్రాపహృతరాజ్యరామస్య సౌమ్యస్యతత్తాతరాజేంద్ర సందేశసం
క్లిప్త కాన్తారసంచరణ మూర్వీంద్రనిర్యాణ మేతత్సఖిప్రవర గృధ్రేశసం
హారణ మూర్వీసుతాహరణ మైంద్రస్యనిగ్రహణ మున్నాంశుజప్రాప్తకీశా
ధిపత్యఞ్చ తత్రానువశ్యత్వ మస్యాత్రసౌమిత్రిసంసక్తకోపంచ రా
మప్రపాదఞ్చ సీతాంసమన్వేష్టు మాత్మాభినిర్గమన మారణ్యబిలగ
మన మవాప్తసాఫల్య మాశ్లిష్టసంక్లిప్త కాలంచ కాలాగ్ని సంకాశ
కీశేశ సందేశ తైక్ష్ణ్యంచ సంచింత్యసంచింత్య సంత్రాసభిత్రిస్త చిత్తాః
ప్రమత్తాశ్చ చింతాసముద్రస్య నిఘ్నావవత్సాంద్రముచ్చైః ప్రచు
కుశ్య నిశ్వస్య దేహాభిమానేన పంథ్యాశ్చ వింధ్యాద్రికృతవాసగృ
ధ్రాధిరాజేనసంపాతిసంజ్ఞేనభక్ష్యాభిలాషేణసంజల్పితంచాత్మనాశంని
శమ్యాతు భూమోభయభ్రాంతభావావిభావ్యైవ ధన్యోబభూవేతిధీ

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

రో జటాయుస్సయో రావణస్త్రైంకర్యనాశకి నిర్వాహ్య నక్తంచరేంద్రే
ణ సంకృత్తజీవోఽపి రాజీవనేత్రేణ రామేణ తాన్ పుణ్యలోకాంశ్చ
సంపాద్య భూమౌ సభూమాతిపావనయం త్వేనమవాప్య ప్రసీతాంఘ్రి
సందర్శనంచాత్ర నైగర్హత్యలోగృధ్రరూపస్య కాలస్య జీవంతపహా
భఞ్జ్యాయితాశ్చేతి భూమానిపత్యైవ తూష్ణీంబభూవుః ॥ ౩౮౧ ॥

ప ॥ భ్రాతుర్వివేశమరణంశ్రవణాస్య యావత్తావత్ప్రరూఢకరుణో
హృదిగృధ్రరాజః । భూయోనిశమ్యసహకంకణపాణినేత్రః తదాప్రవ
ణస్యమరణం చ జటాయుషశ్చ ॥ ౩౮౨ ॥ ఏవంద్విషోదశశిరస్స్వవనీధరే
షు దంభోళికేళికలనేనఖరైరదీర్ఘైః । అప్సజ్జరాజలధిరగణ్యశపావి
రాసీదుల్లంఘనాచ్చజలధేఃక్వగతిర్భవేద్వః ॥ ౩౮౩ ॥ యచ్ఛోకవారిధి
తరణిస్సామణెర్మమాపి భూయాత్తదబ్ధితరణం పరుత ప్రయత్నాత్ ।
శ్రీరామదర్శనకృతేకృతజీవితాశా లంకాపురేవసతి పాకపయోనశం
కా ॥ ౩౮౪ ॥ సంపాతెశ్శ్రుతిభిర్నిపీయకపయోవాక్యామృతం సన్మ
తం కేవాసంశ్యపృతాంధసోరసయితుం యుష్మాన్విశాభణ్యతాం । పా
రావారమపారపాత్రమపివస్సంతన్వతాంగోష్పదం పక్షావ్యస్యామశ
కాయతెనసమితావన్యైకయాలోధునా ॥ ౩౮౫ ॥ ఏవంవదత్సు రఘు
నాయకకింకరేషు హర్షాన్నిర్ఘస్ఫుటితకంచుకసంచయేషు । పక్షీంద్ర
పక్షయుగళంపునరుత్థితం ద్రాక్ సంసూచయద్రఘుపతేరివకార్యసిద్ధిం ॥

గ ॥ అథో దివాకరదీప్తిప్రదగ్ధపక్షద్వయమిదమద్య నిశాకరప్ర
సాదేన పునస్సంప్రాప్తమితి తస్మై ప్రదర్శయితుమివ పునరంబర
తి ప్రధావతి పక్షీంద్రే పక్షద్వయనిస్సారితసమీరసాంద్రే కపీంద్రా
స్తైపదుద్ధతం దక్షిణా దక్షిణసముద్రముపెత్య పారమభ్రమివ పరంవి
స్మయమానమానసాః పరస్పరమేవముదీరయామాసుః ॥ ౩౮౬ ॥ అ
యంహి రఘువర ఇవ అగాధమహిమా సౌమిత్రిరివ సుందరోర్మికః సు
గ్రీవ ఇవ అహిమకరజాతిపిఖ్యాతః అంగద ఇవ తారాపత్యానందనధర

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

నః తారాపతిరివ సత్త్వాతిశయితః జాంబవానివ సంరచితభూప్రదక్షి
ణః హనూమానివ లలితప్రవాళరంజితః నళ ఇవ వాహినీపతిః నీల ఇ
వ అనలముఖచుంబితః సుషేణ ఇవ వారుణః ఏవమస్మత్సఖ ఇవ విరాజత
ఇతి ॥ ౩౬౮ ॥ కించ ॥ ౩౬౯ ॥ ... ...

౪ ॥ విలోకయ తదీనతామతినుతాం నదీనస్య రోదాదదాతి నిజజీవనం
క్షితిధరారిదూతాత్మనే । ఘనాయ పరిగర్జతే త్యజ బహిర్మహీధ్రానితి
సవిద్యుదసమేద్ధ్రితం శరణమీయుషాం పావకః ॥ ౩౭౦ ॥ వశీకృతసు
రేశ్వరస్సకలసంపదా మార్వణాదహం బహిరితః పరం ప్రవిచరంతు నిశ్శం
కయా । భవంత ఇతి బోధితాశ్శరధినేవ భూమీధరాస్తరంగితతరంగకా
స్సముఖియాం తెసంతోషతః ॥ ౩౭౧ ॥ కలితోదయ ఇహ విబుధా అపివి
ధుర్ధ్వావదం తిహ త్రాసా । తారాః కింత్వవతీర్ణాశ్శీకరనికరా ఇవాత్ర
దృశ్యంతే ॥ ౩౭౨ ॥ వాంఛాశేషవిషోద్భిస్స్వమధురపీయూషదోషి విష
ఘ్రాణాః । ఇత్యపవాదవిషాదాతిర్న్యూర్మిస్వనమిషేణ నిశ్వసితి ॥
పరస్పరవిరోధిభిస్తనుభవైస్సదా సంగతః పితేవ హృదవారిధిస్సముభినం
గతోషత్స్వకైః । క్షణేన బలినా బలైర్నిగిలితైస్సలీలం జలే భవత్యధికవ
త్సలాముహురహో మహోర్మిమాలా ॥ ౩౭౪ ॥ అన్యప్రకారణా
ర్ణాంద్రాక్ష్ప్రతికూలప్రవర్తకైః పోతైః । ఉరుతరభంగోయుక్తః తేషాం
విరహావ్యముఖ్యపోద్యోశథం ॥ ౩౭౫ ॥ పురా పరిభవం గతో భృగుజమన్య
నావహ్నినాశరోతిమునాగరో భృగుజగర్వహతుశ్చరాన్ । స్వయం సబ
హంబాణితానిహసవత్సడత్రైవనః దృఢం కలితకౌతుకాన్ జనకనందినీ
వందనే ॥ ౩౭౬ ॥ పూర్వం మహాగర్వవిగర్హణాత్మా కుంభీభువోయ
స్సుశికిబభూవ । తం కుల్యయాస్మాసు సమం నకుర్వన్ కో వా తరేద్దుస్తర
దుఃఖవార్ధిం ॥ ౩౭౭ ॥ ... ...

౫ ॥ ఏవం రామకృపార్ణవపారిపణకృతే తల్లవణార్ణవతరణకృ
తాశయేష్వమీషు తద్దైవోత్థాయ జవేన గజే యోజనానాం మహాం దశ

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

కం ప్లవేయమితి గవాక్షేతు వింశతిం గవయే త్రింశతం చత్వారింశ
తంశరభేపి పంచాశతంచ గంధమాదనే మైందే ద్వివిదేచ షష్టింసప్తతి
మశీతిం సుషేణో నవతిమతినీతవయస్కోపి పద్మజాత్మజే జాంబవతీత్థమే
కైకశశ్శౌర్యవశాదాత్మశక్తిం ప్రకాశయత్సు రాజకార్యజాగరూకో
జాంబవాన్ పునరప్యేవంవ్యాజహార ॥ ౩౬౯ ॥

వ ॥ త్రిసప్తకృత్వోధరణీతలేహం ప్రదక్షిణీకృత్యపరంపుమాం
సమ్ । త్రివిక్రమంప్రాపమహారకీర్తిః కిమావతానోద్యనకార్యసిద్ధిః ॥

గ ॥ తదను ధీరధీరంగదోప్యుదీరయామాస ॥ ౩౭౦ ॥

వ ॥ శతంప్లవేయంఖలుయోజనానాంనివర్తనేమేస్తినవేతి శక్తిః ।
భవాన్వినావాగ్యఖిలంనజానే శ్రీజానకీజానికృపాకథంస్యాత్ ॥ ౩౭౧
హాహాత్వంయువరాజతావిలసితః ప్రేష్యఃకథంనోభవః పుష్పంచాపి ఫ
లంచసిద్ధ్యతికథంమూలేవిలూనే ప్రభో । తూష్ణీం బ్రహ్మసుతస్థితోహ
మిహచేత్ప్రాయోపవేశోగతిః పశ్యాయంపవనాత్మజో విజయతేధీరోభ
వాంగాధునా ॥ ౩౭౨ ॥

గ ॥ ఏవముక్తిప్రత్యుక్తికయా సమాశ్వాస్య యువరాజంజాంబ
వాన్ ఆంజనేయం సంచోదయామాస ॥ ౩౭౩ ॥

హనుమద్భుజంగం

ప ॥ ఘృణాపూర్ణదృష్ట్యాసమాలోకయత్వంవిషణ్ణాన్నిరాశాన్ హీన
ధైర్యాన్ హనూమన్ । త్వమేవేహవీరోగతిర్నోగతీనామసిత్వం తు
మానైవతేజోధికానామ్ ॥ ౩౭౪ ॥ బలే విక్రమే రామరామానుజా
భ్యాం సమస్త్వంకపీంద్రేణపక్షీశ్వరేణ । నకోపిత్వయాస్మాసు నాకేపితు
ల్యః సృజస్వాశుమోదాన్ స్వశౌర్యేణతేద్య ॥ ౩౭౫ ॥ యథాకౌస్తుభోభూ
త్సరత్నాకరేస్మిన్ తథైవాసిదేవ్యంజనాగర్భవార్ధౌ పితుస్తేనిలస్య ప్ర
సాదాద్బలాఢ్యోమహాశైశవేభానురాగప్రసలోలః ॥ ౩౭౬ ॥ తతో
వజ్రిణోవజ్రసంభిన్నవామహనుస్త్వం హనూమానితిఖ్యాతనామా ।

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

యదామారుతస్త్వపి తాతాపితాత్మాతదామత్పితాదాద్వరాంస్తేమహాత్మా
భవంతంభజంతేజనాయేభజంతే బలంనిర్భయత్వంయశస్సాధుబుద్ధిం
అజాడ్యంచధైర్యంసుఖంవాక్పటుత్వం సదాభృంగతాంచైవ రామాం
ఘ్రివస్మై ॥ ౩౮౮ ॥ హనూమన్మహాత్మన్నితో విక్రమస్వవిజృంభస్వ
వారాశిముల్లంఘయత్వం । వయంశోకవారాశిముల్లంఘయామస్సురా
మస్సరామస్త్వమప్యుత్తభూమా ॥ ౩౮౯ ॥ సమాకర్ణ్యవాక్యంస్వ
యంభూభువోస్యనసంరంభముజ్జృంభ్యదేహస్వకీయే । సమారోప్యచై
తాన్దయావార్ధిముదధింసమీరాత్మజోగాద్గిరీంద్రంమహేంద్రం ॥
అహంశోషయిష్యామివారాశిమేనం ధరాంచాగయిష్యామిభూమీధరాం
శ్చ । సముత్క్షిప్య లంకామలం కాతరత్వాద్విశంకః ప్లవేయప్లవంగాధిగ
న్తమ్ ॥ ౩౯౧ ॥ ఋతేమారుతం వాహరేర్వాహనంవా నభస్యుత్పతం
తంనకోపివ్రజేన్మామ్ । గ్రహిష్యామిపీయూషమబ్జాసనస్య కరాబ్జాజ్జవే
నైవతద్వజ్రిణో వా ॥ ౩౯౨ ॥ కరోమిశ్రుతీనాంసుధాసేచనంవో మ
యాలోకితాలోకమాతేహసీతా । మయోక్తంవచోరామదూతేన యూ
యం దృఢంవిశ్వసంతః ప్రమోదధ్వమద్య ॥ ౧౯౩ ॥ తతః ప్రత్యవాదీ
ద్విధాతుస్సుతోసౌ మహాబుద్ధిమంతం హనూమంతమేవమ్ । భవ
త్కార్యసిద్ధ్యైద్రుతంమంగళంతే ప్లవంగాః ప్రకుర్వంతిసంతుష్టచిత్తాః
కురుష్వేహకల్యామకూపారమేనం ఋషీణాం ప్రసాదేన శౌర్యాత్స్వతే
స్త్వమ్ । కపీంద్రశ్చరామశ్చరామానుజశ్చ వయంచాశ్రితాస్తే కృపా
వశాహనూమన్ ॥ ౧౯౪ ॥ సమాసాద్యవేలాంవయంకేశవాంఘ్రిస్మృ
తేః రామకార్యే సమాపన్నసిద్ధిః । పునర్దర్శనంతే జవేనైకపాదస్థి
తాః ప్రార్థయామో సభీతింభజామః ॥ ౧౯౫ ॥ ఏవం మృగేంద్రఇవ
వాయుసుతోనగేంద్రం మత్తద్విపేంద్రమధిరుహ్యముదామహేంద్రం
ఉల్లంఘితుంనిరవధింశరధింసఘోరోలంకామహాపవనసాతరసావిశంకః ॥
తరణవితరణాభ్యాంవారిధేర్మద్రికాయాః రఘువరమపిసీతాంనన్దయి

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

వ్యస్నానామహః । రఘువరచరణం త్వాం పోతమేవ శ్రితోऽహం తరితదు
రితవార్ధీ రామముద్రాఙ్కితస్స్యామ్ ॥ ౩౯౮ ॥ వేలాధీశ్వరసామ్యక్లే
శపకృపాదుగ్ధార్ణవాదుద్ధృతే దివ్యైర్భవ్యపవిత్రవర్ణమపి తే శ్రీరా
మచర్యామృతే । కిష్కిన్ధాఖ్యమిదం భవత్వనుకలం కాండం ముకున్దా
ర్పితం సారం సారవిదాం సదా సుమనసామానన్దసన్దాయకమ్ ॥ ౩౯౯
౧ ॥ ఇతి శ్రీమద్గార్గ్యకులకలశాంబుధికలానిధి శ్రీతిమ్మప్పైంగా
ర్ దేశికేన్ద్రతనూజేన శ్రీమద్భ్రతరిపుగురువరచరణజలజకలితలోలం
బలీలేన కృష్ణాఖ్యేనకవినా శ్రీమద్వేలాపురీనిలయకమలావిలోలకేశవ
కృపాపరవారాధిసంపాదితే శ్రీశైలకులతిలకాయమానశ్రీమత్తాతాచార్య
సంశోధితే శ్రీరామచర్యామృతే చంపూగ్రన్థే శ్రీమత్కిష్కిన్ధా
కాండోऽయం రఘునన్దనపదారవిన్దయోస్సాదరం సమర్పితః

కిష్కిన్ధాకాండస్సమాప్తః

శ్రీరామాయనమః

శ్రీమత్సున్దరకాండః ప్రారభ్యతే

వ ॥ తతోऽనిలతనూభవో భువనమాతరం భూసుతాం సతీం దశశిరో
హృతాం పథి సతాం విచేతుం వ్యఖాత్ । సుధాం సమధిగన్తుముద్యత ఇవై
షపక్షీశ్వరోऽమనా నిలజయోత్సుకస్సతనురుత్క్రమో విక్రమః ॥ ౧ ॥ మి
త్రం మిత్రకులాబ్ధిచన్ద్రమనఘం సోపేన్ద్రమిన్ద్రం ముదా హృత్పద్మే
ప్రవిధాయ పద్మనిలయం తం పద్మనాభం విభుం । బధ్వా చాంజలిమంజ
సాం స్వజననీం సీతాం చ సీతాపతిం వాయుం వాయుసుతశ్చ కారగమనే
బుద్ధిం బుధాగ్రేసరః ॥ ౨ ॥ ధ్యాయం ధ్యాయమసౌ రఘూత్తమదశాం
రాజ్ఞః ప్రతిజ్ఞాం పరాం ప్రాజ్ఞః ప్రాజ్యసమీరసూనురధికం త్రైవిక్ర
మం ప్రక్రమమ్ । ధూన్వన్నంగరుహాణి పుచ్ఛమవశాపాస్ఫాట్య వేగా

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

త్రతో హర్షాదిష్టమనామ హేమాద్రిశిఖరిప్రస్థాదుదస్థాదహో ॥ ౩ ॥ త
దను గిరివరేస్మిన్ రామదూతాంఘ్రిభాగ్నా ప్రతిపదమతిభీత్యా పీడితేకం
పితే చ । సపది కుసుమవృష్టిః ప్రాభవద్భూరుహేభ్యః ప్రకృతశుభనిమి
త్తం సూచయంత్యాంజనేయే ॥ ౪ ॥ సంభిద్య తెద్రిరితి వాయుజపీడితో
యం త్యక్త్వైవ తం గగనమాశు సమాశ్రయంతః । విద్యాధరాస్త్రిదశసి
ద్ధమహర్షయశ్చ యత్రాశ్చ విస్మితహృదో దదృశుర్మహేంద్రమ్ ॥ ౫ ॥
గ్రస్తుం ప్రతాపతపనం రఘుకీర్తిచంద్రం లంకాపతేస్సముదితావివరా
హుకేతూ । బాహూ ప్రసార్య గగనే గమనం చచార స్వచ్ఛాయయా
జలనిధిం పిదధద్ధనూమాన్ ॥ ౬ ॥ శ్రీరాఘవాశుగ ఇవాహమితో వ్ర
జేయం సంప్రాప్తసిద్ధిగచిరాత్పునరావ్రజేయమ్ । ఏవం సమీరజసమీ
రితవాక్యమేతే శ్రుత్వా భవన్ప్రముదితాస్సహజాంబవంతః ॥ ౭ ॥
అంజనాగర్భసంభూతమంజనాద్రిసమప్రభం । కంజలోచనకార్యా
ర్థం జాంబవానంజసావదత్ ॥ ౮ ॥ నభస్వంతం గరుత్మంతం భవంతం
చ తరస్వినః । విదుస్సర్వే త్వమాద్యాంశ జవాదుల్లంఘయాంబుధిం ॥ ౯ ॥

గ ॥ తతః ॥ ౧౦ ॥ ప ॥ రామద్రోహిణమద్య రావణమముం బ
ద్ధ్వా సలంకం ఖలం రామాయైవ సమర్పయేయమితి తం వాలం వితత్యాశు
లమ్ । ధీమాన్ వ్యోమగతో జవేన భుజయోర్భ్రాజద్వజ్రైస్సాన్వనుగైః శై
లైరజ్జుధరశ్శరస్సహచరైశ్శోభేరం విచేతుం యథా ॥ ౧౧ ॥ ఘుస్త్రాంశుర్న
తతావభాస్వరకరై రాలోక్య వాతాత్మజం పూర్వం వృత్తమనుస్మరన్నభి
యాతస్మిన్ ప్రసాదేచ్ఛయా । వాత్సల్యేన పథి శ్రమం శమయితుం పుత్ర
స్య వాయుర్వవౌ సంతుష్టాస్త్రిదశా వవర్షురమితాం కల్పప్రసూనావ
లిం ॥ ౧౨ ॥ ... ...

గ॥ ఇదానీం ఖలు సగరకులకలశార్ణవకౌస్తుభమణౌ రఘుమణేర్దూ
తో వాతాత్మజోయం వైనతేయ ఇవ విహాయసః పథి శతయోజనమప్యేకదై
వ ప్లవేయమితి గచ్ఛన్ పథి శ్రమశమనాయ మయా సాగరేణ సపర్యాం

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

ప్రియమవర్యాం నయామీతి చేజ్జలధిః తామను జడధితామేత్య సాగరస్సగరో
భవేయమితి సంచిన్త్య తదైవ స్వాత్మని నిమగ్నం మైనాకనామానమ
తితరమహిమానమవనీధరమామన్త్ర్య త్వమపి త్వత్కృతజ్ఞతాం సం
దర్శయన్ సంక్రన్దనదంభోళిచకితభవదవనానుకంపనాయ ప్రకల్ప
నాయ తత్తనూజపూజనే నేతి వ్యాజహార ॥ ౧౩ ॥ ...

వ ॥ భిత్త్వా జలం జలనిధేర్ధరణీధరేన్ద్రః కుర్వన్ సువర్ణశిఖరైస్స
హిరణ్యనాభః । విద్యుత్ప్రభాభిరివ రంజితమన్తరిక్షమావిర్బభూవ పుర
తో మరుదాత్మజస్య ॥ ౧౪ ॥ పరిరమ్యతాం మమ పక్షే క్షణమేవ మహార్హా
త్ పంచాదితేర్మయి సమీరజ సాగరేణ । తాతశ్చ తేపి నగరాన్వయకాంస్త్ర
భశ్చ సంభావితో భవతి సమ్ముదితే భవేత్తామ్ ॥ ౧౫ ॥ యస్సాగరస్సగ
రసమ్భవసమ్భవత్వాత్ యస్తైపితుశ్చ పరిరక్షణతస్సపక్షః । తస్యాంబు
ధేరపి మమాపి చ పూజ్య ఏవ త్వం రామదూత పవనాత్మజ సర్వథైవ ॥ ౧౬
మైనాకవాక్యమేవం శ్రుత్వాసౌ ప్రత్యువాచ రుచిరమిదమ్ । ప్రీతో
హం భవతాస్మి భవతు భవానపి చ రామకార్యార్థీ ॥ ౧౭ ॥ రఘునాయ
కకార్యార్థీ కథమభిలషతీదమాతిథ్యమ్ । మైనాయకగతిరేవం ద్రుతమ
త్యక్రామత్రైవ మైనాకమ్ ॥ ౧౮ ॥ ... ...

గ ॥ తదను సురనాయకే మైనాకమహామతే యాతస్త్వయా పయోధి
నా చాప్యాంజనేయః పూజితస్తతో రఘురాజశ్చ పూజితో హామపి ముది
తమానసో భయమభిదదామి తుభ్యమితి తమభినందయతి నతి సమీరస
మ్భవస్య బలముపాయం చ జిజ్ఞాసుభిస్సురవరైస్సురసాభిధానా నాగ
మాతా మారుతేర్మహాతన్మాత్రమిదానీం ద్రుతం ధావమానా గతి
నిరోధినీ భవేత్యాజ్ఞాపితా సరయం సమాగత్య తస్యాపురతో వపుషైవ
పుష్కరమాపూరయన్తీవ మారుతే మరుద్గణైరాకల్పితోసి మే భక్ష్యమి
త్యుదీర్య స్థితా వ్యాదాయ నిజవదనం ధైర్యవతామపి భయసదనమ్ ॥
అహో రామరామ కిం చేతదిహ మహదద్భుతమద్భుతమథాపి త్వదను

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

తంపర్యైవ నిష్కంపనోఽహమితి మైథిలీనాథమనుచింత్య రామచరితా
మృతపరిపూరితశ్రవసమప్యతివిరసాం సురసామాస్యాంతరసా విస్తారయ
మత్ప్రతీకసప్రమాణమితి స్వయం దశయోజనమాయతమాస్యానమా
లోక్య వింశద్యోజనముచ్ఛ్రితం వక్త్రమాకుర్వతీం నిరీక్ష్య పునస్త్రింశ
త్తథైవ క్రమేణ తస్యాశ్శతయోజనమాయతం వక్త్రమావిశ్య మారు
తిర్నిష్పత్యచాంగుష్ఠమాత్రకోంతరిక్షస్థితస్తామేవం సస్మితం వ్యాజహార॥

ప ॥ నమోస్తువక్త్రాయతనాయతాయ భూయోపిదివ్యోదరపూర
ణాయ ; లీలావశాద్దేహవిజృంభణాయ మహ్యాం నమః కాలవిలంబనాయ॥
పూర్ణాం మహజ్జఠరమద్యతవాభవత్త్వం వక్త్రంయతస్సమవిశంహి మ
హానహం తే । హే దేవి దేవవనితే కిమితోపి చిత్రం నామ్నా నచైవసురసా
విరసాయ చాసీః ॥ ౨౨ ॥ ... ...

గ ॥ ఏవముదీర్య ప్లవమానం పావమానిం స్వేనరూపేణ ప్రత్యు
వాచ సా సురసా ॥ ౨౩ ॥

ప ॥ పుత్రోయతస్సర్వగతస్య వాయోర్మాతోపి రామస్య న వేత్సి
కింవా । జిజ్ఞాసుభిస్తైస్తవవిక్రమాదీన్ మోదేన దేవైరహమీరితేతి ॥
వాచామగోచరపరాక్రమవిక్రమస్త్వం సంప్రత్యనంతకుతుకాబ్ధినిమజ్జి
తాస్మి । శ్రీరామదౌత్యవరభూషణభూషితస్య కింవస్తు వాభవతి తేపరి
తోషణాయ ॥ ౨౪ ॥

గ ॥ అథపునః పితుః పంథానమాసాద్య ప్లవమానం పావమానిం వి
లోక్య సింహికానామ్న్యాం కస్యాంచిద్యాతుధాన్యాం వారిధేరుత్థా
య దైవేన చిరస్యామే మహత్సత్వమిదమాగతమనేన క్షణేన క్షున్నివా
రణముచితమితి సంచింత్య తరసా తచ్ఛాయాం సమాక్షిపంత్యాం సో
యం నిరుపమవిక్రమోపి నిరుద్ధవిక్రమోపిలోక్య సర్వతస్సపది సలిలే
స్మిన్ భూతమిదం ప్రభుణా సుగ్రీవేణ సమాఖ్యాతం ఛాయాగ్రాహి
త్యవధార్య బుద్ధిమాన్ వర్ధితదేహో రాహుణా సంగ్రస్యమానక్షపా

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

కరణివ రాక్షసీలపనేన నిగిలితోఽపి నఖైస్తీక్ష్ణైర్నిర్గాణవ్యతేఽప్యత్యర్థాం పాథోనిధౌ నిపాత్య స్వయముత్పపాత కేతుముక్తవికర్తనమివ వ్యోమవర్త్మని పునః ప్రవర్తమానోఽనఘశ్చారిధీస్సంభావితో మహానుభావసమీరసంభవయుతస్సంతి తైధృతిదృష్టిర్మతిర్దాక్ష్యమతస్స్వకర్మసు నసీదసీతి తద్దైవసంప్రాప్తపారః పారావారస్యాపారవిక్రమస్త్రివిక్రమఇవ మమేస్పృశంపరాక్రమం ప్రసతీకంచసంవీక్ష్యక్షణదాచరాః కుర్యుర్మయికౌతూహలమితిసంక్షిప్యాత్మానమధోదదర్శ త్రికూటశైలశిఖరకిరీటాయితాం లంకామలంకారభూతాం త్రిజగతాంత్రిదశేశ్వరపురీమివ ప్రదత్తపరమానందాం రఘునందనస్యైవముస్త్రాక్షీత్ ॥ ౨౬ ॥

ప ॥ తీర్ణోఽభవతిభవాబ్ధిర్వ్యేషాంతరణిస్తు రామతవనామ । పరిమితమిమమహామతరంకించిత్రం రామముద్రికాముద్రః ॥ ౨౭ ॥

గ ॥ తదనువిచిత్రతరకుసుమరాజివిరాజితదివ్యోపవనతయా సంధారితచిత్రపీతాంబరామివశోభ్యమానాం సుసంవృతనవరత్నసంఖచితకాంచనప్రాకారతయా కాంచీసమంచితసుమధ్యామివ సంద్రశ్యమానాం పరితో విరాజమానమణిమయతోరణపతాకతయా సమలంకృతదివ్యభూషణామివలాల్యమానాం రత్ననికేతనసహస్రమధ్యమండనాయమానసువర్ణసంఖచితమణిమేదురరాజమందిరతయా త్రిభువనేప్యహమసమానేతి ప్రహసనమిమామివస్థితాం కాముకీమివ సమాకృష్టసమస్తజనదృష్టిసంచయాం ప్రతిచత్వరచంక్రమణచతురతరకరధృతవరాయుధదర్శనమాత్రనిర్భిద్యమానశత్రుజనభుజాంతరయాతుధానానేకనికరాలంకృతామలంకాతరణివలంకాంవిలోక్య మజ్జనకస్యాపి దుర్లభప్రవేశేయమితి శోకాకులోఽపివాలివిమర్దనధురంధరధరణిజారమణనిరంకుశప్రతాపతపనతీక్ష్ణతామనుస్మృత్యధైర్యావదాతహృదయః పునరపాపినామమీషామమరద్విషాం వంచనార్థమేవపృషదంశకశరీరో రాత్రావేవప్రవేశనముచితమితియావచ్చింతయా మాన

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

తావదేవ తదింగితజ్ఞ ఇవ తరణిః కరుణయా వారుణీం దిశమాశ్రయత్ ॥ ౨౮
ప ॥ చరమగిరిముపేయుష్యబ్జబంధౌ సుధాంశుస్సరయముదయమద్రి
మ్భ్యద్రప్రంపర్కేణ నోగాత్ । దిశిదిశి నిశి సీతామార్గణే మారుతస్యాసక
రుణమివ వైదర్శితా దివ్యదీపః ॥ ౨౯ ॥
గ ॥ అపి చ చక్రవాకీహృదయాంతః ప్రధూమితవిరహానలోన
న్యజానానాలాయమానమందమారుతసముజ్జృంభితజ్వాలైవేతి విరహివి
శంకితః శశాంకోఽకళంకమవిశదాకాశమ్ ॥ ౩౦ ॥
ప ॥ ప్రాచీవధూస్మితరుచిః కిము వా పయోధేః శ్రీర్విదిక్కరీ విరథభా
కుసుమేషుకీర్తేః । లోకే వికీర్ణమహితస్సమోహాభూతి ద్యోత
మ్మిన్న వ్యథాత్తదుదధావిధుమాతిరేషా ॥ ౩౧ ॥ సౌమ్యే చ ప్రియద
ర్శనే చ సితరాం పీయూషగౌ భూషితే నిత్యం విష్ణుపదాశ్రితే సుమన
సామన్నప్రచేనత్ప్రిభా । రాజ్యే రాజతి రాజని క్షితితలేషు ద్దైషువృత్తైక
థం చోరోవాహృతవస్తువాకువలయశ్రీర్వానలభ్యాభవేత్ ॥ ౩౨ ॥
అత్రాపి రామరమణీమధురాననేందోరాకేందురవ్యవహరన్నివ దృష్టిదో
షం । నీరాజనక్రియవిధాం స్వయమాదధానః ప్రీత్యా విభాతి గగనైకలి
తాదరోదః ॥ ౩౩ ॥
గ ॥ ఏవం రుచిరచంద్రికయా సుకరచంక్రమణవేళాయాం నిరాతం
కమిహాలంకాంమాసను విశతి వనాలయః కో వా యమితి స్వేనరూపే
ణ సంద్దృశ్యమానాయాం ఘోరతరదర్శనాయాం లజ్జాయామనల
సుతంతలేన తాడయన్త్యాం సోఽపి తాటకాన్తకమాతః పరిభ్రామితనిజవ
జ్రముష్టినా జర్ఝరితశరీరా మారచయ్యతయా విహ్వలాం గత్వా ప్లవంగవ
రపద్మసంభవేన పురా ప్రదత్తవరో దర్శనస్సముద్భూతస్త్వయాద్య ని
రవద్యం గంతవ్యమితి సప్రశ్రయముదీరితో జవేన మందిరాన్మందిరమ
విందత ॥ ౩౪ ॥ సాయం ప్రవిశ్యాశు శుశ్రావసుశ్రావ్యం సంఘుష్టసం
గీత వాదిత్రఘనమ్యత్ర కందర్పదర్పబహుళవృద్ధిప్రదం ప్రద్మనేత్రామర

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

స్త్రైణ కాఞ్చీనినాదంచ చంక్రమణసంలోలతన్నూపురాణాఞ్చ ధ్వా
నస్వనం చాపి దివ్యాఙ్గనాహస్తసంసక్తసుమనోభిః చామీకరోద్భాసిస
చ్చామరధ్వజస్య కమ్పకృపాణచ్ఛాయాసు తత్కంఠశోభారావ ముప్యాంగదోద్భూ
త దివ్య ప్రణాదంచ మాహాత్మ్యేషుచాస్యేషు దోషాచరేంద్రస్య శౌర్య
ప్రతాపాదికీర్తిప్రచారేషు వైతాళికోల్లళితవాణీషు నైపుణ్యమస్య
త్రసంస్ఫురిత మంత్రాకారపస్తంత్రసక్తాశయాన్యాసు ధానాదద
శానథథీరాన చతుర్దంత మత్తద్విపానావాజి రాజీర్విమానాని చై
త్రార్యదిత్రాణి హైమాన్యనేకాని ముక్తామయానివరకౌబేరయానంచ
నానావిహంగాంశ్చ గేహోద్ధృహంసపదిగచ్ఛన్ పునస్తత్ర సంభోక్యపౌ
లస్త్యదివ్యాలయే సుప్తరాజర్షిపితృదైత్య గన్ధర్వగీర్వాణనాగాంగ
నాయక్షరక్షాంగనావృత్తవక్త్రాజనీక్షిప్తమాణిక్యహారాశ్చ పార్శ్వే
షు సంగళితహారాః పరాహార జాలావృతాన్యాశ్చ విస్రస్తవస్త్రాశ్చ సం
లూనతిలకాశ్చ సంకీర్ణకేశాశ్చ రత్యంతనిశ్వాస లోలాళకప్రచయ
లోలమ్బనికురుమ్బసమ్భావితస్వేద సందోహమకరంద శోభ్యమాన
ముఖపద్మాసు మధ్యస్థదామాభిరామాశ్చ రామాస్సుభూమాశ్చ తాసు
ప్రసుప్తాసు మధ్యే ప్రసుప్తం తు దేవాపగామధ్య సంసుప్తమివమత్త
మత్తద్విపేంద్రమివ పౌలస్త్యమవధార్య తత్రాన్యతల్పే ప్రసుప్తాంసు
రూపాంస సర్వాంగలావణ్యపుణ్యాంమణివ్రాతి సంశోభితాంస్వీయ
చారుశ్రియాసదన ముద్భాషయంతీంచ రోమాపమాణింయాతు సర్వేశ్వ
రీంమహిత మండోదరీమేత్య దృష్టాహిదృష్టాహి మాతాత్రసీతేతి సం
తర్కయామాస చాస్ఫోటయన్ పుచ్ఛముద్వ్యామమర్యాద మానంద
వారాశి ముల్లంఘితుం శక్తిమప్రాప్యసంతీర్ణవారాశిరప్యేష తస్మిన్
నిమగ్నోపిహర్మ్యేషు సన్నారుహ్య భూమాని వత్యేవ భూమౌపి భూమౌ
పి సందర్శయామాస చేష్టాం కపీనాంచ ధీమాన్ హనూమాన్ ॥౩౪॥

వ॥ కాకైకోకిలబుద్ధిః ప్రతిభవతిగృధ్రేపిగారుడీబుద్ధిః । రీత్యాంత్తు

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

క్షమతిశ్చప్రమోదభ్రాంతచిత్తానామ్ ॥ ౩౫ ॥
గ ॥ తదైవానందతుందిలహృదయారవిందో యావదనుస్మరతి స్మదా
శరథిం తావదేవప్రనివర్తితబుద్ధిరవోచదేవం హరిజనః ॥ ౩౬ ॥ ప ॥ఇ
యం న సీతా రఘునాథకాంతా లోకైకమాతా జనకేంద్రజాతా । సేయం
యది స్యాదతదర్హతల్పే స్వప్తుం కథం వేద్మి సచ్చరిత్రా ॥ ౩౭ ॥ ప
శ్యామి నాస్యాం శుభలక్షణాని పత్న్యాస్తథా లక్ష్మణపూర్వజస్య । ఇ
యం భవేద్రాక్షసరాజభార్యా సర్వోత్తమాంతఃపురసుందరీషు ॥౩౮॥
తస్మాదహం రామమనోభిరామాం సాక్షాద్రమాం మంగళలక్షణైస్తైః । ప
శ్యామి యావద్విచినోమి తావ దాప్నోమి సుస్థిరామాంచితచిత్తవృత్తిః ॥౪౦
ఏవం వదన్నేవ చచార ధీమాన్ లతాగృహాన్ పుష్పగృహాన్ హనూమాన్ ।
నిశాగృహాంశ్చిత్రగృహాననేకాన్ లీలాగృహాన్ రత్నశిలాగృహాంశ్చ ॥
మాతంగశాలాశ్చతురంగశాలాశ్చతాంగశాలాశ్చరసంఘశాలాః । ని
షంగశాలాశ్చవిహంగశాలాః కురంగశాలాశ్చగవాంచశాలాః ॥ ౪౧॥
ఏవం రావణమందిరేషు వివిధాగన్ధర్వచక్రభ్రువో భోగీన్ద్రాబ్జదృశో మ
నోహరవపుర్దేవాఙ్గనా వీక్షితాః । అన్యే రాక్షసయక్షకిన్నరసుదృగ్వ
ర్గాన్సమగ్రానిమే సా సీతా తు న దృశ్యతే కథమహో శ్రీరామరామార
మా ॥ ౪౩ ॥ అనధిగతవతో మే మైథిలీం రామభార్యాం ద్రుతమిహగ
తయా మా యామినీ వ్యర్థభూమా । గదితమపి దృఢం యద్గృధ్రరాజేన
తేన విఫలమభవదిత్థం లుప్తభాగ్యస్య తన్మే ॥ ౪౪ ॥ విలంఘితపయోనిధి
ర్విహిత సుందరీదర్శనో వృథాసి శిచరతు మే క్షపితవాంశ్చ కాలాన
హమ్ । కథం జనకనన్దినీవిరహకాతరం రాఘవం కపీన్ద్రమపి మన్యునా
యుతమృగేంద్రమాలోకయే ॥ ౪౫ ॥ యది వాహం గతస్తత్ర గతభీతి
స్త్రపాన్వితః । రామస్య ప్రియభార్యస్య కథం వక్ష్యామి విప్రియమ్ ॥
ఇక్ష్వాకువంశస్య వనౌకసాం చ ధ్రువం వినాశోఽప్రియజల్పితేన । శ్రీ
రామమైకస్య భవేద్వినాశః ప్రాయోపవేశాచ్ఛరణం ని మేఽస్తు ॥౪౬॥

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

ప్రాప్తోపి పారం పయసాం నిధేస్సః నప్రాప్య శోకాంబుధిపారమేవమ్ । కృ
పాంబుధిం రామమచిన్తయద్రాక్ శోకాంబుధేర్మూలవిరామమేవ ॥౪౮॥

గ ॥ సోఽయం సీతాపతిస్స్మరణాగతవత్సలతయాఽస్వీయజనవిప్లవమ
ప్యసహమానస్తదైవ మారుతేశ్శోకవినాశినీం మనీషామేవం ప్రసాద
యామాస ॥ ౪౯ ॥ ... ...

ప ॥ త్యక్త్వాద్య జీవితమిదం కిము వాభజేయం పశ్యేయమేవ జననీం
యది జీవితస్స్యామ్ । సాఫల్యం తదైవ భవితా మమ జీవితం చ సీతా యదా
దారఘునరేణ ముదం భజేత ॥ ౫౦ ॥ సంద్రుశ్యతే రఘుకులేన్ద్రకళత్ర
మత్రేత్యద్య ప్రవక్తుమివ మాం దయయాఽగురుస్తే । సౌరభ్యశైత్యసుమ
నోహరమందవాతః ప్రాయాత్యశోకవనతః ఖలు మత్పురస్తాత్ ॥ ౫౧ ॥
తస్మాదశోకవనికాం విచినోమి వేగాత్ తత్రాపి చేద్యది భవేద్విఫలః ప్రయ
త్నః । ఉత్పాట్య పత్తనమిదం సనిశాచరేన్ద్రం శ్రీరాఘవేన్ద్రపురతః
కలయామి సత్యమ్ ॥ ౫౨ ॥ నమో నమో రామసరామవక్షసే నమో న
మో రామసత్కృణాయ తే । నమో నమో రామ*రథాంగశంఖినే నమో న
మో రామసమస్తహేతవే ॥ ౫౩ ॥

గ ॥ ఇతి ప్రయత్నఫలసిద్ధయే దాశరథిమభివంద్య వత్సక ఇవ ధే
నోశ్శైవ దేవ్యాస్సందర్శనోత్సుకః పరముదారవిక్రమః ప్రాకారేణప
రిశోభితామశోకవనికాం సన్నృత్తవాటికామాప్లుత్య తత్రస్థసమస్తపా
దపాన్ సుపుష్పితాన్ ప్రాకంపయన్ స్వయం పుష్పావకీర్ణః శాఖో
పశాఖాసు సుఖసుప్తాన్ విహంగమానుద్బోధ్య మణిమయవిచిత్రతరసో
పానసమ్పన్నాః విశ్వకర్మవినిర్మితా వాపీః కృత్రిమదీర్ఘికాశ్చాప్యవలో
కయన్ మేరుమివ మహామేఘః కాంచనమయమేకం శింశుపాతరుము
రుతరమారుహ్య మానవేన్ద్రసుందరీ సంధ్యార్థమిమాం నదీమేష్యతి
నూనమేతామితః ద్రక్ష్యామీతి సుపుష్పితపర్ణసంచయే నిలీనః ప్ర
తీక్షణం ప్రతీక్షయామాస ॥ ౫౪ ॥ ... ...

* సభరతశత్రుఘ్నాయ

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

వ ॥ తదావిమారస్థితశుభ్రచైత్యప్రాసాదమిందోఃకిరణం యథాసౌ
ఆలోకయామాసతతఃపరస్తాదేకాంశశాంకాననశోభితాంచ ॥ ౫౫ ॥

గ ॥ ఇమాంఖల్వభ్రరాజిభిశ్చంద్రప్రభామివ రాక్షసీభిస్సమావృ
తాం ధూమేన ధనంజయజ్వాలామివ మలినాంబరేణ సంవీతతనులతాం
రాహుణా సంగ్రస్తశశాంకరేఖామివ ప్రలంబనీలవేణీసమాక్రాంతశి
రోభాగాం భూషణార్హామప్యపగతభూషణామథాపి సువృత్తముక్తామ
యమాలికామాత్రసంశోభితభుజాంతరామివ నిరర్గళవిగళితాశ్రుబిం
దుసందోహమాలికాం అశోకవనికాయామశేషస్వాదుతరఫలనికరా
ద్యనేకభోజ్యవస్తుష్వసత్స్వపి ప్రతిపదమాస్వాదితప్రియతమరామ
నామామృతప్రభావేనైవ ప్రతిరుద్ధప్రాణప్రయాణాం ప్రాణప్రియా
న్నీయమానామహమితిశోకభారేణ తనుతరతనుతయా తమోయాతునా
నీతత్రయీమివ విద్యమానాం సైవాదాగామిరామసమాగమసమ్ముదిత
మానసామివ ప్రసన్నవదనాం దశముఖకులోన్మూలనకృతే తప్యమాన
తపస్సంతతిమివ తాపసీం తపస్వినీమపి మనోదుఃఖసంతప్తాం సమస్త
లోకదైన్యనివారణధురీణదివ్యకటాక్షామపి స్వయం దీనభావేన నిశ్శ్వ
సంతీం దేవాంగనాభిరపి సుదుర్లభమంగళతరగళతుణతయా సాక్షా
న్మంగళదేవతామివ విభ్రాజమానాం పతివిశ్లేషభారవత్తయా దిగ్విజ
యకృతే వినిర్గతరాఘవకీర్తిమివ ధవళాయమానాం వ్యాఘ్రీభిర్ధ్య
సంలగ్నధేనుమివ ఘోరరూపయాత్వంగనానివహేష్వనుభూతవివిధ
యాతనామేతైరనేకైఃకారణైరంగమపత్న్యైవేతి తర్కయన్ తదైవ స
ప్రత్యభిజ్ఞం రాఘవాయమయా ప్రదర్శితాని కౌశేయబద్ధాని భూష
ణాన్యనయైవాపవిద్ధానీతి నిస్సంశయంవినిశ్చిత్య పరితుష్టమానసో రా
మస్తస్యానిమిత్తముపతప్యతఇతి యత్తన్నాశ్చర్యమస్యాఃపరం లోక
మాతుశ్చాపీదృశీదశైవేతిస్వయం చింతాదంతురాంతరో రామబాణ
పారణాయ రావణంతృణేన నయామీతి వాతాత్మజో మనసి రామమేవ

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

ప్రజగామ ॥ ౫౬ ॥

వ ॥ శుశ్రావాథ సమారుతిశ్శ్రుతిసుఖం హృద్యంచ వాదిత్రకం కాం
చీనూపురనిస్వనంచ సుదృశాం దోషాచరాణాంతథా । ఘోషాంశ్చాపి
షడంగవేదవిదుషామాలోకయద్రావణం రామాభిన్నముపాగతం స్మర
శరైరంధీకృతాక్షంతతః ॥ ౫౭ ॥ దూరాదేవవిలోక్యరాక్షసమిమం
ద్రాగ్వేపమానాంసతీం సీతాంసోపిసమీపమేత్యమదనాదున్మత్తవత్ప్రా
వదత్ । ఛిత్త్వాచాపిశిరాంసి మేజనకజేకుర్యాంపదాంభోరుహే సంత
ప్తంపశ్యమామాశుగైస్త్వత్కృపాపాంగైర్నిషించాద్యమామ్॥ ౫౮ ॥ విరమ
విరమమహానాన్మంగళాంగిత్వమేవం మనసిజజననీంత్వాంప్రాంజలిర్దే
వియాచే । సకలభువనజేతా నిర్జితఃపుష్పబాణైర్మృదుళమధురవా
చారక్షమాంచంచలాక్షి ॥ ౫౯ ॥

గ ॥ ఇత్యనార్యభావం రావణస్య శృణ్వతీసతీ శిరోమణిస్తృణము
త్తరతోవిధాయ దేవీవ్యాజహార ॥ ౬౦ ॥

ప ॥ మత్తోముక్తఃవర్తేయదునీతమిదంచిత్తంచనక్తంచరత్వంమాం
మృత్యుమవేహి తే త్రిభువనశ్రీగర్వితస్యాచిరాత్ । పౌలస్త్యఃకులపాం
సనఃకథమభూఃకీర్తిర్భృశంశోభతే తుభ్యంనిస్తులసంపదాం మతిమ
తోదాతుర్విధాతుర్వృథా ॥ ౬౧ ॥ బ్రహ్మాస్త్రంనమభూత్తృణం తృణ
మహోదివ్యంధనుశ్శాంభవంవజ్రాద్యస్త్రోపితృణాల్లఘుస్త్వంనాసిమచ్చా
ర్యాన్న్యగచ్ఛద్మనా । యస్యైకస్యతృణాయితాఃఖరముఖాః సోయం
ధనుష్మాన్యదాభూయాత్తేశరణంతదాత్తృణమితిక్షిప్తంత్వదగ్రేమయా॥
చిత్తంతేయదిజీవితుం క్షితితలేసంపద్యుతస్యానిశంత్వం శీఘ్రంనయరా
ఘవంగుణగణగ్రామంప్రణామంచమామ్ । సోయంత్వాం పరిపాతిపా
పినమపిత్వాంత్యాతథాత్వంనచేన్నూనంతస్యశిలీముఖశ్శిరసితే దంభోళి
కేళిర్భవేత్ ॥ ౬౩ ॥ కథంవిధాతాపివరప్రదాతాపరస్త్రియాచార్య
విగర్హితాయ । త్రిలోకజేతుర్గర్వితస్య ధిగ్జీవితంతద్ధిగిరః యా

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

స్తే ॥ ౬౪ ॥ నేతుంత్వమిల్వలగతింనయువెనశక్యః శీఘ్రం తథాపిచన
హారఘురామరామా।సృష్టింకరోత్వితికులస్యజటాయుషస్తేమహాంసైన్త్రి
లోకవిదితోమమరామబాణః ॥ ౬౫ ॥ వేగాన్నరగణైళగతిస్సతురామ
బాణస్త్వామేష్యతిక్షితిరుహంకులిశంయథైవ । పాతాళమప్యుపగతోపి
మహాబిలంవా త్వాంమృత్యుగర్భమపివావరదంవిధింవా ॥ ౬౬ ॥

గ ॥ ఏవముక్తమప్యుఱగపుచ్ఛమివనోజ్ఝితవక్రభావం భామినీస
హసన్నిసమీపసంభూతస్వావమానసంవర్ధితరోషభీషణం ఈషదాందో
ళితదశాననం రామమహిషీనస్తేషిణం అవినయాకృతలోకదూషణంరా
వణం గుణశాలినీసీతాస్వమాలినీసీతన్మహిషీమణి శ్లాఘ్యన త్వాం మయిసు
న్దరాంగ్యాం కిమన్యాంగనాలింగనేచ్ఛయేతి నిజాంతఃపురమేవ నివర్త
యామాస ॥ ౬౭ ॥ సాప్యేవం నివర్తితోపి దురాత్మా ద్వామాసావవ
ధీకృతా మయా తే మైథిలి తథాపి త్వమీస్పృశీమూర్ఖభావేన పరాఙ్ముఖీ
భవేర్యది సద్యోవైగుణ్యమేవయాంతి మేసాశీల్యాదయస్తద్దైవ మమేం
గితజ్ఞా ఇమాఘురాంగనాశ్చిరాకాంక్షితనరామిషాః పాత్రితరాశార్థ
మేవ మహానసంనయంతి త్వామితి ప్రలపన్నేవ వల్మీకమివ బిలేశయ
స్స్వంనివేశమావివేశ ॥ ౬౮ ॥

వ ॥ అవృత్యాథకరాళదంష్ట్రావదనాః క్రవ్యాదవక్త్రభ్రువో వైదే
హీంవిదయంవిచారవిధురాన్వ్యాహర్తుమారేభిరే । సీతేత్వంతు మనీ
షిణీనకిమమే కిన్నేక్షసే రావణం ధన్యాంత్వత్సముదీక్షణాతరలయితుం
కో వాంతరాత్మాధునా ॥ ౬౯ ॥ అయమేరావణస్యాపిరామస్యసీతే త
మేవాంతరంపశ్యశంశాకుతస్తే । అయందేవగంధర్వగర్వాపహారీ స
దీనస్సచీరస్సదారణ్యచారీ ॥ ౭౦ ॥ త్రిలోకేపికో వా దశాస్యాత్సమ
ర్థస్సమీకేయమోపిప్రమాదంప్రపేదే। ఇలోపిప్రకామంకథం కీర్త
యామోవినీతానచేత్త్వంనయామోవిరామం ॥ ౭౧ ॥

గ ॥ ఏవంసంభర్త్సితాసీతా దుర్మతముతాయ తాంశింశుపాముపా

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

శిక్ష్య తత్రాపి ధేనురివ శునీభిస్తాభిర్ఘోరాంగనాభిస్సమావృతా పరిపీడితై
వమిదముదీరయామాస ॥ ౭౨ ॥

ప ॥ అలసులలితకరతుల్యాః కలకలకలనేన విలయపిశునేన । స
వ్యేనాపి పదేన స్పృష్టమపీహేన దుష్టమపకృష్టమ్ ॥ ౭౩ ॥ ధావత ధా
వత దూరం స్మృత్వా నాసావిహీనశూర్పణఖామ్ । నవపంచసహస్రాంత
త్ హతమిహ సఖరం సదూషణం సైన్యం ॥ ౭౪ ॥ ఘోరశ్మశానసమతాం
సద్యో నిశ్శంకమేతలంకేయమ్ । దిశిదిశి యాంతి పలాశాః విగళితకేశాః
పిశాచనిచయ ఇవ ॥ ౭౫ ॥ ... ...

గ ॥ ఏవం పరిభూతాసు యాతుధానీతాసు కోపాతిరేకలోహితా
యితనయనాసు నిశితాయుధాన్యుద్ధృత్య సీతాం భక్షయామ ఇత్యేకైక
శః సంతర్జయంతుముద్యతాసు తాసు త్రిజటాభిధానా శయానా నిశమ్యా
నార్యమనార్యనారీణాముల్లపితమేతాం న ఖాదత కింతు స్వాత్మానమేవయా
తో యాతూనాం యాతనాయై జయాయ చ జానకీజానేర్మయాద్య దృ
ష్టస్స్వప్నః పరమాద్భుత ఇత్యుదీర్య తమప్యేవం విస్తారయామాస ॥

ప ॥ రేజే శ్రీరామచంద్రో జనకనృపసుతా జ్యోత్స్నయా రంజితో
సౌ తారాభిర్వాలికాభిర్విలసితమణిభిర్లక్ష్మణా సేవ్యమానః । ఆరూఢః
పూర్వశైలం ద్వియుగళదశనం శ్వేతమాతంగవర్యం భక్తానాం భూరిసం
పత్కలశజలనిధిం వర్ధయన్ భద్రభద్రః ॥ ౭౬ ॥ భూయో బ్రహ్మాపు
రస్సైస్సురవరైస్సర్వైర్ముదా వందితో దిక్పాలైరభిషేచితో రఘుప
తిర్బ్రహ్మర్షిసంఘైరపి । ఆసీనః పరమాసనే మణిమయే సౌమిత్రిసీ
తాయుతః ఛత్రైశ్చామరసంచయైరతితరాం మాసైవితః పాండురైః ॥ ౭౭
విష్ణుర్భూత్వా నిఖిలజగతామాదికర్తా ఘనాభా శ్రీవత్సాంకః కర
ధృతగదాశంఖచక్రాబ్జజాతః । రామో వామే ధరణిసుతయా దక్షిణే ల
క్ష్మణేన జుష్టః పార్శ్వే పునరపి దిశం ప్రాప్య కేయూరరాజః ॥ ౭౮ ॥ న శ్చే
త్స్వప్నే హ్యపశ్యం నిశిచరరమణం రావణం దక్షిణాశాం కృష్ణాంగాశ్శే

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

వ్యమానం ప్రముషితసదనం సేంద్రజిత్కుంభకర్ణమ్ । త్రైలోక్యస్తోత్ర
మాంగం వపుషి కృతశక్త్యుద్దామంగదర్భస్య హా వైస్సంతాడ్యమా
నం మతీమిరనిరయే మగ్నముగ్రభగ్నదర్పమ్ ॥ ౮౦ ॥

గ ॥ ఏవమన్యేష్వపి పిశితాశనేషు త్రైలనముక్తిశేషు తేష్వేకమే
వ మన్యైమవమీక్షితో భూత్ ॥ ౮౧ ॥ ... ...

వ ॥ అవశ్యమసతాం సతాం పరమభీమణం భూషణం విభీషణముపే
యుషం శరణమాదరాద్రాఘవం । సితాభ్రసమవారణం సమధిరుహ్య
సంసేవితం సుగీతనసద్రైర్భ్రైర్వైస్సరుచిరాతపత్రాదిక్షైః ॥ ౮౨ ॥

గ ॥ పునరపి కవాష్యశ్రితదృష్టపూర్వం మహచ్ఛత్రముచ్ఛ్రితమి
వమవిశ్రువణవో భటీమస్త్రీవతిభూయత్రీజకైవం వ్యాజహార ॥ ౮౩ ॥

వ ॥ వ్యతరదఃఖధిం వీరవానరో దుర్గమిదం వనం దారితం భృశం ।
హుతవహేన మహామహతా పురీ పరిఘులపర్వతాః స్లావితా జలే ॥ ౮౪ ॥

గ ॥ తస్మాదియం లంకాతంకాకులైవ నిశ్శంకం ॥ ౮౫ ॥

వ ॥ జనకకన్యకా జానిరాత్మవాన్ ఘనపరాక్రమో ఘాతయేద్ధ్రు
తం । శునకసన్నిభాః శూరమానినో ఘృణియుతాశుగైర్ఘోరరా
క్షసాః ॥ ౮౬ ॥ శ్రితానాం నతానాం సకృత్సాంజలీనాం సహస్రాప
రాద్ధైర్యుతానామపీష్టం । శరణ్యం శ్రియా మోదమ్రితం రామరామం
వయం వామకృత్యాద్విరామం భజామః ॥ ౮౭ ॥ ...

గ ॥ ఏవమాకర్ణ్య మైథిలీ స్వప్నవృత్తాంతం నితాంతచింతానివర్త
కపి స్వప్నదృష్ట ఏవ మన్మనోరథోయం మయాద్యకిం వాక్రియేత జగ
దాపన్నివారణధురీణరఘుధురీణచరణమేవ శరణమిత్యతికరుణం విల
లాప ॥ ౮౮ ॥ ... ...

వ ॥ మహ్యమేవార్థితస్సంగృహీతుం ప్రియాతో మహాత్మాపి మారీచ
మాయామృగం త్వం । తదా తస్య వాచావిమోహాత్ త్వపతి । ప్రవిద్రావి
తో దేవరో దుర్గ్రహోక్తిభిః ॥ ౮౯ ॥ ... ...

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

ఉణాల్లక్ష్మణేనాపి శూన్యే కుటీరే జనస్థానరాశౌ రతస్య రోమస్పర్శినాం త్వమేదం శ్రితం చాపి తత్పక్షిరాజా దుపేక్షాకృతస్తేకృపాళో సహాయూహ ॥ ౯౦ ॥ సనాథామపీమాం త్వయా రామ రామామనాథామి వాలోక్య మాం యాతు రామాః । నదాపీడయంతి ప్రకామం విరామం న యంతి ప్రతం పాత్ర రాశార్థమేవ ॥ ౯౧ ॥ భృశం క్రూరవాక్యైర్విషాదం ప్రపన్నా విషం వాపి పీత్వా మరిష్యామి తూర్ణం । ప్రదాతా విషస్యాపి కో వా మహాత్మన్నిదం తేను రూపం కథం సర్వశక్తేః ॥ ౯౨ ॥ త్వమేవాపహర్తా పదామాశ్రితానా మజస్రం ముదా సర్వసంపత్ప్రదాతా । ఇతి ఖ్యాతకీర్తిర్గుణానాం రామ రామః కథం వావదేయుర్విలోక్యాపదం మే ॥ ౯౩ ॥ ... ...

౧ ॥ ఏవమనుకలవిలాపేన పరిశ్రాంతమానసాయాం తామేవ శింశపాముపాశ్రిత్య తదీయశాఖానిబద్ధవేణ్యాం రామరమణ్యాం తద్రైవ రామనామామృతాస్వాదనేన దివ్యౌషధిసేవయా శరీరారోగ్యసూచక ప్రభావిశేషాణ్యవశోకనివర్తకాని శుభతరనిమిత్తాన్యావిర్బభూవుః ॥ ౯౪ ॥

౨ ॥ కణేవక్తుం కృశాంగ్యా ఇవ గహసి భియా క్రూరగరత్నాంగనానాం శ్రీసుదాంత్రాగమం దాక్ శుభకరమధికం వామనేత్రం చకంపే । బాహుః ప్రాస్పందతైవం ప్రతమితి భవితా రాఘవాలింగనం తే వామోరుశ్చాపి శంకాం త్యజ జనకసుతే ప్రాప్తవేతి రామః ॥ ౯౫ ॥ ఏతచ్ఛుభకరశకునైరఘుకులతిలకం పురస్థమితి మత్వా । ఫుల్లేందీవరనయనా ముముచే సేయం మరందమివ బాష్పం ॥ ౯౬ ॥ ... ..

౧ ॥ తదను హనూమాన్నిశాచరీణామనార్యచేష్టితాని త్రిజటయా ప్రకటీకృతస్వప్నవైభవాని రామరమణీశోచనాన్యపనిశమ్యాయస్యాని మిత్తమఖిలావనీతలానిమయాచాన్యైర్వనేచరనివహైన్సంపిచితాని తామిమాం దేవీం దేవదేవదివ్యమహిషీమస్యామశోకవనికాయాం శోకసమాకులామపశ్యమస్యాస్సమాశ్వాసనమేవ యుక్తమథాపి వర్తిత్యకృష్ణూ

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

పరస్త్రీణాం సంభాషణమనుచితమేనామనాశ్వాస్య గమిష్యామి చేల్లో-
కాపురుషోఽర్థః కింభాషణముపజాతమస్యాస్తవేతి పృచ్ఛతి రఘుపతౌ
మూకీభావమంతరేణ కిమన్యచ్ఛరణమస్త్యసంభాషితస్యాస్యైహ్యసంభా
వితఏవ భవేయమతిసుష్ఠితభర్త్రివారవిభవా రవికులభవా చ భవిష్య
త్యతస్తత్పరిత్రాణమస్యాః కథమనాశ్వాసితయా స్త్వ్యజత్యచిరేణ జీవి
తం జానకీయం కింవాద్యకుర్యామథవా రాక్షసీనామంతరముపేత్య శనై
స్సమీపస్థాపి పునరాగతం రావణం మామితి మన్యమానా భూయస్సంత్రా
సితా సీతా యదిశబ్దముచ్చైః కుర్యాదశేషరాక్షసాస్తత్క్షణమాగత్య మ
ద్గ్రహణే వ్యగ్రాస్తత్రైవ దేవీవధోద్యుక్తాశ్చాపి వా భవిష్యంతి తతో విత
థమేవ రామకార్యమిదం కో వా లంఘయేత శతయోజనవిస్తీర్ణమహా
ర్ణవమథాపి కింవా ప్రయోజనమవనీసుతావిహీనమహామనగరీప్రవేశ
నేన సంప్రతి యథా న వినశ్యేద్దాశరథేర్మనోరథశ్చాహమపి రామ కిం
కరో యథా భవేయం తత్రైనకర్తవ్యమతఏవ దేవ్యాః శ్రుతిమనోహర
మిదం రామచరితామృతమర్పయామీత్యేవమారభత ॥ ౯౭ ॥

శ్రీరామచరిత్రమ్

అయోధ్యాధిపతిశ్శ్రీమానాసీద్దశరథో నృపః । సింహాసనార్ధమిం
ద్రోఽపి యస్మైదత్తే ముహుర్ముదా ॥ ౯౮ ॥ ఆత్మజస్తస్య రాజర్షేః కౌస
ల్యాదరకౌస్తుభః । జ్యేష్ఠశ్శ్రేష్ఠగుణో రామో రామో రమయతి ప్రజాః ॥
సోఽనుసృత్య స సౌమిత్రిర్విశ్వామిత్రం తపోధనం । తాటకాం పాటయా
మాస రాక్షసీమృషికంటకామ్ ॥ ౧౦౦ ॥ భీషణం యోషితాం కృత్వా
పాషాణం పాదపాంసునా । తస్యైషః క్రతుపాలోఽయం మిథిలాం ప్రా
ప్తవానథ ॥ ౧౦౧ ॥ తత్ర రాజాలయే జిత్వా ధనుశ్శంభోర్మహాభుజః ।
తేనైవ ముదితాం సీతాం జగ్రాహ జనకేశ్వరాత్ ॥ ౧౦౨ ॥ తతో దశరథో
రాజా సంరంజితహృదంబుజః । కర్తుమైచ్ఛత్స రాజానం రాఘవం జి
తభార్గవమ్ ॥ ౧౦౩ ॥ రాజ్ఞస్సాన్వర్థపరాభార్యాస్త్రైకేయీ తన్మనో

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

రథమ్ । రుధ్వానిరాగసంరామం సద్యోవనమధావయత్ ॥ ౧౦౪ ॥
సమహాత్మా ససౌమిత్రిస్సీతయా ప్రియభార్యయా । చిత్రకూటంగతస్తత్ర
పితుర్మరణదుఃఖితః ॥ ౧౦౫ ॥ అపి భ్రాత్రార్థితో రాజా సత్యాత్పిత్ర
వచః పరమ్ । చకార పాదుకాభ్యాం తం భరతం సమనోరథమ్ ॥ ౧౦౬ ॥
తతస్తస్మిన్ససౌమిత్రిస్ససీతో దండకావనమ్ । యాతి సంభూషితా సీతా
భూషణైరనసూయయా ॥ ౧౦౭ ॥ అత్ర్యాశ్రమమగస్త్యేన నిషణ్ణద్వ
యమాశిషా । సమం సంపాద్య వరయా ప్రాప పంచవటీం ప్రభుః ॥ ౧౦౮ ॥
తత్ర శూర్పణఖాలోక్య రామం కామశతాధికమ్ । అకామయత భర్తా
రం సీతాభర్తారమప్యహో ॥ ౧౦౯ ॥ తస్యాః కృంతతి సౌమిత్రిః కర్ణ
నాసం తు రాక్షణాత్ । ఆగతం రాక్షసం సైన్యం జఘానైకో రఘూద్వ
హః ॥ ౧౧౦ ॥ ఖరదూషణముఖ్యానామేషం హంతారమాహవే । తం
దృష్ట్వా ముదితా సీతా భర్తారం పరిషస్వజే ॥ ౧౧౧ ॥ తతో మణిమయం
మాయామృగం వీక్ష్య మృగేక్షణా । యాచతే స్మ పతిం ప్రీణ్ణా గృహాభూ
షణకారణాత్ ॥ ౧౧౨ ॥ తన్మనోరథసంపూర్త్యై ప్రియభార్యో ధనుర్ధ
రః । అప్రాకృతః ప్రాకృతవన్మాయినం ద్రాక్తమన్వగాత్ ॥ ౧౧౩ ॥ ప్ర
లోభ్య రాఘవం తస్మిన్దూరం దూరముపేయుషి । నారాచేన జఘానా
సౌ తం మారీచం మృగాయితమ్ ॥ ౧౧౪ ॥ మ్రియమాణస్సమాయా
వీ హా సీతే లక్ష్మణేతి చ । వచసా నీచమారీచో రామస్యైవాజుహావ తౌ ॥
తద్వచో మోహితా సీతా ద్రావయద్దేవరం రుషా । తదంతరే దశగ్రీవో
మస్కరీ ద్రాగ్జహార తామ్ ॥ ౧౧౫ ॥ సీతానాథస్సహాతంకస్స్వాశ్రమ
స్యపథం గతః । దృష్ట్వా పపాత తత్రైవ లక్ష్మణం ఛిన్నలక్షణమ్ ॥ ౧౧౬ ॥
భ్రాతరౌ ప్రాప్య కృచ్ఛ్రేణ సీతయా శూన్యమాశ్రమమ్ । అనుభూయ పు
నర్మూర్ఛాం విచిన్వంతౌ శుచైవ తామ్ ॥ ౧౧౭ ॥ జటాయుషస్సమా
కర్ణ్య రావణేన హృతేతి సా । జగామ సానుజో రామస్తాం విచిన్వన్వ
నాద్వనమ్ ॥ ౧౧౮ ॥ కబంధబంధనాన్ముక్తశ్శబర్యా పూజితో ముదా

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

ఉత్పాదితమహాకంపాం వంపాంతామానందమాపతుః ॥ ౧౨౦ ॥ తౌదృ
ష్ట్వాథన్వినాధీరౌ సుగ్రీవో వాలిశంకయా । దూరాదేవప్రియదాశ్రియబు
ద్ధ్యామారుతిమప్యవీశ్వరః ॥ ౧౨౧ ॥ కావిత్యవైభవంతౌ వీరౌ మామేనాప్రి
షయత్ప్రభుః । దర్శనాద్దాశరథ్యోర్నార్కప్రఫుల్లాంగరుహోద్భవం॥
ఆపదామపహర్తారౌ దాతారౌ సర్వసంపదామ్ । పృష్టమారోవ్యహృ
ష్టోహం జ్ఞాత్వాతౌ రామలక్ష్మణౌ ॥ ౧౨౩ ॥ నీత్వాతౌ వానరాధీశం తౌ
దృశావగ్నిసాక్షికమ్ । సుగ్రీవరామయోర్మైత్రీ సుస్థిరాకారితాస
యా ॥ ౧౨౪ ॥ రక్షసాహృతయాక్షిప్తం గిరౌ పంచవనౌకసి । భూష
ణంసహకౌశేయం మయారామస్యదర్శితమ్ ॥ ౧౨౫ ॥ తతస్సుగ్రీవ
వాక్యేన వాలినంహేమమాలినమ్ । హత్వాభ్యషేచయన్మిత్రం తదా
జ్యేష్ఠమిత్రపుత్రకమ్ ॥ ౧౨౬ ॥ సంతుష్టశ్చసుగ్రీవః ప్రేష్యభూమిం స
మామపి । ఆదిదేశకృతజ్ఞత్వాత్ జ్ఞాతుంసీతాగతింకపీన్ ॥ ౧౨౭ ॥
జాంబవానంగదోమైందద్వివిదౌగంధమాదనః । నీలస్సుషేణో గవయో
గవాక్షోప్యస్మదాదయః ॥ ౧౨౯ ॥ చతుర్దిక్ష్వపినాసాద్య సీతాయా
శ్శుభదర్శనమ్ । విచిన్వంతోఖిలేమగ్నా నైరాశ్యాద్భృశదుఃఖితాః ॥
ప్రాయోపవేశసన్నద్ధానస్మాన్ప్రాహజటాయుషః । అగ్రజస్సత్యవా
గేనాం వసంతీం రావణాలయే ॥ ౧౩౦ ॥ తతస్త్వత్పైకపింద్రైస్తైరథిత
త్తీర్ణవారిధిః । లంకాంప్రాప్తోపినాపశ్యం క్వాపివేదేహీం విదేహ
జామ్ ॥ ౧౩౧ ॥ చింతాంబుధినిమగ్నోహం భవాంబునిధితారకమ్ ।
చింతయన్రామనామాత్రధన్యోస్యాదర్శనాద్వనే ॥ ౧౩౨ ॥ ❁❁❁❁

గ ॥ ఏతదాశ్రీమచ్చరితామృతంనిపీయ శ్రవణాభ్యాంప్రముదితమా
నసాయాం సీతాయాం తిర్యగూర్ధ్వమథస్తాచ్చ తచ్ఛింశుపాశ్రితం
ప్రశ్రితం ప్రియవాదినం వానరమప్యాలోక్య కిమేతదహో మహా
యగుణగణగ్రాహం రామమేవానుకీర్తయన్నతితరంసాదరంకర్ణ
మన్మనీషాం కపిరయం మత్ప్రీత్యారణార్థమయమాశరకృతకపటవిధి

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

లేవ కిమథవా స్వప్నపశ్యాహం ఉదితథానిషిద్ధమేవఖలు కపిదర్శన
మిదానీం భద్రమస్తు రామభద్రస్య సలక్ష్మణస్య మజ్జనకస్యాపి కింతు
నాయంస్వప్నో యతోద్య మేననిద్రాభర్తురసన్నిధాన ముపగతా
యాః కో వేత్యముం కథం వా జానామ్యథాపి పునరపి రామకథానువ
ర్ణనం కుర్యాదసావితి మనసీషహూ తద్ధురంధరం కపిరూపధరం విలోక
యామీక్ష్యదష్టుఖాయాం తత్రైవ తరోరవతీర్య ధరణ్యాం దండవత్ప్ర
త్ప్రణామోబభాణ దేవీమేవం వాయుసంభవో మహానుభావః ॥ ౧౩౩.

ప ॥ హేమమివమహనీయఃకస్త్మలఃకస్యహేతోర్వహతినయనయు
గ్మం తిగ్మశోకాశ్రుమాతః । కమిహకథయకాముం శోచసిప్రేమపా
త్రం సతిభువిరమణస్తేకః పితుర్నామకింవా ॥ ౧౩౪ ॥ అసురసురవసూ
నాంయక్షరక్షోగణానా మురగనరమణీనాంకాసిత్వాకిన్నరాణాం । క
మనకపటమర్త్యోర్వంబరాదాగతోర్వ్యాం త్వమసికిముసుధాంశోఃకామినీ
ర్వారోహిణీవా ॥ ౧౩౫॥ హరిచరణసరోజాలంకృతానప్రిక్ష్ఛనేవ ప్రసభమ
పహృతాత్వంరావణేనేతిమన్యే। భవతుయదితథేదంమంగళంమంగళం
తేజననివదవచోమేరామరామాసినూనం ॥ ౧౩౬ ॥

గ ॥ ఏవం వాయునందనోదితమభినంద్య దేవీ వ్యాజహార ॥ ౧౩౭

ప ॥ అయోధ్యాపురీంద్రస్యవిఖ్యాతకీర్తేర్దశస్యందనస్యస్నుషా
హంపృథివ్యామ్ । లవత్సద్గుణా రామరామస్యభార్యా సుతా మైథిలేం
ద్రస్యసీతేతినామ్నా ॥ ౧౩౮ ॥ తమైచ్ఛత్ప్రియంమేన్నృపాలోనృపాలం
విధాతుంవినీతంసునీతిర్మహాత్మా । తదాతన్నరేంద్రద్వితీయద్వితీయా
నిరుధ్యాటవీమేవరామంనినాయ ॥ ౧౩౯ ॥ సరామస్సరామస్ససౌమి
త్రిరాశు ప్రమోదాన్నిజంయౌవరాజ్యం విసృజ్య । వనాంతర్విహా
రీజటాచీరధారీ వసస్మాకసౌఖ్యాదహోధ్యామయోధ్యాం ॥ ౧౪౦ ॥
అథోపంచవట్యాంభృశంవంచితాత్మా మహాత్మాసరామోపి మాయా
మృగేణ । సుమారంఖరద్రాగా త్తదారావమోహాన్నయా దేవరోపిమ

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

తంవిమృతోభూత్ ॥ ౧౪౧ ॥ దశాస్యస్తజ్జాతసరోషస్సరీవజ
హారాత్రిపస్థామిమాం రామపత్నీం । ద్విమాసావధిజీవితానుగ్రహో
మే కృతస్తేనపశ్చాన్నజీవామ్యనీశా ॥ ౧౪౨ ॥ ...

గ ॥ ఇతిసీతావచనమాకర్ణ్య రామపత్నీయమితి యథాయథాస
మీపముపగతస్సమీరసుతస్తథాతథాతం రాక్షసేశ్వరం వానరరూపము
పేత్యాగతమితిమత్వైవమారంభమారముపాశ్రియం త్యాయథాపి లింగా
నిసుకార్ణరామస్య పునరపి కథయ కపీంద్రేత్యుదీరయంత్యాం సీతా
యాం సాపివాతాత్మజో విపశ్చిదపశ్చిమో వ్యాజహార శ్రుతిసంమతాం
రాఘవేంద్రమహనీయగుణావళిం ॥ ౧౪౩ ॥

ప ॥ శంకాకృతస్త్వమయిక్షణదాచరో వా నాహం నహేమహరిణో
నచరావణో వా । జానీహిమాం జననిజానకిజాతు నైవం తీర్ణాంబుధిర్హ్వా
రిరహం తవరామదూతః ॥ ౧౪౪ ॥ శక్నోమ్యసమాతుమపి వేదనచోపిచాత్రై
స్త్వేనరాఘవగుణానవశీకరో వా । తంవర్ణయేయకిమహం మితవా
గథాపి విజ్ఞాపయామిమితమేవతవప్రసాదాత్ ॥ ౧౪౫ ॥ కం[illegible]
వ్యనయనోనయనాభిరామో రామః శ్రియస్తవమనోహరకంబుకంఠః ।
శ్రోణీసుతేనవదననిర్జితచంద్రబింబశ్చాజానుబాహుయుగళోతివిశాల
వక్షాః ॥ ౧౪౬ ॥ సంజీవనోపమమహోరజసాయుతేనకంజేక్షణాభయ
కరేణవనేమహర్షేః । కంజాసనాద్యళికులాకలితాన్యభూత్తేనపాదాంబు
జేనసమవర్ణ్య ప్రవిరాజమానః ॥ ౧౪౭ ॥ రా[illegible]యేవిజితశ్శైవశరా
సవర్ణ్యదేవ్యాత్వయామదితయార్పితపుష్పమాలః । సక్రీడయైవయు
థిభాగవనగర్వహరాత్మకరాచసర్వజగతాముదయస్యదేవః ॥ ౧౪౮ ॥
దేవ్యాత్వమేనతటిత్పరిశోభితాంకస్సాకారవారిదవరశ్శ్రితచాతకేష్టః
లోకేషువర్షితకృపామృతపనిత్యం తాపాపనోదనవిధౌజగతాం ధు
రీణః ॥ ౧౪౯ ॥ తేజస్వ్యయం రఘుమణిద్యుమణిః క్షమాయాం శ్రోణీ
కల్పానిధిరపి ప్రియదర్శనైవ । సౌందర్యతోరతిపతిర్బ్బిధర్మమూర్తిః

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

ర్బుద్ధౌ బృహస్పతిసమస్సమరేషు శేషః ॥ ౧౫౦ ॥ మాతా పితా త్రిజగతా
మఖిలప్రదాతా త్రాతా భవార్ణవనిమగ్నచరాచరాణామ్ । భర్తా స
హస్రదశకంధరసంగమస్య సీమంచనాగతిమతాంగతిరేక ఏవ ॥ ౧౫౧
ఏవం విదేహతనయే సుగుణాభిరామో రామోనుజేన కుశలం ప్రజగాద
దేవ్యై । దేవీవియోగవనితాభ్యనకశీతాంగో దేవ్యామహర్నిశసమ
ర్పితచిత్తవృత్తిః ॥ ౧౫౨ ॥ సోపి ప్రణమ్య తవ పాదపయోజయుగ్మం ప్రో
వాచ దేవి కుశలం వరవానరేంద్రః । యః ప్రాప్తవానపి సమాం నిజరా
జ్యలక్ష్మీం దార్క్షి భార్యాం వాలినమనేన నిషూదయిత్వా ॥ ౧౫౩ ॥ ధన్యో
భవంతవ పదాంబుజమానసేన సుగ్రీవనామకపిరాడపి సత్యసంధః । అ
ద్యైవ దేవి రఘునాయకపారిజాతో దైవ్యైవ దివ్యలతయా పరిశోభితో
భూత్ ॥ ౧౫౪ ॥ సంప్రేషితాం ప్రభువరేణ భవత్ప్రియేణ స్వాం
ముద్రికాం సపది పశ్య ముదైవ మాతః । భూయాద్విభూషణమిదం ప్ర
ణుదత్తమస్తై ప్రోల్లాసకం రవిరివాననపంకజస్య ॥ ౧౫౫ ॥ యుక్తం
యదీహ రఘునాయకదర్శనం త్వాం రామం నయామి హవిరగ్నిరివామ
రేంద్రమ్ । యద్వా ప్రదేహి కృపయా కిమపి ప్రియం తే అభిజ్ఞానమత్ర
భవతీం ప్రభుమానయామి ॥ ౧౫౬ ॥ యస్యోజ్జ్వలద్వివిశిఖభాస్వరమం
డలాగ్రే స్థాతుం ప్రఖండితమనా దశకంఠఘూకః । శూరాగ్రణీర్న కిము
తే రమణస్స రామస్త్వం మాశుచో జనకజే తవ కింకరోస్మి ॥ ౧౫౭ ॥
౪ ॥ ఏవం నిజ[illegible]మణరమణీయగుణానువర్ణనశ్రవణేన తచ్ఛుభక
రకరముద్రికాసందర్శనేన చ పరం పరితుష్టమానసా సీతా తామతివిన
యేన కరతలే నిధాయ నయనసమీపమప్యనునీయ నిరర్గళవినిర్గత
సంతోషాశ్రుపరిప్లుతైవం వ్యాజహార ॥ ౧౫౮ ॥
౫ ॥ భో భో రాఘవముద్రికే త్వమపి తత్పాణిగ్రహీతా సతీ మామా
శ్వాసితుమాగతాసి సదయం దోషాచరేణాహృతామ్ । సంతుష్టా తవద
ర్శనాత్ప్రియసఖిప్రోల్లాసయంత్యశ్రుమోదాత్కంకణపారితోషిక

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

మహేంద్రాఖ్యమివస్పృశ్యాకామ్ ॥ ౧౪౯ ॥ సవినయముపశృత్యాయాం ప్ర
హసుగ్రీవసఖ్యం రఘువరవదసౌఖ్యం వాలినిర్యాణవార్తాం । ప్లవగబ
లసంఖ్యం రామశౌర్యాంచముఖ్యాం జనకనృపతనూజాం సాంజలిర్వా
యుజో సా ॥ ౧౫౦ ॥ ... ...

గ ॥ తదను మంగళాధిదేవతా సీతా స్వకీయమహావీయకటాక్ష
ప్లుతప్రవాహేన వాతాత్మజమభిషిచ్య తమేవం ప్రశశంస ॥ ౧౫౧

వ ॥ త్వామపహాస్కృతనానరం దృఢతరం మన్యే హనూమంస్తథా ధ
న్యం రామకపిప్రియం పటుమతిర్ధాతాసి యస్యేదృశః । ధన్యా దుఃఖ
పరాయణామహమపి యద్దోషపలాశైర్యుతే భద్రామన్యసమలక్షాంచ
భవతా ప్రాప్తం ప్రభోర్ముద్రికామ్ ॥ ౧౫౨ ॥ అంభోధిస్తరణేసుత్రైవ
భవతశ్చౌర్యం చకస్యాపి వా లంకాం రాక్షసపూరితాం త్వదపరః కో వా
ప్రవేష్టుం క్షమః । రక్షోభ్యోపి నభీస్తథా దశశిరస్త్రాసోపి నైవాస్తి తేస
న్యస్త్వం మహనీయ రామసదసి శ్రీరామకాలోద్భవమ్ ॥ ౧౫౩ ॥ బ్ర
హ్మాండాయదిపాలితోసి కపదే బ్రహ్మప్రదత్తం మయా వ్రీడా తన్మమ
మారుతే దశతి తేకిం వానురూపం భవేత్ । తద్ధ్యానం వరమన్యకులక్షత
రం భక్త్యా భవత్సేవకః శ్రీరామస్య మమాప్యముత్ర చకృపాపియ్యాష
పాత్రం భవేత్ ॥ ౧౫౪ ॥ మద్భ్రాతాంబుధిశోషణైకలశబాసాధ్యేసమ
ర్థో భవాన్ సత్యాసత్యమథాపి రావణమముం బాణేన హత్వా ప్రభుః ।
మిత్రైశ్చాపి మయానుజేనచపురీం ప్రాప్యాభిషిక్తోయ విశేషప్రశస్యాశ్ర
నుక్షణాం చ వదృశంత త్వద్య రామస్య మే ॥ ౧౫౫ ॥ ...

గ ॥ ఇత్థమభినంద్య వాయునందనం నందనం గుణగణానాలస్వకీయ
చూడచూడామణిం పాణినా సంగృహ్య దేవ్యేవమవాదీత్ ॥ ౧౫౬ ॥

వ ॥ ప్రాణప్రియస్య మణిముద్రికయా సమముద్య ప్రాణప్రయాణ
మభవత్ప్రతిషేధసమక్రమ్ । మాపం చ సామి పతివీక్షణ కాంక్షయైనం
త్రాణం న మే రఘుమణిం న చ మామపశ్యమ్ ॥ ౧౫౭ ॥ దృష్ట్వా జనకజామా

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

తా జానకీ ప్రియభాషణమ్ । చింతయామాస చితస్సాపిలజ్జితస్తాంవిముం
చతి ॥ ౧౭౮ ॥

గ ॥ తదను తన్మణిం గంధవహనందనకరారవిందె నిధాయనిరీక్ష్య
చ తం మధుమమితిమన్యమానాయాం మానవేంద్రసుందర్యాం పూర్వ
వృత్తమనుస్మరంత్యాం సాశ్రులోచనాయాంశత్యాం సాపీతదింగితజ్ఞో
ఝటిత్యేనంనిజగాద ॥ ౧౭౯ ॥

వ ॥ దేవ్యాస్స్వయం కమలసౌరభకేశభారే మోదాద్రఘూత్తమక
రార్పితపుష్పమాలే । ఆస్వాదితాధికమరందమహామిళింద త్వం భాగ్య
సాక్షభవసిభూరిపునఃపురేవ ॥ ౧౮౦ ॥ యాతేత్వయామయిమసౌన్న
మణిర్మహౌజాః సీతాముఖాంబుజవికాసకరోభవేద్ద్రాక్ । వాతెపి వా
తిసభుపేనయుతే ప్రభాతె ధ్వాంతాపహోనకిము మిత్రమహోదయ
స్స్యాత్ ॥ ౧౮౧ ॥ ధ్వాంతాపహారికపి రేఃప్రవ రతు స్తమఃపాటనసం
డితాస్తె । లంకామసంఖ్యా కపయోవికంకాస్త్రాణజాంపమావృత్యసమ
జ్వలంతి ॥ ౧౮౨ ॥

గ ॥ ఏవం సంగృహ్యచూడామణింతదీయసౌభాగ్యప్రశంసాపదే
శేనాపి సీతామాశ్వాస్య స్వాత్మనోనిర్గమనసూచనమభివాచనమా
రచయ్య సాంజలిమాంజనేయమియం వ్యాజహార ॥ ౧౮౩ ॥

వ ॥ మనశ్శిలాయాస్తిలకాధినేతుర్మనశ్శిలాభూన్మయి కిం ప్రియా
యామ్ । బ్రహ్మాస్త్రమాసీత్తృణమేవకాకే తృణాయితంతత్కిముమ రావ
ణేస్మిన్ ॥ ౧౮౪ ॥ శ్రీరామకల్పతరుమేవయథాశ్రయేతన్లాంతాలతే
యమధునైదముదీర్యవిద్వన్ । సాధోమదీయవిపదం వద వానరేంద్రం
భ్రమంతవాస్తుపునరాగమనాయయాహి ॥ ౧౮౫ ॥

గ ॥ అథ తస్మాద్దేశాదవక్రమ్య మారుతిర్మనస్యేవమచింతయత్ ॥

వ ॥ ఉల్లంఘితశ్చజలధిర్జనజాత్మజాప్యైదత్తాదరా ద్రఘుకులోత్త
మముద్రికా చ । ఆశ్వాసితేయమితిర్మాణిమస్మైతిర్త్రామారామాథస్తా

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

మేవ రమణీయమణిశ్చలబ్ధః ॥ ౧౭౭ ॥ పౌలస్త్యదర్పదళనంత్వవశేషి
తం మే శక్తిప్రదర్శనమ్ముతే కథమేవ తత్స్యాత్ । యుద్ధం వినా తదపి
నైవ భవేచ్చ సైన్యసైన్యాగమః కథమకారణమత్ర భూయాత్ ॥ ౧౭౮ ॥
వనమిదమశోకనామాప్యవనిసుతాయై దదాతి బహుశోకం । అపి చ పిశా
చీజుష్టం కలయామి వనాలయోపి వనవిలయమ్ ॥ ౧౭౯ ॥ ఇత్థం విచింత్య
హనుమాన్ వివిధద్రుమాన్ దాత్రిష్మత్తద్విపేంద్ర ఇవ దీర్ఘతరకరేణ రంభాః
వాలాంచలేన చరణేన కరద్వయేన దంష్ట్రాయుగేన నఖరేణ బభంజ ధీరః ॥

గ ॥ ఏవమనేకానోకహవిభేదనసముద్భూతభయంకరనిస్వనేన ని
శాశ్రియీకృతవిహంగమనినాదేన చ నిద్రాభంగకలుషనయనాః కర్బు
రాంగనాస్సంత్రస్తనిజాంతరంగాః కిమేతదద్భుతమదృష్టపూర్వమ
శ్రుతం చ నక్తంచరేశప్రమదావనమిదానీం విదారితమహో కథమితి
కేనేతి కుతో వేతి చ ససంభ్రమం విభ్రాంతవిలోచనాస్తత ఇతో విలో
క్యాతిదారుణం సంశ్రితతోరణం కపిరూపిణం క్షణేన రాక్షసాన్యమ
క్షయం నేతుముపాగతం మృత్యుమివ సందృశ్యమానం వానరేంద్రం కిం
కరమాలోక్య తద్దర్శనాదేవ కంఠగతప్రాణతయా త్రిజటయా ప్రకటీ
కృతస్వప్నద్రుమోద్యఫలిత ఏవ విధిరేవ గరీయానితి ద్రుతం ధావమానా
రావణాయ నివేదితుమేవమారభంత ॥ ౧౮౧ ॥

ప ॥ నాద్యాపి ప్రవిలోకితస్త్రిభువనే ధీరో భవద్విప్రియో రాజన్
త్వత్ప్రమదావనం వనచరేణైకేన విధ్వంసితం । నాయం ప్రాకృతవాన
రః ప్రతినిధిస్తస్యాంతకస్య ప్రభో శీఘ్రం నిగ్రహణే స్య చోగ్రవిధినా
సంప్రేషయాగ్రేసరాన్ ॥ ౧౮౨ ॥

గ ॥ ఏతదాకర్ణ్య రావణోయం రక్షాంగనా ఏవం బభాణ ॥ ౧౮౩ ॥

ప ॥ అస్వప్నైరపి వీక్షితుం న సులభం స్వప్నే కిమాలోకితం నిద్రా
ముద్రితలోచనాః కిమథవా సాక్షాత్ప్రభగ్నం వనం । రాజన్ సత్యమిదం
ద్వయమేపి న కపిర్భగ్నాస్త్వపి సర్వద్రుమాః సంతృప్తా న హి శింశపాతరుమ్య

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

తేయత్రాస్తిసీతాసతీ ॥౧౮౪॥ సంవాదఃకిముసీతయాసమభవత్తస్యేహ
వధ్యస్యమే జాతఃకశ్చిదథాపిదైవతమియంజానాతి నోజానకీ । ఏవంచే
త్సమృగీదృశంమృగయితుంరామేణ కింప్రేషితః సర్వజ్ఞోఽస్యరివర్గగ
ర్వమథనఃకింవావిజానంత్యమూః ॥ ౧౮౫ ॥

గ ॥ తదను నాసావిహీనశూర్పణఖావాక్యేన పురారామవరాక్రి
మహాలతాశనసమర్పితపాలాశసేనానికరః ఖరఇవ రావణోఽయం ర
క్షోఽంగనావచనశ్రవణాదనిలసఖసమాక్షోఽప్యనిలతనయనిగ్రహార్థమా
త్మనస్సదృశానశీతిసహస్రకింకరానతిభయంకరాన్ సంప్రేషయామా
స ॥ ౧౮౬ ॥ వ ॥ కృత్వాశోకవశాదశోకవనికాంక్వాసౌప్ర
యాతఃకపిః కామంతాడయతాద్యతస్కరమిమంయామం నయామో
గృహం । ఇత్యుచ్చైర్బహుజల్పతాంముదజుషాంశస్త్రాణిచాధున్వతాం
సేనామారుతిమాశుపావకమివప్రాగాత్పతంగావలిః ॥ ౧౮౭॥ దృష్ట్వై
తాన్ దశకంఠకింకరవరానాత్మానమభ్యాగతాన్ సశ్రీమాన్ హనుమా
న్స్వవృద్ధతనుమాన్ ధీమాన్ మహాన్ ధైర్యవాన్ । ఉద్ధృత్యాయసమా
యతంచపరిఘం లాంగూలముర్వీతలేప్రాస్ఫాల్యేదముఘోషయచ్చహృ
దయాన్యేషాంవిదార్యద్రుతం ॥౧౮౮ ॥ జయతిజయతిరామోలక్ష్మణో
లక్ష్మణాగ్ర్యో జయతిజయతిరాజారాఘవేణాత్తరాజ్యః । జయతిజయతి
దాసఃకోసలేంద్రస్యసోఽయంజయతిజయతిలోకేరామనామాప్యజస్రం ॥
లంకాతంకయుతాబభూవనితరాంఘోషైరముష్యాధునా జాతఃపర్వత
సన్నిభస్స్వయమసౌదోషాచరాణాంశుచా । చేతశ్చంచలతాంపదం
త్వచలతాంచాంగంసరోమాంచతాం నేత్రంకాతరతామవాపనచిరా
చ్చాస్యంపరిమ్లానతామ్ ॥ ౧౯౦ ॥ యథాతథావాప్యధిగత్యధీరతాం
తృణాయమత్వానిజజీవితంచతే । నిశాచరారాజనిదేశయంత్రితా
శ్శరాన్ వవర్షుః పరివృత్యమారుతిం ॥ ౧౯౧ ॥ తతోఽంబరేససారం
భం సంచరన్ససమీరజః । జఘానపరిఘైస్తైస్తా నసినా కాసరానివ ॥

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

కేచిత్పలాశాస్త్రపలాయమానాహతావశిష్టా దశకంఠమూచుః। త్వత్కిం
కరారాఘవకింకరేణ వశీకృతాస్తేయమకింకరాణామ్ ॥ ౧౯౩ ॥

గ ॥ తదను నిశమ్యైతదధోముఖో దశముఖోఽయం శాఖామృగోపి
మృగేంద్ర ఇవానన్యసులభసామర్థ్య ఇతి మనసి విచింత్య కించిన్నిరస్త
ధైర్యః ప్రహస్తపుత్రం ప్రస్థాపయామాస ॥ ౧౯౪ ॥ తత్రాంతరే
తస్మిన్నపి హనూమతి తేజోవతి చైత్యప్రాసాదమపి నిపాత్య తదుద్భా
తబృహద్భానునా సందహ్య తత్రస్థశాతకుంభస్తంభమేకముత్పాట్యతే
నైవ తద్రక్షిణో రాక్షసాననేకానంతకం ప్రణీయ పునరపి రామపరా
క్రమమేవ సహర్షముద్ఘుష్య యుద్ధకాంక్షిణి సతి ॥ ౧౯౫ ॥

ప ॥ ధనుస్సవిస్ఫార్యసధైర్యమాశరన్నరైస్సమాకీర్యసమీరనందనం।
ధారాధరస్సేంద్రధనుర్యథాధరం ననాదభీమంస్వబలంచనందయన్ ॥
ఉత్ప్లుత్య చోత్ప్లుత్య సపావమాని ర్దివి భ్రమితం విద్యుదివ ప్రభావాన్।
చిక్షేప వృక్షం విపులాం శిలాం చ ప్రహస్తపుత్రాయ బలోద్ధతాయ।౧౯౬
తదావిలంబాత్సతు జమ్బుమాలీ వలీముఖం ద్రావితసాలవృక్షం। శిలీము
ఖైశ్చాపి శిలాం విశాలాం బభంజ సంజాతమహోష్యలీకః ॥ ౧౯౭ ॥ త
దనుపవనసూనుశ్చూర్ణితే ద్వేవిలోక్య స్వజనకసమవేగస్తాతమిత్రో ప్రస
మాక్షః। గురుతరపరిఘం ద్రాగ్భ్రామయన్ వామహస్తా దురసి మహ
తి తస్య ప్రక్షిపత్ప్రహృష్టః ॥ ౧౯౯ ॥ సరయమశనిపాతాద్దగ్ధవృ
క్షోయథైవ నిహతరథతురంగః సాధుభగ్నోత్తమాంగః। సతు భువి పతి
తోఽభూత్పిష్టబాహూరువక్షాః పురమథహతశేషః ప్రాప్యవిశ్వాసాశ్రవ
స్తే ॥ ౨౦౦ ॥

గ ॥ తదా తానేనకింకరాన్ జంబుమాల్యప్యనుసృతవానితి దశముఖే
నిశమ్యైతజ్జననీ జననయనాశ్రునిమార్జనమారచయ్య కించిద్వ్యాకులి
తాంతరే మంత్రిసుతానంతకనిమంత్రితానచిరేణ సంచోదయతి తేపిసప్త
సప్తార్చివర్చసోఽపి ప్రభంజనతనూజప్రజ్వలితకటాక్షతీక్ష్ణ ధారాభిరే

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

వప్రశాంత తేజసః కేచిదపి తస్యపదద్వయేన తలద్వయేనాపి సంతాడి
తా స్తద్రైవవదననయన శ్రవణనాసికేన విసృమరాసృగామిషాః ప్రోషి
తప్రాణసమీరణా రణరంగమాలిలింగుః ॥ ౨౦౧ ॥ ఏతదపినిశమ్య
యూపాక్షవిరూపాక్షప్రఘసనదుర్ధరభాసకర్ణాభిధానాన్ యాతు
ధానాన్ పంచ సేనాగ్రగానాహూయ తూర్ణమాహవాయ నిర్గత్యా
యేన కేనాప్యుపాయేన తం వనేచరం సంగృహ్యానయధ్వమితి దుఃఖిత
మనాః ప్రోవాచ చైవం దశగ్రీవః ॥ ౨౦౨ ॥

ప ॥ సుగ్రీవశ్చ తదగ్రజోఽపి బలినాం వాలీ బలీ భూతలే తౌ మైందద్వి
విదౌ సుషేణగవయౌ నీలోఽనలో జాంబవాన్ । ఘోరాస్తే బహువిక్ర
మాః ఖలు పురా దృష్టా మయానేకధా ప్యేతద్వానరవిక్రమైకశకలా
నాస్త్యేవ తేషు ధ్రువం ॥ ౨౦౩ ॥ శక్రేణాస్మదుదారసైన్యనిధనం క
ర్తుం న సృష్టః క్రుధా । కిం వా వానరరూపతస్స్వయమగాద్యత్తాధిపో
మద్రిపుః । సీతాయాః పరిమార్గణాయ కిము వా దూతోఽయమత్రాగతో
దీనస్యాపి కిమీదృశోఽస్య సదృశో రామస్య దూతో భవేత్ ॥ ౨౦౪ ॥

గ ॥ భవతు నామైతద్విచింత్య తాం పశ్చాదిదానీమతిక్రూరాద్వా త
ద్వానరసంగ్రహ ఏవ కార్య ఇతి కాలసంచోదితాన్ తానేవాసౌ సేనాపతీ
న్సంప్రేషయామాస ॥ ౨౦౫ ॥

ప ॥ అద్రిమూర్ధ్ని కృతోదయం రవిమివ ప్రస్తం మహాతోరణ
ప్రవృత్యానిలసంభవం జలధరాస్తే పంచ సేనాగ్రగాః । సువర్షన్నాశు
శరాంశ్ప్రతిచ్ఛిరసి తాన్ వక్షస్యసవ్యాయుధాన్ న్యాక్షిప్యాథకృతార్థ
తాం సమభజన్ మూర్ధ్నామదాంధాముధా ॥ ౨౦౬ ॥ ధూన్వన్సంగరు
హాశి చాస్య తను తద్బాణావళీర్లాఘవా ద్వాలాగ్రేణ విజృంభితేన హ
నుమానుత్ప్లుత్య శృంగం గిరేః । యూపాక్షం చ విరూపవక్షమపి ప్రా
క్షిప్య పశ్చాద్ద్రుతం వృక్షేణ ప్రఘసం జఘాన నితరాం తం భాసకర్ణం
రుషా ॥ ౨౦౭ ॥ పంచత్వమేనం చతురశ్చ తూర్ణ మేతేము సేనాపతి

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

మక్షణేన । దత్వారథస్థంహతశేషశత్రుం దుద్రావతంమర్దరనామధేయమ్ ॥ ౨౦౮ ॥ భూత్వాపగ్వ్రతసన్నిభఃపవనభూఃప్రోత్తుఙ్గంపముత్పాదయన్ సర్వేషాంనభసఃపపాతరభసాత్తత్స్యందనస్యోపరి । భగ్నాభూత్సరథోరథాష్టతురగానష్టావినష్టఃక్షణాత్తూర్ణంతతస్సోప్యుదరప్రవేశితనిజప్రోత్కంధరోమర్దరః ॥ ౨౦౯ ॥

౯ ॥ అథహతావశిష్టరాక్షసనిరీక్షణాదేవతేషాం సైన్యాధిపానాం పంచపంచతామేవాభజన్నితిమత్వాస్వయమపి సంతాపపంచతాముపేయుషిసురద్విషిరావణేరణధురీణమాత్మనః కుమారమక్షమీక్షమాణే తత్క్షణేన తదింగితజ్ఞస్సోపినిరగాదగాధసత్వస్సమాగాచ్చగజః కూపమివతృణావృతంసత్వవతామగ్రగణ్యం కపిపరేణ్యం ॥ ౨౧౦ ॥

వ ॥ తురంగఖురనిస్స్వనైరథరథాంగభీమారవై ద్విషద్ధృదయదారణైర్వరశరాసమౌర్వీరవైః । సుధైర్యభరితాంతరం విశిఖసాంద్రరోదోంతరం దదర్శసముపాగతంసకపినాయకో రాక్షసం ॥ ౨౧౧ ॥ అభూత్సపదిసింహయోరివతదారణోదారుణో మహాబలనిశాచరప్రవరపుత్రయోస్సంభ్రమాత్। పరస్పరజయైషిణోరపిసమానతేజస్వినో ర్మహీరుహమహీధరైరశనికల్పతీక్ష్ణాశుగైః ॥ ౨౧౨ ॥ అలంపఫలలీలయా త్యనిలసంభవస్సంభ్రమా న్నిపాత్యరథవాజినస్తలయుగప్రహారైర్భువి । జవేనదివముత్పతన్నిజభుజోరువిక్షేపణాద్రిరాజవరమల్లవత్త్రిభువనైకశూరోజయీ ॥ ౨౧౩ ॥ యదాభువినిపాతితా రథతురంగమాస్సంగరే । పహారసతదాస్వయంహతమనోరథస్తద్రథాత్ । తథాపిపృథ్వీతలాత్సపదిపుష్కరంభాస్కరం తమోగ్రహఇవోద్గతోగ్రసితుకామశరోమారుతిమ్ ॥ ౨౧౪ ॥ తత్రైవసతురక్షసః పదయుగం సముద్గృహ్యతం విధాయచసమీరజోభ్రమితమధశ్శిరసంక్రుధా । ముమోచధరణీతలే గగనవర్త్మనావాలినా కృతంతదిహసంస్మరన్నివమహాసురేమాహిషే ॥ ౨౧౫ ॥ యావత్కర్ణగతంకుమారమరణం శ్రాన

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

దృష్టో రావణో వస్త్రైశ్చాదితవక్త్రైస్త్రీరకరాక్షసైర్నివారితః కమాణ శుభిః । ఉష్ణైర్వింశతినేత్రనిర్గతశరైశ్శోకేనసంమూర్ఛితో హాపుత్రేత్యసకృత్తముత్తమసుతం సంస్మృత్యసంస్మృత్యచ ॥ ౨౧౬ ॥ ఏవంశోకసమాకులంస్వపితరంప్రేక్ష్య తం శక్రజిత్ క్రుద్ధో దైన్యమిదం త్రిలోకజయినస్తస్మిన్జరానందదం । శూరాణాంమరణంరణేబహుమతంశోకోయముత్సృజ్యతామాకృష్యాహమిహానయామిసహసావశ్యం మనుష్యద్విషమ్ ॥ ౨౧౭ ॥

గ॥ ఏవముక్త్వానమాశ్వాసయంతమాత్మజంసదనక్రోంచరేశో వ్యాజహార ॥ ౨౧౮ ॥ ... ...

ప ॥ తేకింకరాశ్చాపిసజంబుమాలీ తేమంత్రిపుత్రా అపిపంచ శూరాః। త్వద్భృత్యవర్యశ్చహతారణేద్రాగ్యేనాద్యకీశస్సతుకీదృశో వా॥ కిందుర్లభంతవమహేంద్రమదాపహర్తుః స్త్రైతామహాదిపరమాస్త్రవిశారదస్య। కింత్వప్రమత్తహృదయోభవతత్పరస్త్వం శాఖామృగోయమితిజాత్వనుపేక్షణీయః ॥ ౨౨౦ ॥

గ ॥ ఏవముదీరితోయముదారవిక్రమశ్శక్రారప్రదక్షిణందక్షిణః క్షణదాచరేంద్రమమరేంద్రజిచ్ఛత్రభానుమివభ్రాజమానంయానమారుహ్యానుహాబలాత్మజమేవమాజగామ ॥ ౨౨౧ ॥

ప ॥ మణిమయమధిరుహ్యస్యందనం విద్యుదాభం ధనురివ సురరాజోదివ్యమాదాయచాపమ్ । ఘనమివసనినాదంస్వాగతంమేఘనాదం వ్యతనుతహరినాదంసాధుపశ్యన్హరీంద్రః ॥ ౨౨౨ ॥ సర్వాదిశోముఖరితారథనిస్వనేన జ్యాఘోషతఃపటహడిండిమతూర్యఘోషైః । రౌద్రామృగాశ్చబహుధాభయతోవినేదు నాదంనిశమ్యసరయం హరిపుంగవస్య ॥ ౨౨౩ ॥ ఏతారణాయమిళితావివమత్తనాగా హస్తైగృహీతపృథుపర్వతదివ్యచాపౌ । ద్రష్టుంముదాంబరతలేక్షమహేంద్రశత్రోస్తస్థుర్మహర్షిసురయక్షభుజంగసంఘాః ॥ ౨౨౪ ॥ ప్రవర్షతా

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

తిరణావన్యాకతిపయా గణ్ణరానసౌ రణానసతు మోఘయన్ విశిఖల
క్ష్యమక్షాంతకః । నివార్యమశక్యాని వన్యాజనతస్స్వలాంగూలతః శరా
న్విచలయన్ ముహుర్భ్రుకుటిమభ్రమాగణం గతః ॥ ౨౨౫ ॥ తస్మైషు
నాదస్య శరేషు మోఘీకృతేష్వమోఘేష్వపి వాయుజేన । పౌలస్త్య
పుత్రస్తు పితామహాస్త్రం దాక్షిణ్యం దధే వధ్యమముం విదిత్వా ॥ ౨౨౬ ॥
శ్రీరామకార్యస్య శుభోదయోద్య బద్ధోఽస్మి తస్మాద్గురుగౌరవేణ । పితా
మహస్యాపి పితుర్మమాపి ప్రసాదభాజో నహి వేదనాస్తి ॥ ౨౨౭ ॥
అస్త్రేణ బద్ధోఽహమితి ప్రణీతో యద్యాశరైః రాక్షసరాజధానీం । సుగ్రీవ
రామప్రణయప్రసక్తా ప్రకంపయామాస్యాశు తదంతరంగమ్ ॥ ౨౨౮ ॥

గ ॥ ఇతి నిర్విచేష్టం పరిష్టంబుద్ధిమతాం మారుతిం కాష్ఠముష్టిభిస్సం
తాడ్య రాక్షసా మందబుద్ధయో బబంధుశ్శణవల్కైరన్యైశ్చ ర్విముక్త
మస్త్రేణ సుకృత్యస సంభ్రమం పటహడిండిమకాహలీభేరీనిస్వనైః పుర
వరం మృత్యుమివ స్వయమేవ ప్రాపయామాసుః ॥ ౨౨౯ ॥

ప ॥ చంచచ్చామరపాణిపంకజఝుంఝుంకారసత్కంకణై రేణీదృ
క్తరుణీగణైః పరివృతం పూజ్యైరమాత్యైరపి । ఆసీనం పరమాసనే దశ
ముఖం రత్నైః కిరీటైర్యుతం పశ్యన్ స్తన్యనుషహాజసా సరభసం సంమో
హితో మారుతిః ॥ ౨౩౦ ॥ తేజోరాశిమముం ప్రభంజనసుతం చాక్షప్ర
భావాధికం లంకాతంకకరం విలోక్య చ మనాక్ శంకాకులో రావణః ।
కస్త్వం శోకవశామశోకవనికాం హంతుం చ సైన్యం మహాతో హేతు
ర్వద వానరేతి సచివం పృచ్ఛత్యహో దచ్ఛచా ॥ ౨౩౧ ॥ కైలాసో మమ
బాహుభిః ప్రచలితః పూర్వం యదా లీలయా శప్తోహం ఖలు యేన సోయమ
ధునా నందీకిమత్రాగమత్ । వైరాద్వైశ్రవణో రణాయ సమగాదో ప్రే
ణకీ శాయితః కిం వాతత్సణిపుష్పకాపహరణాత్తూర్ణం సఖే వర్ణ్యతాం ॥

గ ॥ ఇత్థమాజ్ఞప్తే ప్రహస్తే మంత్రిసత్తమే తమపి తథైవ పృచ్ఛతి పృథి
వ్యాం పుచ్ఛమాస్ఫాట్య పౌలస్త్యమేవ ప్రత్యువాచాభయం పావమానిః ॥

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

వ ॥ లంకాధినాథ తవ దుర్లభదర్శనేచ్ఛా వేగాదశోకనిధనాయ
నిదానమాసీత్ । సంగచ్ఛణాయ సమరేషు మజీవితస్య త్వత్కింకరాశ్చ
యమకింకరకింకరాస్తే ॥ ౨౩౪ ॥ మిత్రేణ తే రఘుపతేరపి మిత్రజైనల
జాలపతేః సముదితః కపినాయకేన । సంశ్రూయతాం మమ ముఖేన హితో
పదేశో ధర్మార్థహేతురయమత్ర పరత్ర చాపి ॥ ౨౩౫ ॥ పౌలస్త్య కిం
న భవతా విదితం పరేషాం దారాభిమర్శనమశోభనమిత్యవన్యాం । చా
ర్యేణ రామమహిషీహరణం కథం తే యుక్తం త్రిలోకజయినోఽపి యశః కృతా
వా ॥ ౨౩౬ ॥ గోప్త్రా పాత్రీకృతవపంజరస్థశుకవత్తత్కార్తవీర్యార్జునో భ
గ్నో యేన స భార్గవో రఘుపతేర్దార్ఢ్యాత్కాందిశీకోఽభవత్ । యత్క
క్షాంతరలాలితా తవ తనుర్హా త్వాపితం వాలినం తూర్ణం త్వామపి కాం
క్షతే దశముఖ రామబాణోఽధునా ॥ ౨౩౭ ॥

గ ॥ ఇమామవ్యవధారయ రావణ మదీయాముపకారకారిణీం వాణీ
మఖిలమనోహారిణీమ్ ॥ ౨౩౮ ॥

వ ॥ సంలబ్ధో బలవద్విరోధ ఇహ సంమోహాన్మయా స్వామినా కింక
ర్యామితి మాశు చాద్య భవతస్త్వత్పాదాబ్జయోః కింకరః । క్షాంత్యాయాః క్ష
మయా న మే రిపుసతే కాలానలోఽపి క్రుధా తం రామం సహ రామమేవ త
సుతే పాపం ప్రయాతు దురితమ్ ॥ ౨౩౯ ॥

గ ॥ ఏవం నిశమ్య రోషేణ కషాయితమనీషో మహిష ఇవ హితోపదే
శాదవ్యపగతమదాంధభావో రజనీచరవల్లభో బిభీషికాం గిర ముదీర
యంతమిమం మారయ వలీముఖమిత్యమాత్యవరమాదిదేశ ॥ ౨౩౬ ॥ స
తు సతామసతామపి భూషణం విభీషణో విభీషణస్తదైవ రావణమేవమభా
ణీత్ ॥ ౨౪౦ ॥

వ ॥ భ్రాతర్భవాన్నిఖిలరాక్షసచక్రవర్తీ భీతాస్సురాసుర వ
రా భ్రుకుటీభటాస్తే । మర్త్యాః కియంత ఇహ తేద్యుత దీయ దూతే దండో
యది ప్రవిహితో న హితోఽభవేన్నః ॥ ౨౪౧ ॥ శాస్త్రే హి దూతనిధనం ని

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

తరాం నిషిద్ధం తస్మాదలం కులమిదం కిమలాద్భవస్య। నేదం శరీరమపి నైవ
తథాశ్రియశ్చ దుష్కీర్తిరేవ భజతే స్థిరతాం పృథివ్యామ్ ॥ ౨౮౨ ॥ శ
త్రోస్సకాశాత్సముపాగతస్య వైరూప్యమంగేష్వనురూపమేవ। విజృం
భితస్యాస్య వలీముఖస్య పుచ్ఛస్య వైచిత్ర్యమతః కురుష్వ ॥ ౨౮౩ ॥

౪ ॥ తదను రావణో మనీషిణా విభీషణేన సంభాషితానుసారేణ జ
గత్ప్రాణతనూజస్య ప్రాణాపహరణకరణం విహాయ తత్పుచ్ఛస్య వైచి
త్ర్యం కథం కర్తవ్యమితి చింతయిత్వాంతకనియంత్రితమతిశ్చిత్రభానువి
భ్రాజితోయం క్రియతామిత్యాదిదేశ ॥ ౨౮౪ ॥

౫ ॥ ఆజ్ఞప్తా యాపదిత్థం నిఖిలనిశిచరాస్తావదేవాత్తరోషాః పశ్యంతు
జ్ఞాతివర్గాః ప్రవిణతవదనా దగ్ధలాంగూలమేనం। ఇత్యుక్త్వా జీర్ణవ
స్త్రైః కఠితరపృథులం పుచ్ఛమావేష్ట్య కృచ్ఛ్రాత్ తైలేనాప్యభ్యషించన్
జ్వలితమపి చ తం కారయంతో హసంతః ॥ ౨౮౫ ॥ యుష్మద్బంధువ్రజనాం
క్షుభితనిశిచరాః హంత హంతాయమాసీత్ తత్కృత్వా శోకం సశోకం సపది
సమభవద్దగ్ధలాంగూల ఏవం। హర్షాత్సంపశ్య తే తి ప్రతిదిశముదితైశ్శం
ఖభేరీనినాదైస్సంకృష్యైనం నగర్యాం రజనిచరభటాః ఘోషయంతో
జహర్షుః ॥ ౨౮౬ ॥ ప్రాజ్ఞస్మరాశ్చర్యమతీవ మత్వా ద్రష్టుం ప్రహృ
ష్టాః ప్రవికీర్ణకేశాః స్త్రీబాలవృద్ధా గళితాంశుకాశ్చ ప్లవంగలాంగూ
లమతి ప్రదీప్తం ॥ ౨౮౭ ॥ ఉత్తుంగలాంగూలమిదం ప్లవంగస్యాదేవ
మేవం సతతం ప్రదగ్ధమ్। ఇత్థం ప్రవేశ్య ఖలు బాష్పనేత్ర్యః కాశ్చిత్ప్రి
యాంస్తేన మృతాన్ స్మరంత్యః ॥ ౨౮౮ ॥ జగుశ్చ కాశ్చిజ్జనకేంద్రజా
తామాకర్ణ్యతాం దేవి విధిర్గరీయాన్। హత ప్రియాణాం హృద
యాగ్నినైవ వాలః ప్రదగ్ధస్తవ వానరస్య ॥ ౨౮౯ ॥ తచ్ఛ్రుత్వా భృశ
దుఃఖితానిలనఖం సా పావనత ప్రీమత సీతా తస్య హనూమత స్సుభగ
వాన్ శీతో భవ నాస్యాదితి। రామో రావణమారణం యదిరయాత్ తుర
ఙ్గ్యాదిహైవాగత స్సాకేతం చ నమేత్యమిత్రనిచయైః రాజ్యాభిషిక్తో భ

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

వేత్ ॥ ౨౫౦ ॥ రామేతిమంగళంనామ ధ్యాత్వోప్యమాసర్వమంగళా ।
మారుతేర్మంగళం తేనా కాంక్షీన్మంగళదేవతా ॥ ౨౫౧ ॥

గ ॥ ఏవమాశ్రితవాత్సల్యపరిపూర్ణాయాం శోకసంతప్తహృద
యాయాం వైదేహ్యాం హుతాశనముపాసమానా యామాపన్నవారణ
ధురీణరామనామ్నైవరసమాణాయామ్ ॥ ౨౫౩ ॥

ప ॥ ప్రదక్షిణశిఖోనలస్తదనుమంగళం మారుతే ర్మందాసనాభి
సూచయన్నివరరాజసీతాం ప్రతి । ప్రణీయరజనీచరాణామమస్తై
వ శీతితాంయథా తథాసపదివిందతేనరఘునందనస్త్వమితి ॥ ౨౫౪ ॥
పురా ప్రణయసంపది ప్రవరరామసుగ్రీవయోః పురోమమయదాశ్రు
తంసుదృఢమంజనానూనునా । జవాత్తదిహభోజనంజననిదా పయంతి
ప్రియం ప్రసాదితకరోన్యథాదివసురుత్సుఖస్సచ్ఛిఖః ॥ ౨౫౫ ॥ మన్మి
త్రింవహ్నిరయంసత్యంవదతీతిసాధువదతీవ । వలమానేపవమానేవికస్వి
తవనజాతమధురవదనేయం ॥ ౨౫౬ ॥

గ ॥ తతోలంకాయాంనిజలాంగూలప్రతిష్ఠితానలజ్వాలామాలో
క్ష్యప్రభంజనాత్మజస్స్వాత్మన్యేవమచింతయత్ ॥ ౨౫౭ ॥

ప ॥ కుతోఽపాహుతాశోనబాధాంవిధత్తే ప్రదీప్తోపికింవాపిశుక్ష్మే
పఖేతి । ప్రశాంతోద్యరామప్రసాదామృతేనమశీతోపిసీతానుశీలా
నలేన ॥ ౨౫౮ ॥ తథాపాపివాలేనదీప్తానలేన కరిష్యామిసంతాపమే
షాశరాణాం । విశిష్టక్రియాణాంక్షయశ్చైవశిష్టో విశిష్టఃఫలేనక్రమ
స్స్వైదనేన ॥ ౨౫౯ ॥ భవామ్యేవసత్యప్రతిజ్ఞో హనుగ్నే మణినా
క్షైగృహ్యహైరౌఘిరుణ్యాపద్యత్యప్తిం । ఇతివ్యగ్రచిత్తస్సన ప్రత్యభిజ్ఞం ప్ర
దగ్ధుంపురీంప్రాప్తహర్షోమహాత్మా ॥ ౨౬౦ ॥ హ్రస్వోథభూత్వాప్ర
విముక్తబంధో బభౌపునః పర్వతసన్నిభోసౌ । సంగృహ్యశీఘ్రం పరి
ఘంతమేవ జఘానసర్వానపిరక్షిణస్తాన్ ॥ ౨౬౧ ॥ భూయో భీమబ
లాదజాహావితరాం లాంగూలదీప్తాగ్నినాదివ్యోద్యానముదారహర్షే

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

నిచయాన్ కాన్స్మంజురాజాలయాన్ । పశ్చాదింద్రజితో మణీంద్రసద
నం రాజధ్వజగ్రీవయోర్విద్యుజ్జిహ్వవిశాలయోస్సురుచిరం తచ్ఛోణితా
క్షస్య చ ॥ ౨౬౨ ॥ గేహం కుంభనికుంభయోస్సరభసం తత్కుంభకర్ణ
స్య చ యుద్ధోన్మత్తకరాళరోమశమహాపార్శ్వాఖ్యశూరాణాం తథా । దం
ష్ట్రిస్యాపి చ వజ్రదంష్ట్రసదనం మత్తప్రహస్తాఖ్యయోః పూర్వం సంహృ
తజంబుమాలినిలయం మాలేస్సుమాలేరపి ॥ ౨౬౩ ॥ తద్వద్ధూమ్రశతాద్ర
పిసూర్యశత్రోస్తద్రశ్మికేతోరపి యజ్ఞశత్రోః । ఖరాత్మజస్యాపి నరాం
తకస్య హ్రస్వకర్ణస్య తథాస్తిముఖ్యతస్య ॥ ౨౬౪ ॥ రాజ్యశ్రియా లల
సితః పరిపాతి లంకామేకో విభీషణ ఇతీవ విదర్శయన్ సః । త్యక్త్వా తదు
త్తమగృహం నిఖిలం తదన్యద్దీర్ఘోదదాహ దశవక్త్రమహాశ్రియశ్చ ॥ ౨౬౫ ॥
లంకాదాహసముత్థితాభ్రనిచయశ్యామాః ప్రధూమావళిర్యాతు శ్రేష్ఠ
యుశ్శోనిశాకరముఖేష్వభూదనుకేళిందధా । తత్ప్రియస్యతిబాష్పపూర
రచితస్నానాః స్తనత్ర్యంభృగాః పాల్యోల్లసన్మణిహారనిస్వనమిషాన్మంత్రాన్
ప్రజేపుస్తరామ్ ॥ ౨౬౬ ॥ హా నాథ త్వమమాం విహాయ విలయం ప్రా
ప్తోసి పుత్రైస్సమం మాత స్త్వం జరతి క్వ వా జనక హా కుత్ర ప్రయాతుం
క్షమః । ఇత్యేనం జ్వలనార్చిరావృతతనుర్లంకాంగనానాం గణో వా
రం వారముదారరోదనమగాదుద్గృహ్య కేశావళీః ॥ ౨౬౭ ॥ ముముచ
శ్చ కాశ్చిద్బహుశోకబాష్పం జ్వలనం జనా జ్జేతుమివాయతాక్ష్యః । ఘ
టపూర్ణతైలం జలమిత్యవేత్య స్వరయాభిషిచ్యోజ్జ్వలితం ప్రచక్రుః ॥
అస్మద్రావణదుర్నయేంధనచయైర్వృద్ధిం పరాం ప్రాప్తవాన్ సీతామ
న్యుధనంజయః పవనభూసాహాయ్యనభూతో జ్వలన్ । భస్మీభూతమిదం
పురం వితనుతే కామాంధనేత్రః కుతో లంకామృత్యుమిమాం సమాన
యదసౌ ధీహీనసక్తం చరః ॥ ౨౬౯ ॥ యథాభిశప్తా హి తథైవ లంకా స
త్యం పతివ్రతం సుతరాం న శంకా । స్వప్నశ్చ సత్యస్త్రిజటాప్రదృష్టః క
ష్టం వినష్టం ఖలు పుష్టరక్షః ॥ ౨౭౦ ॥ అయం కపిః రైవతథా యదిస్యా

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

ఛ్ఛక్తః కథం బ్రూహి బహూన్నిహంతుమ్। తృణాయ మత్వాపి చ వజ్రి వక్త్రం ప్రపశ్యత స్తన్య దదాహ సర్వాన్ ॥ ౨౬౧ ॥

గ ॥ ఏవమేవాశరస్త్రేణ 'సుదంతీష్వాశ్రయాశోష్యాశరాణామనేకపతాకా తోరణాలంకృతగృహాంకణసుఖాసనముపలంబ్య తద్వాసితాజననయనాశ్రుధారాభిరర్ఘ్యముపగృహ్య స్వాత్మసన్మిత్రసహామేన విజృంభిత స్తత్తనూజసమర్పితామీదృశీం సపర్యాం ప్రేమ్ణువర్యామనేకవర్షాపోషితబాడబక్షవ భోజన ప్రియస్స సంభ్రమం స్వీకృత్య స్వాత్మానం సాధు తృప్తిముపనీయ స్వాదునభుంజీతైకపవేతి న్యాయే నాజీర్ణతాభయేనచ హవ్యవాహనస్య మె సహజవ్యాపారోయమితిచ మఖాశనానపి తృప్తానాకలయామీత్యసకృత్ప్రసారితకరసహస్ర ఇవ వ్యోమస్పర్శిజ్వాలామాలాభిర్జాజ్వల్యమానో భూయోపి చిత్రభానుతయా విచిత్రాంశుకసంభావితనిజప్రతీక ఇవ పీతరక్తశ్యామాదివర్ణశోభితో రావణం తృణీకృత్య స్వయం హిరణ్యరేత స్తయా హిరణ్యనగరీమిమామాక్రమమాణ ఇవ పరితో విరరాజ ॥ ౨౬౨ ॥ ...

ప॥ రోదాంతరే సాంద్రముదారవహ్నిం విలోక్య లంకామపి సంప్రదీప్తామ్। భీతాంతరో భూదపి భూసుతాయాః కిం వా బభూవేతి స వాయుపుత్రః ॥ ౨౬౩ ॥ ఇమాం సగృహ దేహళీమమబభూవలంకాపురీసుభాజనమితి స్వయం సమదమాశ్రయా శోధునా। స్పృశేన్నభవనమాతరం యదిపతిత స్తైకాతురాం వృథా జలధిలంఘనం నిధనమీదృశం రక్షసాం ॥ కాలెస్మిన్నకృతజ్ఞతా ఖలు యతో దేవోపి వైశ్వానరో మిత్రం చాపి పితుర్మమైనమధునా సంతర్పితాత్మాప్యసౌ। శోకం మె ప్రదదావశోకవనికామప్యాశు సంభక్షయన్ యత్రాస్తె ధృతజీవితా కిల తు తారామాగమాకాంక్షయా ॥ ౨౬౪ ॥ క్రుద్ధస్సాన్యత్తు జిఘాంసురాత్మపితరావిత్యేవ శాస్త్రోదితా వాణీ సత్యతరైవసాధుగదితా క్రుద్ధేన సూనంమయా।స్వాన్యంతఃపురహాని మేపనదిరా న్నాలో చ్యకించిద్ధృది సర్వం సాధుహుతం

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

యతో హతవపుర్వ్యక్తం కపిత్వం మమ ॥ ౨౭౭ ॥ త్రివిధం నిరయద్వా
రం కామక్రోధాత్తథైవ లోభశ్చ । క్రోధాదను వితక మూఢా కథమపి వా
భజతి కర్మపాపాత్మా ॥ ౨౭౮ ॥ తత్రైవ సర్వతనిరయో హ్యాస్తాం తమ
హం న దారుణం మమైవ । మన్యోరనన్యజనుషా వానరవైవశ్యతో స్యభీతో
స్మి ॥ ౨౭౯ ॥ గ ॥ ఇత్థముక్త్వా స సుధామాధుర్యమానేవ వమానవం
దనో పావకమపి దగ్ధుం ధురంధరే వివివిధ్యాఘరాస్తదాస్త్రాతు మే న మన
మారభంత ॥ ౨౮౦ ॥ ... ...

వ ॥ పాథోనిధిలంఘితయేవవద్భ్యాం పురపలాశైశ్చ హతోం హు
తాశే । తథాపి సీతా పరిరక్షితా హి కిం వా న లభ్యం కృతపుణ్యరాశేః ॥
దదాహ సర్వాణ్యపి చాశ్రయాశో వైభీషణం మందిరమంతరేణ । లక్ష్మీ
కటాక్షామృతపూరితస్య కిం వా న లభ్యం కృతపుణ్యరాశేః ॥ ౨౮౧ ॥

గ ॥ ఏవం కర్ణయోరమృతాయమానామమరోక్తిమాకర్ణ్యాస
హసుభావో మారుతిర్లక్ష్మీకటాక్షామృతవీచివిస్తృతేర్లక్ష్యానుభవమితి
శ్రైర్యావదాతహృదయో హృదయ ఏవమమన్యత ॥ ౨౮౨ ॥

వ ॥ అపి చేత్సుమరాచారో న హి న హి నశ్యేద్రఘూద్వహతేర్భక్తః ।
ఇతి రామానుజవాక్యాద్భయమిహ నాస్తి రామభక్తస్య ॥ ౨౮౩ ॥
వాన్యం స్పృశామి రామాదితి దృఢశీలాం స్పృశేత్కథం వహ్నిః । శీలో
మమాపి జాతో యస్తు మహాత్మా స జాతు న దురాత్మా ॥ ౨౮౪ ॥

గ ॥ అథాసౌ రామదర్శనాభిలాషేణ కృష్యమాణమానసోపి మన
స్సంతుష్ట్యై పునర్దృష్ట్వైవ క్షితిసుతామక్షతాం తత్క్షణం హర్షాశ్రు
పరిప్లుతః ప్రణమ్య ప్రయాణసన్నద్ధస్తత్రైవ తరంగితాశ్రుపరంపరాం
పునః పునస్తామాశ్వాస్య స్వయమప్యశ్రులోచనః పూర్వవత్పయోధిము
ల్లంఘ్య నిజాగమనమేవ నిరీక్షమాణాన్ ప్రణమ్య సాంజలిర్జాంబ
వదంగదాదీనాలింగ్య చ నిరీక్షితాక్షితిసుతేత్యాచచక్షే ॥ ౨౮౫ ॥

వ ॥ అబ్ధిపిన్నిర్భృశాస్సందో జాంబవానంజనాత్మజమ్ । అయాస్య

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

స్వాంగదయేత్యాది భూమిజాదర్శనోత్సవమ్ ॥ ౫౬ ॥

౧ ॥ లలితరగళే ॥ తం ప్రత్యువాచాశివాతాత్మజస్సాదసమానమస్య
భూయోఽపి భూమిసుతామపి చ రామం మనస్యేవ కౌసుం ప్రణమ్యా
స సంపూర్ణితకామబ్జజాతాత్మసమ్యగ్భాగయస్పృష్ట్వా సాచీకృత్య పక్షౌ నాద
క్షీంద్రవన్మిత్ర ప్రాకారమారోహణగచ్ఛంతమాసాద్య మహాద్యశక్త్యా
గతైరేవ సంచారితైస్సింస్తు పర్యాస్తమోదేన వికీర్యత్యాతాం మిత్ర
వర్ధ్యైకశం సంతతముత్తుంగకాంగేయశృంగైశ్చ దైశ్చాపి సంయుక్తమత్యా
న్తరమణీయసహనీయ మైనాకనామానముర్వీధరం సాధుభావాదతిక్ర
మ్య ధన్యోఽస్మి భవదీయకారుణ్యతో మిత్ర కాకుత్స్థకార్యార్థమద్గచ్ఛ
తో మాస్తు విఘ్నః కృతజ్ఞోఽస్మి చోక్త్వేతి తాతస్య సంధానముత్ప్లుత్య నిర్గ
చ్ఛతో మేతుజిజ్ఞాసుభిశ్శక్తిమస్వప్నసిదతయేన సందిష్టసురసాభిధానాస్య
మావిశ్య నిర్గత్య భూయోఽపి తత్సింహికాసంజ్ఞరక్షోంగనామపి చ
హత్వా చ గత్వాథ పారం పయోధేశ్చ సంవీక్ష్య చాత్మానమాలోక్య దూ
షేణ లంకామలంకారభూతాం త్రిలోకస్య తామావిశంతం సమా
తాడయంతీమమందం విధాయాశు ముష్టిప్రఘాతేన భగ్నాంగకాం స్వే
నరూపేణ సంధృశ్యమానామయత్నేన లంకాం చ నిశ్శంకమావిశ్య వే
శ్మాని దోషాచరేంద్రస్య శౌర్యప్రతాపాదికీర్తిప్రచారైర్మహైర్వైతాళి
కోల్లపితవాణీస్సమౌక్తిక్యకష్టాసు సంవీక్ష్య పశ్చాదశోకాత్మపిచ్ఛ
మప్రసుప్తాసు మధ్యే ప్రసుప్తమపి పౌలస్త్యమథదివ్యలావణ్యసంపూ
ర్ణమండోదరీమేవ మత్త్వైవ సీతేతి సంభ్రాంతచిత్తోఽస్మి రామప్రసా
దేన మోహం పరిత్యజ్య పశ్చాదశోకాఖ్యముద్యానవనమేత్య తత్రస్థితం
రహసి తం శింశుపావృక్షమారుహ్య మేఘౌఘసంఛన్నశీతాంశుశోభా
మివ ఘోరరక్షోంగనాసంఘసంవీతసీతాం సుతప్తాం సతీమార్తశో
కాం విలోక్యాశు దేవీం త్రిలోకస్య మాతేతి సంచింత్య వాచా ప్ర
లోభయితుమాగత్య దేవ్యోక్తపారుష్యవచసేన సంమ్లానదశనక్రిమద్ఛ

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

గ్నదర్పేణ లంకాం ప్రియాంతం తమమరద్విషం చాపి తత్రాక్షసీభ్యం
దదుశ్చేష్టితాన్యపిచ తత్త్రిజటయోల్లపితసుస్వప్నదుస్వప్నవృత్తాన్తమా
కర్ణ్యైవ మన్నాథరఘునాథమహనీయచారిత్ర్యప్రియామభిషిచ్య క
ర్ణాద్వయేసాధు సీతాంసమాశ్వాస్య సహసాహామవరుహ్యావృక్షాత్త్ర
జేనైవ దేవీంప్రణమ్యాథ సౌమిత్రిసంయుక్తరామస్య కుశలంచ కీశాధి
నాథేన రామస్యమిత్రత్వమైంద్రిస్య నిధనంచ మిత్రాత్మజస్యాథ రా
జ్యాభిషేకంచ దేవ్యాముత్రంసమ్యగన్వేషణార్థైవ సంప్రేషణంకీశ
యూథాధిపానాంస దంష్ట్రాయుధానాంచ యుధిమజయానాంచ
తేష్వంగదాదిషుచ వాతాత్మజాతోయ మేకఃకనిష్ఠాబ్ధిముల్లంఘ్యవేగే
న దోషాచరేంద్రస్య గేహేష్వనేకేషు దేవీంనదృష్ట్వాథ దాశరథిక్ర
పయైవ దృష్ట్వేహధన్యోస్మిలంకాధిపోయమితి శంకాంపరిత్యజ్య మాం
విద్ధిదాశరథిదూతం యథార్థమితి తన్ముద్రికాంపశ్య మాతర్మయా
గచ్ఛరామంసమీక్షస్వ నోచేదిహైవాద్యరామస్సుగ్రీవ సౌమిత్రిరా
గత్య దివ్యాశుగేనైవ వేగాద్దశగ్రీవ వంశాటవీం దేవి దగ్ధ్వాత్వదైవాశు
గత్వావ్యయోధ్యాంచ దేవ్యాభవత్యాభిషిక్తాభవత్యేవ నాస్త్యత్రసం
దేహ ఇత్యేవవిజ్ఞాప్య సంముదితదేవ్యాథ దత్తంత్వభిజ్ఞానరూపంమ
హచ్ఛారు చూడామణింపాణి యుగ్మేనసంగృహ్య దేవీంప్రణమ్యాథ
భక్త్వావ్యశోకంచరామోద్యజయతీతి జయతీతిసౌమిత్రి రతివీరసుగ్రీ
వ రాజాచజయతీతి జయఘోషముద్ఘుష్య సేనాగ్రగాణ్యంచ మం
త్ర్యాత్మజానత్రతానశీతిరాశీతి సాహస్రసంఖ్యాంశ్చ సంక్షోభ్య ధ
తంజంబుమాల్యభిధానంచ తంయాతుధానేంద్ర పుత్రంద్వితీయం
చ యుద్ధేద్వితీయంప్రభజ్యాక్షణేనాక్ష మక్షీణశక్తించ శూరాసురేం
ద్రారి సంప్రేరితాస్త్రభవ దివ్యాస్త్రబంధేన మాంనిర్విశేషంప్ర ము
క్తంనబుద్ధ్యేవ తే షండబుద్ధ్యాచ బద్ధ్వాదశనవల్కైర్బృందైరసుంద
రవ తూర్యాదినినదైశ్చ సంకృష్యతాంరాజధానీంముదామోద దిత్రా

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

ప్రమత్తాశ్చ పశ్చాత్ప్రహస్తేన పౌలస్త్యనీతేన సంపృష్టవానస్మి కిం కారణం భఙ్క్త్వా యస్మాన్మహాశోకముద్యానవనముద్యత్ప్రైస్యం మహచ్చేతి తం ప్రత్యవోచంచ రాజ్ఞావనం సద్రష్టుమాలోకితుం త్వాంతు యుద్ధాయ సముపేతముచ్ఛ్రిషితం సైన్యమప్యాత్మరక్షార్థమేనం విజానీహి తజ్జానకీరమణ రామేణసుగ్రీవమిత్రేణసంప్రేషిత దూతంతవాంతస్య హేతుంత్వశేనైవ యస్మాన్నరేంద్రస్య భార్యాపహారేణ దండ్యోసి దండేన మచ్ఛ్వనకవన్నిచ మారీచవచ్చాపి పారుష్యమేతత్సమాకర్ణ్య కోపేన సప్తార్చిరుజ్జ్వలనేత్రైస్సమాలోక్య మాం మారయేత్యేవ దూతాన్నిదేశంచ తస్మిన్నదిశత్యాశు దూతస్యనిధనంతు శాస్త్రేనిషిద్ధమితి నవిభీషణశ్చారు ధిషణో బభాషేథ తద్భ్రాతృవర్యోహి నందహ్యేతాంసాధు పుచ్ఛమితినిశ్చిత్య పరివేష్ట్యవస్త్రైః వాలమపి తైలేన సిక్తంచకృత్వాథ వహ్నించసంయోజ్య పైశాచనివహేము తేమప్రహృష్టేము తస్మిన్ప్రదీప్తేపి సోప్యాశ్రయాశోవి ధత్తేనబాధాంహి సీతాప్రసాదేన శీతో బభూవేతి నత్వావదతాంమనసి తేవానలైర్నైవ వైభీషణంగేహ మేకంవినా హేమ హర్మ్యాద్యలంకార లంకాంప్రదగ్ధ్వాతు శంకాకులోవ్యామ్ని విద్యాధరోక్త్యాథ సంవృద్ధధైర్యేణ భావన్నశోకంచ తామక్షతాంవీక్ష్య హృష్టఃప్రణమ్యాథ దేవ్యాజ్ఞయైవాహమంభోధిముత్తీర్య యుష్మత్పదాంభోజ యుగ్మస్యభృంగోస్మి భోభో భవంతస్తు భావిప్రమాణంహి యుక్తంభవద్భిశ్చ యదిమస్యతేతూర్ణముర్వీంద్రసుగ్రీవ సౌమిత్రిసంపన్న నళసంఘకృత్తేశ రామ రణభీమబాహుభూమశుభ నామరామస్యమృదుమధురపదపద్మశుభపాథ వామః ౫౬

వ ॥ ఏవంవాయుసుతేరితంసుమధురం వాక్యంనిశమ్యాంగదః ప్రహ్లోత్తుంగపరాక్రమస్సరభసంబ్రహ్మాత్మజాదీనితి । పర్యాప్తావ్యాహ మేవ బాధితుమితోలంకాంవిశంకః తుణాల్ కర్తుం రావణమారణం రణముఖేహంతుంచతం రావణిమ్ ॥ ౫౭॥ సత్రామజైతారమిహైవజిత్వా

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

మత్త్రాణపాత్రత్వమయత్నలభేహం । బ్రహ్మాస్త్రముఖ్యానితృణానికింవా
నరావణేర్వాలితనూభవో మే ॥ ౭౫ ॥ వేలామతీత్యయదివాపి వన
మేత్సముద్రో వింధ్యాచలోపిసితరాంపరిచలేదిదానీమ్ । హేజాంబవ
న్మహాహవేపి నకంపయేత్త్వాం నీలంచమైందమపివాద్వివిదం నళం
వా ॥ ౭౬ ॥ వాతాత్మజేనైవమహాజగపిశాచాః లంకాపదవహ్నిరళ
నంబభూవ । సీతాంసమాదాయసపర్వతోహమో రామాయణో వాద్య
నదినప్రయోదః ॥ ౭౭ ॥ తదనువిధిసుతోసౌ వాలిసూనోర్నిశమ్య వచ
నమదితమేవంశౌర్యహర్షప్రకర్షాత్ । శుభమతిరతివృద్ధో రామకా
ర్యైకబుద్ధిః ప్రతివచనమవోచన్ స్మితం సోమతశ్చ ॥ ౭౮ ॥ స్థైర్యం
సాధ్వభినందయామి బహుధా గోత్రారిపౌత్రానిశం శౌర్యం చాప్యనురూ
పమేవజనకో వాలీ బలీయస్యతే । అజ్ఞప్తాః క్షితిపుత్రికాం మృగయితుం రా
మేంగితజ్ఞావయం తత్కుర్మః కథమన్యథా మతిమతాం శ్రేష్ఠత్వయాభ
ణ్యతాం ॥ ౭౯ ॥

౧ ॥ సాధుసాధ్వితి తద్వచనాన్నరసమూహో మహేంద్రాద్రిశృంగమ్యా
మధ్యమారగమతిమహాహారం సుగ్రీవమధువనమాసాద్య వయమత్రైవ
మధుపానంభవామ ఇతి తత్ప్రసభం ప్రవివేశ ॥ ౮౦ ॥

స్రగ్విణీవృత్తమ్ ॥ ఆంజనేయాంగదబ్రహ్మపుత్రాదయః ప్రాప్తవన్తాః
కపిశ్రేణ్యాగ్రగణ్యాః మధు । సాధుతృప్తా బభుస్సింహనాదోద్యతా
నృత్తగీతే మతాసక్తచిత్తా భృశమ్ ॥ ౮౧ ॥ మత్తమాతంగవద్భూ
రుహాన్ పుష్కలైర్దీర్ఘలాంగూలతో భేదయన్తో వనే । పర్వతాద్భూరు
హాన్ భూరుహాత్పర్వతాన్ సంప్లవంతః క్షణాత్తే ప్లవంగాధిపాః ॥ ౮౨ ॥
అత్ర తత్రాపి భూజంతవో వృక్షకేశ్వంచరిక్తో సహాస్సంచరంతో చిరా
త్ । కైశ్చిదున్మత్తవజ్జల్పితం కల్పితం హాస్యమారోహణం బాలవద్రో
దనమ్ ॥ ౮౩ ॥ స్వాత్మనో వానరానాద్యగినారక్షిణో హ్యాశు సంతా
డ్యతాన్ సంఘశోభిర్జానుభిః । దశనాయుంతో భుగ్నా దేవమార్గంచ తే

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

ఘోరదంష్ట్రాద్వయా దంతపఙ్క్తిరపి ॥ ౨౯౪ ॥ వానరౌఘోధనం తద్వనధ్వంసనం వస్తుముద్గ్రీవసుగ్రీవరాట్సన్నిధౌ । విద్రవంతం ప్రభో మాతులంత్స్మాత లేఢుమోదయిత్వా పపుర్భూరిభూయో మధు ॥ ౨౯౫ ॥ అద్యైవ స్వతంత్రైరమత్రైర్నతై దర్శనాయామోదుర్నితం దృశ్యతాం ముష్టినా । ఏవముక్త్వాంగదస్తం వనాధీశ్వరం వానరాస్తే స్వనపి ప్రేషితస్సంజగౌ ॥ ౨౯౬ ॥ జానకీపాదపాథోజసందర్శనాత్ప్రాపితార్థస్య తాం రామభూతావయస్ । ఆపదాం ప్రాభవం శ్వాపి వావానరాః యత్ర రామో భయం నైవతత్రధ్రువమ్ ॥ ౨౯౭ ॥ ఏవం వానరయూథపైరభిహతస్సప్రాణశేషోను గైర్నిస్సైజసఖముఖట పిదధిముఖో దీనో నభోమార్గతః । ప్రాప్లుత్య ప్లవగేంద్రమేత్య చ సహ శ్రీరామరామానుజం తత్పాదేనిపపాత పాదవఖివ ప్రాప్తప్రహతిమామ్ ॥ ౨౯౮ ॥ సుగ్రీవోఽథ తథావిధం దధిముఖం ప్రాలోక్య దుఃఖాకులం దుఃఖాక్రాంతమనామనాగభయదోర్దోర్భ్యాం సముత్థాప్య చ । ప్రావోచన్మనువంశనాయకమణిశ్చింతామణేరర్థినాం మిత్రం మాం త్వమవేహి దుఃఖమోపి తే సంవర్ణయాతిదుర్నితమ్ ॥ ౨౯౯ ॥ ...

గ ॥ తదను దధిముఖో ఝుడిత్యుత్థాయ సాంజలిర్వ్యాజహార ॥

ప ॥ మధురమధువనం తేగర్వితైరంగదాద్యైర్హతమిహ మధుపానోన్మత్తచిత్తైర్నితాంతమ్ । శృణువయమపి రాజన్ జానుభిస్తాడితాశ్చ త్వయి విలసతి దేవ దర్శితో దేవమార్గః ॥ ౩౦౧ ॥ పరుషవచనమూచుర్నృత్తదుశ్చేష్టితాస్తే తృణవదపి చ మత్వా మాతులం తావకం మామ్ । కథమిదమనురూపం సార్వభౌమస్య రాజంస్తదిహ సపది తేషాం కల్ప్యతాముగ్రదండః ॥ ౩౦౨ ॥ ... ...

గ ॥ ఏవమంగదాదిభిర్మధువనమభిహతం మధు ప్రభుక్తమితిచాభాషితమినం శ్రుతిం పీయూషమివ ప్రవిష్టం యావత్తావదేవ ప్రసన్నయనారవిందం సుమిత్రానందనం రఘునందనం తన్నిదానశ్రవ

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

ఽకుతూహలమతోఽషయదేవం హరిదేవః ॥ ౩౦౩ ॥ ...

ప ॥ ఆలోకితా హనుమతా రఘునాథకాంతా నిస్సంశయం మతిమ
తాత్మవతేతి మన్యే । యస్మై ప్రవిశ్య వనమప్యభయం మధూని ప్రాభక్ష
యన్ప్రముదితా వరవానరేంద్రాః ॥ ౩౦౪ ॥ బ్రహ్మోత్థజః పవనజోఽపి చ
వాలిజశ్చ దేవైస్సుదుర్లభమపి ప్రీతిమావ్రజంతి । జానే సదైవ భజ
తేన తు కార్యసిద్ధిం ప్రఖ్యాతధైర్యవిజయస్తనుమాన్ హనూమాన్ ॥
వైదేహీనవిలోకితాయదికథం తేషాం మనీషోదితా సంతుష్టా మధుభక్ష
ణేమతిమేతాం శ్రీమత్త్వయాఽఽలోచ్యతామ్ । సౌమిత్రే నహి సంశయోఽత్ర సు
తరాం దృష్టైవ సీతాఽధునా నాన్యేన ప్లవగోత్తమాదనిలజాత్తద్ధీరధీరో
భవ ॥ ౩౦౬ ॥ పీయూషకల్పం ప్లవగేంద్రవాక్యం భృశం నిశమ్య ప్రము
మోద రామః । ద్రష్టుం కృతార్థాన్ హనుమత్ప్రధానాన్ సమారురోహ
స్వమనోరథం సః ॥ ౩౦౮ ॥ తదింగితజ్ఞస్సతు వానరేంద్రస్స్వమాతులం
ప్రాహ హసన్ మహాత్మా । ప్రీతోఽస్మి యస్మాన్మధుభక్షణేన సమీరజాదీన్
ద్రుతమానయేతి ॥ ౩౦౯ ॥ తతస్స్వయమచింతయద్దధిముఖః పరం విస్మి
తః కిమిత్థమిహ భాషతే ముదితమానసో మత్ప్రభుః । వనం ప్రమథితం భృ
శం మధు చ భక్షితం వానరైస్తథాపి చ దృశ్యతే ఖలు ముఖే పరిమ్లానతా ॥
నహీదృశసుభూతిస్వరానచ తదగ్రజేపీంద్రజే ప్రశాసతి మహీమిమాం క్వ
గతమద్య తచ్ఛాసనమ్ । చిరాయ సముభూద్యథా మహిత రామచంద్రో
దయస్తదా ప్రభృతి వానరాధిపమునబ్ధిరుజ్జృంభితః ॥ ౩౧౦ ॥ తస్మాత్క
పీంద్రో విపరీతబుద్ధిర్వ్యధ్యానవధ్యాన్ ప్రవిదన్ ప్రహృష్టః । యథా త
థావాస్తు స ఏష రాజా రాజాజ్ఞయైవాహమహో నిబద్ధః ॥ ౩౧౧ ॥

గ ॥ సాధుసాధ్వితి ససాంజలిపూర్వనమనస్కాన్ నిష్క్రాంతః పుష్క
రవర్త్మనా వర్తమానో దధిముఖోఽయం పావమాని ప్రముఖకపీన్ద్రాన్
ద్రుతమాజగామ ॥ ౩౧౨ ॥ ... ...

ప ॥ ఆసాద్యాథ తమంగదం దధిముఖః ప్రావాచ బద్ధాంజలిః కుంతే

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

వ్యం యువరాజయద్విరచితం పూర్వం మయాపి ప్రియమ్ । సుగ్రీవస్తు వ
నం ప్రధర్షితమిదం శ్రుత్వా నరుష్టో భవద్ధృష్టస్తన్మధుభృత్యా తామపిపు
నశ్శిష్టం యథేష్టం ప్రభో ॥ ౩౧౩ ॥ కింతు త్వయా సౌమ్య నిశమ్యతాం
మే విజ్ఞాపనం కించిదకించనస్య । రామేంగితజ్ఞస్స విభుర్దిదృక్షుర్హ
నూమదాద్యైస్సహితం ద్రుతం త్వామ్ ॥ ౩౧౪ ॥ యావద్దధిముఖవచ
నం శ్రవణం హృదయం తు సంభ్రమో భేజే । మధువరమపి మధురవనం వి
జహౌ వీరైర్వృతోంగదో మతిమాన్ ॥ ౩౧౫ ॥ జాంబవదంగదహనుమ
న్నీలసుషేణాదవానరైర్వీరైః । హర్షోదితనినదైస్తైర్ఘనఘననికరై
రివాబభౌ గగనమ్ ॥ ౩౧౬ ॥ తతో దివివనౌకసాం ముదితచేతసాం జా
నకీపదాంబుజవిలోకనాదుదితహర్షసంసూచకమ్ । కలం కిలకిలార
వం కపికులాగ్రణీః కర్ణయోర్నిపీయ స నృపాత్మజస్సరభసం బభూవో
న్ముఖః ॥ ౩౧౭ ॥ ముహుశ్చలితపుచ్ఛకోతనుతనూరుహస్తానహో విలో
క్య కపినాయకస్స్ఫుటితకంచుకస్సంజగౌ । రఘూత్తమ విలోకయ ప్లవగ
పుంగవానాగతాన్ శుచం త్యజ విలోకితా క్షితిసుతా భవత్స్మృతా ॥ ౩౧౮ ॥
ఆజగ్మురేవ కపయః పురతో విధాయ వాతాత్మజం స్థితివిదం క్షితిపుత్రికా
యాః । మూర్ధ్నాభివాద్య వినయాన్నరవానరేంద్రౌ దృష్టా విదే
హతనయేత్యవదద్ధనూమాన్ ॥ ౩౧౯ ॥ శ్రుత్వా హనూమద్వచనం మ
నోజ్ఞం రామస్తు సీతాం మనసా సమేత్య । హర్షప్రదం తం కరుణాకటా
క్షైస్సలక్ష్మణో హ్యైక్షత పుష్కరాక్షః ॥ ౩౨౦ ॥ సునిశ్చితార్థం చ కపి
క్షితీంద్రం సత్యప్రతిజ్ఞశ్చ పరిష్వజే సః । సందర్శనే నాప్యనిలాత్మజస్య
ప్రఫుల్లవక్త్రాబ్జమివానిలేన ॥ ౩౨౧ ॥ ... ...

గ ॥ తతో మైథిలీవృత్తాంతమశేషమపి శ్రోతుకామే రామే సుత్రా
మపౌత్రాదిసమస్తవానరేంద్రైస్సంచోదితో రామం ప్రణమ్య శిరసా
మనసైవ సీతాం చ సమీరనందనస్సర్వజనానందనస్తస్యాశ్చారిత్రమేన
మభిశశంస ॥ ౩౨౨ ॥ ... ...

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

ప ॥ ధ్యాయన్ భవాబ్ధితరణిం చరణం త్వదీయం సోల్లంఘ్య వారిధిమశోకవనే సశోకామ్ । సీతామపశ్యమురుభైరవరాక్షసీభిర్లక్షం కాపురుషపరివృతామపి తర్జితాం చ ॥ ౩౨౩ ॥ నామామృతేన తవ రామ నితామయేన సంధార్య జీవితమనన్యగతిర్వినా త్వామ్ । త్వయ్యేవ చార్పితసమస్తమనోరథా తే పాదాబ్జయుగ్మశుభవీక్షణకాంక్షిణీ సా ॥ ౩౨౪ ॥ ఇక్ష్వాకువంశకలశాబ్ధికలానిధేస్తే చారిత్రమేవ పరికీర్త్య తతా మయైషా । సీతాఙ్గులీయకమనేన పరం ప్రహృష్టా దూతస్త్వదీయ ఇతి మామపి మన్యతే స్మ ॥ ౩౨౫ ॥ నఖ్యాం త్వయా విరచితం ప్లవగాధిపేన శ్రుత్వాభిషిక్తమపి తం ప్లవగాధిరాజ్యే । సీతా పునః ప్రముదితా ప్రదదౌ చ తుభ్యం చూడామణిం శుభమిదం వచనం జగాద ॥ ౩౨౬ ॥ ప్రాణప్రియస్య మణిముద్రికయా మమాద్య ప్రాణప్రయాణమభవత్ప్రసభం సముద్రం । మాసం వస్తామి పతివీక్షణకాంక్షయైవం తావన్మణే రఘుమణిం నయ మామవశ్యం

౭ ॥ ఇత్థం చూడామణిం సంబోధ్య మామపి దేవ్యేవం వ్యాజహార

వ ॥ యదిమాం నయేదిదానీం కృత్వా కపిభిశ్చ సంకులాం లంకామ్ । నామశ్శత్రువిరామో భవతి తదేవాస్య శౌర్యసంసిద్ధ్యై ॥ ౩౨౯ ॥ స్వామిన్ పునః పునరిదం దయయావధేహి సా చిత్రకూటవసతిం భవతస్స్మరంతీ । బాష్పైః కటాక్షవిసృతైరభిషిక్తవస్త్రా యన్మామవోచదుచితం వచనం మహార్థం ॥ ౩౩౦ ॥ మనశ్శిలాయాస్తిలకాధినేతుర్మనశ్శిలాభూన్మయి కిం ప్రియాయాః । బ్రహ్మాస్త్రమాసీత్తృణమేవ కాకే తృణాయితం తత్కిము రావణేఽస్మిన్ ॥ ౩౩౧ ॥ సాహం ప్రగృహ్య రఘునాథ ఘృణీంకరాభ్యాం దేవ్యాః ప్రణీతమిమముత్తమమశ్రుపూర్ణామ్ । మాణ్వామిలిందవదమేవమవోచమస్మై సంశ్రూయతాం తదపి దైవతదాయముక్తమ్ ॥ ౩౩౨ ॥ దేవ్యాస్స్వయం కమలసౌరభకేశభారే మోదాద్రఘూత్తమకరార్పితపుష్పమాలే । ఆస్వాదితాధికమరందమహామిలింద త్వం భాగ్యవాన్ భవసి భూరిపునః పునరేవ ॥ ౩౩౩ ॥ శ్రీరాఘవాన్సమధిరు

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

హ్యామమైవపృష్టం తావాగమిష్యతిఇహత్వేషువేహివృక్షాతః । సత్యంచప
త్యముదితాపిసపుష్పవంతౌ దంష్ట్రాయుధాశ్చ యుధిమజ్జనాయువానరేం
ద్రాః ॥ ౩౩౪ ॥ ఆశ్వాసితాక్షితిసుతాపునరిత్యశేషదోషాచరానుపయు
పసంసయతీహరామః । తం రామమేవదయితం దయయాభిరామం సాకే
తమేత్యపరిపశ్యసిచాభిషిక్తమ్ ॥ ౩౩౫ ॥ శ్రుత్వావాక్యమిదం సలక్ష్మ
ణయుతో రాఘుః ప్రమోదాన్వితః సంగృహ్యైవమణింతమస్యతిజవా
ద్ధీరోపిమోహంగతః । కిం వాదుఃఖమిలోమణిం ప్రియతమం దేవీంవినా
వీక్షయోహావాఽజీవతిజానకీచిరమసౌసుగ్రీవహాహంక్షణమ్ ॥ ౩౩౬ ॥ ధీ
రుర్భీమతరైర్నిశాచరగణైస్సంతర్జితా వర్తతే నిత్యం నాథవతీ మయా
తదపిసాశోకైరనాథాయథా । రాజ తద్వనితిష్ఠసాధువిచితావాత్మా
త్మజేనాధునా క్షిప్రం మాంనయతత్ర యత్రదయితా మిత్రం యది
త్వమను ॥ ౩౩౭ ॥ వైదేహ్యాశ్శుభదర్శనేననితరాం ధన్యావయంవా
యుజాచ్ఛత్రుఘ్నోభరతోప్యహం రఘుకులం సౌమిత్రిరప్యాకృతః । ఆ
ఖ్యాతుః ప్రియమేవమన్యసదృశంకింవా ప్రదేయం ప్రియంయుక్తంసా
ధుమహాత్మనేహనుమతేసర్వస్వవిశ్రాణనమ్ ॥ ౩౩౮ ॥ ఏవం ముదాప
రమయాపరిషస్వజేసౌ రామోమరుత్సుతమముం సమహానుభావమ్ । సే
ర్ష్యేముదశ్రుముముచుస్సరయుంకపీంద్రాస్స్వర్గాద్యథాసుమనసః కు
సుమప్రవర్షం ॥ ౩౩౯ ॥ లంకాంప్రాప్యపయోనిధేః ప్రతరణాదా
శ్వాస్యభూపుత్రికాం సీతాత్తాంమణిముద్రికాంరఘుపతేర్దత్త్వాక్ష
ణంరావణం । భఙ్క్త్వాత్రప్రమదావనంనిశిచరాన్ హత్వాచ దగ్ధ్వా
పురీం యఃప్రాప్తామణినాచరాఘవమసావాశ్లిష్టస్సపుష్ణాతుమాం ॥ ౩౪౦ ॥
వేలాధీశ్వరసామ్యకేశవకృపాదుగ్ధార్ణవాదుద్ధృతాదివ్యైభవ్యపవిత్ర
వర్ణమహితే శ్రీరామచర్యామృతే । భూయాత్సుందరరామవర్ణ
నమిదంకాండంముకుందార్పితం సారంసారవిదాంసదాసుమనసామాన
న్దసందాయకం ॥ ౩౪౧ ॥ ******************

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

౮ ॥ ఇతి శ్రీమద్గార్గ్యాన్వయ కలశపయోధికలానిధి శ్రీ తిమ్మప్పయ్యంగార్ దేశికేన్ద్రతనూజేన శ్రీమచ్ఛఠారిగురువర్యచరణాంబుజాకలితలోలంబలీలేన కృష్ణాఖ్యేన కవినా శ్రీమద్వేలాపురీనిలయకమలావిలోలకేశవకృపాపయోధిసంపాదితే శ్రీశైలకులతిలకాయమాన శ్రీమత్తాతార్యసంశోధితే శ్రీరామచర్యామృతాఖ్యచంపూగ్రన్థే సుందరకాండమిదం శ్రీమత్కోదండమండితకరారవిందరఘునందనచరణారవిన్దయోస్సాదరం సమర్పితమ్ ॥ ***************

సున్దరకాండస్సమాప్తః

శ్రీరామాయ నమః

శ్రీమద్యుద్ధకాండః ప్రారభ్యతే

ప ॥ శ్రుతిసుఖమనుభుజ్యత్వాసు తావీక్షితేతి ప్రతిపదమతిమోదాత్సంపరిష్వజ్య రామః । పవనసుతముదారం ధీరధీరంధరణ్యాం రుచిరవచనమేవం వానరేన్ద్రం జగాద ॥ ౧ ॥ సఖ స్త్వంతం గరుత్మంతం హనూమంతం వినా వనే । నిస్తరంతం సరస్వంతం కమప్యన్యం న విద్మహే ॥ ౨ ॥ ఇదం ఖలు సుదుర్లభం భువి దివౌకసామీశ్వరైరపి ప్రథితవిక్రమైరధిత మఞ్జనాసూనునా । మహాజలధిలంఘనం సపది మైథిలీదర్శనం వనప్రమథనం రణే నిశిచరౌఘసమ్మర్దనమ్ ॥ ౩ ॥ తతో స్తృణమవేత్య తం పరమదారుణం రావణం పురీహుతభుగర్పణం పలభుగంగనారోదనమ్ । పునర్జలధిలంఘనం వరవనౌకసాంతోషణం ప్రియైశ్చ మధుభక్షణం మణివరేణ మద్దర్శనమ్ ॥ ౪ ॥ భాగ్యమ్మమైవాద్య ఫలితోఽమమ వాయుజేన దూతాయితేన తవ మంత్రివరేణ రాజన్ । యస్యైష మంత్రిపదభాగ్బహుభాగ్యవాంస్త్వం స్వాంతస్తతస్తవ సమో న హి రాజవర్యః ॥ ౫ ॥ పూర్వం

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

త్వయాయమదితం ప్రణయప్రసంగే సస్మిత్ర తత్సపది మిత్రజనత్వమేవ ।
సత్యప్రతిజ్ఞనితరాం సుహృదింగితజ్ఞ పారిజ్ఞషితీంద్ర భవతోస్మి సదాకృత
జ్ఞః ॥ ౬ ॥ ఉత్వాప్యేహపురీం సపత్రిపదనాం వాలాగ్రతోత్రైవతా
మానేతుం బలినో భటాస్తవ పరం కల్యాణతుల్యా అమీ । కింత్వస్మాకమితః
ప్రయాణముచితం మస్యేత థాప్యంజసా సర్వేషాముదధేః కథం ప్రతరణం
స్యాదిత్యహం చింతయే ॥ ౭ ॥

గ ॥ అథ సుగ్రీవమహారాజో రఘురాజవాక్యం నిశమ్య ప్రత్యువా
చ వచనమేవమఖిలమనోరంజనమ్ ॥ ౮ ॥

ప ॥ చింతామణి స్తవాస్మాకం చింతాయాః కిం ను కారణమ్ । కల్యా
ణితో న కిం రాజన్ సముద్రశ్శతయోజనః ॥ ౯ ॥ విదితం సీతావృత్తం
రత్నం నీతం మహాత్మనానేన । సేనాపి వసన్నద్ధా ప్రాప్తుం లంకాం క్షణేన
కాశంకా ॥ ౧౦ ॥ అస్మద్వాలకృతాంతపాశవితతే మూర్ధ్ని ఖ్యాతః కిమంత
స్త్వమీ క్రవ్యాదాః పవమానసూనునిహతస్వచ్ఛందచర్యా ఇతి । తస్మా
ద్దంతిద్విపకుంభపాటనవిధౌ బద్ధాదరా వానరాః పంచాస్యా ఇవ సంశితో
న్నతనఖాస్స్వామిన్ సమాలోక్యతామ్ ॥ ౧౧ ॥ ఇత్యుక్తః కపీనాం సుహృ
దస్సారం వాక్యం నిశమ్య ప్రముమోద రామః । ప్రియాం సమేతుం
సమనోరథోయం రథం సమీరాత్మజమారురోహ ॥ ౧౨ ॥ సంప్రాప్తే
జానకీజానౌ సమీరజభుజౌ జవాత్ । విభీషణభుజా వాపూ రావణస్య జి
యశ్శ్రియః ॥ ౧౩ ॥ తథైవ లక్ష్మణే ప్రాప్తే స్కంధమున్నతమాంగదమ్ । ప్ర
రురోహోత్తమాంగం చ రావణేర్మృత్యురంజసా ॥ ౧౪ ॥ రత్నచ్ఛటా
యా ఇవ రశ్మిమాలా శ్రీరామతూణ్యా ఇవ బాణధారా । శంభోర్జటా
యాస్సురవాహినీవ ప్రాపద్పదస్మాద్ధరివాహినీ సా ॥ ౧౫ ॥ జయతు జ
యతు రామో రావణం హంతుకామో జయతు జయతు హంతుం రావణిం
లక్ష్మణోపి । ఇతి శుభతరవాక్ష్యాస్తు వానరాణాం సమూహాః దశరథనృపసూ
నోః పార్శ్వయోస్తేనుజగ్ముః ॥ ౧౬ ॥

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

గ ॥ ఇత్థం ప్రస్థితే కాకుత్స్థే క్రవ్యాదకులధూమకేతౌ సరభసము
దీర్ణహరిసేనాసమూహసింహనాదవిత్రాసితదిగంతకుంభికుంభద్వ
యాన్యోన్యసంఘట్టనవిగళితముక్తాఫలశోభాభ్రమేణానేన నిఖిలహరిదంతరే
నిరంతరచంక్రమణశీలైర్వలీముఖవరైస్సముత్థాపితనిజాంగవేపథుపూర్వం
క్షువక్త్రేషు పలాయనాదనకృశావలగ్నేషు కృతాన్తదీయవిగ్రహపరిగ్ర
హాత్తాటకేయాగ్రిమోదస్తానపి ప్రహరేద్రఘువరో యమితి శంకయేవ
పారిప్లవవిలోచనహరిణగణఖురకోటికుట్టనజనితమహీరజోరాజివిరాజి
తేషు వనరాజిషు వనేచరవేగాతిరేకసంజాతపవనతాలగజాతధిషణైక
షాయితాంతఃకరణైరివ కాందిశీకైః కాకోదరైర్దశవదనయశో నిశాకర
గ్రసనపాదరసైంహికేయైరివ లంకాభిముఖమనుధావద్భిర్నిబిడితాంత
రేషు కాంతారేషు రఘునందనజయాభినందనానందసాంద్రహృదయా
రవిందవలీముఖవాహినీవాహినీశమనుజగామ ॥ ౧౭ ॥

ప ॥ సమస్తవాహినీనాథం వాహినీసావనౌకసామ్ । ప్రాప రామా
ధిభిస్సార్ధం లంకాయాః పరిఘాం వరామ్ ॥ ౧౮ ॥ విలోకయద్దానర
యాధనాథం రామోऽబ్రవీల్లక్ష్మణమిత్యుదారమ్ । కథం కపీన్ద్రైస్తరితుం
సముద్రోऽయోగ్యోऽథ వేద్రాగతిదీర్ఘసీమా ॥ ౧౯ ॥ ప్రోవాచ రామంక
పిసార్వభౌమః కస్మాదయోగ్యస్తరితుం సముద్రః । యః ప్రాగభావ స్వ
యమాంజనేయాద్గోష్పదభావం భవతః ప్రసాదాత్ ॥ ౨౦ ॥

గ ॥ అత్రాంతరే ॥ ౨౧ ॥ ప ॥ అంభోధితీరే రఘురాజసైన్యం
ద్వితీయమంభోధిమివ ప్రకీర్ణమ్ । శ్రుత్వా ప్రహస్తప్రముఖానువా
చవ్యథాస్తద్ధైర్యన్నిశాచరేంద్రః ॥ ౨౨ ॥ ఏకేనైవ పురా ప్రచండ
కపినా వార్ధిస్సముల్లంఘితో హ్యేతాదృక్కపిభిస్సదంతనఖరైస్సంప్రత్య
నేకైః క్షుధా । లంకాయాః పరిఘాసుఖం పరివృతా మృత్యోర్వమైరుల్బణై
రిత్యేవం కిలమాభవంతు వివశా హ్యాకాభవంతో భయాత్ ॥ ౨౩ ॥ దివా
కస్సాక్షిభవతాం మహోశా ఇవ సంయుగే । స్మతుర్జామహోర్జగళధ్వా మీవ్రిళ

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

వాతిదివాకరః ॥ ౨౪ ॥ అహంజానామితౌ చాపివానరైర్రామలక్ష్మణౌ ।
భవద్భిస్సంగరేస్థాతుం నసహౌ నరరూపిణౌ ॥ ౨౫ ॥ నరాఘవోయం న
చలక్ష్మణోయం నచాపిసుగ్రీవవనేచరోయమ్ । సీతామితో మోచయితుం
నసమర్థోద్య మృగో మృగేంద్రాత్తు మృగీంయథైవ ॥ ౨౬ ॥ తథాపియూ
యంమయిమంత్రయధ్వం కర్తవ్యమత్ర ప్రతికృతే ప్రబుద్ధాః । యథా న
రామోనభవేత్సరామః పునర్విరామోమమసైనికానామ్ ॥ ౨౭ ॥ కే
శూరాః కేచవిక్రాంతాః కేస్వామిదృఢభక్తయః । జ్ఞాత్వాస వానరాన
మాయాతం ప్రాహేతి శుకసారణౌ ॥ ౨౮ ॥ శ్రుత్వైతద్వచనం మహో
దరమహాపార్శ్వాతికాయాదయస్సప్తఘ్నస్సయజ్ఞశత్రురనలప్ర
భోగ్నికేతుర్బలీ । ధూమ్రాక్షోపిచకుంభకర్ణతనయౌ కుంభోనికుం
భోపిచభ్రాతా తస్యవనిద్రయాపరవశో దాక్షికుంభకర్ణోబ్రువన్ ॥
వైదేహీనైవదేయేతియత్త్వయానిశ్చితంప్రభో । తదేవాభిమతంరాజన్
భవదాజ్ఞానుసారిణామ్ ॥ ౩౦ ॥

౯ ॥ తతః ప్రహస్తోహస్తముద్ధృత్య శృణ్వత్సు సర్వేషు పౌలస్త్య
మేవం వ్యాజహార ॥ ౩౧ ॥ ॥ ౫ ॥ అహమేకోహనిష్యామి క్షణేనహ
రివాహినీమ్ । తదుక్తవాహినీంపశ్యవాహినీనాథగామినీమ్ ॥ ౩౨ ॥
సంతరంతికథంసర్వే ప్లవగాః పాథసాంనిధిం । సోపివాదగ్ధలాంగూలః కథ
మాయాతినః పునః ॥ ౩౩ ॥ ఇత్థంప్రహస్తోదితవాక్యమిష్టం శ్రుత్వేం
ద్రజిత్ప్రాహవచోదురాత్మా । తాతోనచార్హత్యధునా ప్రమోక్తుం ప్ర
యత్ననీతాంజనకాత్మజాం తామ్ ॥ ౩౪ ॥ పురందరోపిప్రపలాయితః ప్రా
క్షమైవసర్వైః క్రతుభుగ్భిరైశ్చ । తాతోమదీయో జితలోకనాథః శ్రు
తంచదృష్టంచభవద్భిరేవ ॥ ౩౫ ॥ కియంతపతేనరవానరౌఘాస్త్వమే
వపశ్యాస్యధునైవమంత్రిన్ । సంఛాదితాన్మద్భుతశారజాలైస్సుదీర్ఘ
నిద్రాంభజతః పృథివ్యామ్ ॥ ౩౬ ॥ దౌర్మంత్ర్యాత్ప్రాక్షిపన్నిత్థం మం
త్రిణోంతకయంత్రితాః । దుర్నయాగాధగర్తే తంరావణం మత్తనా

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

రణం ॥ ౩౭ ॥ రావణస్యహితోమంత్రీ భ్రాతా చ న విభీషణః। నిరాస్య
నదివార్తామస్తార్తతమూఢేనయపండితః ॥ ౩౮ ॥ భ్రాతస్త్వం పరిభూ
యశాస్త్రవిహితం కృత్యం మదేనోచ్ఛృంఖలైః కృత్యాకృత్యవిహీనతాం య
దిభజేః ఖ్యాతిం కథం ప్రాప్స్యసి। ఇష్టాభాసమిమం ప్రాహస్తమహితం
పుత్రం సుమిత్రం హిత్వా మత్వాయచ్ఛన శాద్యనిశ్చితమిదం తన్మృత్యు
దండసుస్ఫుటం ॥ ౩౯ ॥ ఏకేనవానరేణైవ ప్రాప్తం లంకాభస్మసాత్కృతా।
భూయోభిర్వానరైర్భూరైరాగతః ప్లవగేశ్వరః ॥ ౪౦ ॥ రామేణైకేన
శూరాస్తే జనస్థాననివాసినః। అర్ధాధికముహూర్తేనమృత్యోస్సద్మా
తిథీకృతాః ॥ ౪౧ ॥ వాలీబలోర్మిమాలీ నిహతో హ్యేకేన రామబాణేన।
సబభూవ కాందిశీకో భార్గవదేవోపి రాఘవేణైవ ॥ ౪౨ ॥ వికత్థతేమ
న్దమతిర్దుర్మరాత్మా సుత్రామజేతేత్యవలేపముత్తః। స్థాతుం న శక్తస్సుత
రాం పురస్తాద్రామస్య భానోరివ నీచఘూకః ॥ ౪౩ ॥
కో మూఢస్సంతరేద్వార్ధిం గృహీత్వా వామార్తికంప్లవం। తదస్య
ద్బాలిశవాక్యేన రామం జేతుం త్వమిచ్ఛసి ॥ ౪౪ ॥ బాంధవాభాసలో
లశ్చేత్కథం బంధాద్విమోక్ష్యసే। స్వస్వరూపం సువిస్మృత్య హతో
దుఃఖముపేక్షసే ॥ ౪౫ ॥ పునర్జాతోభిజాతస్స్యాః దత్వా రామాయ
మైథిలీం। జానన్నిజాన్వయం రాజన్ కంజజాతం చ రంజయ ॥ ౪౬ ॥ స్వ
ర్గాదప్సరసాం సహస్రమపి సంప్రాప్తం త్వయా శాశ్వతీ కీర్తిర్దిగ్విజ
యేన భాసురతరా నీతం చ తత్పుష్పకం। తృప్తిః కిం న హి తేన తేపి నవిదన్
స్వస్యాపదం మోహతః సీతాం కామయసేయతైవ మధుపస్త్వం చాంప
కాంమాలికాం ॥ ౪౭ ॥ రామస్య కాంతాఖిలలోకమాతా నీతా త్వ
యా రావణ భూమిజాతా। దృష్టుం న యోగ్యా తవ పాపనేత్రైర్జలం
బుకజాలైరివ సింహకాంతా ॥ ౪౮ ॥ నైవాయం మనుజో న చాపి దితిజో
నైవాపి పాథోజజో రామస్త్వతవేత్తదాశురుదయే హేతుః పురాణః
పుమాన్। యస్మై యుంజనకేంద్రయజ్ఞఫరణిజన్మా వకింపన్యాతాం దాస

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

లోకేగర్హామాతదస్యైకురుతాబ్రోషంసరామంముదా ॥ ౪౯ ॥ పరుష
సుపిహితంయన్మంత్రిణాధర్మిణోక్తం కటురివచకషాయో మర్షణీ
యఃసుధీభిః । అమృతమివయదగ్రేభావితం కాలకూటం విషమివయది
దానీం తత్తుపీయూషమేవ ॥ ౫౦ ॥ వరమవచనమేకం శ్రూయతాం
ధర్మమూలం వ్రజశరణమిదానీం రాఘవంధర్మమూర్తిం । త్య
జవృజిననిదానం చంద్రజిజ్జల్పితంయ ద్రిపుమివసుమనీషః షడ్విధం శ
ర్మ కాంక్షీ ॥ ౫౧ ॥ మత్వావిభీషికాంవాణీం విభీషణసమీరితాం
రావణిఃక్రోధతామ్రాక్షస్తాతమూచేయవీయసం ॥ ౫౨ ॥ పితురనంత
రజత్వయిగౌరవం నహినహీహకుతోవిపరీతతా । అసురజాతిసువర్ణ
భరూపిణీం కథముపైషిగిరంపరహర్షిణీం ॥ ౫౩ ॥ ఉత్పన్నోఽపికులే
స్మాకమనురక్తోఽసి రాఘవే ॥ ఏతదేవభృశంశంకా లంకాముత్సృజ్యతం
వ్రజ ॥ ౫౪ ॥ నిదగ్ధలాంగూలకపిర్యదాతే గృహంపరిత్యజ్యదదాహ
సర్వాం । తదైవమే నైతదవేతిమిత్రంనఏవతేనంప్రతిరామదర్శీ ॥ ౫౫ ॥
క్వలోకజేతాసువిశాలకీర్తి ర్లంకాధిపోరాక్షస చక్రవర్తీ । క్వవా
నరోవానరలబ్ధసాహ్య స్స్వరాజ్యహీనోఽపిచచీరధారీ ॥ ౫౬ ॥ పశ్చిమా
దచలంపూర్వాం రామవంశావికారణం । యాతుసీతాంనదత్తేస్మ త్తా
తపాదోబలోత్తరః ॥ ౫౭ ॥

౯ ॥ ఏవంపుత్రసమీరితమాకర్ణ్యరావణోప్యైరావణ విషాణ కి
ణాం కితభుజై రాత్మజమాలింగ్యతరంగితానంద బాష్ప వినర స్తన్మా
ధుర్యహర్షప్రహ్వయధీరధీరేణ పుత్రేణానేన సనాథోఽస్మిచాస్తత్కాలక
ల్పద్రుమోద్రైన సఫలీకృతఇతి సభాసదస్సామోదమాభాష్యరావణ భీ
షణోవిభీషణంసతామతిభూషణంపరుష ముచ్చార్యదుర్జనసంసర్గ
వాసురాంతః ప్రవిష్టామృత్యునంచోదితోమర్త్యకామో యథౌషధం
మందమతిస్తథైవహతిరశ్వకేశి ॥ ౫౮ ॥

౧౦ ॥ సువర్ణచాంపకీమాలా భ్రమరైర్మధుపాయిభిః । త్యజ్య

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

తైసాత్తులక్ష్మీశ పదాంభోజేనలాల్యతే ॥ ౫౯ ॥ తదనుధరణీపుత్రారమణరఘువృణశ్చరణమేవశరణమితిమనీషిణాంఘోషణంవిభీషణోయమాజానశుద్ధోమజ్జనసభాముత్సృజ్యశరైవగదామాదాయమిత్రైశ్చతుర్భిః పరివృతఃప్రస్థాయపౌలస్త్యమేనం పునరప్యవాదీత్ ॥ ౬౦ ॥ చిత్తంతేయదిజీవితుంచిరతరంపుత్రైశ్చమిత్రైస్తథా సంపద్భిశ్చ ముదాకళత్రనివహైః రాకర్ణ్యతాంరావణ । వాక్యంమేగురుగౌరవాత్త్వనరిదంవిజ్ఞాపితంతేమయా త్వాందీప్తుంఖలునోత్సహేవినిహతం శ్రీరామబాణైరణే ॥ ౬౧ ॥ ప్రతప్తజాంబూనదబద్ధపుంఖై రాదీప్తవైశ్వానరతుల్యతీక్ష్ణైః । సంధత్స్యసేయావదమోఘబాణైః ప్రదీయతాంతావదియంతదీయా ॥ ౬౨ ॥ అహంగమిష్యామి మయావినాత్వం సుఖీభవస్వస్తితవాస్తురాజన్ । నరోచతేవాక్యమిదంహితంతే ఫలంతుపశ్చాత్పరిణామఏవ ॥ ౬౩ ॥

గ ॥ ఏవమాభాష్యవిభీషణోంతరిక్షమార్గేణశ్రీమానాజగామద్రుతంయత్రశ్రీరామలక్ష్మణౌశరణాగతసంభరణధురీణౌ ॥ ౬౪ ॥ సతావప్యసతాందృష్ట్వా రావణంచాపిభీషణం । విభీషణముపాజహ్రుర్దృషదోద్వివిధానయః ॥ ౬౫ ॥ పయితతనుజదారాన్ సంపరిత్యజ్యసర్వాన్ శరణమితిశరణ్యంరామమేవత్రిలోక్యాః । దృఢముహాముపయాతోవిశ్వసన్నశ్మసాస్తదిహవదతతూర్ణంరాఘవేంద్రంహరీంద్రాః ॥ ౬౬ ॥ శ్రీరామోథవిభీషణంశరణమిత్యుచ్చైర్వచోభాషణం దృష్ట్వాదివ్యకటాక్షపాత్రమనఘం సుగ్రీవమూచేవచః । కోయంకస్యచసంగమేస్యభవతాంభావస్త్వయాభణ్యతాం యస్మాదోవనితరాముదేతిమహతీశంకైవలంకావతైః ॥ ౬౭ ॥

గ ॥ అథసుగ్రీవోవ్యగ్రమనామానవేంద్రమేవంవ్యాజహార ॥ ౬౮ ॥

ప ॥ రావణస్స్వయమేవాసౌ కైతవాచ్ఛాదితవేషభాక్ । నిఖిలం బలమాచ్ఛాద్యమన్యేహం ప్రాప్తవానితి ॥ ౬౯ ॥ ఏవంవదతిసుగ్రీవేక

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

పయోప్యంగదాదయః । అన్యమన్యంతతద్వాక్యం హనూమానన్యథా
బ్రవీత్ ॥ ౨౦ ॥ అతీతానాగతజ్ఞానిన్ స్వామిన్ శస్త్రభృతాంవర ।
నాహంబోధయితుం శక్త స్తథాప్యేవంవిచింత్యతే ॥ ౨౧ ॥ స్ఫురద్రి
మంసత్యముపాశ్రితానాం తవాంఘ్రిమాలోక్యచ వానరేంద్రం । వి
భీషణోబుద్ధిమతాంవరిష్ఠో భ్రాత్రానిర స్తస్సముపాగతస్త్వాం ॥ ౨౨ ॥
శ్రుత్వాంజనేయవచనంరఘుకులతిలకోబభూవపరితుష్టః । ఊచేవానర
రాజం శుభతరచరితంకపీశస్య ॥ ౨౩ ॥ శత్రోర్నభీతి ర్మమభాను
సూనో నిదర్శనం తేఖలునప్తసాలాః । నతావనం మెవ్రిత మేవరాః
గ్రాహోప్యగజోస్యాపికృతాపరాధః ॥ ౨౪ ॥ తస్మాదిమంమాంశరణం
ప్రపన్నం విభీషణంప్రాపయతాశుమోదాత్ । సుదుర్లభందాతుము
దారమస్మై పదంహి మేమానసమాత్తమోదం ॥ ౨౫ ॥ ఆజ్ఞయారఘు
వీరస్య ప్రాపితోయంకపీశ్వరైః । తుష్టావనత్వాసంతుష్టశ్శరణ్యంతంస
లక్ష్మణం ॥ ౨౬ ॥ శ్రియఃకాంతకాంతస్వకీయైర్గుణౌఘైర్గ్నతత్రా
ణధీరోహినారాయణస్త్వం । పదాబ్జంతవార్తఃకథంవాత్యజేయంశిశు
స్స్వయమాతుస్తనంసంత్యజేత్కిం ॥ ౨౭ ॥ జలౌఘేపిమగ్నం మ
హాభారవాహంసుదంష్ట్రాకరాళం ముఖేఘోరసింహం । క్షితౌభిక్షు
మిష్టప్రసూప్రాణఘాతం హ్యటవ్యామటంతంచనైవత్యజేయం ॥ ౨౮ ॥
మహామాసలాధారహస్తాఃభీమంససర్పేవిషోదేప్రసహ్యోత్పతంతం।
యథామోహమగ్నం నతిమధ్యనగ్నం ప్రధావఃతమశ్వేననైవత్యజె
యమ్ ॥ ౨౯ ॥ మహారంగసంగేభుజంగేనిజాంగం శిలానంకటేవేంక
టాగ్రేప్రలీనమ్ । వహామోదమత్తంస్థితంహస్తిమస్తేయదూర్వీధరే
యావనీయాతయామమ్ ॥ ౩౦ ॥ త్వమేవాసిమాతాపితాచేతినిత్యం మ
మోర్యోక్తిమేవాద్యనత్యాం విధాతుం । సువేలాపురేరామరామాకృ
తింత్వాం తథాపివ్రజామ్యేవవిష్ణుంశరణ్యమ్ ॥ ౩౧ ॥ తదానీమేవ॥౩౨
వ ॥ సముద్రాత్తీర్థమాహృత్య సౌమిత్రీరామశాసనాత్ । లంకా

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

రాజ్యేఽపి నిశ్శంకమభ్యషించద్విభీషణమ్ ॥ ౮౩ ॥

గ ॥ ఏవం సౌమిత్రికరాంబుజవిస్సృష్టరంధ్రాకాయమానానీరథినీరాభిషేచనేన పశ్యత్సు రణాంతఃపురపావనీకరణధురీణధరణీసుతారమణచరణాంభోజసమాశ్రయణేన చ నిరస్తరావణానుసరణసంభాషణసంతతిః సముత్తేజితకనద్రత్నమివ కాంతియుతో మూర్తిమద్ధర్మ ఇవ విభీషణోఽసౌ స్వానుభవసాక్షికతయా శరణాగతిరేవ సిద్ధసాధనమితి నిశ్చిత్య సముద్రసంతరణోపాయముక్తమ్యాకాశికులపణైః కుశశయౌర్యాపవేశనేనైవ సంపన్నతామయమితి విజ్ఞాపయామాస ॥ ౮౩ ॥

ప ॥ సర్వలోకశరణ్యోఽపి విభీషణమనీషయా । కుశాస్తరణమాస్థాయ వారాశిం శరణంగతః ॥ ౯౪ ॥

గ ॥ తత్రైవం వ్యతీతేఽపి దినత్రయే కుతోఽయం సముద్రో నప్రసన్నః స్వాత్మానం పరమాత్మనోఽపి న దర్శయతి నిజజడధితా కిం ప్రకాశితా జగతి శరణాగతిరేవ సర్వసాధనమితి మన్నిశ్చితమిదం కిమేవమభూదితి చిన్తాక్రాన్తధిషణం విభీషణమాలోక్య తదింగితజ్ఞో రామానుజోఽయమేవమవోచత ॥ ౮౫ ॥ ప ॥ వాత్సల్యం స్వామిత్వం సౌశీల్యం చాపి సౌలభ్యం । ఏతాన్యాశ్రయణస్య ప్రాకార్యోపాదకాని లోకేషు ॥ ౮౬ ॥ జ్ఞానం శక్తిః ప్రాప్తిః పూర్తిశ్చాశ్రితకార్యసాధకా ఏతాః । ఏతైర్జ్యేష్ఠోష్టగుణైః పురుషః ప్రథితః ప్రపత్తవ్యః ॥ ౮౭ ॥ అకించనోఽనన్యగతిః పురుషః ప్రథితః ప్రపత్తేతి । రామో న హి ప్రపత్తా న హి న హి జలధిః ప్రపత్తవ్యః ॥ ౮౮ ॥ సముచితగుణజాతో యచ్ఛ్రీరామోఽయం తవ ప్రపత్తవ్యః । తస్మాద్విభీషణాయం దురితమిహాసఫలాభవత్ప్రపత్తిస్తే ॥ ౮౯ ॥ ఏవం గుణవైషమ్యాచ్చరణం కథమత్ర వారుణం శరణం । దండేనైవారాధ్యో న హి న హి సామ్నా మహీపతే జడధిః ॥ ౯౦ ॥

గ ॥ తదను ప్రసన్నముఖపుష్కరం విభీషణమాలింగ్య స ప్రశ్రయం సౌమిత్రీ రామమేవం వ్యాజహార ॥ ౯౧ ॥

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

ప ॥ ఆర్తస్త్వం కరుణానిధిర్యది సదా మూర్ఖప్రధీః సేవ్యమిష్యాగ్నేయాదిసమస్తబాణతతిభిః కిం వా ఫలం రాఘవ । తస్మాచ్ఛుష్మమిమం పయోధిం రఘునా కోదండపాణిర్భవేత్యుక్త్వా చాపముదారవిక్రమకరాంభోజే దిశల్లక్ష్మణః ॥ ౯౨ ॥ యేనవార్ధేః పురా శాస్త్రాజామదగ్న్యః పరాజితః । తస్మిన్బాణే ధనుష్పాణౌ వర్ణావఃక్వను గణ్యతే ॥ ౯౩ ॥ తదైవ కాలానలసన్నిభోఽసౌ కోపం సమాసాద్య జగాద రామః । త్వాం శోషయిష్యామి మహోదధేఽద్య పారం గమిష్యంతు పదాప్లవంగాః ॥ ౯౪ ॥

గ ॥ ఇత్యుక్త్వా బ్రహ్మాస్త్రేణ సంయోజ్య బ్రహ్మదండమివ తీక్ష్ణాశుగం శరాసనే రఘుసేనాకర్ణమాకర్షయతి సతి ॥ ౯౫ ॥

ప ॥ ధ్వాంతేనైవ సమావృతం త్రిభువనం భీమారవైరోదసీ సంపూర్ణే నచ కాశితే దశదిశశ్చూర్ణీకృతాః పర్వతాః తిర్యక్ప్రాప్యుడురాజిభిశ్శిరవీ మేఘైర్మిథః సంగతా । సంత్రస్తః ప్రజహౌ చ యోజనమిమాం వేలాం స వారాంనిధిః ॥ ౯౬ ॥ లంకారాజ్యం నిశిచరపతౌ వర్తమానే న్యాముష్మై తస్య భ్రాత్రే మయి చ జలధౌ విఘ్నరూపే ప్రణీతమ్ । అన్యః కో వారచయితుమిదం రాఘవాద్ధీరధీరః కిం మాం కుర్యాదితి సరభసం జాతకంపస్సముద్రః ॥ ౯౭ ॥ అగాధోఽపి సముద్రోఽయం రామభద్రభయార్దితః । స రామస్సాదరం రామం శరణ్యం శరణం యయౌ ॥ ౯౮ ॥ రఘువర భవదీయైర్దీర్ఘితం సాగరైర్మార్గం రచయితుమిహాశుషక్యం నార్హసి త్వం దయాళో । సపది జడనిధే మేఽసుప్రసన్నో భవేతి ప్రతివదను తిరుష్టం ధన్వినం యాచతే స్మ ॥ ౯౯ ॥ శ్రుత్వైవ తత్కరుణానిధిర్జలనిధిం మత్వా స్వకీయం ప్రభుః క్షిప్త్వా చాస్త్రమమోఘమూషరమహీదేశే బ్ధివాచానళమ్ । సేతుం బంధయ భూధరైరిహ ననూ నీతైః కపీంద్రైరితి ప్రెక్ష్ణాంసౌ సమచోదయత్తదను తామాజ్ఞాం సమాధార్న్వహాల్ ॥ ౧౦౦ క్షిప్తైస్తైర్జలధౌ మహీధ్రనిచయైర్ధీరం నలేనాదరాదూర్ధ్వం సధ్వని జృంభితైరతితరాం పాథోభిరంభోనిధిః । మందాస్మత్కృతసబుద్ధిరద్య సు

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

స్పృహాజాతేతి సాతర్కమితితం ప్రోక్తః కింసురసుందరీజ్వరతతీ శాంతిప్రదై
స్తాదృశైః ॥ ౧౦౧ ॥ న కేవలం పావనగవాహినీనాం విలంఘనార్థం విత
తానసేతుం । భవాంబుధౌ మగ్నన్నృణాం చ సోయం నళో మహార్హ రా
మకృపైకతానః ॥ ౧౦౨ ॥ ప్రారుహ్య రామో క్షతమాంజనేయం విలం
ఘ్యవార్ధిం సలసేతునైవ । వలీముఖైశ్చాపి సువేలశైలం ప్రాగాన్మహీజా
మనుచింత్య చిత్తే ॥ ౧౦౩ ॥ సువేలాద్రిం సమాసాద్య వాహినీ సా పనాక
సాం । దృష్ట్వాలంకాం సముల్లుప్లుత్య కంపయామాస వాలధిం ॥ ౧౦౪ ॥
సవ్యాగ్నివిభజ్య సేనాం సహ సౌమిత్రిః పురో త్తరద్వారి । దగ్ధుం పలాశవ
నం రామస్తస్థౌ సమారుతో గ్నిరివ ॥ ౧౦౫ ॥

గ ॥ తతో రాజనీతిం పురస్కృత్య రామేణ తద్బాణ ఇవ రావణాం
తికం వృత్రాంతకపౌత్రో వాలిసూనుస్సంప్రేషితో నిరాతంకో లంకాం
ప్రవిశ్య రాక్షసేంద్రమిదముదీరయామాస ॥ ౧౦౬ ॥

వ ॥ దశరథనృపసూనుస్సంయుతో వానరేంద్రైస్తవ నగరసమీపం
ప్రాప్తవానేవమూచే । ఝడితి జనకజాం త్వం దాస్యసే మాం ప్రపన్నః
కిముత శమనపాశ ప్రేరితో యుద్ధలుబ్ధః ॥ ౧౦౭ ॥ ఆనాకలోకపరికీర్తి
తపుణ్యకీర్తిస్తాతో భవజ్జనయితుర్జగతాం విధాతా । దత్త్వా వరాన్స
పది తే తవ దుశ్చరిత్రైస్సంతాపశోషవిధురో బభూవ ॥ ౧౦౮ ॥ శ
తధృతిరపి సవిధాగతధృతిరధునా త్వదీయచారిత్రాత్ । అన్యచ్ఛరణ
మజానన్నూనం జవతో జగామ జలజాతం ॥ ౧౦౯ ॥ మృత్యుం మాం
త్వను వేహి వాలితనయం బద్ధో భవాన్యస్య మే డోళాయాం దశవక్త్ర
కీటకధియా లీలావశాద్రావణ । వాలాగ్రేణ పునర్భవంతమధునా బధ్వా
నయామ్యంజసా రామం యద్దయితా విదేహతనయా చౌర్యేణ నీతా త్వ
యా ॥ ౧౧౦ ॥ గ ॥ ఏతచ్ఛృణ్వన్నేవ రావణస్సంకుపితః కపింతా
డయతేతి రాక్షసానాదిదేశ ॥ ౧౧౧ ॥

వ ॥ వాక్యం నిశమ్యార్థనిశాచరస్య హుంకారమంత్రేణ సశక్రధాత్రీ

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

రక్షఃపిశాచాశ్చ భువి పాతయిత్వా రాఘవపార్శ్వం ప్రజగామ ధీరః ॥
తదను నిశిచరోఽప్యంగదోదంతమేవం శ్రుతిదళనధురీణం చింతయన్నాత్త
కంపః । ప్లవగతతిసమేతం ద్రష్టుమహ్నాయ రామం స్వజనపరివృతోఽసౌ
సాలమాగామదగ్రమ్ ॥ ౧౧౩ ॥ ప్రాకారం రావణం ప్రాప్తం శ్వేతచ్ఛ
త్రసమావృతం । వ్యాధూతచామరం స్త్రీభిః ప్రాదక్షుశ్శుకసారణా ॥
ప్రచ్ఛన్నౌ శుకరూపతో రఘుపతేస్సైన్యం సముద్రోపమం కృచ్ఛ్రా
చేత్యే విభీషణేన సహసా సంగ్రాహితౌ జానతా । ఆవాం ముష్టిభిరాహ
తౌ వనచరైస్స్వప్రాణశేషౌ భృశం పశ్చాచ్చేత్య చ రామమేవ శరణం తేనైవ
సంమోచితౌ ॥ ౧౧౪ ॥

౪ ॥ సోఽయం త్వద్భ్రాతృవర్యో విభీషణోఽపి రామేణ నిఖిలయాతుపా
తేరతేన సమాజ్ఞప్తా దశకాయమానకృత్స్నమావయోస్తత్కపిబలం ద
శాననా దేవ జవానామపి హృద్విదారణధురీణమ్ ॥ ౧౧౫ ॥

౫ ॥ తీర్ణానాం చ కపీనాం తరమాణానాం చ విద్యతే నాంతః । వనతా
మపి వేలాయాం ప్లవతామపి పుష్కలే సాన్ద్రిం ॥ ౧౧౬ ॥ సంత్రాసయతాం ని
శిచరేన్ద్ర రఘూద్వహస్య వాక్యం త్వదర్థమిదముక్తమనన్యయోగ్యం । శ్వః
కాల్యమాశు బలయామేన శిలీముఖైర్న్నేత్రాసి రాక్షసబలైస్సహ ఖడ్గభిన్నం ॥
తస్మాదలం సురరిపో బలవద్విరోధాన్నీత్వావనీతనుభవాం మనువంశనా
థం । త్వద్భ్రాతృవచ్ఛరణమేవ భజస్వ రామం కామం సుఖీ భవ విభో ఽథ
వతాత్సుఖం నః ॥ ౧౧౭ ॥ భూయోఽపి సద్గుణగణం శ్రుజువానరాణాం
రాజ్ఞా యథామతి మయా పరికీర్త్యమానే ద్య । ఏవం సమీర్య స శుకః పునరప్య
వోచన్నారాచసన్నిభవచాంసి నిశాచరేంద్రమ్ ॥ ౧౧౮ ॥ గజో గవా
క్షో గవయోఽపి నీలో వీరస్సుషేణశ్శరభో మహాత్మా । ఇమే ద్విపకల్పాః క
పిసైన్యపాలాః బద్ధాదరా రాక్షసనాశకృత్యే ॥ ౧౧౯ ॥ స ఏష మారుతి
ర్యేన త్వత్పుత్రోఽక్షో హతః క్షణాత్ । తస్యాయుద్ధే పురస్స్థాతుం శక్తో నై
వాంతకోఽపి చ ॥ ౧౨౦ ॥ పశ్యేమం బలినామగ్ర్యం విశ్వకర్మాత్మజం

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

నళం । స్పర్శనాద్యస్యహ స్తస్య ప్లవంతేప్యచలచ్ఛటాః ॥ ౧౨౦ ॥ శా
రాగ్రణీ రావణఋక్షరాజో వృద్ధోపియుద్ధేప్యపరాజితశ్చ । శ్రీరామ
కార్యేష్వతిజాగరూకో బ్రహ్మాత్మజో జాంబవదాఖ్యపశుః ॥ ౧౨౧ ॥ వి
భీషణస్తవభ్రాతా రామమేఘాభిషేచితః । త్యక్త్వాసంగతావసముత్సృజ్య
త్వాం తాపసయుతముత్సుకః ॥ ౧౨౨ ॥ అంగదో వాలిపుత్రోయం యు
వరాజస్సుదుర్జయః । కింవాచ్యంయస్య తాతోపి త్వయైవసాక్షీకృ
తః ॥ ౧౨౩ ॥ సుగ్రీవమాలోకయ వానరేంద్రం సుత్రామపుత్రానుజ
మంశుమంతం । వైవస్వతంజన్మనిసంయుగే చ రామస్యమిత్రంకథమా
క్రమేథాః ॥ ౧౨౪ ॥ సాదృశ్యతో రూప పరాక్రమాణాం తారాపతి
త్వాచ్చసపవవాలీ । వహన్స్వయం కాంచనమాలికాం తాం కింవాపున
ర్జాతశ్రీవధార్హః ॥ ౧౨౫ ॥ రామానుజం లక్ష్మణనామధేయం చంద్రా
ననం సూర్యసమప్రతాపం । వలాశవంశస్యవినాశహేతోః కృతావతా
రంమనవైక్రృశానుం ॥ ౧౨౬ ॥ యస్యాసినాసావినికృత్తనాసా స్వసా
త్వదీయాశ్రీవసాపిశూన్యా । యేనాభిషిక్తస్త్వయివర్తమానే విభీష
ణో లక్ష్మణపక్షధీరః ॥ ౧౨౭ ॥ క్రుద్ధోయంయవినారాత్రైర్జితహ్యాభిర
సురాన్సలాన్ । స్వశేషత్వం ప్రకాశ్యైవ పానకేళింవిధాస్యసి ॥ ౧౨౮
వింశత్యానయనైర్విలోకయవిభుం రామంరఘూణాంపతిం రూపేకా
మశతాధికంసధనుషం రక్షోగణానాంహరిం । యస్యత్వంరిపుతాం స
ఘోరవిపినే చార్యాప్రియామాయయావృథా సంప్రాప్తోనయసస్యతస్య వి
షకౌయద్యద్యకింవాభవేః ॥ ౧౨౯ ॥ సౌందర్యేణవిధుంతథైవ పాద
నం తేజోవిశేషాద్రవిం శత్రూన్న్యాద్యనిరాకరోతివచసాగంగాప్రవా
హంమధు । సౌభాగ్యాద్వృషనవాంబుదచయం నీలాబ్జహారంపరీం త
స్యాగ్రేరఘునాయకస్య సమరే స్థాతుంసుధీర్భవ ॥ ౧౩౦ ॥ సకుంభ
కర్ణస్సకుమేఘనాద స్సవజ్రదంష్ట్రస్సమహోదరో వా । తూలాయ
మానాః ప్రళయానిలాభే రఘూత్తమేదివ్యధనుర్ధరే స్మిన్ ॥ ౧౩౩ ॥

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

వాక్యం శుకస్య సరసం సుజనాభిరామం శ్రుత్వాంశుకావృతముఖం వ్యధ
నాభిముఖ్యం । దృష్ట్వా వదద్దశముఖం స తు సారణోద్యత్ శ్రుతిప్రశంసన
విలోలశుకం నిరస్య ॥ ౧౩౪ ॥ త్వం లీలయా నిర్జితలోకపాల స్త్వ
చ్ఛాసనే భీతిముపైతి సర్వః । బిభేషి కిం దేవమనుష్యమాత్రాచ్ఛుకోదితం
వాక్యమిదం నిశమ్య ॥ ౧౩౫ ॥ తతశ్శార్దూలనామా నిశాచరోఽసి చ
రో దాత్రిజ్ఞయా రాఘవీయాం సేనా మావిశ్య శుకసారణదశామేవ సమే
త్య పునర్నివృత్య నిర్విణ్ణవాచేతి వచో రావణం కర్ణయోరతి దా
రుణమ్ ॥ ౧౩౬ ॥ రాజన్ రాజానుభిరాహతోఽస్మి సుభృశం దంష్ట్రైర్నఖైర్ము
ష్టిభిః కష్టం కష్టతరం ప్రవేష్టుమపి వా వ్యూహం మహాదారుణం । జీవన్నే
వ సమాగతోఽస్మి కృపయా రామస్య రక్షామణే ర్ధైర్యం తే యది తస్య
యుద్ధమపి వా సీతాపి వా దీయతాం ॥ ౧౩౭ ॥ సారణస్య వచశ్శ్రుత్వా
శార్దూలస్యాపి రావణః । ప్రోవాచ చింతితం కార్యం విద్యుజ్జిహ్వము
పహ్వరే ॥ ౧౩౮ ॥

౯ ॥ తస్మిన్నపి నిశాచరే మరాత్మని నిర్మాయ మాయాం రామం ప్రతి
శోకమోహితాం సీతామాకలయ్య రావణం పునరప్యాసేదుషి నతి స
తీమస్థానే దుఃఖితాం తాం భృశమాశ్వాసయామాస రామరమణీం రామ
రమణీయగుణకౌశలైస్సరమా సా విభీషణమనోరమా ॥ ౧౩౯ ॥ త
తో మహాస్త్రా మాల్యవానపి కపీంద్రైరాకులాం లంకామాలోక్య రామా
య సీతా ప్రదీయతాం మ్రితమితి ముహుర్ముహూ రావణం బభాణ ॥ ౧౪౦

౧౦ ॥ అశరణాలోకనజవక్రభావం యథా న ముంచత్యపి యన్నలో
కో । న మాఖ్యానమజ్ఝ్య్యమన ఏవ దశాస్య శిరాంసి నేతుం కిల రామబా
ణం ॥ ౧౪౧ ॥ కాంచీనూపురనిస్వనైర్ఝణఝణత్కా-శైలసత్కంక
త్రై రేణీదృక్తరుణీగణైర్మణిమయచ్ఛత్రాతపత్రైరపి । ప్రాకారేష
ణిచామరైర్గమచరై రాసేవితం రావణం సుగ్రీవ ప్రసమీక్ష్య రోషభరితో
లంకాం క్షణాత్ప్లుప్లవే ॥ ౧౪౨ ॥ వేగాత్సముత్పాట్య కిరీటవర్జ్యం ప

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

ప్త్యాలనసవ్యస్తమహాధిరాజః । నిపాతయామాస భువి ప్రకోపాత్ప్రథా
వితాశపత్రమిలోచనాశ్చ ॥ ౧౮౩ ॥ నిష్ప్రైజసద్ముఖస్తదాదశముఖ
శ్రేణాంపురస్తాద్ధ్రితం త్యక్త్వా మానమివాసనం సరభసం స్థితోఽయ
ద్ధబలీ । సుగ్రీవేణవిజితోఽసౌ మహామాయాబలేమానసం చక్రేత
త్ప్రతిబుద్ధ్యవానరపతిః ప్రాయాద్రఘూణాంపతిం ॥ ౧౮౪ ॥ హాహాహా
హా సత్కృత్యమేవరచితం కస్మాత్త్వమేవం సఖే శక్రాంశ్చకిరీటపాటన వి
ధా త్వత్పృథ్వీనగాగాననకిం । కిం దీత్వయ్యపనేపి తేకపిరితి క్రూరాత్మభీ
- రాక్షసైః ప్రాణ్యాంపాభ్యురాజతేతవకథం రాజకా మహారాజతా ॥
మాయాయుద్ధవిశారదా నిశిచరాశ్చారాగిరీరవ్యవహో త్వం తత్క్రో
త్యవిమోహితో విధివశాత్ప్రాప్తోవిపత్తింయది । రాజ్యే వా కిముపక్రి
తేమమమనో రాజన్ త్వయాలూత్యయితాం ప్రాణ్యాం వాసహా వేషువాసు
హృదివా ప్రాణేసుతాయాంచవా ॥ ౧౮౫ ॥

౫ ॥ ఏవం కథన్ప్రవరాత్భవంవిధాయ సమాగతం ప్లవంగమకులాధీశ్వ
రం సుగ్రీవమాలింగ్య రఘునందనోఽభినందయామాస సంభ్రమంవసనందతాం
గ సంజాతముత్తుంగవిక్రమసుంగదక్షే ॥ ౧౮౬ ॥ తతస్తారేయవాక్యా
దరిఘునాథో దశముఖమాభ్యాభాచం బుధ్వా యుద్ధాయకపీశ్వరాః ప్ర
తియాస్తుశీఘ్రమితి సుగ్రీవమాజ్ఞాపయామాస ॥ ౧౮౭ ॥

౬ ॥ ఆజ్ఞప్తేమాకపీంద్రేమహాభావన్నవరిపురం తదా । నిశాచరాశ్చ
సంప్రద్ధానాజఘూర్ణముందుభీర ॥ ౧౮౯ ॥ తేవారాక్షసదుందుభిధ్వ
నిమథశ్చత్ర్యైవయుద్ధంమహ శ్రావ్య గర్వంకపిరక్షసాబితిజవాజారుహ్య
యానానితే । దృష్ట్వా రాఘవసహితవఃకజచమత్కారం నమీకాంగణే
వపిరంపురతోవిధాయగగనేతస్థుమహాదాసాంగనాః ॥ ౧౯౦ ॥ అదా
స్మిదేశంపరితిరోహద్ధుమాశ్రైర్జైనవప్వతోయంత్వరయావనౌకసాం
గృహకావిధాతుంస్వభటాంశ్చరక్షసాం ప్రైవప్వతస్స్వాపి సమాదిదేశ
హ ॥ ౧౯౧ ॥ తదారక్షోయోధాధృతనిశితబాణాయుధగణాః రేఖా

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

వారుహ్యశ్వాః కౌశికసతతరవా బద్ధకవచాః । స్ఫురద్రైవగం స్త్రైరంపక్తిస
గణయం తో సుభతతిః యథా మృత్యోర్గేహం సమరభువనా పుష్టిర్ధి
వశాత్ ॥ ౧౫౨ ॥ భింధి స్వం మమ వానరాధమ ముద్గృధం వత్స వ్యా
చపైః స్వం రక్షో ధమ పశ్యమాం జహి బలాద్బాణేన తూరేణ వా । ఇత్థం
తే పరస్పరం మిథః ప్రమేయతారాం నిజఘ్నుర్భృశం యత్ర స్త్రీకా హాసా మహా
సనారదముని స్తస్మిన్ రణే దారుణే ॥ ౧౫౩ ॥ అన్యోన్యం సమరాంగణే
ప్రమిళితైః రక్షః కపీంద్రై స్తదా క్షుద్రైః శస్త్రగిరివ్రజప్రవిలసద్ధస్తైః ప్రసు
ప్తా భృశమ్ । రక్తోన్యాం ధూళిం ప్రహాగతా మరనదీం తాం పుష్ప శేవంకిలాం
చక్రే శోణితధారయా చధరణీ జాతా స్వయం పంకిలా ॥ ౧౫౪ ॥ తదాం
గదముఖాఇ మేనఖరవక్త్ర దంష్ట్రాయుధాః ప్రహస్త ముఖవానరాన్ వవిస్తు
రోషముత్పాద్య చ । నిశాచరపరాజయాన్ ముదితేగతో స్తం రవిః ప్రవి
ష్టమివ పాథసాం పతిమిమం క్షయం రక్షసామ్ ॥ ౧౫౫ ॥ రోదోంతరం త
దా జాతం సంధ్యారాగాసృగాకులమ్ । నక్షత్రవిగళన్మాంసమేదు
రముత్తమః ॥ ౧౫౬ ॥ ప్లవంగకులబాహుద్యుతిచాంగారసంచ
యః । కింనభోంగణమాపేదే సంధ్యారాగచ్ఛలాత్తదా ॥ ౧౫౭ ॥ ఉ
ల్లసత్కుముదం భ్రాజత్తారకం చరణాంగణమ్ । ఆసీత్సాయమివాయు
క్తచక్రశోకదముద్భయమ్ ॥ ౧౫౮ ॥ నిశాచరతమశ్ఛటాహరణబద్ధ
దీక్షో భృశం బుధప్రకలితామృతోల్లసితపాదపీఠోధునా । వలీముఖబ
లాంబుధేరకృత లక్ష్మణాసేవిత స్స్వవృత్తనిజవిగ్రహో ముహితరామచం
ద్రో ముదమ్ ॥ ౧౫౯ ॥ అస్తంబితైః ప్రవణిసరయం రాఘవ ప్రోమహా
స్త్రం మిత్రం మైత్రో భృతభుజబలో మిత్ర సంకాశతేజాః । సేనాచక్రః
నిశిచరతమః పాటనాద్యుద్ధభూమౌ హ్యాక్షం దశేవరరఘువతే శ్చిత్రభృ
ష్టచభూయః ॥ ౧౬౦ ॥ ... ...

౫ ॥ అత్రైనం పలాశబలమిదం కపీంద్ర ప్రతాపజ్వలనేన ప్రదగ్ధమితి
చింతాదంతురాంతరం పితరం విలోక్య నలీముఖప్రముఖాన్నిఖిలశత్రూన్

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

కాలపాశకల్పైశ్శిలీముఖైరిజానీహేవవిజారయామి శ్యేజగామ రావణి
రణాంగణమ్ ॥ ౧౬౧ ॥
వ ॥ ఆశ్వాస్యసితరంధ్రీరో మేఘనాదో ఘనో యథా । విహాయపకి
ర్శరరోషా చ్ఛరధారా రణాజిరం ॥ ౧౬౨ ॥ సమాగతం కపిశ్రేష్ఠా ఆ
పితేదీర్ఘ దృష్టయః । దదృశుస్తైనవతద్బాణ ధారాభిరభిపూరితాః ॥
బాణానామయుతం శిరస్సవియుతం కం తేహునశుస్సచ నాసారంధ్రయు
గే శతం శ్రవణయోరశీతిద్వయే కతుయోః । కీశానాం జత రేహునాభిసహ తె
హ్వాకీర్త్యజంఘాస్వయం వుచ్ఛిష్వేంద్రిపుస్నపాత్యే ఘవితానా ఘేంతగ
ప్రలీనస్స్వయమ్ ॥ ౧౬౪ ॥ అథాంగదో గంధవహాత్మజో సౌ గజో గ
వాక్షశ్శరభస్సుషేణః । నీలో నలో భూరుహభూధరేంద్రైరవాకి
రణ్వాయుపథే విలీనం ॥ ౧౬౫ ॥ స్వబాణజాలైర్విశితైస్సపత్రైః రి
వార్యతా వానరయూథనాథా । సుత్రాసజే నా సరయం ముమోచ
ద్విజం హ బాణారఘురాజపుత్రో ॥ ౧౬౬ ॥ ఘేంతర్విన తమస్సురా
ధిపరిపూ రామంతథా లక్ష్మణం లక్ష్యీకృత్యసనపణ పన్నగశరాన్ ము
క్త్వాస్వరోషానివ । తెభీతాఃఖలు యస్యసుత్కులపతిర్న యాద్యదియాపం
ఖజగ పిత్యంభాతి కథం వజ్రే మరిపుణాంతస్యాపితస్యైతేచ ॥ ౧౬౭ ॥
కించాస్మకులపాలకో యమసిశంకో శిరస్సాన్వహా భిన్నాస్రామ
పహాయజిహాగతనుం సౌమిత్రిరూపం యయౌ తం రామానుజమేవ రా
మమపివాహంతుం వయం నిద్రయా శ్శక్తాస్మ కథమిత్యయుర్విషశరాని
శ్వస్యస్యస్వస్యతే ॥ ౧౬౮ ॥ పురాహిరణ్యాక్షకరేణ ముక్తాః ప్రస్లోద
షుత్త్యైవవయం విదంతాః । తస్మాన్న మినో రద్యన కాపిబాధే త్యాథాయ
ధైర్యం నమ వాపురేతే ॥ ౧౬౯ ॥ శేషోపి లక్ష్మణో సౌ శ్రీరామో ప్యే
షశేషశాయీ చ । బద్ధావిహ సర్పశరైర్లోకే దైవస్య దుష్కరం కిం వా ॥
విచిత్రమేతజ్జనకాయ వక్తుం గత్వాదురాత్మా థ దాశరథైవ । ఆరోహ్య
పుత్రాం ముణిపుష్పకేంతాం సంప్రేషయామాస సమీక భూమిమ్ ॥ ౧౭౧ ॥

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

భూమౌ దాశరథీ భుజంగపిశిఖైర్విద్ధౌ విదేహాత్మజా దృష్ట్వా శోకమవా
ప్య శోభనగిరా సఖ్యా సమాశ్వాసితా । శ్రుత్వా వాక్యముదీరితం చ వి
బుధైః స్వాభాగ్యచిహ్నం స్వకే ధైర్యే నైవ యథాగతం ప్రతియయాభూ
రౌరాప్యశోకంవనం ॥ ౧౨౨ ॥ తతః ॥ ౧౨౩ ॥

ప ॥ అస్త్వస్య తాకో రఘునాయకోసౌ వాతాశనాస్త్రైర్లభతే న దుః
ఖం । ఏవం ప్రవక్తుం కిల పక్షిశబ్దచ్ఛలాద్ద్విజేంద్రో రణభూమిమాగా
త్ ॥ ౧౨౪ ॥ సువర్ణపక్షోత్థితవాయువేగాన్ముక్తౌ తదానీమురగా
స్త్రబంధాత్ । కలాభిపూర్ణౌ చ విరేజతుస్తౌ స్వభానుముక్తావివ పు
ష్పవంతౌ ॥ ౧౨౫ ॥

గ ॥ తతో వైనతేయోపి నయోనమహాత్మా రామం స లక్ష్మణం పరిష్వ
జ్య దోషాచరాన్ నిహత్య విజయీ భవ భద్రమస్తు తే రామభద్రేతి సు
స్నిగ్ధానుశాసనపూర్వకం కృతప్రదక్షిణః ప్రజగామ యథాగతం ॥ ౧౨౬ ॥

ప ॥ శ్రుత్వా వానరసింహనాదమభితః క్రవ్యాదసేనా తదా వజ్రో
రస్కమకంపనం ధృతధనుషం తం వజ్రదంష్ట్రాభిధం । ధూమ్రాక్షం పరుషం
ప్రహస్తమపి తం చాగ్రే విధాయాగతా లేభే వానరవీర్యకల్పమరుతా
తూలేన తుల్యాం దశామ్ ॥ ౧౨౭ ॥ ధూమ్రాక్షమక్షహంతాసౌ వజ్రో
రస్కమకంపనమ్ । వజ్రదంష్ట్రం వజ్రపాతో జఘ్నుర్వజ్రముష్టి
నా ॥ ౧౨౮ ॥ ప్రహస్తో నృక్షహస్తేన నీలేనానలసూనునా । హతో రు
ధిరముద్గీర్య గతో యమనికేతనమ్ ॥ ౧౨౯ ॥ దృష్ట్వా హాహతశేష రా
క్షసభటాన్ జ్ఞాత్వా బలం కాధిపో యుద్ధే వానరబాహువీర్యశిఖినా ద
గ్ధాన్ పలాశానితి । అద్యైవ ప్లవగాన్ ప్రమథ్య నిహతక్రవ్యాదవక్త్రభ్రు
వాం బాష్పాంభః పరిమార్జనాయాప్యహమితి ప్రాగాత్స్వయం సంయు
గమ్ ॥ ౧౩౦ ॥ లబ్ధత్రిలోకీవిజయో మహాత్మా కియంత ఏతే కపయో వ
రాకాః । మత్త్వా చ తా వేతి న గర్వితో గాద్రామప్రభావం న విచక్షణో
మూఢః ॥ ౧౩౧ ॥ రణాగ్రమాగతే తూర్ణం రావణే లోకరావణే ।

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

వానరా వృత్తహస్తాస్తైయుమదూతా ఇవోల్బణాః ॥ ౧౭౧ ॥

గ ॥ అథస కౌశలేశో వాహినీశో వహూంవానరవాహినీమాస ప్రవి
శ్యాసంవష్యేతి త్తిణ్ణాన్ తురగానసైకానసకృదసృక్ప్రవాహాసారచయ్యే వసా
రసః క్షతాంగకాన్ సమీక్షితా క్షౌదయామాస ॥ ౧౭౨ ॥

ప ॥ రావణబాణాభిహతై ర్నిశితైః కపిభిః క్షతాంగకైర్నిభృతం ।
కుసుమభేరణాంగణంకిల కింశుకవనమేవపుష్పితంపరితః ॥ ౧౭౩ ॥

గ ॥ అథసూరాదేవసమీక్ష్య రాక్షసాధిపం పావమానిః ప్రాక్ర్మైర
లఘులఘుదానీనేన వజ్రముష్టిప్రహారేణతుష్టోభవత్కుశస్తైత్యువచ
గాణ ॥ ౧౭౪ ॥ ప ॥ వ్యాఘూయహస్తగృతపర్వతసూర్వ వు
త్రం తంవజ్రముష్టిమనిలాత్మజమాంజనేయం । నృత్యంతమాత్మమహ
తైమ్వనలాత్మజంచ రామానుజంసధనుషంనఘగాద్దశాస్యః ॥ ౧౭౫ ॥
కనుహతతురంగశ్కృత్తసూతోత్తమాంగో నిహతరథరథాంగస్తుంగ
కేతుప్రభంగః । వినిహతకరచాపోభగ్నదర్పస్సహాహ భువిపరిపతి
తోభూద్రావణో లక్ష్మణాస్త్రైః ॥ ౧౭౬ ॥ మణిమయరథమన్యంమన్యు
నామహ్యభూయః ప్రముషితనిజశక్తిప్రాపి వ్యశక్తింతథాపి । అతితరదృ
ఢశక్త్యా తాడయామాసరక్షోఝడితనయనలక్ష్యం లక్ష్మణస్యైవవక్షః ॥
శక్త్యాభిన్నతనుస్తదారఘువరప్రేమాస్పదంలక్ష్మణః క్షోణీమేషజగా
మశోకనిరతాం స్మృత్వైవపుత్రీంనిజామ్ । ఆశ్వస్తామిహకథంకామమ
దశాం శోకంవృథామాకృథాః రామోరావణమారణంకలయతి ద్రా
గిత్యమోఘోక్తిభిః ॥ ౧౭౭ ॥ ఏవంభూతమిమంవిలోక్యనితరాం రా
మోపిమోహాకులో బాష్పాసారపరంపరాభిరధికశ్వాసానిలైరంజసా ।
సౌమిత్రింవిరచయ్య మోహరహితంమోహానిజంసంత్యజన్నాగాద్దంభ
ధరోయథాదశముఖం కోదండపాణిఃక్రుధా ॥ ౧౭౮ ॥ ఏకేనైవపత
త్రిణారఘుపతిఘోరాతిరేణాలం కాపతే హత్వావాజిచతుష్టయంమణిర
థం ఛత్రంధ్వజంసారథిం । అన్యేనాథదృఢంధనుర్గుణయుతం వక్షాపి

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

మహాస్థలే కృత్వాతూర్ణమసృక్స్రావాహముపితం సహస్రిణశేషంజ
హౌ ॥ ౯౧ ॥ సంప్రాప్యాథపరాజయంరణముఖే రామేణరక్షోధి
పో ధ్యాత్వారామముదారవిక్రమమృగాల్లంకాం సకంపో ముహుః।
మూకైర్మంత్రిభిరేషయత్నమకరోన్నిద్రారతంభ్రాతరం సేతుం
ద్రాక్సమరాంకణంచిరతరస్వాపాశ్రయందుర్మతిః ॥ ౯౨ ॥

౫ ॥ తతో యూపాక్షాదిరాక్షసాః రాక్షసేంద్రసమాదిష్టాస్సరభ
సం భక్ష్యభోజ్యగంధమాల్యాదీన్ సమాదాయకుమ్భకర్ణగుహామా
పాద్య ప్రసుప్తస్య తస్యనిశ్వాసైరవధూయమానాఃకృచ్ఛ్రేణాంతః
ప్రవివిశుః ॥ ౯౩ ॥

౬ ॥ నిశ్శంకంశయనేశయానమనవనాశ్వాసైర్మహానిస్వనైర్నా
సారంధ్రయుగేజనానతిజవాత్సంగృహ్యముక్త్వాపునః । పాతాళోప
మభీమవక్త్రవికృతంతం కుంభకర్ణంతదాదృష్ట్వాతేచకితానిశాచరభ
టాః కృచ్ఛ్రాత్సమీపంయయుః ॥ ౯౪ ॥ చక్రుస్తదామద్యఘటాన్భ
టాస్తే తదగ్రతశ్శోణితపూర్ణకుంభాన్ । మేరోస్సమంమంజుళమాం
సరాశిం భక్ష్యాననేకానపిపార్శ్వయోశ్చ ॥ ౯౫ ॥ కీర్ణాంధరాధ
రమివపృథులప్రతీకం తంకుంభకర్ణమవనౌశయనేశయానం । య
త్నేనసాధులిలిపుర్వరచందనేన ధూపైస్సుగంధకుసుమైస్సమపూజ
యంశ్చ ॥ ౯౬ ॥ ఆపూరయామాసురదీనసత్వా శ్శంఖాన్స్వనేముర్యుగ
పద్భటాస్తే । భేరీప్రణాదంపణవప్రణాదం చక్రుర్నిబోధార్థమతీవ
తస్య ॥ ౯౭ ॥ ఆస్ఫోటితంశంఖశతప్రణాదం క్ష్వేళారవందుందుభి
నిస్వనంచ । శ్రుత్వానిపేతుశ్చ దివోవిహంగాః నకుంభకర్ణో బుబు
ధేతథాపి ॥ ౯౮ ॥ హతోముహుర్ముద్గరముష్టిభిశ్చ వృక్షైర్గదా
భిర్ముసలైస్తలైశ్చ । ఉత్తుంగశృంగైఃపరిఘైస్సకుంతా న్నకుంభకర్ణో
బుబుధేతథాపి ॥ ౯౯ ॥ ఉష్ట్రైఃఖరాఃకుంజరవాజినశ్చ ప్రధావి
తావక్షసిచాపికుక్షౌ । ముహుర్ముహుస్తత్పదమర్దితశ్చ నకుంభక

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

ర్ణో న బుబుధే తథాపి ॥ ౨౦౦ ॥ ఉచ్చైర్దదంశుశ్శ్రవణాంచ తస్మిన్ ప
నఖైరపృశంబుఘటాననేకాన్ । ప్రసహ్య కేశానలులుపుర్భటాస్తె
న కుంభకర్ణో న బుబుధే తథాపి ॥ ౨౦౧ ॥ యదాశిరేయుగపత్ప్రరిఘా
వ్యభటాస్సహస్రం ఖరకుంజరాణాం । భృశం శతఘ్నీభిరముం నిజ
ఘ్నుస్తదా ప్రబుద్ధః ఖలు కుంభకర్ణః ॥ ౨౦౨ ॥ తం తే ప్రబుద్ధమభివీ
క్ష్య భటా భయేన వ్యాఘ్రం మృగా ఇవ రయాత్ ప్రపలాయమానాః । త
జ్జృంభణోదితగవైః ప్రచచాల భూమిః పాతాళమిత్యుపమితం వివృతంత
దాస్యం ॥ ౨౦౩ ॥ క్షుత్క్షామోఽత్రబభక్ష మాంసమఖిలం ద్రాక్కుంభక
ర్ణో బలీ కుంభస్థాన్యపి శోణితాని చపపౌ మద్యాని హృద్యాని చ । జ్ఞా
త్వా తృప్తముపేత్య తం నిశిచరాః ప్రోచుః ప్రణమ్యాదరాత్ । రామా
న్నో భయమాగతం హి శరణం త్వామేవ వీక్షామహే ॥ ౨౦౪ ॥ ఏకేన ప్ల
వగేన వాలశిఖినా లంకా ప్రదగ్ధా పురా ప్రస్తుత్యాపి యమక్షయం క్ష
యమపి ప్రాపుః ప్రహస్తాదయః । ముక్త్వా సౌమ్యతకల్పఏవ సమరే రా
మేణ రక్షోధిపః । కిం వా వ్యంభయమద్య నో నరకృతం నూనం గరీయాన్
విధిః ॥ ౨౦౫ ॥

గ ॥ ఇత్యప్రియవాక్యమాకర్ణ్య కుంభకర్ణో రోషేణ కషా
యితమనీషా యూపాక్షమేవమాచచక్షే ॥ ౨౦౬ ॥ ...

ప ॥ హా హా పరాజయకథాకథమన్య రాజ్ఞో భ్రాతుస్త్రిలోకజయినో
యుధి మానుషేణ । హత్వైవ రామమపి లక్ష్మణవానరాంశ్చ ద్రక్ష్యామి
రావణమిమం విజయ్యహమద్యైవ ॥ ౨౦౭ ॥ ...

గ ॥ తతో రాజన్ రాజానం దృష్ట్వా శ్రుత్వాపి తద్వచనం గుణదో
షావపి విమృశ్య చ విజేష్యసి శత్రూనితి మహోదరేణాభ్యర్థితః కుంభ
కర్ణో భ్రాతరమాసాద్య చ సమాలింగనమాచయ్య తన్నిదేశేన త్రి
శూలాయుధో యాతుధానైరపి పరివృతః కాలాంతక ఇవ సమీకాంగణం సం
ప్రతస్థే ॥ ౨౦౮ ॥ సర్వేషామపి భీషణో రణభువం ద్రాక్కుంభకర్ణోఽయ

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

యాబాహుభ్యాంపరిగృహ్యవానరతతీస్స్వస్యోదరం పూరయన్ । ధూ
న్వన్ శూలమలంవిధాయనిధనం కల్పాంతకాలోపమః సింహస్సింధుర
బృందవత్సవిదధే శీర్ణాంకపీనాంచమూమ్ ॥ ౨౦౯ ॥ యందృష్ట్వా చ
కితావనే వరభటాస్త్యక్త్వాసమీకాంకణం ధావంతోగగనేస్థితాః కతిపయే
హ్యుల్లంఘ్య సేతుంగతాః । తాన్ రామేణనివారితానపిపరే పాథోనిధింప్రా
విశన్ శైలైస్సం ప్రసరోధమారుతసుతస్తంకుంభకర్ణంతదా ॥ ౨౧౦
భిత్త్వాద్రికూటాంశ్చ సకుంభకర్ణః శూలేనవజ్రేణయథామహేంద్రః । త
మక్షుశత్రుంవినిహత్యవృత్రైః క్షణేనకుక్షింకపిభిః పుపూరే ॥ ౨౧౧ ॥ ఛి
త్త్వా తాన్ వృక్షసంఘాంస్తు వాయుసూనురఖండయత్ । జానుభ్యాం కు
మ్భకర్ణస్యతిచ్ఛాలంకపికంటకం ॥ ౨౧౨ ॥ విలూనశూలోపి హృది
ప్రలగ్నశూలస్త్రిరసప్తకృత్యోతమాంజనేయం । గిరీంద్రహస్తంసహసాక
పీంద్రంహసన్నిదంప్రాహసకుంభకర్ణః ॥ ౨౧౩ ॥ క్వకుంభకర్ణో
యుతకుంభిదంభః క్వవానరస్త్వంనరలబ్ధరాజ్యః । నలజ్జితో జేతుమిమం
యమంమాంశక్తిస్సయత్నోసికపిత్వతోవా ॥ ౨౧౪ ॥ గజాంతమూచే
సనిశాచరేంద్రం మత్తోనజానాసినరంకపింవా । యాభ్యాం ఖరాద్యా
స్తవరావణోపి ప్రాప్తపూర్వాన్ తింపఙ్క్తికిరీటభంగం ॥ ౨౧౫ ॥ సుగ్రీ
వవాక్యంనిపుణంనిశమ్య క్రుద్ధఃపునఃప్రాహసకుంభకర్ణః । ప్రత్యక్ష
మేవంతవసైన్యముచ్చైర్భక్ష్యీకృతంకింనకరోషిచిత్తే ॥ ౨౧౬ ॥ త్వత్తః
ప్రమత్తోస్తినకుంభకర్ణ నత్వంయతఃపశ్యసివానరాంస్తాన్ । అంతర్గ
తాంశ్చాపివినిర్గతాంస్తాన్ ద్వారైస్త్వత్కర్ణనాసస్య విశాలరంధ్రాత్ ॥
శ్రుత్వైతత్పరుషం వచశ్శిఖరిణా చాత్మానముచ్చైర్వరైర్భిందంతం కపి
నాయకం ప్రకుపితస్తేనైవశైలేనసః । హత్వాభూమితలాగ్రణీయస
హసా మూర్ఛానిమీలద్దృశంబాహుభ్యాంపరిగృహ్యబాలకమివప్రాయా
చ్చలంకాపురీమ్ ॥ ౨౧౭ ॥ నిద్రామత్తతరోపివాలితనుభూడోశ్శానిబ
ద్ధాగ్రజం స్మృత్వైవాద్యకృతస్యచప్రతికృతం కుర్వంస్తదీయానుజం

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

సుగ్రీవస్స్వకరద్వయేన శరభసంజ్ఞోల్లాఘుమానేవహాన్ నయాతీతి తదీ
యసంస్తవవిధాబద్ధాదరా రాక్షసాః ॥ ౨౧౯ ॥ దృష్ట్వారిషోర్హస్తగతం
కపీంద్రం వ్యచింతయద్వాయుసుతో మహాత్మా । స మోచితశ్చేదితరేణ కీ
ర్తిర్నశ్యేత్స్వశత్రుస్స్వయమేవ హన్యాత్ ॥ ౨౨౦ ॥ మైన్దర్షభైర్వన
చారిభిర్నిశిచరాః పంచత్వమానిన్యిరే తన్నాథోద్యహి పంచతాముపగతో
నన్కుంభకర్ణాదితి । హర్షోదంచితశీతబాష్పనికరైరభ్యుత్థితం రా
క్షసంపృష్టైశ్చందనవారిభిస్సమాకిరన్ క్రవ్యాదవక్త్రీభువః ॥ ౨౨౧ ॥
సుధానిమిత్తం కృతయాతుయత్నో యథాభవద్దేవపతేస్సుఖాయ । తథై
షశీతాంబుకృతోపచారో యాత్వంగనాభిః కపినాయకస్య ॥ ౨౨౨ ॥
మోహేన శీఘ్రం ప్లవగాధిరాజో రాజీవబంధుస్తమసేవ ముక్తః । నిరీక్ష్య
క్షతోరుః కరయోస్స్వగాత్రం లబ్ధార్భకత్వం సమవాపలజ్జాం ॥ ౨౨౩ ॥
కుంభకర్ణం బృహత్కర్ణం నీత్వా తద్భగినీదశాం । లాఘవాద్రాఘవం
ప్రాగాద్వేగవాన్ ప్లవగాధిపః ॥ ౨౨౪ ॥ మామేవం చిరముద్వహన్ క
రయుగే నాన్నభవద్రాక్షసస్తస్మాత్సోపి భజత్విత్ప్రతిఫలం మత్త్వేవ నా
థోద్యనః । నాసాకర్ణధురామపోహ్య మహతీం తస్యైవ యోగ్యాం వ్య
ధాత్ లోకే శూర్పణఖాగ్రజత్వమితి సంప్రహృష్టాః కపీశా ఇమే ॥ ౨౨౫ ॥
భాస్కరాత్మజమాలోక్య స్వర్భానోరివ భాస్కరం । కుంభకర్ణాద్విని
ముక్తం సనందరఘునందనః ॥ ౨౨౬ ॥ నాసాకర్ణవిహీనమాగతమి
మం డోలాయమానాః కరాకృత్యా న ప్రవిలోక్య సిగర్మమపి న స్వస్త్యైవ
కర్ణచ్ఛిదః । దృష్ట్వా శూర్పణఖాకృత స్స్వమపి భ్రాంతస్సమానో మ
మేత్యూచే సాపి ముఖం విలోక్య ముకురే కోపాన్నమీకం యయా ॥ ౨౨౭ ॥
సుగ్రీవం మృగయన్ విహృతర సనయా వక్త్రాత్స్రవచ్ఛోణితం భూయః ప్రా
ప్య స యుద్ధభూమిమవదద్రామస్య దృగ్గోచరః । నాజ్ఞాతుమిమం త్వమ
హసి కపేర్నాసాకర్ణనాసాయమిత్యేవం చేదపి మృత్యుమేవ భవతో జా
నీహి మాం రాఘవ ॥ ౨౨౮ ॥ అహం తు హన్నవిరాధో నైవ వాలీ ఖరో వా ర

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

ఘువరసకబంధః కిం త్వసౌ కుంభకర్ణః । సపది నిగిలనాయ ప్రాణవాయోః ప్రమోదాత్ప్లవగకపికులానాం కాలసర్పస్సమాగాత్ ॥ ౨౯ ॥ ఇత్య స్మిన్ వదతి ప్రసహ్య పురతో రామం సమాక్రామతి వ్యాత్తం వక్త్రమిషుము ష్యతీక్ష్ణవిశిఖై రాపూర్య రామః పునః । ఛిత్త్వా బాహుయుగం సముద్గరబృ హత్సాలం సమాలోక్య తన్నిష్పేషత్ప్లవగాన్ నిపత్య సహసా రె క్షిద్వ యం చాచ్ఛినత్ ॥ ౩౦ ॥ నికృత్తబాహూరుయుగో౽పి యోద్ధుం యదా గమత్తస్య శిర స్తదైవ । సంప్రేషయామాస వికర్తనానం స రామబాణ స్సవిధం సురాణాం ॥ ౩౧ ॥ దృష్ట్వా తత్పరమాద్భుతం దివి శిరో రా మాస్త్రసంప్రేషితం మోదాదప్సరసో వవర్షురమితాం రామే ప్రసూ నావళిం । దేవాశ్చక్రురుదారదుందుభిరవా గంధర్వవిద్యాంగనా గా యంతి స్మ యశో౽ధికం రఘుపతే స్సత్యప్రతిజ్ఞవ్రతాః ॥ ౩౨ ॥

గ ॥ తత్ర దివౌకస స్త్వనిమిషాః కుంభకర్ణశిరసా తృప్తిమవాప్య జలౌకసో౽ప్యనిమిషా స్తృప్తిం భజంత్వితి మధ్యేసముద్రమద్రినిపాతసదృ శశబ్దం తదేవ శిరః పాతయామాసుః ॥ ౩౩ ॥

వ ॥ నిశమ్య రాజా పిశితాశనానాం భ్రాతుర్వినాశం విశిఖైన శత్రోః । హృది ప్రలగ్నం శితశోకశల్యం నాలం విసోఢుం సరుదన్ జగాద ॥ ౩౪ ఏకో౽భ్రాతా రిపుముపగతో మామనాదృత్య రామం త్వన్యోన్యే వైరిపుంశరవ రైస్త్రాణకామా యయుర్విగ్రామం । అన్యే౽మూ ర్తార్కరణమభజన్ దివ్యరామాః కిమన్యత్ ధీరాః కిం వా శరణమధునా భ్రాత మే దుర్భగస్య ॥ ౩౫ ॥ అ నుజంజఘాననుమయో౽నహీనహీనానుజస్సజానకీజానిః । నారాయణమే వాముం కౌసల్యాగర్భకోసుభంమన్యే ॥ ౩౬ ॥

గ ॥ అథ మహోదరమహాపార్శ్వాతికాయదేవాంతకనరాంతకత్రి శిరసో నిశాచరేంద్రముదర్జశామీకృశం న శోకః ॥ ౩౭ ॥

క ॥ సుగ్రీవం చ విభీషణం పవనజం రామం తథా లక్ష్మణం పంచైతా నపి పంచవక్త్రాం వయమమీ నిశ్వారణే ద్వారుణే । కృత్వా రావణరాక్షసే

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.
CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

శ్వరథ ఏత్య తేనః పునః పంచతాం ద్రుత్యాస్తు స్తవపాదపద్మమితి తే యయుస్తాం
యయుర్యూథపాః ॥ ౨౩౮ ॥ మారుతిస్తు మహాపార్శ్వం దేవాంతకమ
పి క్షణాత్ । శైలైస్సంపేషయామాస కుంభకర్ణాంతికం సుధీః ॥
నరాంతకమనైషీచ్చ నరదేవహితోంగదః । అంతకస్యాంతికం తూర్ణం
తదా వహ్నిసహః కిల ॥ ౨౪౦ ॥ నీలో నిశ్శ్రీకసంచక్రే త్రిశిరో నామ రాక్ష
సమ్ । మమార రాంగదబాహుభ్యాం మహోదరమహోదరః ॥ ౨౪౧ ॥ ఏ
వం వానరయూథపైస్త్రిభిరంతకాంశీర్ణం స్వకీయం బలం పశ్యన్ సోప్యతికా
య రావణసుతశ్శార్ఙ్గపురస్సారథిః పరే । పక్షీంద్రోరగభుజగవ్రజాన్ వసు
షా ప్రోచ్చాటయన్ దుర్ఘటాన్ సౌమిత్రిం సమవాప సాగ్రవిశిఖం యు
ద్ధే ద్విషద్దుర్జయమ్ ॥ ౨౪౨ ॥ అన్వర్థసంజ్ఞం సమరేతికాయం నుత్వా
పునర్జీవితకుంభకర్ణమ్ । ప్రదుద్రువుర్వానరయూథనాథాః వ్యా
ఘ్రం యథాలోక్య వనే కురంగాః ॥ ౨౪౩ ॥ విభీషికేయం బహుభిః కృతోపి వే
శ్యాశ్వస్య తాన్ వానరయూథనాథాన్ । రేఖాంగ్రకృత్యా చాపం నిశితాస్త్ర
జాలై రామానుజోయం నిజఘాన శత్రుమ్ ॥ ౨౪౪ ॥ గ ॥ తతః ॥ ౨౪౫ ॥

ప ॥ జానీహి మం సమరచతురం వానరానీకమృత్యుం సౌమిత్రే త్వం
తనుశరతనుస్థూలకాయోహమద్య । కిం వా కర్తుం భవసి కుశలో
మామకైర్బాణజాలైర్విద్ధో మోహం వ్రజసి నచిరాదిత్యముం సంజఘాన ॥
సింహస్స్వల్పతనుర్విలోకనవశాత్ స్థూలాకృతిం సింధురం సంహరన్న
ఖ్యాతైః కిం మానహీనః కిముస్థాల్యేన కిం కథ్యసే । స్థౌల్యం సంయతి సాధనం కథ
మిదం పశ్యాద్య బాలస్య మే బాణైశ్ఛిన్నశిరా విలోకయసి తం గతం కని
ష్ఠం తవ ॥ ౨౪౬ ॥ ఏవం వదన్ పద్మభవాస్త్రతోసౌ రామానుజస్తస్య శిరో
జహార । రక్షోగణో ప్రేత్య శుచాతికాయం మహాప్రవలం కాలయుధి నష్టకా
యమ్ ॥ ౨౪౭ ॥ వ్యాఘ్రేణాభిహరిణం యథా నిజసుతం హా సైమువిడ్వ
షిణాం దత్వామేభయవిమ్రితాః స్వపదితాః శోకేన శుష్కాననాః । దృ
ష్ట్వా సో హతనాయకాన్ కరతలైస్సంతాడ్య కుక్షిం ముహుశ్చక్రే తస్యా ని

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

వాపకృత్యమచిరాచ్చకార శుభ్రభీ రావణిః ॥ ౪౯ ॥

గ ॥ తదాతు ॥ ౫౦ ॥ ప ॥ ధిక్త్రాతశోకం సుహృదానలీకం దివ్యాస్త్రజాలావపి రాజపుత్రౌ । విద్ధావకుర్యాం యది యుద్ధభూమౌ సుత్రామజైత్రేతి యశో వృథా మే ॥ ౫౧ ॥ ఏవం స ధీరః పితరం విధాయ విధూతశోకం ప్రణిధాయ చాగ్నిమ్ । హుత్వా సమాధాయ శితాన్ శరౌఘాన్ నవర్షగాన్ గగనే విలీనః ॥ ౫౨ ॥ ఖేంతర్లీనశరీరో వర్షతి వర్షం సుతీక్ష్ణబాణానామ్ । కోయం బ్రూహి మహాత్మన్ కిం వా శౌర్యం హి చౌర్యకృత్యానామ్ ॥ ౫౩ ॥ వాక్యం నిశమ్యాథ రఘూద్వహస్య బద్ధాంజలిస్తత్ర విభీషణోసౌ । విజ్ఞాపయామాస మహేంద్రజేతా భూయోప్యుపాగాద్భృతశారజాతః ॥ ౫౪ ॥ గ ॥ తద్దైవఖలు ॥ ౫౫ ॥

ప ॥ అధిగతశరజాలో మేఘనాదోథ ధీరస్తదను కపికులానాం శౌర్యదావానలానామ్ । రచితజలదకృత్యో రామరామానుజౌ తౌ శతధృతిశరభాగైర్మోహయన్నిర్జగామ ॥ ౫౬ ॥ అథ స తు సరమేశో వాహినీం మోహితాం తాం సమభువి శరౌఘై రాఘవౌ చాభివీక్ష్య । అధిగతబహుశోకస్సంయుతో వాయుజేన ప్రతిపదమనుచిన్వన్ జాంబవంతం ప్రపేదే ॥ ౫౭ ॥ జాంబవన్ జరయోపేతం భవంతం కిం న బాధతే । నీచేరితవిరించ్యస్త్రం వానరానీకమోహదమ్ ॥ ౫౮ ॥ విభీషణవచశ్శ్రుత్వా ప్రైః పూర్వం శుభాక్షరం । ఉవాచ జాంబవాన్ ధీరో హర్షయన్ వాయునందనమ్ ॥ ౫౯ ॥ ఏకస్మిన్ ఖలు జీవితే నిలసుతే సర్వే వయం జీవితాస్తస్మాత్తస్య సుఖాన్వితేన సుఖయ శ్రోత్రే మమ త్వం సఖే । ఇత్యాకర్ణ్య వచామృతం పవనజః ప్రాహేతి తం సాంజలిః స్వామిన్ త్వత్కృపయాహమక్షతతనుః కాజ్ఞా మమాభణ్యతామ్ ॥ ౬౦ ॥ త్వయా వాతాత్మజ శ్రీమన్ పునర్జాతైవ వాహినీ । రామభక్తే వర్తమానే త్వయి కిం దుర్లభం భువి ॥ ౬౧ ॥ తదను కపివరేణ్యః కౌతుకీ రామకార్యే కమలభవతనూజస్యాజ్ఞయా ఫుల్లవేషః । అమృతమయలతానామాస్పదం పర్వతే

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

ద్రుతం రఘువరమనుచింత్య ప్రాప్తపక్షీంద్రవేగః ॥ ౨౬౨ ॥
గత్వా తత్ర [illegible]క్షిణో రాక్షసాననేకానంతికముపనీయ ఝటితిపుచ్ఛే
నవిజృంభితేన తం పర్వతమేవ సముత్పాటయామాస ॥ ౨౬౩ ॥
[illegible] మోహంధీనాం దక్షిణస్తాన్ మీరజః ప్రాప్తః । క్షిప్రం
వానరసైన్యం సాధు కుంభకుంభజగవైరీవ ॥ ౨౬౪ ॥ వాయోరదేర్వా
మజే [illegible] హన్యస్య మోహప్రోహీణా వా ప్యాధుసుగ్రీవసేనాః । ప్రక్షిప్తానాం
వాగరే [illegible] క్షనావాం దుర్బుద్ధీనాం దీర్ఘనిద్రైవజాతా ॥ ౨౬౫ ॥ హ
ర్షయంతౌ హనూమంతముత్థాయ రామలక్ష్మణౌ । తావప్యౌషధీమా
ఘ్రాయ విశల్యౌ సంబభూవతుః ॥ ౨౬౬ ॥ అన్యే వానరవాహినీపరి
బృఢా జాతా విశల్యాస్తదా జిఘ్రంతస్సహసా విశల్యకరణీం సంధుక్షిత
స్వాంగకాః । సంధానాదికరీర్మహౌషధీస్తత్ర ఘ్రాయ శీఘ్రం పరేలం
కాం ప్రాప్య హనూమతా కృతదశాంశస్స్యుః పునర్వహ్నినా ॥ ౨౬౭ ॥
దావాపిష్టాం మృగపతిచమూః కుంజరాటీమివాశుత్యక్త్వాలంకాం శిబిర
భటాః నిర్గతాః కుంభముఖ్యాః । దారాన్ పుత్రాన్ ధనమపి యథా సా
ధవస్సంవిహాయ మోక్షం లబ్ధుం కమలనయనం రామమాపుస్సుధీరాః ॥
ప్రాప్యం [illegible]పయాంతం కపిసైన్యమాజావకంపనం తం దృఢవజ్రముష్టిః । సకం
పనం కతుం [illegible]మదగ్రకో ప్రాజఘానవక్షస్యథ వాలిసూనుః ॥ ౨౬౯ ॥ తస్మి
న్నిహతే నవినష్టగాత్రే స్థితిహీ తేస్మిన్ యుధిశోణితాక్షః । శోణాయి
తాక్షః ప్రవిధాయ మైందం దండహ్యతేస్మాశు స తేన మందః ॥ ౨౭౦ ॥ ను
మ్భం మదకరిడిమ్భం ఖరతరనఖరైర్నికుమ్భం చ । మార్తాండానిలడింభౌ
ప్రాఖండయతాం మృగేంద్రడిమ్భనిభౌ ॥ ౨౭౧ ॥ యే ప్రాప్తాశ్చతు
రామయా సహ పురీం త్యక్త్వానివోద్ధుం భటాస్తే స్వర్గే సురసుందరీకుచ
తటీమాలింగ్య చేతోభువః । కేళ్యాం మోహవశాద్విహాయ సుహృదం మా
మప్యనంతం తతస్సుఖం గచ్ఛామీతి కిమాగమత్తగసుతో రామం స్వకామప్ర
దమ్ ॥ ౨౭౨ ॥ నకామమైనం సురకామినీభిః కామస్య కేళ్యాం మకరా

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

ఘమీక్ష్య । కామవ్రిదాతుర్వ్యపవశీఘ్రం నివాయత తార్కాసుసుఖంనికా
మమ్ ॥ ౨౭౩ ॥ ॥ ౯ ॥ ఏతచ్ఛ్రుత్వాదశముఖోయమధోముఖస్స్వ
యమేవసుచింతయత్ ॥ ౨౭౪ ॥

వ ॥ రామసంగరసందిష్టాలాలుపాః కామసంగరే, ప్రాగ్దీనం రామ
బాణేన నీతాయాతునరామను ॥ ౨౭౫ ॥ శూరైరలంకృతాలంకా పూ
ర్వంపునరియంతథా । ఈదృశీంమదశాంవీక్ష్యహసంతిత్రిదశేశ్వరాః ॥
తాతస్యచింతామసహస్సనీచః ప్రోహేతి నారాచవశైర్న రామః । శ
క్యోనిహంతుంకలయేద్యమాయాం ముహ్యేద్యయాప్రాగపిధీరధీరః ॥
ఉక్త్వైవంశక్రజిద్వాయుసూనుసేనాపురోభువి । ప్రదక్రిమేచ తాం
మాయాంమిథ్యాశోకప్రదాయినీమ్ ॥ ౨౭౭ ॥ భిత్వామాయాంమైథి
లీంశోకయుక్తాం రామంమోహం నేతుకామోదురాత్మా । మధ్యేమార్గం
మారుతింవీక్ష్యసీతా మేతాంవిద్ధాంపశ్యపశ్యేత్యువాచ ॥ ౨౭౮ ॥ య
స్యానిమిత్తంజలధిస్త్వగాధోగోష్పదభావంసమవాపపూర్వమ్ । తా
మద్యఖడ్గేనవిదారితాంగీంచకారనీచస్సరరాజవైరీ ॥ ౨౮౦ ॥ ఏవంవి
లప్యబహుశఃసమహానుభావో వాతాత్మజస్సకరుణంగిరికూటమాజౌ ।క్షి
ప్త్వేన్ద్రశత్రుహృదయేసముపేత్యరామంకృత్స్నంతథాగ్రిమవదత్సతుశోక
మాప ॥ ౨౮౧ ॥ రామస్యశోకజలధిర్నవిలంఘనీయః కేనాప్యసావితిక
థంకథయేవదంస్తే । మాయావిశేషమమరేశజితోఽవగంతుం జాగ్ర
త్యుదారధిషణేపివిభీషణేస్మిన్ ॥ ౨౮౨ ॥ తదా సమాసాద్య విభీషణో
యంరామంసశోకంసమవోచదేవమ్ । స్వామిన్ కృతఘ్నశ్చసశక్రజేతు
ర్మాయైవసైషానమృషావచోమే ॥ ౨౮౩ ॥ ఏవంసమాశ్వాస్యభృశంస
రావం విభీషణోలక్ష్మణవాయుజాభ్యామ్ । సైన్యైస్సమేతస్సమవాప
శీఘ్రం నికుంభిలాంభ్రాతృసుతస్యతస్య ॥ ౨౮౪ ॥ సంత్యజ్యాథ నికుం
భిలాంవలరిపుద్వేష్యుగ్రపంచాననశ్శ్రుత్వావానరమత్తవారణరవాన్ప్రా
పూర్యకర్మాఖిలమ్, తీక్ష్ణైర్బాణనఖైఃప్రమథ్యతరసాతన్మూర్ధకుంభాన్

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

దృఢాశాసౌమిత్రిం ప్రవిలోక్య వాచమవదత్తాతం కనిష్ఠం క్రుధా ॥ ౫౪
కో మూఢస్స్వకులం కులాధమ పరిత్యజ్యారిమాసాద్య వా సౌఖ్యం ప్రాప్స్య
తి దుర్మతే వద పునస్త్వైనైవ నాశం వ్రజేత్ । ఇత్యుక్త్వా ప్రజఘాన తం కఠిన
యా శక్త్యాథ తాం ప్రాచ్ఛినత్సౌమిత్రిః శితార్ధచంద్రముఖతస్తస్యాపి
శక్తిం క్షణాత్ ॥ ౫౬ ॥

౫ ॥ ఏవం పరుషభాషిణం ప్రత్యువాచ విభీషణః ॥ ౫౭ ॥

ప॥ అగ్నేర్జ్వాలాం జిహ్వయా చంచరీకః పుష్పభ్రాంత్యా లేఢ్యాసం
యాతి దాహం । తద్వచ్ఛక్త్యా తేన కిం త్వం దురాత్మన్ గచ్ఛస్నంతం జి
ల్ప సే శామమేవమ్ ॥ ౫౮ ॥ కృతాంతచోదితో నీచో నిరాకృత్య విభీ
షణం । స్వశక్తినాశజాద్రోషాత్ ప్రాప రామానుజం రణే ॥ ౫౯ ॥
ప్రారుహ్యాథ సమీరజం రణముఖే సూర్యాస్త్రముఖ్యైర్ముహుస్సౌ
మిత్రిః ప్రజఘాన రావణసుతం సంప్రేష్య తత్సారథేః । వక్త్రం వక్తుమి
వాశునా కవతయేన శాంగనామాలికాః సజ్జీకృత్య సమావతస్త్వభిము
ఖం తస్యైతి శూరాగ్రణీః ॥ ౬౦ ॥ శూరస్యాపి విలోక్య సూతనిధనం సం
త్యజ్య శోకం తదా ప్రావాచేతి విగర్హయన్ కారణముఖే తం లక్ష్మణం రా
వణిః । వ్యక్తం వీర్యమహో యదాభువమగాః విద్ధో మదీయాశుగైస్త్వాం
తే వాహనవానరం చ నియతం నేష్యామి మత్సారథిః ॥ ౬౧ ॥ మందాత్మ
న్ సమమాం వృథైవ బహుధా నిందస్యనాలోచ్య తే చార్యాడంబరలీన
తాంత్వమిహ మే దైవేన దృష్టో పరః । శ్వోను ద్వైవయమత్ర యద్యదిశ
తైర్నిష్ట్వాం నరామానుజో నైవాహం మమ విక్రమం దివిసురాః పశ్యంతు
ప్యూహ్యంతు చ ॥ ౬౨ ॥ ఏవముక్త్వైవ సౌమిత్రిస్తృణీకృత్య చ రావ
ణిం । సంధాయ బాణమైంద్రం తం హంతుమాహేంద్రవైరిణం ॥ ౬౩
ధామోధర్మభృతాం వరో యది పునర్ధర్మస్తనూజాస్సదా । శౌ
ర్యే నిస్తుల ఏవ నిత్యశరణం చాకించనానాం యది । యద్యార్యాధరణీసు
తాదశముఖప్రధ్వంసనాయోత్థితా బాణ త్వం జహి రావణిం రఘుపతే

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

ధార్త్రే త్రా మయా ప్రేరిత ॥ ౨౯౪ ॥

గ॥ ఇతి సౌమిత్రిః ప్రతిజ్ఞాయైన్ద్రి సుస్త్రమాజ్ఞాపయతి నతి॥ ౨౯౪

ప॥ సురేన్ద్రబాణేన నికృత్తకణ్ఠే సురేన్ద్రశత్రౌ యుధి లక్ష్మణేన । సురావనర్షీస్సుమనోవలీశ్చ స్వబాష్పవారీణ్యసురాయతాత్మ్యః॥ ౨౯౫

గ॥ తతో రావణో నిర్గతప్రాణం రావణిమాకర్ణ్య ఏవం విలలాప ॥ ౨౯౬ ॥ ప॥ హా పుత్ర హన్త పీడితుం కిం సమర్థో విద్ధం బాణైః ప్రేరితైర్లక్ష్మణేన । మృత్యుం నేతుం త్వామిహైవాద్య తాక్షీన్నాత్స్రష్టాయం భ్రాతృవాక్యాన్నహీజా ॥ ౨౯౭ ॥ కథమిహ మృత్యుమపేతః పితరౌ పత్నీరపి త్వముత్సృజ్య । విలయం త్వయ్యుపయాతే యాతి కథం భీతిమత్ర సుత్రామా ॥ ౨౯౮ ॥ మాకురు మానం తాత తాతం సంతోషయైకవచసా వా । పశ్య చ మాతరమేనాం మానం ప్రవిహాయ రోదనైర్దీనాం ॥ ౨౯౯ ॥ రామం మోహయితుం పురో హనుమతో మాయాకృతా యా త్వయా దైవాదింద్రరిపో తవైవ సమయం మృత్యుప్రదా సాభవత్ । అద్యాహం ప్రవిధాయ తామవనిజాం సత్యం నికృత్తాం గకాం మద్భ్రాతుః పురతో ముదం ప్రకలయే లోకాన్తరస్థాయ తే ॥ ౩౦౦ ॥ ఏవం దుఃఖపయోధిమగ్నహృదయః ప్రాప్యాన్ధభావం తదా కర్తుం కర్మ విగర్హితం నిశిచరః ప్రాగాదశోకం వనం । ఏతస్మిన్ సమయే రయాన్నయమతిస్తన్మన్త్రివర్యోవదత్ స్త్రీహత్యా ఖలు నోచితేతి సుతరాం శూరాగ్రగణ్యాన్యతే ॥ ౩౦౧ ॥ వారితో మన్త్రిముఖ్యేన నివృత్త్యాత్స రావణః । అరేర్వై రామం తం రామం ప్రాప మృత్యుప్రచోదితః ॥ ౩౦౨ ॥ రాజానం పురతో విధాయ సహసా ప్రాయాత్ సేనాపగా సంత్యజ్యాథ పురీం భగీరథరథం గంగాఝరీవాన్వగాత్ । తామాలోక్య తథావిధామపి రణే శ్రీరామబాణాత్మనా జహ్నోర్జాగ్రతి నైవ భీతిరితి తే హృష్టాః ప్లవంగాధిపాః ॥ ౩౦౩ ॥ తదాఖలు ॥ ౩౦౪ ॥

ప॥ గాన్ధర్వాస్త్రం కార్ముకే రాఘవో సా సన్ధాయైవ ప్రాహ

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

సౌమిత్రిమేవం । పశ్యేదానీం మోహితాం యాతు సేనాం । రాక్షస్త్రాం
త్యాత్తాడితా మా త్వహస్తైః ॥ ౩౦౫ ॥
గ ॥ తతో రామబాణేన మోహితా రాక్షసాః పరస్పరమేవం వ్యా
జహ్రుః ॥ ౩౦౬ ॥
ప ॥ రామో మాముపయాతు యోద్ధుమధునా హే రామ ధీరోసి కిం
రామం కామమహం నివార్య సహసా రామేణ కుర్యాం రణం । రామా
ద్యైస్సమర్పయే ప్రహరణం రామాన్న కిం దిక్భయం రామస్యైక్యేను వి
క్రమో మమ పురో రామేత్వరామే భృశం ॥ ౩౦౭ ॥ ఇతో రామస్తతో
రామః కుతో రామో న దృశ్యతే । పునర్వీక్ష్యామ హే రామం వినా మం స
ర్వరక్షసాం ॥ ౩౦౮ ॥ రథశ్చ రామో రథికశ్చ రామ స్సూతోపి రామ
స్తురగశ్చ రామః । ధ్వజశ్చ రామో ద్విరదోపి రామః పదాతయశ్చాపి
రరాజ రామాః ॥ ౩౦౯ ॥ ఇషుశ్చ రామ స్త్విషుధిశ్చ రామో ధన్వీ చ రా
మోపి ధనుశ్చ రామః । చర్మాపి రామో మణివర్మ రామః సర్వం తదా
రామమయం బభూవ ॥ ౩౦౮ ॥ ఇత్యేవం రాక్షసాశ్శూరా రామబు
ద్ధ్యా రణే మిథః । స్వస్వహస్తైర్హతాస్సర్వే గాంధర్వాస్త్ర విమోహి
తాః ॥ ౩౧౧ ॥ భూమిర్భగ్నగదైర్హతైర్నిపతితైస్సూతై స్తథా వాజి
భీ రాజచ్ఛిన్నమణికుండలైశ్చ రథినాం భీమోత్తమాంగైర్భృశం । హ
స్తైశ్శస్త్రధరైశ్శరాసనయుతైరత్యో భటానాం శతై శ్ఛత్రైశ్చామరైర్వృతైర్వ
జ్రవర్మనివహైర్భాతి స్మ తైర్బాహుభిః ॥ ౩౧౨ ॥ శోణాపగాస్త
దను కోణప పర్వతోత్థా శ్శ్వేతోష్ణీష ఫేననివహాః ద్విరదౌఘనక్రాః । సంఛి
న్నబాహుభుజగా మణిమీనపూర్ణాః వైవస్వతాలయజలాశయసంగ
మాపుః ॥ ౩౧౩ ॥ సేయం రక్తనదీషు ఘోరనినదా గోమాయుభిర్గృ
ధ్రకైః కాకైః కంకకులైర్వ్యథేష్టమభితస్సం సేవితాశ్చాపదైః । భూ
యో భూమిరుపోఢ్భృశం నిపతితైః పుష్పైర్యథా వాయునా రేజే రాక్ష
సకృత్తకంఠనికరైస్సంప్లావితైరాత్మని ॥ ౩౧౪ ॥ తదను నిశిచరేంద్రో

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

విప్రణష్టాం స్వసేనాం రఘువరవిశిఖైః క్రోధతస్సం ప్రవీక్ష్య । నిఖిల
కపికులానాం బహిష్ఠావగ్యవర్తితానాం దివిసురలలనాభిర్భంగమాశుప్ర
చక్రే ॥ ౩౧౫ ॥ తస్మిన్నిశాతోగ్రో చరేలావనస్య ఛత్రం కేతుం సార
థిం స్యందనాశ్వాన్ ! భక్త్వా తస్య ప్రక్రమం విక్రమం చ క్షిప్రం చక్రే
లక్ష్మణో హర్ష మేషామ్ ॥ ౩౧౬ ॥ ఆత్మజమివాత్మ సర్వాం భగ్నం రా
మానుజస్య శౌర్యేణ । దృష్ట్వా స తు మస్తాత్మా రుష్టః ప్రజఘాన తం ము
తం శక్త్యా ॥ ౩౧౭ ॥ సంమూర్ఛిత మవలోక్యాం రఘువర సహజం భుజై
శ్చనోద్ధర్తుమగాత్ । శక్తో సౌ హ జీర్ణశీర్షాః మారుతిదృఢముష్టినా సనాథీకృష్టః
తతో మారుతేర్వజ్రముష్టిప్రహారాత్ స్ఫుతం తం పృథివ్యాం పవిత్రం ప్రమం
తం । సుగ్రీవప్రభృతిభ్యో ముఖ్యేభ్యోపి రక్తం కృతాంతం సమాపేత్య స
స్యాంతరయోధాః ॥ ౩౧౯ ॥ అథ లక్ష్మణమతి వేగాల్లఘు శాంభక్తానుకంప
యోపేతం । ఉద్ధృత్య నిజభుజాభ్యాం వాయుతనూజ స్సమాగమ ద్రా
మమ్ ॥ ౩౨౦ ॥ రామస్సరోషతూణస్సరమనుజచాపమంకమారోప్య ।
లంకేశం సౌమిత్రిం సిక్తం చక్రే శరాశ్రువర్షేణ ॥ ౩౨౧ ॥

గ ॥ అథ పునస్సంవర్ధిత శోకసముద్రో రామభద్రో భ్రాతర మేవం
ప్రరురోద ॥ ౩౨౨ ॥

ప ॥ సౌమిత్రే జహిహి రావణం వనచరం యోధాగ్రం యథా రావణిః కిం
శేషేద్య నిమీలితాక్షియుగళ శ్శోకం మమోద్దీపయన్ । త్వాం త్యక్త్వా పు
రమేత్య మాతృసు ... ప్రస్తాభ్రాతరౌ చాప్యహం పశ్యేయం కథమద్య శత్రు
విజయాత్ కిం వా ఫలం స్యాన్మమ ॥ ౩౨౩ ॥ త్యక్త్వా రాజ్యం దండకా మా
గతస్య సీతా నీతా వంచనాదాత్తు సేన । ఇష్టో భ్రాతా శ్ప్రశక్త్యా చవి
ద్ధః కిం వా కష్టం దుర్భాగ్య శేషో మదీయః ॥ ౩౨౪ ॥ ఇత్థం రుదంతం కరు
ణాసుషేణో బభాణ సౌమిత్ర్యనురక్తచిత్తమ్ । స్వామిన్నయం తేన స్వ
తః కనీయాన్ జీవేన్న కిం రామ కృపామృతేన ॥ ౩౨౫ ॥ ఇత్యాశ్వాస్య
కృపానిధిం రఘువరం సౌమిత్రిమవ్యంజసా । దివ్యైరోషధిసంచయైః పవ

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

జానీతాద్రిజైర్జీవయన్ । ధీమానేష సుషేణవానరవరో గామాయ
హర్షంపరం రక్షోనాథవిషాదపూర్వమదిశద్రామానుజం సస్వజే ॥
రామస్త్వమద్యరామో వానరవర్యాన్ప్రదర్శయత్యాజౌ । నారా
వణాఖ్యధరణీంకుర్వన్నూనం నివర్తతే నైవ ॥ ౩౨౭ ॥ ఏవంశత్రువిరా
మేరామెరుదిరైర్వచోభిరభిరామె । రామార్థంసుత్రామా సరథంసూ
తంసమీరయామాస ॥ ౩౨౮ ॥ రథమారురోహ రామో మాతలినీతం
జయార్థమభిరామం । స్వమనోరథమపి దేవాః రావణనిధనంక్రియ
న్మాత్రం ॥ ౩౨౯ ॥ సరాజరాజస్సురరాజదత్తం రాజాధిరాజస్య జి
యార్థమాజౌ । రథంమనోజ్ఞం ప్రసమీక్ష్య భక్త్యానత్వాహచిత్రైరఘు
నాథమేవం ॥ ౩౩౦ ॥ నాహంశక్తో రఘువరభవత్పాదపద్మస్య సేవాం
కర్తుందేవాధిపతివరథం పుష్పకం తే సమర్ప్య । హత్వాశత్రుందశ
ముఖమిదం మైథిలీలక్ష్మణాభ్యామారుహ్యైవస్వయమపిముదాయాహి
భక్తైరయోధ్యామ్ ॥ ౩౩౧ ॥ రాఘవేరథమారూఢే పూర్వాద్రిమివ
భాస్కరే । ఫుల్లహృత్పంకజాదేవా జయంతస్యాచకాంక్షిరే ॥ ౩౩౨
నిశామ్యరామంసనిశాచరేంద్రోదివ్యంరథంతంప్రవిభూషయంతం ।
నిశమ్యకోలాహలమాశరాణాం శ్వేళాంకపీనాంచశరానవర్ష ॥
శరక్షతివ్యాప్తరఘూద్వహో౽ఖ్య సంధ్యానురాగేసతియుద్ధరంగె । నిశా
చరేంద్రోనిజవక్త్రపద్మ మ్లానింనబుద్ధ్వైవజహర్షమూఢః ॥ ౩౩౩ ॥
శ్రీరామంహృదయస్థకోపమధునా రక్తైస్స్వగాత్రోద్భవైస్సర్వేషాం
ప్రవిదర్శయంతమివభ్రాజంతమాజౌ స్వయమ్ । దృష్ట్వారావణఏష
మందధిషణశ్శీర్షాణిసంఘూర్ణయన్ । క్వాయంమత్పురతోనరో౽వ
నచరో మత్వేత్యవోచత్స్మయన్ ॥ ౩౩౪ ॥ మన్యుర్నిరర్థకస్త్రైజయతి
భవాన్కింత్రిలోకజైతారం । యస్యాలయేస్థితలక్ష్మీర్భవతోభాగ్యాత
సాపిజయలక్ష్మీః ॥ ౩౩౫ ॥ సీతామయ్యనపాయినీజయరమామచ్చాప
కోటిస్థితా మందాత్మన్కిముకత్థసేద్యువచసా శూరోభవాన్మామాభవే

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

త్ । శౌర్యం తేకపికక్షయోరపి వనే చార్యేప్రియాయాశ్చ మే శైలా సాచలరోదనేపినపరంలోకైః కిమాలోకితమ్ ॥ ౩౩౭ ॥ ఆహహా కిము తాటకారే యస్మాత్తుర్ణంజైః లీననిజగాత్రః । హత్వావానరమేకంశాఠ్యేన త్వం సువిశ్రుతో భూమౌ ॥ ౩౩౮ ॥ దశాననవిలోకయత్వమిహ మాంముధానందసి తృణేన ఖలు యేన తే ఖరముఖా భవద్బాంధవాః । హతాః పునరమీసు తాస్తవమమాద్య శౌర్యం దివం । ప్రవక్ష్యసి నుసంగతాస్త్వమపి నేష్యసే మా చిరం ॥ ౩౩౯ ॥

గ ॥ ఏవం రామరావణయోస్సంవాదపూర్వకం దివి దేవర్షిముఖ్యానాం దేవానాం హర్షదం యుద్ధమభ్యవర్తత ॥ ౩౪౦ ॥

వ ॥ అస్త్రైశ్చాస్త్రం తురగైస్తురంగాః ఖడ్గేన ఖడ్గం ధనుషా ధనుశ్చ । హస్తేన హస్తం వచసా వచశ్చ సంతాడయంతావమితౌ వ్యభాతాం సప్తాహానిరణే రామరావణౌ రణభీషణౌ । హర్షదుఃఖకరౌ సంతౌ నిస్యతుహర్షరిరక్షసామ్ ॥ ౩౪౨ ॥ మామద్య వా శరణమావ్రజ తేకిమేష క్రవ్యాదఇత్యసువిదారణతీక్ష్ణబాణః । నప్రేరితస్సతుతథాపిచమూర్ఛ ఏవేత్యాహోరయత్సపదికోపమతీవరామః ॥ ౩౪౩ ॥ సంభూతేనరరక్షసామధిపయోరేవం రణే దారుణే ఛిన్నే రావణమస్తకే నిపతితే త్రిరామత్తీక్ష్ణేషుణా । ఏతావృగ్ణహిపారణంభువిపరంబాణన్యసుత్వావిధీరూఢంతత్పునరాతతానకిమితిప్రోపుస్సురావిస్మయం ॥ ౩౪౪ ॥ ఛిన్నమస్యచ్ఛిరోరూఢం దృష్ట్వాప్యనలం పతత్ । అస్తువన్నిస్తులం సర్వే రాఘవం హస్తలాఘవమ్ ॥ ౩౪౫ ॥ దృష్ట్వైతత్పరమాద్భుతం రఘుపతిర్మాయాస్యమాయావినః కింవా దైవవిపర్యయో మమ పునర్మోహో థవా కింభవేత్ । ఛిన్నానాం శిరసాంపునర్జనిరియం పత్యైతు తోదృశ్యతే కింకుర్యామితినిశ్వసన్నతిరుషా బాణానవర్షద్విషి ॥ ౩౪౬ ॥ రక్షఃపతేరురసి రోషకషాయి తాక్ష్ణో బాణాన్ రణే రఘుపతిః ప్రియుణాన్ ముమోచ । సోపి క్షణాద్దశముఖో ముఖతస్తతస్త్ర మధ్యస్ఫురద్వ్యంజనవ

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

ర్ణహే వా ॥ ౩౪౭ ॥ భాస్వత్స్వర్ణమనోహరం శరవరం ముంచన్
స వీరో జటీ శ్రీమానేవ బభౌ స్వయం రఘుపతిస్సంత్యక్తరాజ్యోఽపి చ । చి
త్రం స్వర్ణపురాధిపోఽపి విజితత్రైలోక్యరాజ్యోఽప్యసౌ మధ్యే రీతిక్రుతం శ
రం దశశిరాముక్త్వాగతశ్రీరభూత్ ॥ ౩౪౮ ॥ ఏవం మహాశరామశ
రోంగాఽయం ప్రాణానిలాన్ రాత్రుసనాయకస్య । పీత్వాక్షణేనైవ వివే
శ తూణీం వల్మీకమాత్మీయముపాస్తతృష్ణః ॥ ౩౪౯ ॥ అథపతితే రణభూ
మౌ లంకానాథే నిక్రుత్తముఖపంక్తౌ । రామం శత్రువిరామం ప్రీతిస
త్రామావవర్షన్ కుసుమాళిమ్ ॥ ౩౫౦ ॥ వివిధం చ భీసవయాస్తే జగ
తాం విజయం చ జనకజాజానేః । శంసంత ఇవ వినేదుశ్చతుర్భిః కపయోఽపి సిం
హనాదాంశ్చ ॥ ౩౫౧ ॥ భ్రాతుర్వినాశేన విభీషణోఽపి శోకార్దితే బా
ష్పవిలోచనేవ । ఆశ్వాసయన్ వాల్యనుజః కపీంద్రైః పశ్యేతి మాం తం
పరిషస్వజే సా ॥ ౩౫౨ ॥

గ ॥ తదను నిజరమణమరణమాకర్ణ్య రావణరమణీయోషిన్మణిర్మ
దవారణచంక్రమణముత్సృజ్య రణభూమిమాగత్య వజ్రాభిహతపర్వ
తమివ నిపతితం పతిం సముపేత్య హానాథేత్యంకమారోప్య ప్రలప్తుమేవ
ముపచక్రమే ॥ ౩౫౨ ॥

వ ॥ కిం శేషే భువి కుల భామినవవధూమాలింగ్య కృత్స్నః పతే త్యక్త్వేష్టా
మపి మాం మమాయస్య తనుజాం పద్మాక్ష్యమి ప్రేమవాగతామ్ । యస్య ప్రాక్ప్ర
రణం బభూవ చ భవానేతస్యైవ మృత్యోః పరం సంప్రాప్తశ్శరణం విలో
కితవతా మేతత్కృపీనాం పురః ॥ ౩౫౩ ॥ శీఘ్రం మాం మను నాథ పశ్య పు
చిరం రంస్యావహే సానుమత్స్వం కస్మాన్న హి భాషసే కరికరప్రాయైర్ఘన
ద్వాహులభిః । సంశ్లిష్టా కథమావిరాజేఽయమధునా కామాంశ్చిరప్రార్థితాన్
హా హం తాభిహతాస్మి నారివ జలే వాతోద్ధతా వారిధేః ॥ ౩౫౪ ॥ సీతాత
పోమయకృశానురుదార తేజాస్త్వద్దుర్నయేంధనచయైరభివర్ధితో సౌ ।
మద్భాగ్యసంక్షయఘృతోజ్జ్వలితస్త్వదీయం దేహం దదాహ దహనం ద్వి

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

షతాం దుగ్ధానామ్ ॥ ౩౫౫ ॥ ఏవంత్వయి శక్తిశాలిని పతితే గతాసు
త్రాసువైరిముఖపుత్రవర్గైస్సహీనే । నైవాపకర్మకరణోత్థవక్షోపి నైవబా
ష్పాంబుపూరణాసయా నేనవినాపమాద్య ॥ ౩౫౬ ॥ కరకలితకంకణం మే
నయనే చకరేలలాటగంతిలకమ్ । దయితే త్వయ్యస్తమితే స్థానభ్రష్టేద్య
ఘూర్ణతే విధినా ॥ ౩౫౭ ॥ ఇత్యేవం రుదతీమతిదీనస్వకృపణాం మందో
దరీం రాఘవః ప్రాహ్వో వత్సతిమానుషః ప్రియతమం మద్బాణపూతం ర
ణే । ప్రియాదేవ విభీషణస్తవ సుతప్రాయాం చవృత్తిం మహాంశీఘ్రం
సాధుకరోతు పశ్చిమముఖం త్వద్వల్లభస్యోచితమ్ ॥ ౩౫౮ ॥

గ ॥ తతో విభీషణోపి రావణమరణమన్యుముపగతో వ్యాకులైర్వ
లీముఖైర్నక్తంచరైస్సార్ధం సకలలోకకరుణాకరేణ రామేణ సమాజ్ఞ
ప్తః ప్రాక్కృతశోకమోహో విహాయ విహాయసి విద్యమానేషు దైవానీకే
షు వీక్షమాణేషు విపశ్చితామపశ్చిమః పశ్చిమముఖం పఙ్క్తిముఖస్యాని
జాగ్రజస్య విధిపూర్వకమనుమత్యా ప్రజావత్యాః ప్రీతిపూర్వకమా
రచయ్య మైథిలీనాథముపజగామ ॥ ౩౫౯ ॥ అథ సౌమిత్రిమామన్త్ర్య
శరణాగతపరిత్రాణధిషణో రఘుధురీణ ఏవమభాణీత్ ॥ ౩౬౦ ॥

ప ॥ విభీషణం త్వత్కరుణాభిపూర్ణం తూర్ణం పునఃపుణ్యపయో
భిరేనమ్ । లంకాపురేస్మిన్ కలయానువర్ణసింహాసనే సాధ్వభిషేచ
యత్వమ్ ॥ ౩౬౧ ॥

గ ॥ ఇత్థమాజ్ఞప్తస్సౌమిత్రిరతిమాత్రసంతోషేణ ససుగ్రీవో దశగ్రీ
వసోదరముదారధిషణం విభీషణమభిషేచయామాస ॥ ౩౬౨ ॥

ప ॥ నరమావతి సత్కృపయాత్తపదస్సరమాపతిరాప్యపురీమతులాం
దివి దేవపురీమివ దేవపతిస్త్వరయా నృపతిం పునరేవ యయా ॥ ౩౬౩ ॥
పునః ప్రాప్తలంకేపి నక్తంచరేశే పదాంభోజయుగ్మం నమత్యాహ రామః
హనూమన్నశోకం మతేనాన్యగత్వా సశోకాం ప్రియాం మాం వదారే
ర్వీరామమ్ ॥ ౩౬౪ ॥ రఘువరేణ సమీరితమాదరాద్వచనమేషసమీరత

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

సోఽభవః । శిరసిసంపరిగృహ్యమహీసుతా పవనమవందత వాచముపాచ
తాం ॥ ౩౬౫ ॥ సకుశలీతవజానకినాయకో హతరిపుః కుశలంజననీంజ
గౌ । యమిహావీక్ష్యముదశ్రువిమోక్ష్యసే ససుహృదంసుహృదంసతతం
త్వయి ॥ ౩౬౬ ॥ శ్రీరామసూర్యేణనిశాచరేంద్రధ్వాంతే ప్రశాంతే
ద్యుతిభీషణస్య । సారాజ్యలక్ష్మీమహితప్రభాతంబుధ్వాప్రబుద్ధంము
ఖపద్మమస్యాః ॥ ౩౬౭ ॥

గ ॥ ఏవమాత్మనస్సరామతా ప్రమోదేన ప్రత్యుపగత వచో విరా
మాంర్యామరామాంకిమేతదప్యగం భక్త్యమిమం నాభిభాషసేదేవిచి
రంచింతయాసేకిన్వితి ప్రార్థయమానం పవమాననందనం జనకనందిన్యే
వమవాదీత్ ॥ ౩౬౮ ॥ ప ॥ తుభ్యంద్రాగభిశంసతేచవిజయం రా
మస్యయుద్ధధునా దత్తంచేదపిమారుతే త్రిభువనంనైవానురూపంభవేత్
కిందేయం తవపారితోషికమితిస్వాంతేముదాచింతయే రామస్యాపిము
ప్రియంకలయతఃకింతే ప్రియంవణ్యతామ్ ॥ ౩౬౯ ॥

గ ॥ తతస్సహర్షం సపదిసమీరాత్మజో మహాప్రాజ్ఞోప్యేవంవిజ్ఞా
పయామాస ॥ ౩౭౦ ॥ ప ॥ వరదాయదిమేదేవి త్రిభువనజననీంకృ
తాంజలిర్భవతీమ్ । తవవిప్రియకృద్రావ్యారక్షస్త్రీణాం దమనాద్వరం
వృణేవాన్యం ॥ ౩౭౧ ॥ గ ॥ ఏతన్నిశమ్యాత్మకృతమనుచితంమారు
తివచనంక్షమాపుత్రికా ప్రత్యువాచవాచమేనంశుచిస్మితా ॥ ౩౭౨ ॥

ప ॥ ఏతారాక్షసయోషితోనతువధంసంలబ్ధుమర్హాహరేరుద్వే
భీషణబాహువేమేవభజతేయద్రాజ్యభారఃపరం । కర్తవ్యా కరుణాకృ
తాగసిబనేహ్యార్యేణసర్వాత్మనా కోవాలోకయనాపరాధ్యతి భవాన్
రామోప్యహంవాతథా ॥ ౩౭౩ ॥

గ ॥ ఏవమనన్యసాధారణకరుణామసృణాంతఃకరణాయాంధరణీసు
తాయాం సమీరాత్మజోయమతితరవిస్మితచేతనారఘునాయకన్యాయ
నైవ ప్రేయసీయం యశస్వినీతినిశ్చిత్య స్వయమిత్థమచింతయత్ ॥

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

ప ॥ శ్రీరామస్య చ జీవ్యాః కరుణాం శరణాగతైకకృతరక్షాం । సోత్రావరాధరక్షాముచ్చైర్నైచైః కుతస్తులాం కురుతే ॥ ౩౭౫ ॥

గ ॥ అహో అతుల్యావలెభో యమస్యాస్తులాయాః ॥ ౩౭౬ ॥

ప ॥ తులా న చేతనా సేయం న చ వేత్తి పరావరే । యస్మాద్గురులఘూన్ శైరుచ్చైర్నీతను తెతరాం ॥ ౩౭౭ ॥

గ ॥ తతో మైథిలీ మారుతిమాలోక్య మనోగతమేవముదీరయామాస

ప ॥ క్షాం కాలతిరా కామం కామ్యతి కాంతం హి కల్పకం లోకే । నలిలాద్విరహితశఫరీ కమణీయమివాంబుపూర్ణకాసారం ॥ ౩౭౮ ॥ తదను పవనసూనుర్మంగళాంగీంగితజ్ఞస్స్వజనకనమవేగః ప్రాప్య రామం జగాద । శశినమివ చకోరీ జానకీ చక్రవాకీ దినకరమివ కాంతం కాంక్షతే వీక్షితుం త్వాం ॥ ౩౭౯ ॥ గ ॥ ఏతదాకర్ణ్య విభీషణమీక్షమాణే సకరుణే రఘుధురీణే తదింగితజ్ఞో విభీషణో యమువగతాశోకవనికాం జానకీం జగదేకమాతరమానమ్య జనః జగదేకవీరేణ విజితరావణేన రామేణ విరచితానుశాసనే దశవదనానుజే దాసానుదాసేస్మి కృపాపాంగతరంగమంగళమాధాయ విహితమంగళమజ్జనానమజ్జనామగ్రహాయ దివ్యమంగళవిగ్రహామాత్మానుగుణైర్గుణిమాషణైరాభూష్య లోకభూషణమాభూషయితుమమందమాందోళికేయమలంక్రియతామితి ప్రార్థయమానో ప్యపాన్తైవ దయితం ద్రష్టుమిచ్ఛామీతి ప్రత్యాఖ్యాతః పునస్సోయం రామనిదేశసమాఖ్యానేన నిజాభ్యర్థనాభిముఖీం ముఖరితదిశాముఖభేరీమృదంగకాహళీప్రముఖవిచిత్రవాదిత్రవినితసీతాగమైరవలోకకుతూహలకలితకోలాహలైః కంచుకికరకలితవేత్రసముత్సారితైరపి ముహుర్ముహురుల్లంఘితరాజమర్యాదైర్బృందారకబృందమారచితమస్తకాంజలిభిరున్ముఖైర్వలీముఖైర్విజ్ఞాతరాజ్ఞీసమాగమం రామం సామోదముపనినాయ ॥ ౩౮౦ ॥

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

ప ॥ హర్షం దైన్యం రోషం లబ్ధ్వా దయితోప్యేవ వా వనిజదయితాం । స
ర్వజ్ఞోపవరామత్సుభగతరచరితామపీదృశం పరుషం ॥ ౩౮౨ ॥ యాం ల
బ్ధుం భవతీ మహాంధరణిజే క్రవ్యాదవర్గైర్భృశం దుర్గే కర్కశకంట
కైః పరివృతాం ప్రాపం క్రమం తాదృశం । సా త్వం మత్పురతస్థితా చిరమ
హో క్లాంతా పరత్రగృహే దృష్టా దీనశిఖేవ లజ్జయసి మాం కీర్త్యంగనా
లింగితం ॥ ౩౮౩ ॥ ఏవం సాహసవకృత్యం జానకి జానీహి జానతాత్మకులం
కృతమితి కీర్తిప్రాప్త్యై కేవలమధునా రఘూద్వహేన మయా ॥ ౩౮౪ ॥

గ ॥ ఇత్థం ప్రియతమసముదీరితామప్రియగిరమాకర్ణ్య ఘోరస
మీరసమాకంపితకదళీకేవ విలుళితవిగ్రహా వ్యగ్రమనీషాపి పవిత్రత
మచారిత్రప్రత్యయాద్ధీరధీరైవముదీరయామాస ॥ ౩౮౫ ॥

ప ॥ స్వామిన్ రాఘవ తావకీనమసకృత్ కీర్త్యా త్వయాలింగితా ప్రా
ప్తాం మామనపాయినీం తవ సతీం దృష్ట్వా దిగంతంగతా । సత్వం తత్త్వమి
దం తయా కిల విదన్ కిం మాం వృథాశంకసే సౌమిత్రే ద్రుతమేవ మేదు
రుచితాం కుర్యా వనౌషధీం ॥ ౩౮౬ ॥

గ ॥ తతస్సౌమిత్రిరపి పంతాపదంతురితాంతరో రఘువీరవదనమవ
లోక్య తదాకారసూచితం ఛందమమందం విజ్ఞాయ ధనంజయోపచితాం
చితామాచకార ॥ ౩౮౭ ॥ అథ మైథిల్యప్యతదర్హవదనప్రపదనన
మ్రితాననం రఘునందనం పతివ్రతాశిరోమణిః ప్రదక్షిణీకృత్య తత్క్ష
ణమాశుశుక్షణిం ప్రవివేశ ॥ ౩౮౮ ॥

ప ॥ విశంత్యామథ మైథిల్యామాజ్యధారేవ పావకం । పాతివ్రత్యాగ్ని
భీతోగ్నిర్గలం మ్లానముఖం యయౌ ॥ ౩౮౯ ॥

గ ॥ తావదేవ దేవలోకాగతనిఖిలామరగంధర్వకిన్నరకింపురుషాదిష్వ
తితరవిస్మితేషు గగనపథవర్తమానేష్వఖిలలోకమాతరమేనామవనీసు
తామనలగతామవలోక్య కాతరత్రస్తహృదయాః ఘోరతా సహిష్ణుతయా
గాయంతైవం గంధర్వాంగనాః ॥ ౩౯౦ ॥

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

పంచచామరవృత్తమ్

ప ॥ స్వయంవరేపణీసుతేనతావృణోస్త్వమీశ్వరం నరం వరేణ్యమిత్యసౌ విమోహితా స్వమాయయా ॥ పల్ల ॥ నకింతదంఘ్రిరేణునాశిలాప్యభూద్వరాంగనా సుజీర్ణచాపభంజనాత్ ప్రతారితః పితాపి తే ॥ అను పల్ల

హుతాశనంవిశ్యాత్యసౌపతీతిపత్యుఃస్మరన్ దృషత్కఠోరమానసా మృషానృశంస్యమేత్యయమ్ । సునిర్ఘృణం ఘృణాంవినావదంతి తేపి తాపసాస్తపోద్విషాం వినాశనాద్వృథాభిమానసంభృతాః ॥ ౩౯౧ ॥ విచిత్రవేషధారిణశ్చరిత్రమన్యవర్ణితుం వయం విచక్షణాః కథం వదస్వ మేవ మైథిలీ । విచార్యతాం విశేషతః స్వజన్మజన్మచేష్టితం త్వయానుభూతమేవతత్త్వదిత్త్వదిద్భ్రమాను హి ॥ ౩౯౨ ॥ పయఃప్రదాయినీస్తనాదపుత్రిజైకపాయినం ప్రసూశిరః ప్రహారకం స్వమాతులైకఘాతుకం । గవాం వ్రజప్రచారకం తథాప్యనేకభార్యకం ననామకం నగోత్రకం ప్రమత్తలోకమోహకమ్ ॥ ౩౯౩ ॥ నరం నరస్య సారథిం పతోత్రికం సపౌత్రకం సరశ్మికం చ పాండవస్వకీయముఖ్యసేవకమ్ । కఠోరకూర్మకాయకం సుఘోరసూకరాస్యకం సుదృక్సుశీలభంజకం వికారకల్కిరూపకం కరాళవక్రదంష్ట్రిణం నఖాయుధం సకేసరం నృకేసరిస్వరూపతో వ్యహో హిరణ్యహారిణం । విసృజ్య రాజ్యసంపదం జటౌఘబర్హిభూషణం సవల్కలం సకార్ముకం సదావనాద్వనేచరమ్ ॥ ౩౯౫ ॥ విగర్హ్యవామనాంగకం బలీంద్రభూమియాచకం తతస్త్రివిక్రమాంగకం వ్రజాంగనైకకాముకమ్ । స్త్రియాపిభుక్తశేషితైః ఫలైః పిచండపూరకం కురూపకుబ్జయా తయాప్యనంగకేళికౌతుకమ్ ॥ ౩౯౬ ॥ స్వయంనియామకోప్యసౌ క్రియానురూపభాగ్యదో న తత్ర తస్య లేపితా న చాపి కర్మవశ్యతా । సకృద్వచోప్యశృణ్వతాం సుఖం భువి క్వ వర్తతాం న తద్గృహం చ గచ్ఛతాం పునర్నివర్తనం తథా ॥ ౩౯౭ ॥ ఉలూఖలే ఖలో యథా స్వయం సదామబంధనః స్వకృత్రిపన్నబంధన ప్రమాపణవ్రతీకథమ్ । యదంగసంగకౌతు

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

శానికృత్తకర్ణనాసికావపవజారచోరణత్వ్యాదీర్యతేనకింజనైః ॥ ౩౯౮ ॥
సముద్రరాజకన్యకే సుతప్తహేమపుత్రికే కనత్కటాక్షమాలికే కృతాగ
సాపిరక్షకే। యథాతథాపి వా పతిః స్వసంశ్రయానపాయినీ పతివ్రతా శిరో
మణిః ప్రియానురూపరూపిణీ ॥ ౩౯౯ ॥ తవైవ లోకమాతురప్యహో
ప్రతారకం వరం గృహాంసి జేఘుజాంతరే విధాయ నైజమాయయా। నకిం
స్మరస్యముం రమే గిరం పురాసమీరితాం సరోషి దేవనో మృషా ప్రవక్ష్యపే
లక్షత్రనే ॥ ౪౦౦ ॥ ... ...

త్యాజనిందాస్తుతిః । స్రగ్విణీవృత్తమ్ ॥

త్యాజనింజామిమాం సన్నిశమ్యవ్యయం పన్నిణిర్నిందయా నైవ
యుక్తైర్యసౌ। సత్యలోకాధిపస్సాష్టదిక్పాలకైః ప్రార్థ్యసే త్వాపతిం సాం
జలిన్సంజగౌ ॥ ౪౦౧ ॥ జానకీనాయకత్వత్యకాంతత్త్వకాంనిందనం ఖు
ఖ్యవాసుందరీభిః కృతం। లోకమాతుర్దశామీదృశీం పశ్యభో కాపివా
కోపివాసాధుమహాత్మ్యమూహ్ ॥ ౪౦౨ ॥ నిజదారాగరక్షితుం రాక్ష
సాంశ్శిక్షితుం ధర్మసంస్థాపనాయైవ సంగృహ్ణతః। స్వేచ్ఛయా మత్స్య
కూర్మాదికాభూమికాః నిందనం కిం తవానందితస్వాశ్రితైః ॥ ౪౦౩ ॥ కి
మ్బృందారకా భూమిబృందారకా రావణం రావణం సర్జితైరావ
ణం। మదితుం పౌతురుర్వీసుతా సావిత్రా లోకమాతానలం ప్రాపకిం
కారణాత్ ॥ ౪౦౪ ॥ భాసమానో స్పిప్రాభవద్భూతలే జానకీరుక్మిణీరా
మకృష్ణస్యతే। యాదృశస్త్వం ముహూరూపతస్తాదృశీ లోకమాతాన
లం ప్రాపకిం కారణాత్ ॥ ౪౦౫ ॥ రాజభోగానపి ద్రాగ్విసృజ్యైవ యా
భర్తృవిశ్లేషణం నైవ మే భూషణమ్। మన్యమానాటవీం ప్రాప్తతత్తేన స
కాల్ లోకమాతానలం ప్రాపకిం కారణాత్ ॥ ౪౦౬ ॥ యత్కృతే ధి
క్కృతస్త్వం పరాభావతే భూర్పకారాతినం ఛేదితా రాక్షసీ। పాపినీ
ప్రాపితాకర్ణనాసచ్యుతిం లోకమాతానలం ప్రాపకిం కారణాత్ ॥ ౪౦౭
యన్మనస్తోషణాయా త్వయా తానానాసీచమారీ వక్షాహానూర్ణ మాగాహ్

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

౧౦ । యస్తక్షణంనోఽవిదత్ పరిత్యాగం వృష్టవాన్ లోకమాతాఽనలంప్రాప
కిం కారణాత్ ॥ ౮౦౮ ॥ మారణం రావణాద్యోపి పితుః పక్షిరాట్ యుద్ధతో
తెగదశాస్యగ్రం సాధ్వసాత్ । మలభాంత్వస్పతుర్యోగినాసుద్యసా ।
లోకమాతాఽనలంప్రాపకిం కారణాత్ ॥ ౮౦౯ ॥ రామయత్నాప్రమేయ
వృషమాకాలయో భ్రాతృపం తాడితం కాందిశీకం కపిమ్ । తం శరణ్యం గత
స్త్వం శరణ్యస్స్వయం లోకమాతాఽనలంప్రాపకిం కారణాత్ ॥ ౮౧౦ ॥
దేవయస్సైవశనస్సుభ్రికాం మంగళాం మంగళాం గైర్యదదా లంఘయి
త్వాంబుధిమ్ । సమ్మదాసురాక్షనిదర్శయం మారుతిర్లోకమాతా
నలంప్రాపకిం కారణాత్ ॥ ౮౧౧ ॥ చారుచూడామణిం భక్తిచింతామ
ణిం త్వాంముద్రైవానయద్యామరుత్సూనునా । నాథనందర్శనాకాం
క్షిణీమానసీ లోకమాతానలంప్రాపకిం కారణాత్ ॥ ౮౧౨ ॥ బంధయి
న్నబ్ధిభిస్సేతుమంభోనిధౌ యస్సు జేతన్నయన్మారణం రావణమ్। రావణ
భ్రాతరం చాకరోద్భూపతిం లోకమాతానలంప్రాపకిం కారణాత్ ॥ ౮౧౩ ॥
త్వామయోధ్యాపురీం పుష్పకారోహణా దైత్యదేవ్యాయయా రత్నసింహ
హాసనే।సద్దృష్టామహాచాభిషిక్తంమహాలోకమాతానలంప్రాపకింకా
రణాత్ ॥ ౮౧౪ ॥ త్యక్తశోకాప్యశోకాగతా భూసుతా సత్యధర్మాశ్రితా
ధర్మమార్గేత్వయా । గృహ్యతాంగృహ్యతామాగతస్త్వపి కావ్యా
నసీతానుజం వీక్షితుం భూభుజమ్ ॥ ౮౧౫ ॥ తావకీపాదుకాం సైకయా
భక్తికో మూర్ధ్నిసంధార్యతే దర్శనం కాంక్షతే । కోవిలంబో ధునా
లంబ్యతే భానునాప్యంబుధిర్నో విశేయం త్వయాలంబ్యతామ్ ॥ ౮౧౬ ॥
అంబసంభావితస్తావకో నాయకో మామకాన్ మోహయన్ మాయయా బా
నయా । వర్తతే మాస్తు తే మన్యురర్హత్యసౌ త్వామముం చార్హసి
త్యంతి లోకప్రసూః ॥ ౮౧౭ ॥ లీలయాలంహరే లోలవేలాపురే మో
హినీరూపతో దేహినో మోహితాః । నాభిజాతోఽప్యహం మోహితో నైవ
కేయా ధవః కేశవో మానసో నాభవాన్ ॥ ౮౧౮ ॥ సత్యమేతు క్షంత్వయా

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

నగ్యాలోకాధిపప్రత్యర్థకాంస్సృణాంయామయోపేక్షితా । తామిహా
ప్రాప్నుయాంప్రార్థితా తాత్రైమదేత్యాశసీ తాపతిః ప్రాప్తవాన్ ప్రి
యసీమ్ ॥ ౪౧౯ ॥ పుష్పవృష్టిస్తదా హర్షాత్రైవిష్టపైస్తాస్సగిరాభిర్గీత
వాదిత్రైక్షైరస్వైః । రామరామేతి సీతాభిరామేతి సౌమిత్రిసంసేవితే
త్యుద్రవాణా నరాః ॥ ౪౨౦ ॥ ******************************

ప ॥ ఏవంనిశమ్యచతురాననగీయమానాంసీతాపతేఃస్తుతిమిమాంభ
గవాన్మహానుతాపః । అస్యాంనకించిదపిపాపమితిబ్రువాణస్సీతాందదౌ ర
ఘువరాయపురైవ రాజా ॥ ౪౨౧ ॥ యస్యాఃపరిభావేనహనూమల్లోపి
వాలాంచలేదారాగభవంసుశీతః । తస్యాఃపవిత్రిత్వమిదంప్రవక్తుం నహ
ప్రవక్త్రోపికథంసమర్థాః ॥ ౪౨౨ ॥

గ ॥ ఇతి బర్హిర్ముఖానాం వాక్యమాకర్ణ్య ప్రముదితాంతఃకరణో
రఘుమణిరేవంబభాణ ॥ ౪౨౩ ॥

ప ॥ ధన్యాహంసురవర్యాస్సీతాంప్రాప్నోమివాక్యతో భవతాం । జా
నన్నపిశుభచరితాం లోకప్రత్యయకృతేద్యకృతమేవం ॥ ౪౨౪ ॥

గ ॥ ఏవమభివదన్నేవ రమాపతిరయం రామస్సీతారమయా స
రామః పరమామోదమవిందత ॥ ౪౨౫ ॥ దేవాఅపి దేవదేవమేవం
ప్రత్యూచుః ॥ ౪౨౬ ॥

ప ॥ స్వామిన్ధన్యతమావయాంచవచనాదస్మాకమేవాధునాయత్ప్రా
ప్తోసిమహీసుతాం తవహితంతుభ్యందదామోవరం । ఇత్యుక్త్వైవ వనౌ
కసాంచిరతరప్రాపం సమాసేదుషాం సుత్రామోత్తమపారితోషికమివ
ప్రాదాత్పునఃప్రాణనం ॥ ౪౨౭ ॥

గ ॥ తత్క్షణం సుప్తోత్థితేష్వివ సంజీవితేషు వలీముఖేషు సంతతసం
తోషారవముఖరితదిగంతరేషు సంతుష్టమానసం మనువంశమౌక్తికం సు
రనాయకో భూయోప్యేవమభాషత ॥ ౪౨౮ ॥

ప ॥ అభివాదయతవపితరంప్రాప్తం దైవైర్విమానమారుహ్య । చాత్ర

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

కమివజలదాన్తస్సాన్ద్రదష్టంసీ తాతటిల్లతాయుక్తం ॥ ౪౨౯ ॥ తదను ర
ఘువరోయం జానకీలక్ష్మణాభ్యాం సపది పితరమేత్య ప్రాణమత్ప్రాప్తహ
ర్షః। అథకరకమలేనాకృష్యహస్తాగ్రపూర్ణాన్ వదదితినృపవర్యస్సాన్త్వం
కమారోప్యచైతాన్ ॥ ౪౩౦ ॥ రామరామతవవిప్రవాసనం కైకయీ
కృతమిదంసకలఙ్కలం । బాధతేతదధునాపిమానసం దైవతైరపి సుమానిత
స్య మే ॥ ౪౩౧ ॥ ఏవంరాజవరోవదన్రఘువరాసీత్తాంముహుస్సాన్త్వ
యన్నామత్వారావణమారణాయరచితం దేవైరిదంసర్వథా । కైకేయీకృ
తవిఘ్నతోవిరహితోహర్షాశ్రువర్షచ్ఛలాత్ శ్రీరామస్య సుకైన్స
మన్వ్యరచయన్మూర్ధాభిషేకంకిము ॥ ౪౩౨ ॥ అథసుమహారథమాహర
ఘూత్తమోదశరథందయితాంసనుతాంప్రతి । శపథమాత్మకృతంత్యజనా
త్మకంత్యజసరోకృపయామయిసంప్రతి ॥ ౪౩౩ ॥ తథైవేతి మహాబా
హుఃపరిష్వజ్యరఘూత్తమం । యథాగతందశరథోదివంప్రాగాత్సురా
న్వితః ॥ ౪౩౪ ॥ ఆలోక్యాథవిభీషణశ్శుభమతిస్సౌమిత్రిసీతాన్వితంరా
మంప్రాక్తృవిలోకనైకకుతుకంప్రావాచతంసాఞ్జలిః । స్వామిన్నద్యపు
రప్రవేశవిషయేమత్ప్రార్థనావానరాధీశప్రార్థనయాసమేత మనవై
తత్పుష్పకంగృహ్యతాం ॥ ౪౩౫ ॥

౫ ॥ అథ రఘువరోయమాత్మేఙ్గితజ్ఞం విభీషణమభినన్ద్య తేనసహ
సానన్దమమన్దం జనకనన్దిన్యా సుమిత్రానన్దనేన మిత్రమరున్నన్ద
నప్రముఖప్లవగపరిషద్భిః పుష్పకవిమానమారుహ్య దేవీమేవమాహ వై
దేహీం ॥ ౪౩౬ ॥ వ ॥ లంకేయంప్రవిలోక్యతాంజనకజేభర్త్రాయ
దత్తాధునాపశ్యాబ్ధింనళసేతుబన్ధనమిదం మద్దర్భశయ్యామిమాం । భ
ద్రేపశ్యచఋశ్యమూకగిరిమప్యత్రైవలబ్ధంమయా మిత్రంతేమణిభూష
ణానిచపరం భిన్నాశ్చసాలానపి ॥ ౪౩౭ ॥ కిష్కిన్ధాంప్రవిలోకయా
శువయితేవాల్యాఃతనిర్ధోమయా తత్పత్న్యాశ్చవిలాపనస్థలమిదం సుగ్రీ
వదివ్యాలయం । శుభ్రేత్వదంపృథివీసుతాప్రణయిసంప్రాహేతిరామాం

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

ముదా సా కేతం కపిసుందరీభిరఘువాగంతుం మనీషామధ ॥ ౪౩౮ ॥ అ
తితరకరుణాం దేవ్యాః రామే సంలాల్య మారుతిం ధీరం । పశ్యతి భూషిత
గాత్రాః కపివరపత్న్యశ్చ పుష్పకం ప్రాపుః ॥ ౪౩౯ ॥

గ ॥ అథ భూయో౽పి రామో మైథిలీమేవముదీరయామాస ॥ ౪౪౦ ॥

ప ॥ ద్రష్టుం తం భరతం గుణౌఘభరితం వేగం చ మే మానసం మానం నిస్త్ర
అణుష్యధో౽పి తనుతే వైమానవేగోధునా । ద్రష్టవ్యాని బహూని సంతి దయి
తే దృష్టం సుమహారేపి యాత్ర్యత్యద్ధావళి తన్యదర్శనవిధౌ కాం తే కథం కల్పసే ॥
వైమానవేగం నిపుణం నిశామ్య క్షోణీసుతా కాంతమవోచదేవం । ఏతా
దృశం పుష్పకమవ్యమందం మందం తనోత్యేవ మరుత్సుతో౽యం ॥ ౪౪౨

గ ॥ రామో౽పి ప్రహృష్టమనాః పునరప్యేవం ప్రత్యువాచ ॥ ౪౪౩ ॥

ప ॥ సతి వదనమిదం తే నత్యమంభోరుహాక్షి కమపి యది కటాక్షైర్వీ
క్షసే తత్క్షణేన । స భవతి గుణపూర్ణః శ్రీఘ్రితః పశ్యసంపామయమసుఖ
యదావామత్రివాణీవిలాసైః ॥ ౪౪౪ ॥ సం పాంసా ప్రియసకంపో రామో
రామః పురాతిభీత ఇవ । అభయం సాద్య న రామో౽కంపస్స్వజనే న హాను
కంప ఇవ ॥ ౪౪౫ ॥ గ ॥ పునరపి వ్యాజహార రాజపుత్రీం ॥ ౪౪౬ ॥

ప ॥ ఆస్వాద్య ప్రథమం ఫలాని శబరీ సాధారణాని స్వయం స్వాదూ
న్యేవ మదంచితాన్యతనుత ప్రాక్సంచితాన్యప్యహో । తాన్యేవాత్రి విశ్రి
ర్యభక్తినిభృతా మహ్యం విదేహాత్మజే ప్రాప్తాలోకమనన్యలభ్యముభయం
వహ్నిం ప్రవిశ్య క్షణాత్ ॥ ౪౪౭ ॥

గ ॥ ఇదమాకర్ణ్య జనకాత్మజా నిజప్రియసంసపరిహాసమేవం ప్రా
జహార ॥ ౪౪౮ ॥ ॥ ప ॥ రామైకరామ త్వమిదం తవాన్య రామాధర
స్వాదుఫలం వ్యనక్తి । రామాశ్రితా త్వాన్యభవత్సుధదాత్రి రామామృ
తం స్వాదయతే న కో వా ॥ ౪౪౯ ॥ శ్రుత్వా సా పరిహాససూచకమిదం వా
క్యం జగౌ రాఘవో జ్ఞాతా దేవి చమత్కృతిస్తవ గిరాం జ్ఞాతస్య కిం వోత్తరం
దగ్ధో౽యం జనబాహురత్రిసముఖప్రాలోకయేమాం మహీం గృధ్రాధీశద

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

శాన్యంయుద్ధసమయే రక్తాంకితాంతేగిరిః ॥ ౪౫౦ ॥ కాంతే మత్తశిఖాకు
లమకరహంసభ్రాంత్యయుక్తానదృష్ట్వాపశ్యాం మారీచాత్మకనకహరిణాద్వంచి
తాం పంచవట్యాం । అత్రాగస్త్యం చరణయుగళం సేవితం చాత్రసీతే శ
శ్రీమహాత్మశ్చ మధనవరో మాంసరిత్ర్యేవయాతః ॥ ౪౫౧ ॥ తవాపదా
ధీ సవిరాధధూర్తేనః క్షిప్తో గిరిగర్తే ధరణీకుమారి । విలోకయాత్రోఽప
రమాశ్రమం త్వం ప్రభూషిణాయత్ప్రియయా నికామం ॥ ౪౫౨ ॥ సం
దృశ్య తే సాధుపశాల నే తేఽస చిత్రకూటోపి విచిత్రకూటః । యత్రాగతా
మే భరతో నురాగాత్పాదావనీం ప్రాప్య యయావయోధ్యాం ॥ ౪౫౩ ॥ తి
రస్తీరాంతి వేగేన చోదా విమానోపి నాయకం । చిత్రమత్రిసమారుద్ధో భగ
వ్వాజేన భామిని ॥ ౪౫౪ ॥ సశ్యాం భోరుహలోవనేద్యభరతేలగ్నాపి మే
మానసే తాదృక్స్వప్నకమేవసత్పలమభూదత్రాశ్రమే సిద్ధయం । యా
త్వాతిథ్యమిదం ప్రభోః కపివతేస్సైన్యం యథాధారతం భారద్వాజమునా
రథేన మహాత్మా కిం వా బలాద్వారితం ॥ ౪౫౫ ॥ సంప్రాప్తం రఘునంద
నం దయితయా సౌమిత్రిణా సాదరం మిత్రైర్మిత్రతనూభవప్రభృతిభిస్త
స్మిన్విమానే స్థితైః । సోఽయం భాసురభావితాంప్రియకమలద్వంద్వో ము
నీంద్రో భృగునాపశ్యత్పూర్ణమనోరథో భువియథాపూర్వం చిరప్రోషితం ॥
వ్రజతినయది సేనాతిథ్యమేషానకిం మాం కృతభరతసపర్యం సంస్పృశేత్స్వ
క్షపాతః । ఇతిసమనయదేశ్మాశ్రామభక్తాగ్రమహాత్మా మహితతరసప
ర్యాంపూర్వవత్త్రోమువర్యామ్ ॥ ౪౫౬ ॥ ... ...

గ ॥ ఇత్థం సూచితస్వర్గసుఖవైయర్థ్యమాతిథ్యమంగీకృత్య స్వ
యమపి మునీంద్రీకృతతపస్సఫలీకరణోన్ముఖేః ఖలముఖనామభయంకర
కరారవిందమకరందాయమాన మహితాపాసనసమయ ఏవ సమయాతి
క్రమేణ సంస్కృతభరతప్రతిజ్ఞైర్నిజసత్యప్రతిజ్ఞయా చింతాక్రాంతచి
త్తతయా చ కించిదప్యనభినందితభోజన ఇవ పరిదృశ్యమానే మానవేం
ద్రే తదింగితజ్ఞో మంగళమతిమారుతిర్మైథిలీరమణమామనుశాధికు

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

శలమభిశంసితుం భరతాయ భవచ్చిరాపాశన మంగీకృత్య యామిత్యభ్యర్థ
యమానస్సరభసం నభసి సముత్థితః కిమిత్థమద్యాప్యవందితరఘునంద
నచరణారవిందో మందభాగ్యోహమిత ఏవ ప్రవిశామి హుతాశమితి ప్రతి
క్షణమీక్షమాణం ప్రదక్షిణీకృతాశుశుక్షణిం క్షమారమణచరణభక్తిభా
రనిభృతం భరతమభ్యుపేత్య భో భో మహానుభావ సమాగత స్సరామ
స్సరామస్ససౌమిత్రిస్సమిత్రతనయాది మిత్రసమూహ ఇత్యమృతాసా
రేణ తచ్ఛ్రవణయుగళమాపూరయామాస ॥ ౪౫౮॥

వ ॥ రామాగమం ప్రవదతః పవమానసూనో స్సామోదభారతదృశో
ర్భృశమశ్రుధారా । మిత్రోదయం ప్రథయతః పవమానపోతా త్ఫు
ల్లారవిందమకరందఝరీవ రేజే ॥ ౪౫౯ ॥ కస్త్వం బ్రూహి మహాత్మన్
రఘువరకుశలాభిశంసినే తుభ్యం । భువనత్రయమపి దాతుం లఘుతరమే
తద్దదామి సర్వస్వం ॥ ౪౬౦ ॥

గ ॥ ఏవం పరిష్వక్తః పవమానసూను ర్భరతేన మహాత్మనా మహా
త్మా భవదవలోకనేనైవ కృతకృత్యోహమవధేహి మాం రామదూత మి
త్యుదీర్య రామచరిత్రం ప్రవక్తుమేవమారేభే ॥ ౪౬౧ ॥

వ ॥ సీతాలక్ష్మణసంయుతో రఘుపతి ర్వ్యాప్తానివ ప్రేయస స్త్యక్త్వా
భాసురచిత్రకూటనిలయం దత్త్వా మునీంద్రాభయం । గత్వా పంచవటీం
జఘాన సహసా నక్తం చరాణాం రణే సాహస్రాణి చతుర్దశాథ సమగా
న్మారీచమాయామృగః ॥ ౪౬౨ ॥ మారీచస్య హతస్య వంచనగిరా సం
ప్రేష్య రామానుజం భీతాం భూతనయాం హరన్నతిజవాల్లంకాం గతో
రావణః । దృష్ట్వా శూన్యమథాశ్రమం ప్రవిలపన్ సౌమిత్రిణా రాఘ
వో వ్యన్విష్యన్ దయితామవాప పరమం మిత్రం ప్లవంగాధిపం ॥ ౪౬౩ ॥
అథ కపిరఘునాథ ప్రేషితేష్వర్థితోహం జలనిధితరణాత్తాం నందనే రా
వణస్య । అతితరశుభచర్యాం మైథిలీం వీక్ష్య రామం సకలకపికులై
ర్ప్రాపయంశ్చాపి లంకామ్ ॥ ౪౬౪ ॥ అథ నిశిచరనాథం రావణం పుత్ర

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

మిత్రైస్సహరఘువరేణ ప్రేషయన్ భృత్యగేహం । వినతజనసురద్రు
భ్రాతా భరతస్స్నాయతస్య రఘుపతిరభిషేకం కారయామాసమోదాత్ ॥
ఆనీతాంనిజసన్నిధిం జనకజాం రక్షోగృహే సంస్థితాం సర్వేష్వపిసతీషు
తిష్ఠయిని చ పౌరుష్యముక్త్వాచరితం । గచ్ఛంతీం జ్వలనం త్రిలోకజన
నీం దృష్ట్వాపి తూష్ణీం స్థితే దేవైశ్చాహ మహారథో దశరథస్సీతాం గృహా
ణేతి తమ్ ॥ ౪౭౬ ॥ అథరఘూత్తమో భూమికన్యకా మపిముదాంక
మారోప్యపుష్పకే । స్వయమపితృణాల్లక్ష్మణాదిభిః శృణుసమాగమ
త్వాం విదింతయన్ ॥ ౪౭౭ ॥ ఏవంనిశమ్యభరతో నితరాం ముదితో
విలోకితుంరామం । తద్దివ్యపాదుకాభ్యాం భూషితశీర్షా జగామ జన
నీభిః ॥ ౪౭౮ ॥ భారద్వాజమువాప్య పూజనవిధిం సౌమిత్రిణా సీత
యా రామోమిత్రవరైర్విమానమచిరాత్తాం చారమారుహ్యచ । తీర్త్వా
దేవతరంగిణీం ప్రియసుహం సంగృహ్యసల్లాపయన్ కల్యాణానపిభార
తాన్ గుణగణాన్ సాకేతమాలోకయత్ ॥ ౪౭౯ ॥ పతించిరప్రోషిత
మద్యసేయం దృష్టుం కిమాగచ్ఛతి రాజధానీ । ప్రవిశ్యత్రైతాం ప్లవగేంద్ర
దారాః వచోబ్రువీదిత్యవనీకుమారీ ॥ ౪౮౦ ॥ ఏతస్మిన్ భరతేనవత్స్మ
నిపునః పృష్టస్సమీరాత్మజో రామః క్వేతికపిత్వమేవభవతా కిన్నుప్రకా
శీకృతం । చాపల్యంఖలుమాం ముహుర్ముహురయత్యేవంసఖే క్షమ్యతా
మస్మాకంతుమనోరథః ఫలతివా నైవేతిశంకామహే ॥ ౪౮౧ ॥ భారద్వా
జఫలాస్వాద ప్రమత్తాస్సైప్లవంగమాః । గర్జంతి తాన్ ప్రియతాం రాజన్
రామదాసేన్వృతంక్వహా ॥ ౪౮౨ ॥

గ ॥ ఇత్యాంజనేయవచనమాకర్ణ్య భరతో మాతృజనమేవం వ్యా
జహార ॥ ౪౮౩ ॥ ప ॥ మమగురుకరుణాయాః పాత్రమేతే కపీం
ద్రాః ఫలమమృతసమానం స్వాదయంతో నదంతి । ఇతివదతిమహా
త్మా సత్యవాదీ హనూమాన్ శృణుతరుధిరఘోషం మాతరో జాతహర్షాః
ఇతిసమీరయన్ భ్రాతృసంయుతో భరతశ్చాతరో రామపాదిదం । జనక

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

జాతటిద్భసురంతదా నయనవలోకయుకాహర్షమాయయగాహా ॥ ౪౬౫॥
పద్భ్యామేవసమాగతఃపరివృతఃపౌరైర్జటావల్కలైః శ్రీగాంభీర
తొననామనితరామాశ్యైతిమోదాశ్రుభిః । తంరామోప్యథనస్స్వజె
కరుణయా స్వాంకంసమారోపయన్ నేత్రోద్గచ్ఛితశీతబాష్పవిసరైస్సి
క్తేచచీరంవ్యధాత్ ॥ ౪౬౬ ॥ యావన్మాతృజనస్యపాదకమలే ప్రాలో
కితేస్మిన్ చిరాత్ శ్రీరామస్యముహుర్ముహుస్స్వవినయంమూర్ధ్నా
మిళిందాయితం । తావద్బాష్పకణైఃప్రమోదసుశీతైర్ముక్తామణీంప్రా
యుత్తైరేషప్రాగభిషేచనాత్క్రమబహుప్రాభూషితోమాతృభిః ॥౪౬౭
సోవాపరాకారఘుపతేఃపదపంకజన్మ బిభ్రత్సౌమిత్రజస్సనగరాజవిభీషణాదీన్
తంలక్ష్మణంచభరతఃపరిషస్వజేసా సీతాంప్రణమ్యపదయోఃప్రగమంజ
హర్షః ॥ ౪౬౮ ॥ అపివిపినమిదానీంప్రాపకారాజధానీ సమజనిభర
తస్యాప్యాలయోవిచ్ఛిన్నోపి । ఇతితమపిదనందిగ్రామమాలోక్యదీనస్స
రయముదితబాష్పఃప్రాపమోహంసరామః ॥ ౪౬౯ ॥

గ ॥ అథమహర్షిప్రజ్ఞశ్చతుర్ఘ్న స్తదాగత్యసర్వజ్ఞోసితేమేవం స్వా
మిన్నితిరామంసమాశ్వాసయామాస ॥ ౪౭౦ ॥

ప ॥ నిశిచరకపిరాజౌ వాలిసూనుంచధీరం సఖమనిలతనూజంజాం
బవంతంచనీలమ్ । గనయమపిగవాక్షంహర్షయుక్ రామభక్త్యారఘు
పతిమిదమూచేకేకయీనందనోయమ్ ॥ ౪౭౧ ॥ కైకేయీప్రియకా
రణాద్రఘుపతేరాజ్యంప్రదత్తంత్వయా నాలంహ్యాంపరిపాలనేగురుభ
రేమత్తైస్సవవత్సంయథా । ఏషాత్వన్మణిపాదుకాతదపిమన్మాథాతన
మాపాలయత్ తత్స్వామిం స్తవశాసనేననితరాంనందంతుసర్వేజనాః ॥

గ ॥ ఇతిసవినయముదీర్య తామేవరత్నపాదుకాం రామపాద ముప
నీయ్యానిర్భరరోయముదభ్రానందమవిందత్కైకేయీనందనః ॥ ౪౭౩ ॥
ఆకర్ణ్యతాంభ్రాతభారతీంతే. కైంకర్యలక్ష్మీమపిలక్ష్మణాద్యాః। రామో
పిదృష్ట్వాప్రవిముచ్యబాష్పాన్ సంశ్లేషయామాసురముంమహాంతమ్ ॥

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

భారతశాసనతోఽసౌ శత్రుఘ్నశ్శ్మశ్రువర్ధకాన్నిపుణాన్ । త్వరితంనిరతోభవత్ త్వ్యాచే రామస్యభద్రక్షైంకర్యే ॥ ౪౮౫ ॥ వాణీంద్రముకుటమణిమనుకులేంద్రశీర్షేషుభేరకోరముఖితేనచెత్యువచితం జటాబంధనమ్ । అశోధయమదాశరథిః శ్రురివరోముదాలాఘవాత్సహోదరసుహృజ్జటాసమభిశోధనానంతరమ్ ॥ ౪౮౬ ॥ చలద్వలయకుండలం సమభిలోలముక్తాసరం కనత్కనకమేఖలం ఝుణఝుణన్మహానూపురం విశాలనయనస్తదాభరణికైకానాయకం సుగంధసలిలైర్ముదాస్న్నయమునజ్జయన్మంగళైః ॥ ౪౮౭ ॥ రామఃప్రమోదయచ్ఛ్యామఃప్రావృతఃపీతవాససా । మనోమయూరంభక్తానాం సవిద్యుద్వారిదోయథా ॥ ౪౮౮ ॥ లలాటఫలకేశుభేసితమృదూర్ధ్వపుండ్రంవహన్ భాసురహరిద్రయాసకుముసౌరభ్యాణోంవతః । నిజాంతగవిరాజితంప్రకటయంశ్చసత్వాగుణాసదావినతరాగముర్వ్యురుతరం విరేజే భృశం ।
శ్రియావిరాజద్రఘురాజరాజం దేవీముదా కోసలరాజపుత్రీ । వాత్సల్యతఃపుత్రమపిస్నుషాంచ పాభూషయద్దివ్యవిభూషణైస్సా ॥ ౪౯౦ ॥
సీతారామౌభూషితౌరత్నభూషాజాలైర్మాల్యైర్దివ్యపీతాంబరైశ్చ । లక్ష్మీవిష్ణూలోకనాథౌయథేమౌ సంరేజాతే సర్వనేత్రాభిరామౌ ॥ ౪౯౧ ॥ తావదేవ పురైవ భరతేనసమాజ్ఞప్తకుశలాస్సాకేతపురీమశేషభూషణైరాభూష్యసత్వరమాగత్యానందసందోహసంభృతాంతఃకరణాః కరుణామరందరఘునందనపదారవిందమిళిందాయమానకేకయీనందనమేవం విజ్ఞాపయామాసుః ॥ ౪౯౨ ॥

ప ॥ పురమలంకృతంత్వన్నిదేశతోభరతకేకయీగర్భకౌస్తుభ । తృషితచాతకఃపౌరసంచయస్సమభికాంక్షతే రామవారిదమ్ ॥ ౪౯౩ ॥ సిక్తంచత్వరంకుంకుమోదకైర్మౌక్తికైస్సుమైర్లాజసంచయైః । కీర్ణముత్తమైఃకాంచనాక్షతైఃరాజతే ప్రభో రామపత్తనమ్ ॥ ౪౯౪ ॥ మరకతాంకితైఃస్వర్ణకరతోరణైఃకనకకల్పితైఃకదళికాచయైః । ముఖరితాంబరై

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

మణిమంగళాకారైర్విరాజతే ప్రభో రామపత్తనం ॥ ౯౫ ॥ మత్తవారణై
రున్నతైర్వరప్రమేయరత్నశోభితైః స్యందనోత్తమైః । పత్తిపఙ్క్తిభిర్భక్తిశా
లిభీ రాజతే ప్రభో రామపత్తనమ్ ॥ ౯౬ ॥ సౌధసంస్థితైస్సుందరీజనై
ర్గోపురాయితైశ్శ్రీకరాంబుజైః । రామమాసుపశ్యద్భిరాదరైర్విరాజతే ప్ర
భో రామపత్తనమ్ ॥ ౯౭ ॥ శుభ్రవాసనాశోభితాంగకైరూర్ధ్వపు
ణ్డ్రకైరూర్ధ్వమాలికైః । భద్రదర్శనైర్భూసురోత్తమై రాజతే ప్రభో రా
మపత్తనం ॥ ౯౮ ॥ అవనిపుత్రికాప్రేయసః పురా శివశరాసనం దారి
తృణాయితమ్ । విధిశరాయితం తృణమపి క్షణాద్వరభటాయితా విపిన
వానరాః ॥ ౯౯ ॥ చరణరేణునా పాపహారిణా వనశిలాప్యభూద్వా
మలోచనా । అపి వదావనీ సౌఖ్యదాయినీ సమభజత్స్వయం రాజరాజ
తాం ॥ ౧౦౦ ॥ జలనిధిః క్షణాద్గోష్పదాయితః పృథులపర్వతాః ప్లావితా
జలే । అపి చ రావణో మరణమాయయా తదనుజోపి తద్రాజసంపదం ॥
సరసిజాననస్సురనాయకో ధనపతిర్భవో ధర్మరాట్ప్రభుః । దశరథస్త
థా దృష్టిగోచరా భువి వనౌకసాం భూరిహర్షదాః ॥ ౧౦౨ ॥ ఇతి మహా
ద్భుతం శ్రీయ తే భృశం కతికతీతి తత్కీర్తయామి తే । అతిమనోహరం
రామదర్శనం చిత్రముపాసయ స్వామినం పురీం ॥ ౧౦౩ ॥

౪ ॥ ఏవం నిశమ్య భరతో మహానుభావో నిజాగ్రజప్రేమాతిశయేన
పురాలంకారవైఖరీవచనచతురాననుచరాన్ సమాసమేవైర్వ్రతభూష
ణైర్భూషయన్ మహారథం దాశరథిం సకలపౌరజనవిలోచనచకోర ని
కరపరిపాలనకలానిస్తంద్రం రామచంద్రం సపరివారం సాదరమయో
ధ్యాముపనేతుకామో మణిరథం నిజమనోరథపరిపూరణార్థం స్వయ
మేవ సమానయామాస ॥ ౧౦౪ ॥

౫ ॥ తదను భారతం భక్తిపూరితం సమభినందయన్ మానసం ముదా ।
మహితపుష్పకం గుహ్యకేశ్వరం సహ నయన్స్మ చాజ్ఞాసవేశ్వరః ॥ ౧౦౫ ॥
తదను కౌముదీకాంతవన్ముదా మనుకులేశ్వరో మైథిలీయుతః । సమభజ

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

జగామాత్పూర్వపర్వతంమణిమయంరథంమంగళోదయం ॥ ౧౦౬ ॥ కైక
యాత్మజానందనో ముదారథ్యరశ్మికాః భక్తితో గ్రహీత్ । పటహడిండి
మైర్మృదంగఝల్లారవైర్మృదంముఖిస్వనాజ్జృంభితాస్తదా ॥ ౧౦౭ ॥ క్వచిము
దందితంమద్దళారవైః క్వచనమంగళైర్వాద్యసంచయైః । జయతిజానకి
జానిరంబసైత్యర్థకుశీలవైగానసలోలుపైః ॥ ౧౦౮ ॥ రఘువరాజ్ఞయా
వానరాధిపైర్వ్రజగజకుంజరంమంజుళాకృతిం । కహళికారవం చక్రిరే జ
నాః జయజయేతి జానకీపతే ॥ ౧౦౯ ॥ వ్యజనచామరే లక్ష్మణోపరం రు
చిరచామరం యాతునాయకః । గుణవిభూషితశ్శత్రుసూదనో మణిగణా
ఞ్చితం ఛత్రమాదధే ॥ ౧౧౦ ॥ కుసుమమాలికాజాంబవానదాత్సుమతిర
ఙ్గదో దివ్యవీటికాః । కపివరో నళో దర్పణం దధౌ పవనసంభవః పాదపంక
జం ॥ ౧౧౧ ॥ పథిషులాసికోల్లాననర్తనైకరవిచాలనంకాపితన్వతీ
తరణమీయుషాం రాఘవం వినా నహినహితకింనాటయత్యహో ॥ ౧౧౨ ॥
పురముగాజ్ఞవాజ్ఞాతసంభ్రమః ప్రతిపదం ముదాస్వాదయన్ పునః । అమృ
తమేవతన్నామమంగళం యదిహ పార్వతీకాంతతారకం ॥ ౧౧౩ ॥

ఏవంసర్వసుహృద్వృతో రఘువరస్సాకేతమాసాదయన్ స్మారంస్మారము
దారమాత్మపితరం క్లాంతాంతరాత్మా స్వయం । కౌసల్యాదిమమాతృదర్శ
నవశాద్విశ్వాసతో భారతాత్ విస్మృత్యైవపురాతనంమణిరథాత్ప్రాప్తా
వతారోఽభవత్ ॥ ౧౧౪ ॥ వసిష్ఠమృషిసత్తమంకుశికసంభవంసంభ్రమా
త్ప్రణమ్యమణిచిత్రితంపితృగృహంరఘూణాంపతిః । వివేశ నచిరావృత
స్సమవకీర్ణపుష్పాంజలిఃప్రజాభిరభివందితో జయనినాదసన్మంగళైః ॥
ఆరామావృతరాజమందిరవరం రామేంగితజ్ఞస్తదా ముక్తావిద్రుమచి
త్రితంమణిమయస్తమ్భైశ్చసంశోభితం । ఆస్తీర్ణం పరమాసనైర్మృ
దుతరైర్దివ్యోపధానైర్యుతంసుగ్రీవంభరతోనివాయవినయాద్దత్తప్రదీ
పైస్సమం ॥ ౧౧౫ ॥ గ ॥ తదానీమేవ మనుకులమర్యాదానుసారి
ణా పురోధసా వసిష్ఠమహర్షిణా సమాజ్ఞప్తో భరతో రఘునాథమహి

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

తమూర్ధాభిషేకసంభారాన్ ససంభ్రమం సజ్జీకృత్య సముద్రతీర్థాని
మిత్రమాలోకయామాస సుగ్రీవస్సహారాజం ॥ ౫౧౭ ॥

వ ॥ అథేంగితజ్ఞేన కపీశ్వరేణ సంప్రేషితా వానరయూథధీరాః । వి
రించిసూను ప్రముఖాస్సువర్ణకుంభాన్ గృహీత్వా ప్రయయుస్సముద్రాన్
పూర్వాం ద్వారిని ధేర్వ ధాత్రుగనయో రత్నాకరపూర్ణం జలం రత్నైశ్చం
దనపల్లవైస్సబుభభస్రాస్వగస్థ్యతో భాస్వరం । శీతం పశ్చిమతః ఖగేంద్ర
గమనోద్రాగ్వేగదర్శీ పునస్స్వయం మారుతవిక్రమోనిలసుతః కావేరత
శ్చాహరత్ ॥ ౫౧౮ ॥ గ ॥ ఏవం చతుస్సముద్రపంచశతసరిత్సమా
హృతతీర్థేషు ఆగతేషు వానరవరేషు ॥ ౫౧౯ ॥

వ ॥ రత్నాలంకృతమంటపే రఘుపతే రాజ్యాభిషేకోదితే నిక్షిప్తాః
పవనాత్మజాదిభిరిమే దివ్యాః పయఃపూరితాః । కుంభాస్స్వర్ణమయాశ్చ
తుస్తనవరాభూతామధేనోరివ భ్రాజంతేస్మ పురోధసాస్య పురతః ప్రా
మోదయంతః ప్రజాః ॥ ౫౨౦ ॥

శ్రీరామపట్టాభిషేకఘట్టః

వ ॥ శ్రీరామం సహ సీతయా సరభసం లక్ష్మ్యైవ లక్ష్మీపతిం లగ్నే స
ద్గుణమంగళే మణిమయే సంవేశ్య సింహాసనే । తీర్థైరేవ వసిష్ఠముఖ్య
మునయస్తైరభ్యషించన్ శుభైర్గంధాఢ్యైర్విమలైశ్చ సాధు వసవస్సర్వే
సురేంద్రం యథా ॥ ౫౨౧ ॥ మూర్ధాభిషిక్తం రఘువంశనాథం ముదా
మునీంద్రో మనునాథ్యతేన । మణీంద్రసాంద్రేణ మనోహరేణ వ్యభూష
యత్సన్మకుటేన మూర్ధ్ని ॥ ౫౨౨ ॥ అభిషేకాదభిరామం భూయో రా
మం సకామమపి కామం । అభివర్ష్య పుష్పవర్షాంత్రిదశా జఘ్నుశ్చదు
న్దుభిప్రచయాన్ ॥ ౫౨౩ ॥ ముక్తాతపత్రమమలద్యుతిలక్ష్మణేన రత్నా
తపత్రమపరం చ విభీషణేన । సంధారితే శశిరవీ ఇవ నందితుం ద్రాక్
ప్రాంజాన్వయమణిం ప్రతిరేజతుస్తే ॥ ౫౨౪ ॥ జగ్రాహ భక్త్యా భరతో మ
హాత్మా ముక్తాప్రభే సుమంగళచామరే ద్వే । సంసేవితుం స్వం పితరాం వగా,

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

తీరంగంగాద్విమూర్తిర్ణర్ణనవైమునైవ ॥ ౨౨౫ ॥ శత్రుఘ్నస్సమ
వీజయచ్ఛుభతరంశ్రీగంధనిర్మాపితంపుంఖైరత్నవిభూషితంవ్యజనము
ద్భాసాదశౌదీవయః । సుగ్రీవోరఘుయాభిరామపరమప్రేమాభిరామ
ప్రభోభక్తాన్భావయభూరిభోజయజయేత్యుచ్చైర్గిరాఘోషయత్
వాతాత్మజస్తుమతిమాన్నతజనశరణంరమాపతేశ్చరణం । భవభయహ
రణధురీణంపరమంపదమేవపాణినైవదధౌ ॥ ౨౨౬ ॥ తతోంగదోమం
గళభూషణానిరామేంగితజ్ఞస్సతతంమహాత్మా । మంజూషికాయా ము
హురాహరత్ శ్రీరామోత్సవేసంప్రదదౌసభాయామ్ ॥ ౨౨౯ ॥ మ
హోత్సవేస్మిన్మరుతోముఖేనసత్రామసంప్రేషితరత్నహారౌ । మనో
హరౌమానవవంశనాథోముదావిదేహాత్మజయాదధార ॥ ౮౨౯ ॥ స
ర్వైఃకామైర్జనకతనయానాయకోమిత్రభక్తాన్సుగ్రీవాదీన్నిశిచరప
తింమంత్రిణస్తస్యభూయః । సంతర్ప్యార్ఘౌవిధుసహచరీంమాలికాం
మౌక్తికానాంప్రాదాద్దేవ్యైమనసినితరామాంజనేయంవిచింత్య ॥ ౨౩౦
సంధార్యమాలికాంతామవముచ్యషాకరాంబుజేధృత్వా । ముహురపిక
పివరవికరాన్ప్రియమపిరామంవిలోకయామాస ॥ ౨౩౧ ॥ తామిం
గితజ్ఞోవదదింగితజ్ఞాంసీతేదిరాయస్సఘునాపతస్త్వం । యస్త్వబ్ధివత్స
ద్గుణరత్నపూర్ణస్తస్యైవయోగ్యోయముదారహారః ॥ ౨౩౨ ॥

గ ॥ అథ ఝుడితి తాం జానకీహనుమాంజనేయమేవ మణిమయమా
లామనీనయత్ ॥ ౨౩౩ ॥ ప ॥ కృపామృతతరంగిణీయుగమతీవ ధ
న్యోధునా విజేహతనయారఘుప్రవరయోరయంమారుతిః । ముదావ
హాంకింమనోహరమణీంద్రహారచ్ఛలాదితిప్రథితపండితైస్సదసిసాధుసం
తర్కితః ॥ ౨౩౪ ॥ శ్రీరామేప్రివదత్యథోదనుజంసౌమిత్రిమాహాత్మం
త్యౌభోభూమింసంభరపూర్వభూపతిభృతాంసాకంమమోత్యాదరాత్ ।
ఊచేసాపిజగత్ప్రభోప్రణిభృతేపద్మేమరంద్రైగ్భృశంవీక్షేతేశూరకంక
థంమధుకరశ్శ్రేషత్వమేవాశ్రిమే ॥ ౨౩౫ ॥ తదను రఘుకులేంద్రోలః

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

క్ష్మణస్యాత్మభావం రుచిరమితి విచింత్యాప్రహృష్టో మహాత్మా । భరతము
తివినీతం భ్రాతరం భక్తిభాజాం ప్రథమముపనినాయ ప్రేమతో యౌవరా
జ్యమ్ ॥ ౫౩౬ ॥ గ । తతః ॥ ౫౩౭ ॥

ప ॥ పురః కపీనాం ప్లవకేషు ప్రియా తేరఘుప్రవీరం శిరసా ప్రణమ్యా
శ్రీరంగనాథం శ్రితపారిజాతం విభీషణాయ ప్రదదావుదారః ॥ ౫౩౮ ॥
శ్రీరంగనాథజలదం లబ్ధ్వాలంకేశనీలకంఠో యమ్। శ్రీరామవిరహతాపం
హిత్వాహృష్టో వివేశనిజనిలయం ॥ ౫౩౯ ॥ జనౌఘవార్ధిం కరుణాప్ర
తాపైస్సంవర్ధయన్ భక్తహృదుత్పలం చ । మణీంద్రసింహాసనపూర్వ
శైలే శ్రీరామచంద్రో నితరాం రరాజ ॥ ౫౪౦ ॥ సాకం మాతృవరైస్త
పోధనవరైర్మ్లానాభ్యాశ్వమేధాదిభిర్యజ్ఞైర్నిర్జరనంతతిం సతతముత్సం
తర్పయన్ ధీమానసౌ । సీతాలక్ష్మణకేకయీజభరతశత్రుఘ్నసంసేవిత
శ్రీపాదో రఘువంశమౌక్తికమణిః ప్రామోదయన్మేదినీమ్ ॥ ౫౪౧ ॥
రామే శాసతి భూతలం న హి భయం రోగార్తితం దేహినాం చోరైశ్చాపి ధ
నం జరామెనసుతరాం కామేన మోహేన వా । క్రోధాత్త్రైరపి వాజలేన సు
దృశాం వైధవ్యతో వా పునస్సర్పేణ వా సుతహానితో యుగమిదం కార్తం
యథా వర్తత ॥ ౫౪౨ ॥ కాలేకాలే జలదనిచయా వారిధారా వవర్షు
స్సర్వైస్సస్యైర్ధరణిరభవత్సర్వదాలంకృతేయమ్ । లోకాః కాంతా
సుతధనయుతా ధర్మశీలాశ్చిరస్థాః రామే రాజ్యం జనకసుతయా శాసతి భ్రా
తృభిశ్చ ॥ ౫౪౩ ॥ గోభిః కామదుఘాయితం క్షితిరుహైః ర్మందారవర్యా
యితం విప్రైశ్శౌరిబుధాయితం నృపజనైరింద్రాయితం భూతలే । వై
శ్యైశ్శ్రైష్ఠ్యశ్రవణాయితం తు నరయుగ్గంగాయితా సోఽధ్యయా స్వాయో
ధ్యాయితమేవ సంశ్రితముదే రామాయితే శ్రీపతౌ ॥ ౫౪౪ ॥ సీతానాయక
పాదపద్మకృపయా సంప్రార్థితార్థాన్ యతస్సంప్రాప్తా అపి దుర్లభా
ఖ్యాం స్తవనభూనక్తం చ రేండ్రాదయః । తస్మాన్నిత్యమిదం భజంతి భువి
యే శ్రీరామచర్యామృతం యాంత్యుక్తాని ఫలాని తేపి మునినా రామాప్త

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

తోజ్జీవినా ॥ ౫౮౫ ॥ వేలాధీశ్వరసామ్య కేశవకృపా దుగ్ధార్ణవాదు
ద్ధృతే దివ్యైభవ్యపవిత్రివర్ణనాసహితే శ్రీరామచర్యామృతే । స్యా
ద్యుద్ధేషు జయాభివర్ణనమిదం కాండం ముకుందార్పితం సారం సారవి
దాం సదా సుమనసామానంద సందాయకమ్ ॥ ౫౮౬ ॥ ***********

శ్రీమద్గార్గ్యకులామృతోదధివిధోశ్శ్రీవాసనామ్నో గురోః
కృష్ణాఖ్యేన తనూభువా విరచితం శ్రీ రామచర్యామృతమ్ ।
సీతానాయకపాదపద్మకృపయా తాతార్యసంశోధిత గ్రంథో
యం సుధియాం ముదే విజయతామాచంద్రమాభాస్కరమ్ ॥౮౫౪
౫ ॥ ఇతి శ్రీమద్గార్గ్యకుల కలశ జలధికలానిధి శ్రీ తిమ్మప్పై
య్యంగార్య దేశికేంద్రతనూజేన శ్రీమచ్ఛఠరిపుగురు
వరచరణజలజకలితలోలంబలీలేన కృష్ణాఖ్యేన
కవినా శ్రీమద్వేలాపురీనిలయ కమలా
విలోల కేశవ కృపాపయోధిసం
పాదితే శ్రీశైలకుల తిలకాయమాన
శ్రీమత్తాతార్యసంశోధితే శ్రీరామచర్యామృతే
చంపూగ్రంథే యుద్ధకాండోయమఖండమహీమండల
మండనాయమానకోదండకీర్తేః కలిత ప్రజాపరిపాలనస్య పట్టాభి
రామరామస్య సరామస్యానుపీతతర చరణకమలయోస్సాదరం సమర్పితః
ఇతి యుద్ధకాండస్సమాప్తః

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri.

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.